

O. Petar Vlašić
konsultor beogradske nadbiskupije

Naši Zaštitnici

II zbirka propovijedi o Svecima

Beograd 1940

Provincijalat Franjevačke Provincije Sv. Jeronima

Br. 433

IMPRIMATUR!

Split—Poljud 1 X 1940

O. Teofil Velnić
Provincijal

M. P.

Biskupski Ordinarijat, Šibenik

Br. 3518

NEKA SE TISKA!

Šibenik 2 oktobra 1940

† *Fr. Jeronim*
Biskup

M. P.

Tiskara »Kačić« — Šibenik 1940.

Kad sam god. 1933 izdao I svezak propovijedi o Svecima pod naslovom »Naši Uzori«, bile su te propovijedi kroz sama tri mjeseca razgrabljene. Međutim stizale su počešće nove narudžbe, kojima više nisam mogao udovoljiti. Zato sam se bavio mišlju da izdam II. izdanje. Međutim sam od toga odustao i sastavio novu zbirku propovijedi za dane Svetaca pod naslovom »NAŠI ZAŠTITNICI«, koju evo predajem javnosti.

U ovoj zbirci nalaze se nove propovijedi o svim onim Svecima, o kojima su bile propovijedi i u I. zbirci, a osim toga i propovijedi o mnogim drugim manje poznatim Svecima, o kojima nije bilo propovijedi u I. zbirci. Gledao sam u Šematizmu katoličke Crkve u Jugoslaviji zaštitnike pojedinih župa, pak sam o svakome sastavio propovijed, te držim da nisam nijednog Sveca, koji se u kojoj našoj župi slavi kao Zaštitnik, izostavio. Doduše, o onim manje štovanim i manje poznatim, nisam obradio cjelovitu propovijed, nego samo uvod s kratkim prikazom Svečeva života, a za daljnju obradbu propovijedi uputio sam na Opće propovijedi o Svecima, koje su pri kraju knjige, već prema tome da li je dotični Svetac Mučenik ili Biskup ili Ispovijedalac, ili Djevica itd. Uradio sam, kako i Crkva u svojoj liturgiji radi na dane manje štovanih i manje poznatih Svetaca; tada u Direktoriumu čitamo: »Lectiones II Noct. et oratio propria, reliqua de Communi.«

Ove Opće propovijedi o Svecima, koje se nalaze na kraju knjige moći će zgodno poslužiti ne samo za dane Svetaca, koji se u kojoj župi štuju kao Zaštitnici župne crkve ili koje kapele u filiali, a kojih, možda, u ovoj zbirci nema; i ne samo za Svece o kojima nije potpuno obrađena propovijed; nego i za one opće štovane i poznate Svece, o kojima je u ovoj zbirci već obrađena potpuna propovijed. Jedne godine može se uzeti njegova vlastita propovijed, a druge godi-

ne iz Općih »de communi« već prema tome kojoj kategoriji dotični Svetac pripada: Mučenik, više Mučenika, Biskup, Djevica itd. Život dotičnog Sveca, koji je posebno istaknut u već sastavljenoj propovijedi o njemu, lako je primjeniti na one tačke, prema kojima je sastavljena opća propovijed. Uostalom o opće štovanim i poznatijim Svecima obradio sam po dvije propovijedi (o. sv. Josipu, Ivanu Krstitelju i Antunu i dr.)

Nadam se da će naše svećenstvo i ovu zbirku propovijedi o Svecima rado primiti i da će mu korisno poslužiti pri raznim crkvenim slavama u čast kojega sv. Zaštitnika.

Neka mi bude dopušteno istaknuti, da je ovo u neku ruku moje jubilarno djelo, 25o — dvadeset i peto — po redu od dosada izdanih mojih djela, na čemu neka bude samo višnjem Bogu, darovatelju svakoga dobra, čast i slava »Non nobis, Domine, non nobis, sed Nomini Tuo da gloriam«, kličem sa psalmistom. (Ps. 113).

U Beogradu, na blagdan Serafskog Oca sv. Franje As. 1940.

Fra Petar Vlašić

franjevac

15 januara

Sv. Pavao Pustinjak

»Uska su vrata i tijesan put koji vodi u život«.
Mt. 7 14.

Čudan prizor! Nimalo privlačiv za današnji naraštaj, ali veoma poučan.

U jednoj pećini, zakriljenoj golemom krošnatom palmom, u dnu jedne pustinje, odaljen od svega svijeta, nepoznat svima ljudima, pa i onima od najbliže rodbine, boravi jedan starac. Ima mu ravno 113 godina a živi već 95 godina u ovoj pećini. A živi čudnim životom. Mršavo tijelo pokrio je lišćem od palme, hrana mu je plod od iste palme i komad kruha, što mu ga svagdano nosi u kljunu jedan gavran, a piće mu je samo voda sa izvora, koji teče blizu vratiju špilje.

Ne zna taj starac za nikakvu zabavu, za nikakvu udobnost; jedina mu je zabava molitva, a odmor kratki ležaj na goloj zemlji i tvrdom kamenu.

Taj čudni starac sa tako čudnim životom jest današnji svetac, naš nebeski zaštitnik, sv. Pavao Pustinjak. Uistinu nimalo privlačiv život, ali o kako je korisno u nj se zagledati! O kako bi dobro bilo, kad bi današnji naraštaj dobro shvatio važnost nauke božanskoga Spasitelja: »Uska su vrata i tijesan put koji vodi u život«, kao što je shvatio ovaj svetac, pak bi poput njega i poput svih drugih svetaca, nastojao o postignuću vječnoga života!

Promotrimo zato časkom danas, na dan ovoga našeg sv. Zaštitnika:

1. Što je sv. Pavao Pustinjak činio da postigne vječni život;

2. Što je nama činiti da postignemo vječni život.

I.

Što je sv. Pavao Pustinjak činio da postigne vječni život.

1. Sv. Pavao rodio se u donjoegipatskom gradu Tebajidi, u trećem vijeku po Isusu. Roditelji su mu zarana umrli i njemu ostavili bogatu baštinu. Ali veću baštinu od svega zemaljskoga blaga, ostavili su mu dobri roditelji u amanet kršćansku vjeru.. Još na majčinskim koljenima naučio je mali Pavao da treba sveto živjeti, ako se želi doći u nebo, pak je zato i kao dijete i kao mladić nastojao da dušu svoju sačuva od grijeha a uresi je krepostima.

Kad mu je bilo petnaest godina, rimski car Decije stade nemilo progoniti kršćane. Ko se ne bi odrekao Kristove vjere bio je strahovito mučen i na koncu pogubljen. Da ne bi po nesreći, pod težinom muka zatajio svoju vjeru, kako su to nekoji mlaki kršćani učinili, skloni se mladi Pavao u jednu kućicu na svojem poljskom imanju. Pobjegao je od progonstva bojeći se da ne padne.

No muž njegove sestre, koji se bio polakomio za njegovim imanjem, pokaže ga rimskim vlastima i ove su stale tragati za njim da ga pronađu. Tada Pavao pobjegne još dalje. Išao je u dubinu prostrane tebaidske pustinje, gdje je našao veliku špilju kao stvorenu za pustinjački život. Kroz jedini se otvor vidilo samo nebo, vrata od špilje zastirala je velika krošnjata palma, puna slatkog ploda, a odmah tu blizu tekao bistri izvor bistre vode.

2. Bogatom mladiću, naviklu na udobni život u gradu, bilo je na prvi mah teško i neugodno ovamo se zakloniti i ovdje boraviti, ali se on sjeti Isusovih riječi: »Uska su vrata i tijesan je put koji vodi u život«, pak rado odabra ovo nezgodno i neudobno mjesto za svoje prebivalište samo da dobije ljepši i udobniji stan na nebu. Ovdje, u ovoj špilji, boravio je sv. Pavao punih 95 godina u teškoj pokori, u dugom postu i sveđernoj molitvi. Kroz to doba ničija noga nije stupila u ovo skrovište, niti je uopće itko od ljudi znao za svetoga pustinjaka. Znao je samo višnji Bog, koji je svome vjernome sluzi slao, na čudesni način, svaki dan po jednom gavranu polovicu hljeba.

3. *Da sigurnije postigne vječno spasenje, sv. Pavao je često imao pred očima smrt i na nju se pobožno pripravljao.* Možemo slobodno kazati da je sav njegov devedesetpetgodišnji pokornički život u pustinji bio neprekidna priprava na smrt. Ali napose posljednje godine njegovoga života razmatranje o smrti bio je česti predmet njegovoga razmatranja dnevnog i noćnog. Tada bi sa svojim slavnim istoimenjakom Pavlom Apostolom vapio: »Želim se rastati i biti s Kristom«.

Malo vremena pred svoju smrt imao je svetac veliku utjehu. Neočekivano došao mu je u posjete drugi veliki pustinjak, sv. Antun Opat i podijelio mu sakramente umirućih te s njime zajedno molio molitve umirućih. Sv. Antun je po Božjem nadahnuću doznao za boravak Pavlov u pustinji, pak je odmah pohrlio k njemu i nakon tri dana našao ga u špilji.

Zanimljiv je susretaj ovih dvaju časnih staraca, prvih pustinjaka. Pavlu je bilo tada 113 godina, a Antunu 90. Iza kako su se pozdravili stade Pavao pitati svoga gosta: kako je s rodom ljudskim, dižu li se po gradovima nove kuće, kakva vlast vlada svijetom, ima li na svijetu još ljudi, koji se klanjanju sotoni itd. Onda se dadu na molitvu.

Dok su bili u razgovoru, doleti k njima gavran noseći u kljunu čitav hljebac. Kad ga nestane, reče Pavao: »Gospodin nam poslao ručak — zaista ljubazan, zaista milosrdan. Već je tomu 60 godina što primam po hljeba, a jer si ti došao, podvostručio je svojim vojnicima obrok«. Obojica zahvale Bogu, sjednu uz izvor, pojedu hljeb i napiju se vode sa izvora razgovarajući se o Božjim stvarima.

Slijedeću su noć proveli u molitvi. Ujutro otkrije Pavao Antunu, da će skoro umrijeti: »Brate, znao sam davno da prebivaš u ovom kraju. Kad je došao čas da usnem i da sastavim i budem s Kristom, Gospodin te evo poslao, da zatrpaš u zemlju ovo moga tijela, da zemlju vratiš zemlji«. Malo zatim blago u Gospodu preminu.

Sada stane sv. Antun pjevati himne i psalme po kršćanskom običaju, ogrne plaštem tijelo sv. Pavla i iznese ga napolje, da ga ukopa. Neimajući lopatice da odgrne malo zemlju, našao se u neprilici, kad eto iz pustinje dolete dva lava. Strašnom rikom i mahanjem repa odadu najprije počast pokojniku, a onda za tili čas stanu šapama odgrćati pijesak i iskopaju jamu kolik je čovjek. Kad odoše, savije

sv. Antun pleća svoja pod teretom svetog tijela i položi ga u raku, a odozgo nagrne zemlje i naspe po običaju humak.

Sutradan uzme sv. Antun jedinu baštinu prvog pustinjaka tuniku koju je kao kakav koš bio sam sebi spleo od palmova lišća. Do smrti se svoje držao običaja, da bi na dan Uskrsa i Duhova obukao Pavlovu tuniku.

II.

Što mi činimo da postignemo vječni život?

Eto tako je sv. Pavao sveto živio i sveto umro pak zadobio vječnu slavu na nebesima. A što mi činimo u tom pogledu?

Moj Bože! Kad promatramo život većine ljudi našéga vremena čini se kao da oni uopće i ne znadu da postoji vječno blaženstvo, a kamo li da bi hodili putem, koji onamo vodi. Isukrst, istina neprevarljiva, kazao je: »Uska su vrata i tijesan put koji vodi u život«, pak se zato hoće žrtve i samoprijegora, a današnji svijet neće da znade za nikakvu žrtvu, za nikakav prijegor, kad se radi o spasenju duše. Za tijelo dà, pretrpit će se mnogo i mnogo, ali za dušu malo ili ništa.

a) Današnji svetac oboružao se *jakom vjerom i okitio raznovrsnim vrlinama,* a naš moderni naraštaj ismjehava se vjeri, kiti svoje tijelo ispraznim nakitima a dušu pušta golu.

b) Sv. Pavao *oštru je pokoru* činio punih 95 godina u samotnoj pustinji, samo da se lakše i sigurnije spasi, a današnji naraštaj čezne samo za neograničenim pa i nedopuštenim uživanjem zemaljskih dobara. Tjelesne naslade, zemaljsko uživanje glavni je cilj svega života mnogih današnjih ljudi.

Treba zapamtiti, predragi, da se na drugom svijetu sasvim mijenja slika: Ko ovdje na svijetu štogod i pretrpi u vršenju svojih kršćanskih dužnosti, imat će na drugom svijetu za nagradu vječno blaženstvo, dok će radosti i naslade ovoga života naći svoj svršetak u vječnim mukama u paklu. Zato je veliki crkveni Naučitelj sv. Jeronim, završujući život današnjeg sveca uskliknuo: »Kud i kamo bih radije odabrao surovu Pavlovu tuniku od palminog lišća sa zaslugama njegovim, negoli grimizno odijelo kraljeva s kaznom njihovom.«

Zapamtimo ovo dobro i izvedimo odavle korisnu pouku za naš život!

---

17 januara

Sv. Antun opat

»Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski«. (Mt. 5 48).

Jednoga dana — tako nam pripovijeda sv. Evanđelje — pristupi k Isusu jedan mladić te Ga upita: »Učitelju dobri, kakvo dobro da učinim da imam život vječni?« Božanski Učitelj mu odgovori: »Ako hoćeš da uđeš u život vrši zapovijedi.« I nabroji mu nekoje od deset zapovijedi Božjih. Kaže mu mladić: »Sve sam to držao od mladosti svoje, što mi još treba?« Isus mu odgovori: »Ako hoćeš biti savršen, idi prodaj sve što imaš i daj siromasima, pak dođi i slijedi me«. Kad je onaj mladić čuo ovu riječ, otide žalostan, jer bijaše veoma bogat. (Mt. 19, 16).

Tri vijeka poslije toga evanđeoskog događaja jedan drugi mladić, također veoma bogat, čuo je u crkvi one riječi Isusove i odmah ih je u djelo priveo. Razdao je svoje veliko bogatstvo siromasima i svega života svoga slijedio je Isusa, jer je bio svijestan toga, da je savršenstvo duše vrijednije od najvećega blaga na svijetu. I postao je savršen, svet, pa se još danas na zemlji slavi njegova uspomena.

To je današnji svetac, naš nebeski zaštitnik sv. Antun Opat.

Slaveći danas njegov sveti blagdan, sjetimo se, predraga braćo, da smo i mi pozvani na savršenost, jer je svima nama kazao božanski Spasitelj: »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski«. Zato promotrimo:

1 Kako je sv. Antun postao savršen,

2 kako možemo mi postati savršeni.

I.

Kako je sv. Antun Opat postao savršen.

1. On se rodio godine 251 blizu grada Herakleje u Srednjem Misiru. Čestiti i veoma imućni roditelji odgojiše ga iz malena u iskrenoj pobožnosti, u strahu Božjemu i stidu ljudskomu. Kad je nešto ponarastao, akoprem bistra duha i žive naravi, nije nalazio veselja u djetinjskim igrama, niti je gramzio za zemaljskim dobrima i užicima, nego mu je najslađa zabava i najveće uživanje bila molitva. Kad mu bilo od prilike 19 godina umriješe mu roditelji i ostade sam na svijetu s mnogo mlađom sestricom bez drugih srodnika. Tada ču jednom u crkvi riječi koje je božanski Učitelj rekao onom bogatom mladiću u Evanđelju: »Ako hoćeš da budeš savršen, idi prodaj što imaš i podaj siromasima, pak dođi i slijedi mene«. Antun primi te riječi kao da su njemu samome rečene. U njima shvati on poziv Božji na savršeniji život, kao što je uistinu to i bio poziv Božji, i odmah odluči tome se pozivu odazvati. Pobrinuvši se za izdržanje i odgoj sestre, sve ostalo svoje bogato imanje razdijeli sirmasima, te otide u pustinju da provodi svet život.

Taj brzi odaziv pozivu Božjemu bio je prvi korak na putu savršenstva.

2. No on se nije na tom zaustavio. On je upotrebio razna sredstva da do savršenstva dođe, među tima *rad* i *molitvu*. Rukama je radio a srcem se Bogu molio bez prestanka. Sunce izlazeći jutrom na istoku nalazilo ga je više puta gdje se još onako klečeći moli Bogu, kako ga je sinoć zapadajući ostavilo.

3. Posvetio se do tada nečuvenoj *strogosti pokorničkog života*. Na goloj zemlji je spavao, a za uzglavlje služio mu je tvrdi kamen. Duge je postove obdržavao a i kad bi jeo glad bi utažio samo sa komad suhoga kruha i malo soli, a žeđu je gasio samo vodom. Prije zalaza sunca nije ni jeo ni pio, a često je i dva dana izdržao bez jela.

4. Uza svu tu pokoru đavao ga je skoro kroz čitav život strašno napastovao i mučio. Predočivao je sotona bogatstvo koje je razdijelio, svjetska uživanja koja je ostavio. Osobito ga je mučio nečistim napastima. Ali se svetac hrabro borio proti napastima nečastivoga i ta junačka borba protiv napastima podigla je sveca na visoki stupanj savršenstva. — Što su bile strašnije napasti, Antun je sve više pokorio svoje tijelo držeći na pameti Isusove riječi da se neke vrsti napasti ne mogu otjerati drukčije nego molitrom i postom. Naravski da je svom hrabrom vojniku i borcu Spasitelj pomagao. Poslije jedne teške borbe s nečastivim ukaza se Antunu Spasitelj u svijetlom oblaku. Antun tada zavapi: Isuse blagi, gdje si bio prije? Zašto mi nijesi došao prije u pomoć?« Isus mu odgoovri: »Bio sam ovdje i gledao tvoju borbu, i svagda ću ti pomagati«. — Tako se je Antun s vremnom ojačao u borbi da je sotona bježao kadgod bi ko zazvao Antunovo ime. Glas se o njegovoj svetosti raširio po čitavom svijetu, pa su mu se pismenim molbama preporučivali u molitvi sam car Konstantin Veliki i njegovi sinovi. Kad su se tome njegovi učenici čudili, Antun im reče: »Što se čudite što smrtni čovjek piše smrtnome čovjeku? Čudite se radije, što je Bog pisao ljudima i s nama govorio preko svog jedinorođenog Sina.« Tako pun dobrih djela u 105. godini svog života preseli se u nebo iza kako je nebrojenim svojim učenicima ostavio spasonosne naputke. Brevijar o njemu govori, da je sv. Antun sve nadvisio strpljivošću, blagošću, milostivošću, poniznošću, zaposlenošću i proučavanjem Sv. Pisma.

On je prvi skupio oko sebe mnogo drugih pustinjaka i s njima skupa živio. Od toga su zajedničkog života kasnije nastale redovničke zajednice, pa se zato sv. Antun i zove: Otac redovništva.

Njegov je životopis napisao sv. Atanasije crkveni Naučitelj. Malo su koju knjigu bogoljubni kršćani u prošlim vjekovima čitali kao »Život sv. Antuna Opata«.

II.

Kako možemo mi postati savršeni.

O kad bi i današnji naraštaj uzeo u ruke taj život današnjega velikoga sveca, te ga često čitao! Koliko bismo u duhovnom pogledu uznapredovali! Koliko bismo savršeniji bili!

A treba, predragi, da svi nastojimo postati savršeni, sveti, kako nam to božanski Spasitelj zapovijeda: »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski«.

Doduše, ne traži se od nas, da poput sv. Antuna, ostavimo svijet i zaklonimo se u pustinju; ne traži se od nas onako stroga pokora kakovu je on činio; ali svaki u svom staležu treba da nastojimo da postanemo savršeni, sveti. A to ćemo postići revnim vršenjem Božjih, crkvenih i staleških dužnosti. Neka nitko ne misli, da u svom staležu, u kojem se nalazi, ne može postati savršen, ne može se posvetiti. Nema staleža, nema zanimanja, — izuzevši ona koja su po sebi zla i nedopuštena — u kojima se ne bi moglo sveto živjeti. Svaki stalež pruža sredstva spasenja i ako u svakom ima poteškoća i pogibelji. Ta ako je današnji svetac u pustinji imao toliko poteškoća i napasti, zar se je čuditi da ih imamo mi koji u svijetu i među svijetom živimo?

Ali Bog sam daje svakome posebne milosti potrebne njegovom staležu, položaju, zanimanju. Samo treba da čovjek upotrebi te milosti. Tako Bog daje:

a) *ženidbenim drugovima* milost da žive u jedinstvu i vjernosti, pak se tako posvete i u ženidbenom staležu;

b) *neoženjenim* daje milost da se uzdrže u čistoći i tako se posvete;

c) *roditeljima* daje Bog milost slatkosti i odlučnosti prema djeci, a *djeci* milost poslušnosti i ljubavi prema roditeljima;

d) Bog daje milost *gospodarima*, da budu dobri i pravedni prama slugama i radnicima, a *slugama* i *radnicima* da budu vjerni gospodarima.

e) On daje milost *starešinama* da znadu zapovijedati, a *podložnicima* da znadu slušati itd.

Krivo je dakle mišljenje da čovjek može postati svet samo u nekim staležima, samo u samostanu, u pustinji, u djevičanstvu, i tome sličnom. U svakom staležu može se čovjek spasiti, posvetiti, savršen biti, samo ako odgovara milostima koje mu Bog daje, te zdušno vrši zapovijedi Božje i crkvene i dužnosti svoga staleža ili položaja. Inače ne bi Isus bio svima bez iznimke kazao: »Budite savršeni«. Na razne načine može se postići savršenost, već prema raznom staležu. Kao što ima raznih puteva koji svi vode u jedno mjesto tako ima i raznih staleža koji svi vode u nebo. Kao što na jednoj pozornici ne važi kakovu tko ulogu igra, nego kako ju igra: tako i pred Bogom ne važi u kom je tko staležu, nego kako živi u tom staležu.

Promatrajući danas život našega svetoga zaštitnika Antuna Opata ne treba da za njim idemo u pustinju, ali je neophodno potrebno da poput njega i mi nastojimo postati savršeni i sveti svaki u svome staležu i položaju.

---

25 januara

Obraćenje sv. Pavla Apostola

»Savle, Savle, zašto me progoniš?« (Dj. Ap. 9 4).

Na istoku u Siriji postoji grad, za koji istočnjaci kažu da je biser istoka, ogrlica ljepote, cvijet raja, oko pustinje, perje nebeskog pauna. Takovim i sličnim nazivima nazivlju istočnjaci starodrevni grad Damask. I ne bez razloga. Ko ima sreću da ga vidi ostane opčaran njegovom ljepotom. U prekrasnom kilometričnom pojasu naranača, limuna, krušaka, jabuka, badema, palama, rogača, orahá, šipaka, smokava, maslina, datulja, banama, kestenja i drugoga plemenitoga voća, između 70 kanala i 360 izvora iz kojih teče bistra svježa voda, leži Damask kao časni starac na mekom udobnom krevetu. Leži u svem svom staračkom veličanstvu sa svojih 195.000 žitelja, sa svojih 200 većih ili manjih mošeja i sa kojih 500 kupola i oko 1000 vitkih minareta.

Jedan kilomtear daleko od zidina gradskih, posve zasjenjena visokim krošnjama platana, oraha i kestenja, nalazi se crkvica od kojih 10 met. dužine, sa niskim zvonikom nad vratima i sa kriptom ispod oltara.

Mala crkva, ali od velikoga značenja. To je mjesto obraćenja velikoga Apostola naroda sv. Pavla, koje danas slavimo. Znameniti događaj u životu ovoga svetoga Apostola, znamenit i za čitavu Crkvu Kristovu, a značajan i za život svakoga pojedinoga od nas.

Slaveći danas taj veliki događaj, Obraćenje sv. Pavla Apostola, stanimo u duhu pred onu crkvicu na dalekom istoku, ispred zidina starodrevnog grada Damaska i promotrimo:

1 kako se sv. Pavao obratio,

2 što nas uči ovaj događaj.

I.

Kako se sv. Pavao obratio.

Sv. Pavao zvao se prije Savao. Odgojen u židovskom duhu, mrzio je sve što nije židovsko. On nije mogao pojmiti da bi mogla biti koja druga vjera spasonosnija od židovske. Zato je strašno mrzio i progonio one, koji su počeli ispovijedati vjeru kršćansku. Pri kamenovanju sv. Stjepana Prvomučenika, mladi Savao čuvao je odijelo onih koji su Stjepana kamenovali i naslađivao se mučenju ovog prvog kršćanskog mučenika.

Malo poslije toga, videći kako se kršćani sve više šire, dišući prijetnjama i pokoljem na njih, pristupi k poglavici svećeničkome u Jerusalemu i zatraži od njega pismo za zbornice u Damasku, ako ondje nađe kojega kršćanina, da ga svezana dovede u Jerusalem. Išao je s nekoliko istomišljenika, mladih židova sve zagriženih protivnika kršćanske vjere.

Jašući na konjima dođu oni pred zidine Damaska. No prije nego uđoše u grad, dogodi se sa Savlom čudesna promjena. Ujedamput obasja ga svjetlost s neba. I padnuvši na zemlju, ču glas koji mu govoraše:

»Savle, Savle, zašto me progoniš«.

Savao sav zbunjen i prestrašen, ne znajući odakle taj glas, poviče: »Tko si ti, Gospodine?« A onaj tajanstveni glas opet mu reče: »Ja sam Isus, koga ti progoniš; teško ti je protiv ostana prucati se.«

Dršćući i čudeći se upita Savao: »Gospodine, što hoćeš da učinim?«

A Gospod njemu: »Ustani, uđi u grad i ondje će ti se kazati, što ti treba činiti.«

A pratioci Savlovi stajahu začuđeni čujući glas, a nikoga ne videći. A Savao ustade sa zemlje i otvorivši oči

ništa nije mogao vidjeti. A pratioci, uzevši ga za ruke, uvedoše ga u Damask. Ondje je bio tri dana slijep ne jedući i ne pijući.

A u Damasku je bio neki kršć. svećenik po imenu Ananija. I reče mu Gospod u viđenju: »Ustani i idi u ulicu, koja se zove Prava i traži u kući Judinoj Savla zvana Taršanina, jer eto on moli.« A Ananija odgovori: »Gospode! čuh od mnogih za ovoga čovjeka koliko je zla počinio svetim Tvojim u Jerusalemu; i ovdje u Damasku ima vlast od poglavica svećeničkih, da sveže sve koji prizivlju Ime Tvoje«. A Gospod mu reče: »Idi, jer mi je on sud odabrani, da razglasi ime moje pred narodima i kraljevima i sinovima Izraelovim. A ja ću mu pokazati koliko mu valja trpjeti za ime moje«.

I otide Ananija i uđe u kuću, u kojoj je bio Savao, i položivši na nj ruke reče mu: »Savle brate, Gospod Isus koji ti se ukaza na putu, kojim si dolazio, posla me da progledaš i da se napuniš Duha Svetoga.« I odmah otpadoše s očiju njegovih kao ljuske, i progleda, i ustavši bi kršten. I pošto uze hrane okrepi se. I bi nekoliko dana s učenicima koji bijahu u Damasku. I odmah stade po zbornicama propovijedati Isusa, da je On Sin Božji. A svi koji slušahu čuđahu se i govorahu: Nije li ovo onaj što proganjaše u Jerusalemu one koji prizivahu Ime Isusovo i zato dođe ovamo da ih svezane odvede k poglavicama svećeničkim? A Savao postajaše sve smjeliji i zbunjivaše židove koji stanovahu u Damasku potvrđujući da je ovo Krist.

Ovako Djela Apostolska prikazuju događaj koji danas slavimo: Obraćenje sv. Pavla Apostola.

II.

Što nas uči ovaj događaj.

1 *»Savle, Savle, što me progoniš?«*

Ovako je prikorio božanski Spasitelj Pavla pred vratima damašenskim. Ovako prikara svojim otajstvenim glasom još i danas božanski Spasitelj mnoge od nas: »Pavle, Petre, Ivane, Andrijo, Tomo, Frano i kako se već zoveš, zašto me progoniš«.

Mi doduše ne progonimo Krista ili Crkvu Njegovu ili sljedbenike Njegove onako očito i onako ljuto, kako je to mladi Savao činio. Ali, predragi, treba da znamo, da je svaki teški grijeh pobuna protiv Krista; kad god veliki grijeh počinimo, tada kao da sa ljutim židovom Savlom i njegovim ortacima idemo protiv Isusa, protiv Njegove vlasti, kako bismo Njegovo Ime zbrisali sa lica zemlje. Napose grdna psost jest teška uvrijeda Kristu, jest znak pobune protiv Njega. A, nažalost, koliko i koliko ih ima, pa i u našem mjestu, pak i među nama, koji danomice počinjaju teške grijehe, koji psuju presveto Ime Spasitelja našega! Koliko ima danas i takovih koji bi htjeli Njega odstraniti iz ljudskog društva kako to učiniše bezbožni komunisti u Rusiji, Meksiku, Španjolskoj i drugdje? »Savle, Savle, zašto me progoniš?« viče takovima još i danas progonjeni Otkupitelj.

2 Savao se na taj prikor zbunio, prestrašio, obratio. On je odmah povikao: *»Gospode, što hoćeš da učinim?«* I učinio je sve što mu je Isus zapovjedio i postao je sud odabrani, revnitelj za slavu Isusovu, veliki Apostol, koji Ga je svega života ljubio i slavu Njegovu širio među narodima svega svijeta. Eto važne pouke za sve nas. Ako smo možda doslije vrijeđali božanskoga Spasitelja, ako smo Ga možda psovali, ako se je možda kogod zaveo krivom naukom komunističkom ili drugom protivnom Njegovoj nauci, obratimo se sa Pavlom, obratimo se istinski, činimo ono što nam je božanski Učitelj naredio u svome svetome Evanđelju, što nam zapovijeda preko svoje svete Crkve. Živimo u daljnjem svojem životu kao pravi kršćani i past će mrene s očiju naših i napunićemo se Duha Svetoga i postaćemo i mi sudovi odabrani, i radovaćemo se sa Kristom Gospodom našim na sve vjekove, amen.

---

3 februara

Sv. Blaž (Vlaho) Biskup i Mučenik

»Ne dadoh grlu svojemu da griješi«. (Job, 31 30).

Danas se u našim crkvama obavlja jedan značajni i zanimivi obred. Svećenik na oltaru drži u rukama dvije svijeće, unakrst složene, blagoslovljene jučer na Svijećnicu. K njemu pristupaju vjernici jedan za drugim, a on postavlja svakome one svijeće pred vrat, desnu ruku drži nad glavom vjernika i čineći znamen svetoga križa govori: »Po zagovoru sv. Blaža (Vlaha), Biskupa i Mučenika oslobodio te Bog od bolesti grla i od svakoga drugoga zla, u Ime Oca i Sina i Duha Svetoga, amen«.

Taj se eto obred obavlja u našim crkvama na današnji dan, koji je posvećen uspomeni sv. Blaža (Vlaha), Biskupa i Mučenika, osobitoga Zaštitnika protiv bolesti grla.

Slaveći njegov sveti blagdan promotrimo u kratko koje bio sv. Blaž i zašto se njega slavi kao Zaštitnika protiv bolesti grla.

2 Koje značenje imade ovaj blagoslov grla.

I.

Zašto se sv. Blaž štuje kao Zaštitnik protiv bolesti grla.

Sv. Blaž je vrlo poznat svetac. Živio je u 3. vijeku u Sebastu u Armeniji. Ispočetka je bio poganin, a po zanimanju liječnik, ali se obrati i pokrsti. Kao kršćanin je tako uzorno živio da ga odabraše za biskupa onoga grada. Njegovu je svetost Bog potvrdio mnogim čudesima. Umro je kao mučenik iza kako je bio na najstrašnije načine mučen, dok mu na koncu 3. veljače god. 316. ne otsjeku glavu. Ta sveta glava, zajedno s nekim drugim kostima, bila je u 9. vijeku donesena s istoka u naš grad Dubrovnik, gdje se i sada zlatom okovana uvelike časti i svečanim načinom nosi na današnji dan kroz urešene ulice grada Dubrovnika, koji sv. Blaža pod nazivom Vlaha slavi kao svoga nebeskoga

zaštitnika. Slava je sv. Vlaha usko spojena sa slavnom povješću starodrevnog Dubrovnika.

Ali se i drugdje u kršćanstvu sv. Blaž uvelike štuje, na istoku i na zapadu. U grčkoj je crkvi zapovijedani blagdan, a i kod našega je naroda susvetica. U Njemačkoj je štovan kao jedan od četrnaest svetih Pomoćnika u nevolji, a svugdje u svijetu zazivlje ga se u pomoć proti bolesti grla.

2 A evo zašto:

Jednoć je, za života Svečeva, nekomu dječaku zapela u grlu riblja kost. Sve su pokušali da ga spase, ali uzalud, jer je dječaku sve to više oticalo grlo i bio je već blizu smrti. U tom beznadnom stanju dječakova majka stavi svu svoju nadu u zagovor svetog biskupa Blaža: I nije se prevarila. Svetac napravi znak sv. križa nad vratom djeteta i u isti čas riblja kost ispade iz grla. Dijete je bilo spašeno. Zato danas blagosiljamo grlo.

2 *Koje značenje ima ovaj blagoslov grla.*

1 U prvom redu mi s ovim blagoslovom molimo Boga da nas po zagovoru sv. Blaža oslobodi od bolesti grla, kao što je oslobodio sina one siromašne majke. Mi se čvrsto pouzdavamo u zagovor ovoga mogućega sveca i u milosrđe Božje, da ćemo biti oslobođeni ne samo od bolesti grla nego i od svake druge bolesti i od svakoga drugoga zla.

2 No pri tom ovaj blagoslov imade i svoje *duhovno značenje.*

a) One dvije svijeće označuju pravu svjetlost, koja je prosvijetlila ovaj svijet, a to je Isukrst, te nas opominju na nepokolebivu vjeru u Njega.

b) Te su svijeće složene unakrst, a označuju Križ Isusov, po kojemu je On svijet otkupio, a po kojemu dobivaju krepost sve naše molitve, svi blagoslovi. To nas ujedno potsjeća da ćemo i mi samo putem križa postići vječno blaženstvo, zato treba da vršimo revno sve svoje kršćanske dužnosti, makar ne znam kakve tu poteškoće nalazili.

3 Na trećem mjestu ovaj blagoslov grla na današnji dan ima i svoje *moralno (ćudoredno) značenje.*

Osim tjelesnih bolesti grla, postoje i duševne bolesti grla. A ove su, nažalost, i ter kako raširene i u naše doba. Nemile psosti, klevete bližnjega, ocrnjivanje, blaćenje tuđe časti, nečedne, neuredne riječi itd. sve su to duševne bolesti grla, jer sve iz grla protiču. Uopće sve u čemu čovjek jezikom pogriješi, može se nazvati bolešću grla. Zato je psalmista grlo bezbožnika nazvao otvorenim grobom (Ps. 5, 11), jer kao što otvoren grob jako zaudara tako i riječi koje izlaze iz grla grešnika i bezbožnika u duhovnom pogledu zaudaraju, jer su to samo psosti protiv Boga i klevete protiv bližnjega. I nije ta duševna bolest grla ništa manje pogibeljna od tjelesne bolesti grla, nego pače pogibeljnija, jer tjelesna bolest grla može prouzročiti samo tjelesnu smrt, dok duhovna bolest grla prouzročuje duševnu, vječnu smrt.

Zato, predragi, dok se danas utičemo zaštiti našeg svetog Zaštitnika Blaža, da nas sačuva od bolesti grla. Obećajmo da ćemo se pomnjivo čuvati od zle upotrebe našega grla, da nećemo nikada ružno govoriti bilo proti kome, a najmanje proti dobrome Bogu našemu.

Pravedni Job je govorio: *»Ne dadoh grlu svojemu da griješi!«* Odlučimo i mi danas da nećemo nikada dati grlu našemu da sagriješi. Tom odlukom najsigurnije ćemo steći zaštitu sv. Blaža protiv tjelesne bolesti grla i svakoga drugoga zla. Amen.

---

14 februara

Sv. Valentin Svećenik, Mučenik

»Pazi da svijetlo, koje je u tebi, ne bude tama«.
Luka, 11 35.

Gledam dvije slike iz davnih vremena. Obje su tužne i pobuđuju na samilost. Jedna predstavlja siromaha slijepca pred vratima jerihonskim, kako pruža suhonjavu ruku prema prolaznicima proseći milostinju. Druga predstavlja jednog jadnog mladića na podnožju Tabora, koji pada na zemlju i pjeni se prevrćući se po zemlji u strahovitim mukama.

Te dvije slike potsjećaju me na mnoge žive slike iz današnjih vremena. Ja vidim i danas ne rijetko jadne slijepce gdje idu sa štapom u ruci i torbom o ramenu vođeni za ruku od malog djeteta i prose milostinju. A nailazim kad-

ikad i na tugaljivi prizor, kad čovjek nenadano pada na zemlju, pjeni se i prevrće se u teškim mukama. To su dvije poznate a i svima neprijatne bolesti: *Sljepoća i padavica.*

No dok su vama poznate te dvije nemile bolesti i dok svi sažaljujete jadne ljude, koji od njih boluju, dotle malo ko od vas promišlja da postoje dvije duhovne bolesti sasvim slične tjelesnoj sljepoći i tjelesnoj padavici. Na njih želim vas upozoriti danas, kada slavimo blagdan sv. Valentina svećenika i mučenika, osobitog Zaštitnika protiv sljepoće i padavice.

Razmotrimo zato u kratko:

1 Ko je bio sv. Valentin i zašto se slavi kao zaštitnik protiv sljepoće i padavice;

2 što su duhovna sljepoća i padavica i kako da se od njih izliječimo.

I.

Ko je bio sv. Valentin i zašto se slavi kao zaštitnik protiv sljepoće i padavice.

1 Sv. Valentin živio je u trećem vijeku po Isusu. Bio je svećenik u službi crkvene kršćanske općine u Rimu a radi svoje svetosti, razboritosti i pravednosti poštovan ne samo od kršćana nego i od pogana. No kako su u ono doba rimski carevi progonili kršćanstvo i nastojali istrijebiti kršćansko ime sa lica zemlje, to su zato hvatali kršćane, na muke ih stavljali i na smrt osuđivali. Tako nisu poštedili ni svetoga Valentina. Bio je predveden pred poganskog suca Asterija, da ga ovaj nagovori na otpad od kršćanske vjere ili, ako ne pristane, da ga osudi na smrt.

2 Asterije odvede Valentina u svoju kuću. Po običaju rimskih poganskih kuća i u Asterijevoj kući, odmah pri ulasku, bili su mali kipovi, koje su ukućani štovali kao svoje kućne bogove. Kad ih je pri ulasku u kuću opazio sv. Valentin i uskliknu: »O Bože, obrati ovu kuću i udijeli joj svijetlo poslije tmine, *da upoznaju pravo svijetlo Krista Gospoda*«. Čuvši ovo reče Asterije Valentinu: »Čudim se tebi, koga svi hvale da si pametan, što za Krista veliš da je svijetlo«. — »Da, prihvati Valentin, Isus Krist

je pravo svijetlo, što rasvijetljuje svakoga čovjeka koji dolazi na ovaj svijet«.

Asterije je imao jednu pokćerku, koja je bila slijepa. Čuvši što Valentin govori o Kristu koji prosvijetljuje svakoga čovjeka reče mu: »Da vidimo hoće li taj tvoj Krist povratiti vid ovoj mojoj slijepoj pokćerki«. I dovede je pred sv. Valentina. Ovaj se pomoli Bogu i položivši ruke na oči slijepe djevojke pomoli se: »Gospode Isukrste, rasvijetli službenicu svoju, jer si Ti pravo svijetlo«. I dogodi se čudo. Slijepoj djevojčici u čas se otvoriše oči i progleda. Ali se istodobno otvoriše duševne oči sucu Asteriju i svim njegovim ukućanima te svi vjerovaše u Krista i pokrstiše se.

3 Jednom drugom zgodom dovedoše pred sv. Valentina mladića, koji je *bolovao od padavice.* Često bi ga ta bolest uhvatila na putu ili bilo gdje, pak bi se jadnik pjenio i previjao po zemlji te bi nakon toga tako oslabio, da nekoliko dana ne bi mogao stajati na nogama. I na njega sv. Valentin položi svoje ruke i pomoli se Bogu i od tada ostavi onoga mladića padavica.

Zbog tih dvaju čuda stali su se vjernici utjecati zagovoru ovog sv. Mučenika u bolestima sljepoće i padavice.

Sv. Valentin podnio je mučeničku smrt na današnji dan 14 februara 269 u Rimu. Najprije su mu tijelo batinama isprelamali a onda su mu glavu mačem odrubili na Flaminijevu drumu. Ondje, nad grobom sv. Mučenika, događala su se mnoga čudesa, pak je tu papa Julije I. koji je vladao Crkvom u IV. vijeku sagradio lijepu crkvu i oko crkve groblje, kamo se je nekad iz Rima na dan sv. Marka vodila procesija.

II.

Što su duševna sljepoća i padavica i kako da se od njih izliječimo.

1. Pored tjelesne sljepoće postoji, predragi, i duševna sljepoća, a te se moramo još više čuvati od tjelesne sljepoće. Duševna sljepoća *jest stanje duše, koja u Boga ne vjeruje.* Žalosno i jadno stanje, puno žalosnije i jadnije i

sažaljenja vrijednije od tjelesne sljepoće. Od te duševne sljepoće samo vjera u Boga može ozdraviti. O koliko zato treba da cijenimo svoju svetu vjeru!

Svjetlost je najljepše stvorenje Božje, jer bez svjetlosti uopće ne bismo ni upoznali ljepotu. Sve bi nam bilo crno i ružno pred očima.

Kršćanska vjera jest svjetlost našega duhovnog života; bez nje ne možemo poznati duhovnu ljepotu; sve nam je bez nje, u duhovnom pogledu, crno i ružno, grešno i odvratno. Kršćanska vjera je kao svjetiljka, govori sv. Ivan Zlatousti; kao što svjetiljka rasvijetljuje kuću tako i vjera rasvjetljuje našu dušu, da može raspoznavati duhovne stvari. Po vjeri mi smo izbavljeni iz tame na divnu svjetlost, uči nas sv. Petar Apostol (1. Petr. 2 9): *»Vi ste puk stečeni, da proglasite kreposti Onoga, koji vas pozva iz tame k divnom svijetlu svomu; koji nekad ne biste puk, a sad ste puk Božji, koji ne bijaste pomilovani, a sad ste pomilovani.«* O kako je divna, dakle, ova vjera, kad njome bivamo izvedeni iz tame u svjetlost, kad nas ona čini pukom Božjim, sinovima Njegovim, odabranicima Njegovim. O koliko je moramo cijeniti, kako brižljivo čuvati i sveđer u njezinom svijetlu hoditi!

»Pazi, dakle, da svijetlo koje je u tebi ne bude tama«. (L. 11 35). Ove riječi upravlja božanski Učitelj svima nama. Njima nas opominje da svijetlo sv. vjere, koje smo primili od Duha Svetoga na sv. krštenju, uščuvamo vazda u potpunom sjaju, niti ikada dopustimo da ga djela tame, opaka grešna djela, bilo u čemu zamrače. Pače, moramo nastojati da vršenjem kreposnih djela povećamo taj sjaj u nama, da sav naš život bude svijetao, krepostan, bez ijednog tamnog, grešnog djela. Činimo li tako, obasjaće nas, po riječima Spasiteljevim, »blijesak munje«, to jest blijesak slave Božje već na ovom, a još više na drugom svijetu.

2 A pored tjelesne padavice postoji i duševna padavica, a to je *povratak na grijeh.* Svaki put, kad, očistivši se od grijeha u sv. ispovijedi, opet upanemo u smrtni grijeh, naša duša pada duboko u glib, njom zavlada sotona, on s njome radi što hoće, kao što je radio s onim nesretnim mladićem na podnožju Tabora, koga je na posljetku božanski Spasitelj izliječio.

A, nažalost, ta je duševna bolest puno češća danas od tjelesne. Koliki se vraćaju na iste grijehe, na iste strasti, od kojih su već jednom bili očišćeni u sv. ispovijedi. Koliki i koliki godinama i godinama upadaju u iste pogreške ne mareći ništa za svoj popravak.

Bog je u Starome Zavjetu bio naredio sinovima Izraelovim da ne izlaze iz hrama kroz ista vrata kroz koja su ušli. »Kad narod zemaljski dohodi pred Gospoda o blagdanima, ko uđe na sjeverna vrata da se pokloni, neka izlazi na južna vrata; a ko uđe na južna vrata neka izlazi na sjeverna vrata, neka se ne vraća na vrata na koja uđe, nego neka izlazi na ona koja su nasuprot. (Ez. 46 9) Sveti Oci tumače ovu naredbu u duhovnom pogledu ovako: Iza kako smo pristupili k Bogu i s Njime se pomirili, ne smijemo se više povratiti na isti put kojim smo došli, na iste grijehe koje smo počinili. Smijemo se vratiti na naš obični rad i život, ali kroz druga vrata, kroz vrata milosti Božje čuvajući se da ne upadnemo ponovno u grijehe.

Današnji sveti Zaštitnik od tjelesne sljepoće i tjelesne padavice neka nas zaštiti od tih bolesti, ali ga molimo da nas zaštiti i od duševne sljepoće i od duševnog pada.

---

25 februara

Sv. Matija Apostol

»Pogledajte na svoje zvanje, braćo!«
I. Kor. 1 26.

U ovu ozbiljnu opomenu velikoga Apostola naroda sv. Pavla, dobro je, predragi, da se dobro češće zamislimo. Ali je nadasve zgodno da ju uzmemo za predmet svoga razmatranja danas, kada slavimo blagdan našeg sv. Zaštitnika sv. Matije Apostola. Jer baš u njegovom životu vidimo, kako moramo ozbiljno paziti na svoje zvanje, na koje nas je Bog pozvao. Jer eto vidimo, kako je nesretni Juda bio pozvan na veliku čast, na veliko dostojanstvo, bio je od samoga božanskog Spasitelja odabran za apostola. Ali pošto nije odgovarao milosti svoga uzvišenoga zva-

nja, on je žalosno svršio. A današnji svetac, koji je bio izabran na mjesto Judino za Apostola, odgovorio je svome uzvišenome zvanju i postao je svetac.

Slično će se dogoditi svakome od nas. Svaki od nas imaće dobar ili nesretan svršetak prema tome kako odgovara zvanju na koje ga je Bog pozvao. Promotrimo zato

1 zvanje sv. Matije i kako je on njemu odgovorio,

2 naše zvanje i kako mi treba da odgovaramo.

I.

Zvanje sv. Matije i kako je on odgovorio svome zvanju.

1 Sv. Matija bijaše ispočetka jedan od 72 učenika Isusovih. Već je za rana pošao za Spasiteljem i bio mu vjeran sljedbenik i svjedok njegovih djela, govora i čudesa od krštenja u Jordanu do uzašašća na nebo.

Kad je nesretni Juda Iškarijot izdao Isusa i ružnim samoubijstvom učinio kraj svome životu, ostalo je jedno apostolsko mjesto prazno. Iza uzašašća Isusova na nebo povratiše se s Maslinske gore u Jeruzalem apostoli, učenici i pobožne žene. Dok su oni sabrani u molitvi očekivali dolazak obećanog Duha Svetoga, ustade jednog dana Petar između braće i reče, da treba izabrati novog apostola mjesto nesretnog Jude. — Od sabranih izaberu apostoli dvojicu, koji su bili dostojni ove službe: Matiju i Josipa nazvana »Pravednik«. Tada se stadoše moliti: Ti, Gospodine, koji poznaš srca svih, pokaži jednoga, koga si od ove dvojice izabrao, da primi mjesto službe ove i apostolstva, iz kojega ispade Juda, da ode na svoje mjesto«. I baciše kocke za njih i kocka pade na Matiju, i pribroje ga jedanaestorici apostola«. (Dj. Ap. 1).

2 Na svetkovinu Duhova primio je Matija Duha Svetoga s ostalim apostolima. Zatim je pošao da navješta Evanđelje i u tome radu ustrajao do konca života. — Kad su se apostoli razišli iz Judeje po svemu svijetu da navieštaju nauku Isusovu, Matija je došao u Kapadociju u Maloj Aziji, da propovijeda svijetlo Evanđelja. Predaja kaže, da je zatim propovijedao po obalama Kaspijskog mora, i najposlije, da je otišao u Etiopiju u Afriku, gdje je mnogo ljudi priveo Isusu.

3 Po jednom vjerovatnom pripovijedanju umro je sv. Matija 64. godine iza Isusova rođenja. Pod konac života došao je u Judeju, gdje je bio uhvaćen i doveden pred židovsku skupštinu, jer je, kako se pripovijeda, dokazivao iz Mojsija i Proroka, da je Isus pravi obećani Mesija i otkupitelj svijeta. Veliki svećenik Anijan, koji je bio predsjedatelj vijeća, bezbožno pogrdi Isusa i Apostole. Tada podiže sv. Matija ruke i oči prema nebu i reče: »Ja vjerujem i ispovijedam, da je Isus iz Nazareta, koga su vaši oci prezreli i odbacili, pravi Sin Božji i istodoban s Ocem. To ispovijedam srcem i naviještam ustima. Ja sam sluga Isusa Krista i ostajem do smrti«. — Na ove je riječi veliki svećenik razbjesnio, skupština se uzbunila: »Tvoja su usta protiv tebe svjedočila, tvoja krv neka dođe na tvoju glavu«.

Onda ga izvedu iz grada, da ga kamenuju. A bijaše oko njega mnogo naroda. I sveti se Matija molio za narod i za milost, da može za svetu vjeru trpjeti i umrijeti. Kad su došli na mjesto kamenovanja, pristupe još jedanput svjedoci po židovskom običaju, stave ruke na glavu sv. Matije i ponove svjedočanstvo. Onda se odmaknu i za čas je sv. Matija bio zasut kamenjem.

Pobožna carica Jelena, majka cara Konstantina, našla je u početku 4. stoljeća grob sv. Matije i njegove moći prenijela najprije u Rim, zatim u Trier u Njemačku, gdje su u crkvi istoga sveca sahranjene.

II.

Naše zvanje i kako treba da odgovaramo.

Današnji svetac sv. Matija bio je od Boga zvan za apostola i on je tome svome uzvišenom zvanju potpunoma odgovorio.

I nas je, predragi, Bog pozvao na uzvišeno zvanje, ne onako uzvišeno kako je bilo sv. Matije, ali ipak sveto. To je naše *kršćansko zvanje*. Treba da i mi živimo dostojno toga zvanja. »Pogledajte na svoje zvanje braćo«, opominje nas Apostol naroda sv. Pavao.

Sv. Matija nas uči djelom i riječima kako da živimo dostojno svoga svetoga zvanja:

1 Djelom: on je sve do smrti ostao vjeran svome uzvišenome pozivu. Nikada za života nije se pokolebao u vjeri, nju je i drugima propovijedao i druge nastojao predobiti za Krista. I mnoge je predobio. On je za svoju vjeru, i krv svoju prolio.

Eto tako treba da i mi budemo vazda nepokolebivi u svojoj svetoj kršćanskoj katoličkoj vjeri. Ništa nas od nje ne smije odalečiti. Moramo pače nastojati da i druge za nju predobijemo. U današnje doba gdje toliki javno i potajno rovare protiv svete katoličke vjere, mi, svjesni svoga svetoga zvanja, nastojmo da kolebljive u pravoj vjeri utvrdimo, zalutale natrag povratimo.

2 Današnji svetac uči nas i *riječima* kako ćemo se vladati dostojno svoga svetoga kršćanskoga zvanja:

Već u prvim vjekovima kršćanstva propovijedalo se za nj, da je najviše propovijedao o trapljenju tijela i o obuzdavanju osjetnih požuda. On je često opetovao riječi, što ih je čuo od Spasitelja: Treba se okoristiti zemaljskim stvarima, ali ne svoje srce za njih vezati. Treba svoje tijelo krotiti i obuzdavati, treba mu sve uskratiti, za čim teže osjetne požude, treba nastojati, da duša ojača po vjeri u ispovijedanju istine.

Sveti je Matija osobito opominjao vjernike, da uvijek daju bližnjemu dobar primjer i da se za njih mole. Zato je često govorio: »Ako susjed vjernikov griješi, griješi i vjernik«. To znači, ako smo svojim dobrim životom uzor bližnjemu, i ako Gospodina za nj molimo, sačuvaće se od grijeha i postaće krepostan. Griješimo li pak pred svojim bližnjim time i njega navodimo na grijeh i postajemo sudionici njegova grijeha. Rekao je Gospod Isus: »Neka svijetli svijetlost vaša pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima«. (Mt. 5, 16).

Okoristimo se tim lijepim opomenama današnjega sv. Apostola!

---

19 marta

Blagdan sv. Josipa

»Drag je bio Bogu i ljudima, njegova je uspomena blagoslovljena«. Crkv. 45 1

Ove riječi božanske Mudrosti, koje ste čuli na početku današnje epistole, primjenjuje punim pravom sveta Crkva na velikoga i slavnoga sveca, čiji blagdan danas svečano slavimo; na sv. Josipa, čistoga Zaručnika Bl. Dj. Marije, možnog zaštitnika cijele katoličke Crkve. On je uistinu svetac drag Bogu i ljudima, njegova je uspomena uistinu blagoslovljena. Nijedan svetac u crkvi Božjoj, to mogu potpunim osvjedočenjem kazati, ne zaslužuje toliko štovanje koliko sv. Josip; nijedan — i to mogu mirne duše ustvrditi — nije toliko moguć kod Boga kao sv. Josip. Zato ga i slave vjekovi, zato ga časte narodi; zato ga je sveta Crkva proglasila svojim općim zaštitnikom a mnogi gradovi, sela biskupije, pokrajine svojim osobitim pokroviteljem. U njegovu čast podignute su tolike veće i manje crkve, posvećeni mnogobrojni oltari od mramora, kamena ili drva, njegov sveti kip ili slika viđa se i u mnogim kršćanskim kućama na odličnom mjestu.

Da se i mi pobudimo na sve veće štovanje, pouzdanje i pobožnost prema ovom velikom svecu, promotrimo danas, kad slavimo njegov sveti blagdan:

1 veličinu sv. Josipa;

2 njegovu svetost;

3 njegovu moć.

I.

VELIČINA SV. JOSIPA

a) Sv. Josipa višnji Bog je odredio da bude kao otac Njegovome jedinorođenom Sinu, kad je u ljudskoj puti sišao na zemlju da otkupi svijet. Kao što je Bl. Djevica Marija odabrana među ženama, tako je sv. Josip odabrani među muškarcima, jer je on smio da zove sinom Onoga, koji je sve iz ničesa stvorio. »O čuda uzvišenja, kliče učeni

Gerson. Utjelovljeni Sin Božji zove te svojim ocem i sluša te. Ima li na svijetu štogod većega, dirljivijega, izvrsnijega?«

b) Sv. Josip je Zaručnik blažene Djevice Marije, Majke Božje. Kao takav on je bio određen da pred svijetom sačuva čast Marijinu, koja je imala roditi Sina krepošću Duha Svetoga, bez sudjelovanja ljudskoga. »Josipe, sine Davidov, nemoj se bojati uzeti Mariju za zaručnicu svoju, jer ono što se u njoj začelo od Duha je Svetoga«.

c) Sv. Josip je bio odabran za zaštitnika Spasitelja svijeta. Na taj način sv. Josip je u neku ruku sudjelovao u našem otkupljenju. »Kolika sreća za njega, kliče sv. Brnard. On je imao sreću ne samo Isusa vidjeti, nego i milovati, u naručju nositi, hraniti, te udjela imati u onom neizrecivom otajstvu, koje je bilo sakriveno očima svijeta«.

Eto vidite, predragi, kako je velik sv. Josip, kako je uzvišeno njegovo dostojanstvo. On uistinu zaslužuje duboko štovanje.

Njega je sama Bl. Dj. Marija, slavna Majka Božja štovala, kao svoga muža. »Uistinu je udivljenja dostojna veličina i neisporedivo dostojanstvo sv. Josipa, kad ga je Majka Božja, Kraljica neba i zemlje držala dostojnim da ga nazove svojim gospodarom« (Gerson).

Njega su anđeli štovali već na zemlji kao svoga starešinu, jer je često bio po koji anđeo poslan k njemu od Boga da mu javi ovo ili ono. Oni su, kako to razabiremo iz evanđelja dolazili češće k njemu negoli k Isusu i Mariji. Jedan pobožni pisac na ovo primjenjuje: »Anđeli su se veoma veselili, kad bi im se dala prigoda da se smiju s njime razgovarati«.

Mnogobrojni vjernici ga štuju kao svoga svetoga Pokrovitelja, pak su mu zato posvećene razne pokrajine, biskupije, bratovštine. Pridružimo se i mi, predragi, toj mnogobrojnoj vojsci Josipovih štovatelja, pak ga i mi štujmo iskreno i pobožno, te ga danas odaberimo svojim posebnim Pokroviteljem za života i na času smrti.

Promotrimo sada:

II.

SVETOST SV. JOSIPA

Svetost se sastoji u tome, da čovjek savršeno ispuni što Bog od njega traži. Sv. Josip je savršeno ispunio što je Bog od njega tražio:

a) Izvršio je savršeno svoje uzvišeno poslanstvo odnosno Isusa. S kolikom je nježnošću njegovao maloga Isusa, s kolikom pomnjom Ga vodio na dalekom putu u Egipat ispred srdžbe progonstva okrutnoga, bezbožnoga Iruda! Čim mu anđeo javi da Djetetu prijeti pogibao, odmah ustaje, i uzimlje Dijete i Mater Njegovu obnoć i skloni se u Egipat i bi ondje do smrti Irudove... A kad je opet doznao da je Irud umro vraća se natrag s Isusom i Marijom.

b) Izvršio je savršeno svoje poslanstvo odnosno Bl. Djevice Marije. Premda je bio s njome zaručen, smatra ju ipak kao svoju sestru, poštuje ju kao uzvišenu Majku Božju, ljubio ju je svetom čistom ljubavlju kao prečistu Zaručnicu Duha Svetoga.

c) I inače u svemu svome životu pokazao se ovaj miljenik Božji u potpunoj savršenosti. Zato ga sv. Evanđelje i nazivlje čovjekom pravednim što će reći: »savršenim, svetim.« On je bio, veli sv. Brnard, vjerni i razboriti sluga, koga je Bog postavio poglavarom svoje obitelji, da Njegovoj Majci bude na utjehu i obranu, Njemu da bude othraniteljem i pomoćnikom u izvršenju milosrđa punih odluka Božjih na zemlji«.

Eto takav je bio sv. Josip: uzor savršenosti, divni primjer kreposti svima nama, u bilo kojem se staležu nalazili. I bogati i siromasi, i mogućnici i obični ljudi, i gospodari i radnici, i neoženjeni kao i oženjeni: svi imamo u sv. Josipu prekrasan primjer kreposti. Slijedimo ga!

Promotrimo nadalje:

III.

MOĆ SV. JOSIPA

Između svih svetaca Božjih, bez sumnje je sv. Josip najmoćniji. Sv. Izidor, crkveni Naučitelj, veli: Ja sam mnijenja, da među zagovornicima pred Bogom, pored Bl. Dj. Marije, sveti je Josip najmoćniji«. To možemo razabrati:

a) kad se sjetimo njegovog tijesnog odnošaja prema Isusu Bogu. Zar će utjelovljeni Bog uskratiti štogod onome, koga je On na zemlji kao oca štovao i bio mu podložan? Zato veli sv. Terezija Avilska: »Zagovor sv. Josipa kod Boga čudesne je moći za sve one koji ga pouzdano zazivlju u pomoć«.

b) Veliku moć sv. Josipa razabiremo nadalje, kad se sjetimo velikih usluga koje je on učinio božanskome Spasitelju na zemlji i Njegovoj presvetoj Majci, a preko njih i čitavome čovječanstvu. S ovog pogleda možemo kazati, da je ovaj novozavjetni Josip za čovječanstvo ono što je bio starozavjetni Josip za svoju braću: spasilac u nevolji. Sv. Toma Akvinski uči: »Sv. Josipu je dano da može pružiti pomoć u svakoj nevolji, u svakom poslu, i da obrani svakoga, koji s pouzdanjem pobožno njega zazove u pomoć«.

2. Eto zato, predragi možemo se punim pouzdanjem obratiti ovome velikome svecu u svim našim nevoljama i potrebama duše i tijela. Njemu su se toliki sveci, dok su bili na zemlji, obraćali za pomoć: kao sv. Brnard, sv. Terezija Avilska i drugi, pak su ostavili zapisano, da ih je on svakoga puta uslišao, te su njegovim zagovorom postigli što su od Boga tražili.

Sv. Josipa zazivlje i sv. Crkva u pomoć. Poznata vam je ona lijepa molitva, koja se u ime Crkve moli u mjesecu oktobru svakoga dana poslije krunice: »Tebi, o blaženi Josipe, utječemo se u našoj nevolji, i poslije nego smo zaprosili pomoć tvoje Zaručnice, evo i tvoje odvjetništvo pouzdano prosimo« i t. d. O koliko bi vam koristilo i u duhovnom i u tjelesnom pogledu kad biste ovu lijepu molitvu svakoga dana molili!

Sv. Crkva nas potiče da se preporučamo zaštiti sv. Josipa, ona nam često preko godine, a nadasve danas, na njegov sveti blagdan, dovikuje sa kao ono starodavni Faraon ogladnjelom narodu: »Idite k Josipu«.

Idimo, predraga braćo, k sv. Josipu, štujmo ga, slijedimo ga, molimo mu se.

---

21 marta

Sv. Benedikt Opat

»Evo smo mi ostavili sve i slijedili smo tebe.«
Mt. 19 27

Ovako je sv. Petar u ime ostalih apostola kazao božanskome Učitelju. Oni su uistinu sve na svijetu ostavili i slijedili su Isusa svega svoga života, jer su u Isusu našli svu svoju sreću.

Poput apostola mnogi su sveti ljudi tečajem stoljeća ostavljali sve na svijetu i povukli se u samostansku tišinu samo da mogu iz bližega slijediti božanskoga Učitelja na putu savršenosti. Među tim svetim ljudima ističe se današnji svetac sv. Benedikt, slavni utemeljitelj slavnoga benediktinskoga reda; reda toliko zaslužna za uljuđenje i prosvjetljenje raznih naroda, pak i našega hrvatskoga. Jer su i kod nas neko doba Benediktinci blagoslovljeno djelovali u svakom pogledu. Još se na nekim mjestima vide razvaline njihovih velikih samostana i crkava; nijemi svjedoci zamjernog rada sinova velikog sveca, čiji blagdan danas slavimo.

Promotrimo:

1 sveti život sv. Benedikta;

2 njegovu sretnu smrt, te iz tog promatranja izvedimo spasonosne pouke za naš život i za našu smrt.

I.

SVETI ŽIVOT SV. BENEDIKTA

1 Sv. Benedikt rodio se god. 480 u Norčiji, gradiću na sjevero-istoku od Rima, od roditelja imućnih i uglednih, koji ga poslaše na nauke u Rim. Ali videći Benedikt kako je mladež u Rimu pokvarena, a bojeći se da se i njega ne prilijepi opće zlo, odluči ostaviti svijet i otići u samoću. Bilo mu je istom 14 godina, kad je pobjegao iz Rima u Subiačke gore, gdje ga po promislu Božjem nađe redovnik Roman, koji mu dade redovničko odijelo i nauči ga dužnostima redovničkim. Tu se on dao na svet život, pak se poslije oko njega nakupi mnogo učenika, za koje on sastavi posebna pravila i time utemelji red po njemu prozvan Benediktinski.

Ako pogledamo ovaj život sv. Benedikta, mi tu razabiremo:

a) kako je ovaj svetac već od djetinjstva provodio život milosti, koju nije nikada nikojim grijehom izgubio. — On se sačuvao čist pomoću prečiste Djevice Marije, zaštitnice čistoće, koju je on pobožno zazivao u pomoć.

b) Provodio je oštri pokornički život, trapeći svoje tijelo u žestokim pokorama. Jednoga puta, kad su ga uznemirivale nečiste napasti, pak ih nije mogao ugasiti ni pošćenjem, ni nespavanjem, ni moljenjem, baci se go u trnje i koprive i dotle se u njima valjao, dok mu u okrvavljenu tijelu nije utrnuo žar grešne želje.

c) Radio je puno za slavu Božju, koja je bila posljednja svrha svakoga njegovoga djela. A usto brinuo se puno i za spasenje bližnjega, te je u tu svrhu i ustanovio svoj red, koji još i danas postoji i blagotvorno djeluje među raznim narodima.

2 I naš život, predragi, trebao bi da bude sličan životu sv. Benedikta.

a) Čistoća i nevinost trebalo bi da resi našu dušu, kao što je resila dušu sv. Benedikta.

b) I mi bi morali činiti pokoru, ako i ne onako strogu, kakovu je sv. Benedikt činio. Morali bi obuzdavati nadasve naše unutarnje neuredne osjećaje i svim sredstvima boriti se protiv napasti nečastivoga.

c) Prožet radom trebao bi da bude naš život, kao i život današnjeg sveca. Napose bismo morali biti revni u vršenju svojih dužnosti, već prema staležu kojemu pripadamo. Na to nas opominje Apostol naroda: »Gledaj na službu koju si primio u Gospodu, da je ispuniš«. (Kol. 4, 17). A na drugom mjestu: »Vrši svoju dužnost«. (2 Tim. 4, 5). Time ćemo pokazati da smo dobri i vjerni sluge i Gospod će nas nad mnogim postaviti, te ćemo ući u radost višnjega Gospodara.

II.

SVETA SMRT SV. BENEDIKTA

1 Obično se govori: Kakav život takva smrt. To se lijepo vidi na današnjem svecu. On je sveto živio, pak je i sveto i sretno preminuo.

Ta mu smrt nije došla nenadano. Šest dana unaprijed ju je prorekao i na nju se pobožno pripravljao. A inače i sav njegov život bio je neprestana priprava na smrt.

Točno šesti dan, kako je unaprijed kazao, uhvati ga žestoka groznica. Njegovi učenici odnesoše ga u crkvu, gdje primi velikom pobožnošću i ganućem sakramente umirućih, te poduprt od učenika raskriljenih ruku moleći se Bogu izdahnu dne 21 marta godine 543. U istinu svetačka smrt, dragocijena u očima Božjim; sretan svršetak zemaljskoga života, još sretniji početak nebeskoga života.

2 Kakva će, predragi biti naša smrt?

a) O koliki strah obuzimlje nas na pomisao smrti! To je zato, jer naše ufanje u vječni život nije tako jako, da bi veselo išćekivalo smrt kao prelaz u vječni sretni život, kako je to sv. Benedikt rado išćekivao.

b) Mi više ljubimo zemaljsko nego nebesko, više ljudsko nego božansko, zato čeznemo za životom a plašimo se smrti. Otcijepimo mi već sada naše srce od zemaljskih stvari, kako je to sv. Benedikt učinio, pomišljajmo češće na nebo, pak ćemo se bolje pripraviti na smrt.

c) Naši mnogi grijesi prouzrokuju u nama strah ispred smrti i suda, koji će za njom doći. Očistimo dušu svoju od grijeha u sakramentu pokore, živimo unaprijed kao revni vršitelji zapovijedi Božjih, kako je to sv. Benedikt bio, pak nas neće više plašiti pomisao na smrt.

---

5 aprila

Sv. Vinko Fererski

»Kako su krasne noge onih koji naviještaju mir, naviještaju dobro« Rim. 10 15.

Ovaj Izaijin usklik, koji ponavlja sv. Pavao u svojoj poslanici Rimljanima, možemo punim pravom primijeniti na današnjeg sveca: sv. Vinka Fererskoga. Jer je on prešao mnoge zemlje u neumornom apostolskom propovijedanju naviještajući svuda mir i dobro. On je poslije apostolskih vremena jedan od najvećih apostola i propovjednika,

koji je nebrojene bezvjernike i krivovjernike obratio pravoj vjeri a mnogobrojne grešnike k putu kreposti svetoga življenja.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:

1 Kako je sv. Vinko Fererski neumorno propovijedao riječ Božju;

2 kako treba da mi slušamo riječ Božju.

I.

KAKO JE SV. VINKO FERERSKI NEUMORNO PROPOVIJEDAO

a) Sv. Vinko se rodio u španjolskom gradu Valenciji dne 23 januara godine 1350. Već od djetinjstva očitova se njegova osobita darovitost. Svršivši u 17 godini srednje škole posveti se teologiji, koja ga — prama izjavi Fenelona — nauči ne samo Boga upoznati već i »osjećati«. Usporedo sa naukom i znanjem razvi se u njemu nježna pobožnost prama Prečistoj Djevici, koju on odabire svojom Majkom i odvjetnicom, kojoj se utiče u svim potrebama i borbama mladenačkog burnog života pozdravljajući ju i zazivljući onim milim pozdravom »Zdravo Marijo!«

b) Petog veljače g. 1368 stupi u samostan sv. Dominika u Valenciji, gdje on već u novicijatu postaje uzorom svojim drugovima, tako da njegovi životopisci vele o njemu, da je bio »ponizan bez pretvaranja, marljiv bez dosade, prijazan bez sjene zlovolje.« Iza svršenog novicijata starešine ga poslaše u Barcelonu na više nauke, a u svojoj dvadesetčetvrtoj godini, još kao đakon, steče glas vrijednog propovjednika radeći na obraćenju grješnika. Uzimajući kao najmiliju temu svojih propovijedi o najposlijednima čovjeka opominjaše svoje slušatelje riječima sv. Evanđelja: »Budite pripravni jer će Sin Čovječanski doći kada se najmanje nadate« i riječima Proroka: »Ustanite mrtvi i dođite na sud!« Radi toga ga nazivahu »anđelom suda«, a veliki broj pogana, Židova i Muslimana slušajući njegove propovijedi obrate se.

Propovijedao je kroz punih 40 godina po 4 do 6 sati dnevno. Obašao je skoro sve veće gradove Francuske, Italije, Španjolske, Engleske, Švicarske i Škotske. Obraćajući svuda nevjernike, krivovjerce, raskolnike, grešnike.

c) I u dubokoj starosti od 70 godina nije manjim mladenačkim žarom revnovao za slavu Božju nego li za mlađih svojih dana. Kada je jednom propovijedao u Toulouse-u, nadbiskup toga grada, videći ga izmorena i već iznemogla, preporuči mu neka se pazi i štedi svoje zdravlje eda može još djelovati na slavu Božju i za spas duša. Svetac mu milo odgovori: »Dozvolite mi da dovršim ono što sam započeo; svaka promjena u mojim godinama mogla bi mi biti opasna.«

Pri ispravljanju ljudskih slabosti imao je posebni način, a često puta bi se poslužio i zgodnom šalom. Pripovijeda se da mu se jednom tužila neka žena na naprasitost svoga muža. Svetac je pošalje k vrataru samostana da joj napuni posudu vodom iz samostanskog bunara, te joj reče: »Ako tvoj muž dođe ljutit kući i počne te grditi, ti napuni usta tom vodom i drži je cijelo vrijeme dok on bude vikao.« Žena učini prama savjetu sveca na duševnu korist svoju i svoga muža; jer ovaj videći da žena muči ustrpljivo i da mu ništa ne odgovara niti prigovara, zastidi se i nije više vikao niti psovao.

d) Završivši propovijedanje po Normandiji otiđe u Vannes da ondje propovijeda riječ Božju. Sluteći da mu se približuje čas da primi nagradu od Oca nebeskoga, odluči otići u svoje rodno mjesto Valenciju, kamo se zaputi sa nekoliko svoje subraće. Ali iza kako su cijelu noć putovali, kada jutro osvanu vide da se još uvijek nalaze na istome mjestu. Videći to svetac, okrene se svojoj subraći i reče im: »Ajdemo natrag, jer Bog hoće da umrem ovdje, a Valencija neće nikada imati moje kosti, jer nije htjela slijediti moje savjete.« Primivši sv. sakramente preda dušu svoju Bogu u Vannesu dne 5 travnja 1419 god. Tijelo mu još i danas počiva u ondašnjoj katedrali.

II.

KAKO TREBA DA MI SLUŠAMO RIJEČ BOŽJU

Sv. Vicko Fererski bez sumnje je bio izvanredni propovijednik, pun Duha Božjega, pak su zato oni koji su ga slušali bili ganuti i obraćali se. No čovjek se može, a i mora, okoristiti svakom propovijedi, pa i ne bio propovijednik

onako vrstan kao što je bio sv. Vicko. Glavno je da propovijeda riječ Božju, sveto Evanđelje, Krista razapeta.

A zašto danas tako malo ploda od slušanja riječi Božje?

a) To je zato, jer nekoji ne slušaju riječ Božju kako bi trebalo da slušaju. Oni dolaze na propovijed odveć rastreseno. Dolaze zbog običaja ili zbog ljudskog obzira, ili iz dosade, a možda i grešnom nakanom. Tijelom su prisutni, ali duhom — ah duhom — su daleko, odveć daleko. Bave se svakojakim mislima, sveđer svjetovnim, ne rijetko i grešnim, a riječ Božja malo ih zanima. Riječ Božja za njih je samo prazni zvuk, koji se gubi bez koristi u zraku i koji onako kao na prolazu zazvuči u njihovim ušima pa tu zamre.

b) Ima opet nekojih koji dolaze na propovijed samo iz radoznalosti da čuju kako ovaj ili onaj propovijeda, a bez ikakove namjere da se okoriste. Dolaze u crkvu kao u kazalište ili kino, da nešto vide i čuju.

c) A ima i takovih, koji neće nikada na sebe primjeniti istine koje čuju kao da se ništa ne tiče njih što propovijednik govori. To sve primjenjuju na druge i s nekom tajnom zloradošću uživaju što se javno žigoše mane drugih. Ali kad bi se malo osvrnuli na svoj život, morali bi kazati samima sebi što je Natan prorok kazao Davidu: »Ti si taj čovjek«.

Predragi vjernici! Kad god slušate riječ Božju, slušajte je pažljivo, sabrano, pobožno, promišljajući da Bog preko svećenika govori vašoj duši i pobuđuje je na kreposniji život. Onda će slušanje riječi Božje biti vama na veliku duševnu korist.

---

23 aprila

Sv. Juraj Vitez Mučenik

57.

»Radi kao dobar vojnik Krista Isusa«

II. Tim. 2 3

Onamo daleko na čarobnom istoku, ondje gdje se Mramorno More u dnu prostranoga zalijeva sljubljuje sa tlom Male Azije, leži, okružen gustim nasadama maslina, smokava, bajama i drugoga voća, oveći turski grad Ismet. Grad sam u sebi nema Bog zna kakove ljepote a ni važnosti, ljepota je njegova u divnoj prirodi a važnost u veoma zgodnom položaju. Tu je nekada ležao najblistaviji grad istoka, ponosna pijestolnica silnoga cara Dioklecijana: slavna Nikomedija. Slavna sa carskog prijestolja Dioklecijanova, još slavnija sa velikih pobjeda, koje su tu izvojevali toliki slavni kršćanski mučenici, a među njima i slavni Vitez koga danas slavimo sv. Juraj. Svetac poznat po čitavom svijetu i od davnina štovan mnogo na istoku i na zapadu. Njega Engleska slavi kao svoga zaštitnika, tolike biskupije, kao naša senjska, slave ga kao svoga pokrovitelja, isto tako otok Brač i poljičke župe, a u Bosni, pjeva naš Kačić, slavi se sv. Juraj »od kada je Bosna postala i kršćansku viru upoznala«. Brojne su crkve ili kapele sagrađene ovom slavnom Vitezu. Kažu da je već Konstantin Veliki bio podigao na čast sv. Jurja lijepu crkvu u Svetoj Zemlji; u Carigradu je nekada bilo pet crkava sv. Jurja, od kojih se još sačuvala jedna, koju su do pred svršetak prošloga stoljeća držali naši bosanski franjevci.

Slaveć danas blagdan ovoga slavnoga Viteza Kristova, promotrimo:

1 zvanje sv. Jurja,

2 kako se on obično prikazuje na slici, pak od toga izvedimo praktične pouke za naš duhovni život.

I.

ZVANJE SV. JURJA

1 Po zvanju svome sv. Juraj je bio vojnik.

a) Rodio se negdje u Kapadociji u Maloj Aziji u 3 vijeku po Isusu. Bio je plemenita roda a od djetinjstva odgojen u kršćanskoj vjeri. Otac mu je umro mučeničkom smrću. Poslije smrti očeve hodočastio je s majkom u Svetu Zemlju, te se na Grobu Isusovu još većma ojačao u vjeri.

U mladosti je prigrlio vojnički stalež, u kojem se hrabrošću, ali i čestitim neporočnim vladanjem, veoma istaknuo, te je u brzo postao vojvoda. Kao takav bio je pre-

mješten u Nikomediju, u prijestolnicu ondašnjeg rimskog cara Dioklecijana.

I ako je u Nikomediji vladao razvratan život ipak se mladi Juraj nevin sačuvao gojeći pobožnost i izbjegavajući rđavo društvo.

b) Kad je Dioklecijan počeo progoniti kršćane hrabri Juraj, srčano prekori cara, a kad to ne pomogne zahvali se na vojničkoj službi, zbog česa bi stavljen u tamnicu, pak na muke te napokon na smrt. Na današnji dan god. 303 otsjekoše svetome vitezu glavu.

2 I mi smo predragi svi u neku ruku vojnici, i to Kristovi vojnici. Treba da se svi kao takovi hrabro borimo za svoga vođu i Kralja Krista a protiv Njegovih i naših neprijatelja, kao što su: svijet, naše tijelo, đavao; kao što su u novije vrijeme bezbožnici, komunisti itd. Na tu borbu opominje nas Apostol naroda sv. Pavao: »Radi kao dobar vojnik Kristov«.

a) Današnji slavni Vitez sv. Juraj hrabro se borio protiv Kristovih neprijatelja, borimo se i mi tako vjerno i hrabro? Jesmo li postojani u napastima, strpljivi u bolestima? Sjetimo se da neće nitko biti okrunjen, ko se nije do kraja borio (II Tim. 2).

b) Sv. Juraj je pustio svoju službu, zahvalio se na vojvodskoj časti kad mu je smetala u službi Kristovoj. Tako treba da i mi radimo. Kad nam kojekakve pogibelji prijeće da posvema služimo Bogu ili su nam na smetnju vječnom spasenju, treba da ih odstranimo. Božanski je Spasitelj kazao, da moramo i oči iskopati i nogu ili ruku otsjeći, ako nas sablažnjuju, to jest na zlo navode, radije negoli dopustiti da nas u propast strovali; jer nam je bolje s jednom rukom ili nogom ući u život nego li s obadvije u pakao.

II.

KAKO SLIKARI OBIČNO PRIKAZUJU SV. JURJA

1 Slikari i umjetnici obično prikazuju sv. Jurja kao mlada viteza na konju, koji kopljem probada ljutu aždaju, koja je htjela progutati lijepu djevojku, kraljevsku kćer. Takav kip prekrasno izrađen ima i u našem Zagrebu na Akademijskom trgu.

Nije postojala nikakova ljuta aždaja, koja bi proždirala mlade djevojke, niti je nju sv. Juraj svojim kopljem pogubio. Nego onaj zmaj znamenuje onu staru zmiju, o kojoj govori Sveto Pismo, koja je od onoga časa, kad je prve ljude prevarila u zemaljskom raju, mnogo zla počinila po svijetu i koja, kako govori sv. Petar Apostol, ide naokolo kao ričući lav tražeći koga da proždre. Tu je zmiju sv. Juraj svladao svojim svetim životom i mučeničkom smrću.

2 I mi treba da svladamo tu aždaju, koja gleda kako će i nas upropastiti. Odmah na početku, na prvom koraku treba da se suprotstavimo tako lukavom neprijatelju. Jao si ga se nama ako dopustimo da vode potoka pređu onu branu koju smo im stavili da ih zadržimo u njihovome koritu. Pređe li voda tu branu, nećemo je više moći zadržati, poplava je neminovna i šteta neizbježiva. Po isti način, ako popustimo prvim nasrtajima našeg duševnog neprijatelja, onda smo izgubljeni; više nećemo moći da mu se odupremo.

3 Ono oružje koje vidimo na slici sv. Jurja, a kojim se on oboružao i pogubio ljutog zmaja, potsjeća nas onog duhovnog oružja, kojim se mi moramo oboružati u borbi protiv našeg duhovnog neprijatelja. To oružje spominje nam i sv. Pavao Apostol, te nas nutka da se njime oboružamo u borbi protiv duševnih neprijatelja:

»Ojačajte se u Gospodu i u sili kreposti Njegove. Obucite se u oružje Božje, da možete odoljeti zasjedama đavolskim, jer se nemamo boriti proti puti i krvi, nego proti poglavicama i vlastima, proti upraviteljima svijeta tmina ovih, proti zlim dusima, koji su u zraku.

Zato uzmite oružje Božje... opasavši bokove svoje istinom i obukavši na se oklop pravde i obuvši noge u pripravu Evanđelja mira.

A vrhu svega uzmite *štit vjere,* kojim ćete moći ugasiti sve ognjene strijele nečastivoga; i kacigu spasenja uzmite i mač duhovni, a to je riječ Božja.«

Naš sveti Zaštitnik, Kristov vitez Juraj, bio nam vođom i pomoćnikom u toj borbi.

25 aprila
Sv. Marko Evanđelista

»Pozdravlja vas Marko sin moj«. I. Petr. 5 13

Nije mala čast za današnjega sveca, što ga prvak Apostolski sv. Petar nazivlje svojim sinom. Vidi se koliko je sv. Petar cijenio i ljubio sv. Marka. Vidi se koliko je krepostan, svet morao biti ovaj učenik poglavice apostolskoga, kad je zaslužio toliku čast.

Bez sumnje, predragi, svaki bi od nas želio, da bi i njega sv. Petar nazvao svojim sinom. Kolika bi to sreća bila za nas! Ali to i može da bude, ako slijedimo sv. Marka u kreposnom, svetom životu, u njegovoj privrženosti sv. Petru, u njegovoj odanosti Kristu Gospodu. Mi ćemo tako postati ne samo sinovi sv. Petra nego, što je još više, sinovi Božji, kao što je i sv. Marko postao.

Slaveć danas blagdan sv Evanđelista Marka, promotrimo:

1 kako je on zaslužio da se nazove sinom sv. Petra;

2 kako možemo mi zaslužiti da se nazovemo sinovima Božjim.

I.

KAKO JE SV. MARKO ZASLUŽIO DA SE NAZOVE SINOM SV. PETRA

1 U prvom redu *pripravnošću da ga slijedi.* Sv. Marko bio je sin one pobožne žene Marije, kod koje se sklonio sv. Petar apostol iza kako je bio čudesnim načinom od anđela izbavljen iz tamnice. (Dj. Ap. 12). Tu je poglavica Apostolski možda prvi put vidio maloga Marka i prodrijevši svojim oštrim okom u dubinu njegove duše, vidio je tu dušu nevinu, sklonu na dobro, pak je pozvao Marka, da postane njegovim učenikom i pomoćnikom. Marko se rado i spremno odazva pozivu svetoga Apostola i postao je njegov učenik i vjerni pratilac sve do njegove mučeničke smrti. Sa sv. Petrom otišao je i mladi Marko u Rim i pomagao svome starom učitelju u propovijedanju Evanđelja.

2 Pri tom je Marko pomnjivo i sam slušao velikoga učitelja, kad je govorio o božanskom Spasitelju, te je *bilježio sve što je On o Isusu kazivao.* Kad su to doznali rimski

kršćani zamolili su Marka da to napiše, da mogu oni čitati i da ostane za buduće vjekove na duševnu nasladu i korist sljedbenika Kristovih. To je Marko učinio i tako je *postalo drugo Evanđelje* (prvo je sv. Mateja), koje se zove Evanđelje po Marku, a čije odlomke čujete više puta u nedjelje i blagdane u crkvi preko sv. Mise.

Mila je bila poglavici apostolskome ova revnost kršćana rimskih za riječ Božju, on potvrdi Evanđelje svoga učenika kao posve istinito, po čem dobi istu vrijednost kao da ga je sam sv. Petar napisao. Ono se nekada negdje i zvalo »Petrovim Evanđeljem«.

3 Marko je *činio što mu je njegov učitelj* sv. Petar naredio. Sv. Petar šalje Marka u Egipat da propovijeda Evanđelje. Sv. Markó veoma rado ide tamo i s osobitim žarom propovijeda Isusovu nauku, te poukom i čudesima, koja je tvorio, obrati nebrojeno mnoštvo pogana k pravoj vjeri i satre idole kojim su se do onda klanjali. Kako je otprije Misirska zemlja bila opoganjena najluđim praznovjerjem, tako od dolaska sv. Marka cvjetaše u njoj kršćanstvo osobitom snagom i ljepotom.

Najprije je sv. Marko u Egiptu propovijedao po selima i manjim gradovima, a najzad uđe u glavni grad Aleksandriju. Došavši u taj misirski Babilon, zgodi mu se događaj, koji mu se činio dobar znak. Marku se naime bješe poderala obuća, pak je dade obućaru, na kojega se namjerio, da je iskrpi. Krpeći obućar jako se rani, pri čem zavika: »Jedini Bože!«. Čuvši taj usklik sv. Marko poveseli se i pomisli: U dobar čas. Po tom u Ime Isukrsta iscijeli obućaru ranu i uze mu propovijedati o jedinome Bogu, kojega bijaše priznavao. Obućar vjerova te se pokrsti i on i sva kuća njegova, a odatle se kršćanska vjera brzo raširila po čitavoj Aleksandriji, tako da je sv. Marko grad razdijelio na više kršćanskih općina.

Osim u Egiptu, propovijedao je sv. Marko Evanđelje u raznim krajevima svijeta, kao u Italiji i u Akvileji. Bio je prisutan mučeničkoj smrti svoga velikoga učitelja poglavice apostolskoga u Rimu, što ga je još više u duhu sjedinilo s njime. Vrativši se u Aleksandriju i sam je podnio mučeničku smrt. Kad se svetkovala poganska svetkovina u čast krivoga boga Serapisa, a slavili su je pogani istoga dana kad

i kršćani svoj Uskrs, uzavri bijes pogana na kršćane. Potražiše Marka i nađoše ga gdje baš služi sv. Misu. Pogani ga uhvate, svežu mu ruke oko vrata i cio dan povlačiše po gradu, da se je sve tlo i kamenje okrvavilo od krvi njegove. On je pri tom slavio i hvalio Boga, što je dostojan stradati za sveto Ime Njegovo. Na večer ga baciše u tamnicu, a sutradan opet povlačiše po gradu, dok nije ispustio dušu rekavši prije: »U ruke Tvoje, Gospode, preporučujem duh svoj«.

Dogodilo se to na dan 25 aprila god. 68. Kršćani skupiše ostatke svetoga Evanđeliste i ukopaše na mjestu, gdje je poslije bila sagrađena lijepa crkva njemu u čast. Poslije nekoliko stotina godina mletački trgovci donesoše svečeve ostatke u Mletke, gdje bi mu podignuta veličanstvena bazilika, a mletačka republika izabra ga svojim glavnim Zaštitnikom.

U srednjem vijeku za vrijeme provala divljih naroda i kad je harala kuga i druge nevolje, nastala je u Rimu *procesija* na današnji dan sv. Marka. Izgleda da je ova procesija zamjenila stare poganske procesije bogu Robigo, da očuvaju svoje usjeve i svoja polja od snijeti i drugih škodljivaca. Drži se pak, da se vrši baš na 25. travnja, jer je po starom pripovijedanju tog dana prvi put došao sv. Petar u Rim, pa se u Rimu i vrši bogoslužje tog dana uprav u njegovoj crkvi. Inače procesija nema nikakve veze sa sv. Markom, čiji je blagdan mnogo kasnije bio stavljen na taj dan. Vidi se to i odatle što se procesija sa svojom sv. Misom vrši 25. travnja i onda kad se blagdan sv. Marka prenaša na drugi dan.

II.

KAKO MOŽEMO MI ZASLUŽITI DA SE NAZOVEMO SINOVIMA BOŽJIM

Vidjeli smo kako je današnji svetac zaslužio da ga sv. Petar nazove svojim sinom: »Pozdravlja vas Marko sin moj« Na isti način, predragi, mi možemo zaslužiti ne samo da nas sv. Petar, nego sam višnji Bog nazove svojim sinovima.

1 Zaslužićemo to u prvom redu, ako se *spremno odazovemo pozivu Božjemu.* Još dok smo bili mala djeca, kad smo bili donešeni u crkvu i oprani vodom sv. krštenja, Bog nas je pozvao da budemo Njegovi. Svećenik je u Ime Njegovo otjerao đavla od nas, da ustupi mjesto Duhu Svetome. On je načinio palcem znak Križa na čelu i na prsima govoreći: »Primi znak Križa i na čelu i na srcu, prihvati vjerom nebeske zapovijedi i vladaj se tako, da odsad možeš biti hramom Božjim. Poslije nas je uveo u crkvu govoreći: »Uniđi u hram Božji, da imaš dio s Kristtm za život vječni!«

Sve su to pozivi milosnoga Oca našega koji je na nebesima a kojima nas zove da budemo Njegovim sinovima.

Kako smo se mi vladali, kad smo odrasli? Kako se sada vladamo? Je li naše vladanje u skladu s ovim uzvišenim pozivom?

2 Sv. Marko je *slušao svoga velikoga učitelja* i duhovnog Oca, a kako mi slušamo božanskog Učitelja i Oca? Oh žalosti! Koliko se puta udostojao Gospod progovoriti nam na razne načine: sad unutarnjim nadahnućima, sad propovijedima, sada velikim događajima, nesrećama, bolešću itd. Time nas je poticao na kreposno djelo ili odvraćao od grešnog, a mi smo na sve to gluhi bili. Imamo li prava da se zovemo sinovima Božjim?

3 Ali nadasve, kako smo lijeni da izvršimo, što nam Bog naređuje! Sv. Marko je brzo, rado, spremno izvršio nalog svoga učitelja i oca, a kako smo mi spori da izvršimo ovu ili onu Božju zapovijed! A ipak predragi, već na sv. krštenju naredio nam je Bog, da vršimo Njegove zapovijedi, ako hoćemo da uniđemo u život i postanemo Njegovi sinovi.

Primjer današnjeg sv. Evanđeliste, koji je u svom Evanđelju naglasio više puta kako smo dužni Boga kao svog Oca ljubiti i vršiti Njegove zapovijedi, neka nas na to potakne, a njegov sv. zagovor neka nam isprosi milost da postanemo dobri sinovi predobrog našeg nebeskog Oca.

1 maja

Sv. Filip i Jakov Apostoli

»Gospode, pokaži nam Oca i dosta nam je«.
Iv. 14 8.

U ovim riiječima, koje je izrekao današnji svetac, sv. Filip Apostol sadrži se želja svake duše. Jer svaka duša po naravi svojoj teži k Bogu i čezne da Ga vidi i uživa. To je svrha svakoga čovjeka, kako to uči katekizam već na prvoj stranici. Na pitanje: »Zašto smo na svijetu«, odgovara nam se: »Na svijetu smo zato da Boga upoznamo, štujemo i ljubimo i k Njemu jednoć u nebo dođemo«.

Evo, u ovo malo riječi, predragi, riješava se najveće i najvažnije pitanje čitavoga čovječanstva uopće i svakoga pojedinoga čovjeka napose. Upoznati Boga, Njega štovati, Njega ljubiti, te jednom na uvjeke Ga u nebu uživati: eto to je glavna svrha svakoga čovjeka; eto, to mora biti glavna zadaća našega života. Sve je drugo sporedno.

Naši sveti Zaštitnici, koje danas na prvi dan ovog lijepog mjeseca maja slavimo, sveti Apostoli Filip i Jakov, svega života svoga Boga su tražili i, upoznavši Ga, štovali su Ga i ljubili, te su već na ovom svijetu sretni bili, a poslije smrti postali su za uvijeke blaženi uživajući neizmjerno dobro: Boga. Promotrimo ukratko njihov sveti život, da se od njih naučimo i mi Boga tražiti, poznati, štovati i ljubiti, da uzmognemo biti dostojni zajedno s njima uživati Boga na nebesima po sve vijeke.

I.

KAKO JE SV. FILIP NAŠAO SVOJU SREĆU U BOGU

1 Filip je bio priprosti židovski ribar iz mjesta Betsaide u Galileji, na zapadnoj obali Genezaretskog jezera. Premda je živio u dosta teškim ekonomskim prilikama, premda su ga morile svakodnevne brige za uzdržavanje svoje obitelji, ipak pored dnevnog teškog posla ribarenja, proučavao je marljivo zakon Gospodnji i nastojaše po njemu udesiti svoj život.

Jednoga dana, dok je Filip ribario, prolazio je obalom Betsaide božanski Spasitelj. On se okrene Filipu i kaza mu samo jednu riječ: »Slijedi me!« Ova jedna riječ, pak mili pogled Spasitelja bi dosta da se Filip za uvijek Njemu pridruži. On je već ranije nešto naučio o Isusu, kao velikom proroku i učitelju, pak se poveselio, što će u Njegovoj školi usavršiti svoje znanje o Bogu, zato ostavi svoje mreže, svoju obitelj, svoju rodbinu, svoje rodno mjesto i otide za Isusom. Ubrzo Ga upozna kao obećanog Mesiju, kao Spasitelja svijeta, kao Sina Božjega, pak Ga zato nije više ostavio svega svoga života. Slušao je pažljivo Njegovu božansku nauku i po njoj se vladao, promatrao je pobožni sveti život Isusov i nastojao Ga je slijediti. Uvidio je, da nema boljeg načina da Boga upoznamo, štujemo i ljubimo i tako se spasimo, nego upoznavajući, štujući i ljubeći Isusa, koji je put istina i život.

2 I nije bio zadovoljan, što je sam eto postigao ono za čim teži svaka ljudska duša, nego je nastojao i druge privesti k Isusu, da i oni Isusa zavole, te na taj način i oni postanu sretni. O tome nam je sveto Evanđelje zabilježilo tri krasne crtice iz života ovog Apostola.

a) Imao je Filip prijatelja, po *imenu Natanaela*, koji je bio također bogobojazan i pravedan. Bez sumnje su obojica češće govorili o idućem Spasitelju, pak je Filip mogao znati, kako će vijest o Isusu Natanaela obradovati. Zato, čim je on upoznao Isusa i počeo Ga slijediti, pohiti Natanaelu i veselo mu doviknu: »Za koga je Mojsije u zakonu pisao i proroci, nađosmo Ga, Isusa sina Josipova iz Nazareta«. I pođe Natanael k Isusu, vidje Ga i vjerova, te i on postade učenikom Isusovim. (Iv. 1) To je bio sv. Bartul apostol.

b) Drugom zgodom, kad je Isus došao u Jerusalem, nekoliko dana prije no što će muku trpjeti, bijahu i neki pogani, koji su bili došli na blagdan da se Bogu mole. Izgleda da je Filip njima nešto govorio o Isusu kao o obećanom Spasitelju, pak se u njihovim srcima porodila želja da vide i čuju Isusa. Zato su oni i zamolili Filipa: Gospodine, rado bismo vidjeli Isusa. Filip se posavjetova sa apo-

stolom Andrijom i dovedoše ove ljude k Isusu i sigurno su i oni vjerovali u Isusa i spasili se.

c) I u onoj molbi, koju je sv. Filip upravio na božanskog Učitelja na posljednjoj večeri: »Gospode, pokaži nam Oca i dosta nam je«, vidimo apostolsku gorljivost ovog sretnog učenika Isusova. Jer, eto ne traži da sam upozna Boga, on moli, da božanski učitelj, svima dade pravo poznanje Boga, koje se sastoji ne samo u običnom poznavanju višnjega bića, nego i štovanju i ljubavi istoga, po čemu će svi postati sretni.

d) Još većim žarom nastojao je sveti Apostol poslije Isusovog uzašašća na nebo da svi ljudi Boga upoznaju, štuju i ljube, te se tako spase. Pošto je duže vremena propovijedao nauk Isusov u židovskoj zemlji i mnogo pretrpio Isukrsta radi, zaputi se u Frigiju (u Maloj Aziji), iskorijeni ondje krivoboštvo i usreći nebrojeno mnoštvo svijeta vjerom u pravoga Boga. Ondje je i umro mučeničkom smrću. U gradu naime Hierapolju ustadoše protiv njega krivoboški svećenici, te ga pogani zgrabiše, baciše u tamnicu, išibaše, na križ raspeše i onako raspeta kamenjem ubiše. Strahoviti potres, koji po tom nastade, raspršа poplašene pogane, te su kršćani mogli u miru sahraniti dragocijene ostatke svetog Apostola. Poslije bi njegovo tijelo preneseno u Rim, gdje se sada nalazi u crkvi Svetih Apostola.

II.

KAKO JE SV. JAKOV TRAŽIO BOGA

I drugi sveti Apostol, koga danas slavimo, sv. Jakov, čeznuo je za Bogom poznao Ga, štovao i ljubio svega svoga života, pak Ga i on sada blažen i sretan uživa na nebesima.

1 Ovaj se sveti Apostol zove Jakov Mlađi za razliku od Jakova Starijega, sina Zebedejeva i brata sv. Ivana Evanđeliste. Sva je prilika, da je bio i godinama mlađi i kasnije pozvan za učenika Isusova, nego Jakov zvan Stariji.

Ovaj Jakov Mlađi, današnji svečar, bio je sin Marije Kleofine, sestre Bl. Dj. Marije i brat apostola Jude Tadeja i Šimuna. Negdje se nazivlje »bratom Isusovim«, ne kao da bi bio pravi rođeni brat Isusov, nego po Židovskom običaju, koji su rođake nazivali braćom. Najstariji životopisci njegovi govore o neobičnoj svetosti ovoga Apostola. Po svjedočanstvu najstarijega kršćanskoga povjesničara Hegsipa, Jakov je od djetinjstva bio nazarejin, to će reći Bogu posvećen. Provodio je veoma pokornički život, nije nikada pio vina ni opojnog pića, nije jeo mesa osim vazmenog jaganjca, nikad strigao kose niti se mazao mirišljivim mastima, išao je vazda bos, nosio samo jedno odijelo od prosta platna i tako često klečeći se Bogu molio, da su mu koljena okorjela kao u deve.

Isusa je ljubio ne samo kao svoga uzvišenoga rođaka, nego nadasve kao svoga božanskog učitelja i Boga. S Njime je išao svukuda po Palestini, duboko u srce primao Njegovu božansku nauku, koju je i sam u život provodio, a po kojoj je nastojao da i drugi žive i tako se spase.

2 On je bio izabran prvim biskupom u Jeruzalemu, i ondje ostavljen, kad su se, poslije primitka Duha Svetoga, drugi Apostoli razišli po cijelom svijetu. A živio je Jakov tako sveto, da su ga i sami Židovi mnogo štovali. Židovski pisac Josip Flavij nazivlje ga Pravednim. Pače Židovi mu dadoše pravo, drukčije nečuveno, da je mogao ulaziti u svetinju nad svetinjama od hrama jerusalemskog, kamo su samo veliki židovski svećenici mogli ulaziti, pače su se natjecali da se dotaknu ruba od odjeće njegove.

Napisao je i jednu poslanicu na sve kršćane, koja se još i danas nalazi među Svetim knjigama i puna je prekrasne pouke.

3 Židovskim svećenicima bio je on trn u oku, jer su se na njegove propovijedi mnogi židovi obratili. Zato skovaše urotu protiv svetoga Apostola. Uhvatiše ga prigodom vazmenih blagdana te ga povedoše na visoko mjesto blizu hrama, i tražili od njega da se odrekne Krista. A Jakov naprotiv stade odatle jakim glasom dokazivati, da je Isus Bog i da treba u Njega vjerovati, ko hoće da se spasi. Razbješnjeli svećenici baciše ga sa tog visokog mjesta na tle. Ali ne pade odmah mrtav, nego se još ispravi i kleknuvši pomoli se Bogu za svoje neprijatelje. Onda ga

staše kamenjem zasipati, napokon ga jedan valjar udari valjkom po glavi, da se mrtav sruši na tle. Bilo je to g. 62 po Is. Na tom mjestu na kojemu bi sv. Jakov ubijen, bi također i pokopan, pače i poslije smrti bio je još toliko štovan, da mu se ondje mogao metnuti spomenik, sve do razorenja Jeruzalema.

III.

TREBA DA I MI TRAŽIMO BOGA

Eto, tako su ova dva sveta Apostola, koje danas kao svoje zaštitnike slavimo, tražili Boga i, upoznavši Ga, štovali su Ga i ljubili, te Ga sada uživaju na nebesima.

I mi, predragi, treba da Boga tražimo i nastojimo Ga što više štovati i ljubiti na svijetu, da Ga uzmognemo jednom uživati na nebesima.

A koliki od nas uistinu traže Boga i teže k svojemu spasenju?

Tražimo li Ga

a) u molitvi? O koliki zanemaruju molitvu, pohađanje crkve, primanje svetih sakramenata, što ih sve približuje Bogu!

b) Tražimo li Boga u našem dnevnom životu? O čemu mislimo, o čemu govorimo? O svemu i svačemu samo ne o Bogu. Za što se brinemo? Za sve i svašta samo ne da Boga upoznamo, štujemo i ljubimo. Za što živimo na svijetu? Za sve i svašta samo ne zato da k Bogu dođemo.

c) Tražimo li Boga u našim nevoljama? Primamo li ih kao Njegove očinske kušnje ili se zbog njih protiv Njega bunimo?

d) Tražimo li Boga u našim radostima? Oh, kako se lako ovdje baca Boga na stranu, a služi se svakojakim idolima, koji nam onda prouzročuju nemir savjesti.

Svijetli primjer naših svetih Zaštitnika, koje danas slavimo, svetih Apostola Filipa i Jakova, neka nas potakne da odsada unaprijed Bog bude glavni predmet našega mišljenja, govorenja i djelovanja, da tako jednoć bude predmetom našega vječnoga uživanja na nebu. Amen.

3 maja

Našašće sv. Križa

»Evo Križa Gospodnjega, bježite sile protivne«. Iz današnjeg oficija.

U bazilici Svetoga groba u Jeruzalemu obavlja se svaki dan popodne oko 4 sata dirljiva procesija. Franjevci, koji čuvaju Sveti Grob, sa drugim pobožnim hodočasnicima i vjernicima, držeći svaki u ruci malu voštanu svijeću, idu dva i dva polagano ispod svoda velebne bazilike pjevajući uzvišenu pjesmu sv. Križa: »Vexilla Regis prodeunt«.

Barjaci kreću Kraljevi,
Otajstvo Križa blista se.

Ta procesija traje skoro dva sata, a svako malo koračaja zaustavi se pred malim oltarima podignutim na mjestima, koja su u nekom dodiru sa kojim događajem iz muke, smrti i uskrsnuća božanskoga Spasitelja. Tu se klekne, pjevači otpjevaju posebne antifone a svećenik, koji predvodi procesiju, izgovori prigodnu molitvu.

Kad se prođe niz podnožje Kalvarije procesija se spušta duboko u zemlju preko 26 trošnih i klizavih stepenica. Uz slabu svjetlost voštanica, uz turobno pjevanje himne sv. Križa, nađeš se u jednoj mračnoj podzemnoj crkvi, dugoj 15 metara, a isto toliko širokoj. U sredini su 4 golema stupa od crvenkastog mramora s bizantinskim kapitelima što drže svod. Odatle vodi 13 stepenica još niže, u jednu mračnu pećinu, slabo osvijetljenu lampama, koje vise o stropu, a u kojima gori ulje. Tu je jedan oltar a na njemu golemi Križ od nekoliko metara visine, koji seže sve do vrha pećine. Kraj njega je veliki mjedeni kip carice sv. Jelene Križarice.

Kad procesija dođe na ovo mjesto, svi kleknu, a pjevači otegnutim glasom zapjevaju antifonu: *»Evo Križa Gospodnjega, bježite sile protivne, pobjedio je lav od plemena Judina«.* Ko je god imao sreću biti u Svetoj Zemlji sigurno se jednog dana pridružio ovoj ganutljivoj procesiji i bez sumnje, da je ova pećina učinila na njega duboki dojam.

A ovo mjesto ima tijesne veze sa današnjim blagdanom Našašća sv. Križa. Jer je ovo podnožje Kalvarije, kamo je poganski car Hadrijan bio dao duboko zakopati Križ Isusov, gdje ga je pak tražila i našla Konstantinova majka, pobožna carica, sv. Jelena Križarica.

Stanimo, predragi, danas pred tim nađenim sv. Križem, tražimo ne više sv. Križ, nego ono što nam sv. Križ Isusov sakriva, a to je

1) strogu pravednost Božju,
2) Neizrecivu dobrotu Božju,
3) Neizmjernu ljubav Božju prema nama.

I.

KRIŽ NAM OTKRIVA STROGU PRAVEDNOST BOŽJU

Bez sumnje, veoma je lijepo i korisno iznašašće dalekozor. Kroz njegovo staklo daleke stvari čine nam se blizu a male stvari nam se povećavaju. Sv. Križ jest u neku ruku duhovni dalekozor, kroz koji jasno gledamo kako se Bog vlada prema nama, razabiremo Njegove vlastitosti, u koliko se tiču čovjeka. Pa i ako je to daleko od nas, po Križu nam se sve to čini blizu.

Tako po Križu vidimo u prvom redu strogu Božju pravednost. Jer eto Bog nije prostio ni svom vlastitom Sinu, nego je dopustio da bude na Križ razapet, jer je na sebe uzeo grijehe svijeta.

Mnogim je dokazima pokazao Bog u Starom Zavjetu strogost Svoje pravednosti, ali sličnog primjera kakav je na Križu, nigdje nema ni u Starom ni u Novom Zavjetu.

Ali baš zato, predragi, treba da se ovdje ozbiljno zamislimo. Ako je Bog toliku strogost pokazao prema Svome Sinu, koji je inače bio bez grijeha, koliko se ne moramo bojati Božje strogosti mi, koji smo grešni? Ako je tako strogo kaznio Sina samo zato, jer je uzeo na sebe grijehe naše, što će biti s nama, koji vlastite grijehe na sebi nosimo?

Kad su pobožne žene na ulici jerusalemskoj vidjele Isusa pod bremenom teškoga Križa, svega puna modrica i rana, stale su plakati. Ali im izmučeni Spasitelj, obazrijevši se na njih, reče: »Kćeri Jerusalemske, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i djecom svojom... Jer kad ovako rade od zelena drveta, što će biti od suha?« (L. 23) Isus je to zeleno drvo, pun milosti, plodan, nevin, a mi smo suha drva, nekorisna, pripravna za oganj. Zgražamo se nad mukama Isusovima, a ne pomišljamo, što će biti od nas ako se ne pokajemo?

Skrušimo se zato i ne griješimo više, da ne osjetimo strogost pravde Božje.

II.

KRIŽ NAM OTKRIVA NEIZRECIVU DOBROTU BOŽJU

Ali nemojmo zdvajati, jer nam sv. Križ otkriva također *neizrecivu dobrotu Božju.* I dok nas stroga pravednost Božja plaši i potiče na pokajanje za svoje grijehe, dotle nas neizreciva dobrota Božja tješi i napunja pouzdanjem u milosrđe Božje.

Bog je htio da nas otkupi smrću Sina svoga, i to ne običnom smrću, nego smrću na Križu; da ne sumnjamo o Njegovoj dobroti i milosrđu, nego da s pouzdanjem pristupamo k prijestolju milosti. Jer je sveti Križ uistinu ono *prijestolje milosti,* o kojemu govori sv. Pavao Apostol: *»Pristupimo dakle pouzdano k prijestolju milosti, da zadobijemo milosrđe i nađemo* milost, kad nam ustreba pomoć.« (Žid. 4 16 6).

Uistinu je Križ Isusov pravi prijesto milosti. Eno pogledajte na Kalvariju! Kraj Križa Isusova visi na jednom drugom križu jedan razbojnik. On osjeća u svojoj duši težinu zlodjela koja je za života počinio. Mnogovrsna, strašna zlodjela. I on se, skrušen u srcu, obraća Isusu na Križu govoreći: »Gospode, spomeni se mene, kad dođeš u kraljevstvo Tvoje«. A Isus mu sa Križa, kao sa kraljevskog prijestolja, odmah odgovara: »Uistinu ti govorim, danas ćeš biti sa mnom u raju«. (L. 23).

S ovim primjerom hotio je božanski Spasitelj svima nama kazati, kako je spravan oprostiti i najveće grijehe, te primiti na pokoru najzločestije ljude, samo ako oni hoće. On je na Križu kao liječnik ili hirurg, koji da pokaže

svoju liječničku ili hiruršku vještinu, javno i badava liječi otrovanog psa ili najzdvojnijeg čovjeka, da tako nitko ne podvoji o njegovoj liječničkoj znanosti i vještini.

Ko će, dakle, gledajući Križ Isusov, taj zalog našega spasenja, posumnjati i najmanje u milosrđe Božje i svoje spasenje?

III.

KRIŽ NAM OTKRIVA NEIZMJERNU LJUBAV BOŽJU PREMA NAMA

Ili, ko se neće potaknuti na što veću ljubav prema Bogu, kad promatra Križ Isusov? Ta, on je najrječitiji dokaz neizmjerne ljubavi Božje prema nama. Bog nas je toliko ljubio, da Sina svoga jedinorođenoga nije poštedio, nego Ga je za nas žrtvovao na drvetu Križa. Prije razapinjanja na Križ Bog nam je pokazao svoju ljubav obasipajući nas mnogim dobrima, ali nigdje ne čitamo, da je On za nas štogod pretrpio, a ovdje na Križu trpi On za nas najstrašnije muke. A po veličini muke razaznaje se i veličina ljubavi.

U staroj grčkoj povijesti čita se, da je junak Herkul, nakon dugog teškog putovanja, došao do rijeke Gangesa, pak je na njezinim obalama podigao dva visoka stupa sa natpisom: »Ne dalje«. Kad je Aleksandar Veliki na svom osvajalačkom pohodu po istoku došao do tih stupova i pročitao taj natpis, da pokaže kako je on spravan na veće žrtve, napisa na svoju zastavu: »Još dalje«. Ali ni jedan ni drugi, ni izdaleka, nije uradio ono, što je uradio naš Otkupitelj. O Njemu govori sv. Ivan Evanđelista, *»Kako je ljubio svoje, koji bijahu na svijetu, do kraja ih je ljubio«* (Iv. 13). Htio je time kazati, da je Isus nas ljubio koliko se samo ljubiti može, sve do zadnjega daha. A zadnji dah svoj ispustio je ljubljeni Spasitelj na Križu. Ta ljubav Njegova prema nama nije imala više da se dalje razvije, te bi se na križ imao staviti natpis: Nemoguće je više jubiti.

O kako je milo s ovog gledišta promatrati Križ Isusov! Ako nam on otkriva strogu pravednost Božju, te nas nekako zastrašuje, to nas on, s druge strane, napunja pouzdanjem u milosrđe Božje i potiče na toplu, žarku ljubav prema milom Spasitelju, koji nas je toliko ljubio. »Kako je ljubio svoje, koji bijahu na svijetu, do kraja ih je ljubio«.

10 ili 15 maja

Sv. Izidor težak (ratar)

»Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku domaćinu, koji izide jutrom rano da najmi radnike u svoj vinograd.« Mt. 20 1.

Seljački (težački, ratarski, poljodjelski) stalež najbrojniji je na svijetu. I najstariji, jer je već prvi čovjek Adam počeo obrađivati zemlju. To je i svakog štovanja zaslužan stalež, kome svi mi dugujemo svaku hvalu i priznanje, jer od njega dobivamo svagdašnji kruh i druge životne namirnice. Kaplje znoja na navoranom čelu poštenoga radinoga težaka časne su kao zrna bisera na zlatnoj kraljevskoj kruni; žuljevi na prstima poštene radne ruke poštenoga seljaka vrijede više od zlatnog prstenja na gospodskim rukama nepoštenih bogataša. Kad k tome seljaka rese i duhovne vrline, kad on vjeruje u Boga i pobožno živi, onda nadasve takav seljak zaslužuje svačije štovanje.

Takav jedan vrijedni seljak bio je onaj, koga danas na oltarima slavimo: *Sv. Izidor.* Njega bi svi naši seljaci morali štovati kao svoga nebeskog Zaštitnika, i u njegov bi se život morali ugledati kao u svoj uzor. A ne samo seljaci nego i svi drugi.

Promotrimo danas, kad slavimo njegov blagdan:

1) kako je sv. Izidor bio vrijedan težak,

2) kako je bio sveti težak,

3) kako svi mi moramo biti vrijedni i sveti težaci u vinogradu Božjem.

I.

IZIDOR — VRIJEDNI TEŽAK

Sv. Izidor se rodio god. 1110 od seljačke obitelji u Madridu, onda maloj varošici, a danas glavnom gradu Španjolske, oko koga u naše dane bijesne krvave bratoubilačke borbe. Roditelji su mu bili veoma siromašni zemaljskim dobrima, ali su zato bili bogati duševnim dobrima, pak su malog Izidora već za rana odgojili u strahu Božjem i stidu ljudskome.

Došavši u dobu, u kojoj je trebalo da odabere koje zanimanje, odluči se za težački poljodjelski posao, jer je taj smatrao najprikladnijim sebi i najsigurnijim za svoje duševno spasenje. Tim najprostijim poslom bavio se sve do svoje smrti, strpljivo podnašajući tegotu dana i žege, pun vazda pouzdanja u Boga, od koga je molio blagoslov na svoje trude.

Da olakša svojim siromašnim roditeljima brigu i trud oko ishrane, stupi već u mladenačkoj dobi kod jednog plemića, po imenu Ivana Verga, da mu obrađuje zemlju. Izidor je svoju službu obavljao veoma savjesno, kao da služi Bogu a ne ljudima: svoje težačke poslove obavljao je u duhu pokore i u svemu se predavao volji Božjoj. Čim je posao bio teži i naporniji, tim je njemu bio draži: mislio je da je ovo najbolja prigoda da kroti svoje tijelo i da čini pokoru.

Oženio se s jednom siromašnom ali čestitom djevojkom i s njome je dugo vremena živio u mirnom i zadovoljnom braku.

II.

IZIDOR — SVETI TEŽAK

Baveći se svega svoga života obrađivanjem zemlje, Izidor je ujedno pomnjivo obrađivao i dušu svoju, spravljajući je za vječnost. Jer je on dobro znao za riječ božanskog Učitelja: »Ne živi čovjek o samome kruhu«, pak dok se je brinuo dnevnim radom za svagdašnji zemaljski kruh, brinuo se je molitvom, slušanjem sv. Mise, primanjem sv. Sakramenata, milostinjom i drugim dobrim djelima, kako bi stekao duši svojoj nebesku, neprolaznu hranu. Bio je ponizan, pobožan, strpljiv, pun sućuti prema siromašnijim od sebe.

a) Mnogo se pripovijeda o njegovoj *dubokoj pobožnosti.* Redovno svakoga dana, prije nego bi išao na posao, skrenuo bi u crkvu i slušao sv. Misu. Nekojima je to bilo zazorno, pak ocrniše Izidora pred njegovim gospodarem, da se dugo vremena bavi u crkvi zanemarujući tako poljski rad, koji da uslijed toga silno nazaduje. Gospodar dođe sutradan vrlo srdit u polje i izruži Izidora. No ovaj

se ne poplaši, nego osta postojan u svojoj odluci, da će i u napredak svako jutro poći u crkvu i slušati sv. Misu, a ako gospodar misli, da od toga štetuje njegovo polje, neka dade štetu procijeniti, pa će mu on sve drage volje naknaditi. Gospodar stade sada paziti koliko će vremena Izidor boraviti u crkvi, da onda to vrijeme ubroji u nazadak posla. Ali, kako li se začudio, kad je drugo jutro rano došao u polje, u vrijeme kad je Izidor bio crkvi, pak vidio kako dva anđela mjesto njega upravljaju plugom! Gospodar je odmah dao potpunu slobodu Izidoru, da i nadalje svakoga dana slobodno sluša sv. Misu prije nego ide na posao, jer eto mu je Bog čudesnim načinom objavio, kako molitva i pohađanje crkve ne škode poslu, nego dapače pritežu Božji blagoslov. I kamo sreće, kad bi ovako činili svi naši težaci, poljodjelci, svi radnici, svi mi! Kamo sreće, kad bismo svi, prije nego se stavimo na dnevni posao, išli u crkvu i Bogu se pomolili! Koliko bi više bilo uspjeha u našim poslovima! Jer dobro veli psalmista: »*Ako Gospod ne sagradi kuću, uzalud se trude koji ju grade. Ako Gospod ne čuva grada, uzalud bdije koji ga čuva. Uzalud vam je ustajati prije zore* (Ps. 127) ako vam Gospod ne pošalje svoj blagoslov. Na sv. Izidoru ispunila se riječ Isusova: »Ištite najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, i sve će vam se drugo dodati« (Mt. 6 33).

b) Mnogo se također pripovijeda o *velikoj ljubavi sv. Izidora prema bližnjemu,* napose prema nevoljnicima. Ljubeći Boga nadasve, ljubio je i bližnjega svoga kao samoga sebe i udijeljivao je ubogima koliko je god mogao od svoje sirotinje, držeći se pouke Svetoga Pisma: »Ako imaš mnogo, obilato udjeljuj, ako imaš malo, gledaj da i ono malo drage volje udijeliš!«. (Tob. 4 9)

A koliko je ova Izidorova kršćanska ljubav bila Bogu draga potvrdiše i nekolika čudesa. Jedne subote, po običaju, nahrani već više ubogih, kad iznenada dođe još jedan siromah proseći milostinju. Nego nemajući Izidor više ništa pri ruci a žaleći siromaha reče ženi: »Prosim te za ljubav Božju, draga ženo, ako je u loncu što ostalo, daj ovome siromahu«. A žena znajući da nije ništa ostalo, pođe da mu pokaže prazan lonac. No kako se zadivi, kad po Božjoj volji nađe lonac pun hrane.

Moli i radi, to je bila lozinka Izidorova kroz sav život. Kad je došla zadnja bolest Izidor je prorekao čas svoje smrti i dvostrukom se pobožnošću na nju poče pripravljati. Blago je u Gospodinu preminuo u 60 godini svoga života god. 1170. Bio je pokopan na groblju sv. Andrije u Madridu. Poslije 40 godina nađoše mu tijelo još cijelo i prenesoše u crkvu.

Mnoga čudesa se dogodiše na njegovom grobu i na njegov zagovor. Filip III. kralj španjolski, teško je obolio na putu iz Lisabona. Liječnici su izgubili svaku nadu. Onda odlučiše da se ponesu ostanci Izidorovi u svečanoj procesiji kroz Madrid i donesu u sobu na smrt bolesnog kralja. A čim su digli svete ostanke u crkvi, groznica pusti kralja, a kad ga donesoše u njegovu sobu on potpuno ozdravi. Iz zahvalnosti izabere kralj Filip Izidora za zaštitnika grada Madrida i kraljevske kuće.

III.

SVI MI MORAMO BITI VRIJEDNI I SVETI TEŽACI U DUHOVNOM POGLEDU

Vidjeli smo eto, predragi, kako je svet život provodio ovaj čestiti seljak Izidor, koga danas kao sveca slavimo. Krasan primjer za sve naše seljake, za sve težake, koji teškim trudom obrađuju zemlju, jedući u znoju lica svoj kruh. Neka i vaša lozinka, draga braćo seljaci, bude ista kao i vašega svetoga Zaštitnika Izidora: »R a d i i m o l i«. Tako ćete napredovati i u vremenitom i u duhovnom pogledu, jer Božji blagoslov pratiće vaš rad, ako ga s molitvom združite.

Ali i mi svi, bili ili ne bili težaci, imamo u mnogočem da se učimo od današnjeg Sveca. Svaki je od nas u neku ruku težak, poljodjelac, svak ima jedno dobro da obrađuje: zemlju naše duše. Bog je njezin vlasnik, On nam ju je dao u najam i jednoć će tražiti od nas račun, kako smo ju obrađivali. To je jasno naglasio božanski Učitelj u onoj svojoj prekrasnoj priči o vinogradu i poslenicima: »Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku domaćinu, koji izide jutrom rano u svoj vinograd«. Svakome od nas On zapovijeda: »Idi i ti u moj vinograd«, to jest: radi oko spasenja svoje duše!

Blago nama, ako poput sv. Izidora, obavljajući ovdje na zemlji svoje dnevne poslove, ne zaboravimo na rad oko spasenja svoje duše!

---

13 juna

Sv. Antun Padovanski

»Nema mu jednaka u slavi« Crkv. 44 20.

Kao što je sunce ljudima poznatije i milije nego druge zvijezde, jer je ono i sjajnije i korisnije, tako ima i među Božjim ugodnicima, tim rajskim zvijezdama, nekojih, koje ljudi većma časte a od kojih dobivaju i više dobročinstva. Takav jedan, općenito štovan Svetac, od koga čovječanstvo prima nebrojena dobročinstva u vremenitom i duhovnom pogledu, jest slavni sv. Antun Padovanski, čiji blagdan danas slavimo. Bilo bi uzalud trošiti riječi, kad bi se stalo poticati vjernike na štovanje ovog sveca; oni to čine i bez da ih itko na to potiče. Dokazom ste eto i vi, koji ste danas ispunili ovu crkvu, koji i drugda često preko godine, a nadasve u utorke, dolazite u velikom broju pred oltar sv. Antuna, da mu iskažete svoje poštovanje, da ga zamolite za kakovu milost, da mu zahvalite za primljene milosti.

Uistinu, za sv. Antuna može se punim pravom kazati ono, što Sveto Pismo kaže o patrijarhi Abrahamu: »*Nema mu jednaka u slavi*«. Vidi se očito da Bog ne samo želi da štujemo ovoga Njegovoga miljenika, nego brojnim milostima, koje preko sv. Antuna dijeli ljudima, u neku ruku, da se po ljudsku izrazim, sili ljude na štovanje ovoga Sveca. A naravski to štovanje sv. Antuna jest u prvom redu štovanje samoga Boga, jer dok štujemo Božje ugodnike mi preko njih iskazujemo svoje štovanje višnjem Bogu, koji ih je uzvisio. I sveci su bili smrtni ljudi, obični stvorovi Božji, kao što smo i mi, pak se ne smije na njima zaustaviti naše štovanje, nego kao skrajna svrha štovanja svakoga sveca treba da bude štovanje višnjega Tvor-

ca svetosti. Slaveći danas blagdan ovoga velikoga Sveca i Čudotvorca, promotrimo kako je Bog obdario sv. Antuna:

1) izvrsnim nadnaravnim sposobnostima,
2) izvanrednim vrhunaravnim milostima,
3) neobično čudesnom moći.

I.

IZVRSNE NARAVNE SPOSOBNOSTI SV. ANTUNA

1) *(Njihova izvrsnost.)* Sv. Antun se rodio u odličnom gradu Lisabonu, na blagdan Uznesenja Bl. Dj. Marije na nebo, god. 1195. Otac i majka bili su plemenitog koljena i oboje veoma pobožni. On sam posjedovao je plemenitu ćud, bistri razum, lijepi stas, čisto nevino srce, tako da su mu se još kao djetetu svi divili i niko nije sumnjao da ga Providnost nije odredila za neku uzvišenu svrhu.

2) *(Upotreba tih sposobnosti.)* A Antun je te svoje sposobnosti veoma dobro upotrebio na svoju i drugih duševnu korist.

a) On ih je ispočetka iz *poniznosti skrivao.* Povukao se u jedan samostan da izbjegne hvale i časti u svijetu. To je za jednog mladog plemića bila velika žrtva. Nakon deset godina ozbiljnog učenja uđe u red Male Braće želeći da živi još povučenijim životom. I pošlo mu je za rukom da za neko doba sakrije svoje sposobnosti, te ga na velikoj skupštini braće kod Porcijunkule, gdje je svakom malom bratu bilo dodijeljeno mjesto, kamo je imao otići, Antun bio sasvim zaboravljen i tek nekako ga primi gvardijan zabitnog samostana Monte Paolo. Tu je Antun, onako vješto kako samo sveci znadu, skrivao izvanredne darove kojima je bio obdaren, da su ga uistinu i sama braća držala za jednostavnog mlada redovnika, bez ikakovih većih sposobnosti ili osobita znanja.

b) Kad je pak došlo vrijeme da otkrije svoje sposobnosti, *otkriva ih iz poslušnosti.* Nekako u mjesecu rujnu god. 1222 u Forliju je biskup Albert imao rediti nekoliko

mladih redovnika. Tu se našao i Antun s nekoliko Franjevaca i Dominikanaca. Mjesni starešina zamoli prisutne oce, da bi koji od njih progovorio nekoliko duhovnih riječi sakupljenoj braći. Svaki je od njih otklonio od sebe taj časni poziv govoreći da nije pripravan. Na to starešina zapovijedi Antunu da on propovijeda. Poslušni redovnik nije htio da se opire, nego stade govoriti.

Isprva mu je glas podrhtavao i riječi tekle priproste, ali domalo ga nebeska vatra obuze tako da je iz njegovih usta potekao, poput zlatna potoka, mlaz nenadane rječitosti. Dojednomu se činilo da nikad nije čuo takove propovijedi. Duh Sveti je raspalio ono ponizno srce, Božje svijetlo sjevalo je u onoj pravednoj duši i zato je s jezika Antunova tekla riječ kao odabrano srebro.

c) (Tim svojim izvrsnim naravnim sposobnostima sv. Antun je *učinio mnogo dobra).* Saznavši za Antunovu učenost i rječitost postavi ga sv. Franjo Asiški, utemeljitelj franjevačkoga reda, prvim učiteljem u franjevačkoj školi. Iz nje je izišao veliki broj svetih i učenih ljudi sa sv. Bonaventurom i bl. Ivanom Duns Skotom na čelu, koji su naukom i dobrim primjerom privodili mnoge Bogu. A uzorom im je bio u svemu sv. Antun. A ne samo u školi, nego i na propovjedaonici Antun je bio neutrudiv oko usavršivanja i spasavanja duša.

Eto, tako je ovaj veliki svetac spasonosno iskoristio izvrsne naravne sposobnosti, kojima ga bješe Bog obdario.

II.

IZVANREDNE VRHUNARAVNE MILOSTI

A bio je sv. Antun obdaren i vanrednim vrhunaravnim darovima. Duh Sveti izlio je na ovu dobru dušu obilje svojih milosti, a preko nje i na mnoge druge.

1) Sv. Antun je bio, u prvom redu, duboko *prožet strahom Božjim,* koji je početak svake mudrosti, to jest svetosti. Bio je to nježni djetinji strah pred nebeskim Ocem; u dubokoj poniznosti podlagao se Antun u svemu sv. volji Božjoj, vršio do u tančine zapovijedi Božje, čuvao se od svakoga, pa i najmanjega grijeha. Zbog toga sv. straha

Božjega, on je pobjegao iz svijeta, ostavio roditelje, prezreo bogatstvo i časti, povukao se u samoću, prigrlio redovnički stalež. Dostojan, da ga kao vjernog slugu Božjega častimo, kao uzor savršenosti slijedimo.

2) Njegovo srce bilo je *puno ljubavi prema bližnjemu.* Jer ko ljubi Boga ljubiće i bližnjega svoga. A Antun je žarko ljubio Boga, pak je zato ljubio i bližnjega. Jer govori sv. Ivan Evanđelista: Ako ko reče: »Ljubim Boga a mrzi na brata svojega lažac je, jer ko ne ljubi brata svojega, kojega vidi, kako može ljubiti Boga, koga ne vidi?« (I. Iv. 4 [20])

A ljubio je sv. Antun bližnjega svoga ne samo riječima nego srcem i uistinu, kako i traži prava ljubav, pak je, gdje god je mogao, radio za dobro duhovno a i vremenito drugih. Napose se trudio kako bi zalutale vratio na pravi put spasenja, te je zbog toga prešao cijelu Italiju, Francusku i druge krajeve. U grešnicima je pobuđivao novo ufanje, novi život, novu ljubav. On je nastojao kako da obrati razbojnike, škrcima je predbacivao njihovo nemilosrđe, među zavađene sijao je mir i ljubav.

3) Da ne nabrajam tolike Antunove izvanredne nadnaravne darove, spomenut ću još samo dva:

a) prvo *dar mudrosti i znanja.* Učeni i razboriti ljudi žanju čast, pak se i o božanskom Učitelju čita, da su Ga zato mnogi visoko cijenili, jer je naučavao puno bolje nego drugi učitelji: književnici i farizeji. Sv. Antun je bio od Duha Svetoga obdaren neobičnom mudrosti i znanjem, što se vidilo iz njegovih divnih propovijedi; zato su ljudi oda sviju strana hrlili, da ga čuju. Kao što je sjao među braćom kao naučitelj, tako je sjao među kršćanskim pukom Italije i Francuske kao nedostiživi propovjednik. Papa Grgur IX nazvao ga je zbog njegove mudrosti i poznavanja Svetoga Pisma »Kovčegom obiju Zavjeta« i »riznicom Svetoga Pisma«.

b) Drugi izvanredni dar, kojim je sv. Antun bio obdaren od Duha Svetoga jest neobična *duševna jakost.* U njegovo doba živio je u sjevernoj Italiji silnik Ezelin, koji je tlačio narod i činio svakojaka bezakonja, a niko nije mogao da mu se odupre. Sam Antun iziđe preda nj i spočitnu mu njegova zlodjela. I gle! Ezelin prignu pred Antunom svoju oholu glavu, koju pred nikim drugim nije prignuo i obeća popravak, jer je sa strane Antunove vidio neki viši duh, čiji pogled nije mogao podnositi. Kako je rijetka takova hrabrost, da se netko izlaga pogibelji potovo sigurne smrti za spas svoga bližnjega, kako je to sv. Antun učinio pred okrutnim silnikom Ezelinom! Već samo zbog ovog junačkog djela zaslužio je sv. Antun vječnu zahvalnost domovine.

On je pokazao svoju veliku duševnu jakost i u mnogim drugim slučajevima: onda, kad je htio otići među nevjerne Saracene, da podnese mučeničku smrt, onda kad je hodio među bijesne raskolnike, među naoružane razbojnike, da ih otme iz čeljusti đavla paklenoga, proti kojemu se junački često borio i pobjedio ga. Zagovorom ovoga junačkoga Kristovog borioca, možemo i mi lako postići srčanost i jakost u borbi protiv neprijatelja naše duše. Promotrimo sada

III.

NEOBIČNU ČUDESNU MOĆ SV. ANTUNA

Moć činiti čudesa imade veliki utjecaj na mase. A rijetko je naći sveca, kome je Bog podijelio ovu moć u višem stepenu od našega sveca.

1) Antun je *još za života* činio mnoga čudesa. Njegovi životopisi puni su neobičnih čudesa, koje je on počinio.

On je propovijedao ribama morskim i one su ga slušale.

On je učinio, da je jedna gladna mazga pokleknula pred Svetom Hostijom.

On je bacio jednu staklenu čašu na tvrdu stijenu i stijena je pukla a čaša ostala čitava.

On je zadržao za vrijeme jedne propovijedi kišu nad sobom i dok je naokolo kiša lijevala ko iz kabla, nad njim i njegovim slušateljima nije pala ni jedna kaplja.

On je više puta govorio pred slušateljima različitih jezika i svi su ga dobro razumjeli.

On je učinio da malo dijete, koje još nije umjelo govoriti, progovori.

On je iscijelio otkinutu nogu i zdravu je povratio ostalome tijelu.

On je mrtve uskrisivao.

2) Ali i *poslije svoje smrti* sv. Antun ne prestaje činiti čudesa. Čini se da je za njega činiti čudesa najlakši posao. Sv. Bonaventura, crkveni Naučitelj, ispjevao je njemu u počast kratku ali značajnu pjesmu, koja se danomice pjeva na njegovom sv. grobu u Padovi, pod svodovima veličanstvene bazilike »Del Santo — Svečeve«. Ta pjesma počimlje »Si Qaeris miracula — Ak čudesa tražiš gle«, a u njoj se ističu neke vrsti čudesa, koje sv. Antun čini. Smrt, bludnja, nevolje, vrag, guba bježe ispred moći Svečeve; bolesnici ozdravljaju, uzburkano more se smiruje, okovi (lanci) se kidaju, izgubljene stvari vraćaju se svojim vlasnicima na Antunovu riječ. On je pomoćnik u svakoj pogibelji, u svakoj nevolji.

Drugi sveci obično su učinili samo koje čudo i to na određenom mjestu. Sv. Antun čini nebrojena čudesa, na svakom mjestu, širom svega svijeta već punih sedam stoljeća. Nije čudo stoga što je on poznat, štovan i slavljen svukuda po Europi, Aziji, Africi, Americi i Australiji, što se njegova slika tako često viđa, što se njegov blagdan sa tolikom pobožnošću slavi. Štujmo i mi ovoga velikoga Sveca i molimo ga da nas pomogne u svim vremenitim nevoljama, ali ga nadasve molimo da nam isprosi milost pravog unutrnjeg obraćenja, eda tako njegovim možnim zagovorom postignemo vječno spasenje svoje duše. Amen.

---

24 juna

Rođenje sv. Ivana Krstitelja

»Nadjesti ćeš mu ime Ivan... i bit će velik pred Gospodom«. L. 1 13.

U Starom Zavjetu rijetko se ko zvao Ivan. Razabire se to iz čuđenja susjeda Zaharije i Elizabete, kad su čuli da svom rođenom djetetu hoće da nadjenu ime Ivan. U Novom Zavjetu, naprotiv, nema općenitijeg imena od Ivana. Teško je naći koju kršćansku kuću, u kojoj ne bi bio koji Ivan.

Koji je tome razlog? Sigurno taj, što je sv. Ivan, čije rođenje danas sveta Crkva slavi, opće poznati i opće štovani svetac. Veliki svetac, pri čijem su se rođenju zbili čudesni događaji, tako da su susjedi sa začuđenjem pitali jedan drugoga: »Što misliš da će biti ovo dijete?« A i arhanđeo Gabrijel unapred je za njega kazao, da će biti velik pred Gospodom. I sam božanski Učitelj istaknuo je veličinu svetosti svoga Predteče, kad je ono kazao: »Među rođenima od žene nije ustao veći od Ivana Krstitelja.«

To mora biti poticalom za one koji nose ime ovoga velikoga sveca, da uznastoje slijediti svetost svoga svetoga imenjaka i posebnog zaštitnika, jer je nečasno nositi ime velikog sveca, a voditi život nedostojan njega. Ali i mi svi, koji svetog Ivana Krstitelja štujemo, koji nosimo općenito uzvišeno kršćansko ime, treba da nastojimo da budemo veliki to jest sveti pred Bogom, kako je sv. Ivan bio.

Na koji ćemo način to postići?

Kad gradite kuću najprije iskopate duboki temelj, onda sazidate čvrste zidove, a na koncu postavite savršeni krov. Tako ko hoće da gradi zgradu svoje savršenosti treba

1) da iskopa duboki temelj poniznosti,

2) da sazida zid strogog kršćanskog života,

3) da postavi krov savršene ljubavi.

Tim načinom postigao je veliku svetost današnji sveti Predteča Gospodnji, tim načinom postićićemo je i mi.

I.

PONIZNOST SV. IVANA KRST. I NAŠA PONIZNOST.

1. Sv. Ivan Krstitelj bio je duboke poniznosti. To razabiremo iz mnogih zgoda njegovoga života, koje su nam evanđelisti zabilježili.

a) On je bio *ponizan u društvu* i nije htio primiti nikakove časti, i ako su mu nudili. Eno dolaze k njemu farizeji i saduceji, privučeni njegovom velikom svetosti! Oni ga proglasuju Mesijom i pozivlju u Jerusalem gdje će biti čašćen kao kralj. Da je u njemu bilo imalo klice oholosti, on bi bio primio taj časni poziv i osjegurao si častan i bez-

brižan život. Ali daleko je to od njega. On sa svom odlučnošću poriče, da on nije Mesija.

Eno dolazi k njemu poslanstvo odličnika židovskog naroda i pitaju ga, je li Mesija, ili Ilija, ili prorok. I da je sveti Krstitelj jedno od toga potvrdio, bili bi mu sigurno vjerovali, jer su ga držali u velikoj cijeni. Ali on to sve poriče i sebe nazivlje poniznim glasnikom budućega Mesije: »Ja sam glas vapijućega u pustinji«.

b) Još većma otskače *poniznost sv. Ivana pred Isusom.* Učenici njegovi (Ivanovi) bune se, što slava novoga učitelja (Isusa) raste, a njihova starog učitelja opada, a ponizni Krstitelj ne samo što se na to ne buni, nego se pače raduje, govoreći da to tako mora da bude. Jer kao što zvijezde blijede pred suncem, tako i on mora izblijediti na pozornici ovoga svijeta pred Isusom. A kad je božanski Spasitelj došao k njemu i rekao mu, da ga krsti, sav zbunjen Ivan u dubokoj poniznosti veli: »Ja treba da budem od Tebe kršten, a Ti dolaziš k meni?« I toliko se smatrao sv. Krstitelj malenim pred Isusom, da je za sebe kazao mnoštvu, da on nije vrijedan ni odriješiti remena na obući Isusovoj.

c) I *sav način življenja* ovog velikog sveca otkriva nam njegovu duboku poniznost. I ako je bio iz odlične obitelji ipak i u odijelu i u hrani i u stanu i u svemu svome vanjskome držanju ne samo što je izbjegavao svaki sjaj i raskoš, nego je pače život svoj provodio u pustinji daleko od ljudi, i dugo im vremena nepoznat.

2. Kad sa svetog Krstitelja bacimo svoj pogled na moderno društvo, na nas same, o koliko razlikosti! Danas je na svijetu veoma rijetka prava i temeljita poniznost, i ne nalazi se uvijek ni kod osoba inače pobožnih. Naprotiv koliko ima u naše doba oholosti javne i potajne, u mislima, riječima i djelima, koliko natjecanja ko će biti veći u društvu, ko će zadobiti ovo ili ono časno i masno mjesto, koliko potajnog rovarenja i spletki, da se na uštrb bližnjega popnemo na više mjesto!

Da se netko na više popne u časti, u bogatstvu, u moći, taj se laktima gura napred, taj vješa na veliko zvono svoje tobožnje zasluge, sposobnosti i drugo, taj više puta

svakojakim klevetama nabacuje se na svoga bližnjega, ocrnjuje ga, bojeći se da mu on ne otme ono mjesto, na koje dotičnik reflektira.

Draga moja braćo! Pred Bogom je sve drugčije. Isus je kazao: »Ko se uzvisuje bit će ponižen, a koji se ponizuje bit će uzvišen.«

II.

STROGI ŽIVOT SV. IVANA KRST. I NAŠ ŽIVOT.

1. Sv. Ivan Krstitelj je postigao veliku svetost, u drugom redu time, što je provodio strogi život.

a) Eno pogledajmo *gdje stanuje.* Ne u kakvoj raskošnoj palači, ne u običnom osrednjem stanu. On boravi u pustinji, u jednoj špilji i to već od djetinstva, pak sve do tridesete godine. Drugi ljudi, ako se već povuku u samoću, prije se nauživaju svijeta, i kad im dosadi uživanje onda ga ostave, a sveti Krstitelj nije ni okušao uživanje na svijetu, niti je mario za nj.

b) Pogledajmo ga kako *se hrani.* Njegova hrana su skakavci i divlji med. Hrana najmršavija što može biti. A pio je samo vodu, jer vina ili opojnog pića nije nikada okusio, kao što je već anđeo o njemu unapred kazao. Pri tom je obdržavao strogi post, zato kad je izišao iz pustinje učio je svoje učenike da poste, što inače božanski Učitelj ne traži od svojih učenika. Sv. Bazilij nazivlje njegov život vječnim trajnim postom, a sv. Ivan Zlatousti anđeoskim životom.

c) Pogledajmo nadalje *kako se odijeva.* Sam božanski Spasitelj hvali skromnost odijevanja svetoga Krstitelja, kad ono kaže: »Što ste izišli u pustinju da vidite? Zar čovjeka raskošno odjevena«. Evanđelisti nam opisuju odijelo sv. Krstitelja: Bio je obučen u dlaku devinu i imao je pojas kožan oko bedara.

2. Eto na taj način sveti Krstitelj, koji je bio posvećen već u utrobi matere svoje, trapio je svoje tijelo i držao ga na uzdi. Ovaj čovjek koji nije imao što da sebi predbaci ni zašto da se kaje, prije nego je počeo propovijedati pokoru sam ju je činio u najstrožem smislu riječi. Kako smo mi

daleko od toga! Svi bismo željeli u nebo ali na sasvim laki način.

Htjeli bismo u nebu veliki biti kao Ivan Krstitelj, ali nećemo na zemlji da trapimo svoje tijelo kao što je on činio, nećemo da znamo za bilo kakovo pregaranje. Ideal današnjeg društva jest u ž i v a n j e, neograničeno uživanje sviju zemaljskih dobara. Svaki čas života, ako nije već u samom uživanju, upotrebljen je u pripravi k uživanju, u nabavljanju sredstava za isto.

Draga moja braćo! Treba zapamtiti da se na drugom svijetu sasvim mijenja slika: ko na ovom svijetu čini pokoru, uživaće na drugom svijetu, naprotiv ko ovdje živi u nedopuštenim nasladama trpjet će u vječnosti.

Promotrimo na koncu.

III.

LJUBAV IVANA KRSTITELJA I NAŠU.

Ljubav je sveza savršenstva, govori sv. Pavao. Ne može se zamisliti čovjeka sveta bez ljubavi Boga i bližnjega. Ta sam božanski Spasitelj kazao je da se u ljubavi Boga i bližnjega sadržava cio zakon i proroci.

1. Sv. Ivan je *ljubio Boga*. Ljubio Ga je od prvih trenutaka svoga života. Ta eno već u majčinoj utrobi poigrava od veselja što se nalazi u blizini Isusovoj. Kao da je nestrpljiv, što ne može da Ga odmah navjesti narodu, kao da bi htio prije vremena izići iz materina krila i početi pripravljati put Gospodu.

U svome životu nikada ni najmanjim grijehom nije uvrijedio Boga, pokazujuć tako na najsavršeniji način svoju ljubav prema Bogu. Iz ljubavi prema Bogu Ivan se odrekao svih svjetovnih uživanja, te je u pustinji živio samo za Boga, za čiju je slavu i pravednost i život svoj položio.

2. A ljubio je *i bližnjega svoga*. Njegovo propovijedanje bilo je sve upućeno na to, da ljude predobije za Isusa i time spasi njihove duše. Pa i onda, kad im je rekao koju oštru riječ, kad ih je nazivao leglima zmijskim, kad im je prijetio: »Ko vas je poučio da bježite od buduće srčbe? Već je sjekira položena na korijen drveću« i tako dalje, on je to činio samo iz ljubavi prema ljudima, da se svide, poprave, da donesu obilati rod pokore i tako se spase.

I mnogi su se njegovim propovijedima obratili i spasili. Tako je on uistinu postao ono što je o njemu unapred kazano: »Evo ja šaljem anđela svoga, i on će pripraviti put pred licem mojim«.

Kamo sreće da bismo i mi poslušali glas svetog Krstitelja, te išli za Isusom! Kamo sreće, da njegov glas ne bude za nas glasom vapijućega u pustinji! Kamo sreće da bismo išli onim putem, kojim je on išao, koji je on i nama pripravio, a koji nas vodi pred lice Božje, u vječno blaženstvo!

29 juna

Na blagdan sv. Petra i Pavla Apost.

»Spominjite se starješina svojih, koji su vam kazivali riječ Božju; promatrajte svršetak njihova življenja i nasljedujte vjeru njihovu.«
Žid. 13 7.

Draga braćo!

Da nam se je danas naći u vječnom gradu Rimu imali bismo što vidjeti i čemu se diviti.

Prostrani trg sv. Petra je neobično živ i razdragan u sjaju žarkog lipanjskog sunca. Kolosalni rukavi Berninijevih stupova kao da hoće ogrliti i sve zahvatiti u znaku križa visokog obeliska. Hladni mlazovi česama osvježuju ljude i ugrijano kamenje. Zvona sv. Petra bruje polagano i teško kao iz neke daljine. Uzlazimo u baziliku, a pred ulazom velebni kipovi sv. Petra i Pavla kao stalni i vječni čuvari. U predvorju bazilike vidimo vijence lovora, zelenike, šimšira i mrčike kako obavijaju ribarske mreže i vrše. Danas je slava ribara sa genezaretskog jezera! Unutrašnjost crkve ukrašena sa grimiznim i pozlaćenim damaskima. Brončani kip sv. Petra odjeven je u crveni plašt, na ruci dragocjen prsten, a na glavi tijara.

Po srijedi veličanstvene bazilike diže se Mikelanđelova kupola, najveličanstvenije umjetničko djelo svijeta, viso-

ka 141 metar. Uprav nad velikim oltarom je ogromni mjedeni baldahin (nebnica) što ga nose četiri lozova stupa, djelo čuvenoga Berninija.

Ispod oltara nalazi se sveto mjesto, gdje se ulazi u grobnicu sv. Petra, koja se zove Konfesija (Confessio), jer su tu vjernici ispovijedajući pravu vjeru iskazivali posebno štovanje svojim mučenicima. Konfesija je ograđena prekrasnom mramornom balaustradom, a oko nje u krugu gore neprestano 87 svjetiljaka (lampada). One se ugase samo na Veliki Petak.

Ta konfesija je danas meta mnogobrojnih Rimljana i stranaca, koji hrle da se poklone nad grobom sv. Petra. I ovaj narod rimski, sretan i ponosan što posjeduje taj izvanredni dar Božji, ulazi danas veselo u svoju prvu župsku crkvu, u svoju katedralu, da slavi svoga Patrona znajući da se s njim jednako veseli čitav katolički svijet, jer je svima nama Crkva sv. Petra prva župska crkva, matica naših osjećaja, pregnuća, svetosti, heroizma, a sv. Petar nam je svima Patron, zaštitnik, učitelj, pastir, vođa i ključar kraljevstva nebeskoga.

Jest, predragi, sv. Petar, a s njime i sv. Pavao, čiji blagdan također danas slavimo, a kome se danas i sutra iskazuju posebne velebne časti u njegovoj divnoj bazilici izvan zidina Rima, jesu naši nebeski zaštitnici, naši učitelji, pastiri i vođe. Oni su naši starješine, kojih se treba — po riječima sv.Pavla — da svеđer spominjemo, čiji život treba da promatramo i nasljedujemo. Slaveći danas njihov sveti blagdan promotrimo:

1 jaku vjeru ovih prvaka apostolskih;

2 njihovu žarku ljubav prema Isusu;

3 njihovu revnost za spasenje duša.

I.

JAKA VJERA SV. APOSTOLA PETRA I PAVLA

1. Velika je bila vjera *sv. Petra* stalna i nepokolebiva: kao stijena, što i znači njegovo ime, Petar, koje mu je sam božanski Spasitelj nadjenuo.

a) Čuli ste današnje sv. Evanđelje. Božanski Spasitelj pita svoje učenike, za koga Ga drže ljudi. Oni odgovoriše: Jedni da je Ivan Krstitelj, drugi da je Ilija, drugi opet da je Jeremija ili jedan od proroka. A kad je Božanski Učitelj zapitao učenike, što oni misle o Njemu, Petar je prvi ustao i na sav glas kliknuo: *»Ti si Krist Sin Boga živoga.«* Zbog te herojske ispovijedi vjere Isus je Petru povjerio ključeve kraljevstva nebeskoga.

b) Eno ga u drugoj prigodi. Kad su mnogi od naroda, pa i nekoji od učenika, ostavili Isusa, ne vjerujući da On može dati nama svoje tijelo za hranu i krv za piće, Isus upita preostale učenike: »Hoćete li i vi otići«. Tada pobrza Petar, da očituje svoju nepokolebivu vjeru u Njega govoreći: »Gospode, kamo da idemo? Ti imaš riječi vječnoga života i *mi vjerujemo i znamo da si Ti Krist Sin Božji.«*

c) Eno ga na Genezaretskom jezeru. Cijelu noć bacao je mreže s nekim drugim ribarima, a ništa nije ulovio. A ujutro dođe tamo Isus i reče Petru: »Zavezi na dubinu i bacite svoje mreže«. I pun vjere u Isusa Petar odmah baca mreže i ulovi mnoštvo riba.

d) Eno ga poslije uzašašća Isusova na nebo. Prvi od svih apostola propovijedao je vjeru Isusovu, nastavio je propovijedati sav svoj život, a na današnji dan za nju je mučeničkom smrću na križu, okrenutom glavom dolje, umro.

2) *Jednako je i sv. Pavao imao jaku vjeru.*

a) Netom se obratio u Damasku posvjedočio je tu svoju vjeru u Isusa naglasujući da je Isus Sin Božji. »I postajaše sve smjeliji u Damasku i zabunjivaše Židove koji stanovahu u Damasku, da je Isus-Krist«, to jest Spasitelj.

b) Sav prožet vjerom u Isusa obašao je skoro sav onda poznati svijet propovijedajući tu vjeru Židovima i poganima, uza sve neprilike, poteškoće, muke.

c) Svoju živu vjeru u Isusa pod oblikom posvećenog kruha i vina naglasuje Pavao zanosnim riječima u poslanici Korinćanima (I 10): »Kalež koji blagosiljamo, nije li zajednica Krvi Kristove? Kruh koji lomimo, nije li zajednica tijela Kristova«. Kao da je htio kazati: Nitko o tom ne smije ni najmanje sumnjati.

d) Eno ga na pučini morskoj u lađi, koju je zahvatila silna oluja prijeteći joj propašću. Svi su već izgubili nadu spasenja. Ali se Pavlu javi anđeo Božji, koji mu sa strane Božje kaza da će se spasti on i svi na brodu. I Pavao pun žive vjere u Boga, hrabri zdvojnu momčad broda govoreći im: »Ljudi, budite dobre volje, jer vjerujem Bogu, da će tako biti, kako kao što mi je rečeno«.

Draga moja braćo! Svijetli primjer ovih dvaju svetih Apostola neka nas utvrdi u našoj sv. kršćanskoj katoličkoj vjeri. Budimo u vjerskom pogledu prava stijena. Kao što je stijena nepokolebiva te je ne mogu pomaknuti ni vjetrovi ni vode, tako neka bude nepokolebiva i naša vjera, ništa da ju ne makne iz naše duše; nikakova sila, nikakova nauka ovoga lažnoga svijeta. I kao što je stijena neosjetljiva za sve oko sebe, ne čuje ništa, ne osjeća ništa: tako i naša vjera neka bude neosjetljiva za možebitne prigovore proti njoj, ako nam možda ko proti njoj govori, ako nam se možda ko izrugava radi vjere.

II.

LJUBAV SV. PETRA I PAVLA PREMA ISUSU.

Vjerujući u Isusa sveti Apostoli izgarali su od ljubavi prema Njemu.

1. Eno *pogledajmo sv. Petra.* Kad je čuo od Isusa da ide u Jerusalem, gdje mu prijeti pogibao smrti, od silne ljubavi stade Ga odvraćati od toga puta, govoreći: »Daleko to od Tebe, Gospode, daleko to«! (Mt. 16)

a) Kad mu je Isus na posljednjoj večeri kazao da neće imati dijela s Njime, ako mu ne opere noge, Petar, bojeći se da ne upadne u nemilost Isusovu, odmah povikne: »Gospode, ne samo noge moje, nego i ruke i glavu operi.« (Iv. 13)

b) Kad je preko iste večere ljubljeni Spasitelj govorio svojim učenicima, da će se s njima rastati i da oni ne mogu poći kuda On ide, Petar neće da se od Njega rastavi, nego drhćući od ljubavi prema Njemu kliče: »Slijedić́u Te, kamo god ideš«. (Iv. 13)

c) U vrtu Getsemanskom zamahnuo je mačem da obrani uhvaćenog Učitelja, a ako Ga je malo kašnje sramotno zatajio, oprao je taj grijeh potokom suza, koje je kroz čitav svoj preostali život prolijevao. Pače i svoj život žrtvovao je na današnji dan za svoga ljubljenog Učitelja i Boga.

d) Nadasve razabiremo veliku, žarku ljubav sv. Petra prema Isusu iz onog Njegovog trokratnog odgovora na trokratni Isusov upit poslije Njegovog uskrsnuća: »Petre, ljubiš li me «. »Ti znaš, Gospode da Te ljubim.«

2. Velika je bila ljubav prema Isusu *i sv. Pavla;* toliko velika, da sv. Ivan Zlatousti o njoj kaže: »Nema ga, koji bi većma ljubio Isusa od Pavla Apostola«.

a) Uzmimo u ruke Pavlove poslanice. Listajmo ih. Ne osjećamo li na svakoj stranici, gotovo na svakom retku drhtaje njegove duše prema Isusu? Opojen ljubavlju Isusovom veoma često spominje Njegovo slatko ime, ništa manje nego 219 puta a ime Kristovo 401 put.

b) On ne može ni shvatiti da bi ga ko mogao rastaviti od ljubavi Isusove. Zato u poslanici Rimljanima kliče: »Ko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja ili stiska, ili progonstvo? Glad ili golotinja, pogibao ili mač? Ja sam uvjeren da ni smrt ni život, ni sadašnjost ni budućnost ni sile, ni visina ni dubina ni drugo kakvo stvorenje može nas rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu Gospodu našemu.« (Rim. 8 35)

c) Pače sv. Pavao želi da čim prije umre samo zato da se može na vijeke sjedinit s Kristom, kako to naglasuje u poslanici Filipljanima. On je i zapečatio na današnji dan svojom krvlju tu ljubav prema Isusu podnjevši prije toga mnogobrojne muke.

3. Ljubimo, predragi, i mi miloga Spasitelja našega, dobroga Boga našega. Ljubimo Ga vrhu svega, svom dušom svojom i svim srcem svojim i svom pameti svojom i svom snagom svojom, jer je On dostojan sve naše ljubavi i jer On nas neizmjerno ljubi.

Promotrimo sada:

III.

REVNOST SV. APOSTOLA ZA SPASENJE DUŠA.

Nemoguće je iskazati, što su sv. Apostoli Petar i Pavao uradili za spasenje duša.

1. Eno *sv. Petra* na dan Duhova po primitku Duha Svetoga! Siguran za svoje vječno spasenje potiče vatrenim rije-

čima ondje prisutne Židove i pogane, da se pobrinu i oni za spasenje svoje duše; potiče ih da vjeruju u Isusa i pokrste se. I odmah se pokrstilo oko 3000 duša. (Dj. Apost. 2)

Malo kašnje prvi je dao pristupa i poganima u kršćansku zajednicu obrativši kapetana Kornelija i svu njegovu obitelj u Cezareji. (Dj. Ap. 10).

Kad je dočuo da Šimun mag svojim vračanjem u Rimu zavodi narod, nije se ustručavao, po svjedočenju sv. Jeronima, putovati iz Sirije u Rim, da raskrinka lažnog proroka i narod spasi od zablude.

Piše prekrasnu poslanicu vjernicima rasijanim po Pontu, Galaciji, Kapadociji, Bitiniji i drugdje po Maloj Aziji, u kojoj im predstavlja veliku milost pozvanja na kršćansku vjeru te ih opominje da sveto žive eda tako dobiju baštinu neraspadljivu i neokaljanu i neuvelu sačuvanu za njih na nebesima. (I Petr.)

2. Ko da iskaže što je sve sv. Pavao uradio za spasenje duša? Proputovao je skoro sav onda poznati svijet, u doba kad nije bilo ni parobroda ni željeznica ni auta ni aviona, kad su veze između pojedinih zemalja bile veoma teške. Ali žarku Pavlovu dušu to nije nimalo smetalo. Za spas samo jedne duše on je bio spravan podnjeti najveće napore. Ljubav Kristova i revnost za spasenje duša davala mu je snage da podnese i najveće napore.

Napisao je 14 prekrasnih poslanica, koje je šiljao kršćanskim općinama, Rimljanima, Korinćanima, Galaćanima, Efežanima, Solunjanima itd. a u kojima svaki redak odiše njegovom apostolskom brigom za njih i svaka završava ozbiljnom opomenom da vjernici sveto žive i tako se spase.

3. Vi, predragi, čujete više puta preko godine ulomke tih Pavlovih poslanica. One su još i danas za sve nas ozbiljna opomena, da se brinemo za spas svoje duše, jer je to, po riječima božanskog Učitelja, ono jedino potrebno. To za nas mora biti najvažniji posao, jer što koristi da sav svijet zadobijemo, kad bismo na koncu dušu svoju izgubili?

Zato poslušajmo savjete i ozbiljne opomene ovih dvaju svetih Prvaka Apostolskih, čiji sveti blagdan danas svečano slavimo, i, ugledajući se u njihov svijetli primjer, čisto i sveto živimo na ovome svijetu, da se tako spasimo. Da, braćo,

zaključiću riječima poglavice Apostolskog sv. Petra, »postarajte se još većma, da svoj (kršćanski) poziv i izbor utvrdite dobrim djelima, jer ovo čineći nećete nikad propasti. Jer će vam se tako obilno pružiti ulaz u vječno kraljevstvo Gospoda našega i Spasitelja Isukrsta.« (II Petr 1 10)

---

5 jula

Sv. Ćiril i Metod Slavenski Apostoli

»Pogledajte stijenu iz koje ste isječeni«. Iz. 51 1

Izaija prorok, u želji da potakne židovski narod na bolji život, stavio im je pred oči njihove praroditelje Abrahama i Saru, govoreći im u slici: »Pogledajte stijenu iz koje ste isječeni, Abrahama, oca svojega, i Saru, koja vas je rodila«. Htio je reći: Promišljajte, kakove ste imali roditelje, Abrahama i Saru, koji su poput stijene bili čvrsti u vjeri, pobožnosti i pravednosti. Nemojte, dakle, da budete izrodi njihovi, budite i vi jaki u vjeri, pobožnosti i pravednosti, kako su oni bili.

Draga moja braćo! Na današnji dan, kada slavimo blagdan naših dvaju svetih Slavenskih Apostola Ćirila i Metoda, dovikujem i ja vama: »Pogledajte stijenu iz koje ste isječeni«, pogledajte sv. Ćirila i Metoda, koji su naši duhovni roditelji, promotrite njihovu vjeru, čvrstu poput stijene, promatrajte njihov neumorni rad oko našeg prosvijetljenja, promatrajte njihov sveti život, ukrašen brojnim krepostima, pak nastojte da ih slijedite, da tako budete dostojni njihovi sinovi i kćeri.

U tu svrhu, slaveći njihov sveti blagdan, promotrimo, kako su sv. Ćiril i Metod

1 naši duhovni roditelji,
2 naši veliki prosvjetitelji,
3 naši svijetli uzori.

I.

SV. ĆIRIL I METOD — NAŠI DUHOVNI RODITELJI

U 7. i 8. vjeku započela je Providnost Božja pripravljati i naše pređe, da i među njima zasadi sv. križ — oruđe spa-

senja. U 8. su vijeku počeli pojedinci od naših pradjedova stupati u krilo Crkve Kristove. Ali istom u 9. vijeku bila je njiva Božja među svim slavenskim narodima tako pripravljena, da se u nju moglo posijati sjeme riječi Božje. Bog se poslužio knezom Velike Moravske Rastislavom kao svojim oruđem, da preko njega pošalje slavenskim narodima posebne *Apostole Misionare, dvojicu braće — sv. Ćirila i Metodija.*

Sveta braća rodila su se u gradu Solunu: Metodije oko 815. godine, a Ćiril 826. ili 827. od odličnih roditelja. Majka im je bila Slavenka i oni su od svoga djetinjstva poznavali slavenski jezik. Roditelji su se pobrinuli za svoje sinove, te su im dali najbolji odgoj i izobrazbu.

Providnost je Božja odredila, da se sveta braća oprobaju u propovijedanju evanđelja kod Kozara, koji su stanovali na istočnoj obali Crnoga mora, prije no što su bili pozvani da pođu među Slavene. Tom je zgodom sv. Ćiril pronašao sv. moći pape Klimenta, koji je bio potopljen u Kaspijskom moru kod grada Herzona.

Nakon nekoliko godina, koje su sveta braća provela u tišini među samostanskim zidovima moleći mnogo i učeći, pozva ih Gospod na veliku misiju među poganske Slavene. Godine 862. zamolio je Moravski knez Rastislav cara Mihajla III. u Carigradu, da mu pošalje kršćanske propovjednike, koji razumiju slavenski jezik, da uzmognu u tom jeziku poučavati moravske Slavene u vječnim istinama. Nitko nije bio sposobniji i spremniji za to od sv. Ćirila i Metodija. Njihove su duše gorjele od ljubavi prema Bogu i spasenju bližnjega, pa nisu s toga mogli odbiti molbe kneza Rastislava. »Ma da sam slab i izmučen«, govorio je sv. Ćiril, »ali na takav posao idem.«

Oko druge polovine svibnja 864. g. stupiše noge prvih slavenskih apostola na krasnu moravsku zemlju. Knez Rastislav dočeka sv. braću raskriljenim rukama i otvorenim srcem. Sveta braća započeše odmah svoje veliko djelovanje: odabraše najbolje mladiće i stadoše ih spremati za svećeničku službu. Kao propovjednici obilazili su od grada do grada, od sela do sela propovjedajući vječne istine u milom slavenskom jeziku. Tama je poganstva pred njima iščezavala, nestajali su razni poganski običaji i zablude.

Ljudi su od radosti plakali slušajući i gledajući rad svete braće i njihovih pomoćnika. Glavno mjesto njihova rada bio je glavni grad Rastislavljeve države Velehrad.

Radeći kroz 4 godine sv. braća veoma su mnogo učinila. Ali oni sami nisu bili biskupi, koji bi mogli druge svećenike rediti. Kamo da pođu? Na koga da se obrate?

Pođoše k Nasljedniku sv. Petra u Rim, da od njega dobiju pomoći i potrebne im ovlasti za daljnji svoj rad. U to je vrijeme sjedio na Petrovoj stolici papa Hadrijan II. Kad je on doznao, da u Rim dolaze Slavenski Apostoli i da nose sobom moći sv. Klementa pape, iziđe im ususret s najvećom svečanošću. On odobri rad svete braće, te ih obojicu imenova biskupima.

Dana 17. veljače pozvala je Providnost Božja sv. Ćirila k sebi i on bude pokopan s papinskim počastima u crkvi sv. Klimenta u Rimu, gdje su do nedavna počivale njegove sv. moći. Umirući zamoli svoga brata, neka ne ostavlja Slavena. U svojoj oporučnoj molitvi molio je Gospoda: »da sačuva svoje stado — Slavene — u vjeri... da pomnoža svoju Crkvu novim članovima i da ih sve ujedini u jedinstvu«.

Po smrti sv. Ćirila učini Papa Hadrijan sv. Metodija nadbiskupom Moravske i Panonije te svojim izvanrednim legatom za one krajeve. Sv. Metodije sve do svoje smrti imao je da mnogo trpi od svojih neprijatelja. Takova je sudbina sviju apostola i propovjednika Kristove nauke. Nu on nije i posred najtežih poteškoća klonuo duhom, nego je ustrajno nastavljao rad, što ga je započeo sa sv. Ćirilom. U vječnost se preselio dne 5. travnja 885. u gradu Velehradu i ondje bi pokopan u crkvi presv. Bogorodice.

Kad je sv. Metodije preminuo, budu njegovi učenici istjerani iz onih krajeva i oni se raziđoše po raznim slavenskim krajevima, da posiju sjeme nauke Kristove i kod njih. Učenici Metodijevi nastaviše djelo sv. Metodija među Hrvatima, Srbima i Bugarima. Iz Bugarske raširi se njihov rad na Ukrajinu i na ostale slavenske zemlje.

Draga braćo!

Sv. Ćiril i Metod nisu nam mogli veću baštinu ostaviti od ove, koju su nam ostavili: jedino spasonosnu svetu kršćansku katoličku vjeru u jedinstvu sa nasljednikom sv.

Petra, rimskim Papom. Zato čuvajmo ljubomorno ovu baštinu naših duhovnih roditelja, i kako su oni u ovoj vjeri bili poput stijene čvrsti, budimo i mi. Nedajmo, da nam je nitko iz srca iščupa. Znajmo da je naš hrvatski narod kroz tolika teška stoljeća odolio mnogobrojnim navalama svojih neprijatelja samo zato, jer je sačuvao vjeru sv. Ćirila i Metoda i njihovu privrženost Petrovoj stijeni, rimskoj apostolskoj stolici.

II.

SV. ĆIRIL I METOD — NAŠI VELIKI PROSVJETITELJI

Izvanredna je pojava i neizmjeran rad ove sv. Braće također i na prosvjetnom polju. Slavni biskup Strossmayer piše: »Sv. Ćiril i Metod su slavenskim narodima ono, što su sv. apostoli Petar i Pavao čitavomu svijetu. Cijelu cjelovitu baštinu kršćanske vjere i kršćanske prosvjete imademo mi Slaveni da zahvalimo poslije Boga jedino našim apostolima Ćirilu i Metodu«.

Još prije nego su se uputili u slavenske zemlje, oni su promišljali, kako bi među Slavene ujedno sa vjerom širili i prosvjetu. I budući da Slaveni u to vrijeme nisu imali nikakvih knjiga na svom materinskom jeziku, pače ni svojih pismena, obrati se sv. Ćiril u molitvi na Gospoda i Gospod mu ukaza pismena, koja neka sastavi za Slavene. Sv. braća odmah stadoše prevoditi na slavenski jezik nedjeljna evanđelja, poslanice i najobičnije liturgijske molitve. Početkom 864. godine ostaviše svoj dom, svoje roditelje, sve časti i dostojanstva, koja su im se nuđala i pođoše u daleki tuđi kraj, da donesu poganskim Slavenima svijetlo Kristove vjere i prave prosvjete.

Među Slavenima su tada vladali mnogi poganski običaji, pa su ih sveta braća stala malo po malo iskorijenjavati. Pored propovijedanja Evanđelja njihov se rad sastojao naročito u obuci. Slavensku mladež podučavali su u pisanju, čitanju, vjeronauku i u crkenom pjevanju, pri čemu su posebnu pažnju posvećivali onim mladićima, o kojima su tokom vremena stekli uvjerenje, da bi mogli danas sutra po-

stati dobri duhovnici i učitelji svoga naroda. Usto su i dalje prevađali Sveto Pismo i liturgiju na slavenski jezik, pače počeli su i obavljati službu Božju u slavenskom jeziku.

Ali su, baš radi toga, oni pretrpjeli puno gorkosti od strane njemačkih biskupa i svećenika, koji su ih počeli smatrati nekim novotarima, pače i raskolnicima. Pače ih kao takove tužiše u Rim Papi.

Sveta braća bila su pozvana u Rim na opravdanje. Ali, tu su oni posvema triumfirali nad svojim protivnicima. Rimski Papa Hadrijan II, pred koga su došli, ne samo da ih zbog toga nije ukorio, nego je pače na svečani način odobrio, da kod Slavena smiju službu Božju obavljati u narodnom jeziku, kojim su onda Slaveni govorili, a u kojem su oni preveli Sveto Pismo i liturgijske knjige. Pače, kad su sv. Ćiril i Metod bili posvećeni za biskupe u Rimu, prvo noćno bdijenje i prva služba Božja na slavenskom jeziku bude otslužena u samome Rimu u crkvi presvete Bogorodice, a poslije toga u crkvama sv. Petra, Pavla, sv. Petronile, i sv. Andrije. Tu povlasticu bogosluženja na narodnom jeziku imamo samo mi Slaveni među zapadnim narodima Europe, a zasluga je to jedino ovih naših dvaju sv. prosvjetitelja.

Budimo im zahvalni zato, a svoju zahvalnost najbolje ćemo pokazati, ako se držimo u svojoj prosvjeti onih načela, kojih su se oni držali, a to su evanđeoska načela. Naglasujem ovo zato, jer, nažalost, u naše doba, ne rijetko u našim knjigama, časopisima, novinama nailazimo na savim oprečna načela, nailazimo na nauku protivnu Kristovoj nauci, susrećemo nezdrave ideje, koje bi naš narod ponovno vratile u tamu i zabludu poganstva, u kojoj se nalazio prije dolaska naših svetih apostola i prosvjetitelja. A to ne smijemo nikako dopustiti. Idimo zato tragom naših učitelja sv. Ćirila i Metoda.

III.

SV. ĆIRIL I METOD — NAŠI UZORI

I slijedimo njihov svijetli primjer. Jer oni su nam prekrasni uzor pravog kreposnog kršćanskog života. O tom

njihovom svetom životu i o našoj dužnosti da ih nasljedujemo, govori nam slavno vladajući Papa Pije XI. u svojoj poslanici od 13 februara 1927, pak zaslužuje, da vam to doslovce pročitam, jer napamet teško bih mogao sve izreći, a šteta da izostane i jedna sama riječ:

»Ako su sv. Ćiril i Metodije cijeloj Crkvi na slavu i čast, to više treba da ih štuju i časte slavenski narodi, koje su oni u tegobama rodili Kristu. Radi toga je potrebno, da se njihov sveti i radini život vjernomu puku raznim spisima i govorima što češće i što življe predočuje. Neka mladež i svjetovna i duhovna po školama, gimnazijama i sveučilištima gleda na ta dva slavna sveca kao na svoj uzor. Povijest nam pripovijeda, kakove su vrline i kako odlična svojstva resila ta dva apostolska muža: sa širokim znanjem združila se plemenitost srca i poniznost, a apostolskim radom postojana molitva, brižna skrb za svetu čistoću i dragovoljnu pokoru tijela. Neka budu stoga sv. Ćiril i Metodije slavenskim narodima učitelji savršenijeg života; neka budu svima, kod kojih su nekoć sijali prvo sjeme svete katoličke vjere, ne samo nebeski zagovornici, već više vođe, da svi sačuvaju, odnosno postignu milost katoličkog jedinstva! U njihova se naime srca duboko zasjekla molitva, što ju je Isus Krist kod posljednje večere molio: »Da svi jedno budu« — da »svi budu njegovi učenici«. U njihova se srca duboko usadila i nauka istočnih crkvenih Otaca o sveopćem jedinstvu Kristove Crkve. Nije s toga čudo, da su sv. Ćiril i Metodije — sinovi Istoka, po domovini Bizantinci, po apostolstvu Slaveni postali svima sve, da sve predobiju za jedinstvo katoličke Crkve. Od svete braće neka uče svećenici, neka uče redovnici i Bogu posvećene djevice nevino i čisto živjeti i svoj život žrtvovati za spasenje neumrlih duša. Neka se od njih uče kršćanske obitelji, da vjerno čuvaju načela o nerazrješivosti kršćanskoga braka, o pravilnom uzgoju i pouci djece. Od njih neka uče svi vjernici bilo kojega staleža: seljaci i obrtnici, poglavari i državnici, učitelji i učenjaci, upravnici, koji imadu da se brinu za opće blagostanje, da služe istini, pravici i ljubavi, ako žele da se vrati mir među narode i države. One, koji nisu u katoličkom jedinstvu, a ipak štuju sv. braću, valja predobiti da zažele sjedinjenje s Apostolskom Stolicom.«

Dalje sv. Otac spominje rad i djelovanje Apostolata sv. Ćirila i Metodija i najtoplije preporuča svima, da u duhu sv. braće kao članovi Apostolata rade molitvom i dobrim djelima. Vruća je želja današnjega sv. Oca, da bi svi Slaveni vjerno pamtili i savjesno vazda vršili, što je sv. Ćiril umirući od Boga prosio: »O Bože, koji si stvorio sve anđeoske čete i svete duhove, koji si razapeo nebo i utvrdio zemlju, povećaj svoju Crkvu novim četama i ujedini sve u jedinstvu duha, sjedini izabrani puk u jedinstvu sv. vjere i vjernom ispovijedanju, te udahni u njihova srca svoju blagost, da se dadu na dobra djela i da čine, što je Tebi drago.«

Poslušajmo glas sv. Crkve i združimo se svi u Apostolatu sv. Ćirila i Metodija, te širimo djelo svete braće, da svi katolički Slaveni u svim burama ostanu nepokolebivo odani pravoj Crkvi Kristovoj, te da se u crkvenom jedinstvu vrate svi oni, koji su odijeljeni, a koji štuju zajedno s nama sv. Ćirila i Metodija.

---

25 jula

Sv. Jakov Apostol

»Reci da ova moja dva sina sjedu u kraljestvu Tvome, jedan s desne Tvoje a drugi s lijeve«. Mt. 20 23

Čudna je bila molba ove dobre majčice, majke dvaju svetih Apostola: Ivana Evanđeliste i Jakova Starijega, čiji blagdan danas slavimo. Mislila je priprosta žena, kao što su i drugi ondašnji Židovi mislili, da će Isus uspostaviti kraljevstvo izraelsko, da će zasjesti na slavno prijestolje Davidovo i Salamunovo, da će imati uza se doglavnike, koji će zajedno s Njime vladati prostranim kraljevstvom. Zato želi i moli Isusa, — sigurno na poticaj ovih dvaju njezinih sinova — da ova dva njezina sina imenuje prvim svojim doglavnicima, recimo savremenim riječima, da Jakova imenuje ministrom pretsjednikom a Ivana ministrom unutrašnjih djela ili ministrom financija.

U tome je shvaćanju dobra žena, dakako, pogrešila, jer Isusovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta; zato i kaza

božanski Spasitelj njoj i njezinim sinovima: »Ne znate što ištete«. No nije pogrešila u materinskoj ljubavi, kojom je željela da njezini sinovi budu u neposrednoj blizini Isusovoj; tá, gdje da im bude bolje nego uz Isusa? Zato i hvale Sveti Oci, poimence sv. Jeronim, u ovoj ženi materinsku ljubav, ako ističu njezino pogrešno shvaćanje kraljevstva Isusova.

Ali, u neku ruku, u drugom višem smislu, ispunila se želja i dobre majke i njezinih sinova. I Jakov i Ivan postali su veliki u kraljevstvu Božjem, veoma blizu Kralja Krista.

Slaveći danas blagdan jednoga od ove sretne braće, promotrimo kako je sv. Jakov zasjeo na trostruko uzvišeno prijestolje u kraljevstvu Kristovu, i to

1 na prijestolje vječnog blaženstva u nebu,

2 na prijestolje slave i časti na zemlji,

3 na prijestolje milosti među ljudima.

I.

SV. JAKOV NA PRIJESTOLJU BLAŽENSTVA U NEBU

Sv. Jakov je u nebu zasjeo na jedan od onih 12 prijestolja, koje je božanski Učitelj obećao svojim učenicima: »Uistinu govorim vama: da ćete vi, koji ste slijedili mene, u preporođenju, kad Sin čovječanski sjede na prijestolje veličanstva svojega, sjesti i vi na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Izraelskih«. Tu na tom prijestolju uživa sv. Jakov potpuno vječno blaženstvo.

Na koji je način postigao tu sreću?

a) Prvo time, što se je *pripravno odazvao pozivu Isusovu.* Nalazio se u maloj uvali ubavog Genezaretskog jezera u selu Betsaidi u lađi, sa mlađim svojim bratom Ivanom i starcem svojim ocem Zebedejem. Krpali su mreže. Tada prođe tuda Isus i pozva ih, da Ga slijede. I on odmah ustade sa svojim bratom i otide za Isusom. Ostavivši mreže i oca slijediše Isusa. Slijedio Ga je svuda sve do Njegove smrti. Sa sv. Petrom i bratom Ivanom (Evanđelistom) spadao je u najužu družbu Isusovih Apostola.

S ovom dvojicom bio je na gori Taboru, kad se Isus preobrazio; u kući Jaira u Kafarnaumu, kad mu je Isus kćer uskrisio; u vrtu Getsemanskom gdje je Isus započeo svoju muku i gdje se znojio krvavim znojem.

b) Drugo: Sv. Jakov se uspeo na prijestolje vječnoga blaženstva time, što je *radio za slavu Božju, za spas svoje duše i drugih.* Po naravi je bio žestok, pa je skupa s bratom Ivanom dobio nadimak »sinovi groma«. Ali je tu svoju prirodnu žestinu okrenuo na dobro, uništavajući grijeh u sebi i u drugima, revnujući za dobro svoje i drugih.

Poslije Isusova uzašašća na nebo propovijedao je svetu vjeru najprije po Judeji i Samariji, a kasnije je otišao u Španjolsku. God. 42 nalazi se opet u Jeruzalemu, gdje ga Herod uhvati i dade ga pogubiti mačem kao prvog od apostola. Tako je doista »popio čašu Gospodnju«. Legenda pripovijeda da je zadivio krvnika koji ga je vodio na smrt. Prije usmrćenja pade krvnik pred njim na koljena i zamoli ga za oproštenje. Apostol se sjeti Isusove smrti i molitve za krvnike te ga zagrli s riječima: »Mir bio s tobom!«. Radi toga su oba bila pogubljena mačem.

Predragi!

Sigurno i svaki od vas želio bi zasjesti na prijestolje vječnoga blaženstva u nebu. A po tumačenju sv. Augustina, crkvenog Naučitelja, ima u nebu više od dvanaest prijestolja, te prema tome i svaki od nas može jedno za sebe zadobiti.

Na koji način? Onim načinom kojim i sv. Jakov.

a) Prvo: treba da spremno se *odazovemo pozivu Isusovu.* Mi smo već na sv. krštenju pozvani da slijedimo Isusa: Uniđi u hram Božji, da imaš dio sa Kristom za život vječni. Idimo stopama božanskoga Spasitelja svega svoga života.

b) Da *radimo za slavu Božju i spas svoje duše.* Na krštenju nam je rečeno, što imamo činiti. »Ako dakle hoćeš da uniđeš u život, vrši zapovijedi. Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe«. Ljubimo dakle Boga svoga, a u Njemu ljubimo i bližnjega svo-

ga, te radimo za spasenje duše svoje i drugih i uspet ćemo se na prijestolje vječne slave na nebesima.

II.

SV. JAKOV NA PRIJESTOLJU SLAVE I ČASTI NA ZEMLJI

Današnji Svetac imade svoje prijestolje i na zemlji — prijestolje slave i časti.

Među Apostolima već zarana posebnim se načinom štovalo sv. Jakova Starijega. Njegovo svetište u Campostella (u Španiji) bilo je prvo u kršćanskom svijetu srednjega vijeka iza Jeruzolima i Rima. Na grob sv. Jakova u Campastella hodila su ogromna hodočašća, koja su postala značajna. Na slikama starih hodočasnika vidimo posebna, tipična odijela sa školjkama na prsima. Ove školjke imaju zavjetno obilježje upravo iz Campostelle, gdje su hodočasnici uzimali u blizini obale biskajskog zaljeva školjke kao uspomenu na pohod groba sv. Jakova. Kod nas u Dalmaciji imamo prekrasnu crkvu podignutu u čast sv. Jakova. To je katedrala u Zvonimirovu gradu Šibeniku.

Katedrala sv. Jakova u Šibeniku je remek-djelo dalmatinske umjetnosti XV stoljeća. Na modroj pozadini južnjačkog neba bijeli se sa svojom kupolom kao apokaliptička ptica. Uzdiže se kao molitva kamenja put smirenih nebesa. Puna elegancije, gipkosti i misticizma stoji pred nama ova divna bazilika. Njezina kupola puna je zraka i sunca. Cijelom gradu pruža karakter klasične otmenosti i kršćanske civiliziranosti. Kad bi se ona digla Šibeniku, bilo bi isto kao kad bi se Rimu oduzela kupola Sv. Petra. Ovu baziliku sagradio je genij umjetnosti i genij katoličke liturgije. Šibenčani su uz velike novčane žrtve zvali za gradnju svoje katedrale najbolje arhitekte i majstore, a jamačno je najveći po svojem značenju i najvažniji po svojem utjecaju između domaćih majstora XV vijeka bio Juraj Orsini, rodom Zadranin. Nije bilo lako, kako mi mislimo, u ono doba ni Šibeniku ni ostalim dalmatinskim gradovima graditi crkve, ali oni su se žrtvovali i tako stvorili djela neprolazne, monumentalne vrijednosti. Kao

sve velike građevine, kojima se danas svijet divi, i ova katedrala dugo se gradila. Stari biskupi bili su strpljivi, a s njima i vjernici. Oni su počeli graditi, a potomci su nastavili i dovršili. Ako se u gradskom statutu odredilo pristajanjem svih staleža, cehova i bratovština da katedrala bude »*Ecclesia pulchra et magnifica*« (crkva krasna i veličanstvena), razumljivo je da se moralo čekati i na stotine godina da se napravi zaista jedno umjetničko djelo trajne vrijednosti. Rat, kuga, glad, zaustavljali su često u srednjem vijeku započete monumentalne građevine, ali kršćanski narod u svom religioznom oduševljenju i u svom građanskom ponosu išao je naprijed, svladavši sve poteškoće.

Tako je ova prekrasna katedrala u Dalmaciji i ono glasovito svetište u Campostelli u Španjolskoj, a i tolike druge brojne crkve ili oltari podignuti širom svijeta u čast sv. Jakova, bjelodani dokaz koliku slavu i čast uživa ovaj sveti Apostol na zemlji.

III.

SV. JAKOV NA PRIJESTOLJU MILOSTI MEĐU LJUDIMA

Ali, ta svetišta sv. Jakova, te crkve i oltari njemu u čast podignuti, jesu kao neka uzvišena prijestolja, sa kojih ovaj veliki svetac dijeli brojne milosti onima, koji ga štuju i zazivlju u pomoć.

a) On u prvom redu daje *nevjernicima i grešnicima milost obraćenja.* I ako je malen broj onih, za koje se sa sigurnošću zna da ih je za života obratio, to je nebrojeno mnoštvo onih, koji su se njegovim zagovorom kašnje obratili iz zablude bezvjerstva ili krivovjerstva na pravu vjeru. Sva Španjolska, koja ga štuje kao svoga osobitoga zaštitnika, i sve njezine kolonije duguju sv. Jakovu zahvalnost za sreću, što ih je obasjalo svijetlo prave vjere. Sv. crkveni Naučitelj Beda veli: »Sv. Jakov je i poslije svoje smrti prosvijetljivao Španjolsku«, a veliki misionar španjolski sv. Vinko Fererski kaže: Ona devetorica pogana, koje je ovaj apostol za svoga života obratio, bili su kao devet plodonosnih zrna, koja su cijelu Španjolsku obratila.« Njego-

vim zagovorom događala su se mnoga čudesa u Campostelli i drugdje, a zbog kojih su se Muhamedanci obraćali.

2) Zagovorom sv. Jakova *izvojštene su mnoge ratne pobjede*, u pravednoj borbi; zato je odabran za zaštitnika u bitkama i pod njegovim imenom bio je osnovan posebni viteški red.

c) Sv. Jakov je *uslišio molbe mnogih*, koji su hodočastili k njegovom grobu u Campostellu ili u koje drugo svetište njegovo. Isprosio je tim svojim hodočasnicima mnogobrojne milosti u duhovnom i vremenitom pogledu.

Predragi!

Eto ste i vi danas došli u ovu crkvu, pred oltar ovoga velikoga Apostola, da mu iskažete svoje štovanje i da podnesete svoje molitve. Imajte veliko pouzdanje u njegov moćni zagovor, a da budete dostojni njegovoga zagovora, obećajte mu danas, da ćete nastojati poput njega, da cijeloga svoga života budete vazda uz Isusa revno vršeći svoje kršćanske dužnosti.

---

26 jula

Sv. Ana, mati Bl. Dj. Marije

»Ljupkost je prijevarna i ljepota tašta, žena koja se boji Gospoda, zaslužuje pohvalu«. Prič. 31 30.

Pred našim očima pruža se prekrasna slika: Jedna časna starica, navorana čela, malko sagnutih leđa, drži na svojim koljenima smotak pergamene, na kojoj je napisan zakon Gospodnji. I odmotava ga, i pokazuje maloj djevojčici, prekrasnoj kao jutrnja zora, i tumači joj pojedine zapovijesti zakona Božjega. A mala djevojčica s onim svojim nevinim, čistim kao u anđela, očima, pažljivo gleda u onaj smotak pergamene i sluša razlaganje staričino.

Tako slikari obično prikazuju današnju sveticu, slavnu majku još slavnije kćeri, sv. Anu, majku Majke Božje.

Uistinu prekrasna slika, koja nam daje najbolju oznaku sv. Ane; ističe na njoj nadasve uzvišenu ulogu, kao

učiteljice njezine male kćerke Marije. Slika, koja zaslužuje da stoji na vidnom mjestu u svima našim kućama, da bude tu kao sjajno ogledalo, u koje ćemo se svi ogledati, a u koje napose treba da se ogledaju naše žene i majke. Jer glavna dužnost svake majke jest ta, da, poput sv. Ane brižljivo uzgaja svoju djecu u strahu Božjemu i u stidu ljudskome i svakome dobru. Sv. Ani nije se trebalo puno truditi oko uzgoja njezine male kćerkice, jer je mala Marija obzirom na buduće njezino uzdignuće na dostojanstvo Majke Božje, već od svoga začeća bila puna milosti i kreposti, sklona na svako dobro, ali zato treba da je tim veća briga naših majki oko uzgoja njihove djece, koja su nažalost zbog istočnoga grijeha sklonija na zlo nego li na dobro.

Stanite zato danas vi, kršćanske majke, pred sliku današnje velike svetice majke i promatrajte:

1 kako je sv. Ana već od malih nogu uzgajala svoju kćerkicu na krepost i pobožnost,

2 kako ju je čuvala od svakoga zla,

3 kako ju je odgajala za Boga.

I.

SV. ANA UZGAJA OD MALIH NOGU SVOJU KĆERKICU NA KREPOST I POBOŽNOST

Ni Evanđelje nit ikoja knjiga Svetoga Pisma ne govore nam ništa o roditeljima Bl. Djevice Marije. Ali nam starodrevna predaja jednoglasno kazuje, da su Joakim i Ana bili već u odmakloj dobi, a nisu imali od srca poroda. I jer se to u Starome Zavjetu smatralo sramotom, to su vrućim molitvama prosili u Boga, da im dade poroda. I Bog je uslišao njihove molitve i podario ih najljepšim čedom, što je ikada na svijet došlo, osim utjelovljenog Sina Božjega.

A bila je sv. Ana, kako je opisuje časna službenica Božja Marija Agredska prema objavljenju što je imala, veoma sveta žena, rodom iz Betlehema. Od djetinjstva svoga bila je urešena svim krepostima. Neprestano duboko rasvijetljena vazda bi pobožno razmatrala. Uz to

bijaše marljiva i radina. Najsavršenije bijaše u njoj združen život rada i život razmatranja. Nadahnuta poznavala je Sveto Pismo i njegove tajne. U krepostima vjere, ufanja i ljubavi nije joj bilo ravne. Združena u ženidbi sa kreposnim čovjekom Joakimom, bila je uzor bračnoga života. A kad ju Bog pod starost obdari porodom, glavna joj je briga bila da svoju kćerkicu, za koju nije znala kolikom je kreposti urešena ni za kakovo dostojanstvo predodređena, što bolje uzgoji. Znala je i Ana, da su djeca kao slabe stabljike, kao bršljan ili loza, koja sama po sebi ne mogu rasti, nego ih treba uz koje drugo stablo prisloniti ili ih na koji drugi način poduprijeti da uspravno rastu. I ako je ono stablo, uz koje se bršljan privije uspravno i bršljan će uspravno rasti, ako je ono stablo krivo i bršljan će se nakriviti. Tako su i djeca obično onakova, kakav im se uzgoj dade od početka. Zato i veli psalmista: »Rod će pravednika, to jest dobrih roditelja, biti blagoslovljen.«

Ako želite, dakle, vi kršćanske majke, da vam djeca budu dobra, pobožna, kreposna, treba da ih već od malih nogu dobro odgajate. Često to naglasuje Sveto Pismo. Crkvenjak veli: »Imaš li djece? Uzgoji ih dobro od djetinjstva njihova«. Savijaj njihov značaj od prve mladosti i drži ih u stezi, dok su još sasvim malena, da ne bi možda otvrdnulo srce njihovo i postalo nevjerno i neposlušno, te bi duša tvoja kašnje zbog njih mnogo trpjela. (Crkv. 30). Sveti pisac ima ovdje pred očima sliku stabla, koje se savija dok je mlado, jer kad ostari slomit ćeš ga, skršit ćeš ga, ali grane njegove saviti nećeš moći. Također ima pred očima mlado june, koje ćeš lako priučiti da podmetne svoja pleća jarmu, dok se star vô ne da tako lako pod jaram.

II.

SV. ANA JE ČUVALA SVOJU KĆER OD SVAKOGA ZLA

Dobra majka sv. Ana znala je da je uzaludan sav napor oko uzgoja djece, ako ih se pripusti lošem utjecaju ulice, ako ih se ne čuva od zla društva. I ako, u pogledu svoje kćerke, nije trebala ništa da se boji, jer mala Marija bila je čuvana od punine milosti Božje i nije ju mogao nitko pokvariti, ipak ju sv. Ana drži daleko od pokvarenog svijeta, od pokvarene ulice, te ju namješta u jedan djevojački zavod kraj svetog hrama jerusalemskog.

O koliko je potrebno da tako čine današnji roditelji, današnje majke! Kako je potrebno da dobro paze da otrovni zrak ulice i lošega društva ne zahvati zdrava pluća njihove djece, napose ženske i da ih za uvijek upropasti! Zato sv. Ivan Zlatousti svjetuje roditelje, da djecu svoju odvode od otrovnih pašnjaka svijeta u sveta zakloništa gdje će se priučiti dobru. Nije moguće svakoj majci poslati svoje dijete u koji dobar zavod, ali je svakoj moguće, a i dužnost, da njihova kuća bude dobar zavod u kojoj će njihova djeca primati dobar kršćanski uzgoj.

Preporuča to i Duh Sveti preko mudraca u Svetome Pismu: »Imaš li kćeri? — Čuvaj njihovo tijelo«. (Crkv. 7). A treba razumjeti ovu preporuku ne samo obzirom na kćeri, nego i obzirom na sinove. »Čuvaj ih«, veli Duh Sveti od zlog društva, od bestidnih igara, od nečednih zabava, od nepristojnih razgovora i tome sličnog. Ko želi da sačuva u potpunom sjaju novo kovani novac, treba da ga čuva u posebnoj kutiji i da ga ne dade u druge ruke. Jer ako otide od ruke do ruke, brzo će izgubiti svoj sjaj.

U psalmu 127 čitamo: *»Žena tvoja usred kuće tvoje kao rodna loza.«* Ima ovdje psalmista u vidu one loze, koje su posađene kraj kuće i čiji se prutovi uzdižu na kućnom zidu tako visoko, da nitko ne može dohvatiti grozda na njima i ubrati ga. Tako, tumači jedan pobožni tumačitelj, treba da majke pomnjivo čuvaju djecu svoju, napose žensku djecu, da ih pokvarenost svijeta ne dohvati i ne naškodi im.

Za pobožnu i kreposnu Juditu pripovijeda se, da je bila načinila na vrh kuće svoje tajnu klijet, u kojoj življaše zatvorena sa djevojkama svojim i odatle izlazaše samo u subote i blagdane na službu Božju. Tako bi se svaka majka u neku ruku morala sa svojim kćerima zatvarati u svoju kuću, tu s njima živjeti, tu raditi, i samo po potrebi izlaziti u svijet. Koliko bismo imali boljih, čednijih, stidljivih djevojaka, kad bi ih se manje puštalo među

svijet, na ulicu! A i tada, kad izlaze vani, dobro je vazda da su pod materinim očima. Sv. Jeronim među odgojnim savjetima koje daje rimskoj matroni Leji, kaže na jednom mjestu: »Pazi da tvoja kćer nikad ne iziđe u svijet bez tvoje pratnje, pak i u crkvu kad ide, neka ide s tobom.« — Dina, kći Lije, žene patrijarha Jakova, čim je jednom izišla sama bez pratnje da gleda građane sihemske, odmah je nastradala. I nije to ni prva ni posljednja djevojka, koja je u svijetu nastradala zbog nepažnje roditelja.

III.

SV. ANA ODGAJALA JE SVOJU KĆER ZA BOGA

Sv. Ana vruće je željela imati poroda. Slično kao ona druga starozavjetna Ana, mati proroka Samuela. A kako je ova mati smatrala da će sinu njezinom biti najbolje u blizini Božjoj, pak ga je zato u trećoj godini njegovoga života odvela u šator Gospodnji u Šilo i ostavila ga tu da u svećeničkom krugu služi Gospodu, tako je i majka Bl. Djevice Marije, današnja svetica Ana, odvela malu Mariju, kad su joj bile tri godine u hram, i tu je ostavila, da u društvu malih djevica služi Gospodu. Odrekla se veselja od njezine prisutnosti pripuštajući da se njezina kći raduje u blizini Božjoj.

Sve majke, bez sumnje, žele svojoj djeci dobra, sve žele da njihova djeca budu sretna. Ali, kako će to lakše postići, nego ako li djecu svoju Bogu posvete? Nije govor samo o tom da ih, recimo, dadu u svećenike ili u redovnice, što je najsavršeniji način posvete Bogu; majke će svoju djecu odgojiti za Boga već time, ako ih zagriju za pobožnost, za vršenje kršćanske dužnosti, ako u njihovim srcima pobude želju za nebom.

Nažalost današnje majke gledaju da djecu svoju odgoje samo za zemlju, samo za prolaznost, samo za ljude a malo ili ništa se ne brinu kako će djecu svoju odgojiti za nebo za vječnost, za Boga. To je sasvim pogrešan odgoj, koji se i na djeci i na samim roditeljima grdno osveti.

Kakvu je korist imala bijesna Irudica time što je svoju kćer naučila da lijepo pleše? Što je time postigla za sebe

i svoje dijete? Samo nesreću! Majka je bila s Irudom kraljem od rimskog cara prognana u Lion, odatle su pobjegli u Španjolsku, gdje su žalosno svršili. A kći Irudice, mlada plesačica, kad je jednoć u zimsko doba htjela preći smrznutu rijeku, nogom je razbila led i upala u rijeku ispod leda i potopila se. Nekoji sveti Oci, koji ovo pripovijedaju, govore da je to bila kazna za bestidni ples koji je vodila u dvoru Irudovu, kojom je prigodom bila povod otsječenju glave svetoga Krstitelja.

Naprotiv ne vidite li kako je Ana sa svojom kćerkom uzvišena, zato što ju je za Boga odgojila? Jer je sigurno i sv. Ana pripomogla bar u nekom pogledu, da presveta njezina kćerka bude što dostojnija za uzvišeno dostojanstvo materinstva Božjega. I tako se danas pored Blažene Djevice Marije, slavi na nebu i na zemlji i njezina sveta majka Ana.

Kršćanske majke! Ako želite da i vi sa svojom djecom budete uzvišeni u vječnoj, slavi, ugledajte se u svetu majku Anu.

---

10 augusta

Sv. Lovro Mučenik

»Ako se tko i bori, ne dobije vijenca, ako se pravo ne bori.« II. Tim. 2 5

Sv. Leon Veliki papa držeći govor na današnji dan, posvećen uspomeni sv. mučenika Lovre, kazao je: »Radujmo se, predragi u Gospodu, koji je divan u Svecima svojim, radujmo se zbog ovako presretnog svršetka ovoga mučenika, koji nam je i zaštitnik i uzor i koji je po cijelome svijetu stekao veliku slavu, te se je po njemu Rim proslavio kao što se Jerusalem proslavio po Stjepanu«.

Uistinu, ovaj naš sveti zaštitnik uživa veliko štovanje u čitavoj crkvi Božjoj već od vremena njegovoga slavnoga mučeništva, koje se dogodilo u Rimu 10 augusta g. 258, pa sve do danas.

Ostatke njegova tijela pokupiše svećenici Hipolit i Justin te ih pokopaše izvan grada. Kasnije je tu Konstan-

tin podigao velebnu crkvu, jednu od pet patrijarskih rimskih crkava, u kojoj se često obavljao zbor vjernika sa Sv. Ocem na čelu. I druge crkve i kapele po čitavome svijetu bile su posvećene na čast sv. Lovri. Tako i glasovita kapela »*Sancta Sanctorum*« nad »svetom skalom«, koja je ujedno služila Papi da skine sa sebe bogoslužna odijela i da tu obavi zahvalu poslije sv. Mise.

Slaveći danas njegov sveti blagdan promotrimo u kratko:

1 njegov sveti život i mučeničku smrt,

2 njegove i naše neprijatelje,

3 njegovo i naše oružje.

I.

KRATKI PREGLED ŽIVOTA I MUČENIŠTVA SV. LOVRE

Sv. Lovro živio je u Rimu u III. stoljeću po Kristu. Od pape Siksta II. bio je imenovan đakonom rimske crkve. U to je doba bilo u Rimu sedam đakona, a svaki je od njih vodio brigu nad jednim dijelom Rima. Osim što su dvorili papu pri službi Božjoj, oni su se morali brinuti i za siromašne kršćane onog dijela grada, kojemu su bili dodijeljeni kao đakoni. Mladi Lovro obavljao je jednu i drugu službu veoma revno.

God. 258 car Valerijan izdade, a rimski senat potvrdi vrlo okrutan zakon protiv kršćana. Biskupe, svećenike i đakone bi pogubili netom su ih uhvatili; rimske plemiće kršćane su lišili svih časti i vlasti te im oduzeli sve posjede, a ako bi u vjeri još ustrajali, onda je njih čekala smrtna kazna; plemenite su gospođe bile poslane u progonstvo, a svi drugi građani i robovi bili su osuđeni da vezani rade najteže poslove u državnim kamenolomima i rudnicima.

Rimska je policija najviše vrebala na prvosvećenika Siksta. Iako su po rimskim zakonima sva grobišta bila sveta mjesta, gdje se nije smjelo uredovati, ipak je policija prodrla u Pretekstatovo groblje i uhvatila Siksta dok je govorio okupljenim kršćanima. Sada su samo njega željeli, a druge su pustili da se razbjegnu. I tada se je održao

između sv. Lovre i Pape Siksta onaj ganutljivi zadnji razgovor, koji nam je sačuvao sv. Ambrozije, a još se sada čita u rimskom brevijaru.

Kad je mladi đakon Lovro upitao starca Papu već na smrt osuđena: »Kamo ideš bez sina oče? Kamo ćeš, sveti biskupe, bez tvoga đakona? Nemoj me ostaviti sveti Oče!« Papa mu odgovori: »Ne ću te, sinko, ostaviti, za tri dana ćeš me slijediti.«

Lovro je razumio da i njega čeka mučenička smrt, pak joj se stade pripravljati. Još je jednom pohodio sve bolesnike i nevoljne koji su mu bili predani na brigu; još jednom svih utješi i koliko je mogao, pomogne, a kod nekih se dapače na njegovu molitvu i čudo dogodilo. U tom ga poslu zateku rimski vojnici, koji ga dovedoše k samom caru. Saznao je car da su kršćani vrlo bogati i da sa svim tim blagom upravlja sv. Lovro, pa je lakomac htio da sam dozna gdje je blago Crkve, da ga se tako sam dočepa.

Međutim je Lovro već bio učinio što mu je naručio Papa Siksto. Sve crkvene novce razdijeli siromasima, dapače proda i skupocjeno crkveno posuđe i novac podijeli sirotinji. A kad ga car upita za blago, odgovori mu svetac: »Daj mi samo tri dana vremena, pak ću ti sakupiti i donijeti sve blago naše crkve.« Car ga rado pusti, a Lovro se uputi gradom i sakupi sve siromahe koji su od crkve dobivali pomoć. Bilo ih je više tisuća: slabih staraca, slijepaca, nijemih, kljastih, gubavih, sirota, udovica i Bogu posvećenih djevica. Sve to pokaže sv. Lovro caru riječima: »Ovo je blago naše Crkve!« Uvrijeđen i rasrđen car zapovijedi da mu kliještima oderu kožu, a onda ga zatvori u tamnicu da mu izmisli što strašnije muke.

U tamnici je sv. Lovro trpio silne muke. Ali ga je zato Bog imao na pameti. Po noći mu pošalje anđela, koji ga utješio, ohrabri, a spužvom mu otare znoj i krvave rane. Vidio je to vojnik Roman, koji je sv. Lovru čuvao i na to viđenje se obrati. Sv. Lovro ga krsti, a kasnije i on podnese mučeničku smrt. Crkva ga se sjeća dan prije blagdana sv. Lovre.

Napokon se car domisli najstrašnijoj smrti. Odredi da sv. Lovru živa ispeku polagano na željeznim gradilja-

ma, a užarenim kliještima da skidaju s njega meso. Sv. Lovro prinese Bogu svoju žrtvu: »Primi, Gospodine, moju žrtvu na miris ugodnosti!« i junački podnese muke. Bilo je to 10 augusta g. 258.

Tako je, eto, današnji slavni Mučenik junačkom borbom izdržanom sve do kraja zadobio vijenac neumrle slave na nebesima.

I nas, predragi, čeka taj vijenac slave, ako se pravo i junački borimo svega svoga života proti našim neprijateljima, upotrebivši zato uspješna sredstva kao, što ih je sv. Lovro upotrebio. Jer govori sv. Pavao: *»Ako se tko i bori ne dobije vijenca, ako se pravo ne bori.«*

A koji su to bili Lovrini neprijatelji i koji su naši neprijatelji, te kakovo je oružje upotrebio današnji sv. Mučenik te kakovo treba da mi upotrebimo?

II.

NEPRIJATELJI SV. LOVRE I NAŠI NEPRIJATELJI

1. Prvi neprijatelj sv. Lovre bio je *poganski rimski car*. On ga je nastojao najprije milom, pak onda silom prisiliti da se odreče svoje vjere i da mu izruči crkvena dobra.

Ovome gramzivome sucu sličan je *svijet*, koji bi htio od nas, čas obećanjima i uživanjima, čas ruganjem, prijetnjama i progonstvima, ugrabiti dragocjena dobra: vjeru i mir, krepost i nevinost.

2. Drugi neprijatelj sv. Lovre bio je onaj nemili okrutni *krvnik*, koji ga je svezana postavio na željezne užarene gradilje, da bude malo po malo uz najstrahovitije muke pečen.

Tome okrutnom krvniku sličan je naš zajednički neprijatelj *đavao*, koji nastoji malo po malo da nam dušu uništi.

3. Treći neprijatelj sv. Lovre bio je onaj žestoki *oganj*, koji ga je pekao. I mi imademo takvoga neprijatelja, a to je naše vlastito *tijelo*, koje nas pali neurednim željama i strastima. I kao što sv. Lovro i da je htio, nije mogao pobjeći od ražarenog ognja, jer je bio na njemu na željeznim gradiljama privezan, tako ne možemo ni mi pobjeći od

ovoga našega neprijatelja, s kojim smo do smrti najtješnje sjedinjeni.

Ali se zato, uz pomoć Božju, možemo i njemu i ostalim našim neprijateljima oduprijeti, ako se oboružamo onim oružjem, kojim se današnji sv. Mučenik oboružao, a to su:

III.

ORUŽJE SV. LOVRE I NAŠE ORUŽJE

1. *Želja za nebom.* Kad je sv. Lovro gledao sv. papu Siksta, kako ide na mučeničku smrt, i sam je zaželio mučeništvo samo da što prije u nebo dođe. I kolika je njegova radost bila, kad mu je sam sv. Sikst kazao, da ga do tri dana čeka mučenička smrt a time i ulazak u nebo!

Tako treba da i mi češće *podignemo svoje oči k nebu* i za njim čeznemo. Sv. Augustin kaže: »Ako želite nadvladati napasti ovoga svijeta, raspalite u svom srcu želju za nebeskim Jeruzalemom«. Neka svaki od nas sa psalmistom čezne za Bogom, kao što čezne jelen za izvorom vode!

2. Drugo oružje, kojim se sv. Lovro oboružao i tako nadvladao svoje neprijatelje, bila je *molitva*. Kao što je Stjepan Prvomučenik molio posred gomile kamenja: »Gospode Isuse, primi duh moj«, tako je i sv. Lovro na ražarenim željeznim gradiljama molio Isusa: »Primi, Gospode, moju žrtvu na miris ugodnosti«. — »Hvale Ti dajem, Gospode, jer sam zavrijedio unići na vrata Tvoja«. A tako treba da i mi u svim napastima i protivštinama upravljamo usrdne molitve Svevišnjemu proseći od Njega pomoć. Sv. Ivan Zlatousti kaže, da je molitva ono jako oružje, koje odbija sve đavolske nasrtaje; rika lava u pustinji ne plaši toliko divlje zvijeri, koliko pobožna molitva plaši đavle.

3. Napokon treće oružje sv. Lovre bila je *postojanost u borbi i srčano podnašanje boli.* Tà eno, kad je bio u najstrašnijoj muci na ražarenim gvozdenim gradiljama, on se obraća krvniku i srčano mu veli: »Pečeno je već, okreni i jedi.«

Naše treće oružje neka bude *mrtvenje*. To će nam osobito pomoći protiv našeg trećeg neprijatelja, naše vlastite puti. »Oni koji su Kristovi, govori sv. Pavao, razapeše tijelo sa strastima i požudama.«

»Daj nam, molimo, svemogući Bože, da ugasimo oganj opačina, kao što si blaženom Lovri dao da odoli požaru svojih muka«. Amen.

---

16 augusta

Sv. Rok Ispovjednik

»Nitko nema veće ljubavi od ove, da život svoj položi za prijatelje svoje.« Iv. 15 13

Čovjek neki — tako pripovijeda božanski Učitelj — silazaše iz Jeruzalema u Jeriho, i upade među razbojnike, koji ga i svukoše, pa pošto ga izraniše, otidoše ostavivši ga na pola mrtva. A dogodi se da je onim istim putem silazio neki svećenik i vidjevši ga mimoiđe. A tako i Levit, kad dođe do mjesta i vidje ga, prođe. A Samaritanac neki putujući dođe do njega i vidjevši ga gane se na milosrđe, te pristupi i zavi mu rane, zalivši ih uljem i vinom: pa ga postavi na kljuse svoje i povede u gostionicu te se za nj pobrinu. A drugoga dana izvadi dva dinara i dade gostioničaru te reče: »Brini se za nj i što više potrošiš, ja ću ti platiti, kad se povratim«.

Današnjega sveca možemo punim pravom porediti ovom milosrdnom Samaritancu, koga hvali božanski Spasitelj. Jer se sv. Rok sav žrtvovao za svoga bližnjega i to najnevoljnijega; on je neobičnom požrtvovnošću dvorio okužene bolesnike, koje je i svojom molitvom ozdravljao. Zato ga se i časti kao Zaštitnika protiv kužnih bolesti, pak su ga kao takova naši stari izabrali za Zaštitnika hrvatskoga kraljevstva.

Promotrimo zato danas sv. Roka:

1. u službi okuženih,
2. u strpljivom podnošenju kužne bolesti,
3. kao Zaštitnika protiv kužnih bolesti.

I.

SV. ROK U SLUŽBI OKUŽENIH

Današnji svetac rodio se u gradu Montpeliéru, u južnoj Francuskoj koncem trinaestoga vijeka. Otac mu se zvao Ivan a majka Liberija. Oboje su bili dobri kršćani, pak su maloga Roka odgojili u strahu Božjemu i stidu ljudskomu, te mu u mlado srce usadili svaku krepost. Roditelji su mu se pobrinuli i za odgovarajuću izobrazbu, pa i u tom pogledu nije ni malo zaostajao za mladićima svojih godina i svoga položaja.

Još kao malo dijete pratio je svoju majku kad je pohađala bolnice i kuće najzapuštenijih siromaha, pa je s ganutljivom radošću dijelio milostinju što ju je sakupio štedeći i otkidajući sebi od usta. Osim siromaha najradije je još pohađao crkve, te ga je često bilo vidjeti kako pobožno, uduben u molitvi kleči u raznim svetištima rodnoga grada.

Tako ga je Bog pripravio za velika djela. A za ta Božja djela više mu nisu bili potrebiti ni roditelji ni zemaljsko blago. Prve mu je uzeo Bog k sebi da ih nagradi, a drugoga se kao suvišnoga sam odrekao. Težak mu je bio udarac kad je izgubio najprije oca, a malo zatim i majku, ali lako je to podnijeti kršćaninu koji u svemu gleda volju Božju. Samo ju je htio da vrši, zato je junački sve ostavio i svega se odrekao kad je spoznao da to Bog traži.

Da se može posve Bogu posvetiti, ostavi i rodno svoje mjesto. Siromaški odjeven, sa štapom u ruci i, kako se obično prikazuje, s tikvicom o pasu ode proseći na put. Cilj mu je bio sveti, vječni grad Rim, koji je uvijek privlačio sve pobožne i velike duše.

Sve se više približavao cilju, kad na putu, u gradiću Akvapendente, zateče strašnu kugu. Sv. Rok se dade odmah na posao. Osobno bi mu draže bilo prevaliti još malo puta i klanjati se Bogu u sjajnim rimskim bazilikama, ali je spoznao da će Bogu biti draže ako Ga posluži u tim jadnim bolesnicima. Nije mu bilo dosta da poslužuje bolesnike u mjesnoj bolnici, nego ih je tražio po kućama, te ih dvorio, krijepio i tješio.

Doznavši da i u drugim mjestima hara nemila kuga, ne mareći za napor ni za vlastitu pogibelj, hrlio je tamo da bude na pomoći jadnim zapuštenim okuženim bolesnicima. Tako u Rimu, Piacenzi, po čitavoj Laciji, Kampanji, Emiliji, Piemontu i ostalim pokrajinama Italije. Netom bi kamo stigao, odmah bi se dao na posao, a kad bi u tom mjestu kuga jenjavala, te bi doznao da se širi u drugom, odmah bi se tamo uputio. Nekoliko je godina tako proveo. Samo dva je mjesta poznavao: ili u crkvi ili kod bolesnika. U crkvi bi molio da se Bog smiluje jadnom puku i sebe bi prikazivao za žrtvu, a Bog mu je zato poslao jednom svoje anđele, koji su ga uvjerili da će se svi osloboditi kužne bolesti koji se uteku njegovu zagovoru.

Eto svijetli primjer prave kršćanske požrtvovnosti. Eto pravog izvršioca velike zapovijedi ljubavi bližnjega, prema riječima božanskog Učitelja: »Niko nema veće ljubavi od ove, da život svoj položi za prijatelje svoje.« Eto pobude i za nas, da se žrtvujemo za bližnjega, svoga kad on ustreba naše pomoći.

Ako nam se i ne pruža prilika, da pokažemo onako požrtvovnu ljubav prema bližnjemu, kakovu je pokazao sv. Rok, dvoreći okužene, ali, tko ne susreće na svakom koraku toliko i toliko ljudske bijede, koja traži naše pomoći? Ne oglušimo se vapaju potrebnih, pomozimo im u koliko možemo po svojim silama i sposobnostima, slijedeći sv. Roka, koji nam je u tom pogledu divan primjer dao: »Exemplum dedi vobis: Primjer sam vam dao, da i vi činite, kao što sam ja činio«.

II.

STRPLJIVO PODNAŠANJE KUŽNE BOLESTI

Kad je ta strašna pošast počela u svoj Italiji jenjavati, tada Bog primi Rokovu žrtvu, te dopusti da i njega spopane ta strašna bolest. Bilo je to u Piacenzi, u gradu kojemu je iskazao najviše ljubavi. A ipak, kad su opazili kužnu ranu na njegovoj nozi, svatko ga je počeo izbjegavati, čak su ga i potjerali iz svoga grada. Svetac je Bogu zahvaljivao što mu je dao da i to podnese za njegovu ljubav. Sve onako bolestan uputi se preko Alpa u Francusku, ali nije

mogao dalje od mjesta, u kojemu je živio neki plemić po kojemu su kasnije i tu planinu nazvali sv. Gotardom. Iznemogao od bolesti sklone se sv. Rok u obližnju šumu, a kad se počeo pripravljati na smrt od boli i gladi, Bog se pobrine za svoga slugu. Pas spomenutog plemića donosio mu je svaki dan sa stola gospodareva komad kruha. Jednog je dana plemić slijedio svog psa, došao do sv. Roka, ali odmah i pobjegao. Kasnije pomisli da je njegov pas eto milostiviji od njega, ode k svecu, koji ga posve obrati, tako da je sve razdijelio siromasima i do smrti živio kao pustinjak.

Sv. Rok ozdravi na anđelovu riječ od bolesti, pa dođe u svoj rodni grad, koji zateče u međusobnom ratu. Kako ga nijesu prepoznali, mislili su da je uhoda i bacili ga u tamnicu. I to je primio kao volju Božju; pet godina čamio u tamnici, gdje je konačno i umro. Poslije smrti objavi Bog njegovo ime, a sugrađani mu priredište neviđeni dotada sprovod. Otada ga slavi Francuska, Italija, čitava Crkva.

Predragi!

Malo prije divili smo se požrtvovnoj ljubavi sv. Roka u dvorenju okuženih bolesnika. Sada nas zadivljuje njegovo strpljivo podnašanje kužne bolesti, kojom je i sam bio zahvaćen. Poput patnika Joba on ju je primio iz ruke Božje posvema se podlažući svetoj volji Božjoj. Eto za sve nas lijepi primjer, da budemo strpljivi u bolestima, koje nas zaskoče. A ko je taj, koji se nikada u životu svojemu ne razboli? U tim časovima boli, »uzmite, braćo, — poslužit ću se riječima sv. Jakova Apostola (5, 10) — uzmite za izgled kako treba strpljivo podnositi nevolje proroke, koji govoriše u ime Gospodnje«; uzmite za izgled današnjeg patnika sv. Roka, čije strpljiovo podnošenje kužne bolesti čuste.

Pogledajmo sada sv. Roka kao Zaštitnika protiv kužnih bolesti.

III.

SV. ROK — ZAŠTITNIK PROTIV KUŽNIH BOLESTI

Čitamo u Svetome Pismu, kako su se, dok bijahu sinovi Izraelovi u pustinji, pojavile među njima mnoge otrovne

zmije, koje ih ujedahu, te mnogi pomriješe. A Mojsije po naredbi Božjoj, načini zmiju od mjedi i postavi je za znak; i kad ujedeni pogledahu u tu mjedenu zmiju, ozdravljahu.

Tako je višnji Gospod postavio sv. Roka kao neki znak, u koji ako okuženi pogledaju i njemu se pomole, bivaju oslobođeni od kuge. Već za života svoga sv. Rok je mnoge okužene ozdravio svojom pojavom i znakom sv. Križa, koji je nad okuženima činio: tako u Aquepedente, u Rimini, Ceseni, Piacenzi, Rimu, Novari i u drugim mjestima Italije i Francuske. Radi toga su ga još za života zvali anđelom i spasiteljem okuženih, a kad je preminuo, stali su ga općenito zazivali u pomoć, kad bi se gdje pojavila kužna bolest. Sam Bog je, kako to spominje sv. Crkva u današnjoj molitvi, obećao po anđelu svome, da neće biti udaren od nikakove kužne bolesti, koji Roka u pomoć zazove.

Znamenit je događaj u gradu Kostanci za vrijeme općeg Crkvenog sabora, godine 1414. Dok su biskupi s raznih strana svijeta vijećali o važnim crkvenim poslovima, pojavi se u gradu i okolici strašna kuga, koja je nemilo stala kositi. Ne mogavši od strašne nevolje nigdje naći pomoći, crkveni Oci stadoše prizivati sv. Roka u pomoć. Uzeše njegovu sliku i u pokorničkoj procesiji nosili su je po gradu moleći se sv. Roku, da ih oslobodi od ovoga strahovitoga biča Božjega. I kuga ubrzo presta.

Brojne crkve, koje su po svijetu sagrađene u čast sv. Roka, i toliki oltari njemu u čast posvećeni, većinom su zavjetne crkve i zavjetni oltari, koje su pojedina mjesta podigla u čast sv. Roku prigodom pojave koje kužne bolesti, od koje su njegovim zagovorom oslobođeni. I kod nas, po našim hrvatskim krajevima ima više takovih zavjetnih crkava i oltara.

To nas potiče, da se i mi s pouzdanjem obratimo ovome Svecu, kad bi nas, što ne dao Bog, pohodila koja kužna bolest. Ali, moja draga braćo, sv. Crkva u molitvi, koju upravlja Bogu danas na dan sv. Roka, spominje ne samo tjelesnu nego i duševnu kugu, od koje moli Boga da nas po zagovoru sv. Roka oslobodi, a ta duševna kuga jest grijeh. Ova je kuga, nažalost raširena puno i u naše dane, i sami je

privlačimo i širimo. Pak, kad baš slavimo blagdan sv. Zaštitnika protiv tjelesne kuge, obećajmo da ćemo se čuvati od duševne kuge — grijeha. Time ćemo najbolje sklonuti sv. Roka, da nas sačuva od tjelesne kuge. »Podaj molimo, svemogući Bože, da mi koji blagdan sv. Roka slavimo, njegovim zaslugama i molitvama budemo oslobođeni od smrtonosne kuge tijela i duše.« Amen.

---

24 augusta

Sv. Bartul Apostol

»Evo pravog Izraelca, u kome nema prijevare«. Iv. 1 47

Na putu između Nazareta i Genezaretskog jezera leži malo mjestance Kana Galilejska. Na jednoj uzvisini između stabala maslina i smokava poredale se jedna do druge male kućice, ovalnog oblika, bijelo okrečene. — Među njima se ističe oveća zgrada sa Križem na vrhu. To je franjevački samostan. U njegovoj neposrednoj blizini nalazi se dosta velika i prilično lijepa crkva gotskog stila, sa dva mala zvonika nad portalom. Malo podalje od ove crkve vidiš drugu crkvu nešto manju od prve, ali također lijepu.

Ove dvije crkve sadrže svu znamenitost Kane Galilejske, malog mjesta od kakovih 600 duša. Sigurno za Kanu danas nitko ne bi znao osim onih, koji su u njezinoj neposrednoj blizini, da se ondje nisu dogodila dva znamenita događaja, na uspomenu kojih su podignute one dvije crkve. Jer je prva podignuta na mjestu gdje je božanski Spasitelj učinio prvo čudo, pretvorivši vodu u vino, a druga je podignuta na mjestu, gdje je nekada bila rodna kuća onog sv. Apostola, čiji blagdan danas slavimo, našega sv. Zaštitnika Bartula. Idimo časkom duhom u onu crkvu, njemu u čast podignutu u njegovom rodnom mjestu! Na oltaru vidimo prikazano mirno iskreno lice sv. Bartula, za koga je sam božanski Spasitelj kazao, da je to pravi Izraelac, u kome nema prijevare. Pak promatrajmo:

1 bezazlenost sv. Bartula,
2 njegovu apostolsku revnost,
3 njegovo evanđelje.

I.

BEZAZLENOST SV. BARTULA

Sv. Bartul koji se zvao i Natanael rodio se, kako smo već čuli, u malom mjestancu u Kani Galilejskoj. Bio je priprost čovjek, bez ikakove zlobe. Poput ostalih dobrih i pobožnoih Židova toga doba, očekivao je Spasitelja. Željno Ga je očekivao i često na Njega mislio. Ne rijetko sjeo bi pod smokvu u svom vrtu i tu bi se upustio u pobožno razmatranje o budućem Spasitelju.

Jednoga dana prolazio je Kanom Filip iz Betsaide, prijatelj Bartulov, i priopćio mu veliku vijest: »Onoga, o kome je Mojsije pisao u zakonu i proroci, nađosmo Isusa, sina Josipova iz Nazareta«. Bezazlenom Natanaelu, iliti Bartulu, činilo se nemogućim, da bi Spasitelj svijeta, toliko željkovani i očekivani, mogao doći iz tako malog nepoznatog mjesta, kakav je bio Nazaret. Jer je i on mislio, kao i svi Židovi, da će se Spasitelj pojaviti kao mogući kralj, nasljednik slavnoga Davida i Salamuna. Zato začuđeno i nepovjerljivo uskliknu: »Može li što dobra biti iz Nazareta?« Veli mu Filip: »Dođi i vidi«. I otide odmah s Filipom k Isusu. A kad ga vidje Isus, gdje dolazi k Njemu, reče mu: *»Evo pravog Izraelca, u kome nema prijevare«.* Začuđen Bartul, što Isus pozna skrovitost njegove duše, upita Isusa: »Kako me poznaš?« Odgovori Isus i reče mu: »Prije nego te je Filip pozvao, kad si bio pod smokvom, vidjeh te«. Htio je Isus kazati: Kad si ono jednoć pod smokvom u svom vrtu razmišljao o budućem Spasitelju i čeznuo da Ga vidiš, ja sam prodro u dubinu tvoje duše i spoznao te kao dobrog bezazlenog Izraelca. Tada udivljen Bartul zavapi: »Rabi, Ti si Sin Božji, Ti si Kralj Izraelski!« Odgovori Isus i reče mu: Jer ti rekoh: »Vidjeh te pod smokvom, vjeruješ; vidjet ćeš više od ovoga«. Pa mu reče: »Uistinu, uistinu govorim vama: vidjet ćete nebo otvoreno i anđele Božje, gdje uzlaze i silaze nad Sinom čovječanskim«.

Velika je pohvala, koju je Božanski Spasitelj izrekao o Natanaelu, dotično sv. Bartulu. *»Evo pravog Izraelca, u kome nema prijevare«.* Sv. Bartul je zaslužio tu pohvalu, jer je iskreno vjerovao i iskreno ljubio i nehinjeno dobro činio. Ono što mu je bilo na jeziku bilo mu je i u srcu.

O kad bi se i za svakoga od nas moglo kazati: »Evo pravog Izraelca, pravog kršćanina, u kome nema prijevare!« Ali, nažalost, kako je danas malo iskrenih bezazlenih ljudi! U kolikima se pod slatkom izvanjštinom skriva mnogo gorčine, himbenosti, licumjerstva, mržnje.

Sv. Bartul je mogao punim pouzdanjem zavapiti Bogu sa psalmistom: »U ognju me kušaj i nećeš naći na meni krivice!« (Ps. 16), a smijemo li mi tako zavapiti? O kad dođe dan, u kome će se sve sakriveno otkriti, koliko će se tada otkriti objeljenih grobova, koji se izvana vide bijeli i lijepi, a u unutrašnjosti svojoj puni su truleži i smrada!

II.

APOSTOLSKA REVNOST SV. BARTULA

Iza kako je sv. Bartul upoznao Isusa, nije se više htio udaljiti od Njega. Slijedio Ga je sve tri godine Njegovoga javnoga života utvrđujući se sve više u vjeri u Njega i razgorjevajući se sve više ljubavlju prema Njemu.

Poslije uzašašća Isusova, primivši na Duhove, zajedno s drugim apostolima Duha Svetoga, dade se Bartul na apostolsko putovanje, da što više svijeta predobije za Isusa. Njegova apostolska revnost nije znala zapreka ni granica. I ako onda nije bilo dobrih i brzih prometnih sredstava, ipak je on obišao mnoge zemlje propovijedajući Evanđelje. Tako je obišao Arabiju, Persiju, Indiju, Frigiju, Likaoniju, Armeniju. Polje dakle njegovoga apostolskoga rada bila je sva zemlja od Sredozemnoga do Kaspijskoga mora. Njegove su propovijedi imale veliku moć i blagoslov, te su se svi, koji su ga slušali divili a mnogi se obraćali.

I ko bi opisao, što je sve na tom apostolskom putu sv. Bartul morao trpjeti? Kolike neugodnosti, protivštine, progonstva, glad i žeđu, zimu i golotinju! Ali on je sve to rado trpio i podnašao za ljubav Isusovu i zato da što

više duša za Njega predobije. On je punim pravom mogao sa psalmistom uskliknuti: »Revnost za dom Tvoj, o Bože, izjeda me« i ruženja onih koji Tebe ruže padaju na mene« (Ps. 68).

Napokon je krvlju zapečatio tu svoju apostolsku revnost. Bio je mučen i pogubljen uprav na zvjerski način. Neznabošci oderali su s njega živa kožu i zatim mu otsjekli glavu. Dogodilo se to u Armeniji oko god. 71 po Kristu, u gradu Albanopolisu. Njegove svete moći prenesene su kašnje u Rim, gdje se u velike štuju u crkvi njemu posvećenoj na malom otočiću, zvanom otočić sv. Bartula, na kojem je i mali franjevački samostan.

Naši stari Hrvati veoma su štovali sv. Bartula. Svjedoče to mnoge crkve, koje su njemu u čast bile po našim stranama podignute. Crkva sv. Bartula u Ždrapnju kod Bribira u ravnim Kotarima, potiče još od narodne dinastije hrvatskih kraljeva. Naši stari stavljali su se pod zaštitu sv. Bartula napose u ono teško doba, kad su Turci kršćane na mjehove derali i na koce nabijali, te im glave otsjecali.

Štujmo i mi ovoga svetoga Apostola i po njegovom primjeru budimo i mi revni u službi Božjoj, u vršenju svojih dužnosti, u širenju slave Božje!

III.

EVANĐELJE SV. BARTULA

U prva vremena kršćanstva širilo se neko evanđelje pod imenom sv. Bartula. To je bilo apokrifno Evanđelje, napisano od nekoga drugoga a ne od sv. Bartula, zato ga i nema među kanonskim knjigama Svetoga Pisma. Sv. Bartul se je doduše na svom apostolskom putu služio jednim pisanim Evanđeljem, ali to je Evanđelje napisano od sv. Mateja Evanđeliste. Kad je Panteon, učitelj katehetske škole u Aleksandriji, pod svršetak drugoga stoljeća došao u Indiju, da propovijeda Evanđelje, našao je tamo još vidljivih tragova kršćanstvu i stanovnici mu pokazaše prepis Evanđelja Matejeva na židovskom jeziku tvrdeći da ga je onamo donio sv. Apostol Bartul, koji je njihovim starima navješćivao nauk Kristov.

Ali je sv. Bartul uistinu napisao jedno Evanđelje, neobično Evanđelje: maleno objavom a veliko sadržinom. A na kakvom papiru? Na vlastitoj koži. Kakovim perom? Nožem krvnika. Kakovim mastilom? Krvlju svojom.

U tom neobičnom Evanđelju čitamo tri za nas važne istine:

1. *Tijesan je put i uska su vrata, koja vode u život.* Eto sv. Bartul je radije dopustio da s njega živa kožu oderu, nego li da se odreče vjere u Isusa. On se spasio, ušao je u vječni život, ali teškom mukom. A mi bi zar željeli bez ikakove muke postignuti vječno blaženstvo?

2. *Kožu za kožu i sve što čovjek ima dat će za dušu svoju.* To je druga istina napisana u Evanđelju sv. Bartula. Za spas duše svoje on je dao kožu svoju, sav život svoj. I mi treba da budemo spravni i samu smrt podnijeti radije nego izgubiti dušu svoju.

3. *Treba da svučemo staroga čovjeka s opačinama njegovim a obučemo novoga.* To je treća istina Evanđelja sv. Bartula. On je to doslovce izvršio, jer je svukao svoju staru kožu i obukao novu u kraljevstvu nebeskome. Od nas se toliko ne traži, ali se traži da to bar u duhovnom pogledu ispunimo: da se ostavimo grijeha i da u svetosti i pravdi služimo Gospodu po sve dneve naše.

---

21 septembra

Sv. Matej Apostol i Evanđelista

»I reče mu: Slijedi me! I ustavši slijeđaše ga«. Mt. 9 10

Na sjevernoj obali ubavoga Genezaretskog jezera vide se danas ruševine jedne drevne židovske sinagoge. Još se tu vide temelji te sjajne građevine, još su nekoji masivni mramorni stupovi, na kojima je ona počivala, još su toliki znameniti predmeti nađeni ispod zemlje i sada ponovno na svijetlo postavljeni, a koji su negda, pred 19 vijekova, služili za službu Božju u onoj starodrevnoj sinagogi, u negda

veoma cvatućem trgovačkom gradu Kafarnaumu. Ali od toga nekad znamenitoga grada, puna života i bogatstva, danas nema ništa osim ostataka one sinagoge, koja se nalazi u vrtu malog franjevačkog samostana, sagrađena baš pri obali jezera.

U tom nekada bogatom trgovačkom gradu, na raskršću puteva između Damaska i Jerusalema, na prekrasnom položaju sjeverne obale Genezaretskog jezera, u tom gradu, u koji je često zalazio božanski Spasitelj i u njemu mnoga čudesa činio, tako da evanđelisti nazivlju Kafarnaum Isusovim gradom, živio je svetac, koga danas slavimo, sv. Matej Apostol i Evanđelista. Bio je po zanimanju carinar, pobirao je trošarinu od onih koji su što unosili u grad, a možda i pobirao poreze za državu. Čovjek veoma bogat, no, čini se, da je njegovo bogatstvo bilo sumnjivog izvora, da nije sve pošteno stekao, za to je — kao i ostali carinici — bio zazoran pravovjernim Židovima. Ali, na jednu, kad je jednom Isus prolazio kraj njega i vidio ga gdje sjedi na carini, reče mu: »Slijedi me!« A Matej, ni časa ne časeći, ustade, ostavi svoju službu i otide za Isusom.

Uistinu udivljenja vrijedna spremnost! A i nasljedovanja dostojna. Što je djelovalo na Mateja tako čarobnom silom, da je odmah išao za Isusom? Bilo je to:

1 Glas o svetosti, nauci i čudesima Isusovim,
2 Pogled, kojim ga je Isus pogledao,
3 Riječ, koju mu je Isus rekao.

To troje, predragi, trebalo bi da nas što tješnje privuče Isusu, zato je korisno da to u kratko promotrimo.

I.

SV. MATEJA JE PRIVUKAO K ISUSU GLAS O SVETOSTI ISUSOVOJ.

1. Onamo sa jordanske obale u pustinji judejskoj, razlijegao se snažni glas Ivana Krstitelja, Preteče Gospodnjega, koji je javljao dolazak Spasitelja. Ivan ga je prokazao narodu, kad je upro prstom u Isusa govoreći drhtavim usnama: »Evo Jaganjac Božji, evo Onaj, koji diže grijehe svijeta«. Taj glas se pronosio po cijeloj Palestini pa je ubrzo dopro i do Kafarnauma i za njega je saznao i Matej carinik. Ta on je bio na mjestu, gdje je lako doznao za vijesti u svijetu, jer su mimo njega prolazili trgovci iz raznih gradova i zemalja. A ubrzo se pročulo, kako je taj novi prorok — Isus — počeo naučavati neobičnu nauku, divnu nauku, kako je provodio neobično svet život, kako je činio brojna čudesa. To je Matej tim lakše doznao, jer je Isus zalazio i u Kafarnaum, pak i tu naučavao, i tu čudesa činio. I možda se u njegovu srcu, kao ono u Zakejevu porodila vruća želja, da Isusa vidi i čuje. A nije mogao ostaviti svoj posao i doći do Isusa. Ali zato, čim je jednom vidio Isusa i čuo Njegovu riječ, Matej se u čas obratio i postao gorljivi sljedbenik Isusov. Glas o svetosti, nauci i čudesima Isusovim pripravio je Matejevu dušu na dolazak Isusov i na nasljedovanje Njegovo.

2. Na sličan način, predragi, Bog još i danas zove ljude na obraćenje, na svet život; ali, nažalost, mnogi su tvrda srca, slijepih očiju i ne razumiju toga glasa. I do nas dopire ne samo glas, nego stalno svjedočanstvo četiriju Evanđelista, među kojima je prvi današnji svetac, o životu Isusovu, o nauci Njegovoj, o božanstvu Njegovu. Postoje brojne knjige, koje ili dokazuju istinitost naše vjere ili opet očevidno pokazuju kako su Bogu mrski grijesi, a kako su Mu mila dobra djela. Ne čitamo li, kako su toliki svetogrdnici i bezbožnici bili u čas teško kažnjeni od Boga? Ili kako je Bog već na zemlji kaznio djecu, koja su se ogriješila o dužno štovanje i ljubav prema roditeljima, kako je kaznio krvopije i lihvare, bludnike i krivokletnike, oskvrnitelje hrama Božjega i dana Gospodnjega? O koliko imade stupova od soli, kao ono Lotove žene, koji su nam vječitom opomenom, da se čuvamo grijeha i da slušamo zapovijedi Božje!

Ali, koliko ih ima, koji neće da to uvide, neće da o tome promišljaju, neće da promisle, da se i njima može dogoditi, što se drugima dogodilo.

Koliki slušaju spasonosne propovijedi, a bez ikakova ploda. Koliko ima dobrih knjiga, iz kojih bismo se mogli naučiti božanskoj mudrosti, ali za to mnogi ne mare, nego čitaju pokvarene, nemoralne knjige, koje im dušu iskvare?

Nama je većma poznata svetost Isusova i krepost božanska u Njemu, nego sv. Mateju kad je bio pozvan. Jer

Matej još nije bio vidio Isusa uskrsnula i na nebo uzašla, još ne bijaše vidio Crkvu Kristovu rasprostranjenu po cijelome svijetu kako stoji postojana, nepokolebiva posred tolikih oluja; nije vidio toliku vojsku svetaca ni osjetio neizrecivi miris svetosti u Crkvi. A mi to sve vidimo, za sve to znamo. Pa ipak se ne dižemo sa svoga mjesta, ne popravljamo se, ne idemo za Isusom!

II.

NA SV. MATEJA JE DJELOVAO POGLED ISUSOV.

1. *»Vidje Isus čovjeka gdje sjedi na carini, po imenu Mateja«.* Tako pripovijeda o svom obraćenju sam ovaj sveti Evanđelista. Isus je pogledao Mateja i taj pogled prodro je do u dubinu duše ovoga grješnoga carinika i ta duša bila je dobivena za Nebo.

Tome se nije čuditi. U Isusovom pogledu bilo je nešto nadzemaljskoga, vrhunaravnoga, božanskoga. Bilo je tu sile, kojoj se ne može ništa oteti. Sv. Jeronim kaže: »Iz pogleda Isusova otsijevao je sjaj božanskog veličanstva, kojemu se nitko i ništa nije moglo oprijeti.«

2. Predraga braćo!

I nas više puta gleda svojim blagim pogledom ljubezni Spasitelj. Ta nijesmo li više puta čitali u svetim knjigama ili slušali u dobrim propovijedima, ili inače doznali, da je On s višnjih nebesa vidio bijedu našu, pak je zato sišao na zemlju da nas spasi? Ne sjedimo li mi više puta — poput nekadašnjeg Levija na carinarnici grijeha, hlepeći samo za zemljom i zemaljskim užicima, a nemareći za nebo ni za nebeska dobra. A dobri naš Spasitelj prolazi kraj nas, sažaljivo nas gleda kako ono Levija na kafarnaumskoj carinarnici, te nas k sebi zove.

Dignimo se sa tog stanja grijeha i od Levija carinika postanimo i mi apostoli Mateji!

III.

RIJEČ, KOJU JE ISUS REKAO SV. MATEJU.

1. Treće, što je djelovalo na carinika Mateja, da otide za Isusom bila je riječ, koju mu je Isus upravio: *»Slijedi me!«*

Samo jedna riječ, a kako snažna! I kako ju je brzo, spremno Matej poslušao! On je ostavio i carinarnicu i obitelj svoju i kuću svoju i zavičaj svoj, sve je ostavio i otišao za Isusom.

I nije Ga više nikada ostavio. Pratio Ga je stopu po stopu na Njegovom putovanju po Palestini, kad je hodio u potragu za izgubljenim ovcama doma Izraelova. A kad je Isus uzašao na nebo, Matej je neko doba propovijedao po Judeji, a onda otide među neznabožce u Arabiju, Etiopiju, Partiju, i Indiju svuda navještajući Isusovu nauku i obraćajući pogane na pravu vjeru, potvrđujući svoje propovijedanje znacima i čudesima. On je i napisao knjigu o životu, nauci, čudesima, smrti i uskrsnuću Isusovu, prvo Evanđelje od četiri koja su napisana. I krvlju svojom zasvjedočio je privrženost prema Isusu, koji Ga je k sebi pozvao.

2. Predragi!

I mi često puta čujemo glas Božji, koji nas k sebi zove, ali oh, kako smo mi spori da se odazovemo tome glasu. A glas je taj trostruk:

1) Ne rijetko Bog nas zove *raznim nevoljama.* Jer što su one bolesti, one prirodne nepogode: suša, poplava, gràd, požar, nerodica, itd, što su to drugo, nego glas Božji, koji potresa našom dušom, pokazuje nam nestalnost, nevrijednost zemaljskih dobara, i zove nas, da podignemo svoj pogled k nebu, k vječnim stalnim dobrima, pak zato da se ostavimo grijeha i pobudimo se na krepost?

2) Drugda nas dobri Bog zove preblagim, slatkim glasom, *obasipajući nas svojim dobrima.* Jer ko nas danomice hrani? I ko nam daje potrebno odijelo? I ko čini da nam zemlja obilno rodi? I ko pokreće sunce, da nam svakog dana svane i da nas grije? I čijom milosti uživamo lijepo zdravlje? Sve su to darovi našega dobroga nebeskoga Oca, kojima nas On, kao slatkim riječima k sebi pozivlje.

3) A pozivlje nas kadgod i *glasom oštroga suca,* te nam prijeti vremenitom i vječnom kaznom, ako se ne ostavimo grijeha. Tako nam preko Pavla Apostola, poput jake trublje Sudnjega dana, dovikuje: »Očita su djela putena, koja su bludnost, nečistoća, besramnost, putenost, idolopoklonstvo, čaranja, neprijateljstva, prepirke, pakosti, srdžbe, sva-

đe, raspre, raskolništva, zavisti, ubojstva, pijanstva, proždrljivosti i ovima slična, za koje vam unaprijed kažem, kao što sam i prije kazao: da oni kaji takova čine, neće postići kraljestvo Božje«. (Gal. 5).

Bilo da nas dobri Bog zove na jedan ili na drugi ili na treći način, nemojmo se oglušiti Njegovom pozivu, nego se spremno odazovimo poput današnjeg sv. Apostola i Evanđeliste, te ustanimo od grijeha i započnimo živjeti kreposnim svetim životom na spasenje svoje duše. Amen.

---

29 septembra

Sv. Mihovil arhanđeo 1954.

»Ko je kao Bog?«

Ovo je na našem hrvatskom jeziku značenje hebrejskog imena svetoga arhanđela Mihovila, čiji blagdan danas slavimo. Mi-ha-el, znači: Ko je-kao-Bog.

Duboko značenje, a koje posvema odgovara uzvišenoj službi ovoga vođe nebeskih vojska. Tim poklikom on se je mnogo puta borio protiv neprijatelja Imena Božjega i svladao ih.

Dobro je, predragi, da to danas malko pozornije promotrimo. Jer vi znadete u kako teškim vremenima živimo. Znadete da ima ljudi, nažalost i u našoj neposrednoj blizini, koji se poput Lucifera dižu protiv Boga; koji ustaju na kršćanstvo i njezine svetinje, koji bi htjeli, kao ono u Rusiji, Meksiku i Španjolskoj, da i kod nas razore crkve i oltare, pogube svećenike i redovnike, unište svaki trag kršćanskog imena. A Bog sačuvao da bi u tom uspjeli! Bila bi to naša propast ne samo duhovna, vjerska, nego i materijalna propast, narodna propast. Naše stanje bilo bi stoput gore nego pod silovitim Turčinom. Bilo bi uništeno naše privatno vlasništvo, bilo bi unesrećeno naše sveto domaće ognjište, postali bismo slijepo roblje nekolicine pokvarenih bezbožnih ljudi.

Ali, to se i ne može dogoditi. Sve da bi za neko doba ti nesretnici i uzeli vlast u ruke, velik je Bog, koji će ih smesti. Pojavit će se, hrabri Mihovili, koji će uz bojni poklik:

»Ko je kao Bog?« poraziti neprijatelje imena Božjega i doma našega. A u tu svrhu trebalo bi da i svaki od nas bude, ako ne veliki, a to bar mali Mihovil, ako ne vođa a to bar obični vojnik, koji će se borit za čast Božju, za spas svoga doma.

A ako do te borbe i ne dođe, a dao Bog da ne dođe, imamo ipak svi na svijetu da izdržimo duhovnu borbu protiv neprijatelja duše naše. Na tu borbu hrabri nas sveti Apostol govoreći: »Nije nam se boriti proti puti i krvi, to jest ne proti ljudima, koje vidite, nego proti knezovima i vlastima i upravnicima svijeta tmina ovih«.

Da se na tu duhovnu borbu pripremimo i ohrabrimo, promotrimo današnjeg sv. Mihovila arhanđela

1 kao dičnog vojvodu nebeskih četa,

2 kao hrabrog borioca za čast Božju,

3 kao našeg zaštitnika i spasioca.

I.

DIČNI VOJVODA NEBESKIH ČETA.

1. Prvo što je Bog stvorio bili su anđeli. Oni su čisti duhovi, bez mesa i krvi, obdareni divnim duševnim prednostima. Anđeli u prvom redu postoje za to, kao i ostala stvorenja, da slave Boga. Bog ih za drugo nije mogao stvoriti, a ni oni sa svoje strane ne mogu imati veće i ljepše svrhe. Neizmjerno uživaju neprestano gledajući i slaveći presv. Trojstvo.

Osim te glavne imadu ovi prečisti duhovi još i druge svrhe. Oni su još Božji glasnici, glasnici Njegove volje i Njegovih poruka. To im kaže i ime: anđeo dolazi od grčkoga »angelos«, a znači poslanik. Zato se već od najstarijih vremena anđeli slikaju s krilima, koja označuju kako pripravno i brzo izvršuju svaku službu koju im Gospodin povjeri.

Svi anđeli nijesu jednaki, već se dijele na različite redove ili korove. Prema Sv. Pismu i prema nauku crkvenih otaca razlikujemo devet kora anđeoskih. A svaka tri kora sačinjavaju opet posebnu vrstu ili hierarhiju. Tako imamo tri hierarhije, a svaka s tri kora različitih anđela:

1. hierarhija: Serafi, Kerubi i Prijestolja.
2. hierarhija Gospodstva, Vlasti i Sile.
3. hierarhija: Knezovi, Arhanđeli i Anđeli.

Kako se ovi anđeoski korovi među sobom razlikuju, koja su im posebna prava i dužnosti, o tom naravski mi djeca jadne zemlje znamo malo ili ništa. Iz Sv. Pisma razabiremo da su Kerubi i Serafi najveći anđeli i da oni okružuju Božansko prijestolje. Trojici arkanđela znamo i ime: Mihael, Gabriel i Rafael, i o njima nam Sv. Pismo potanje pripovijeda.

2. Od svih se anđela u sv. Pismu i u crkvenoj liturgiji najviše spominje sv. Mihovil arhanđeo, vojskovođa nebeske vojske proti sotoni i svim njegovim pripadnicima i pomoćnicima. I u samom imenu mu je izražena lozinka svih boraca Božjih. Pod njegovim je vodstvom bio svladan Lucifer, i zato mu je Bog već u Starom Zavjetu povjerio da se brine i čuva sinagogu i njegov odabrani narod izraelski. Kadgod se u Starom Zavjetu kaže da je Bog poslao anđela na obranu naroda svoga, pod tim anđelom ima se razumjeti sv. Mihovil. To je onaj koji se javio Jozui kod zauzeća Jeriha, to je onaj koji je rastjerao Senaheribovu vojsku, to je onaj koji se opro Baalamu, to je onaj koji je kaznio Heliodora, to je onaj koji je štitio Judu Makabejca.

On je:

II.

HRABRI BORAC ZA ČAST BOŽJU.

1. Zato ga najčešće vidimo naslikana s kopljem u ruci kako baca sotonu u pakao. Tako o njemu pjeva sv. Crkva: »On glavu zmaja nemilog — u ponor rine pakleni — i vođu s odmetnicima — s visine baci nebeske.« I još: »Dok se borio Mihovio arhanđeo sa zmajem, bila je u nebu tišina i začu se glas milijona koji su govorili: Spas, čast i moć svemogućem Bogu.« A boj nije s tim svršio. Sotona je svladan ali ne posve. Zato će još jedamput, na koncu svijeta biti boj između Mihovila i paklenog zmaja. O tom nam danas govori sv. Grgur: Kadgod treba velikog junaštva, Bog šalje sv. Mihovila, da se iz djela i imena anđela vidi da niko ne može da učini što može da učini Bog. I onaj koji je bio pobijeđen u početku kad se pobunio proti Svevišnjemu, ustat će i na koncu prije nego bude predan vječnoj kazni, borit će se sa sv. Mihovilom, kako piše i sv. Ivan u Objavljenju (12, 7): »I posta rat na nebu. Mihovio i anđeli njegovi da ratuju sa zmajem. I čuo sam glas veliki na nebu, koji je govorio: sad posta spasenje i sila i kraljevstvo Boga našega i vlast Krista Njegova. Zato veselite se nebesa i svi koji stanujete na njima.« Dakle na koncu će biti konačna borba i konačna pobjeda jer je svršetak boja već siguran.

2 Predragi! Zamislimo se malo u tu konačnu borbu. Na čijoj ćemo se strani mi tada boriti? Pod zastavom prokletog Lucifera ili pod onom slavnog arhanđela Mihovila? I hoćemo li sa Luciferom biti svladani i u pakao bačeni ili ćemo s arhanđelom Mihovilom pobjediti i biti na nebu za uvjeke nagrađeni? Priviknimo se još dok smo na zemlji, u životu, da vojujemo za čast Božju i spas svoje duše pod zastavom sv. Mihovila.

III.

NAŠ ZAŠTITNIK I SPASIOC.

1. Kao što je Bog u Starom Zavjetu sv. Mihovilu povjerio sinagogu, tako mu je u novom Zavjetu povjerio svoju Crkvu. Mnogo se je puta ukazao sv. Mihovio ljudima. Najpoznatije je njegovo ukazanje na gori Gargano u Italiji, i uspomenu na to ukazanje svetkuje cijela Crkva 8. svibnja. Poznato je nadalje kako se je ukazao za vrijeme pape Grgura Velikoga, kad je god. 590 u Rimu harala kuga, Papa je priredio procesiju i na anđeoskoj tvrđavi u Rimu vidio sv. Mihovila kako stavlja mač u korice u znak da kuga prestaje. I u raznim se je bojevima i pogibeljima ukazao, pa ga Njemačka štuje kao svog posebnog zaštitnika, a i po našim mu je krajevima podignuto toliko crkvica, kipova i slika, a i mnogi nose ime nebeskog vojskovođe i zaštitnika sv. Crkve.

Sv. Mihovio moli za Crkvu. Tim on pomaže i štiti Crkvu. Zato ga Crkva najradije gleda u tom stavu. Evo nekoliko današnjih crkvenih pjesama o toj zadaći sv. Mihovila: »Stade Anđeo uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci, i dadoše mu mnogo tamjana i uziđe dim od mirisa pred lice Božje, aleluja.«

»Poglavico preslavni, Mihovile arhanđele, spomeni se nas, ovdje i svuda moli se uvijek za nas Sinu Božjemu, aleluja, aleluja.«

»Mirisni je tamjan iz ruke anđela uzašao pred lice Gospodnje.«

»Ovo je arhanđeo Mihovio, vojskovođa anđeoske vojske, na čiju se molitvu ulazi u kraljestvo nebesko.«

»U ono će vrijeme ustati Mihovio koji stoji za sinove vaše.«

»Arhanđeo je Mihovio došao u pomoć Božjem puku i pomagao je duše pravednika.«

Rafael je rekao starom Tobiji: »Kad si Boga molio sa suzama na očima, ja sam prinosio tvoje molitve Bogu.« Isto to može reći i sv. Mihovio čitavoj Crkvi.

2 Sv. Mihovio vodi duše u nebo. Kad ga je Bog učinio zaštitnikom cijele Crkve, povjerio mu je i duše svih vjernika. Stoga i upravlja danas sv. Crkva u ime Božje na nj riječi: »Arhanđele Mihovile, postavio sam te za poglavicu nad svim dušama, koje se imadu primiti u nebo.« Osobito je lijepo ta istina izražena u slici, kako se obično slika sv. Mihovio. On drži u ruci vagu (tezulju) i mjeri duše, koje se rastanu s tijelom. One duše, čiji grijesi pritegnu na vagi, baca u pakao,a one, kojih dobra djela pritegnu na vagi, vodi u raj.

Zamislimo se, predragi, u značenje ove slike. Pitajmo se već sada: što će pritegnuti u našoj duši na vagi sv. Mihovila, kad k njemu iza smrti dođemo? Hoće li pritegnuti grijesi ili dobra djela? Dosljedno tome: Hoćemo li od sv. Mihovila biti bačeni u pakao ili odvedeni u raj?

Molimo se ovom svetom i moćnom Arhanđelu, da nam isprosi od Boga milost, da se čuvamo grijeha i da činimo dobro, pak da umremo u milosti Božjoj i tako se spasimo.

---

30 septembra

Sv. Jeronim, Isp. Naučitelj

»Najvećeg slaveć Učitelja blagdan«

Ovako počimlje crkvena pjesma, koja se pjeva na Večernji u čast današnjega Sveca, a kojom nas se pozivlje da dademo dužnu hvalu našemu slavnome Zaštitniku, sv. Jeronimu.

Njega sveopća katolička Crkva u svojoj liturgiji pozdravlja kao najvećeg naučitelja u prevodu i u tumačenju Sv. Pisma (»in exponendis sacris Scripturis doctor maximus«). Najveći intelektualac svoga vremena. Enciklopedista, Zvali su ga »putujućom bibliotekom«. Svatko je u njega pitao savjeta u raznim problemima, pa i sam sv. Augustin, biskup Hipone. Već u ono doba napisao je Sulpicije Sever o njemu ovaj panegirik: »Mrzili su ga heretici, jer Jeronim nikada nije smalaksao da se bori proti njima. Mrzili su ga zločesti svećenici, jer je korio njihove mane i njihov pokvareni život. Ali svi dobri mu se dive i ljube ga. Svi oni koji ga nazivlju heretikom, ludi su. Njegov je nauk čisto katolički. Sav je posvećen čitanju, sav je u knjigama. Ne miruje ni po noći ni po danu. Uvijek nešto čita ili piše.«

Teško će se kada, barem po sadašnjim vrelima, doznati gdje se točno sv. Jeronim rodio, ali je sigurno da je njegovo rodno mjesto Stridon bilo u našoj Dalmaciji, da se je sv. Jeronim nazivao Dalmatincem i da je dakle naše gore list. Nije doduše naš sunarodnjak, jer tada Hrvata još nije bilo u Dalmaciji, ali je naš zemljak, a to je dosta da se s njim ponosimo i da ga štujemo kao svoga pokrovitelja. Mnoge su crkve, župe i samostani širom Dalmacije njemu posvećeni, posvuda ima njegovih oltara ili barem slika i kipova, čitava ga Dalmacija danas slavi svečanim načinom.

Slaveći danas njegov blagdan pred našim očima iskrsava:

1 Lik velikog pokornika;

2 lik velikog učenjaka;

3 lik velikog sveca.

I.

LIK VELIKOG POKORNIKA.

Mladost je sv. Jeronim proveo raskošno i grješno, ali po običaju tadanjeg vremena još nije bio kršten, već samo katekumen. Teška ga bolest dozva na pravi put. Tada se krsti i stade živjeti kreposno. A teška je bila krepost učenom, bogatom i živahnom mladiću. Zato Jeronim bježi daleko od svake grješne prigode, najprije u sirske pustinje, a onda se povuče u betlehemsku špilju. Još i danas vidi se kraj štalice u kojoj se rodio Isus jedna oveća špilja, u kojoj je sv. Jeronim 30 godina činio pokoru. Tu se sam dao na čitanje i proučavanjn Svetog Pisma.

Ali u pustinji mu strasti i prijašnji grijesi nijesu dali mira. U svojim nam je pismima živo opisao kako ga još teško napastuju, ali oštrom ih je pokorom i molitvom sa suzama na očima svladao. Evo što sam piše: »I kad ne bih nigdje mogao naći pomoći, bacio bih se Isusu k nogama i kvasio bih ih svojim suzama, i držao sam tijelo na uzdi dugim postom. Često sam dan i noć neprestano vikao k Bogu, dok se ne bi opet po Božjoj volji mir povratio. Često sam pobjegao iz skrovišta u jednu duboku dolinu i molio se i mučio svoje tijelo, dok se ne bi oluja napasti utišala.« A kad bi njegova vatrena južnjačka narav prevršila mjeru, tada bi uzeo velik kamen i s njime se udarao u koštunjava prsa govoreći: »Parce mihi, Domine, quia Dalmata sum — Oprosti mi, Gospodine, jer sam Dalmatinac!«

Poznat je i onaj događaj kako je jedne Božićne noći sv. Jeronim čuo Isusov glas neka Mu što daruje. Svetac je odgovorio da mu je dao sve što je imao. A kad je glas još nešto tražio, Jeronim se nikako nije mogao dosjetiti što bi još dao Spasitelju. Tada začuje glas: »Jeronime, daj mi grijehe svoje!«

Stanimo, predragi, časkom ovdje! Uđimo u se i pogledajmo nutrinu svoje duše. Pogledajmo život koji smo dosada provodili. Nema li u njemu mnogo i mnogo mladenačkih zabluda i grijeha? Oh, možda i više, nego li ih je u Jeronimovu mladenačkom životu! Pa eto i od nas božanski Spasitelj traži, da Mu damo svoje grijehe. Dajmo Mu ih u skrušenoj ispovijedi, da ih On posvema izbriše i naša

duša ponovno zadobije sjaj, kojim je bila obasjana na sv. krštenju.

II.

LIK VELIKOG UČENJAKA.

Sv. Crkva kaže u današnjoj molitvi da je sv. Jeronim bio najveći Naučitelj u Svetome Pismu, to jest najbolji i najtemeljitiji poznavaoc Svetoga Pisma. Ali, ne samo u Svetome Pismu. Sv. Jeronim bio je duboki učenjak i u drugim znanostima. Bio je genij prvoga reda, jedan od najvećih u povijesti svijeta.

Sve bogatstvo što mu ga je otac dao na raspolaganje, upotrebio je za nauke i za knjige. U svakoga je tražio znanja, pa i već sijed nije se sramio ubrojiti među učenike. Tako je nakupio toliko znanja da o njemu govori njegov veliki savremenik sv. Augustin: »Niko nije što znao a da bi to Jeronimu bilo nepoznato.« Latinski je govorio i pisao kao Ciceron, kojega je u mladosti toliko volio, a osim toga je još izvrsno poznavao grčki, židovski i haldejski. To ga je uspsobilo osobito za prevađanje i tumačenje Sv. Pisma. U tome mu se još nije jednak rodio, pa ga i liturgija naziva »najvećim učiteljem u razlaganju sv. Pisma«. K njemu su se u betlehemsku špilju kao k proročištu obraćali sv. Damaz papa, sv. Augustin i toliki drugi da im protumači neka teška mjesta Sv. Pisma. On je čitav Stari Zavjet preveo sa židovskoga na latinski, a Novi je Zavjet ispravio po grčkom izvorniku. I ti su prijevodi tako lijepi i točni, da u Rimu već nekoliko godina radi čitava jedna benediktinska opatija sv. Jeronima da sadašnji prijevod ispravi točno po prijevodu sv. Jeronima. Osim prijevoda i tumačenja Sv. Pisma još je skoro bezbroj drugih spisa napisao, u kojima tumači nauk sv. vjere, daje upute za kršćanski život i pobija krivovjerja, a sve tako zanimivo, živo i borbeno kao malo koji crkveni naučitelj.

Kod nas se jedno veoma korisno prosvjetno društvo zove imenom ovoga velikoga učenjaka. To je naše hrvatsko Društvo Sv. Jeronima u Zagrebu. Ono svake godine izdaje lijepi broj poučnih knjiga za narod, vjerskog, ćudorednog, ekonomskog, prosvjetnog, zabavnog sadržaja. I danas, kada slavimo blagdan sv. Jeronima, ne mogu a da vam svima

ne preporučim knjige ovog rodoljubnog društva. Za male novce dobivate lijepi broj knjiga svake godine, sa poznatim hrv. kalendarom »Danica«. A iz tih knjiga crpsti ćete dobru nauku, koja će vam puno koristiti u duševnom i u vremenitom pogledu. Nebi smjelo biti hrvatske kuće, koja nije članom Društva sv. Jeronima.

III.

LIK VELIKOG SVECA.

1 Božanski Spasitelj — kako ste to čuli u današnjem sv. Evanđelju kaže: »Ko izvrši i nauči (jednu od ovih mojih najmanjih zapovijedi), taj će se velik zvati u kraljevstvu nebeskom«. Ako je velik u kraljevstvu nebeskome onaj koji uči ljude male zapovijedi Božje i sam ih vrši, koliko će veći biti onaj koji ljude poučava u velikim zapovjedima Božjim i sam ih vrši?

A takav je bio naš Svetac. U mnogobrojnim svojim knjigama on je ljude poučavao u zakonu Gospodnjemu i poticao ih, da ga vrše. Sva njegova djela smjeraju na to, da obrati nevjernike, prosvijetli krivovjernike, popravi grešnike, utvrdi kreposnike. A sam je prvi prednjačio u krepostima.

Da ne spominjemo ostale njegove kreposti, dosta je da istaknemo žarku Jeronimovu ljubav prema Bogu i bližnjemu. To su prema riječima božanskog Učitelja dvije glavne zapovijedi, pak ko njih vrši, vrši i sve ostale. A Jeronim je učio druge da ljube Boga i bližnjega, pak se i sam odlikovao u toj ljubavi.

2 Njegovu *ljubav prema Bogu* dokazuju svi njegovi mnogobrojni spisi: i oni u kojima poganima dokazuje istinitost kršćanstva, da ih tako privede pravome Bogu; i oni u kojima pokazuje krivovjercima njihove zablude, da ih tako privede u pravu Crkvu; i oni u kojima žigoše grdobu grijeha, da grešnike potakne na pokoru; i oni u kojima onako zanosno govori o ljepoti kreposti, da tako kreposnike utvrdi u kreposnom životu.

Njegovu ljubav prema Bogu pokazuje njegov tridesetgodišnji boravak kraj betlehemske štalice, gdje je promatrajući neizrecivu ljubav Božju, otkritu nam u božićnom otajstvu, sam gorio od silne vatre ljubavi Božje, te čitave dane i noći provodio u pobožnoj molitvi, u razgovoru sa svojim Bogom, koga je ljubio svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom pameti svojom, svom snagom svojom.

3 Ljubav *svoju prema bližnjemu otkrio* je u svojim divnim poslanicama i u tolikim drugim svojim spisima. Sv. Jeronim je imao veliko srce. Istina, imao je južnjački temperamenat, ali njegova ljubav nije poznavala granice. Kad je korio, opominjao, uvijek je to činio »in charitate«. On je jednog svog prijatelja nazvao »svojim okom« (ex duobus oculis unum), te »dijelom svoje duše« (partem animae meae). Koja ljubav, koje prijateljstvo! Sv. Jeronim je umro čitajući proroka Jeremiju, onog proroka koji je bio nazvan prijateljem i ljubiteljem naroda svoga. Geniji i sveci se susreću, a nikada se ne sukobljuju. Ako je učenik Jeronimov, svećenik Nepocijan, stvorio od svojih prsiju neprestanim čitanjem i dugim razmatranjem »biblioteku Isusa Krista«, a što da se kaže o učitelju?

Slijedimo i mi sv. Jeronima u njegovoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu, slijedimo ga u svim njegovim krepostima. Molimo danas sa sv. Crkvom, da nam Bog po zaslugama ovoga velikoga Sveca dade milost, da uzmognemo vršiti što je on učio u isto doba ustima i djelom. Amen.

---

3 oktobra

Sv. Terezija od Maloga Isusa

»Dadoh ugodan miris i cvijeće moje rod je slavan i častan«.
Mudr. 24 23

Vi svi, predragi, poznate cvijetak ljubicu. Mali, nježni cvijetak, koji se sakriva u šikarju, da ga i ne vidite. Ali, kad prolazite putem, osjetite njegov ugodni miris, pa se sagnete, uberete ga i sobom ponesete.

Takva nježna mirisava ljubičica jest i današnja svetica, mila moderna svetica, mala Terezija od Maloga Isusa. Dok

je živila skoro nitko nije za nju znao, bila je u samostanskom skrovištu kao skromna ljubica u šikarju, ali čim je preminula, a preminula je u cvijetu mladosti, sav svijet je osjetio ugodni miris njezinih vrlina.

I nije prošlo ni trideset godina od njezine blažene smrti, a već je podignuta na čast oltara, proglašena sveticom. I nema više od desetak godina, što je proglašena sveticom, a već se u velike štuje po cijelome svijetu, ne samo u Europi, nego i u Aziji i u Africi i u Americi i u Australiji. Njoj u čast zidaju se veličanstvene bazilike kao i male crkvice, podižu brojni oltari, a njezinu milu sliku, dražesnu sliku prekrasne djevice sa cvijećem u rukama, vidiš ne samo u crkvama nego i po mnogim kršćanskim kućama. Eto je nad njezinim grobom u Lisieuxu u Francuskoj prošle godine 1936 podignuta divna bazilika, koju je posvetio, po izričitom nalogu sadašnjeg sv. O. Pape Pija XI, njegov državni sekretar kardinal Pacelli u prisutnosti nekoliko kardinala, mnogo nadbiskupa, biskupa i svećenika te stotine tisuća naroda.

Ova mila svetica uistinu zaslužuje toliko štovanje, jer je ona

1 prekrasni miomirisni cvijetak u perivoju Božjem,

2 ljubezna djeliteljica mnogovrsnih milosti vremenitih i duhovnih,

3 vrsna učiteljica duhovnoga života.

I.

PREKRASNI MIOMIRISNI CVIJETAK U PERIVOJU BOŽJEMU.

»Dadoh ugodan miris i cvijeće moje rod je slavan i častan«. Ove riječi božanske Mudrosti možemo punim pravom primjeniti današnjoj svetici. Sav njezin život odiše ugodnim mirisom najljepših krjeposti.

a) Sv. Terezija od Maloga Isusa rodila se u Alensonu u Francuskoj od vrijednih roditelja, koji se isticahu u osobitoj i ustrajnoj ljubavi prema Bogu. Duh Sveti ju je nadahnuo da je od najmlađe dobi željela živjeti dubokim vjerskim životom. Ozbiljno je obećala, da neće nikada ništo odreći Bogu što joj se bude činilo da od nje traži. Ovo je obećanje nastojala da izvršuje vjerno sve do smrti.

b) U petoj je godini po Božjoj Providnosti izgubila majku te se sva predala brižnoj pažnji ljubljenog oca i starijih sestara, te je pod njihovim vodstvom velikim i brzim koracima napredovala na putu savršenstva. Kad je Tereziji bilo devet godina, dadoše je u zavod Benediktinki u Lisieuxu, i tu se je isticala u pobožnosti. U desetoj je godini dugo mučila čudnovata i teška bolest, od koje je, kako sama pripovijeda, ozdravila na čudesan način pomoću preblažene Djevice, koja joj se smiješeći javila i koju je Terezija devetnicama molila pod imenom naše Gospe od Pobjede. Iza toga se anđeoskim žarom dade na najbrižniju pripravu da pristupi k svetoj gozbi na kojoj se Krist blaguje.

c) Poslije prve sv. pričesti neprestano je osjećala neodoljiv glad za ovim nebeskim Kruhom pa je ko nadahnuta molila Isusa, da joj prometne u gorčine sve utjehe zemaljske. Ta nježna ljubav prema Kristu Gospodinu i prema Crkvi odavna ju je vukla, da stupi u red bosonogih Karmelićanki pa da svojim odricanjima i žrtvama pomaže svećenike, misionare i cijelu Crkvu te da nebrojene duše pridobije za Isusa Krista, što je malo prije smrti obećala da će i kod Boga činiti. Radi nedorasle dobi naišla je na mnoge poteškoće na putu u red, ali ih je nevjerojatnom jakošću duha svladala i sva sretna ušla u Karmel u Lisieuxu. Tu je Bog u Terezijinom srcu izveo divne stvari te je nasljedujući skroviti život Marije Djevice postala kao neprestano natapani vrt, u kojemu je procvjetalo cvijeće svake kreposti, a osobito izvanredne ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu.

d) Kad je čitala u Sv. Pismu opomenu: »Ko je posve malen, neka dođe k meni«, da se što više svidi Svevišnjemu, htjela je da duhom bude posve malena i zato se djetinskom odanošću izruči zauvijek Bogu kao najdražem Ocu. Ovaj je put duhovnog djetinstva po nauci evanđelja i druge učila, osobito novakinje, koje je iz poslušnosti preuzela da ih uči redovničkim krepostima. Tako je puna apostolskog žara otvorila svijetu, koji je pun oholosti i koji ljubi ispraznosti, put evanđeoske skromnosti. Zaručnik ju je Isus silno oduševio željom da trpi u duši i u tijelu.

f) A kad povrh toga velikom boli opazi da je Božja ljubav posvuda prezrena, dvije godine prije smrti prikaže samu sebe kao žrtvu milosrdnoj Božjoj ljubavi. Tada ju je ranio plamen nebeskog ognja, kako sama pripovijeda, da uništena od ljubavi i u zamaknuću sa svim žarom govoreći: »Bože moj, ja Te ljubim!« odleti k Zaručniku 30. rujna 1897, u dvadesetičetvrtoj godini života. Umirući je obećala da će s neba neprestano bacati kišu ruža, i to je svoje obećanje poslije svog ulaska u nebo nebrojenim čudesima izvršila i izvršuje. Papa Pijo XI pribrojio ju je blaženim djevicama, a dvije godine kašnje, za vrijeme jubilejske godine 1925 proglasio ju je sveticom.

II.

DJELITELJICA MNOGOBROJNIH MILOSTI.

Za života svoga kazivala je ova mila Svetica da će, kad umre, sipati s neba na zemlju obilje ruža. To svoje obećanje ona je ispunila. Bog joj je dao moć da dijeli brojne milosti u vremenitom i duhovnom pogledu i tisuće su već osjetile njezinu blagu pomoć u različitim nevoljama i potrebama duševnim i tjelesnim. Sam vrhovni glavar katoličke Crkve, sv. O. Papa Pijo XI. izjavio je da najviše ima da zahvali ozdravljenje od svoje posljednje teške bolesti ovoj miloj Svetici.

Među mnogobrojnim ružama, koje je mala sv. Terezija sasula na zemlju evo samo jedna:

Andrew — Bert Landor, bivši britanski vojnik u svjetskom ratu, odlikovan za hrabrost, danas ugledan privatni činovnik iznio je nedavno slijedeći ovjeren i dokumentima potkrijepljen događaj, koji mu se desio za vrijeme rata, a u kom se zrcali moć Terezijinog nebeskog zagovora.

»Kada sam prvih dana g. 1917. polazio na bojno polje u Francusku i vozio se iz Cherburga u Pariz, dade Providnost te moradoh za više sati ostati u Lisieuxu. Upotrebih neočekivanu priliku i pohrlih u Karmel, gdje se pred samim zemnim ostacima Malog Cvijeta predadoh u njenu milosrdnu i čudotvornu zaštitu.

Njena slava bijaše već prebrodila Kanal i počela hvatati maha u Engleskoj; tako da sam već kod kuće bio počeo

da ju na osobiti način štujem, pogotovu pak kad sam pročitao onu njezinu divnu knjigu: »Povijest jedne duše«.

Ah, koliko li puta nijesam — Svevišnji Bože — osjetio čudesnu snagu Terezijinog odvjetovanja!

Izabiram ovdje, između tolikih, onu nezaboravnu zgodu, koju doživjeh dne 28 ožujka g. 1918. na fronti kod Arrasa, kad je na osam britanskih pješačkih divizija bilo udarilo dvadeset njemačkih.

Uh, kad se samo sjetim, kakav je to bio strahovit dan!

Služio sam kod poljskog topništva i nalazio sam se, kao motrilac sa još trojicom drugova, na jednom vrlo izloženom i opasnom posmatralištu. Svud naokolo tutnjile granate i praštili šrapneli. Još i danas, nakon toliko godina, fijuču mi u ušima olovne kuglice.

U jednom trenutku, baš se bijah mašio telefonske slušalice, da zapovjedniku baterije dadem neku obavijest, kadli tresnu grom. Teška njemačka granata udari usred mog posmatrališta i raznese ga na sitne komadiće. Oćutih, kako me neka neodoljiva sila, neki grozan vihor podiže strjelimice u vis, zavitla poput slamke i hitnu nekuda daleko. Pred očima se zacrni, svijest se smrknu, svega nesta...

Kada dođoh k sebi — osvijestio sam se u ostalom veoma brzo — nađoh se ležeć u velikom busu poljske trave, zdrav i nepovrijeđen. Prva mi je bila, da na koljenima vruće zahvalim Bogu i Malom Cvijetu.

Moja tri druga izgiboše svi do jednog.

Poglavari bijahu na prvi mah više nego stalni, da sam i ja poginuo, tako da se ne mogahu dosta načuditi ugledav me živa i zdrava.

»Jeste li to u istinu vi, Andy« — povika zapovjednik baterije, kad me vidje — »ili je to vaš duh?«

»Da vas nijesam trenut prije katastrofe vlastitim ušima čuo na telefonu« — nastavi zapovjednik — »mislio bih da ste prije toga strugnuli vani i tako izbjegli smrti. Inače prirodnim načinom ne da se takova šta protumačiti«.

I uopće svi — a bilo ih je na stotine — te se u času kad je granata udarila nalazahu u neposrednoj blizini posmatrališta, držahu da me je skupa s ostalima eksplozija raznijela i zemlja progutala. Poslije boja mnogi zaboraviše što

su sami pretrpjeli, tiskahu se oko mene da gledaju čudo neviđeno: čovjeka, komu je pred nosom eksplodirala teška granata, a da mu nije nanijela nikakve ozljede, dok je inače unaokolo sve živo pobila i sa zemljom sravnila.

Zamolio sam nadležne, da bi o ovome izdali službeno posvjedočenje, što je dakako rado učinjeno.

Čim je nastalo primirje odoh ponovno u Lisieux, da skrušeno zahvalim mojoj čudotvornoj Odvjetnici«.

Ova i nebrojene druge milosti naše mile Svetice neka nas potaknu na pouzdanje prema njoj, čiji je zagovor kod Boga tako moguć. A da uspješnije postignemo njezin mogući zagovor, nastojmo je nasljedovati u njezinom kreposnome životu, jer je ona

III.

VRSNA UČITELJICA DUHOVNOGA ŽIVOTA.

Današnji slavno vladajući Papa Pijo XI. veoma je pobožan maloj sv. Tereziji. On znade često kazati, da mu ona riješava najteže probleme.

U životu ove mile svetice nema ništa što bi nas strašilo. Nema tu oštrine, nema ništa nenaravnoga, ništa teškoga. Uza svu strogost karmelitanskog reda ona je ostala vedra i vesela duha. Njezina je pobožnost zapravo kršćanska odlučnost: *kloniti se od grijeha, vršiti revno svoje dužnosti, one svagdanje, one najmanje, najobičnije.* A to svi možemo i svi moramo. To su oni maleni, ali sigurni, putovi, sa jednim ciljem: ujedinjenje s Bogom.

Ponesimo pred njezinu sliku buket jesenskih ruža. Ove ruže možda i nijesu tako sjajne kao u proljeću. Jesenske kiše su ih pokvasile, a mrzli vjetrovi polomiše njihove latice. Ali svejedno on će ih primiti. Ona je učiteljica kako se i po malim putovima i sa jednostavnim metodama dolazi do svetosti. Poklonimo joj mala odricanja i neznatne žrtve. Ona će ih obasuti sa nebeskim ružama, koje nikad ne venu, već rastu u vječnom proljeću nebeskog Zaručnika.

---

4 oktobra

Sv. Franjo Asiški

»Jesi li vidio slugu moga Joba? Nema onakoga čovjeka na zemlji, dobra i pravedna, koji se boji Boga i uklanja se oda zla«. Job 1 8

Rijetko se, bez sumnje, čula na svijetu ljepša pohvala od ove, koju je sam višnji Bog izrekao nad svojim vjernim slugom Jobom.

Tu istu pohvalu možemo pravom primjeniti i na slugu Božjega, čiji blagdan danas slavimo, na Serafskoga Oca sv. Franju Asiškoga, triju franjevačkih redova slavnog Utemeljitelja. Uistinu ovako savršena čovjeka kakav je bio sv. Franjo Asiški teško je naći na zemlji. Poslije našega Gospoda Isusa i Njegove presvete Majke, teško je naći biće, koje bi bilo bliže srcu čovječanstva od milog Sveca iz Asiza. Poslije Gospoda našega Isusa i Njegove Neoskvrnjene Majke, malo je ko za sobom poveo brojniju, odličniju, zanosniju i vrijedniju vojsku dobrovoljaca evanđeoskih savjeta i ljubavi od Asiškoga Sirotana, drugoga Serafa ljubavi.

Njega, kao ni jednog drugog katoličkog sveca, svak razumi i svak voli. Razume ga ljudi sa sjevera i juga, sa istoka i zapada. Vole ga svi narodi kao svoga sina, jer on — rodoljub Italije — kao savršeno dijete Evanđelja bio je i građanin čitavoga svijeta. Franju poštuje, cijeni i voli: i protestant, i pravoslavni, i Židov, i poganin. Franju poštuje, cijeni i voli: i Francuz, i Englez, i Nijemac, i Španjolac, i Slaven. On je govorio rječnikom Evanđelja; on je savršeno shvatio universalnost, općenitost Crkve Kristove; on je kao »drugi Krist«, veli Bosujè, ljubio, iskreno, od srca, zanosno sve ljude, sve narode, sve stvorove, i uz Pavla, postao je najautentičniji kršćanin: — postao je srce kršćanstva, pa je stoga kroz vjekove ostao miljenik čovječanstva.

Slaveći danas blagdan ovoga velikoga Sveca, stojeći s poštovanjem i pobožnošću pred njegovom svetom slikom, pogledajmo časkom u njegovu serafsku dušu, pogledajmo je

1 u odnošaju prema Bogu,
2 u odnošaju prema čovječanstvu,
3 u poredbi s našom dušom

i svijetli lik Serafskoga Oca iskrsnut će pred nama u neobičnoj ljepoti i mi ćemo zaželjeti, da mu se u koliko je to moguće približimo.

I.

SV. FRANJO U ODNOŠAJU PREMA BOGU.

Ko da iskaže onu tijesnu, intimnu vezu, koja je spajala Franjinu dušu sa njezinim Bogom? Bog je bio jedini predmet Franjine duše.

a) To se jasno razabire iz njegovog čestog uzdaha: *»Bog moj i sve moje«*. Za Franju kao da nije ništa drugo postojalo na svijetu osim Boga. Ako je on i gledao zemlju i ljude i zvijezde i mjesec i sunce i nebo, opet u svemu tome vidio je samo Boga, kojega je ljubio svakom žilicom srca svoga. On je samo u Bogu živio, u Njemu se micao, u Njemu bitisao.

b) Jedan od prvih životopisaca Franjinih, glasoviti Toma Celano veli: *Srce* je svečevo bilo kako neko *savršeno glazbalo* i kao što žice na glazbalu zatitraju i davaju milozvučan glas kad ih se dirne gudalom tako bi zatitrala svaka žilica na srcu Franjinu, čim bi ko spomenuo riječ »Ljubav Božja«. Zato kad bi ga koji siromah zamolio milostinju za ljubav Božju, ganuo bi se do dna duše.

c) Kad bi samo spomenuo *Ime Božje,* Franjo bi se u duhu uznesao. Osjećao je tada čisto veselje i sreću, bio bi sav preobražen. U njemu se nalazilo vrelo žarke ljubavi, koje se izlijevalo po cijelom njegovom biću, pa i na druge. Oživila bi mu boja lica, te bi ono poprimilo anđeoski izraz. Jedne su ga noći, tvrdi sv. Bonaventura, vidjeli okružena svijetlim i sjajnim oblakom.

d) Srce se njegovo *rastapalo od ljubavi prema Bogu* i u tim sretnim časovima, kad bi se udubio u *razmatranje o Bogu,* ne bi više znao, što se oko njega događa. Jednom je išao kroz napučeni gradić Borgo San Sepolcro. Tu ga opkoli veliko mnošto naroda, te su ga se mnogi doticali, a neki su ga vodili na sve strane. On nije ništa znao, niti je išta vidio, niti išta čuo oko sebe, kao da je bio mrtav. Kad su bili već daleko izvan grada i približavali se bolnici za gubavce, gdje je sveti razmatratelj nebeskih stvari htio otsjesti, svijet se raziđe. Franjo se prenu kao da je došao

s drugoga svijeta, te je počeo pitati svoga druga, da li se približuju Bogu.

e) *Služio je Bogu* u goloti i studeni, u gladu i žeđi. Upitan jednoga dana, kako može zimi podnositi studen, odvrati pun žara duševnoga: »Kad bi iznutra gorjeli ljubavlju za Boga i željom za nebeskom otažbinom, lako bi trpjeli vanjsku studen«.

f) *Tijelo duši, a duša Bogu.* Franjo je htio da takav red bude u njegovom životu. Ta se namjera lako opažala, kad bi mu se duša bavila kakvom uzvišenom zadaćom. U tim je prilikama zahtijevao, da joj se i tijelo pridruži na pomoć. Na primjer u misijama, moralo bi se i tijelo pokazati gorljivim, srčanijim: moralo je ići, trošiti se, a da se ni najmanje ne potuži. Još je više zahtjevao žrtve od svoga tijela *na molitvi,* osobito javnoj. Cijelo bi njegovo držanje svakome moralo udahnjivati poštovanje. Nikad se ne bi oslonio o zid ili o što drugo, ma kako bilo stanje njegova zdravlja. Cijelo vrijeme božanskoga čina stajao je uspravno, oborenih očiju, bez prekida i bez odmora. Ni na putovanju ne bi u tom ništa mijenjao. Ako bi svetac putovao pješice, odmah bi se zaustavio čim bi prispio do crkve u određeni sat za molitvu. Malo mu je bilo stalo do ružna vremena. Vraćajući se jednom iz Rima, pokisnuo je do kostiju, jer je na velikoj kiši molio. Kad su neki na to prigovorili, jer da je to štetno za zdravlje, svetac odvrati: »Ako se tijelo ustavi, da se okrijepi jelom, premda će biti hrana crvima, u kakovu onda miru i pokoju mora duša primati svoju hranu, koja je sam Bog?«

g) Užgan ljubavlju Božjom želio je *prikazati sebe Gospodu kao živu žrtvu* u plamenu mučeništva, da vrati Isusu, koji se žrtvovao za nas, smrt za smrt. Triput je išao među nevjernike i u tim je prilikama, svjedoče njegovi povjesničari, više letio nego išao tako je bila velika njegova gorljivost.

c) Da ne duljim, dosta je da vas posjetim na svetu *Božićnu noć u Grečiju* i na utisnuće *Isusovih rana* na Franjino tijelo na *gori Alverni,* pak da zaključite kako je žarko ovaj Seraf ljubavi ljubio svoga Boga i kako je tijesan vez spajao njegovu dušu sa njezinim Bogom. Sv. Bonaven-

tura kaže, da je Franjina duša bila prožeta ljubavlju Božjom, kao što je gorući ugljen proniknut ognjem. A Toma Celano veli, da nitko nije ljubio kao Franjo.

II.

ODNOŠAJ SV. FRANE PREMA LJUDIMA.

Božanski Spasitelj Isus Krist nije ostao u krilu svoga Oca, nego je sašao k čovjeku da ga spasi. Onaj bi bio posve nesavršen učenik toga milostivoga Spasitelja, tko ne bi svom dušom s Njim ljude ljubio, nesamo s Njim nego kao i On, u koliko je to moguće. Sv. Franjo, savršena slika Kristova, ljubio je Boga, pak je zato ljubio i ljude i gledao im u svemu činiti dobro.

a) Sve je on u čovjeku ljubio, ali ponajviše *njegovu dušu.* Onaj ne ljubi Isusa rekao bi kadšto, koji ne ljubi one duše, za koje je Isus dao svoj život. Za Franju su duše bile veliki čar, one su ga privlačile, za njih se, veli Toma Celano, u molitvi s Bogom borio, za njih je propovijedajući trošio svoje sile, za njih je napokon do junaštva davao svete izglede. Uvijek je bio pripravan sve dati, pače sama sebe, da se samo duše ljudske zaodjenu onom ljepotom koju Bog izlijeva na svoje vjerne sluge.

b) Duše je Franjo ljubio na prvo mjesto, jer su one naše pravo blago, ali se skrbio još i za drugo. Potpuno je vršio ono Apostolovo načelo: *Veseliti se s onima, koji se vesele, a plakati s onima, koji plaču.* On nije prezirao ništa što uistinu zadovoljuje čovjeka. Slava otažbine, borba za slobodu, kućno veselje, čar poezije, odlično vladanje, obrazovanost, sve je to razumio, svemu u svojoj mjeri sudjelovao. Nije on ni kao redovnik ni kao svetac učinio krivo ni građaninu, ni plemiću, ni istome pače trubaduru.

c) Ali sigurno možemo reći da je Franjo bio osjetljiviji za nesreću nego za ono što je čovjeku slatko i ugodno, te je činio sve što je mogao, da osokoli one koje bi na ovom svijetu snašla kakova bijeda i žalost, a kad ne bi mogao to sam sobom učiniti, tada bi se poslužio većom moći, što ju je stekao svojim krepostima. Čudesa su njegova bila, poput onih u Evanđelju, vrlo jednostavna, naime čudesa

dobrote i sažaljenja. On je bio slijepcu oko, hromu noga, bolesniku zdravlje.

d) Tvrde njegovi životopisci, da se sa samim grješnicima sastajao. Nesamo da je molio za njih, nego se i družio s njima. Tada bi upotrebio sva moguća sredstva da otkrije žalosno njihovo stanje. »Svetiji od svetaca, — veli Toma Celaño — kad je bio u društvu s grješnicima, bio bi kao jedan od njih«. Ne bi zaista čovjek mogao bolje izraziti okretnosti slobodne duše, koja se zna svima prilagoditi, da sve predobije za Isusa.

Takva je bila Franjina ljubav, kojom je postao prijateljem svih ljudi.

III.

POREDBA S NAŠOM DUŠOM.

Sa ovog svetog savršenog lika, svratimo, predragi, kratak pogled na nas same, na dušu našu. Poredimo je s dušom Serafskoga Oca. O kako ćemo se morati duboko zastidjeti!

Bio je sv. Franjo kao i mi: dijete ove crne zemlje, građanin našeg evropskog života, sin svoga naroda. A kolika razlika između nas i njega! On je gorio — premda dijete ove crne zemlje — od neugasive i neutažive ljubavi prema Isusu. I ta ljubav bila je tako duboka i tako iskrena, da je on dosljedan svojoj ljubavi, pošao za Isusom, koji je u Betlehemu zaručio skrajnje Siromaštvo; koji je za vrijeme čitava čovječanskoga života cvao od Čistoće; koji je za pobjedu svoga Nauka zagrlio Križ i krvlju posvjedočio istinitost Evanđelja. A mi, djeca ove crne zemlje, ljubimo prolazna, nestalna, kukavna dobra zemaljska: materijom ubijamo duh, koji pod teretom lažnog dobra i prolazne naslade vene u pustinji tjelesnih užitaka. Ko ljubi zlato, ne može da ljubi čistoću! Ko nije čist, nije kadar da se popne na Golgotu i da na Križu života posvjedoči za Istinu!

Franjo je bio i građanin evropskog života, građansko dijete tadašnje evropske sredovječne uljudbe i kulture. Budući da je veliko načelo čovještva bilo osovina njegova društvenoga preporoda, postao je apostol društvene Pravde, zaštitnik izrabljivanih, otac moralno i materijalno pljačkanih. Prema svakome je mili Svetac imao puno srca! Nije

poznavao razliku između učena i neuka, bogata i siromaha, muška i ženska! Bio je apostol sveopćeg bratstva, pjesnik međusobne bratske ljubavi, učitelj pravičnosti, rada i milosti. Osnovao je redove — za svećenike, cvijet ljubavi Otkupitelja. On jednako čisto, zanosno i sveto voli sinove svih staleža, djecu svih naroda sa sve četiri strane svijeta. On nema neprijatelja... on ima samo Braću, posvuda samo Braću. I na sjeveru, i na jugu, i na istoku, i na zapadu. Stoga s pouzdanjem , s povjerenjem, s udivljenjem u nj gledaju najodličniji duhovi čovječanstva kao u najplemenitiji uzorak duševne finoće, nutarnje plemenitosti i dobrote...

A koliko u nama samoljublja, samoživosti, nenavidnostii, mržnje, nepravde i sličnih poroka!

O kad bi, reče Klemansò, »svaki kršćanin u svojim žilama imao samo jednu kap krvi sv. Franje iz Asiza, čitav bi se svijet obnovio«. I to je istina, jer je naš dragi Otac — Svetac čistoće, učitelj pravde, propovjednik bratstva i ljubavi — On dragi Otac sirotana!

---

18 oktobra

Sv. Luka Evanđelista

»Poslasmo... brata, koji je hvaljen radi Evanđelja po svim crkvama«. II. Kor. 8 17

Velika je čast biti javno pohvaljen od onako uglednoga Apostola, kakav je Apostol naroda sv. Pavao. Još je veća čast, kad se ta pohvala javno čita u crkvama već punih 19 vjekova. A najveća je čast biti uistinu dostojan takove pohvale.

A sv. Luka, čiji blagdan danas slavimo, i na koga se odnosi ona pohvala sv. Pavla, zaslužio je uistinu tu pohvalu. On je bio revni pomagač na apostolskim putovanjima Apostola naroda, on je ta putovanja i opisao u knjizi Djela Apostolskih, te ako danas znamo za tolike divne primjere revnosti i ljubavi svetih Apostola, napose neumornoga sv. Pavla, imamo da zahvalimo peru vrsnoga pisca sv. Luke. I

ako danas znamo za tolike dirljive crtice iz života našega božanskoga Spasitelja, napose one koje nam otkrivaju Njegovu nježnu ljubav prema siromasima, bijednicima i grešnicima, opet imamo da zahvalimo peru ovoga sveca, koji je napisao treće Evanđelje, koje se često u crkvi čita preko sv. Mise.

Baš zato i kao vrsni pobožni pisac i kao revni pomagač Apostolu naroda u širenju Evanđelja zaslužuje sv. Luka i našu hvalu. Promotrimo zato danas:

1 misionarski rad sv. Luke,
2 njegov književni rad,
3 napose njegovo Evanđelje.

I.

MISIONARSKI RAD SV. LUKE.

Sv. Luka rodio se u Antiohiji, glavnom gradu Sirije, od poganskih roditelja. On je bio liječnik, veoma naobražen, a možda i slikar. Svakako ima po starodrevnoj predaji slika, koje predstavljaju Bl. Dj. Mariju i Isusa, a za koje se kaže da su od Luke načinjene; i danas pokazuju takovih slika u Rimu. I za onu čudotvornu sliku, koja se štuje na Trsatu, na glavnom oltaru, govore da je djelo sv. Luke.

Luka u svojim Djelima Apostolskim opisuje sam sebe kao putnoga druga sv. Pavla na putu iz Troade u Filipi, glavni grad zemlje Macedonije (god. 51.); tu on i ostane, dočim Pavao odatle otide u Solun, a onda u Grčku. A kad se Pavao u Macedoniju povrati, onda Luka s njim pođe u Jeruzalem, u Cesareju, u Rim. Poslije smrti Pavlove, po svjedočanstvu sv. Epifanija, propovijedao je Luka riječ Božju u Galiji, Italiji, Dalmaciji i Macedoniji. Izidor tvrdi, da je Luka u Bitiniji mučeničkom smrću umro. Tako se nalazi i u rimskom martirologiju. Na zapovijed cara Konstancija (g. 357), kako sv. Jeronim tvrdi, prenesoše tijelo Lukino sa tijelom sv. Andrije iz Ahaje u Carigrad. Sv. Luku kao mučenika slavi sv. Crkva danas dne 18. listopada.

Draga moja braćo!

Svi mi, koliko god nas je katolika, treba da budemo u neku ruku misionari, širitelji Kraljevstva Božjega na zemlji.

Ne treba nam dakako u tu svrhu poduzimati onako daleka i teška putovanja, kakva je poduzimao današnji svetac; u kući svojoj, u mjestu svome imamo dosta i dosta prigode da revnujemo za slavu Božju, za spas bližnjega.

Vi ste čuli puno puta govoriti o katoličkoj akciji. Nju veoma preporučuje današnji slavno vladajući Papa Pijo XI, preporučuju je i svi biskupi u svojim biskupijama. Ta katolička akcija nije u crkvi ništa nova, osim što je samo ime novo. Ona nastavlja rad prvih apostola i vjernika, a sastoji se u tome da ne samo mi svećenici, nego i vi svjetovnjaci zajedno s nama poradite oko toga da se kršćanski duh i život uvede u naše današnje društvo. Svaki treba da ustaje na obranu kršćanskoga imena, svaki treba da nastoji da se Božje i crkvene zapovijedi vrše, a u prvome redu treba da ih sam vrši. Sv. Luka je širio Evanđelje među poganima, mi širimo kršćanski život među našim ukućanima i sumješćanima i zaslužit ćemo pred Bogom pohvalu revnitelja Evanđelja, kako ju je zaslužio današnji sveti Evanđelista.

II.

KNJIŽEVNI RAD SV. LUKE.

Sv. Luka je puno doprinio širenju Evanđelja sa svojim književnim radom. On je napisao dvije prekrasne knjige, obje od Boga nadahnute i kao takove uzete u zbirku kanonskih knjiga Svetoga Pisma Novoga Zavjeta.

Prva je knjiga *Djela Apostolska.* U toj knjizi sv. Luka krasnim stilom crta djelovanje Apostola od Isusovog uzašašća na nebo i primitka Duha Svetoga pak sve do druge godine sužanjstva sv. Pavla u Rimu. Crta sv. pisac kako su sveti Apostoli propovijedali evanđelje i osnivali kršćanske općine najprije po Judeji i Samariji, a zatim po ostalim dijelovima prostranoga rimskoga carstva. Osobito riše rad prvaka Apostolskoga sv. Petra a još opširnije djelovanje Apostola naroda sv. Pavla, kojega je i on pratio na nekojim putovanjima.

Druga je knjiga sv. Luke *Evanđelje po Luki.* Pisao je prema propovijedanju sv. Pavla i prema kazivanju drugih Apostola, onih koji su bili s Isusom. Opisao je, što nije ni jedan drugi Evanđelista, porođenje i djetinstvo Isusovo, a

sva je prilika da je to opisao prema propovijedanju Bl. Dj. Marije, s kojom je neko doba živio u Efezu.

Obe ove knjige čitale su se, a čitaju se još i danas, u crkvama i u kućama na veliku duševnu pobudu i utjehu vjernicima. Tako je, eto, ovaj današnji svetac upotpunio svoj apostolski rad dobrim štivom.

Neka nam on i u ovome bude uzorom. Danas je nadasve potrebno podupirati dobru štampu, jer je štampa, kako su to mnogi kazali, jedna od najvećih sila na svijetu. Njom se može više postići nego ikakovim usmenim predavanjima, propovijedima, agitacijama itd. Štampa danas zalazi u svaku kuću, u svačije ruke, i, ako je dobra, oplemenjuje srca i duše, ako je pokvarena, kvari obitelji i društvo. Zato, predragi, budite oprezni pri čitanju. Držite, kupujte i čitajte samo dobre katoličke knjige, časopise, novine, a nastojte da ih i drugi uzimlju i čitaju, i tim ćete uspješnije raditi za širenje kraljevstva Božjega na zemlji.

III.

EVANĐELJE SV. LUKE.

Zaustavimo se, časkom, na Evanđelju sv. Luke. U njemu nalazimo što nas osobito mora dirnuti: nježno milosrđe dobroga Spasitelja našega prema nama, bijednim grešnim ljudima.

a) Eno otvorimo ovo Evanđelje i čitajmo glavu 4.: Tu nalazimo prvu propovijed božanskog Učitelja, a u toj propovijedi čujemo slatke utješljive riječi: »Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaza da navješćujem Evanđelje siromasima. Posla me da propovijedam zarobljenima otkupljenje i slijepima vid, da oslobodim potlačene, da propovijedam milosnu godinu Gospodnju«.

b) Otvorimo i čitajmo glavu 7. Jedna siromašna žena grešnica, čuvši da je Isus na večeri kod nekoga bogatoga farizeja, ide tamo, baca se pred noge Njegove, suzama ih pere i kosom svojom otira. A dobri Spasitelj blago joj veli: »Ženo, oprošteni su ti grijesi, vjera ti je tvoja pomogla, idi u miru.«

c) Otvorimo i čitajmo glavu 10 i naći ćemo tu onu dirljivu priču o milosrdnom Samaritancu; priču koja nam pokazu-

je neizrecivu brigu, koju je uložio za naše spasenje ovaj pravi Samaritanac, milosrdni Spasitelj naš.

d) Otvorite dalje, pak ćete tu naći, kako On dolazi u kuću Zakeja carinika i grešnika i blago mu veli: »Danas dođe spasenje kući ovoj, jer je i ovo sin Abrahamov. Jer je Sin čovječanski došao tražiti i spasiti što bi izgubljeno« (Gl. 19). Naći ćete, kako raskajanom razbojniku na Križu blago veli: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju«. A tako kaže svakome raskajanome grešniku.

d) I što da vam duljim? Uzmite sami u ruke ovo divno Evanđelje, listajte ga i na svakoj stranici susrešćete divne riječi, slike i događaje, čudesa božanskoga milosrđa. Ali vas ipak upozorujem na još jednu stranicu, glavu 15, onu u kojoj je ona divna *priča o rasipnom sinu*, priča, za koju sami racionalisti kažu, da je najljepši dragulj u književnosti svega svijeta. Tu ćete upoznati sebe same pod onim rasipnim sinom; jer ste i vi možda više puta išli daleko od miloga, ljubavi puna, Spasitelja; pod onim dobrim ocem, koji sve oprašta sinu svojemu, kad se vraća k njemu, vidimo Boga svoga, koji zaboravlja sve što je bilo, sve uvrede koje mu nanesemo, pak samo što panemo na koljena i raskajano, plačućim glasom zavapimo: »Oče, sagriješih proti nebu i tebi, već nijesam nostojan zvati se sin tvoj«, On nas grli, ljubi, milostima obasiplje.

I što ću dalje da vam govorim? Uzmite sami u ruke ovo divno Evanđelje svetog Luke, listajte ga, čitajte ga: i na svakoj stranici naići ćete na slične dokaze neizmjerne ljubavi Isusove prema nama. I nije moguće da ćete ostati hladni. Vaše će se srce smekšati, skrušiti, ražariti ljubavlju prema milome Spasitelju.

---

28 oktobra

Sv. Šimun i Tadej (Juda) Apostoli

»Ovo su dvije masline i dva svjetionika što svijetle pred licem Gospodara zemlje«. Obj. 11 4

Ove riječi Objavljenja sv. Ivana Apostola možemo punim pravom primjeniti na naša dva sveta apostola, čiji blagdan danas slavimo: na sv. Šimuna i Tadeja. Oni su uistinu dvije masline, jer su pretilinom Evanđelja i milosti Božje začinili veliki dio zemaljske kruglje: Tadej Mezopotamiju, Šimun Egipat. — Dva su svjetionika, jer su svijetlom propovijedanja i revnošću za spasenjem rasvijetlili prostrane dijelove svijeta i ražarili ih ognjem ljubavi Božje. I kao što se običava svijetnjake stavljati na oltar, da gore za vrijeme službe Božje, tako su ova dva sveta Apostola izgarajući od ljubavi Božje i revnosti za spasenje duša došli u Persiju, zajedno se sastali i kao na oltaru Kristovu slavnim mučeništvom proslavili Njegovo Ime.

Promotrimo, kako su sv. Šimun i Tadej

1 za života živjeli samo za Isusa,

2 kako su se na smrti žrtvovali za Isusa,

3 kako možemo mi živjeti i umrijeti za Isusa.

I.

KAKO SU SV. ŠIMUN I TADEJ ŽIVJELI ZA BOGA.

1 *Sv. Šimun* se rodio u Kani Galilejskoj, zato se i zove, za razliku od Šimuna Petra, Šimun Kananejac. Neki sveti Oci govore, da je on bio onaj sretni zaručnik, na čijoj je svadbi bio božanski Spasitelj sa svojom presvetom Majkom i tom zgodom, kad je u kući ponestalo vina, pretvorio vodu u vino. To je čudo tako djelovalo na Šimuna, da je, dogovorno sa svojom zaručnicom, otišao od nje i išao za Isusom.

Zovu ga također Šimun Zelot, to jest revnitelj, ime koje su mu bez sumnje nadjeli zbog velike njegove revnosti u službi Isusovoj. I ako nam sveti pisci pobliže ne govore o toj revnosti Šimunovoj, mi si je možemo lako predstaviti znajući da je on bio u blizini Isusovoj pune tri godine, idući s Njime, slušajući Njegovu nauku, gledajući divna čudesa koja je činio i divni primjer sveta života, koji je pružao. Šimun je pokazao još veću revnost u službi Isusovoj, propovijedajući Evanđelje po raznim stranama svijeta, napose među Egipćanima a kašnje među Persijancima.

2 *Sv. Tadej*, kojemu je pravo ime Juda, ali je za razliku od Jude Iškariota, nazvan Juda Tadej, što znači »Srčani« rođeni je brat apostola sv. Jakova Mlađega i sv. Šimuna, drugog biskupa u Jerusalemu.

Da je i on živio za Isusa, imamo jednu dragocijenu potvrdu sa posljednje večere Gospodnje. Kad je božanski Spasitelj govorio svojim učenicima, da će im se objaviti, Tadej Ga zapita: »Gospode, kako to da ćeš se nama objaviti, a ne svijetu«? Izgleda kao da je gorljivom učeniku bilo žao, što će se Isus samo malom broju svojih učenika objaviti, on je želio da se svemu svijetu objavi, da Ga svi upoznadu i uzljube. Isus je to i potvrdio, kad je Tadeju odgovorio: da će se objaviti svima onima, koji Ga htjet budu ljubiti i Njegove zapovijedi vršiti: »Tko mene ljubi, moju će riječ držati, i Otac će moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod Njega ćemo se nastaniti«. (Iv. 14 22).

Po primitku Duha Svetoga otišao je i Tadej da ljude obraća Kristu. Polje njegovoga apostolskog rada bilo je najprije Arabija, pak Sirija, a na posljetku Persija, gdje se sastao sa sv. Šimunom.

II.

KAKO SU SE OVA DVA SV. APOSTOLA ŽRTVOVALA NA SMRT ZA ISUSA.

Obojica su velikim žarom stali po prostranoj Persiji propovijedati vjeru Kristovu. Baš tada je persijski kralj bio u ratu s Indijancima. Poslavši protiv njih silnu vojsku, upitao je preko vračara svoje krive bogove, hoće li dobiti ili izgubiti rat. Vračari mu rekoše: da mu ne mogu ništa odgovoriti dok su u njegovoj zemlji dva stranca Šimun i Juda, koji trijebe vjeru u persijske bogove. Kralj odmah pozove preda se oba Apostola a istodobno pozove i vračare, te im naloži da sada kažu kakav će biti ishod rata. Vračari stadoše govoriti, da će rat dugo trajati i da će biti veoma krvav. Na to Apostoli od Boga nadahnuti povikaše: »Lažete! Sutra ujutro doći će poslanici indijskog kralja i molit će za mir«.

Kralj Bodarah na to zatvori u tamnicu i vračare i Apostole čekajući jutro da vidi ko ima pravo. Kad je bilo sutradan, uistinu dođoše, kako su Apostoli unaprijed kazali, poslanici indijskog kralja moleći za mir. Kralj Bodarah, veseo, oslobodi iz tamnice svete Apostole i velikom ih čašću otpusti, dok bi bio pogubio sve vračare, da se nisu za njih zauzeli Apostoli.

Poganski vračari mjesto da budu zahvalni svetim Apostolima kipjeli su sve više mržnjom na njih. I pozovu dva krotitelja otrovnih zmija, da bi s njihovom pomoću pogubili Apostole. U kraljevskom dvoru i u prisustvu kralja imali su čarobnjaci izvoditi razne igre sa zmijama, a onda natjerati na Apostole koje su također tamo pozvali, zmije, da ih smrtonosno ujedu. Ali i ovog puta ispunila se riječ božanskoga Učitelja, koji je za svoje učenike kazao, da će zmije u ruke uzimati i ništa im neće nauditi. Kad su čarobnjaci naveli ljute zmije na Apostole, oni im u ime Isusovo zapovjediše da napadnu čarobnjake, ali tako da ih ne usmrte. I zbilja, u čas, goleme otrovnice saviju se oko tijela svojih krotitelja i stanu ih nemilo mučiti i bili bi ih usmrtili, da im nisu to sveti Apostoli zabranili.

Ipak ni to nije osvijestilo vračare i poganske svećenike. Kad su oni vidjeli, kako se sve više svijeta obraća na propovijedanje Apostola, nahuckali su na njih narod u pokrajinskom gradu Suaniru. Tu su ih uhvatili i svezane doveli pred oltar boga sunca i mjeseca, sileći ih da im prinesu žrtve. Kad su to sveti Apostoli odlučno odbili, dokazujući zasljepljenom narodu, da su sunce i mjesec samo stvorenja višnjega Boga, onda su ih stali nemilo mučiti i napokon ih pogubili. Sv. Šimun bio je jednom pilom kroz dužinu tijela prepiljen dok su sv. Tadeji sjekirom odrubili glavu. Dio njihovih svetih moćiju bio je kašnje u Rim dovežen, gdje se osobitom pobožnošću štuju još i danas.

III.

KAKO MOŽEMO I MI ŽIVJETI I UMRIJETI ZA ISUSA.

Eto tako su oba dva sveta Apostola živjeli i umrijeli za Isusa pak sada uživaju vječnu slavu na nebesima i veliku

čast na zemlji. Oni su uistinu bili kao maslina, čije je ulje dobrih djela u lampadi njihova života gorilo na oltaru Božjemu; bili su kao svjetionici na istom oltaru Božjemu, čije su svijeće ljubavi izgorile u službi za Boga svoga.

Moja draga braćo!

a) Poznata vam je lijepa priča božanskoga Učitelja o deset djevica. Pet su bile mudre, a pet lude. I one mudre uzeše ulje u sudovima svojim sa svijećama a pet ludih uzevši svijeće ne uzeše ulja sa sobom i tako otidoše pred Zaručnika. I onih pet mudrih djevica, koje su imale sudove pune ulja uđoše sa Zaručnikom na svadbu, a pred pet ludih zatvoriše se svadbena vrata. Svi oni, koji život svoj ispune dobrim djelima, to su kao mudre djevice, i oni će ući u vječno blaženstvo, a oni koji žive bez dobrih djela to su kao lude djevice, pred kojima će se zatvoriti rajska vrata. Kojima mi pripadamo? Je li život naš ispunjen dobrim djelima, kao što je bio današnjih svetih Apostola?

b) Poznato vam je također, kako je božanski Učitelj kazao svima nama: »Neka budu boci vaši pripasani i svijeće goruće u rukama vašim, da budete slični ljudima koji čekaju gospodara svoga, kad se vraća s pira, da mu odmah otvore čim dođe i pokuca.« Te svijeće u rukama, opet znače dobra djela naša, napose ljubav prema Bogu. Imamo li mi te svijeće? Gori li naš život u vršenju dobrih djela tako da možemo bez straha čekati dolazak Boga našega i ući k Njemu da navijeke sretni budemo? Ugledajmo se na današnja dva sveta Apostola pak neka i život naš poput masline donese ulja dobrih djela i poput svjetionika neka se izgara od ljubavi za Boga, pak ćemo Njega navjeke uživati na nebesima. Amen.

---

1 novembra

Blagdan Svih Svetih

»O kako je slavno kraljevstvo, u kome se s Kristom vesele svi Sveti«. Iz današnjeg oficija.

Pred mojim očima pruža se danas prekrasan prizor: Stojim, gledam i motrim: preda mnom se pruža u nedogled prostrano, ravno polje.

Puklo polje dugo i široko,
Ne može ga pregledati oko,
Niti li ga preletjeti soko.

A po njemu, kao divni šareni sag, rascvalo se mnogobrojno raznobojno mirisavo cvijeće. Sve cvijetak do cvijetka, a sve jedan ljepši od drugoga. Tu je bijeli ljiljan i rumena ruža; ondje crvenkasti karanfil i plava ljubica; onamo opet žuti jorgovan i zelenkasti bosiljak. Ne znaš koji bi prije pogledao, kojemu bi se više divio.

Stojim, gledam i motrim. I razabirem: to nije zemaljsko polje, niti je na njemu zemaljsko cvijeće: to je divni rajski perivoj, a cvijeće u njemu, to su ugodnici i ugodnice Božje, Sveci i Svetice, kojih zajednički blagdan, svetkovinu Svih Svetih, danas svečano slavimo.

I.

IMA IH NEPREGLEDNI BROJ.

a) Sv. Ivan Apostol gledao ih je u viđenju, pak je napisao, kako ste čuli u današnjoj poslanici: »Vidjeh mnoštvo veliko, koje nitko ne mogaše izbrojiti od svakoga naroda, i plemena i puka i jezika; gdje stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem ogrnuti odjećama bijelim i palme u rukama njihovim«.

A na drugom mjestu isti sv. Apostol kaže, da je vidio tisuće i tisuće, a to znači neizbrojno mnoštvo onih, koji stoje okolo prijestolja Božjega i slave Jaganjca Božjega.

b) Ima ih *svake dobi, spola i staleža:* sa kraljevskom krunom na glavi, kao i sa težačkim ralom u rukama:, svećenika i svjetovnih lica, nekadašnjih silnih bogataša i pripukih siromaha, učenjaka i neznalica.

Na vrhu stoji Marija, Ona, koja je snagom budućeg Otkupitelja bila očuvana od istočnoga grijeha. Ljepota, na čijim usnama titra vječni smiješak, koja je veselje i radost u očima ostalih Svetaca. Zatim neizmjerna mnoštva, Anđeli, Apostola, koji su raširili Blagu Vijest, purpurni Mučenici i bijele Djevice, Naučitelji, Pokornici, Ispovjednici: prava apokaliptična vizija, uprav 12 tisuća označenih iz svakog plemena Izraela zajedno sa velikim mnoštvom iz svakog plemena, jezika, naroda i puka.

Kakova li imena i ličnosti! Žar Petra, moć Pavla, preobraženo svijetlo Ivana, mistična muka Ignacija iz Antiohije, milost Janje, harmonija Cecilije, vatra Zlatoustoga, uzvišenost Augustina, velikodušnost Grgura, serafsko srce Franja, kerubinska svjetlost Dominika, anđeoski genij Tome, muževna krepost Katarine, ljudska i nadčovječna mudrost Terezije Avilske, vojnička odvažnost Ignacija Lojole, čudovište Arškog Župnika, veličanstvena milina Terezije iz Lisieuxa.

c) Ima ih koji su svega svoga života sačuvali potpunu *nevinost duše,* ne okaljavši je nikakovim grijehom: kao jedan Ivan Krstitelj, koji je bio posvećen već u utrobi svoje matere. Kao prečisti zaručnik Bl. Dj. Marije, sv. Josip, za koga sv. Evanđelje kaže, da je bio čovjek pravedan, što znači posvema savršen. Kao jedan Bonaventura, za koga je njegov učitelj Aleksandar Haleški kazao, da Adam u njemu nije sagriješio. Kao jedan Alojzije, anđeoski mladić, kao jedna moderna svetica mala Terezija od Maloga Isusa, anđeoska djevica. Kao toliki i tolike druge.

c) Ali ima među Svetima u nebu i onakvih, koji su neko doba živjeli u grijehu. Bili su ljudi ovoga svijeta, neprijatelji Božji. Kao jedna Marija Magdalena, neko doba javna grešnica u Jerusalemu, u koju su svi prstom upirali. Kao jedan Savao Tarsijski, kasniji Pavao Apostol, koji je neko doba ljuto progonio Crkvu Kristovu. Kao jedan Augustin, koji u svojim nedostiživim Ispovijestima nije se ustručavao podrobno opisati svoje mladenačke zablude i grijehe. Kao toliki i tolike druge, koji su neko doba ugađali svojim strastima, ali su poslije, taknuti milošću Božjom, pokajali se, obratili se, pokoru činili, sveti život provodili. Pak i oni zajedno s onim nevinima uživaju sada vječnu slavu na nebesima.

II.

NEIZRECIVA JE TA SLAVA SVETIH NA NEBU.

Gledajući je sveta Crkva kliče: »O kako je slavno kraljevstvo, u kome se s Kristom vesele svi Sveti!«

U toj slavi, prema viđenju sv. Ivana Apostola, sve je samo uživanje: tu nema plača ni suza, nema glada ni žeđe, nema boli ni smrti, nema nikakove nevolje. (Obj. 21 5)

Sv. Pavao bio je uznešen u duhu do trećega neba, pak je sav zanesen napisao, da oko ljudsko nije vidjelo, niti je uho ljudsko čulo, niti je u srce ljudsko ušlo, što je Bog pripravio onima, koji Ga ljube.

III.

SLIJEDIMO SVECE.

Stari Špartanci hrabri grčki narod, veoma je štovao svoje junake. Svake godine u stanovit dan priredili bi njima u počast velike svečanosti. Slike i kipove onih koji su se nadasve istakli u ljubavi prema domovini, u hrabrosti da ju obrane, postavili bi u jednu sjajno dekorisanu dvoranu, te bi pred njima slavili njihova junačka rodoljubna djela. Tamo bi na dan njihove godišnje svečanosti dovodili svoju mladež, te bi im govorili: »Evo, ovako ćete i vi biti čašćeni, ako budete nasljedovali ove svjetle primjere svojih pređa.«

Predragi!

Na današnji svečani dan, u koji sv. Crkva slavi svetkovinu Svih Svetih, otvara nam ona nebesku galeriju slika Božjih ugodnika, svetaca i svetica Božjih, otkriva nam nji-

hovu slavu na nebesima, te nam dovikuje: »Evo, ovako ćete biti i vi nagrađeni, ako ih slijedite u njihovim krepostima!«

O, i kako je potrebno i zgodno baš u današnje doba staviti svijetu na ugled svijetle primjere poštenja, pravde, kreposti, svetosti! Jer u naše doba, današnjem naraštaju, pružaju se nažalost, na gledanje, promatranje nasljedovanje, nekakvi mračni tipovi sa dna života; njih se zamamljivim stihovima pjeva u pjesmama, dugim opisima opisuje u bljutavim romanima i novelama; prikazuju se na kazališnim binama i bioskopskom platnu, izlažu u galerijama, umjetničkim paviljonima i dućanskim izlozima.

Da, danas je nadasve potrebno i korisno modernom naraštaju pružiti na promatranje svijetle uzore plemenitosti, duševnog viteštva, čistoće, samoprijegora, kreposti, svetosti. A to sve nalazimo u Božjim ugodnicima, kojih blagdan danas slavimo.

Slijedimo ih! Ako po nesreći nismo slijedili one koji su kroz sav svoj život sačuvali nevinost, slijedimo bar one, koji su ozbiljnim obraćenjem pokorom i dobrim djelima postigli svetost i s njome vječno blaženstvo.

---

2 novembra

Mrtvi (Dušni) dan

1 kratki govor na groblju

»Pokoj vječni daruj njima, Gospode, i svjetlost vječna svijetlila njima!«

Tmurni je jesenski dan. Žarko sunce izgubilo je dosta od svoga sjaja i topline. Guste magle obavijaju vrhove gora a sitna hladna kiša sipi po dolinama. Davno je već uvenulo cvijeće, pobrani su i plodovi, a sa pokvašenih stabala pada skoro nečujno požućelo lišće.

Cijela priroda kao da izumire.

I sred tog laganog izumiranja prirode došli smo nekako turobni i ožalošćeni u ovo mjesto smrti. Jutrošnja zvona, koja su onako veselo i svečano pozdravljala Svete na nebu i pozivala nas na svečanu službu Božju u crkvu, prate nas večeras otegnutom, turobnom zvonjavom na putu k ovom mjestu tuge i plača. Njihovi plačni zvuci prate plač naše duše.

Mrtvi je dan, Dušni dan, spomendan svih vjernih mrtvih. A mjesto gdje stojimo i plačemo, njihovo je mjesto, njihovo groblje, njihovo počivalište, koje mi kitimo cvijećem i vijencima, rasvijetljujemo svijećama voštanim i uljenim, škropimo svetom vodom, kadimo mirisnim tamjanom, natapamo vrelim suzama iz srca našega.

Ovdje su njihove kosti, možda već istrunule u crnoj zemlji pod hladnom pločom. Kosti naših dragih pokojnika. Kosti onih, kojih više nema s nama, a ipak je naše srce sve njihovo. Kosti onih dragih duša, s kojima su nas vezale najljepše veze prijateljstva i ljubavi. Kosti slatke naše dječice, koju smo voljeli više nego same sebe. Kosti dobrih naših roditelja, kojima smo dužni vječnu harnost. Kosti ljubljene naše braće i sestara. Kosti tolikih, na koje će nam vazda biti sveta uspomena i čiji spomen u dnu srca.

Njih po ljudsku nema više, i mi ih već ne možemo ljubiti onako, kako smo ih negda ljubili, dok su još s nama hodali zemljom.

Ali ljubiti ih ipak možemo. I moramo. Jer oni još žive. Žive u lijepim rajskim naseljima, ili barem, mi se tvrdo nadamo, u mjestu očišćenja, gdje u tihoj boli, ali sa smirenošću svetaca čekaju, da se i na njima objavi slava nebeskoga Jerusalema.

Na ove posljednje mi na ovaj tužni dan napose mislimo. Na svete dobre duše u čistilištu.

One su draga naša braća u dalekome kraju velike nam skupne domovine u općinstvu svetih. Smrt ih je odnijela daleko, ali misli i srca njihova kod nas su ipak svaki dan.

One se zanimaju za nas, prate naš život, mole se Bogu za sve naše potrebe. Ali i nadaju se, da ćemo se i mi njih sjećati i da ćemo im pomoći. Mi, koji to možemo. Mi koji smo još na zemlji, gdje su djela naša zaslužna i za nas same, a po dobroti Božjoj i za njih, ako im ih namijenimo. Od nas prijatelja svojih i braće svoje po Bogu, očekuju one utjehu i pomoć u svojim bolima.

Pohađajući večeras s dubokim ganućem srca grobove naših milih i dragih pokojnika, paleći svijeće nad njihovim, možda još svježim, grobnim humcima, kiteći ih mirisavim cvijećem, škropeći ih blagoslovljenom vodom, zalijevajući ih suzama nezaboravnih uspomena, upravljajmo tople molitve Svevišnjemu za pokoj njihove duše.

»Pokoj vječni daruj njima, Gospode, i svijetlost vječna svijetlila njima. Amen!«

---

2. Spomendan svih vjernih mrtvih

Ovako sv. Crkva naviješta ovaj dan: »Danas častimo uspomenu svih vjernih pokojnika. Iza kako je naša zajednička dobra mati Crkva nastojala da dostojnim pohvalama proslavi svu svoju djecu koja već uživaju u nebu, odmah se žuri da svojim moćnim zagovorom kod Krista, svojega Gospodina i Zaručnika, pomogne sve duše koje još uzdišu u čistilištu, pa da bi čim prije mogle stići u zajednicu nebeskih građana.«

Sv. majci Crkvi nije dosta što svaki dan toliko moli za svoju djecu koja trpe. Ona im je htjela da posveti jedan posebni dan svoje godine, kad će ona da izlije svu svoju materinsku ljubav na njih. Već od najstarijih vremena svetkovali su kršćani spomendane svojih pokojnika, a po raznim su se krajevima u razne dane sjećali i svih vjernih mrtvih. Današnji je spomendan nastao od odredbe opata sv. Odilona, koji je g. 998 naredio svim benediktinskim samostanima koji su bili u vezi s Cluny-jem kao maticom, da 2. studenoga, sutradan po blagdanu Svih Svetih svetkuju spomen svih pokojnika. Pape Silvestar II. († 1003), Ivan XVIII (†1009) i Leon IX († 1015) odobriše ovu odredbu i tako se ovaj spomendan uveo u cijelu katoličku Crkvu. I doista nije se mogao odabrati zgodniji dan od dana iza blagdana Svih Svetih, kako kaže i sv. Crkva u gore navedenim riječima, kojima naviješta ovaj spomendan.

Benedikto XVI podjelio je godine 1915 ovlast svima svećenicima da mogu danas služiti tri mise kao na Božić. Prvu sv. misu moraju namijeniti za sve vjerne mrtve, drugu po nakani sv. Oca, a treću po volji. Osim toga podijelila

je Crkva potpuni oprost svima onima, koji od podneva 1 studenoga do ponoći između 2 i 3 studena pohode bilo koju crkvu i onde se izmole po nakani sv. Oca šest Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu. Taj oprost mogu dobiti ne samo jedamput nego kolikogod puta pođu u crkvu i pomole se. Potpuni oprost ne mogu zadržati za sebe nego ga moraju primijeniti bilo kojoj duši u čistilištu, bilo prepustiti Bogu da ga podijeli onoj duši, koja najviše treba.

Stojeći danas s dubokim pietetom združeni u duhu sa našim milim pokojnicima, promotrimo:

1 kako duše u čistilištu trpe;

2 kako im mi možemo olakotiti muke;

3 zato treba da se za njih molimo.

I.

DUŠE U ČISTILIŠTU TRPE

a) Duše u čistilištu van opasnosti su da budu izgubljene u paklu. S njih je već davno spala sva zloća i svako griješno i svjetsko nagnuće; one čitavim srcem Boga ljube i za njim čeznu.

No zato na njima još leži odgovornost za stare grijehe i slabosti, kojima su za života Boga uvrijedile. Božja Pravda traži za to od njih zadovoljštinu, prije nego će postati baštinici beskrajne Božje ljubavi u raju.

Pa ih stoga još kažnjava. U vatri pokore sagorijevaju sve njihove slabosti. I ako čitava njihova duša viče i vene za objavom Lica Gospodnjega, desnica Božja krati im k Njemu prilaz, dok ne budu savršeno prekaljene i čiste.

I kolikogod te svete duše trpe sa sigurnom nadom, da će brzo biti konac njihovih muka, i sa blaženim uvjerenjem, da su zauvijek spasene, ipak je njihova bol velika i teška.

I možemo si misliti, s koliko žive molbe i čeznuća upiru u nas oči u nadi, da ćemo im se smilovati i shvatiti njihovo trpljenje.

Sv. Crkva stavlja im u usta riječi Jobove: »Smilujte mi se, smilujte barem vi, prijatelji moji«.

b) Budući je to očita istina, kojoj se ne može prigovoriti, onda je sigurno, da se svako kršćansko srce mora žalo-

stiti nad patnjama svetih duša, jer ako nas uopće bole ljudske patnje, još nas više bole patnje naših dragih. A tko je od nas, da nema u onom žalosnom carstvu muka i boli svojih milih i dragih? Možda su ondje duše naših milih i dragih. Možda su ondje duše naših roditelja, braće, sestara, rođaka, svojte, prijatelja i znanaca — sve dakle onih osoba, koje su nas rodile i odhranile, milovale i tetošile, cjelivale nas i slatke nam uspavanke pjevale za našega nevinog djetinstva. Možda su tu duše onih osoba, na koje ako i sada pomislimo, nehotice nam navru tople suze na oči, osobito kad se sjetimo zadnjih časova njihova mukotrpnog života. Možda su tu duše naših milih i dragih kojima smo toliko puta za života obećali da ćemo ih se sjećati dok budemo gledali ovu zemlju. Zar da ih se sada ne sjetimo? Zar da bar danas ne promislimo na njih i uznastojimo im u koliko možemo — pomoći? A pomoći im možemo na razne načine.

II.

KAKO IM SE MOGU OLAKOTITI MUKE

Ka što se uznik ne može nikako pomoći ako mu drugi ne priskoči na pomoć, tako se ni duše u čistilištu ne mogu same pomoći, ako im netko drugi ne pomogne, a to smo mi. Mi smo to dužni, jer smo njihovi potomci, rođaci, znanci i prijatelji. Mi moramo zato da upremo sve sile, da ih oslobodimo onih muka, da im ih skratimo i da im rastvorimo rajska vrata. A za to imamo na raspolaganje više sredstava.

1 Najsigurnije je sredstvo *sv. Misa,* jer u njoj prikazujemo nebeskom Ocu Njegova jedinorođenog Sina kao taoca, da nam pusti na slobodu naše drage. Zato sv. Crkva dopušta na današnji dan, svakom svećeniku, da smije prikazati Bogu tri Mise na korist duša u čistilištu. Budući je dakle sv. Misa najuspješnije sredstvo da pomognemo našim pokojnicima, zato se već od početka kršćanstva govore Mise za njih na dan pokopa, treći, sedmi, trideseti dan pokopa i na njihove godišnjice. A i preko godine također izvan ovih dana prikazuju vjernici za njih sv. Mise.

Ne samo prikazivanjem, nego i samim slušanjem sv. Mise možemo mnogo pomoći našim pokojnicima. Prvi način traži od nas neku žrtvu, čestokrat i veliku, osobito za siromašnije slojeve, koji nemaju novaca niti za svoje najelementarnije potrebe, ali ovaj drugi način je jeftin, jer se ne traži drugo nego malo dobre volje, da pođemo u crkvu pa da prisustvujemo sv. Misi.

2 Nadalje dolaze u obzir i *molitve* za pokojnike. Ako se zauzimljemo molbom i prošnjom kod zemaljskih mogućnika za svoje prijatelje i time često polučimo velike uspjehe, isto se tako možemo zauzeti i kod Boga molitvama za naše pokojnike, pa im i na taj način možemo ublažiti patnje.

3 *Milostinja* je treće sredstvo u istu svrhu, pa se i ona vrlo preporuča, kao što se preporučuju uopće sva dobra djela, kao post, mrtvenja, i druge slične žrtve.

4 Napokon su veoma uspješno sredstvo i *oprosti.* Oprosti nisu drugo nego novac ili blago što ga vadimo iz općenite duhovne blagajne sv. Crkve, pa ga dajemo za svoje mrtve. Zato je sv. Crkva i odredila, da se od podneva Svih Svetih do ponoći slijedećega dana mogu svi vjernici okoristiti tim duhovnim blagom i obogatiti svoje pokojnike. Ne traži se zato nego ispovijed i Pričest, a jedno i drugo može se obaviti već koji dan prije, pa pohoditi crkvu, i u njoj izmoliti šest Očenaša, Zdravomarije i Slava Ocu, pa koliko puta se obavi takav pohod dobije se potpuni oprost, što ga možemo namijeniti za pojedine naše drage pokojnike i za sve uopće. Imamo dakle dosta lakih srestava, da se odužimo uspomeni naših dragih pokojnika i pomognemo im, ako se možda nalaze u čistilišnom ognju.

III.

MOLIMO ZA MRTVE

Sa svetom Crkvom, majkom njihovom i našom, koja ih se s divnom ljubavlju i pravom materinskom nježnošću sjeća u svakoj svojoj molitvi i u svim svojim misama, budimo i mi prijatelji i dobrotvori svetih duša u čistilištu!

I onih poznatih, davnih naših znanaca sa zemlje, i onih nepoznatih, sve naše braće u Kristu, koja su preminula sa znakom vjere na čelu i sa milošću Božjom u srcu. Kršćan-

ska naša ljubav neka bude široka i darežljiva, kaošto je darežljivo i nesebično Srce Boga i Spasitelja našega!

Svete duše ne će nam toga nikada zaboraviti. Već u čistilištu vrijedi, po učenju Crkve, njihov zagovor, a u nebu će vrijediti još dvaput više.

Možda će nam danas, sutra zagovor tih svetih duša biti krvavo potreban; možda će nas samo njihove molitve spasiti.

Pobožni kršćani, koji posebno gaje molitvu za duše u čistilištu, uvijek se hvale posebnom pomoću, kojom im se te svete duše već u ovom životu odužuju i vraćaju im ljubav za ljubav u svakoj potrebi.

Sv. Katarina Bolonjska običavala je reći, da mnoge milosti koje nije mogla dobiti na zagovor svetaca, da ih je zadobila na zagovor duša u čistilištu.

Sv. Petar Damijanski kao nesretno dijete našavši zlatan novac dao ga je svećeniku da otsluži sv. Misu za pokojne, i od toga dana započe za njega sretan život. Duše od čistilišta su mu pomogle.

Molimo se stoga rado za duše u čistilištu! Molimo se svaki dan!

»Sveta je i spasonosna misao moliti za mrtve« (2. Mak. 12. 46).

Pokoj vječni daruj njima, Gospode, i svjetlost vječna svijetlila njima.

---

14. novembra

Bl. Nikola Tavelić Muč.

»Hvalimo slavne ljude i pređe naše«. Crkv. 44 1.

Ne rijetko se čuje kod nas tužba, da mi Hrvati štujemo sve neke tuđe svece: Talijance, Francuze, Španjolce, Nijemce itd.

U toj tužbi ima doduše nešto istine, jer među svecima, koje mi katolici Hrvati štujemo, najveći je broj nama tuđih narodnosti. Ali ipak, predragi, ti sveci koje štujemo, nisu nam tuđi, jer time što su katolički sveci jesu u potpunom

smislu riječi naši sveci, pošto smo i mi sinovi sv. katoličke Crkve, koje su i oni, pak su zato naša braća po vjeri, naše sestre po vjeri.

Ali imamo mi svetaca, koji su i u potpunom smislu riječi naši, ne samo po vjeri, nego i po krvi, od našega roda i zavičaja. Takav je jedan još od davnih vremena slavni crkveni Naučitelj sv. Jeronim, Dalmatinac; takav je jedan sv. Kaj Papa i Mučenik, također Dalmatinac, takav je jedan bl. Augustin Kažotić, biskup zagrebački, rodom iz Trogira, takav je jedan bl. Marko Križevčanin Mučenik, takav je Bl. Gracija Augustijanac iz Kotora, takova je Bl. Ozana Djevica Kotorka a porijetlom iz Crne Gore.

A evo i danas nam se pruža prilika da slavimo jednoga našega blaženika, jednoga znamenitoga našega domorodca, hrabroga Kristova Mučenika bl. Nikolu Tavelića Šibenčanina. Još odavna on se štovao u šibenskoj biskupiji i u franjevačkome redu, a prošle godine, kad mu je (dne 25 srpnja 1937) podignut od hrvatskog hodočašća lijepi oltar u velebnoj crkvi na slavnoj Maslinskoj gori kraj Jerusalema, odredili su naši hrvatski biskupi, da se njegov blagdan od sada unapred slavi svake godine na svečani način na današnji dan 14 studenoga.

I pravo je da ga štujemo i slavimo. Na to nas samo Sveto Pismo potiče, kad nam preko Mudraca dovikuje: »Hvalimo slavne ljude i pređe naše u naraštaju njihovome«. A bl. Nikola Tavelić jest uistinu slavni čovjek, veliki ugodnik Božji, a k tome predak naš, naše gore list, Hrvat po rodu i jeziku.

Slaveći danas blagdan ovog našeg blaženika, promotrimo: bl. Nikolu Tavelića:

1 kao svetog redovnika,

2 kao hrabrog Kristovog Mučenika,

3 kao pomoćnika u nevoljama.

I.

BL. NIKOLA TAVELIĆ SVETI REDOVNIK

a) Bl. Nikola Tavelić rodio se u Zvonimirovu gradu Šibeniku, od ugledne obitelji, koja se u spisima naziva Tave-

lić. Ne zna se tačno godinu njegovog rođenja, svakako je to bilo u polovici 14 vijeka.

b) On je već od djetinstva pokazivao sklonost za *pobožnost i svet život,* pak da se posvema Bogu posveti, kad mu je bilo desetak godina, ostavi očinske dvore i udobni život u kući svojih roditelja, te uđe u franjevački red. Franjevci su već tada imali svoj samostan u Šibeniku, te nema sumnje, da je mali Nikola najprije ovdje pokucao na vrata i bio primljen kao redovnički kandidat. Odatle je prešao u Bribir, gdje su knezovi Šubić sazidali Franjevcima lijepi samostan, u kojem je mladi Nikola obukao na sebe redovničko odijelo i obavio godinu novaštva. Željan savršenijeg života otiđe u glasoviti samostan *Rivotorto* u Italiju, gdje je već sv. Franjo Asiški okupljao oko sebe svoje učenike i s njima tu pokoru činio. U tom svetom mjestu mladi Nikola usavršivao se sve više u redovničkoj svetosti.

I možemo ga samo zamisliti, kolikim je zanosom ovdje promatrao svetost svoga Serafskoga Oca i kolikim je marom nastojao da slijedi njegove svete stope. I danas postoji u Rivotortu natpis, koji glasi: »Ovdje je činio pokoru bl. Nikola iz Šibenika«. Ali i da nema toga natpisa mi bi iz daljnjega svetoga života ovoga našega blaženika morali zaključiti, da je on ovdje udario temelje svojoj velikoj svetosti.

c) Njegova je *poniznost* bila duboka, njegova *poslušnost* iskrena, njegovo *siromaštvo* evanđeosko, njegova *čistoća* uprav anđeoska. Srce njegovo izgaralo je od *ljubavi* prema Bogu, koga je ljubio svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom pameti svojom, svom snagom svojom. Bog je bio glavni predmet njegovih misli, želja, govorenja, čitavoga življenja. Lozinka Serafskoga Oca bila je i lozinka njegovoga života: *»Bog moj i sve moje!«* A jer je ljubio Boga *ljubio je i bližnjega* i za svakoga bio je spravan učiniti sve što može. Bio je spravan, poput božanskoga Spasitelja posvema se žrtvovati za dobro braće svoje, napose onih koji većma trebaju pomoći.

d) Duboko je bio prožet *duhom pobožnosti.* Pored običajnih molitava i razmatranja propisanih u samostanu, Nikola bi znao po čitave satove danju i noću probditi pred

Svetohraništem. Pred svetotaj. Isusom izlijevao je srce svoje, Njemu se klanjao, u Njega tražio i nalazio one jakosti kojom je lako odolijevao napastima i poteškoćama na putu savršenstva.

Od pobožnosti bile su mu nadasve mile tri: pobožnost muci Isusovoj, presv. oltarskome Sakramentu i Bl. Djevici Mariji, kojoj se posvema posvetio i koju je štovao sinovskom odanosti i ljubio sinovskom ljubavlju odabravši ju za svoju Majku.

e) Njegov savremenik poslao je u Rim starešinama reda ovo priznanje o njemu i njegovim trima drugovima, koji su zajedno s njime bili mučeni u Jerusalemu: »Neka znadu svi oni koji pročitaju ovo pismo, da su četiri brata reda Franjevaca Konventualaca iz različitih redodržava, koja su stanovala s nama u sv. gradu Jerusalemu, bili odlični za života, da po smrti budu pred Bogom odličniji. Oni bijahu pokorni starešinama, sjajan primjer narodu, vrlo strogi u življenju i prokušani dobrim djelima«.

Takav je eto, kao redovnik, bio naš bl. Nikola Tavelić. Divan uistinu primjer svetoga života, u koji bi se svi mi trebali ugledati i koji bi morali nastojati nasljedovati.

II.

HRABRI KRISTOV MUČENIK

a) Izgarajući sam od ljubavi Božje želio je bl. Nikola da i svi drugi ljudi Boga poznaju i ljube. U tom se i sastoji najveća sreća za svakoga čovjeka, jer je čovjek zato i stvoren na svijet, kako to čitamo na prvoj stranici katekizma. Na svijetu smo zato, da Boga poznamo, štujemo i ljubimo i tako se spasimo.

Zato je bl. Nikolu veoma boljelo, što ima na svijetu ljudi, koji pravoga Boga ne poznaju, ne štuju Ga i ne ljube te tako bivaju nesretni za vazda. On je sa svoje strane želio da što veći broj takovih nesretnika obrati i spasi. U tu svrhu posvetio se misionarskom apostolskom radu.

b) Najprije je otišao među svoje sunarodnjake Hrvate u Bosni. Tu se je bilo ugnjezdilo *bogumilsko krivovjerstvo,* pak, po primjeru božanskoga Spasitelja, koji je najprije počeo spasavati zalutale ovce doma Izraelova, tako je i Nikola

pun žara Božjega otišao iz Bribirskog samostana u Bosnu, da tu kroz punih 12 godina propovijeda evanđeoske istine i spasava zalutale duše svoje braće po krvi. I nema sumnje da ih je veliki broj obratio na pravu vjeru i za uvijek usrećio.

c) Kasnije ode naš revni redovnik u Palestinu, da propovijeda Krista Arapima. Starješine ga poslaše tamo sa trojicom druge braće, naime: sa fr. Petrom Narbonskim, umbrijske redodržave, fr. Diodatom iz Ruticinika, akvinske redodržave, i sa fr. Stjepanom Turelskim, genoveške redodržave. Živješe ova četiri redovnika strogim, pobožnim i uzornim životom. U novembru g. 1391. poginuše sva četvorica mučeničkom smrću.

Evo kako opisuje jedan njihov suvremenik njihovo mučeništvo:

»Kad se naši vjerovjesnici upute prema Salamonovu hramu, zaustaviše ih i upitaše, što traže? Braća odgovoriše: Hoćemo da govorimo s vašim kadijom o vrlo spasonosnim stvarima po vaše duše, jer sve ono, što ćemo vam reći, istina je i bez ikakve prevare, a vrlo korisno dušama vašim. Evo, što vam imamo reći:

»Prvo, vaša vjera nije od Boga, niti je po volji Božjoj, pa stoga nije dobra. Drugo: vaš je zakon rđav, tjelesan a ne duhovan, zakon prevare a ne istine, zakon propasti a ne spasenja«. — Zbog tih i mnogih drugih riječi postadoše kadija i njegovi savjetnici sve bjesniji. Najprije se začudiše smionosti fra Nikole i njegovih drugova. To se brzo pročulo po gradu, i sakupi se veliko mnoštvo Turaka pred kadijinom kućom, svi bijesni i žedni krvi. Kadija pred svima zapita fr. Nikolu i drugove: »Jeste li to govorili pri potpunoj svijesti ili kao luđaci?« Oni rekoše: »Sve to rekosmo pri potpunoj svijesti iz revnosti za vjeru i spas duša.« Kadija ih dalje upita: »Hoćete li opozvati, što ste rekli?« Rekoše: »Ni jednu riječ ne opozivljemo, nego smo radije pripravni trpjeti okove, bičeve, tamnicu i ubijstvo, nego kazati štogod protivna onome, što smo rekli.«

Tada ih kadija osudi na smrt uz burno odobravanje sviju prisutnih. Na mjestu ih tako izbičevaše, da su svi mislili, da su od velikih udaraca i rana umrli. Ostaviše ih tu na zemlji. Poslije nekoga vremena počeše otvarati oči i po-

nešto govoriti. Kad to vidje kadija, dade ih zatvoriti u tamnicu i okovati im ruke i noge. Ponovno ih dade bičevati i baciti u još težu tamnicu i prikovati o četiri stupa, da njihova tjelesa ne bi mogla imati počinka. Tako u teškim mukama ostadoše tri dana bez jela i pila, krijepljeni jedino utjehom Božjom. Iza trećega dana dođe kadija sa svojim savjetnicima i sa svjetinom, koja je tražila, da se smaknu oni, koji su zlo govorili o njihovu zakonu.

Tada kadija sa pukom, koji se sabrao, odvede braću na trg, gdje se izvršivala smrtna osuda. Tu bi naložena velika vatra i braća ponovno zapitana, hoće li opozvati, što se rekli, i postati muslimani? Oni odgovore, da toga nikad neće učiniti. Tada izrekoše nad njima smrtnu osudu. Nakon toga nasrnu na njih naoružani ljudi, i tako ih izmrcvariše i iznakaziše, da nije bilo moguće raspoznati, da su to tjelesa ljudi. Ovako izmrcvarene komade njihovih tjelesa baciše u veliku vatru, a kad se ona utrnu, ostadoše tjelesa neozlijeđena od vatre. Po drugi i treći put baciše njihove ostanke u još veću vatru, a oni ostadoše od vatre pošteđeni. Čudom se čudi kadija i svi prisutni, stoga dade njihove ostanke tajno zakopati, da ih kršćani ne nađu i ne štuju kao moći.«

Tako savremenik njihov u izvješću, koje se na latinskom jeziku nalazi u starinskom kodeksu (od 1400. g.) samostanske biblioteke sv. Franje u Šibeniku. U istoimenoj crkvi čuvaju se papuče bl. Nikole donesene iz bribirskog samostana.

d) Nastojanjem šibenskog biskupa Foska potvrdi 6. VII. 1889. Sv. Kongregacija Obreda javno štovanje, koje se od davnina davalo bl. Nikoli, te 1890. g. dozvoli sv. misu i časoslov u čast bl. Nikole za šibensku biskupiju. Papa X. dozvolio je ovo štovanje bl. Nikole cijelom redu franjevaca. Prošle godine 1937 uzelo je novog maha štovanje ovog našeg Blaženika po našim stranama. Te godine doprinosima cijeloga hrvatskoga naroda podignut je prekrasni oltar u čast ovom Blaženiku, u mjestu mučeništva, u svetom gradu Jerusalemu, u českoj crkvi na slavnoj Maslinskoj gori. Taj je oltar bio svečano posvećen 25 srpnja iste godine 1937 u nazočnosti lijepog broja hrvatskih hodočasnika. Tom prigodom naši hrvatski biskupi odredili su da se u svim hrvatskim zemlja-

ma ima slaviti blagdan Bl. Nikole Tavelića svake godine na današnji dan 14 studenoga.

Od jeseni 1937 podignute su u hrvatskim krajevima u čast Bl. Nikole Tavelića više crkvica, kapelica, i oltara.

III.

POMOĆNIK U NEVOLJAMA

Bogu je milo ovo štovanje Njegovog svetog Mučenika. Jer gle, obilje milosti dolazi već s neba onima, koji se utječu molitvom bl. Nikoli Taveliću za pomoć.

a) Jedno zagrebačko dijete, na smrt bolesno u šarlahu, ozdravilo je, čim mu se otac utekao zagovoru našeg jerusalemskog Blaženika.

b) Jedan teški bolesnik iz Kapele kod Bjelovara prebolio je smrtnu bolest zamolivši pomoć bl. Nikole.

c) Jedan je nezaposleni mladi čovjek iz Osijeka dobio namještenje po zagovoru bl. Nikole.

d) Jedna je žena u teškim porodnim bolima zazivom bl. Nikole Tavelića osjetila smjesta njegovu pomoć. I tako se milosti, izmoljene po zagovoru našeg jerusalemskog mučenika, nižu jedna za drugom, a da za sve ni ne znamo.

e) Najdirljiviju i najveću milost primilo je po zagovoru bl. Nikole Tavelića jedno dvogodišnje dijete u Slavonskoj Požegi. Zove se Fanika Engelman. Roditelji te djevojčice imaju svoje gospodarstvo i kuću izvan grada na majuru. Mala Fanika imala je tešku upalu zglobova i velike boli u kostima nogu. Dan i noć je plakala, malo je jela, bila je sama kost i koža, a na noge nije mogla stati. Roditelji su je nosili k dvojici liječnika, no obojica su rekla, da dijete ne može ozdraviti, nego da će ostati bogalj. Liječnica dr Sidonija Rutar Selgrad rekla je, da dijete može možda ozdraviti, ali samo liječenjem u bolnici, da mu se noge stave u gips itd. Siromašni roditelji nisu imali za to sredstava. Utekli su se u pomoć Božju. Kad su čuli za bl. Nikolu Tavelića, dali su u Jerusalemu odslužiti sv. misu. Molitvom su se utekli tom — kako rekoše — »novom svecu«. Na dan 25. srpnja prošle godine, kad je posvećivan oltar bl. Nikole Tavelića u Jerusalemu, bile su o tom po svim našim crkvama propovijedi i molile su se molitve u čast bl. Nikole. I roditelji male Fanike otišli su taj dan u župnu crkvu požešku na tu pobožnost u čast bl. Nikole. Fanika je ostala s bakom kod kuće. I gle, najedamput dijete ustane i reče baki: »Bako, imam noge!« Baka je samo u čudu gledala, a tako i roditelji, kad su se vratili iz crkve. Odonda dijete hoda, pa se lijepo razvija.

Štujmo zato ovoga našega svetoga domoroca, zazivajmo ga u pomoć u svojim nevoljama duševnim i tjelesnim. Molimo ga, da naš mili hrvatski narod utvrdi u pravoj vjeri i da za nj isprosi od Boga blagoslov i napredak.

A upravljajmo i ponizne molbe Svevišnjemu da ovoga našega Blaženika Hrvata čim prije sv. Crkva proglasi Svecem na još veću sreću, radost i blagoslov svega našega hrvatskoga naroda. Amen.

---

30 novemra

Sv. Andrija Apostol

»Idući Isus kraj mora Galilejskoga, vidje dva brata: Šimuna, koji se zove Petar i Andriju brata njegova, gdje bacaju mreže«. Mt. 4 18.

U listi one časne garde prvih sljedbenika Kristovih, svetih Apostola, koji su stupovi Crkve Kristove, redovno se na drugom mjestu spominje onaj, čiji blagdan danas slavimo: Sv. Andrija. To je nesamo zato, jer je drugi po redu od Isusa bio pozvan, (prvi je sv. Petar) nego i zato, jer se sv. Andrija u nasljedovanju Kristovu, u radu za Krista osobitim načinom istaknuo. Andrija na našem jeziku znači *jakost*, a ovaj sveti Apostol pokazao je neobičnu duševnu jakost u službi Isusovoj, te je u tom svima nama svijetli primjer, da se i mi pokažemo jaki u ispovijedanju svojih kršćanskih katoličkih načela u svako doba, i u svakoj prigodi. Niti nas išta smije odvratiti od svete vjere i od vršenja kršćanskih dužnosti.

U tu svrhu, slaveći danas ovoga velikoga duševnog junaka promotrimo:

1 kako se sv. Andrija pokazao jakim za života,
2 kako se pokazao jakim na smrti,
3 kako i mi treba da budemo u duhovnom pogledu jaki.

I.

SV. ANDRIJA SE POKAZAO JAKIM ZA ŽIVOTA.

1 Prvi put pokazao je sv. Andrija duševnu jakost, kad je od učenika Ivanova postao učenik Isusov. On je naime prije bio učenik sv. Ivana Krstitelja. Ali, kad je jednom sv. Krstitelj na obali Jordana vidio Isusa i uskliknuo: »Evo Jaganjac Božji«, Andrija je zajedno sa još jednim učenikom Krstiteljevim odmah otišao za Isusom i upitao Ga: »Rabi, što znači: Učitelju, gdje stanuješ?« Reče im Isus: »Dođite i vidite«. I otidoše i viđeše gdje stanuje i ostaše kod Njega onaj dan. I Andrija odmah u Isusu upoznade Mesiju, to jest Spasitelja. I pun radosti potrča bratu svojem Šimunu i reče mu: »Nađosmo Mesiju, što znači Krist« i dovede i njega k Isusu. Sigurno da se htjelo puno duševne jakosti ostaviti staroga učitelja i otići za mlađim, te ovoga priznati Mesijom pak onda i druge nagovarati, da Ga takovim priznadu i slijede.

2 Drugi put pokazao je Andrija duševnu jakost, kad se spremno odazvao pozivu Isusovu i otišao za Njim. Kad je jednom Isus išao pokraj jezera Genezaretskoga, vidje oba brata Šimuna Petra i Andriju, gdje bacaju mreže u vodu, i reče im: »Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi«. A oni odmah ostaviše mreže i pođoše za njim«.

3 Pokazao se sv. Andrija duševno jakim i u više zgoda za vrijeme od tri godine, kad je bio u društvu Isusovu za Njegova javnoga života.

a) Kad je Isus pošao preko jezera Genezaretskog u pustinju, išlo je za njim silno mnoštvo naroda, jer su vidjeli čudesa, koja je činio na bolesnicima. I vidje Isus, da je narod gladan. I reče mu Andrija, brat Šimuna Petra: »Ovdje je jedan dječak, koji ima pet ječmenih hljebova i dvije ribe, ali što je to za tolike!« A bijaše tu samih muškaraca oko pet hiljada. Tada Isus uze hljebove i ribe, blagoslovi ih i razdijeli narodu. I svi se nasitiše, i učenici sabraše dvanaest košara komada od pet ječmenih hljebova, što preteče onima, koji su jeli. (Iv. 6, 1).

I ako je uviđao da pet hljebova ne može ni izdaleka nasititi onoliko mnoštvo, ipak je Andrija — kao i drugi apostoli — vjerovao da ih Isus i s tako malo hljebova može nahraniti golemo mnoštvo, zato bez ustručavanja, na riječ Isusovu, stade lomiti hljebove i dijeliti narodu.

b) Nekoliko dana prije Isusove smrti dođoše u Jeruzalem neki pobožni pogani, da sa Židovima proslave pashu i zažele, da vide Isusa. I pristupiše Filipu, koji je bio iz Betsaide Galilejske (gdje je bilo mnogo pogana), i zamoliše ga: »Gospodine, rado bismo vidjeli Isusa«. Dođe Filip i kaže Andriji (jer je i on bio iz Betsaide), Andrija opet i Filip kažu Isusu. (Iv. 12, 20).

Andrija je dakle želio da i drugi u Isusa vjeruju.

c) Kad je Isus prorekao za sjajni židovski hram, da će se razoriti i da kamen na kamenu neće ostati, koji se neće razvaliti, upitaše ga nasamo Petar, Ivan, Jakov i Andrija: »Kaži nam, kad će to biti? i koji će to znak biti, kad se sve to počne izvršivati?« (Mark. 13, 1).

Ni najmanje sv. Andrija ne sumnja da će se uistinu obistiniti proročanstvo Isusovo. To dokazuje njegovu jaku vjeru.

4 Ali nadasve veliku duševnu jakost pokazao je sv. Andrija u svom apostolskom radu poslije Uzašašća Isusova i u svom mučeništvu.

a) Crkvena predaja kaže, da je Andrija, pošto je primio Duha Svetoga, pošao navještati evanđelje u Skitiju (Južna Rusija), zatim u Traciju i Epir (današnja Bugarska i Grčka). Naukom i čudesima predobio je mnoge ljude za Isusa. Kad je došao u grčki grad Patras, usprotivi mu se gradski upravitelj Egea. Sveti mu Andrija reče: »Ti hoćeš da budeš ljudima sudac, a zašto nećeš da priznaš Krista, pravog Boga, za suca svim ljudima?« Egea: »Zamukni i ne govori mi o svome Kristu! Kakav je on Bog, kad su ga Židovi na križ razapeli?« I stade ga nagoniti, da žrtvuje bogovima. Andrija reče: »Ja žrtvujem svaki dan svemogućem Bogu, koji je jedini i pravi, ne volovsko meso niti jarčiju krv, nego neokaljanoga Jaganjca na oltaru, i kad sav vjerni narod blaguje njegovo meso, žrtvovani Jaganjac ostaje čitav i živ«.

b) Egea pokuša još jednom, da apostola odvrati od vjere, i obeća mu najveće časti, ako žrtvuje bogovima. A ako ne posluša, da će ga nemilosrdno mučiti. Andrija odgovori: »Zemaljske časti za me ništa ne vrijede, jer traju samo čas i nestaje ih. Muka se ne bojim, jer ne traju vječno. A ti, Egea, treba da se bojiš onih muka, koje vječno traju, ako se ne odrečeš svojih bogova i priznaš Isusa Krista za pravoga Boga i pokloniš mu se«. Egea ga zatim osudi na smrt na križu.

Kad je Andrija doveden na mjesto mučeništva, i kad je iz daleka ugledao križ, uzdahne: »Dobri Križu, koji si krasotu dobio od tijela Gospodinova, dugo željeni, brižno ljubljeni, bez prestanka traženi, i napokon željnoj duši pripravljeni, uzmi me od ljudi i povrati me mome Učitelju, da me preko tebe primi, koji me je po tebi otkupio«. — Tada zagrli i izljubi Križ i krvnici ga razapnu i podignu od zemlje. Svetac je dva dana tako razapet živio i poticao vjerne kršćane na postojanost. Kd su ga treći dan htjeli skinuti s križa, uzdahne svetac: »Ne dopusti, Isuse, da Tvoga slugu opet skinu s križa, nego me Ti uzmi s njega, ljubljeni Učitelju, Isuse Kriste, i primi moj duh! Želim Te vidjeti«. Dok je ovo molio, vidjeli su prisutni, kako nada nj silazi svijetlo, koje ga je sasvim ovilo. To je trajalo pola sata. U to je vrijeme sv. Andrija predao dušu svome Učitelju.

III.

I MI SVI TREBA DA BUDEMO DUŠEVNO JAKI.

Tako se eto današnji slavni Apostol pokazao jakim za života i na smrti i time potpuno odgovorio značenju svoga imena.

I mi svi, predragi, treba da budemo Andrije, ako ne imenom a to svakako životom. I mi treba da budemo duševno jaki, jaki u vjeri, jaki u suzbijanju svojih strasti, jaki u vršenju svojih kršćanskih dužnosti, jaki u javnom ispovjedanju svoga katoličkoga uvjerenja. Napose današnje doba zahtjeva od nas puno duševne jakosti.

Ne dolikuje sljedbeniku Kristovu da bude slabić kao dijete ili kao starac, kako je to unaprijed kazao Izaija prorok: »Ne će više biti ondje (u kraljevstvu Kristovu) maloga djeteta ni starca« (Iz. 65), nego će sve biti snažni muževi spravni na svako junačko djelo za čast Kristovu.

Neka nas ne plaše možebitne neugodnosti, žrtve, poruge, patnje. U svakom vijeku bilo je junaka, i koliko su oni više trpjeli, toliko je udivljenja vrijednije njihovo junaštvo. Gle, koliko neprijatelji Križa Kristova žrtvuju za borbu protiv Boga, vjere, Crkve, a mi zar da ništa ne podnesemo za svetu stvar? Stidimo se, ako još nijesmo trpjeli u borbi za Boga, koliko je u boju protiv Njega pretrpio svaki pa i najmanji Njegov neprijatelj.

---

21 decembra

Sv. Toma Apostol

»Gospod moj i Bog moj«. Iv. 20 28

Nije bez razloga stavila sv. Crkva blagdan sv. Tome Apostola baš u posljednje dane priprave velikoj i slavnoj svetkovini Božića, to jest Porođenja Gospoda i Spasitelja našega Isukrsta. Jer baš današnji svetac treba da vjernicima pomogne vjerovati i ufati u Boga, koga još ne vide, koji dolazi k njima sasvim tiho bez ikakovoga sjaja. Sv. Toma je onaj Apostol koji je nekom opreznošću i, rekao bih, tvrdoglavošću tražio dokaze za vjerodostojnost prije nego li je podvrgao um i srce istinama vjere, ali kojima ih je tada posvema podvrgao. Zato je savim shodno, da on, koji je tek onda upoznao milost i dužnost posvećujuće spasonosne vjere iza kako je prošao kroz tjeskobnu tminu nevjerja, pomogne sada sinovima Crkve, te ih učvrsti protiv napasti, koje dolaze sa strane oholog razuma.

Slaveći danas blagdan ovoga svetog Apostola, promotrimo na našu duhovnu korist:

1 duševnu slabost i nevjerje Tomino,

2 njegovo potonje junaštvo i jaku vjeru,

3 njegov usklik: »Gospod moj i Bog moj«.

I.

DUŠEVNA SLABOST I NEVJERJE TOMINO

Toma, nazvan Didim, što znači blizanac bio je siromašni galilejski ribar, kad ga je božanski Učitelj pozvao među svoje Apostole. On je vjerno slijedio svoga Učitelja, ali iz onoga što o njemu kazuju Evanđelisti, sve do Uskrsnuća Isusova pokazao se slabić duhom i neodlučan u vjeri

a) Bio je umro Lazar, brat Marte i Marije Magdalene. A Isus je ljubio Lazara i, čuvši da je umro, htjede otići u Betaniju, gdje je bio već pokopan, da ga uskrisi. Zato reče učenicima: »Pođimo opet u Judeju«. A Učenici Mu kazaše: »Rabi, (Učitelju), sad su Židovi gledali da Te kamenuju, pa opet ideš onamo?«

Učenici su se, kako se iz svega vidi, bojali više za sebe, nego za Isusa, ali, kad je Isus odlučno kazao, da ide k Lazaru, Toma reče ostalim učenicima: »Hajdemo i mi da umremo s Njime«.

Reko bi čovjek, vidi junačine Tome. Najhrabriji je od svih učenika. Ni smrti se ne boji kad se radi o slavi njegovoga Učtelja. Ali, kako li se domala kukavicom pokazao. Većom kukavicom od svih ostalih Apostola. Kad je vidio da su njegovoga Učitelja uhvatili u vrtu Getsemanskom i svezali, zajedno sa drugim učenicima sramotno je pobjegao, bojeći se da i njega ne uhvate. I pobjegao je dalje od drugih. Jer su se drugi učenici sakupili već treći dan poslije Isusove smrti i propitivali se za svoga ljubljenoga Učtelja, a Tome nije bilo vidjeti blizu punih 10 dana. Skrivao se ko zna kojekuda po planinama Galilejskim i tek osam dana nakon Isusovog Uskrsnuća bojažljivo se došuljao do Jerusalema i došao u dodir s ostalim učenicima.

b) Pa i sada, kako se slabo ponio. Nije nikako htio vjerovati da je Isus uskrsnuo. Uzalud su mu drugi učenici to očevidnim dokazima dokazivali, uzalud su mu govorili, da su Ga vlastitim očima vidjeli i s Njme se razgovarali: Toma je ostao tvrdoglav u svome nevjerju. Toliko nevjeran, da je tvrdio da neće ni vlastitim očima vjerovati, kad bi uistinu vidio uskrsnula Spasitelja. Vjerovat će tek onda, kad Ga dodirne svojim vlastitim rukama: »Dok ne vidim na rukama Njegovim šupljinu od čavala i ne metnem prst svoj u mjesto od čavala i ne metnem ruku svoju u rebro Njegovo, neću vjerovati«.

c) Moja draga braćo!

Svrnimo pogled časkom sa Tome Apostola na nas same! Koliko i među nama imade Toma, a i Tomica, slabića duhom, kolebljivih, nestalnih u vjeri! Koliki i od nas u časovima duševnog zanosa, prisustvujući sv. Misi, slušajući riječ Božju, pristupajući na svete sakramente, moleći se Bogu, čini se da smo živa vatra za Boga. Tada i mi sa Tomom Apostolom spravni smo i smrt podnijeti za Isusa. Ali čim prestane oduševljenje, čim se udaljimo iz crkve, čim nas prva napast napane, kako smo slabi, kako brzo odustanemo od dobrih obećanja, kako daleko grijehom bježimo od svoga Boga, skrivajući se ko zna kuda po varavim planinama ovoga svijeta! I koliko se hoće dok se opet povratimo na revnost i pobožnost! I kako ne vjerujemo dobrim opomenama i unutrnjim nadahnućima, kojima nas Bog k sebi zove. O koliko imade danas takovih Toma i Tomica, pa i među nama. Jest, mi smo kud i kamo veći kukavice i nevjerniji od plašljivog i nevjernog Tome Apostola.

II.

JUNAŠTVO I JAKA VJERA TOMINA.

Kad bismo bar slijedili sv. Tomu u junaštvu i vjeri, kako smo ga slijedili u kukavičluku i nevjerstvu! Jer eto ste čuli u današnjem sv. Evanđelju čudesni preokret u njegovom životu.

Bilo je osmi dan po uskrsnuću Isusovu. Svi učenici nalazili su se u onoj dvorani u Jerusalemu, u kojoj je ljubljeni njihov Učitelj blagovao s njima posljednju večeru i u kojoj im se već nekoliko puta javio u slavi svojega uskrsnuća. Dođe Isus, dok vrata bjehu zatvorena, i stade na srijedu i reče im: Mir vama! I odmah se obrati nevjernom učeniku, da izliječi slabost i nevjerje duše njegove; za to mu pokaza rane na rukama i nogama i otvoreno rebro svoje, te mu reče: »Stavi prst svoj ovdje i vidi ruke moje i pruži ruku svoju i metni u rebra moja i ne budi nevjeran nego vjeran.«

Toma se nije mogao više uzdržati od uzbuđenja. Izliječio se posvema od slabosti svoje i od nevjerja svojega. Nije znao što se oko njega zbiva. Pade na koljena i dubokim ganućem zavapi: »Gospod moj i Bog moj!«

Time je označio daljnji program svoga života, program kojega se do u tančine držao. Sav dalnji njegov život bio je samo za Isusa. Po primitku Duha Svetoga otišao je među Parte u Persiji, pak onda među Indijance u Indiji te je svukuda propovijedao Evanđelje, činio mnoga čudesa i mnoge nevjernike obratio. Za Gospoda svoga i Boga svoga on je i život svoj položio. Umro je mučeničkom smrću proboden u srce oštrim lancem.

III.

»GOSPOD MOJ I BOG MOJ«.

Predragi, uzmimo i mi za program svoga života Tomin program: Gospod moj i Bog moj. Od Boga smo stvoreni i za Njega smo stvoreni, zato treba da za Njega živimo i radimo. Prvi upit kršćanskoga katekizma glasi: »Zašto smo na svijetu?« I odmah slijedi odgovor: »Na svijetu smo zato da Boga poznamo, štujemo, ljubimo i tako se spasimo.«

Isus je odgovorio Tomi: »Jer si me vidio, Toma, vjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjerovaše«. Ako mi i ne vidimo Boga, nemojmo zato ni najmanje sumnjati o Njegovom opstojanju, nego vjerujmo u Njega, ljubimo Ga, vršimo Njegove zapovijedi i naša će vjera biti na nebesima obilato za uvjeke nagrađena.

Eto, do pet dana, slavimo mile Božićne blagdane. Očima vjere gledajmo u onom malom Djetešcu, koje će ležati u jaslicama, Gospoda svoga i Boga svoga, koga je Toma Apostol gledao već u slavi Uskrsnuća, pak zato pred jaslicama božanskog Djetešca obećajmo da ćemo sav svoj život posvetiti Isusu, kako ga je današnji sveti Apostol posvetio.

Drugi dan Božića

Sv. Stjepan Prvomučenik

»I vidješe njegovo lice kao lice anđela«. Dj. Ap. 6 15

Jučer smo gledali anđele oko betlehemske štalice i slušali njihove vesele pjesme »Slava na visini Bogu, a na zemlji mir ljudima dobre volje«.

Zašto se anđeli vesele rođenju Kristovu? Je li se možda Isus rodio i zbog njih, da i njih kao i nas otkupi? To odlučno niječe sv. crkveni Naučitelj Grgur, koji veli: Odabrani anđeli nisu bili otkupljeni otajstvom Utjelovljenja. Zašto se dakle raduju i zašto pjevaju? Isti sveti Naučitelj odgovara: Jer je Božić i njihova i naša svetkovina. Time što nas je Isus svojim rođenjem na zemlji pozvao u nebo, povisio je broj građana nebeskih. Raduju se dakle anđeli, prigodom rođenja Isusova, gledajući nas, Isusove baštinike, njima slične na nebesima, prema riječima Spasiteljevim: »Bit će ko anđeli Božji na nebu«.

Takav je eto postao, među prvima, današnji slavni Prvomučenik sv. Stjepan. On je već na zemlji izgledao kao pravi anđeo, kako to Sveto Pismo kaže: »Upriješe u njega svi, koji su sjedili u velikom vijeću i vidješe njegovo lice kao lice anđela.

A bio je sv. Stjepan anđeo već na zemlji:

1 sa svoje nevinosti i svetoga života,

2 sa svoje mudrosti i duševne jakosti,

3 jer je već na zemlji gledao Boga.

I mi možemo postati anđeli, ako u tome slijedimo ovoga slavnoga anđeoskoga sveca. Promotrimo to u kratko:

I.

SV. STJEPAN — ZEMALJSKI ANĐEO SA SVOJE NEVINOSTI I SVETOG ŽIVOTA.

Anđeli su nevina, sveta bića. Pojam dobrote skoro je istovjetan s pojmom anđela. Zato je kralj Ahiz, gledajući svet život Davidov, kad je bio u njegovom pokvarenom domu, uskliknuo: »Dobar si u očima mojim kao anđeo Božji«.

Takav anđeo na zemlji bio je i sv. Stjepan. Za njega izrijekom kaže Sveto Pismo, kako ste to čuli na početku današnje misne Epistole, da je bio pun milosti. To znači: pun dobrote, svetosti, nevinosti.

Njegov život, muku i smrt pripovijeda nam sv. Pismo. Iza prve svetkovine dolaska Duha Svetoga apostoli su neumorno naviještali evanđelje i širili u narodu kršćansku vjeru. Tako je brzo rastao broj službenika Isusovih. S brojem vjernika množile se i brige i poteškoće oko podjeljivanja pomoći i milostinje u zajedničkom životu. Neki su se siromasi i udovice tužili, da im se čini nepravda kod svagdanjeg dijeljenja hrane. Zato apostoli sazvaše kršćane i rekoše: »Nije pravo, da mi ostavimo riječ Božju, pa da služimo oko stolova. Ogledajte se dakle, braćo, među sobom za sedam prokušanih muževa, punih Duha Svetoga i mudrosti, koje ćemo postaviti nad ovim poslom. A mi ćemo se brinuti za molitvu i službu propovijedanja«. Vjernici prime prijedlog i izaberu Stjepana, čovjeka puna vjere i Duha Svetoga i još šestoricu. Apostoli su se nad njima pomolili i stavili na njih ruke i predali im službu, da se brinu za udovice i siromahe i, koliko mognu, za poučavanje.

II.

SV. STJEPAN — ANĐEO SA SVOJE MUDROSTI I DUŠEVNE JAKOSTI.

Iza ove lijepe podjele briga i raznih služba u Crkvi riječ je Božja rasla i brzo se množio broj vjernika. Ali naskoro su nastali mračniji dani za mladu Crkvu, dani kad je trebalo hrabrosti, da se podnesu progoni moćnih i mnogobrojnih neprijatelja Evanđelja. Stjepan je divno pokazao ovu hrabrost. Ustali su mnogi članovi židovske zbornice, da se složno silom opru objavljenoj istini. Počeli su se prepirati sa Stjepanom, koji je već prije dokazao čudesima svoje poslanje i istinitost svoje nauke. »Ali, kaže sv. Pismo, »nisu mogli odoljeti mudrosti i Duhu, kojim je govorio«. — Premda sv. Stjepan nije imao dužnosti, da kao apostol navješta narodima nauku Isusovu, premda je najveći dio vremena proveo u dijeljenju milostinje i u brizi za siromahe, bio je pak u svojoj vjeri tako jak, da je čitavu četu neprijatelja Evanđelja natjerao u škripac.

Njegovi neprijatelji late se sada drugoga sredstva. Nagovore zle ljude, da složno protiv njega svjedoče: »Čuli smo ga, gdje govori psovke na Mojsija i na Boga«. Radi toga se pobuni narod, starješine i književnici, uhvate Stjepana i odvedu ga pred veliko vijeće. Ovdje nastupe lažni svjedoci, optuže sveca radi psovke na sv. mjesto i na zakon i zatraže od sudaca, da se optuženik javno kazni. A Stjepan, neustrašivi ispovjedalac nauke Isusove, stajao je mirno. Hoće li sve ovo oko njega uzdrmati njegovu hrabrost? Hoće li imati dosta snage, da izdrži do kraja među svojim krvnim neprijateljima? Neće li se prestrašiti svoje plemenite namjere? — Ne, on je nevin i ne boji se ničega, strah Božji ne pozna nikakva ljudskog straha. Oštri pogledi sudaca nisu ga strašili. On im je naprotiv pokazao u dugom govoru, kako su uvijek bili ne samo progonitelji proroka, nego, da su i izdajice i ubojice pravoga obećanoga Mesije: »Tvrdovrati i neobrezanih srdaca i ušiju! Vi se jednako protivite Duhu Svetome, kako oci naši tako i vi. Kojega od proroka ne progoniše oci vaši? Ubiše one, koji su unaprijed javljali dolazak Pravednika, kome vi sad postadoste izdajnici i ubojice«. Dok je ovo govorio, lice je Stjepanovo sjalo kao lice anđela. A Židovi su bjesnili i škripali zubima na nj.

III.

SV. STJEPAN — ANĐEO, JER JE VEĆ NA ZEMLJI GLEDAO BOGA.

Stjepan, pun Duha Svetoga, pogleda na nebo i vidje slavu Božju i Isusa, gdje stoji s desne strane Bogu i reče: »Eto vidim nebesa otvorena i Sina čovječanskoga gdje stoji s desne strane Bogu«. Židovi digoše veliku viku i zatvore uši, da ne čuju glasa Stjepanova.

Razjarena svjetina izvede ga iz grada, da ga, bez preslušanja, bez pravoga suda, kao hulca na Boga zaspe kamenjem. I ovdje je ostao Stjepan postojan. Neprijatelji njegovi, da mogu lakše bacati na nj kamenje, svuku gornje haljine i stave ih do nogu mladića Savla.

Stjepan isprebijan stijenama, lebdeći među životom i smrti, upire još zadnje sile i moli: »Gospode Isuse, primi duh moj«. Zatim klekne na koljena i glasno poviče: »Gospode, ne primi im ovo za grijeh!« I kad ovo reče, ispusti dušu.

Tako umire pravednik, koji samo u vjeri živi. To je svršetak kršćanina, koji u vjeri ostaje do smrti.

Drago moja braćo!

Promatrajući sveti život i mučeničku smrt velikog današnjeg sveca, promatrajući njegovu živu vjeru i duboku mudrost, promatrajući ga kako on već na zemlji gleda Boga, potaknimo se na svet i krepostan život. Ako mi i ne možemo postati onakvi anđeli, kakav je ovaj sveti đakon bio; ako ne možemo ni iz daleka biti onako čisti nevini kao oni anđeli nebeski, koji su okružili mjesto rođenja božanskog Djetića Isusa i kraj koljevke Njegove pjevali: »Slava na visini Bogu i na zemlji mir ljudima dobre volje«, budimo bar kao priprosti pastiri ili kao pobožni mudraci od istoka, pak se poklonimo ljubljenom Spasitelju za nas u Betlehemu rođenomu, prikažimo Mu darove srca svoga, gledajmo Ga za života očima žive vjere i žarke ljubavi, da Ga onda jednom licem u lice gledamo u vječnoj slavi na nebesima. Amen.

Treći dan Božića

Sv. Ivan Apostol i Evanđelista

»A Petar obazrevši se vidje onoga učenika koga ljubljaše Isus«. Iv. 21 20

Kad kralj svečano putuje, prati ga kraljevska svita, dug niz odličnika i vojnika. I nebeski Kralj, Isus Krist ne dolazi o Božiću k nama sam, već Ga sv. Crkva okružuje pratnjom najboljih i najvjernijih Mu lubimaca. Uz mnoštvo anđela, koji svojim nebeskim pjevanjem prate malog Isusa u svetoj Božićnoj noći, sv. Crkva evo u tri susljedna dana kao Isusove pratioce slavi sv. Stjepana prvomučenika, apostola i evanđelistu sv. Ivana te nevinu dječicu ili Mladence.

Jučer smo promatrali prvog pratioca nebeskoga Kralja, sv. Stjepana Prvomučenika. Sutra ćemo promatrati prekrasnu kitu bijelog i crvenog cvijeća koje je ukrasilo jaslice maloga Kraljića, a to su nevina dječica. Danas pako zaustavimo se u promatranju drugoga pratioca nebeskoga novorođenoga Kralja, sv. Ivana Apostola i Evanđelistu.

Blagdan ovog sv. Apostola uistinu zgodno pristaje uz božićnu svetkovinu. Mali Isus u jaslicama pun je ljubavi prema nama, sv. Ivan Evanđelista pun je ljubavi prema Isusu. On je ljubimac Isusov, onaj koga je Isus na osobiti način ljubio, kako to današnje sv. Evanđelje ističe. Ivan je na zadnjoj večeri naslonio glavu na Spasiteljeve prsi i slušao kucaje Njegova božanskog Srca, radi česa se u današnjem crkvenom oficiju nazivlje nadasve blaženim: dostojnim velike časti: »Vele je vrijedan časti blaženi Ivan, koji se na večeri naslonio na prsi Gospodnje«. U sv. Ivanu stoje dakle pred jaslicama Isusovim svi Isusovi ljubimci, posebno sve djevičanske duše, koje su poput njega prezrele uživanje ovoga svijeta i otišle za Božjim Jaganjcem Isusom.

Ali je današnji Svetac još nečiji ljubimac. Ljubimac je i presvete Majke Isusove, koju je Isus na križu preporučio Ivanu, a on ju uzeo k sebi, sinovskom ljubavlju i nježnošću obasipao, a ona opet sa svoje strane obasipala Ivana svojom materinskom ljubavlju.

Imamo, dakle, danas obilno gradiva za pobožno promatranje na duševnu pobudu našega života. Promotrimo:

1 kako je sv. Ivan bio ljubimac Isusov,
2 kako je bio ljubimac Bl. Dj. Marije,
3 kako možemo mi postati ljubimci Isusovi i Marijini.

I.

LJUBIMAC ISUSOV

»A Petar obazrevši se vidje onoga učenika, koga ljubljaše Isus, gdje ide za njim, koji se i nasloni na večeri na prsi Njegove.« Taj učenik, ljubimac Isusov, jest današnji sveti Ivan. S više razloga zaslužio je sv. Ivan Evanđelista, da ga Isus udostoji posebne svoje ljubavi:

1 Ivan se je željno približio Isusu i upoznao se s Njime.

a) Otac se sv. Ivana zvao Zebedej, a majka Salome, a bio je po majci u rodu s Isusom. Rodno mu je mjesto Betsaida na Genezaretskom jezeru, pak se od mladosti skupa sa svojim starijim bratom Jakovom bavio očevim zvanjem. ribarstvom. Bio je nekako Isusovih godina i već posve zreo ali i čist mladić, kad je sv. Ivan Krstitelj u dolini nedalekog Jordana nastupio i kao preteča Mesiji pripravljao put u ljudska srca. Nije čudo da se je sv. Preteči priključio i Ivan, kojega je vjera u Mesiju toliko oduševljavala, da je najvatrenije godine svoje mladosti proživio čisto.

b) Kao učenik sv. Ivana Krstitelja doživio je sreću da se susreo sa Spasiteljem. Taj je susret tako djelovao na Ivana, da ga do smrti nije zaboravio, već ga kao sijedi starac potanko opisao u 1. poglavlju svoga Evanđelja. Čak je i sat zapamtio i zapisao: bilo je oko desete ure (t. j. oko četiri sata popodne, jer su Židovi brojili dnevne satove od šest sati ujutro); kad su Ivan i Andrija zapitali Isusa: »Učitelju, gdje stanuješ?« a On im odgovori: »Dođite i vidite!« Otiđoše i vidješe gdje stanuje i ostaše u njega onaj dan. O blažena dana i blažene noći! — kliče sv. Augustin, — tko će nam ponoviti nebeske razgovore, kojima ste samo vi bili svjedoci!

c) Kasnije su se i oni vratili opet svome poslu, ali kad je Isus odlučio da svoje apostole konačno okupi oko sebe i svuda sa sobom vodi, samo je prošao uz obalu Genezaretskog jezera, samo je pozvao apostole, a Jakov su Ga i Ivan, ostavivši oca, lađu i mreže odmah slijedili i ustrajali s Njim do konca.

d) U Isusovoj je trogodišnjoj školi sv. Ivan često spomenut, uz sv. Petra najviše od svih apostola. Bilo je časova kad je i sv. Ivan pokazao da mu još mnogo treba očistiti srce od svake strasti i zla nagnuća, da bude pravi Isusov učenik. Bilo je časova kad je Isus Jakova i Ivana, braću nagle ćudi, morao ukoriti i nazvati »sinovima groma«, ali te su, opomene koristile. Osobito sv. Ivan tako se zadojio Isusovim duhom blagosti i ljubavi, da je s pravom kasnije prozvan apostolom ljubavi.

e) U svim prigodama, kad je Isus htio da uza Nj bude samo najuži krug apostola, bio je i sv. Ivan. On je skupa

s Petrom i Jakovom prisustvovao uskrsnuću Jairove kćeri, kad je Isus pokazao svoju Božansku moć i nad smrću. Na gori je Taboru prisustvovao Isusovu preobraženju i od samog nebeskog Oca čuo o Isusu riječi: »Ovo je Sin moj ljubazni«. Tad mu se sigurno ucijepila u dušu neizbrisiva činjenica, da je Isus pravi Sin Božji, jednako vječan kao Otac i u svemu Ocu jednak, što će kasnije u svom dubokom Evanđelju tako uvjerljivo pokazati.

f) Pod križem se je Isusovim našao sam od svih apostola. Radi svega toga uistinu je zaslužio sv. Ivan da bude ljubimac Isusov.

II.
LJUBIMAC MARIJIN

A bio je sv. Ivan Evanđelista i ljubimac presvete Majke Isusove Bl. Dj. Marije.

a) Sigurno već za života Isusova Apostoli su dolazili u češći dodir sa presvetom Majkom Isusovom i iskazivali joj neobično štovanje. I Bl. Dj. Marija sa svoje strane iskazivala je svoju materinsku naklonost svima učenicima njezinoga Sina. Ali nadasve je ljubila Ivana. Njezinu dušu spajala je s Ivanovom dušom djevičanstvo ovoga učenika, Ona, sva čista, Djevica nad djevicama, ljubila je i ljubi posebnim načinom čiste duše.

b) Ivan je bio uz Mariju u najtežem času njezinoga života, onda, kad su njezinoga miloga Sina na križ razapeli, te ju tada tješio, koliko je mogao. Tada je na Kalvariji sam božanski Učitelj preporučio njemu svoju presvetu Majku. »A stajahu kod križa Isusova Mati Njegova i sestra Matere Njegove Marija Kleofina i Marija Magdalena. Kad dakle vidje Isus Mater i učenika koga ljubljaše, gdje stoji, reče Materi svojoj: »Ženo, evo sin tvoj«. Zatim reče učeniku: »Evo Mati tvoja«.

c) Od toga časa duša Ivanova bila je još tješnje povezana s dušom presvete Djevice, kako sam ističe u svom Evanđelju: »I od onoga časa uze je učenik k sebi«. To jest, on je njoj posvetio svu sinovsku brigu.

d) Kad je nastalo progonstvo u Palestini, bojeći se Ivan, da se što zla ne desi presvetoj Majci Isusovoj, povede ju u Efez, gdje je on bio biskupom i tu se za nju brinuo do-

kle god je Bl. Djevica stanovala u Efezu. Pobožna redovnica Marija Agredska u svom poznatom Životu Bl. Dj. Marije, koji je napisala prema svome viđenju, kaže nam mnoge lijepe crtice iz života Marijina u Efezu iz kojih razabiremo kakovom je tankoćutnom ljubavlju i nježnošću učenik ljubavi susretao Majku svoga božanskoga Učitelja i koliko se za nju brinuo. Još i danas među ruševinama starinskoga Efeza u Maloj Aziji, vide se temelji jedne male kućice u kojoj su stanovali Bl. Djevica Marija i sv. Ivan. O kad bi nam one ruševine mogle progovoriti, koliko bi nam mogle kazati o toj svetoj čistoj međusobnoj ljubavi i brizi između presvete Majke Isusove i njezinoga ljubimca Ivana Apostola!

e) Pod stare dane otpratio je Ivan Majku Isusovu natrag u Jerusalem i bio pri njezinim posljednjim časovima na Sionu, te je, sa suzama na očima ujedno s ostalim Apostolima, sprovodio njezino sveto tijelo u vrt Getsemanski i položio u pripravljenu grobnicu, odakle je pak bilo uzneseno na nebo.

f) Ivan je i po smrti štovao Mariju, o njoj često mislio, o njoj i viđenja imao, te ju onako divno predstavio u svom Objavljenju: »Znamenje veliko pokaza se na nebu: Žena zaodjevena suncem i mjesec pod nogama njezinim i na glavi joj kruna od dvanaest zvijezda«. (Obj. 12 1).

Eto, tako je današnji svetac ljubio i štovao Bl. Dj. Mariju dok je na svijetu bila i poslije njezinog svetog preminuća, pak je uistinu punim pravom zaslužio da bude ljubimcem Marijinim.

III.

KAKO MOŽEMO I MI POSTATI LJUBIMCI ISUSOVI I MARIJINI

Draga moja braćo!

Bez sumnje je velika, neizreciva sreća i čast bila za ovoga svetoga Apostola, što je bio ljubimcem Isusovim i Marijinim. Ko od nas ne bi želio takovu sreću?

Ali mi je donekle i možemo postići.

Na koji način?

Ako odnošaj naš prema Isusu i Bl. Djevici Mariji udesimo slično odnošaju sv. Ivana Evanđeliste prema njima.

1 ako spremno slijedimo Isusa vršeći revno sve svoje kršćanske dužnosti;

2 ako se marljivo učimo u školi božanskoga Učitelja izbjegavajući svaki grijeh i vježbajući se u svakoj kreposti, napose u ljubavi;

3 ako budemo spravni nešto i pretrpjeti za Isusa, kad to ustreba;

4 ako gojimo sinovsko štovanje i pobožnost prema presvetoj Majci Isusovoj smatrajući je i našom Majkom, jer prema tumačenju Svetih Otaca, Isus je sa križa preko Ivana svakome od nas dao svoju presvetu Majku za našu majku.

Na taj način budimo sigurni da ćemo i mi biti miljenici Isusovi i Njegove presvete Majke, kako je današnji slavni sv. Apostol i Evanđelista bio.

Četvrti dan Božića

Nevina Dječica

»Zdravo, mučenstva cvjetovi«. Crkv. pjesma na Več.

Koljevku božanskog Djetešca okružuje danas ljupka četa nevine male dječice, u haljinicama bijelim kao snijeg. Ta dječica nose u rukama zelene grančice palama i radosno pjevaju svom malom Kralju u jaslicama. Ovu dječicu resi neobična čast: oni su pomoreni za Isusa i u jedan čas preneseni su iz ove doline suza, koju još nisu ni upoznali, na nebesa u rajski perivoj. Njihova smrt je bila pravo mučeništvo, zato im i pjeva sv. Crkva danas u crkvenom oficiju:

Zdravo mučenstva cvjetovi,
Koje tek svijetla pomolom,
Gonitelj Kristov zanese,
Ko vihar ruže ponikle.

Sretna ova dječica svojim mučeničkim plačem pridružili su se dostojno veseloj anđeoskoj pjesmi nad betlehemskom štalicom: »Slava u višnjih Bogu a na zemlji mir ljudima dobre volje«. Oni su pretekli onu drugu dječicu svoga ple-

mena, koji će 33 godine kašnje klicati Kristu Kralju: Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje, hosana u višnjih!«

Slaveći danas ovaj nježni blagdan, koji tako lijepo pristaje uz milu svetkovinu maloga Isusa — Božića, promotrimo:

1 pomor nevine Dječice,

2 njihovu sreću, što su i nehoteć dali život svoj za Isusa,

3 nesretan život i nesretnu smrt okrutnog kralja Iruda njihovog mučitelja, pak odatle povucimo korisne spasonosne zaključke za naš duhovni život.

I.

POMOR NEVINE DJEČICE.

1 Kada su i zašto su bila pomorena Nevina Dječica kaže nam jasno sv. Evanđelje po Mateju. Evo što tu čitamo:

Kad se porodio Isus u Betlehemu Judinu u dane Heroda kralja, eto mudraci od istoka dođoše u Jeruzalem govoreći: Gdje je kralj židovski što se je rodio? Jer vidjesmo zvijezdu njegovu na istoku i dođosmo da mu se poklonimo. Kad to ču Herod kralj, uplaši se i sav Jeruzalem s njime. I sabravši sve poglavice svećeničke ispitivaše ih gdje bi se Krist imao roditi. A oni mu rekoše: U Betlehemu Judinu, jer je ovako prorok napisao: »I ti, Betleheme, zemljo Judina, ni po čem nijesi najmanji među poglavitim gradovima Judinim, jer će iz tebe izići vođa koji će vladati pukom mojim Izraelskim.« Tada Herod potajno dozva mudrace i pomnjivo ih ispita kad im se zvijezda pojavila. I šaljući ih u Betlehem reče: Pođite i raspitajte dobro za Dijete, pa kad ga nađete, javite mi da i ja pođem te mu se poklonim. I oni saslušavši kralja pođoše. I gle, zvijezda koju bijahu vidjeli na istoku, iđaše pred njima, dok ne dođe i stade odozgo gdje bijaše Dijete. A kad vidješe zvijezdu, obradovaše se veoma velikom radosti. I ušavši u kuću nađoše Dijete s Marijom materom Njegovom, padoše ničice te Mu se pokloniše, pa otvoriše blago svoje prinijevši mu darove: zlato, tamjan i miru. I opomenuti u snu da se ne vraćaju k Herodu, drugim se putem vratiše u zemlju svoju.

Međutim Anđeo se javi sv. Josipu i naredi mu u ime Božje da otiđe s Djetešcem Isusom i s Marijom materom Njegovom u Egipat, da ih tako zakloni od srdžbe Irudove. Jer Irud, videći da je prevaren od mudraca, razgnjevi se vrlo i poslavši vojnike pogubi svu djecu koja bijahu u Betlehemu i u svoj okolini njegovoj, od dvije godine i niže, prema vremenu koje bješe ispitao od Mudraca. Tada se ispuni što je kazao Jeremija prorok govoreći: Glas u Rami začu se, plač i jauk mnogi: Rahela oplakuje sinove svoje i neće da se utješi, jer ih nema.«

Rahela je bila majka Josipova i Benjaminova koja je zakopana blizu Betlehema i Rame. Rahela predstavlja sve majke nevine dječice, a Rama predstavlja svu okolinu betlehemsku, u kojoj su nevina dječica pobijena.

Ne znamo točno koliko ih je pomoreno. Svakako će biti blizu jedne stotine, jer je toliko djece, ispod dvije godine, moralo biti u okolini betlehemskoj.

II.

SREĆA U NESREĆI NEVINE DJEČICE.

Po ljudsku govoreći bila su veoma nesretna ova mala dječica. Eto, još nisu ni znala da su se rodila, a već su pomorena; nisu ni okušala kakove slasti na svijetu, a već su popila gorki kalež smrti; još se nisu ni rascvala, a već ih je oštri zimski vjetar pokosio; još nisu ni počela stupati po zemlji, a već ih nestade.

Ali, ne, ona nisu nesretna. Ona su presretna. Jer prije nego ih je zahvatio i najmanji pokvareni dašak ovoga svijeta, oni su, čisti ko anđeli, uzletjeli na nebesa. Njihova je bol bila doduše gorka, ali veoma kratka. Izgubili su svijet, njegove radosti i njegova dobra, za koje nisu još imala nikakove želje. Otišla su u vječnost, gdje im je mali Isus, koji je malo prije njihove smrti došao na svijet, a za koga su ona prolila krvcu, pripravio neizrecivo blaženstvo.

Slična smrti ove nevine Dječice, jest, moja mila i draga braćo, smrt svakoga pravednika. Svaki je pravednik dijete Božje i poput ove nevine dječice i on ulazi u kraljevstvo nebesko. Pravednik lako ostavlja zemaljski život, jer on sa sv. Jakovom Apostolom znade, da je ovaj život samo para, koja

se za čas uzdigne i nema je više. Zna sa Jobom patnikom, da čovjek rođen od žene kratkoga je vijeka, a i taj je ispunjen bolima. Pravednik lako ostavlja zemaljska dobra, jer je on, i bez Salomonova iskustva, upoznao njihovu taštinu upoznao je da je sve taština, osim Boga ljubiti i Njemu samome služiti.

O, budimo djeca Božja, ako i ne onako nevina kao današnja sveta Dječica, a to bar pokorom pročišćena, i naša smrt bit će sretna i blažena.

III.

NESRETNA SMRT IRUDOVA I GREŠNIKOVA.

Naprotiv, ko u grijehu živi i u grijehu umire, taj ima nesretnu smrt, poput one koju je imao krvnik Nevine Dječice, okrutni kralj Irud. Njemu su mnogi za života zavidjeli, mislili su: gle! kako je sretan: ima časti, blaga, uživanja. Ali, u kakovim je groznim i teškim mukam zaglavio! Stari povjesničari govore da mu je cijelo tijelo bilo grdno natečeno, ogavni crvi uvukli se ispod kože i strahovito ga mučili; izgarao je od silne žeđe, a što je više pio, to mu se tijelo većma nadimalo, od smrada nitko nije mogao k njemu pristupiti. A mučile su ga svakojake utvare, pak je bijesnio sve više i više i novim žrtvama, među tima i svoje žene Marijane i dvaju svojih sinova i više svojih rođaka, zasićivao je svoju okrutnost, dok nije u strahovitim mukama i zdvojnosti ispustio svoju grešnu dušu.

On je drhtao na pomisao da mora ostaviti ovaj život, koji je toliko ljubio; drhtao je na pomisao da mora ostaviti ovaj svijet, kraljevsku krunu i žezlo, a pomisao da ima doći pred pravednoga Suca na nebesima, kome mora dati račun od svojih zlodjela, povećavalo je njegove muke, strah, zdvojnost.

Takva je, moja draga braćo, smrt svakoga nepokajanog grešnika. Nepokajani grešnik umire zdvojan kao Irud. Ako gleda svoju smrt kao rastanak od ovoga svijeta, izjeda se od muke, što mora ostaviti ono za što je bila privezana njegova duša; ako li je gleda kao ulazak u drugi život strah ga silni spopada od susreta višnjega Suca, pred koga ima

domala doći. Sa svake strane čuje tajni glas koji mu govori: »Smijem se tvojoj propasti i rugam se tvojoj muci, jer se nisi htio na vrijeme okoristiti milostima mojim nego si ustrajao u zloći svojoj«.

Ove misli, predragi, o sretnoj smrti pravednika i o nesretnoj smrti nepokajanog grešnika neka zaokupe našu pamet danas, kada slavimo blagdan Nevine Dječice i kada se nalazimo na svršetku godine, pak uznastojmo na vrijeme ostaviti se grijeha i započeti dobri kršćanski život, da jednom u miru i spokojstvu usnemo u Gospodu i k Njemu dođemo u rajsko blaženstvo. Amen.

---

15 januara

Sv. Anastazija muč.

»Ženu jaku tko da nađe?«
Priče 31 10

Na sveti dan Božića slavi se u crkvi velikom svečanosti uzvišeno otajstvo Porođenja Gospoda i Spasitelja našega Isukrsta. Redovno kad se slavi u crkvi uspomena kojega otajstva iz života božanskoga Spasitelja, nema toga dana u crkvenom bogoslužju nikakove uspomene kojega sveca, pa bio on i među većim svecima. Zvijezde se ne vide, kad sunce sjaji. Jedinu iznimku čini slavna matrona, sveta mučenica Anastazija. Jer i ako je sv. Crkva na Božić sva zaokupljena promatranjem i slavljenjem uzvišenog božićnog otajstva, ipak na drugoj božićnoj Misi, spominje se u molitvi i sv. Anastazija, koja je onaj dan, kad se Isus za nas rodio, podnjela mučeničku smrt za Njega. Doduše to je samo kratka uspomena, ali koja pokazuje koliko Crkva štuje ovu sveticu, kad dopušta da ju se spominje na drugoj Misi velikoga Gospodnjega blagdana.

I ne samo na taj svečani dan, nego svakoga dana preko godine spominje se sv. Anastazija preko sv. Mise, u molitvi poslije posvećenja, sa još sasvim malim brojem svetaca i svetica. Gdje se pak ova svetica na posebni način štuje kao zaštitnica mjesta ili biskupije, (kao što je to slučaj u biv-

šoj zadarskoj nadbiskupiji, a sadašnjoj apostolskoj administraturi, Ninskoj-Biogradskoj, čija je ona nebeska zaštitnica i u čiju čast su podignute krasne crkve, ona velika katedrala u Zadru i župna u Biogradu na moru), to se njezin blagdan štuje svečano na današnji dan i njoj je posvećeno svekoliko crkveno bogoslužje današnjega dana.

Sv. Anastazija uistinu i zaslužuje da ju se štuje. Ona je od onih rijetkih žena, koje su za života svoga pokazale neobičnu duševnu jakost. Tu jakost davno je već tražio mudri Salamun pitajući: »Ženu jaku tko da nađe?« A naša svetica za života svoga pokazala je neobičnu duševnu jakost:

1 u sreći;
2 u nesreći, te je
3 u tom za sve nas svijetli primjer.

I.

DUŠEVNA JAKOST SV. ANASTAZIJE U SREĆI.

a) Sv. Anastazija živjela je u trećem vijeku po Isusu. Bila je kći uglednog i bogatog Rimljanina i za svog djetinstva u očnskoj kući imala je svega na izobil. Ali bogatstvo nije zasjenilo njezino srce, niti je raskoš pokvarila njezinu dušu. Odgojena od svoje dobre majke po nauku kršćanskom u iskrenoj pobožnosti i bogobojaznosti provodila je sveto djevojačke dane moleći se Bogu i čineći dobro. Dok su se njezine vršnjakinje, mlade bogate Rimljanke, podavale uživanjima i nasladama ovoga svijeta, njezina naslada je bila da sa svojom dobrom majkom prisustvuje službi Božjoj, koju je potajno vršio pobožni svećenik Hrizogon i da od njega sluša spasonosne pouke kršćanskoga života. Pa i kad joj majka umrla, ona je nastavila tim svetim životom prepuštajući se vodstvu svetoga svećenika Hrizogona, koji ju je u vjeri i pobožnosti sve više utvrđivao.

b) Po volji očevoj još posve mlada udala se Anastazija za mladića Publija od veoma bogatoga i plemenitoga roda. Tu ju je okruživao sjaj još veći nego u očinskom domu, ali se ni tu sveta žena nije ponijela, nego je ostala skromna i pobožna, spravna na svako dobro djelo, osobito na pomaganje siromaha. Dok su druge bogate rimske žene trošile grdne pare u isprazne naprave i nakite, kojima će uresiti svoje smrtno tijelo, dotle je sv. Anastazija obilne milostinje davala, kojima je zaštitila od zime gola tjelesa tolikih siromaha. Znala je ona dobro što Sveto Pismo kaže: »Ljupkost je prijevarna i ljepota tašta, žena koja se boji Gospoda zaslužuje pohvale« (Priče 31 30).

Tako se eto naša svetica pokazala duševno jakom u sreći.

II.

A TAKOVOM SE POKAZALA I U NESREĆI.

Teški oblaci nadvili se nad njezinom glavom, silni udarci stali su padati na nju, baš zbog njezine vjere i pobožnosti; ali ti udarci, ako su i skrhali nježno tijelo, nijesu mogli oboriti njezin snažni duh.

a) Počela je trptjeti već u kući svoga muža. On je bio poganin, a vodio je život razuzdan i raskalašen. To je Anastaziju vrlo boljelo, pak je poniznom i revnosnom molitvom pribjegavala Bogu i strpljivošću i blagošću gledala predobiti muža. Ali on je prema njoj bio sve grublji. U duši okorjeli poganin, kad dozna da je kršćanka, silno se na nju razljuti, baci je u kućnu tamnicu, gdje ju je morio glađu i žeđom i svakom mukom.

Sveta žena iz ljubavi prema Isusu sve je to strpljivo podnosila razgovarajući se u samoći tamnice sa božanskim Spasiteljem i moleći se za obraćenje zločestoga muža. Ipak je našla prilike da iz tamnice obavijesti svetoga svećenika Hrizogona o svojem stanju, te od njega primi utješnih pisama. Sveti svećenik dozivao joj u pamet, da su muke i nevolje na ovom svijetu dio pobožnima i pravednima i da njima Gospod kuša svoje vjerne sluge, koje će obilato nagraditi na drugome svijetu.

Nije doživjela radost da joj se muž obrati na kršćanstvo, nego je dočula žalosnu vijest da je umro na putu u Persiju. Za neko doba uživala je opet slobodu, koju je upotrebila zato da pohađa Kristove mučenike i da ih novcem i drugim dobrima pomaže. Kad je začula da je i njezin duhovni otac Hrizogon bačen u tamnicu zbog vjere Kristove i odveden po zapovijedi okrutnog cara Dioklecijana u Akvileju, otišla je i Anastazija onamo i dvorila svetog mučenika sve dok ga ne pogubiše 24 novembra. Tada ona proda

sve svoje imanje a novac upotrebi za izdržavanje siromašnih kršćana.

b) Osobitu jakost duha pokazala je ova sveta žena, kad jez bog vjere Kristove bila uhvaćena i pred rimskog namjesnika u Iliriji na sud dovedena. Mnogo puta preslušana, nagovarana da se odrekne Krista, mučena na razne načine, ostala je nepokolebiva u vjeri i odanosti raspetome Spasitelju. Za Njega je junački i smrt podnjela, strohovitu smrt, koja bi i muško srce ustrašila, ali njezino nije: svezaše ju krvnici za tri kolca, naložiše oganj oko nje i tako spališe. To se dogodi na sveti dan Božića, na otoku Palmariji, kamo je bila izagnana sa 200 ljudi i 70 žena, koji se svi na razne načine mučeni proslaviše. Bilo je to na početku 4 vijeka, za vladanja rimskog cara Dioklecijana. Poslije mnogo godina njezini sveti ostaci biše preneseni u Carigrad, gdje se pohraniše kao dragocijeni zaklad. Nešto pepela od njezinoga svetoga tijela bilo je donešeno u naš Zadar gdje se čuva u velebnoj katedrali njoj u čast podignutoj. I u Rimu bila joj je podignuta lijepa bazilika, u kojoj su neko doba rimski Pape služili drugu svetu Misu na svečani dan Božića.

III.

TREBA DA I MI BUDEMO JAKI DUHOM.

Eto smo vidjeli kako je današnja svetica pokazala veliku jakost duha i u sreći i u nesreći. U dobru se nije ponijela, u zlu se nije poništila. U sreći i bogatstvu činila je dobro ubogima, u nesreći i tamnici strpljivo je trpjela, a u jednom i drugom stanju Bogu se molila i Njemu vjerna ostala.

I u našem životu, predragi, često se izmjenjuje sreća i nesreća, radost i žalost. Kao što na moru počešće nastane velika plima, pak poslije opet velika osjeka, tako i u našem životu imade dana obilja i sreće, a nakon tih nastanu dani oskudice, nevolje. Već je strpljivi patnik Job kazao, da je naš život na zemlji vječita borba. A naš slavni dubrovački pjesnik Gundulić veoma zgodno poredio ga je lađi na uzburkanom moru, koju gone valovi i vjetrovi.

Primjer današnje svetice neka nam bude pred očima. Kad smo u dobru dijelimo ga s onima, koji nemaju; kad smo u nestašici i nevolji nemojmo proklinjati sudbinu, nemojmo se tužakati protiv Boga kao da nas je On ostavio, nego se sjetimo pouke, koju je dao sveti Hrizogon svojoj duhovnoj kćeri, današnjoj svetici: Mukama i nevoljama na ovome svijetu kuša Bog svoje vjerne sluge, da ih pak obilatije nagradi na nebesima. A sjetimo se i riječi sv. Pavla Apostola: »Kroz mnoge nevolje valja nam ući u kraljevstvo nebesko.«

Pokažimo se jaki duhom napose kad nam ko hoće da ugrabi najveće blago, svetu vjeru. A nažalost danas ima neprijatelja svete katoličke vjere ne manje nego u doba svete Anastazije, podmuklih neprijatelja, bilo pod plaštem komunizma, bilo socijalizma, i sličnim. Kao što je sv. Anastazija radije život svoj dala, nego da je vjerom prevrnula, pak zato ju danas slavi nebo i zemlja, tako i radije sve žrtvujmo, nego da Isusovu vjeru ostavimo. »Braćo, opominje nas prvak apostolski sv. Petar, bdijte, jer protivnik vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre; njemu se tvrdi u vjeri opirite!« (I. Petr. 5 8).

---

20 januara

Sv. Sebastijan muč.

»I bićete mi svjedoci u Jerusalemu i po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje«.

Dj. Ap. 1 8

Danas se u crkvi slavi spomen dvaju svetaca: sv. Fabijana i Sebastijana. Obojica su slavni mučenici iz prvih vremena kršćanstva, koji su istoga dana, i ako ne iste godine, krvlju svojom posvjedočili pred poganstvom vjeru u Krista. Obojica su svjedoci za Krista u Rimu i po svoj Italiji i sve do kraja zemlje. Fabijan je bio papa i umro je kao mučenik u Rimu pod carom Decijem, 20 januara god. 250. Od njega nam je poznato da je imenovao u Rimu 7 đakona da se brinu za siromahe i 7 podđakona da sabiru spise o Mučenicima. Sebastijan je pak bio visoki časnik Dioklecijanove tjelesne garde a podnio je mučeničku smrt također na današnji dan, ali godine 288.

Uspomena obiju svetih mučenika časna je u crkvi od davnih vremena. Njih zazivljemo u Litanijama Svih Svetih: »Sveti Fabijane i Sebastijane, molite za nas«. Napose je mnogo štovan još i danas svukuda u kršćanskom svijetu sv. Sebastijan. Njemu su mnoge crkve ili oltari posvećeni, ubraja se među 14 svetih pomoćnika u nevolji, a zaštitnik je napose protiv kužnih bolesti. Kao takova svetog Zaštitnika i mi ga danas svečano štujemo i njegov zagovor zazivljemo, pak zato promotrimo:

1 njegov sveti život;
2 moć koju ima kod Boga, i
3 kako ćemo zadobiti njegov sveti zagovor.

ŽIVOT SV. SEBASTIJANA.

Sv. Sebastijan se rodio od uglednih kršćanskih roditelja u Narboni u Galiji, (sadašnjoj Francuskoj), a bi odgojen u Milanu u Italiji. Već se kao dijete odlikovao nježnim srcem, u kojemu je mogla lako da uzraste svaka krepost.

U madosti odluči da se posveti vojničkome staležu, najviše radi toga da može u poganskoj rimskoj vojsci širiti vjeru Kristovu i da može biti na pomoći progonjenim i potlačenim kršćanima. Hrabrošću svojom, poštenjem i urednošću brzo steče štovanje u drugova i priznanje poglavara; penjući se od časti do časti postane, još dosta mlad, pukovnik u vojsci rimskoga cara Dioklecijana, a malo kašnje zapovjednik tjelesne garde careve.

Drugi bi se bio na tako visokom i časnom položaju ponio i bio bi upotrebio svoj visoki položaj na ličnu korist. Sebastijan nije to učinio, nego je iskoristio priliku da kršćane u tamnicama pohađa, da ih tješi, da im donosi darove, da ih utvrđuje u vjeri, nastojeći pri tom da i pogane obrati na pravu vjeru.

Evo samo jedan primjer Sebastijanova apostolskog djelovanja. U tamnici su ležala dva brata okovana u verige Marko i Marcelin. Bili su kršćani. Njihova ugledna obitelj izmolila je dopuštenje, da im se smrtna kazna odgodi za 30 dana. Tada dođe u tamnicu sva obitelj mučenika, da ih

sklone na otpad od vjere. Došli su im stari roditelji, došle se obadvije žene vodeći sa sobom nejaku djecu, svi rastuženi i zaplakani... Mladim je mučenicima pucalo srce od boli. U najtežem času dođe k njima Sebastijan te ih stade poticati vatrenim riječima na postojanost: »Braćo, budite hrabri! Borioci Kristovi, osvijestite se! Ne dajte, da vam vjeru uskolebaju suze ovih ljudi. O kad bi oni znali, kakvo slavlje čeka na drugom svijetu vjerne sluge Kristove, i oni bi svim srcem željeli da budu kršćani. Ostanite vjerni Gospodinu Isusu, sjajna vam je kruna na nebu pripravljena, ako u vjeri ostanete stalni i vjernost zasvjedočite svojom krvlju i životom. Ostanite postojani, vrijedno je boriti se za Isusa, našega Gospodina i Spasitelja«.

Tako je Sebastijan djelovao u više zgoda i vršio blagotvoran utjecaj, da ga je papa sv. Kaj prozvao »braniteljem sv. vjere«.

Sebastijanova široka djelatnost nije mogla ostati u tajnosti. Bio je optužen kod cara radi kršćanske vjere. Car ga oštro ukori radi nezahvalnosti i nevjere u službi. Sebastijan se branio da nikad nije zanemario ili zaboravio carske službe, i još danas, da je spreman krv svoju proliti za cara i sve za nj učiniti, što je u skladu s voljom Božjom. Dioklecijan ga na to preda svojim afričkim strijelcima. Ovi ga svežu za drvo i isprobadaju strijelicama. Tako ga obično i vidite naslikana. Ali od ovih rana Sebastijan nije umro. Našli su ga kršćani još živa te ga brižno njegovali, dok nije ozdravio. Prijatelji su mu onda savjetovali, da bježi iz Rima i da se tako spasi. »Što Bog hoće, to ću učiniti«, odgovori im Sebastijan. I ostao je nadalje u Rimu i pokazivao se slobodno i otvoreno po gradu. Jedanput je stao na vrata hrama kuda je car imao proći. I dok je car u pratnji ulazio u hram, poviče mu Sebastijan: »Care, ne daj se više zaluđivati od poganskih svećenika; znaj, da samo molitve kršćana štite tebe i tvoje carstvo«. — Dioklecijan se iznenadi i zapita ga: »Nijesi li ti Sebastijan, kojega sam nedavno predao strijelcima?« — Tada izda nalog, da ga batinama ubiju na mrtvo.

Tako je Sebastijan sveto završio život kao postojani mučenik na današnji dan godine 289.

II.

MOĆ SV. SEBASTIJANA.

Bog je svome vjernom slugi dao veliku moć nad bolestima, još dok je bio u životu na svijetu.

Jedanput mu se u tamnici dogodilo ovo: Dok je on utamničenike bodrio i veselio srdačnim riječima i oni svi duboko ganuti bili, pristupi k njemu Zoe, žena tamničara, koja je odavno radi teške bolesti bila izgubila govor. Neobično dirnuta Sebastijanovim ganutljivim riječima baci se k njegovim nogama i moleći diže ruke prema njemu. Sebastijan diže oči prema nebu i sa svetim poštovanjem izusti: »Ako sam sluga Božji i ako moje riječi naviještaju Božansku istinu, onda Ti, Isuse, otvori usta ovoj ženi«. U isti čas povrati se Zoi govor i ona usklikne: »Blagoslovljen bio glasniče Božji!« Ovaj je događaj čudesno djelovao na prisutne. Svi povjerovaše i pokrstiše se.

Tako je i poslije smrti sa nebesa činio i čini mnoga čudesa. Godine 680 silna je kuga morila ljude u Rimu i bilo se bojat da će sav grad opustjeti. U toj nevolji Rimljani sazidaše oltar na čast sv. Sebastijana i prosiše ga za zagovor kod Boga. I odmah kuga presta. Na spomen toga čudesnoga događaja na današnji dan se u nekim katoličkim mjestima drže procesije, da Gospod Bog po zagovoru sv. Sebastijana milostivo odvrati od nas kugu i druge kužne bolesti.

III.

KAKO ĆEMO ZADOBITI ZAGOVOR SV. SEBASTIJANA.

Možemo i mi, predragi, punim pouzdanjem zazivati zagovor ovoga moćnoga Sveca, da nas sačuva od strašnoga zla kuge i od svake druge bolesti. Ali da budemo dostojni njegovoga zagovora budimo

1 *nepokolebivi i ustrajni u onoj vjeri* koju je on priznavao i za koju je krv svoju prolio, a to je naša sveta kršćanska katolička vjera. Danas ih ima dosta, koji bi nas htjeli od te vjere udaljiti, danas je nažalost zahvatio val komunizma i bezboštva i naše hrvatske krajeve, koji su se inače vazda do sada isticali svojom jakom kršćanskom vjerom i nažalost vidimo tolike sinove našega naroda, gdje se kolebaju u vjeri, samo ako je — što je još gore — nisu možda već i izgubili. I nama kao i onim kolebljivim kršćanima u rimskim tamnicama dovikuje hrabri vitez Kristov sv. Sebastijan: »Braćo! Ostanite vjerni Gospodu Isusu, sjajna vam je kruna na nebu pripravljena, ako u vjeri ostanete stalni. Ostanite postojani, vrijedno je boriti se za Isusa, našega Gospoda i Spasitelja«.

2. Da budemo nadalje dostojni zagovora sv. Sebastijana, te nas on sačuva od kuge i svake druge bolesti, *čuvajmo se grijeha,* jer je grijeh duševna kuga, još strašnija, još pogubnija od tjelesne kuge. A tjelesna kuga i uopće tjelesne bolesti ne rijetko su baš posljedica duševne kuge, grijeha ili kazna za iste, kako se sam Bog prijeti u Starome Zavjetu sinovima Izraelovim: »Dokle će me vrijeđati taj narod?... Zato ću ih udariti pomorom i istrijebiti « (IV. Mojs. 14 11).

3. Napose se čuvajmo *nemile psosti,* grijeha nažalost dosta raširenog u našem narodu, a koji je među grijesima jedan od najgorih, najtežih. Istrijebimo tu kugu psosti iz naših mjesta, pak ćemo zagovorom sv. Sebastijana biti pošteđeni od tjelesne kuge i svakoga drugoga zla. Amen.

---

21 januara

Sv. Agneza (Janja) Djev. i Muč.

»O kako je krasan čist naraštaj«.
Mudr. 4 1

Milina je čovjeku zaći iz zagušljivih gradskih ulica u lijepo uređeni perivoj, promatrati ono ljupko cvijeće i udisati blagi miris što se iz njega diže. Milina je napose tu promatrati onaj prekrasni cvijetak, koji se među drugima ističe bijel kao snijeg, sjajan kao što nije bio ni Salamun u svoj slavi svojoj.

Ne manja je milina duši pored tolikog blata grijeha na svijetu naići na čistu dušu neokaljanu grijehom, koja se sva blista anđeoskom čistoćom i nevinošću. »O kako je krasan čist naraštaj« uskliknuo bi mudrac, kad bi tu čistu dušu vidio.

Evo, predragi, danas pred našim očima tako čista duša, evo jedna prebijela golubica, jedno anđeosko biće u ljudskome tijelu, naša sveta Zaštitnica, ljupka i mila mala sv. Agneza, bezazleno nevino janješce, što joj i ime kaže. Veoma je zgodno i korisno napose u naše dane gledati ovu milu sveticu, promatrati njezin nevini čisti život, zgodno je i korisno za svakoga a napose za vas, draga omladino, za vas, mladići i djevojke. Za vas bi ona uorala biti ogledalom u koji ćete se često zagledati, uzorom, koji biste morali slijediti. Slaveći danas njezin sveti blagdan promotrimo:

1 koliko je sv. Agneza cijenila anđeosku krepost, sv. čistoću;

2 što je sve da ju sačuva pretrpjela i,

3 koliko treba da je i mi cijenimo i gojimo.

I.

KOLIKO JE SV. AGNEZA CIJENILA SV. ČISTOĆU.

Sveta se Janja rodila godine 290. u Rimu od kršćanskih i vrlo imućnih roditelja. Već je kao malo djevojče bila vrlo pobožna i sveta. U srcu je brižno gojila krepost sv. čistoće i nježnu ljubav prema Isusu, tako da je već u desetoj godini života zavjetovala vječno djevičanstvo.

Osim duševne ljepote bila je obdarena i izvanrednom tjelesnom ljepotom. Zbog toga su je mnogi mladići voljeli i zatražili njezinu ruku. No ona ih je redom odbila, čak i sina poganskoga gradskog prefekta Simfronija. Ovaj se razljuti, a jer je u to vrijeme vladalo Dioklecijanovo progonstvo protiv kršćana, prijavi je, da je kršćanka.

Janja bi dovedena pred sud. Sudac je ispočetka nastojao, kako bi je laskavim riječima i obećanjima nagovorio da se odrekne svete vjere Isusove. Ona neustrašivo pogleda suca i reče, da se nikada neće odreći ovako svete vjere, jer je *Isus njezin zaručnik*. Sada je sudac prijeteći zahtijevao, da žrtvuje bogovima.

»Nijedan kršćanin«, reče Janja, »neće se ispraznim bogovima klanjati pa makar za sve blago ovoga svijeta.«

Po zapovijedi sučevoj donesoše sada sluge razna mučila i naložiše vatru. Janja je mirno pratila užurbanu priredbu krvnika i neustrašivo je čekala na osudu.

Razljuti se sudac poradi njezina neustrašiva nastupa i prezira mučila pa reče:

»Jer se ne bojiš ovih mučila i jer veselo iščekuješ sjedinjenje sa zaručnikom, to znaj, da nećeš sada umrijeti. Čuj, jedno ili drugo biraj! Ili žrtvuj bogovima pa ćeš postati svećenicom božice Veste, ili ćeš k nečistima.«

Dubokim stidom odgovori Janja: »Kristova sam zaručnica, služim vječnom Bogu i poznajem Njegovu svevišnju moć. Prezirem tvoje prijetnje i neću tvojim idolima da žrtvujem. Ne straši me, što moram k nečistima. Isus Krist nije zabrinut za čistoću onih, koji su mu se posvetili. Uza se imam anđela Gospodnjega, koji me zaštićuje moćnom rukom. Isus Krist mi je pomoćnik, koga ti, poganine, ne poznaješ, a tvoji su idoli, bogovi iz kamena ili iz željeza. Možeš me po volji mučiti, možeš me ubiti, ali nikada nećeš biti u stanju, da dadneš moje tijelo, koje sam Gospodinu posvetila, na sramotan način oskvrnuti.«

Sudac dade Agnezu otpremiti među nečiste. Čim je prekoračila prag, zamolila je od Boga jakost u borbi. Nebeska svjetlost obasja je, a anđeo stade uz nju. Prvi, koji je pristupio pade kao mrtav o tle, jer ga je anđeo ošinuo. Drugi su od straha pobjegli i po svemu gradu razglasili, da je ona vještica. A ona je rekla, da nije nikakova vještica, već je Gospod poslao anđela, koji je ovoga nesretnika sa zemljom sravnio. Čuvši ove riječi, bojali su se mnogi i zamoliše Agnezu, neka zamoli svoga Boga, da oživi mrtvaca. A Agneza vična zlo dobrim uzvratiti, poklekne i žarko se Bogu pomoli, kako nam opisuje Prudencije. Ustade i dodirne mrtvaca, gle — on se uspravi i bio je zdrav. Silno je narod bio ganut ovim čudom, i sudac htjede Agnezu osloboditi od kazne. Čuvši to poganski svećenici, zaprijetiše mu se, da će to caru reći. Ona je pogrdila bogove i stoga se imade ubiti, da se na taj način nanese zadovoljština uvrijeđenim bogovima. Prepade se sudac i osudi djevicu na muke. Toliko je eto sv. Agneza cijenila anđeosku krepost sv. čistoću. A sada da vidimo

II.

ŠTO JE SVE SV. AGNEZA PRETRPJELA ZA SV. ČISTOĆU.

Kad je čista djevojčica bila osuđena na smrt, sudac dade prirediti lomaču, i kad je bila u najvećem plamenu, baciše krvnici Agnezu u nju. Vatra ugasnu, a djevica ostade neozlijeđena i glasno je hvalila svemoć Isusa Krista. Sada su usijali gvozdenu kolijevku i u nju položili sv. mučenicu. Radosno je uskliknula: »Sada opet postajem djetetom, a djeci pripada kraljevstvo nebesko.« Ali kad nije Agnezi ni usijana kolijevka naškodila, zaviče jedan od krvnika: »Suče, daj, da joj se odrubi glava pa da vidiš, kako će to pomoći!« Sudac tako i osudi. Ugledavši sv. Agneza krvnika uzradova se i reče mu: »Dođi i požuri se, ti si mi draži nego oni, koji su od mene zatražili ruku.« Ona kleknu po posljednji put i pomoli se Bogu. Lice je njezino zasjalo. Sijevnu britki mač, i glava ode s ramena — a duša se sjedini s Isusom. To je bilo godine 304.

Roditelji pokopaše njezino tijelo na svome polju uz Nomentansku cestu, nedaleko od Rima. Mnogi su se kršćani molili na njezinu grobu, jer se događahu velika čudesa i mnoga ukazanja. Jednom su se tu molili njezini roditelji do kasne noći. Najednom se ispuni tmina nebeskom svjetlošću i ukaza im se njihova kći, sveta Janja. Njoj je s desne strane bilo bijelo janješce, a iza nje mnogo djevica. Janja je tješila svoje roditelje. Za ovo ukazanje čula je poganka Konstancija, kćer Konstantina Velikog, i otišla je na njezin grob, da joj se preporuči, eda bi joj izmolila od svoga Boga zdravlje. — I gle — molba joj bi uslišana; Konstancija je zdrava otišla s njezina groba. Poslije se je pokrstila. Car Konstantin Veliki sagradi na Agnezinom grobu crkvu, koju je papa Honorije I. obnovio u 7. stoljeću. I danas još opstoji ta crkva izvan rimskih zidina. Poslije je papa Pavao V. dao njezine moći prenijeti u sam Rim, a papa Inocencije X. podigne njojzi u čast velebnu crkvu. Njezino se ime sa čašću spominje svakoga dana preko sv. Mise u molitvi poslije posvećenja.

III.

KOLIKO TREBA DA MI CIJENIMO SV. ČISTOĆU.

Današnja svetica već se u djetinstvu zaljubila u prekrasnu krepost čistoće i Bogu zavjetovala svoje djevičanstvo. Odbila je najbogatije prosce, hrabro nadvladala sve napasti i zasjede proti ovoj kreposti, pa radi nje i iz ljubavi prema nebeskom Zaručniku Isusu i mladenački život svoj žrtvovala.

Moj Bože! Kad bacimo pogled na današnji naraštaj, kad zagledamo napose život današnje naše mladeži, bilo muške bilo ženske, koliko ogromne razlike između njihova života i života sv. Agneze, kako se danas malo cijeni biser krepost, kako ju na laku ruku mnogi i mnogi gube! Strah me je o tome i govoriti.

A ipak, moja draga braćo, čistoću smo dužni svi obdržavati. Neoženjeni i neudate u cijelom njezinom opsegu i značenju, oženjeni i udate bar u ženidbenoj vjernosti. Malo je koja krepost toliko slavljena u Svetome Pismu kao krepost čistoće. »O kako je krasan čist naraštaj u slavi, neumrla je uspomena njegova, jer je poznat Bogu i ljudima« kliče mudrac u Starome Zavjetu. A na drugome mjestu opet čitamo: »Nema cijene, kojom bi se mogla procijeniti vrijednost čiste duše« (Crkv. 26 20).

I sveti Oci u velike uznose ovu anđeosku krepost. »Ona je u nebu iznikla i sa neba na zemlju presađena« govori sv. Ambroz. Sv. Ćiril Aleksandrijski ju nazivlje »anđeoskom krunom i nadčovječanskom krasotom« a sv. Ciprijan »najljepšim cvijetom u crkvenom perivoju«.

Cijenimo zato svi i gojimo ovu prekrasnu krepost; cijeni ju i goji napose ti, draga mladeži, mladići i djevojke, i izbjegavajte sva ona mjesta, sva ona prikazivanja, sve one razgovore, sve one misli, koje bi mogle zasjeniti blistavu snježnu ljepotu čistoće vaše duše. Ubrojite se među onaj čisti naraštaj, toliko slavljen u Svetome Pismu i u crkvi Božjoj, kojemu pripada današnja mila svetica. Budite vazda čisti, jer koji su čista srca, čiste duše, oni će, po riječima božanskoga Učitelja, Boga vidjeti i uživati.

---

3 februara

Sv. Trifun Muč.

»Umrijevši za rana ispunio je mnogo vrijeme«.
Mudr. 4 13

Na ovaj dan, treći februara, u koji se slavi časni starac Biskup i Mučenik sv. Blaž, koga napose velikom svečanosti slave Dubrovčani, pod imenom Sv. Vlaha kao zaštitnika nekadašnje dubrovačke republike i sadašnje biskupije, slavimo i jednoga mladoga sveca, hrabroga Kristova viteza sv. Trifuna Mučenika. Njega napose grad Kotor i čitava Boka od davnina slavi kao svoga slavnoga Zaštitnika.

Malo je vremena sv. Trifun živio, kojih 16 godina, ali je kroz to kratko doba stekao velikih zasluga pred Bogom, dostojan da ga još i danas nakon toliko stoljeća nebo i zemlja slave. Na njega se mogu punim pravom primjeniti riječi Svetoga Pisma: »Umrijevši za rana, ispunio je mnoga vremena«.

Promotrimo u kratko:
1 nevino djetinstvo sv. Trifuna;
2 njegovo mučeništvo;
3 čemu se napose imamo mi od njega učiti.

I.

NEVINO DJETINSTVO SV. TRIFUNA.

Sv. Trifun se rodio u Kampsadi u Maloj Aziji u 3 vijeku po Isusu. Roditelji su mu bili dobri i pobožni kršćani pak i maloga Trifuna odgojiše u kršćanskom duhu. A mali Trifun već za rana pokazivao je neobične znakove svetosti. Bio je pobožan, poslušan, umiljat, tih, čedan, resila ga ljepota anđeoske čiste naravi. Bog ga je već u djetinstvu obdario darom čudesa. Na njegovu molitvu bi ozdravljeno jedno dijete, koje je na smrt bila ujela ljutica zmija.

II.

MUČENIŠTVO SV. TRIFUNA.

God. 249 po Isusu popne se na carsko prijestolje u Rimu krvolok Decije. On stade strahovito progoniti kršćane. Izda bezbožnu naredbu, da se svi kršćani pohvataju i pred sud dovedu, pak ko ne zataji Krista i ne žrtvuje krivim bogovima ima biti bez milosrđa bačen u tamnicu i stavljen na muke. Tko i dalje ustraje u vjeri Kristovoj ima se pogubiti.

Doznaše i za mladoga Trifuna da je kršćanin, pak ga uhvatiše, svezaše u okove i pred sud dovedoše. Mislili su: mlad je, nježnog je sustava, lako ćemo ga zastrašiti ili obećanjima predobiti i od Krista odvratiti. Ali, kako se grdno prevariše! Mladi šestnaestgodišnji Trifun pokazao je muževnu jakost. Niti ga prijetnje zastrašiše, niti ga obećanja predobiše; niti ga tamnice oslabiše, niti muke slomiše. »Ja sam kršćanin« odgovarao je snažnim glasom, i ostajem kršćanin do zadnjega daha moga života. I ostao je.

Starodrevni grad Niceja u Maloj Aziji, gledao je udivljenja vrijedan prizor. Pred silnog rimskog suca Akvilina dovode mladoga, tijelom slaboga Trifuna. Oholi sudac sjedi na povišem prijestolju, mladi priznavalac Kristov stoji na podnožju prijestolja vezan u okovima. A naokolo sva sila svijeta poganskoga i kršćanskoga, koja raznolikim čustvom čeka ishod toga zanimljivoga suđenja.

Uzalud se Akvilin trudi da mladoga kršćanina odvrati od Kristove vjere. Uzalud ga straši carskim naredbama i kaznama, mladi vitez Kristov ostaje nepokolebiv. Zastiđen i razbješnjen sudac baca mladog kršćanina na muke. Strašne su te muke bile. Bičima mu kidaju mladenačko tijelo, o stablo ga vješaju i nemilo konopima potežu, gvozdenim čaporcima grebu mu rumeno lice, o rep pomamna konja ga privezuju i po ulicama Niceje vuku, u smradnu tamnicu bacaju te gladom i žeđom more. A Trifun svejedno ne izdaje svoga Spasitelja, na bijes pogana, na udivljenje kršćana.

Svevišnji je u ovim teškim časovima mučeništva više puta pokazao svoju jaku desnicu i pomogao svome vjernome vitezu. Žestoki potres uzdrma čitavu Niceju, kipovi lažnih bogova bijahu na zemlju oboreni, mnogi se pogani na kršćansku vjeru obratili. Ali okrutni sudac neće da u tom vidi prst Božje desnice. Zasramljen što ne može pobjediti jednoga slaboga mladića, naređuje da mu se odrubi glava. I krvnik diže oštru sjekiru i otsjeca glavu hrabrog Kristovog Mučenika, koga anđeli na nebesima okruniše krunom neuvele sla-

ve. Duša mladoga Trifuna uživa zasluženu slavu na nebesima, njegove svete moći, donesoše god. 809 u naš Kotor, gdje se još i danas pobožno štuju u velebnoj katedrali njemu u čast podignutoj.

III.

ČEMU SE IMAMO UČITI OD SV. TRIFUNA.

Pristupimo pobožno danas tim svetim moćima. Cjelivajući ih imajmo u vidu nevino djetinstvo i mladenačko mučeništvo ovog svetog Kristovog viteza. Pak se zagledajmo u sebe, i isporedimo svoj život sa životom Trifunovim.

Nadasve zapitajmo se, što smo mi za života svojega uradili dobra, kako smo proveli svoje mladenačke i kasnije dane? Jesmo li mladost proveli onako nevino kako ju je proveo ovaj sveti mladić, koji je inače živio u veoma izopačeno pogansko doba?

Jesmo li bili vazda postojani i neustrašivi u ispovijedanju svojih kršćanskih načela, u vršenju kršćanskih dužnosti kao što je sv. Trifun bio? On je i zadnju kap svoje krvi prolio za svoju vjeru, a jesmo li mi spravni za nju i najmanju poteškoću ili neugodnost podnjeti?

Oh sramote! Ako život svoj, već u odmaknutoj dobi, gledamo i isporedimo sa životom današnjega sveca, koji je samih 16 godina živio, koliku ćemo razliku opaziti. Kod svetoga mladića Trifuna puno kreposti, puno svetosti, puno zasluga, kod nas puno grijeha, puno nesavršenosti, puno praznine dobrih djela. Za svetog Trifuna može se punim pravom kazati: »Umro je rano, ali je ispunio mnogo vrijeme«, za mnoge od nas jednom će se kazati: Umro je kasno, ali je vrijeme uzalud potratio.

Da se to ne dogodi, preporučimo se današnjemu svecu, neka nam isprosi od Boga milost, da vrijeme vazda dobro upotrebimo na slavu Božju, na spas svoje duše i na korist bližnjega.

---

5 februara

Sv. Agata Djev. i Muč.

»Što je slabo pred svijetom ono odabra Bog da zastidi jako.«
1. Kor. 1 26

Nije se čuditi što vjetar ne može oboriti stari hrast. Njegove su žile duboko ukorijenjene u zemlji, a grane su debele i čvrste. Ali se je čuditi što snažni vihor ne može skršiti maleno stabalce, koje se samo malko izdiglo nad zemljom a grane su mu još tanke i slabe.

Tako isto u duhovnom pogledu nije se toliko čuditi snažnim muževima, prokušanim u borbama, što junački odolijevaju napastima i srčano podnose najveće muke za svoju vjeru, ali se je uistinu čuditi kad to čine malena djeca ili nježne, po naravi plašljive, djevojčice.

A evo danas mjesta takovome udivljenju na maloj, tijelom slaboj djevojčici, sv. Agati, Djevici i Mučenici. I ne samo što ima mjesta udivljenju, nego i zastiđenju. Jer ova mala djevojčica ne samo što je junački svladala napasti proti čistoći i hrabro podnjela grozne muke za svoga nebeskoga Zaručnika Isusa, nego je srčano i bez oklijevanja prezrela svaki ljudski obzir, kad se radilo o izvršenju kršćanske dužnosti, o ispovijedanju svoga kršćanskoga uvjerenja, i time zastiđuje tolike i tolike današnje kršćane, puno od nje starije i tijelom jače. Tako se na njoj uistinu ispunilo što govori sv. Pavao Apostol: »Što je slabo pred svijetom ono odabra Bog da zastidi jako«.

Slaveći danas njezin blagdan promotrimo:

1 kako je sv. Agata prezrela ljudski obzir;
2 kako ju je Bog zato proslavio;
3 kako smo mi u tom pogledu slabi.

I.

KAKO JE SV. AGATA JUNAČKI PREZRELA LJUDSKI OBZIR.

Agata je grčka riječ, koja na našem hrvatskom jeziku znači: dobra. To ime, koje je ona na krštenju dobila, punim

je pravom nosila svega svoga, inače kratkoga, života, jer sav život ove djevice bio je život anđeoske dobrote.

Rodila se je na otoku Siciliji. Bila je daleko na glasu zbog stidljivosti i ljepote. Za progonstva rimskoga cara Decija zavoli je Kvincijan, poglavar Sicilije. No ona osta vjerna Isusu i svetoj Njegovoj vjeri. Zato je optuži da je kršćanka i predaje je nekoj opakoj ženi da se kod nje pokvari. Sve je bilo uzalud. Na to je dozove k sebi i stade joj se rugati: »Nije li te stid da ti, plemkinja, pristaješ uz kršćanstvo?« Ali će mu svetica: »Mnogo je časnija kršćanska poniznost i podložnost nego kraljevsko blago i slava!« Kad nije mogao riječima, mislio ju je predobiti mukama te joj i prsi otsiječe, dok mu ona predbaci: »Okrutni zlotvore, zar se ne stidiš jednoj ženskoj otrgnuti ono što si u majke sisao?« Tako izmrcvarenu i osakaćenu baci u tamnicu, gdje joj se ukaza sv. apostol Petar te joj iscijeli sve rane. Drugi dan je zdravu izvedoše iz tamnice i položiše na oštre crijepove i u žeravicu. U isti se čas zemlja jako potrese, zid se poruši i ubi nekoje glavarove prijatelje. Sad Kvincijan još više pobijesni; no bojeći se da se građani ne pobune, dade mučenicu odvesti natrag u tamnicu. Svetica se na to pomoli za sreću smrt, izruči Bogu dušu, a kršćani joj pokopaše sveto tijelo!

Njezina je uspomena ostala časna među kršćanskim narodima u crkvi Božjoj. Ime sv. Agate spominje se svakoga dana u sv. Misi poslije posvećenja sa još malim brojem samih sv. Djevica i Mučenica. U Rimu su dvije crkve u njezinu čast podignute. U Siciliji se njezini sveti ostaci drže u velikoj časti. Viteški red malteški ima ovu sveticu za svoju Zaštitnicu. I kod nas je sv. Agata mnogo štovana, još od starinskih vremena; mnoge ženske nose njezino ime, Jagata, Jaga, a ima i hrvatskih prezimena, koji na nju potsjećaju: Agatić, Jagatić, Jagić.

II.

KAKO JE BOG PROSLAVIO SV. AGATU.

Kad su Saraceni udarali na Siciliju, ostaci sv. Agate bili su odneseni u Carigrad, a poslije okolo godine 1126 preneseni su natrag u Siciliju u grad Kataneju. Kod toga prijenosa svetih moćiju Agatinih slegla se silna svjetina s cijeloga otoka Sicilije u Kataneju i dogodila se očevidna čudesa na mnogim koji su sa štovanjem i pouzdanjem prizivali pomoć sv. Agate. Tadašnji biskup u gradu Kataneji, imenom Mauricije, pripovijeda kako je sam vidio da je nekakva slijepa, kljasta i hroma djevojka, moleći pred tijelom sv. Agate njezinu pomoć, sasvim ozdravila; da je više bjesomučnih i bijesnih bilo od duha zloga izbavljeno; da je jedna majka sina od rođenja nijema u molitvi preporučila sv. Agati, i sin je progovorio; a da su i drugčije svakojake bolesti bile u trenutak iscijeljene, kad su bolesnici sv. Agatu s pouzdanjem prizivali. Poznato je da je sv. Agatu molila za svoju bolesnu majku sv. Djevica Lucija, kašnje također mučenica, i Agata se tom prigodom Luciji prikazala. Tako je Bog proslavio na nebu onu koja se nije stidjela Njega priznati na zemlji.

III.

KAKO SMO MI SLABI U ISPOVIJEDANJU SVOJE VJERE

»Nije li te stid, da ti, plemkinja, pristaješ uz kršćanstvo?«

Ovako je rimski namjesnik u Siciliji upitao mladu djevojčicu Agatu, hoteći je strahom od ljudskog obzira odvratiti od Krista. Jer u ono pogansko doba smatralo se sramotom biti sljedbenikom propetoga Isusa. Ali hrabra djevojka hrabro je odgovorila i riječima i djelima, da se ona ne stidi Krista, nego pače da se ponosi što je Njegova sljedbenica.

Koliki prijekor ova mlada djevojčica daje tolikim i tolikim današnjim kršćanima i kršćankama puno starijim od nje! Koliki i kolike se danas u javnom žvotu stide pokazati se otvorenim kršćanima katolicima! Koliki i kolike u razgovorima slušaju svakojake napadaje na kršćansku vjeru, na katoličku Crkvu, na Papu, biskupe i svećenike, i nimalo se ne bune, nimalo ne prosvjeduju, ni jednom riječju; pače, ne rijetko, vanjskim načinom, smiješkom, ili na drugi način odobravaju. Boje se da ih ne proglase tobožnjim klerikalcima ili sličnim kakovim nazivom.

Koliko ih ima koji zapuštaju slušanje sv. Mise u nedjelje i zapovijedane blagdane, godišnju ispovijed i uskrsnu pričest, samo da im ko ne rekne da su bogomoljci!

Koliki se u društvu mrse u petak i u zapovijedane poste i ako znadu da se ne smiju mrsiti, samo zato jer i drugi jedu mrsno, pak neće da u njih kao u kakove pokornike prstom upiru!

Koliko bi mladih djevojaka bilo čednijih, pristojnijih, skromnijih, koliko bi ih više pazilo na čistoću duše, da nema nesretnog ljudskog obzira. Boje se da im ko ne kaže da su Časna Sestra ili što slično!

Koliko bi mladića bilo ozbiljnijih, pažljivijih u govoru i u svemu svome vladanju, da nema nesretnog ljudskog obzira, da se ne boji da njegovi drugovi ne pokažu prstom u nj i nazovu ga sv. Alojzijem ili slično. Kao da bi što sramotno bilo.

Da, moja mila i draga braćo, mnogo i mnogo se danas popušta od vršenja kršćanskih dužnosti baš zbog nesretnog ljudskog obzira. A ipak naš božanski Učitelj je kazao: »Koji god prizna mene pred ljudima, i Sin čovječanski priznat će njega pred anđelima Božjim«. (L. 12 8). Molimo današnju sveticu da nam isprosi milost da poput nje srčano, junački, zgazimo i preziremo ljudski obzir.

---

6 februara

Sv. Doroteja Djev. i Muč.

»Nitko ne može dva gospodara služiti«.
Mt. 6 24

U prekrasnom vijencu mirisavoga cvijeća koje je cvalo u perivoju Crkve u prvim vjekovima kršćanstva, zadivljuje nas napose ono koje se ističe snježnom bjelinom i ružičastim crvenilom, a koje pretstavlja one svete djevice, koje su svom brižljivošću čuvale svoje djevičanstvo za nebeskog Zaručnika Isusa, za koga su i svoju krv prolile. U nizu tih udivljenja vrijednih junakinja kršćanstva spada i današnja Djevica i Mučenica sv. Doroteja.

Zaljubljena u Isusa nije htjela znati za drugoga davajući tako i nama primjer da, upoznavši Boga samo za Njega živimo, jer — prema riječima božanskoga Učitelja — nitko ne može dva gospodara služiti.

Razmotrimo danas:

1 kako je sv. Doroteja samo Isusu služila;

2 kako je za Njega i život žrtvovala;

3 kako treba da i mi samo jednom gospodaru Bogu služimo.

I.

KAKO JE SV. DOROTEJA SAMO ISUSU SLUŽILA.

Sveta se Doroteja rodila u Cezareji od bogatih i vrlo pobožnih kršćanskih roditelja. Imala je i dvije starije sestre, Kristinu i Kalistu, koje su je jako voljele. Već u ranoj mladosti zavolila je krepost i bila je uzorom svim kršćanima. To je čuo namjesnik Kapadocije, poganin Sapricije, koji je bio kleti neprijatelj i mrzitelj svega, što je kršćansko. Sv. je Doroteja ispovijedala svoju vjeru riječju, primjerom i djelom. Zato je namjesnik Sapricije pozove na odgovornost.

Kad je došla pred njega, on joj zapovjedi, da po carevoj zapovijedi žrtvuje bogovima. Ali ona odgovori: Bog je svojim ispovjedaocima zapovjedio, da se samo njemu poklone, i toga radi stoji pisano: »Nitko ne može dva gospodara služiti.« Uostalom prosudi sam, kojega gospodara treba da slušamo, zemaljskog ili vječnoga — Boga ili čovjeka. Zar nije i car smrtni čovjek!? Namjesnik joj se nato zaprijeti svim mogućim mukama, ako ne izvrši carevu zapovijest. No, ona odvrati: »Usprkos tvojih mučila pokazaću svima, kako treba da se bojimo pravoga Boga, a ne ljudi, koji uludo bjesne. Prolazne su muke i mučila, kojima mi prijetiš, ali paklene muke nijesu prolazne. One su vječne. Njima ću se ukloniti, ako pretrpim ove prolazne muke. Moj mi Gospodin dovikuje: »Ne boj se onih, koji tijelo mogu uništiti, već Onoga, koji može tijelo i dušu u pakao strovaliti!«

II.

KAKO JE SV. DOROTEJA ZA ISUSA ŽIVOT ŽRTVOVALA.

Zbog ovih se riječi namjesnik tako naljutio, da je zapovjedio da je muče. Strpljivo je podnijela muke, ta još je i molila, da joj povećaju muke pa da tako što prije ugleda Spasitelja.

»Tko je taj, za kim toliko čezneš i gdje se on nalazi?« — upitaće je sudac. A djevica odgovori: »To je Isus Krist, Sin Božji, moj Otkupitelj, koji je po svojem božanstvu svugdje nazočan, a po čovječjoj naravi uzašao na nebesa, gdje sjedi o desnu vječnoga Oca«.

A kada djevica nije htjela ni sada da žrtvuje bogovima, zapovjedi Sapricije da je bace u vrelo ulje. No ona ostade netaknuta i zdrava je izašla iz kotla vreloga ulja hvaleći i slaveći svemogućnost Božju. Ovo je čudo tako djelovalo na druge, da su se mnogi obratili i pokrstili. A sudac držeći to za čaroliju dade je otpremiti u tamnicu, gdje je proboravila 9 dana, a da joj nije dao ni jela ni pila. Međutim dade zgotoviti jedan stup i na njemu lik boga Apolona. Izvukoše Doroteju iz tamnice i dovedoše je pred kip, da mu se pokloni. Ona reče: »Ja se samo Bogu klanjam, a ne vragu.« Međutim pala je na koljena, podigla ruke i oči k nebu i zavapila, neka svemogući znakom pokaže, da je on jedini Bog i gospodar neba i zemlje. Netom je izrekla — pade grom iz vedra neba na Apolonov kip i pretvori ga u prah. I opet su se mnogi obratili vidjevši ovo. Sada su je iznova šibali i onesviještenu odvukli u tamnicu.

Zatim su je odveli na glavni trg, gdje je morala umrijeti. Mnogo se svijeta skupilo. Namjesnikov tajnik Teofil dobaci joj porugljivo ove riječi: »Pošalji mi ruže i jabuke iz vrta tvojega zaručnika.« — Svetica mu to obeća. Još je jednom poklekla i Bogu se molila. Najednom stvori se pokraj nje izvanredno lijep dječak, koji joj pruži košaricu s tri mirisne ruže i tri crvene jabuke. Ona mu reče: Dragi brate, odnesi to tajniku!« Krvnik joj iza toga odrubi glavu. To je bilo 6. veljače 288 godine.

III.

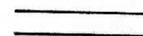
TREBA DA I MI SAMO JEDNOM GOSPODARU BOGU SLUŽIMO.

»*Ne može se dva gospodara služiti*«, kazao je božanski Učitelj. To je ponovila i današnja svetica pred poganskim sucem, koji ju je navraćao na poklon krivome Bogu. Ona je zato cijeloga svoga života samo za Boga živjela.

Nažalost, danas imade kršćana, koji bi htjeli, neću reći, sasvim, ali bar djelomično riješiti se poslušnosti Bogu; htjeli bi svoju službu podijeliti s Njime i sa svijetom. Oni bi htjeli vršiti zapovijedi višnjeg zakonodavca, ali bi istodobno htjeli kušati sve naslade pokvarenoga svijeta. Ne bi htjeli Boga uvrijediti, ali čine i sve ono čime će ugoditi svijetu.

Koliko takvih primjera danomice! A da ne prosuđujemo svoga bližnjega pogledajmo na same sebe: koliko ćemo na sebi naći ukora zaslužno u ovom pogledu! Koliko puta i u nama privlačivost svjetskih naslada nadvlada i u nama želju da omilimo Bogu!

Sveti primjer današnje svete Djevice i Mučenice neka nas potakne da samo jednoga gospodara višnjega Boga služimo. To je i sasvim razložito: Od Boga smo postali, od Njega imamo sve što imamo, Njegovo smo stvorenje, Njemu dakle sasvim pripadamo.

7 marta

Sv. Toma Akvinski

»Narodi će glasiti mudrost njegovu«.
Crkv. 39 14

Ove riječi božanske Mudrosti ispunile su se doslovce na današnjem sv. Naučitelju. Crkva u brevijaru naziva sv. Tomu presjajnom dikom kršćanskoga svijeta i svijetlom Crkve, a svi ga priznavaju najvećim bogoslovnim učiteljem. Teško je izbrojiti dokumente u kojima Pape, osobito posljednji, preporučuju i naređuju svima da se drže Anđeoskoga naučitelja. Oni su ga učećoj filozofskoj i bogoslovnoj mladeži stavili za uzor i proglasili ga zaštitnikom svih katoličkih škola.

Slaveći danas njegov blagdan, promotrimo sv. Tomu

1 kao nevinog mladića,

2 kao svetog redovnika,

3 kao velikog učenjaka.

I.

NEVINI MLADIĆ.

Sv. Toma rodio se početkom god. 1225 u dvorcu Roccasecca nad mjestom Akvinom, po kojem je dobio ime Akvinski. To se mjesto nalazi nedaleko Napulja. Otac mu je spadao među najviše longobardijske plemiće, a baka s očeve strane bijaše sestra cara Fridriha Barbarose. Majka mu je potekla od normandijskih vojvoda.

Odličnog roda bio je još odličnije duše. Već od najranijeg djetinjstva pokazivao je znakove neobične svetosti. Jednoć je majka opazila u njegovoj ručici komadić papira. Silom mu ga istrgnu iz ruku, da vidi što je. Na veliko svoje začuđenje vidi da je na tom papiru napisan pozdrav anđeoski »Zdravo Marijo«. I kad mu ga majka povratila, mališan, bojeći se da mu ko opet ne otme iz ruku taj papir, stavio ga u usta i proguta. Štovanje prema Mariji bila je jedna od najomiljenijih pobožnosti svečevih u kasnijim godinama svega njegova života.

Kao dijete od 5 godina dade ga majka na odgoj Benediktincima na Monte Cassino. Tu je sve redovnike zadivio svojom nevinošću, pobožnošću, dobrotom. Daljne nauke nastavi na umjetničkom fakultetu u Napulju, gdje se upozna sa novo nastalim redom Dominikanaca i osjeti Božji poziv da im se pridruži. No tome su se silno protivili njegovi bogati roditelji. Da ga odvrate od te namisli zatvoriše ga u tvrđavu sv. Ivana. Tu ga najprije otac i majka, onda braća i sestre nagovaraše, da ostane u svijetu, gdje mu se smiješila sjajna budućnost. Kad ni to nije pomoglo dođoše na jednu opaku namisao. Dovedoše k njemu u sobu mladu ženu da ga zavede. Ali svetac svlada tu napast istjeravši ražarenom cjepanicom napasnicu iz svoje sobe, a onda kao pobjednik zacrta na vratima veliki znak Križa.

Poslije svladane napasti zahvali Bogu za pomoć, te Mu se preporuči da ga i dalje čuva svake tjelesne napasti. Bio je uslišan, jer ga u viđenju dva anđela opasaše pascem čistoće, a na uspomenu tog događaja Dominikanci blagosivaju i dijele »pasac sv. Tome«. Najintimniji prijatelj i ispovjednik svečev, brat Reginald izjavio je, da je općenita ispovijed sv. Tome na smrti bila kao ispovijed petogodišnjeg dječaka.

Moj Bože! Kad pogledamo život današnje mladeži, napose učeće mladeži i isporedimo ga sa mladenačkim životom ovog sv. mladića Tome, koliku golemu razliku mi tu vidimo! O kako bi poželjno bilo, da naša današnja mladež uzme za uzor ovog nevinog mladića!

II.

SVETI REDOVNIK.

Poslije tih pokušaja nije obitelji preostalo nego da ga pusti kamo ga Bog zove. Iz Napulja ga Dominikanci odmah pošalju u Pariz, gdje je učio pod vodstvom sv. Alberta Velikog. Tri godine je proveo u novicijatu u Parizu, a kad je sv. Albert bio premješten u Köln, slijedio ga je i Toma. Posvuda šutljiv, da su ga za porugu prozvali velikim nijemim volom iz Sicilije. Tako je ponizan bio i izgledao, da su mu

se neka braća nudila da će mu ponovno protumačiti predavanja učitelja. Ali učitelj je poznavao svog učenika i reče o njemu: »Zovemo ga nijemim volom, ali njegovo će se mukanje čuti po svemu svijetu«. Svrši sve nauke i tri godine prije nego su propisivali sveučilišni zakoni bi određen da poučava druge, najprije u Parizu pa u Rimu i Napulju.

Otada mu sav život proteče u naučavanju, propovijedanju i pisanju.

Stasom je bio vrlo visok i krupan, tako da su se seljaci za njim gledali kad je prolazio poljem. Ipak je vrlo malo jeo, redovito samo jedamput na dan. A i tada je bio tako zamišljen, da si mu mogao odnijeti i promijeniti jelo a da nije ni opazio. Vrlo je malo i spavao, mnogo prije braće se dizao, a večernju bi molitvu produžio do u kasnu noć, pa onda opet i po noći učio i pisao. Nastupom je bio plemenito fin, a dušom priprost i naivan. Uza svu nebesku oštroumnost i pronicavost bio je vrlo osjećajan i nježan. Često je plakao od ganuća preko sv. Mise, osobito poslije pričesti.

Nikada ne bi počeo učiti ili pisati, a da se prije ne bi pomolio. Sam je priznao bratu Reginaldu, da znanje nije predobio toliko trudom i učenjem koliko u molitvi s Bogom se razgovarajući. Sva bi teža mjesta riješavao pred križem ili presv. Euharistijom. Kad bi naišao na teža mjesta u sv. Pismu, molitvi bi dodao i post.

Eto jedne veoma važne pouke za sve nas! Hoćemo li da u bilo kojem svom radu ili pothvatu uspijemo, spojimo sa svojim radom molitvu. »Jer mnogo može ustrajna molitva« govori sv. Jakov apostol (5 16).

III.

VELIKI UČENJAK.

Mnogo bi trebalo, da samo nabrojimo djela sv. Tome. Spomenut ćemo samo glavno i najveće djelo: »Summa theologica« (»Teološki zbornik«), što ga je podijelio na tri dijela. U prvom, »naturalnom«, govori o Bogu i Njegovim djelima; u drugom, »moralnom«, govori o odnošaju čovjeka prema Bogu i Njegovoj konačnoj svrsi; a u trećem, »sakramentalnom«, o utjelovljenju, otkupljenju, o milosti i sakramentima. Summa sadrži oko tri tisuće članaka. Veliki povjesničar Pastor rekao je, da je svaki članak Summe remek djelo, malo čudo. Sve su istine tu rasvjetljene, sve zablude pobijene na takav način da se više nije pojavilo krivovjerje, koje nije već u Summi pobijeno. Na sjednicama Tridentinskog sabora uz Sveto Pismo stajala je i Summa sv. Tome na stolu. Istine su pak vjerske u njoj tako protumačene i osvjetljene, da je s pravom rečeno: »Jasnom se gledanju Boga ništa tako ne približuje kao Summa«. Doista, poslije sv. Pavla i Augustina nebo nije dalo zemlji većeg uma.

Sam božanski Učitelj — prema jednoj legendi — potvrdio je ispravnost Tomine nauke. Jednoga dana pred jutrenju ugleda sakristan u crkvi kako Toma lebdi gotovo dva lakta nad zemljom. Dugo ga je promatrao. Odjedared čuje, kako neki glas izlazi iz slike Raspetoga, prema kojemu je sv. Naučitelj bio okrenut moleći u suzama: »Dobro si pisao o meni, Toma. Koju nagradu želiš od mene za svoj rad?« — »Ništa drugo do li Tebe, Gospodine«. Skoro je imao da ide po tu nagradu.

G. 1274 uputi se na lijonski sabor pozvan od Pape Grgura X. Na putu se razboli i umre. Bilo je to 7 ožujka 1274. Bilo mu je četrdeset i devet godina. — Svetim ga proglasi Papa Ivan XXII, anđeoskim naučiteljem Papa Pijo XI, a zaštitnikom svih katoličkih škola Papa Leon XIII.

Učena djela ovog anđeoskog Naučitelja neka nas utvrde u vjeri a njegov sveti život neka nas utvrdi u kreposnom življenju, da uzmognemo i mi primiti od Gospoda vječnu nagradu na nebesima, to jest samoga Boga.

---

18 marta

Blagdan sv. Josipa

»Dođite i vidite čudesna djela Gospodnja«.
Ps. 45 9

Ovim riječima pozivao je pobožni psalmista sinove Izraelove, da dođu, vide i promatraju čudesna djela Gospodnja koja je učinio na zemlji, te se tako potaknu na sve veće strahopočitanje, na sve veću zahvalnost i ljubav prema Bogu.

Predragi! Danas, kada slavimo blagdan našeg općeg Zaštitnika, blagdan velikoga i slavnoga patrijarhe sv. Josipa, zaštitnika sv. Crkve, zaštitnika svih pobožnih duša, napose umirućih, pozivljem i ja vas sa psalmistinim riječima: »Dođite i vidite divne kreposti, vanredne odlike, čudesna djela sv. Josipa, da se tako potaknete na sve veće štovanje prema njemu i na sve veće pouzdanje u njegov zagovor.

U tu svrhu ja vas napose pozivljem, da se zagledate u njegovu sliku, i da ju pažljivo i pobožno promatrate.

Što vi na njoj vidite?

1 bijeli liljan,

2 priprosti drvodjelski alat,

3 maleno Djetešce u rukama.

Sve to troje puno znači i puno nam govori o svetosti i veličini i moći sv. Josipa.

I.

BIJELI LILJAN.

Prvo što vidimo na slici sv. Josipa jest *bijeli liljan,* koji drži u lijevoj ruci. Taj liljan označuje njegovu *nevinost,* koju je sačuvao sve do posljednjeg časa svoga života, ne okaljavši je nikakovim grijehom.

Označuje nadalje njegovu djevičansku *čistoću,* koju je obdržavao od mladosti svoje sve do smrti. Kao takav bio je dostojan da bude zaručnik najčistije među djevicama, prečiste Djevice Marije, Majke Božje, koja je i prije poroda i u porodu i poslije poroda vazda ostala neporočna djevica.

Gledajmo i promatrajmo taj bijeli liljan u ruci sv. Josipa; gledajmo i promatrajmo prekrasnu krepost čistoće u životu ovoga velikoga sveca, pak nastojmo, po njegovom primjeru i njegovim zagovorom, da se uzdržimo od svega onoga što se protivi ovoj biser kreposti. Ti, draga omladino, budi u svemu i posvemu čista, vi ženidbeni drugovi, uzdržite bračnu vjernost, svi ostali budimo čista srca, jer oni koji su čista srca, blaženi su, veli božanski Učitelj, i oni će Boga gledati.

Ali nam onaj bijeli liljan na slici sv. Josipa i nešto drugo kaže. Ponosno se izdiže bijeli liljan među drugim cvijećem, na visokom dršku diže svoju snježnu glavicu prema nebu.

Tako se i sv. Josip visoko diže među svecima Božjim i u životu svojem upirao je svoje oči visoko prema nebu i nastojao samo kako će Bogu svome ugoditi.

Sa nizina ove suzne doline treba da i mi gledamo gore u nebo, treba da i mi nastojimo ugađati Bogu točnim vršenjem Njegovih zapovijedi. Treba da gledamo, kako nas na to opominje sv. Pavao, ono što je gori, na nebu, gdje je Krist sjedeći ob desnu Božju, a ne što je na zemlji. (Kol. 3)

II.

DRVODJELSKI ALAT.

Drugo što vidimo na slici sv. Josipa jest *drvodjelski* alat: pila i bladnja.

One nam govore o *radinosti* sv. Josipa. I ako je on bio kraljevskog roda ipak je znojem lica svoga, kao priprosti drvodjelac zarađivao dnevni kruh sebi i svojoj svetoj obitelji.

Velika utjeha za sve radnike, za sve koji s mukom obrađuju zemlju. Jer je svaki pošteni zanat častan i svaki rad blagoslovljen, i pred Bogom nije ništa veći bogataš od siromaha, vlasnik od radnika, plemić od težaka, kralj od podložnika. Svi smo pred Bogom jednaki i Bog — kako kaže sv. Pavao, »ne gleda tko je tko«, nego samo gleda čistoću srca i poštenje duše.

III.

MALENO DJETEŠCE.

Treće što vidimo na slici sv. Josipa jest jedno maleno Djetešce u njegovom naručju. To je ono najvažnije na slici sv. Josipa, koje najvećma ističe njegovu veličinu i njegovu moć. Jer ono maleno Djetešce nije niko drugi do sam božanski Spasitelj.

Sv. Josip je bio othranitelj Isusov. To je velika čast, veća od anđeoske, jer anđeli su samo sluge Isusove, vjesnici Njegovi, a sv. Josip je kao otac Isusov, zamjenik nebeskog Oca, višnjeg Boga. Uistinu promatrajući ovo dostojanstvo Josipovo primorani smo na sv. Josipa primjeniti ono udivljenje psalmistino: »Učinio si ga malo manjim od anđela, slavom si ga i čašću okrunio i postavio si ga nad djela ruku svojih«. (Ps. 8)

Odatle slijedi koliko moramo *štovati* sv. Josipa. Jer je uistinu dostojan svake časti onaj koga je nebo toliko uzvisilo.

2 Vi vidite na slici, kako sv. Josip grli ono malo Djetešce i kako ga pritišće na svoje grudi. Tim nam se ističe velika ljubav sv. Josipa prema Isusu. Uistinu žarka ljubav, nježna ljubav. Sa svom dušom Josip je bio privržen Isusu, za Njega je radio, za Njega poduzimao duga putovanja, za Njega se brinuo danju i noću, za Njega samo živio.

Naučimo se i mi od sv. Josipa *ljubiti* Isusa. Tu ćemo ljubav najbolje pokazati živeći po nauci Isusovoj. Jer je On sam kazao: »Ako me ljubite, vršite moje zapovijedi... Tko drži moje zapovijedi, taj je onaj koji me ljubi (Iv. 14). »Vi ste moji prijatelji, ako činite ono što vam ja zapovijedam« (Iv. 15).

3 Još jedno značenje ima mali Isus u naručju sv. Josipa. Značenje *velike moći* sv. Josipa. Kad je on tako blizu Isusa, kad Ga ima u svojim rukama, kad je bio na zemlji Njegov othranitelj, zastupnik nebeskog Oca, mora da ima sv. Josip veliku moć kod Isusa. Njegov zagovor mora za nas biti od velike pomoći.

To nas napunja utjehom i pouzdanjem u ovoga velikoga sveca.

Ima u životu časova punih teške brige i tjeskobe. Zadese čovjeka velika razočaranja, nenadani udarci, razne potrebe duše i tijela. Što da počnemo, kome da se utečemo?

Iskustvo ljudi, koji su živjeli u tijesnoj zajednici s Bogom i njegovim prijateljima — svecima, poučilo ih, da je tako dobro i spasonosno uteći se sv. Josipu. On pomaže sigurno. Što je križ teži i stvar zamršenija, to radije pruža ruku pomoćnicu; često tako očito, da tek zlobnik može to mimoići i pripisati čemu drugom, a ne svečevu zagovoru.

Nije ni čudo, da on ima toliku moć kod Boga. Ta sv. je Josip toliko trpio radi Isusa, toliko mu ljubavi iskazao, pa kako da Isus ne nagradi i ne uzvrati sve to? Spasitelj to čini tako, da udovoljava svakoj želji sv. Josipa te da ga slavi i čudesima pred ljudima.

Ako je tko u potrebi i nevolji — a tko nije? — neka samo pokuša moliti sv. Josipa, žarko, ustrajno i s velikim pouzdanjem, vidjet će, da će biti uslišan.

Belgijski Isusovac o. Petit, koji je umro pred rat 1914. godine, štovao je iskreno i žarko sv. Josipa. Kad je god što trebao, obratio se srdačno i s pouzdanjem dragom i dobrom hranitelju Isusovu.

a) Bio taj redovnik poglavarom redovničke zadruge od 130 članova. 1872. godine zavlada u kući tifus, i 45 redovnika oboli. Više ih već primi sakramente umirućih. O. Petit se uteče brzo sv. Patrijarhi: »Moj dragi sv. Josipe«, reče mu sasvim prostodušno u molitvi; »ako mi isprosiš, da nitko od mojih podložnika ne umre, zavjetujem se, da ću tebi u čast držati svake godine doklegod budem poglavar ili duhovnik jednu propovijed ili govor.«

Sv. Josip pomože. Niti jedan od redovnika ne umrije, već iza same tri nedjelje posve ozdrave svi do jednoga.

b) O. Petit se brinuo za bolnicu, koja se baš osnovala pod ravnanjem i podvorbom junačkih i požrtvovnih Gospođa Kalvarije. U nju su se primali samo siromasi i najteži bolesnici. Grade one, a nije novaca. Pomoći ni otkud. O. Petit stavi sve pod zaštitu i skrb milog svoga zaštitnika te naloži, da se njemu u čast vrši devetnica. On sam započe svoje osamdnevne duhovne vježbe. Čim ih svrši, otvori pretinac za poštu govoreći: »Da vidimo, je li nas uslišao sv. Josip.«

Ima što i da vidi. U prvom listu piše neka osoba, da želi dati za bolnicu Gospoda Kalvarije 5.000 franaka. Pita: Komu da se obratim, komu da to pošaljem?«

U drugoj kuverti je dar od 10.000 franaka.

Treće je pismo iz bolnice same i tu javljaju o. Petitu, kako je neka bogata gospođa razgledala bolnicu i upitala, ne kane li graditi i kapelicu. Zatim je poslala u tu svrhu 40. 000 franaka. Da li je sv. Josip mogao očitije uslišati molitve ovih duša, koje su ga zazvale?

c) Jednoć se opet dogodi na zagovor sv. Josipa ovo: Poglavarica se sprema, da ide prosjačit 5.000 franaka, koji joj nužno trebaju. Kad eto k njoj o. Petita i on joj izruči upravo toliku svotu, koju je jutros primio.

Možda će se to kome činiti bajkom iz starih vremena. A ipak je sve živa istina. Ljudi žive vjere znaju, da Bog može sve učiniti, da On često pomaže, ako treba, i na čudesan način. Osobito po zagovoru velikog i moćnog sv. Josipa, kako su to nebrojeni iskusili.

Predragi! Psalmista u jednom psalmu (33 kaže: *»Kušajte i vidite, kako je sladak Gospod; blago čovjeku koji se ufa u njega«*. A ja vam danas nešto slično velim: Kušajte i vidite kako je dobar sv. Josip, kako nam on rado i uspješno pomaže, kad mu se u nevolji obratimo. Zato blago čovjeku, koji sv. Josipa štuje u njega se ufa i zazivlje ga u pomoć za života, a osobito na času smrti. Tko njega štuje naći će život i crpsti će spasenje od Gospoda.

---

28 marta

Sv. Ivan Kapistran

Svetac koga danas slavimo ponos je Italije, dika franjevačkog reda, stup Katoličke Crkve, slava naše zemlje, hrabri junak, veliki ugodnik Božji. Časno opjevan od našeg narodnog pjesnika fra Andrije Kačića Miošića u »Razgovoru ugodnom naroda slovinskoga«. Svetac dostojan da mu se i divimo i da ga nasljedujemo.

U čemu da mu se divimo i u čemu da ga nasljedujemo?

1 u njegovoj spoznaji taštine svijeta;
2 u njegovoj revnosti za čast Božju i spas duše;
3 u njegovoj borbi za kraljevstvo Božje.

I.

SV. IVAN KAP. SPOZNAJE TAŠTINU SVIJETA.

Sv. Ivan Kapistran ugleda svijetlo dana u talijanskom gradiću Kapistranu, po kom i primi pridjevak, god. 1385. U Peruđi izuči pravo, te se već za rana odlikova učenošću i vrlinama. Napuljski kralj Ladislav god. 1412, imenova ga namjesnikom Peruđe, premda Ivanu bilo tek 26 godina. Nesreća, ili bolje rekavši sreća, htjede, da po smrti kraljevoj neprijatelji osvojiše Peruđu, a njezina namjesnika okovaše i baciše u tamnicu. Ivan, koji je do tada uživao slobodu, videći se u tamnici, od teške žalosti za malo da ne umri. Kad se nešto razabrao, stade razmišljati o varavosti i ništetnosti ovoga svijeta. Dok je u toj misli jedne noći sav bio zadubljen, prikaza mu se sv. Franjo Asiški u neizrecivoj slavi, te ga ponuka, da zagrli njegov red. Ta prikaza kosnu se Kapistranova srca, te on, čim se dokopa slobode, sve svoje razdijeli siromasima i zamoli pristup u franjevački red, u koji ga primiše nakon trokratne teške kušnje.

Draga moja braćo! Mudri Salamon u Sv. Pismu kaže: *»Taština nad taštinom i sve je taština«* (Prop. 1 2). To su uvidjeli svi pravi sluge Božje. To je uvidio i naš svetac, pak se sav dao u službu Božju. To treba da i mi svi uvidimo, pak da se ne damo zavaravati ispraznostima ovoga svijeta, da nas ne bi navodile na grijeh i odaljivale od našega Boga, koji je jedino pravo dobro, koje moramo nastojati da postignemo. »Ovo je najveća mudrost: prezirući svijet težiti za nebeskim kraljevstvom«. (Kempis).

II.

REVNOST ZA ČAST BOŽJU I SPAS DUŠA.

U tišini samostanske sobice Ivan se pripravljao postom, molitvom i naukom uzvišenoj svrsi, koju mu Providnost namijenila. Nakon višegodišnje priprave iziđe g. 1425 na ja-

vu, te poče propovjedati. Njegovo srce plamtijaše vatrom ljubavi Božje i on je htio tom vatrom sažeći Italiju, Europu, vaskoliki svijet. Riječi, koje su izvirale iz onako plamtećeg srca, prodirale su do u dno ljudskih duša. Kapistran propovijeda po Napulju, Siciliji, srednjoj i gornjoj Italiji, a narod na buljuge hrli da sluša njegove vatrene besjede. Nedaleko od Brešije propovjedao je na otvorenom polju pred mnoštvom od 20.000 slušalaca. Nakon propovijedi donosili su preda nj bolesnike, od kojih mnogi vraćali se kući zdravi i veseli, hvaleći Boga i Njegova službenika Ivana. U Kremoni, Bergamu i Milanu cijelo poglavarstvo i građanstvo sa svećenstvom iziđe na susret poslaniku Božjem; crkve trgovi i javne plokate bile su premalene, da obuhvate sav narod, što grnuo na svečeve propovijedi i red mu je bilo u blizini grada na prostranom polju propovijedati. Jednom zgodom, po svjedočanstvu očevidca, slučio se neviđeni prizor: krovovi kuća, zidine grada, cijelo prostrano polje, pače i stabla bijahu puna puncata ljudstva; na broju ih do 125 tisuća. Narod je primao riječi Apostolove, ko što nijeme poljane primaju brojne pahuljice snijega, da zaštite bilje od zimske poledice, a nakon njegovih riječi slijedila bi mnogobrojna čudesa, obraćenja i očito poboljšanje naroda.

Slava Kapistranova imena puče širom cijele Europe i

sad se stali natjecati vladari, tko će ga prije u svoju državu dobaviti. God. 1451 na opetovane molbe cara Fridrika III, bijaše Kapistran od pape poslan u Njemačku. Gotovo je nevjerojatno sa kakvim je zanosom i veseljem onaj sluga Božji bio svuda dočekivan. U Beljaku (Koruškoj) iziđoše preda nj svi građani u ophodu. Tu se bila objavila neka vrst kuge, koja odma iščeznu, čim svetac stupi nogom u grad. Nakon toga čuda takova navala naroda sli se u Beljak, da je Kapistran bio primoran noću otle otputovati, bojeći se kakove nezgode. Po cijeloj Koruškoj, Štajerskoj i Austriji, napose u prijestolnom Beču kud je ovaj Apostol prohodio, izlazilo iz gradova i sela preda nj svećenstvo, sve vlasti i vaskoliki narod sa zastavama i križima, kličući i pjevajući: blagoslovljen, koji dolazi u Ime Gospodinovo!

Predragi! Nama nije moguće tako revnovati za čast Božju i spas duša, kako je to činio sv. Ivan Kapistran. Ali

svaki od nas treba da kreposnim životom daje čast Bogu i nastoji u prvom redu oko spasenja svoje duše, pak onda po mogućnosti i drugih. Bogu služiti znači kraljevati; raditi za spas duše znači pripravljati si vječno blaženstvo na nebesima.

III.

SV. IVAN KAP. BORI SE ZA KRALJEVSTVO BOŽJE.

Sv. Ivan Kapistran nije samo radio za čast Božju nego se i hrabro borio za kraljevstvo Božje. Napose je to učinio god. 1456 kad su Turci napali Beograd i prijetili rasulom kršćanstvu. Svetac ide od mjesta do mjesta i sakuplja križare u boj proti nekrstu. Sam je išao pred njima noseći jedan stjeg, na kome se s jedne strane sjajilo Ime Isusovo, a s druge bila slika Marije Djevice. Ne mareći, da je među tim mnoštvom (bilo ih je do 60.000) čeljadi svake ruke, gotovo sve neizvježbano i slabo naoružano, Kapistran stupa na čelu svoje čete i leti da čim prije do Beograda stigne, sve svoje pouzdanje stavljajuć u Boga velikoga i u prečistu Djevicu.

Pod Beogradom bio je već vojvoda Sibinjanin Janko sa nešto vojske, ali što da siromah učini proti 200.000 Turaka, sve bojnika, ljutog oklopnika? A i ono 60.000 što mu dovede Kapistran gotovo mu bilo više za smetnju nego od pomoći. Sibinjanin Janko klone duhom; htjede se povratiti doma, no hrabri franjevac iziđe preda nj, te mu prozbori: k nebu, vojevoda; k nebu oči! U Ime Isusovo, naša je pobjeda! Onda se okrene svim vojnicima i stade žarkom besjedom nagovarati ih, da se junački bore za domovinu i za svetu kršćansku vjeru. Silno oduševljenje zavlada tad u cijelom kršćanskom taboru. Kapistran sa nekoliko hiljada provali u grad, da bude u pomoći Beograđanima, a Sibinjanin Janko sa ostalom vojskom zakoliši Turke s polja. Nakon višednevne krvave borbe Turci bijahu pobjeđeni.

Divni junak franjevac, sav zapihan, trči s križem u ruci od jedne tvrđe beogradske do druge, hrabri junake svoje, sokoli ih na ustrajnost, a i sam pomaže im boriti se proti silnoj azijatskoj bujici.

Teški napor pri ovoj bitci iznemože 70 godišnjeg starca. Povuče se on u franjevački samostan u Ilok (u našoj Slavoniji), gdje logom leže u postelju. Usprkos svim bolima bio je uvijek vedar i veseo. Mnoštvo naroda svakog stališa zgrćalo se oko svetog starca, da primi od njeg blagoslov. Dva puta pohodi ga isti hrvatski i ugarski kralj Vladislav.

Smrt se sve to više približavala. Kapistran primi neobičnom pobožnošću Svetotajstva umirućih, pa uskliknu: sada pusti, Gospode, slugu svoga! Svi redovnici zaprosiše u njeg blagoslov, a on svakog pojedinog zagrli i blagoslovi. Daha mu sve to više nestajalo, počeše fratri moliti molitve umirućega, a kad se dođe do riječi: dijeli se dušo kršćanska — duša velikog franjevca zazbilj ostavi ovu zemlju i poleti na nebesa, da tamo primi zasluženu plaću. To je bilo na 23 listopada 1456, tri mjeseca nakon pobjede nad Turcima. Grob Kapistranov proslavi se mnogobrojnim čudesima, radi česa bi Ivan Kapistran god. 1690 proglašen svecem.

Draga moja braćo! Kraljevstvo Božje od vajkada ima svojih neprijatelja, koji se dižu protiv Boga pod vodstvom ohologa Lucifera. Luciferovoj vojsci pripada i bezbroj ljudi bezbožnika, komunista itd., koji i danas, u naše doba napadaju Boga, vjeru, Crkvu, svećenstvo, rušeći sve što je sveto.

Svrstajmo se mi u neprobojne redove hrabre vojske pod zastavu, kakovu je nosio sv. Ivan Kapistran, a na kojoj se sjaji presv. Ime Isusovo, i pod tom zastavom neustrašivo se borimo protiv svih neprijatelja kraljevstva Božjega na zemlji!

---

27 aprila

Bl. Ozana Kotorka

»Ono što je ludo pred svijetom odabra Bog da zastidi mudro, i ono što je slabo da zastidi jako.«

I Kor. 1 27

Ove riječi velikog učitelja naroda, sv. Pavla Apostola, ispunile su se mnogo puta u povijesti čovječanstva, u životima mnogih ugodnika i ugodnica Božjih. Ispunile su se već na Apostolima, koji su bili priprosti ribari i koje je svijet smatrao ludima, ali su se napunili višnjom mudrosti, postali su učiteljima ljudskoga roda i zastiđeli mudrace svjetske: Aristotela, Soluna, Platona, Seneku i druge. Jedan Vinko Paulski, jedan Paskval Baylonski, jedan Ivan Vianney, jedna Margarita Alacoque, jedna Brnardica Soubirous i toliko drugih bili su neznatnog porijetla, djeca siromašnih radnika ili poljodjelaca, u mladosti pasli su ovce ili svinje; a kašnje najugledniji plemići svijeta, velikodostojnici crkveni i građanski smatrali su se osobito počašćenim, kad su mogli s njima se porazgovoriti i od njih savjeta tražiti. Uistinu: »ono što je ludo pred svijetom odabra Bog da zastidi mudro, i ono što je slabo da zastidi jako«.

Evo i danas stojimo pred takovim jednim oruđem Božjeg promisla; pred jednom Božjom odabranicom, koju je Svevišnji iz nizina podigao da ju postavi na visoku goru kao svjetionik, koji će svijetliti sadašnjem modernom naraštaju sjajnim svijetlom kršćanskih kreposti i Bogu ga privoditi. Ta je Božja odabranica, nekada priprosta pastirica, nama tim milija, jer je naših brda cvijet, naša zemljakinja, rodom Crnogorka, životom Kotorka, a zove se bl. Ozana.

Slaveći njezin blagdan promotrimo bl. Ozanu:

1 u Božjoj prirodi;

2 u isposničkoj ćeliji;

3 u nebeskoj slavi.

I.

BL. OZANA U BOŽJOJ PRIRODI.

Bl. Ozana ugledala je Božje svijetlo u kršnoj Crnoj Gori — sva je prilika u malom mjestancu Relezi, seocu Ljašanske nahije — na dan sv. Katarine Djevice i Muč. god. 1493, od siromašnih roditelja.

Bog ju je bio obdario neobičnom tjelesnom ljepotom, a još ljepšom dušom. Resila je blaga ćud, združena s vanrednom prijaznošću. Rasla je nevina i čedna u Božjoj pri-

rodi, kao cvijet u gorskom škripu, na radost i utjehu ubogih roditelja.

I ona postade za rana *pastiricom*, kao i sve njezine vršnjakinje. Ali se ona odvajala od njih svojim kreposnim životom. Dok su se ove zabavljale i vesele pjesme pjevale, ona je svoje dane provodila u zasebnom svijetu. Čuvajući svoje stado po planinama i uvalama svojeg zavičaja, osjeti u prvoj mladosti, da je pozvana na nešto više.

Božja priroda ju je očaravala. Svaka biljka, svaki cvjetak mirisao joj je veličinom, dobrotom i ljepotom Tvorčevom. Žubor potočića, pjev ptica, zavijanje vuka, lomljava groma i huka oluje — sve joj je to govorilo o Višnjem biću. Svaki vis, na koji se pela, ima svoj vidik u Božji svijet i svaki je približava k nebu. Amo joj puca pogled na kameno more i gorske kotline s rijetkim zelenilom; tamo na pitomu zetsku ravnicu, zasađenu vinovom lozom i južnim voćkama. U daljini gledaše albanske Prokletije i prostrano Skadarsko jezero. Danju sunce, koje obasjava snijegom osuto stijenje, a noću bajni mjesec s tajanstvenim sjenama i zvijezde — to su bile maloj Kati — tako se po krštenju zvala bl. Ozana — kao nekada patrijarhi Jakovu *anđeoske stepenice*, po kojima se njezina duša uspinjala k Onomu, koji je sve te krasote stvorio. On ju je privlačio da Ga ljubi.

Božja priroda neka i nas, predragi, uzdiže k Bogu. Kad gledamo ovaj Božji svijet okolo nas, sjetimo se sa psalmistom, da nam on pokazuje Boga, kojega smo dužni štovati i ljubiti, tim većma, jer je Bog sve ovo za nas stvorio.

II.

U ISPOSNIČKOJ ĆELIJI.

Da uzmogne većma Boga ljubiti, Njemu savršenije služiti i posvema se posvetiti, mlada pastirica spusti se iz vrleti Crne Gore u pitomi Kotor, gdje je bilo dosta crkava i svećenika. Tu je bila najprije u službi jedne plemićke obitelji, zadivljujući sve u kući uzornim, svetim vladanjem.

Božanski Zaručnik obdario je svoju miljenicu novim milostima i tako je prosvijetli da upozna, da je Njegova želja da Mu se potpuno posveti u samoći. Ona veoma rado ispuni tu želju.

Na dan Obraćenja sv. Pavla, 25. januara g. 1515 prigrli treći red sv. Dominika u 22 godini života. Posvetivši se Bogu trima zavjetima: čistoće, siromaštva i posluha, pregnu svim silama da postigne blago, koje crv ne toči ni moljac ne podgriza, niti koje može ljudska ruka da otme. Sve je njeno nastojanje težilo k tome da joj srce i duša budu čisti i bez ljage, kao što joj bijaše bez ljage bijela dominikanska haljina.

God. 1521 povuče se u jednu isposnicu kraj crkve sv. Pavla u Kotoru. U tom zakloništu počinje njezin pravi pokornički život. Ozana je živjela strogo. Haljine od prostoga sukna. Ležala je na slami. Hrana joj je bila crni kruh soljena riba. Dani su joj prolazili u molitvi, razmatranju i ručnom radu. Žarom i zanosom Hozana izazivlje čudo poput svetaca iz vremena prvih kršćana.

Gajila je osobitu pobožnost prema Muci Isusovoj i ljubav prema dušama u čistilištu. Pričešćivala se tri puta sedmično a pripravljala se na Pričest postom i molitvom. Slijedila je u svojoj isposničkoj ćeliji siromaštvo apostola, jakost mučenika, vjeru ispovjednika, revnost i prijaznost svetih djevica, pokoru pustinjaka prvih kršćanskih vjekova.

Promatrajući ovaj život naše Blaženice i uspoređujući ga sa našim razmaženim životom, primorani smo uskliknuti sa piscem zlatne knjige »Nasljeduj Krista«: Jao, što je naš život, ako se usporedi sa Ozaninim! Kako je malo i gotovo ništa što mi činimo za vlastito usavršenje i posvećenje!

III.

U NEBESKOJ SLAVI.

Kad je dozrela za nebo, nebeski Zaručnik pozove ju k sebi dne 27 aprila g. 1565 nakon 52 godine isposničkog života, u dobi od 72 godine, a Papa Pijo XI god. 1927 podignu je na čast oltara.

Nalazeći se u nebeskoj slavi stala je dijeliti brojne milosti svojim štovateljima na zemlji. A broj njezinih štovatelja širio se sve više u Kotoru i Boki Kotorskoj pa i dalje,

koji su je svi držali sveticom i njoj se uticali u raznim svojim nevoljama.

Evo samo tri primjera čudesne moći bl. Ozane:

1 Anđe Bizanti teško oboli tako da se svaki čas očekivala njezina smrt. Dominikanac iz manastira sv. Nikole, koji je u bolesti tješio, donese joj kostrijet bl. Ozane i položi ga na bolesnicu. Nakon nekoliko trenutaka bolesnica osjeti neko olakšanje i prije noći usta zdrava iz kreveta te nakon toga proživi mnogo godina.

2 Jedinica kćerka vlastelinke Marije Gozze iz Dubrovnika oslijepi u oba oka uslijed boginja. Majka potroši mnogo novaca, ali miljenici svojoj ne nađe lijeka. Upozoriše je da se uteče zagovoru bl. Ozane i ona dođe s kćerkom u Kotor. Povede dijete u crkvu sv. Pavla, gdje poljubi kostrijet i svete moći bl. Ozane. Netom se djevojčica dotakla blaženoga tijela, na očigled prisutnih, progleda. Majka u znak zahvalnosti dade izraditi srebrni zavjet i objesi ga o kovčeg, u komu se nalazilo tijelo Blaženice.

3 Marko Bubić iz Budve bijaše u očitoj pogibelji da će se potopiti sa svojim brodom na putu za Grčku. Imao je uza se komadić koprene bl. Ozane u moćnici. U očaju priveže o konopac moćnicu i spusti je u more. Čim se moćnica dotaknu mora, stiša se oluja. Na povratku u domovinu dođe u Kotor da se lično zahvali svojoj zagovornici i priloži srebrnu svjetiljku napram kovčega Blaženice.

Radujući se što imamo u nebu ovako moćnu našu zemljakinju molimo je, da se moli pred prijestoljem Božjim za sve naše duševne i tjelesne potrebe, te da svemu našemu narodu isprosi od Boga jedinstvo vjere, te vremenito i vječno blagostanje.

---

4 maja

Sv. Florijan Muč.

»Pravednik će cvjetati kao palma« (Ps. 91 13)

Ko ne zna za vitku palmu, koja se visoko u vis diže kraj izvora bistre vode i oznojenom putniku pruža ugodan hlad? Ona je jedno od najplemenitijih stabala na istoku a njezin cvijet je jedan od najljepših i najraskošnijih cvjetova.

Pa eto takovom plemenitom prekrasnom stablu poređuje nadahnuti psalmista svakoga pravednika i o njemu veli, da će cvijetati kao palma svojim uzvišenim krepostima. Mi to možemo danas punim pravom primijeniti na današnjega sveca, koga naši vatrogasci napose štuju kao svoga nebeskoga Zaštitnika, a čije već ime znači cvijet, jer latinsko ime Florijan, potječe od riječi »flos«, što znači cvijet, zato i zovemo hrvatski sv. Florijana sv. Cvjetkom. Štujući njegov blagdan promotrimo ukratko:

1 Ko je bio sv. Florijan;
2 kakav je on cvijet u perivoju Božjem;
3 zašto je on Zaštitnik vatrogasaca.

I.

KO JE BIO SV. FLORIJAN.

Sv. Florijan živio je u davno doba, u 3 i 4 vijeku po Kristu. U doba teško za kršćanstvo, kad je bijesnilo silno Dioklecijanovo progonstvo. Bio je vojnik carski u Lorchu u Austriji, i to odlični vojnik, u časti vojvode. Ali je Florijan bio i vojnik Kristov i kao takav borio se junački i za čast nebeskog Kralja, kao što se borio i za čast zemaljskoga cara, prema onoj: »Dajte caru carevo a Bogu Božje.«

Ali kad je došao čas iskušenja, te je trebalo da bira komu da se privoli: caru zemaljskome ili caru nebeskome, on je bez oklijevanja ostavio bezbožnog cara Dioklecijana i dao se sav u službu nebeskoga Kralja Krista, po onoj: *»Većma se treba pokoravati Bogu nego ljudima.«*

Radi svoje privrženosti kršćanskoj vjeri bio je lišen vojvodske časti i pozvan pred sud carskog namjesnika Akvilina. Ovaj ga je obećanjima i prijetnjama nastojao sklonuti da žrtvuje krivim bogovima, ali Florijan o tom ni da čuje.

Kad nije uspio u svom nastojanju okrutni namjesnik Akvilin stavi hrabrog vojvodu na grozne muke. Najprije ga dade svući i grozno izbiti te mu pleća oštrim gvožđem raščenuti. Onda zapovijedi vojnicima da Florijana odvedu k rijeci Enusu, koja teče kraj Lorcha i s mosta bace u vodu. Kad su došli do mosta vojnici mu objesiše teški kamen o vrat, a on pruživši ruke pomoli se: »Gospode Isukrste, primid ušu moju.« Na to bi bačen u vodu. To se dogodilo na današnji dan 4 maja god. 304.

Malo iza toga voda izbaci tijelo mučenikovo, koje bi od kršćana pobožno sahranjeno.

II.

KRASAN CVIJET U PERIVOJU BOŽJEM.

Kao što njegovo ime znači sv. Florijan je krasan cvijet u perivoju Božjem. On je

1 kao *bijeli liljan* sa svoje nevinosti. Jer i ako je živio u razuzdanom vojničkom logoru, u taboru raspuštenih rimskih vojnika, ipak se sačuvao čist i neokaljan.

2 On je i kao *crveni karanfil* sa svoje žarke ljubavi prema Bogu i bližnjemu. On je Boga ljubio svim srcem svojim. Iz ljubavi prema Bogu on je tješio i sokolio i pomagao utamničene kršćane a i sam volio je da bude lišen vojvodske časti i uživanja u svijetu, nego li da se iznevjeri Bogu svome.

3 On je i kao *rumena ruža* sa svoga mučeništva, jer je i krv svoju prolio za Boga svoga, za vjeru svoju.

Krasan uistinu primjer svima nama, da i mi u životu svojem nastojimo živjeti čisto, da ljubimo Boga svoga vrhu svega na svijetu a bližnjega svoga kao samoga sebe te da budemo spravni i štogod pretrpjeti za svoju vjeru ako to ustreba.

III.

SV. FLORIJAN — ZAŠTITNIK VATROGASACA.

Sv. Florijana obično slikaju kao vojnika, koji na goruću kuću izlijeva sud vode i katolici ga općenito poštuju kao pomoćnika od požara. Tomu je dalji uzrok po svoj prilici u tom što je sv. Florijan u vodi kako ste čuli — našao mučeničku smrt, a bližnji je razlog čudo, koje je sv. Florijan učinio na jednom ugljaru kad je ovaj bio upao u goruću ugljaru, pa sazvao u pomoć sv. Florijana, iziđe iz nje posve neozleđen. Kao takova naši vatrogasci štuju sv. Florijana kao svog nebeskoga Zaštitnika.

Baš zato i upravljam, dragi vatrogasci, danas napose vama svoju riječ:

1. Vaše je *zvanje veoma plemenito:* vi priskačete u pomoć nevoljnima, pomažete onima kojima prijeti velika nesreća, gasite razarujući požar. To je djelo ljubavi bližnjega, i to plemenito, uzvišeno djelo. Sv. vjera u velike uznosi i preporučuje ljubav bližnjega. Božanski Spasitelj ju proglasuje svojom eminentnom zapovijedi: *»Ovo je zapovijed moja, da ljubite jedan drugoga, kako sam ja vas ljubio.«*

2. Vi *činite veoma korisno djelo.* Što je strašnije od strašnog divljeg bijesa rasplamtjelog ognja? Kakvo opustošenje ne prouzročuje požar? On pali, proždire, uništava sve što zahvati. Vi ste možda vidjeli jednu kuću, ili više kuća, ulicu jednog grada, možda čitavo selo zahvaćeno od požara. Posvuda jauk i plač, posvuda samo crne ruševine, posvuda samo izbezumljeni ljudi, kojima je okrutni požar uništio svu imovinu i gole ih i bose bacio na ulicu... Kako je dakle korisno vaše djelo, kad vi gasite vatru i smanjujete toliko opustošenje te ublažujete toliku bijedu!

3. *Vaša je služba veoma teška.* Vatrogasac mora biti u svako doba spreman, da priskoči u pomoć. I usred noći, kad zatrubi vatrogasna truba mora skočiti iz tople postelje i potrčati u tamnu noć i baciti se u rasplamtjeli oganj, te spasavati, što se spasiti dade. Znoj vas oblijeva, plamen vas zahvaća, stavljate se puno puta u životnu pogibelj. Ne rijetko se dogodi da kojega požrtvovnog vatrogasca pokopa krov,

koji se srušio, ili da ga poklopi koja teška greda, koju je plamen već zahvatio. Kako lako može dobiti upalu pluća, kad se oznojen vraća kući po cičoj zimi ili zadobiti koju priljepčivu bolest, kad kojeg bolesnika iznosi iz kuće, u kojoj se požar pojavio.

Jest, bez sumnje, u koliko je plemenito zvanje vatrogasaca, i u koliko je njihovo djelo od velike koristi drugima, za njih same je veoma teško i pogibeljno. No zato, ako junački i požrtvovno vršite tu svoju tešku službu, zaslužujete svaku hvalu od ljudi i veliku plaću od Boga.

Pod pokroviteljstvom svoga nebeskog Zaštitnika sv. Florijana, ustrajte, dragi vatrogasci, odvažno i požrtvovno u tom časnom zvanju, borite se junački proti razornom požaru, a hvala od dobrih ljudi i plaća od pravednog Boga neće vam uzmanjkati.

---

7 maja

Sv. Dujam Bisk. i Muč.

»Ovo su oni, kojima smo se mi nekada podsmijavali i rugali.« (Mudr. 5 3)

U ubavom kaštelanskom zaljevu, na njegovom istočnom kraju, u blizini Solina, nalazi se jedno časno groblje, bez sumnje najčasnije u svoj našoj zemlji: Z-ve se Manastirine. Tu je bio pokopan slavni Zaštitnik grada Splita i splitske biskupije, sv. Dujam Biskup solinski, koji je bio mučen za vladavine cara iDoklecijana, dne 10 aprila god. 304. Tu su bili pokopani i drugi sveti solinski mučenici kao sv. Anastazija, sv. Gojan, sv. Paulinijan, sv. Antiohijan, sv. Telije i mnogi drugi, čija su nam imena nepoznata.

Ovo su oni kojima se u svoje doba poganski svijet podsmijevao i rugao; koje je bezbožni car Dioklecijan, njihov sumješćanin dao mučiti i pogubiti zbog vjere Kristove, ali koji su »stajali nepokolebivo pred onima koji su ih tlačili i koji su im oteli trude njihove«. Zato »su ubrojeni među sinove Božje i među svetima je dio njihov.«

Slaveći danas njihovoga prvaka našega Zaštitnika sv. Dujma, Biskupa, promotrimo s kolikom je neustrašivošću ovaj svetac ispovijedao kršćansku vjeru u doba teških progonstva, pak se učimo od njega kako da i mi tu jedino spasonosnu vjeru sveđer neustrašivo ispovijedamo u doba, kad se toliki na nju nabacuju.

Neustrašivo, poput sv. Dujma, ispovijedati svoju kršć. katoličku vjeru to je

1 časno,
2 pohvalno,
3 zaslužno.

I.

ISPOVIJEDATI SVOJU KRŠĆ. VJERU JEST ČASNO.

Sv. Dujam živio je u isto vrijeme kad i silni rimski car Dioklecijan, a to je u trećem i početkom četvrtog vijeka. Živio je u istome gradu u kojem i ovaj silni car, u starodrevnom Solinu. Dujam je iz bliza gledao sjaj i raskoš Dioklecijanova dvora, čiji su još ostaci u zidovima Dioklecijanove palače u našem Splitu, ali ga taj sjaj nije zabliještio. Dok su se toliki drugi otimali o naklonost carevu i smatrali osobitom čašću biti u njegovoj službi, Dujam je više cijenio milost Božju i smatrao puno većom čašću što je službenik višnjega Boga. Pa uza sve što se na dvoru Dioklecijanovu, i u gradu Solinu, pače i u čitavome poganskome rimskome carstvu smatralo sramotom priznavati razapetog Krista za Boga i ispovijedati kršćansku vjeru, sv. Dujam ne samo što to nije smatrao sramotom, nego je smatrao najvećom časti. I ne samo što je sam vjerovao u Krista i ispovijedao kršćansku vjeru, nego je, kao svećenik i biskup, i druge nagovarao na to predočujući im sa sv. Pavlom uzvišenost i ljepotu kršćanskoga poziva.

Zašto da se mi stidimo ili strašimo javnog ispovijedanja svoje vjere? Ta nije li po nas časno, što vjerujemo u jednoga pravoga Boga? I nije li časno za nas što služimo

Njemu, koji je Kralj nad kraljevima? Nekada su carevi i kraljevi smatrali, osobitom čašću, što su mogli pridržati uzde konja na koji je imao Papa uzjahati. Smatrali su to časnom službom jer su držali Papu — što uistinu i jest, — namjesnikom Kristovim. Ako su carevi i kraljevi smatrali za čast služiti namjesniku Kristovu, koliko se većma moramo smatrati svi mi počašćeni, što možemo služiti samoga Krista, Gospoda i Spasitelja našega, Onoga koji nas je izbavio iz vlasti tmina i premjestio u kraljevstvo svoje, u kojem imamo otkupljenje Krvlju Njegovom, oproštenje grijeha?

II.

ISPOVIJEDATI SVOJU VJERU JEST POHVALNO.

Zaslužio bi prezir onaj vojnik, koji bi na bojnom polju bacio iz ruku oružje i kukavički pobjegao, čim bi čuo prvi prasak neprijateljske puške. Naprotiv svake je pohvale dostojan onaj hrabri vojnik, koji izdrži u borbi do kraja; koji junački stoji na svome mjestu, u obrani domovine, i ako oko njega bijesni krvava bitka, i ako huče topovi i praskaju šrapneli.

Sv. Dujam izdržao je ljutu borbu u obrani svoje kršćanske vjere. Izdržao je sve do kraja. I ako su neprijatelji bili mnogobrojni, i ako su muke bile teške, on je stajao nepokolebiv pred onima koji su ga mučili i radije je smrt podnio nego li Krista zanjekao. Dostojan da mu još i danas hvale pjevamo kao hrabrom Kristovom vitezu.

Tako i mi svi treba da junački ispovijedamo svoju vjeru, pa makar radi toga bili izrugani ili koju vremenitu štetu pretrpjeli. Ta nije li i Krist Gospod za nas dosta i dosta muke podnio? Nije li On za naše otkupljenje na križu Krv svoju dragocijenu prolio? Zar nije pravo da i mi za Njega nešto žrtvujemo?

Trčimo dakle sa našim sv. Zaštitnikom i vođom Dujmom, s ustrajnošću u boj, koji nam je određen za našu vjeru; gledajući na utemeljitelja i usavršitelja vjere Isusa, koji, mjesto radosti koja Ga ide, prepati križ prezrevši sramotu i sjede s desne strane prijestolja Božjega. (Žid. 12).

III.

ISPOVIJEDATI SVOJU KRŠĆ. VJERU JEST ZASLUŽNO.

Silni car Dioklecijan, koji je Krista prezirao i u slastima život provodio, umro je, a smrću njegovom nestalo je svega njegova uživanja, sve časti i slave. Naprotiv, sv. biskup Dujam, koji je Krista priznavao i za Njega trpio, baš iza kako je umro počeo je uživati vječno blaženstvo, počeo je biti štovan i slavljen. Njegov grob je jedan od najvećih i najstarijih svetišta naše domovine. Pred njim se klanjaju hrvatski velmože i kraljevi: Mutimir, Branimir, Tomislav, Zvonimir i Grgur Ninski. Na tom grobu kunu se hrvatski kraljevi i velikaši i biskupi da će biti vjerni katoličkoj Crkvi.

Zato što je u Krista vjerovao i Njega pred svijetom priznavao sv. Dujam nagrađen je u nebesima nagradom rajskog blaženstva. On je sada na nebu zajedno s Kristom u kraljevstvu Njegovu. Na njemu su se doslovce obistinile riječi Kristove: *»Ko mene sluša neka me slijedi i gdje sam ja, ondje neka bude i moj službenik.«*

Te riječi, predragi, ispuniće se i na nama, ako poput sv. Dujma budemo svega vijeka svojega sljedbenici Kristovi. Ako mi Njega priznavamo pred ljudima — vjerom i dobrim djelima — priznaće i On nas pred Ocem svojim na nebesima. Tu u nebeskim kraljevstvima biće prebivalište naše i u vječnosti pokoj naš. Jer se raduju na nebesima duše Svetih, koji su slijedili stope Kristove; i jer su bez kraja.

Završujem s jednim pogledom na ono sveto groblje u Manastirinama, gdje su neko doba počivale kosti našeg sv. Biskupa Dujma i drugih svetih solinskih mučenika.

Svete Manastirine bile su srušene od barbarske ruke. Ali njihova vjera, njihove ideje, njihovi mučenici su živi. Između modroga mora i sure planine Kozjaka otvara nam se čudan prizor. Stupovi slomljeni i skršeni sliče tragičnoj kruni stare prošle slave. Amfiteatar sa svojim ložama, portikatima ostao je bez protagonista, antagonista i strastvene publike. Vide se samo sjene i polusjene. U suncu se blješti bijela arena, posvećena stoljećima i mučeništvom. Sa-

mo u travnju, kad na ruševinama raste zelena trava, da sakrije tugu rasapa i pustoši, iznikne crveni mak kao simbol krvi mučenika, koja svjedoči da je Krist Kralj vijekova.

Tamo u daljini, kad sunce na zapadu sliči grimiznom plaštu Cezara, vidi se plavkasti zvonik Sv. Dujma u besmrtnoj slavi nad kršćanskim Splitom. Taj ponosni zvonik uzdiže našu pamet put rajskih visina, gdje sv. Dujam živi u nagradi vječnoga blaženstva obećanog svakome onome, koji poput njega vjeruje u Krista i živi i umire za Krista.

---

16 maja

Sv. Ivan Nepomuk Muč.

Što ste izišli u pustinju da vidite? Zar trstiku od vjetra vijanu? (Mt. 11 7)

Kad čitamo povijest svijeta, nas osvajaju veliki ljudi. Ne radi bogastva ni radi moći i slave, kojima su često znali ti ljudi zaogrnuti svoj život, nego radi veličine duše, postojanosti volje i plemenštine srca njihova; radi njihovog svijetlog *značaja*. Nas ne oduševljava zlatna kruna, viteška sablja, broj osvojenih gradova, učene knjige od njih ispisane, koliko nas oduševljava onaj svijetli neslomljivi *značaj — karakter*, koji ih je resio, a po kojemu su oni uistinu veliki, te time dostojni svakog udivljenja, štovanja i nasljedovanja.

Evo i danas pred nama jedan svijetli nepokolebivi, neslomljivi značaj: slavni mučenik ispovjedne tajne sv. Ivan Nepomuk. Na njega se punim pravom može primjeniti ono što je vječna istina, Krist Gospod, s pohvalom istaknuo na jednom drugom Ivanu na svom svetom Predteči, Krstitelju: »*Što ste izišli u pustinju da vidite? Zar trstiku od vjetra vijanu?*« Zar čovjeka koji mijenja svoje mišljenje, svoje nazore, svoj život prema tome kakav vjetar okolo njega puše? Zar čovjeka koji se stidi u svakoj prigodi isticati svoje vjersko osvjedočenje? Čovjeka, koji će podleći od straha pred ljudima te će se ogriješiti o zakon Božji?

Ne, nego čovjeka svijetlog, čistog, nepokolebivog, neslomivog značaja, tvrda kao dijamant, koji je svoju značajnost pokazao:

1 u besprijekornom životu;
2 u propovijedanju istine;
3 kao mučenik ispovjedne tajne.

I.

BESPRIJEKORNI ŽIVOT SV. IVANA NEPOMUKA.

U prvom redu naš svetac pokazao se svijetlim značajnikom u besprijekornom životu, koji je provodio.

a) *Rodio* se u Českoj god. 1340 u mjestu Nepomuku, odakle mu naziv. Još kao malo dijete odlikovao se *anđeoskom nevinošću i pobožnošću*. Svagdano je išao jutrom rano u crkvu Majke Božje u samostanu u Nepomuku i tu dvorio svećenike na oltaru pri služenju sv. Mise.

b) *U školi* je pokazivao osobito *marljivost*, a na ulici udivljenja vrijedna ljubežljivost i uglađenost ponašanja, radi česa su ga voljeli i drugovi i učitelji i svi s kojima je dolazio u dodir.

c) Na *praškom sveučilištu* među tolikom pokvarenom mladeži bio je kao *liljan među trnjem;* sačuvavši se čist i nepokvaren izbjegavajući rđavo društvo, pričešćujući se veoma često, i štujući dubokom pobožnosti Blaženu Gospu, kojoj se posvema posvetio.

d) A bio je *otvorene pameti*, oštra uma, ustrajne marljivosti, te je na tom praškom sveučilištu postigao dvostruki doktorat: bogoslovlja i crkvenog prava.

e) *Uviđajući taštinu svijeta* hotio se je Bogu posvetiti, zato je postao svećenik, a kao takav još se većma vježbao u krepostima i sve više nastojao napredovati u svetosti, te je uistinu bio pravi Kristov namjesnik, svećenik po Srcu Božjemu, *svjetlost svijeta*. Da svojom naukom i savjetima, koje je sa propovijedaonice ili u ispovjedaonici drugima davao, a *so zemlje* sa primjerom svetoga života, koji je provodio.

f) Njegova je svetost bila duboko ukorijenjena, pak ga je sama *kraljica češka*, pobožna Sofija, žena kralja Venceslava odabrala *za svog ispovjednika* i duhovnog oca. Bio je imenovan kanonikom praške katedrale, a htjeli su ga i biskupom imenovati, ali je tu čast odlučno odbio, smatrajući se nje nedostojnim.

g) Živio je *veoma strogo*, gotovo pustinjački; bio je vazda dosljedan sebi koli u svom domu toli u kraljevskom dvoru kao i u crkvi i u društvu.

II.

PROPOVIJEDNIK ISTINE.

Svijetlim nepokolebivim značajem pokazao se sv. Ivan Nepomuk i kao propovijednik istine.

a) Bio je *propovijednik u praškoj katedrali*. Kao takav propovijedao je s takovom silom i s takovim uspjehom, da se je sav Prag okupljao oko njega, da ga čuje, kao što se nekada sav Jerusalem okupljao oko njegovog slavnog istoimenjaka sv. Ivana Krstitelja.

b) A kako je sv. Krstitelj sa svom snagom proročkoga duha šibao mane ondašnjega društva, tako je i ovaj drugi Ivan apostolskom slobodom udarao sa propovijedaonice na raskalašenost ondašnjega doba, pozivajući grešnike da se ostave svoga zla puta i obrate se na pravi put.

c) A nije neustrašivi propovjednik gledao ko je ko, niti li se bojao hoće li se svojom oštrom riječi zamjeriti mogućnicima ovoga svijeta, nego kao što je njegov istoimenjak i uzor grmio protiv barbarskog kralja Iruda, zbog njegovih nedjela, tako je i sv. Nepomuk dizao svoj glas protiv nedjela ondašnjih velikaša čeških, napose zločestoga kralja Venceslava, pijanice, krvoloka i raskolnika.

III.

MUČENIK ISPOVJEDNE TAJNE.

1. Radi toga je sveti čovjek privukao na se srdžbu zločestoga kralja, ali se baš tada u najljepšem sjaju pokazao njegov svijetli nepokolebivi značaj.

Napose onda, kad je zločesti kralj bogumrsko zatražio od sv. Ivana, da mu *prokaže ispovijednu tajnu*. Kralja je naime mučila ljubomora, sumnjao je o vjernosti svoje žene, kraljice Sofije i ako za to nije imao nikakvog povoda, jer je Sofija bila u svakom pogledu dobra, pobožna, čestita žena, vjerna Bogu svome i mužu svome. A jer je sv. Ivan bio njezin ispovjednik dozva ga kralj jedan dan k sebi i stade ga najprije na lijepe moliti, a onda srdito prijetiti, neka mu kaže, što mu se kraljica ispovijeda.

Svetac protrne na tako bogumrski zahtjev. Ispovjedna tajna, najveća je tajna na svijetu. Nikada i ni u jednoj prigodi i ni kome za volju ne smije katolički svećenik kazati ono što je čuo na ispovijedi. Radije mora smrt pretrpjeti nego li otkriti ispovjednu tajnu.

»Ne smijem, ne mogu«, bio je kratki odriješiti odgovor našega sveca na bogumrski zahtjev opakoga kralja. Uzaludne su bile sve prijetnje, uzaludne sve muke. Kako je njegov slavni istoimenjak i uzor, Ivan Krstitelj, bez straha od smrti, dovikivao razbludnome Irudu: »Ne smiješ držati žene brata svoga!« tako je i Ivan Nepomuk dovikivao snažno i neustrašivo opakome kralju Venceslavu: »Ne smiješ od mene tražiti da ti otkrijem ispovjednu tajnu.«

Bio je radi toga bačen u tamnicu, bio je mučen, bio je pogubljen; 16 maja g. 1383 bačen je s teškim kamenom oko vrata u rijeku Moldavu, gdje je završio zemaljski život, ali je ostao svijetli primjer čistog, nepokolebivog, neslomivog značaja. Radije je smrt podnio nego li da se iznevjeri svojoj svetoj dužnosti: čuvanja ispovjedne tajne.

*
* *

2. Što ste, dakle, izišli danas da vidite? Zar trstiku od vjetra vijanu? Zar čovjeka prevrtljiva u dobru? O ne! ne, nego čvrsti neslomljivi hrast svetosti, čovjeka nepokolebiva u dobru.

A kakvi smo, predragi, mi? Nijesmo li možda mi prikazani u onoj trstici koju protivni vjetrovi pregiblju sad na jednu sad na drugu stranu? Naš život jest izmjena dobrih odluka i zlih pogrešaka, plemenitih želja i neurednih djela. Mi poznajemo svoje kršćanske dužnosti a nemamo

snage da ih vršimo; želimo dobro a činimo zlo. Bačeni na tle od najmanjeg čuha vjetra, ako se časkom i podignemo, u čas opet padamo. Ako nam ide dobro, služimo Bogu, kad nam prijeti koja pogibao, pak bila i najmanja, zanemarimo svoje kršćanske dužnosti.

Gledajući sv. Ivana Nepomuka, napunimo se stida zbog naše vječne prevrtljivosti. Budimo postojani u dobru, u kreposti, u vršenju svojih kršćanskih dužnosti! Ta postojanost oznaka je pravog značaja, prave svetosti.

---

11 juna

Sv. Barnaba Apostol

»Bijaše čovjek dobar i pun Duha Svetoga i vjere«.
Dj. Ap. 11 24

Među velikim muževima, koje mi zovemo Apostolima drugoga reda, a koje su ovim časnim naslovom nazivali već prvi kršćani, zauzimlje današnji svetac, sv. Barnaba, prvo mjesto.

Rođen na otoku Cipru bio je sin bogatih roditelja, a po prirodi veoma obdaren dobrim sposobnostima. Sa mladim Saulom — potonjim slavnim Apostolom Pavlom — učio je u Jerusalemu u školi glasovitog židovskog rabina Gamaliela. Tu je — u Jerusalemu — upoznao i božanskog Spasitelja.

Vidjevši mnoga čudesa, koja je Isus činio, — bio je napose prisutan kad je Isus u ribnjaku Betsaidi kod Ovčjih vrata u Jerusalemu čudesno iscijelio čovjeka, koji je 38 godina bolovao od teške bolesti — vjerova u Isusa i pridruži se Njegovim sljedbenicima. Bio je ubrojen među 72 Isusova učenika. Tako se u blizini Isusovoj usposobio za veliki apostolski rad koji je kašnje u društvu sv. Pavla Apostola, a i samostalno, razvio po raznim krajevima Male Azije.

Ljepšu pohvalu ne možemo o njemu izreći od one, kojom ga samo Sveto Pismo u Djelima Apostolskim uznosi:

Bijaše Barnaba:
1 čovjek dobar;
2 pun Duha Svetoga;
3 pun vjere.

I.

ČOVJEK DOBAR.

1. a) Sv. Barnaba zvao se prije Jozes. Ali zbog njegove blage ćudi, zbog dobrote njegova srca, napose zbog samilosti prema siromasima i bijednicima svake ruke, nazvaše ga Apostoli i vjernici poslije Uzašašća Isusova *Barnabom*, što na našem jeziku znači: *sinom utjehe.*

b) Bio je uistinu na *utjehu tolikim bijednim* dušama, koje je propovijedanjem nauke Isusove oslobodio od duševne bijede i za uvijek spasio.

c) Toliko je bio dobar i milostiv prema siromasima, da je prvi među svima u početku kršćanstva *prodao sve svoje* veliko imanje i sav novac položio pred noge Apostola, da se razdijeli siromasima.

2. Predragi! Nastojmo i mi ublaživati, ukoliko možemo, tuđu bijedu. Ne uskratimo ruku siromahu, pomozimo brata svoga u nevolji njegovoj. Ne traži se od nas da sve svoje prodamo i razdijelimo siromasima, ali je svaki od nas dužan da, po svojoj mogućnosti, pripomogne one koji skapavaju od gladi. A u našem društvu ima puno takovih. Pomozimo im.

Milostinju veoma uznosi Sveto Pismo. Tako tu čitamo: »Milostinja je bolja nego li blago u zlatu sahranjivati. Jer milostinja izbavlja od smrti i čisti od grijeha i čini da se nađe milosrđe i život vječni.« (Tob. 12 8).

II.

PUN DUHA SVETOGA.

1. a) Barnaba je bio pun Duha Svetoga te se kao takav isticao mnogim krepostima u prvoj kršćanskoj općini u Jerusalemu. Napose se isticao *revnošću za slavu* Božju i širenje kraljevstva Božjega. Radi toga uvelike su ga cijenili sami Apostoli.

b) Kad je došao glas u Jerusalem da su se mnogi Židovi u Antiohiji obratili na kršćansku vjeru, poslaše Apostoli Bar-

nabu kao svoga izaslanika u Antiohiju, da novoobraćenike utvrdi u vjeri. On je *mudro i razborito* izvršio to časno poslanstvo. Došavši u Antiohiju i vidjevši milost Božju, obradova se i stade opominjati sve da iskrenim srcem ustraju u vjeri Isusovoj. Pače obrati još mnoge i mnogi se narod pridruži Gospodu.

c) Nekoji su — među samim Apostolima — sumnjali u iskrenost obraćenja Savlova (Pavlova). Barnaba je zato išao u Tars, rodno mjesto Pavlovo, gdje se on nalazio poslije svog obraćenja, pred vratima Damaska, da vidi što je u stvari. I upozna u Pavlu iskrenog pokajnika i obraćenika, pak ga uze sobom i dovede u Antiohiju. I oni su obojica ondje proboravili cijelu godinu, propovijedajući vjeru Isusovu i učeći mnogi narod tako da su se najprije u Antiohiji Isusovi sljedbenici nazvali slavnim i časnim imenom »Kršćani.«

d) Koliko je *svet* bio Barnaba razabiremo i po tome što je sam Duh Sveti, njega zajedno s Pavlom — među tolikim drugim učenicima Isusovim u Antiohiji — odredio za veliko djelo propovijedanja među narodima, kako ste to čuli u današnjoj poslanici: »A dok su oni služili Gospodu i postili, reče im Duh Sveti: Odvojite mi Saula i Barnabu za djelo, na koje sam ih odredio. Tada postivši i pomolivši se položiše ruke na njih i otpratiše ih.«

2. Draga moja braćo! Duh Sveti je napunio dušu ovoga svetoga Apostola a on se dao voditi od Duha Svetoga i počinio vanredna divna djela na slavu Božju i na spas bližnjega.

I mi smo primili Duha Svetoga, na krštenju i na krizmi. I nama Duh Sveti kaže što imamo činiti bilo preko učiteljstva sv. Crkve bilo preko unutrnjeg nadahnuća. Ali mi često slušamo drugoga duha, duha laži i zablude pak mjesto da činimo djela ugodna Bogu, mi činimo djela grešna.

Dajmo se — poput sv. Barnabe — voditi od dobroga duha, od Duha istine i svjetlosti, od Duha Svetoga, pak ćemo se zaodjenuti krepostima, služit ćemo vjerno Bogu na ovom svijetu a na drugome ćemo Ga uživati na vijeke.

III.

PUN VJERE.

1. a) Sv. Barnaba bio je i čovjek pun vjere. Kao takav nije se zadovoljio što sam uživa blagodati prave vjere, nego je želio da mnogi, da sav svijet primi pravu vjeru i uživa blagodati iste. Zato je najprije sa Pavlom Apostolom, a poslije sam sa svojim nećakom Markom, poduzeo apostolska putovanja po raznim pokrajinama Male Azije, da židove i pogane obrati na vjeru Isusovu. I u mnogim mjestima, poimence na svom rodnom otoku Cipru, mnoge je obratio i u mnogim mjestima osnovao kršćanske općine.

b) U više mjesta Barnaba je radi svoga vjerskog žara doživio razočaranja, pa i progonstva. Ali se on radovao što može radi imena Isusova nešto trpjeti.

c) Kad je sa Pavlom bio u Listri (u Maloj Aziji), tu su ih pogani smatrali bogovima, jer su činili čudesa. Tako su ozdravili čovjeka hroma od rođenja. Vidjevši to silan svijet se skupio oko njih i podiže glas svoj govoreći: »Bogovi siđoše k nama u čovječjem liku.« I nazivali su Barnabu Zeusom, a Pavla Hermesom. — Da nije Barnaba bio duboko utvrđen u vjeri, mogao je na račun one narodne sujevjernosti bogovski živjeti među njima, ali on, čuvši što oni govore, zajedno sa Pavlom razdrije haljine svoje i skoči među ljudstvo vičući i govoreći: »Ljudi, što to činite? I mi smo kao i vi smrtni ljudi, koji vam propovijedamo da se od ovih ništetnih idola obratite Bogu živome, koji je stvorio nebo i zemlju i more i sve što je u njima«. (Dj. Ap. 14).

d) Napokon za vjeru Kristovu on je i *krv svoju prolio.* Kad je u gradu Salaminu na otoku Cipru pod stare dane propovijedao o Isusu nekoji fanatični židovi zgrabiše ga, povukoše izvan grada i kamenovaše.

2. Predragi! I mi smo primili već na sv. krštenju vjeru Isusovu. Ali može li se i za nas kazati ono što se kaže za sv. Barnabu, da smo *puni vjere.*

Oh žalosti! Koliko vjernika, a kako malo vjere! Koliko kršćana samo po imenu, a kako ih je malo i po djelima! Ko-

liko nestalnih u vjeri, koliko slabića, a koliko, nažalost i takvih, koji vjeru svoju zanječu!

A ipak vjera je neprocijenjivo dobro. Bez nje nema spasenja. Sam božanski Učitelj naglasuje: »*Ko ne vjeruje izgubit će se*«. Vjerujmo dakle i po vjeri svojoj živimo!

---

13 juna

Sv. Antun Padovanski

Iz ustiju male djece i koja sisaju činiš sebi hvalu. (Ps. 8 s)

Na današnji dan, pred sedam vijekova, točno 13 juna god. 1231, po ulicama grada Padove malena dječica vikala su: »Umro je Svetac«. Time je već pri njegovoj smrti čudesnim načinom iz ustiju male djece i koja sisaju izrečena prva pohvala u čast velikoga i slavnoga sveca, čiji blagdan danas slavimo, a koji je opće poznat i štovan po cijelome svijetu ne samo od kršćana katolika nego i od inovjeraca. I toliko je za svoga života i odmah poslije smrti ovaj svetac uzbunio svijet mnoštvom velikih *čudesa,* da papa Grgur IX nije se ustručavao proglasiti ga svecem već prve godine iza njegove smrti: 1 juna 1232.

Slaveći danas njegov sv. blagdan promotrimo:
1 sjaj kreposti sv. Antuna,
2 mnoštvo čudesa njegovih,
3 štovanje, kojim ga svijet štuje,

da se tako ugledamo i u njegove divne kreposti, potaknemo na pouzdanje u njegovu moć i nastavimo ga pobožno štovati.

I.

SJAJ KREPOSTI SV. ANTUNA.

1. Jedan stari pisac govoreći o sv. Antunu Padovanskome kaže: »Njegova duša bijaše poput bajna perivoja, obilno natopljena rosom milosti, poput bašće sa koje se dizao ugodni miris najljepšega nebeskoga cvijeća.«

Uistinu život ovoga miljenika Božjega sav je prosjan prekrasnim krepostima kao niti ljupkim mirisavim cvijećem. Tu vidimo:

a) na prvom mjestu kraljicu kreposti: *ljubav prema* Bogu. Velika je bila ljubav Antunova prema Bogu; žarka ljubav od koje za njega nije bilo ništa više, ništa jače, ništa slađe, ništa punije ni bolje na nebu ni na zemlji, jer ga je ta ljubav spajala s najboljim, s najvišim Bićem-Bogom.

b) Iz ljubavi prema Bogu Antun je u 15 godini života *ostavio svijet* i njegova dobra: ušao je u samostan redovnika kanonika sv. Augustina kod Lisabona, prezirući sve kao smet, da Krista zadobije. A kad su ga tu smetali rodbina, znanci i prijatelji povukao se u udaljeni samostan sv. Križa u Koimbru.

c) gorio je od *ljubavi za mučeništvom,* da se posvema za Boga žrtvuje. Ta je želja porasla u njegovom srcu, kad su prenosili iz Maroka tjelesa pet svetih franjevačkih mučenika. I da može ostvariti svoju želju za mučeništvom stupio je i on u franjevački red i otplovio za Afriku, ali ga bolest u tom spriječi.

d) On je savršeno *nasljedovao Krista,* imajući i osjećanje *poniznosti* kao i Isuskrst, koji je sebe poništio uzevši obličje sluge. Zato se naš svetac nigdje nije isticao, i ako je od Boga bio obdaren velikim prednostima, te je bio isprva slabo cijenjen u redu živeći nekoliko godina povučeno u malom franjevačkom samostanu Monte Paolo.

e) Ali žar ljubavi Božje u njemu gonio ga je — kao Pavla Apostola — da i druge duše raželje ljubavlju Božjom. Zato se dade na *propovijedanje.* Bio je živa *vatra revnosti* u apostolskoj službi. Devet godina obilazio je razna mjesta, sela i gradove, pokrajine i države predobivajući nebrojene duše za Boga. Mnoštvo ga je željno slušalo, kad i kad bilo je do 30 i 40 i 50 hiljada slušalaca odjednom. A uspjeh je bio izvanredan.

f) *Sveto Pismo* poznavao je kao malo ko i po njemu propovijedao, tako da ga je papa Grgur IX nazvao Kora-

bljom (kovčegom) Staroga i Novoga Zavjeta i riznicom Svetoga Pisma.

g) Gojio je sinovsku ljubav i nježnu *pobožnost prema presv. Majci Božjoj*, Bl. Dj. Mariji. Njoj se molio i druge poticao da joj se mole; u svojim propovijedima sa zanosom govorio je o njoj, njoj u čast spjevao krasnu latinsku pjesmu: »O gloriosa virginum: O preslavna nad Djevicama, uzvišena nad sve zvijezde.« i t. d.

h) Kako je ljubio Boga tako je ljubio i *bližnjega svoga*, za čije spasenje duševno i vremenito on se sav žrtvovao, pokazujući u tom vrhunac ljubavi: Jer se po riječima božanskog Učitelja u tom pokazuje veličina ljubavi, kad se žrtvujemo za brata svoga.

2. I što ću vam, predragi, dalje nizati kreposti Antunove? Radije ću vas potaknuti, da ih nastojite nasljedovati. Neka se i u vašemu srcu kao i u Antunovu, razlije ljubav Božja po Svetom Duhu, koji nam je dan« (Rim. 5, 5) i da se ispunite puninom Božjom, u Kristu Isusu Gospodu našemu. (Ef. 3, 19).

II.

MNOŠTVO ČUDESA

1. Pored sjaja kreposti sv. Antun se odlikovao mnoštvom čudesa. Bog mu je dao moć tvoriti čudesa i on ih je tvorio na spasenje duševno i tjelesno svojih štovatelja, za života i po smrti. Od apostolskih vremena nije bilo većeg čudotvorca od njega.

a) samo njegovo *propovijedanje bilo je veliko čudo*, jer nitko nije mogao odoljeti sili duha, koji je iz njega govorio. A pri njegovom propovijedanju često se ponavljalo *duhovsko čudo:* razumjeli su ga slušaoci različitih jezika i ako je on redovno propovijedao talijanski. A čuli bi ga i oni koji su daleko stajali i ako onda uopće nije ni bilo megafona.

b) Posjedovao je *dar proroštva.* U jednom mladom raskalašenom bilježniku u Puju u Francuskoj predvidio je on kasnijeg svetog mučenika. Jednoj majci kazao je da će roditi budućeg mučenika Kristova franjevačkoga reda, i to se obistinilo.

c) Poznata su vam čudesa, na njegovu riječ učinjena: o *mazgi* koja se poklonila sv. Hostiji i zastidila krivovjernike; o *ribama* koje su slušale njegovu propovijed u Rimini, kad ju otvrdnuti ljudi nisu htjeli slušati; o *uskrisenju* kćeri španjolskoga kralja; o *oživljenju* malog sinčića jedne majke koja je išla slušati njegovu propovijed a kroz to vrijeme dijete, samo u kući upalo u kotao vrele vode i ugušilo se.

d) Ima *puno debelih knjiga* starih i novih u kojima su nanizana brojna čudesa, koja su se dogodila Antunovim zagovorom. Ono što se čita u sv. Evanđelju o božanskom Spasitelju, možemo u neku ruku kazati i o sv. Antunu: Na njegovu riječ ili na njegov zagovor *»slijepi progledaju i hromi hode, gluhi čuju i nijemi govore, gubavi se čiste i mrtvi ustaju.«*

e) Sv. Crkva je sa svojim ugledom potvrdila opće pouzdanje vjernika u zagovor sv. Antuna i u divnoj himni *»Si quaeris miracula — Ak čudesa tražiš gle!«* proglasila brojna čudesa koja Antun čini u naravnom i vrhunaravnom redu, nad bolestima, olujama, izgubljenim stvarima, smrću i nad samim paklom.

f) Razni *Glasnici sv. Ante* u naše doba, pa i u našem narodu, u svakom broju donose mnogobrojne zahvalnice sv. Anti za postignute milosti.

Oživimo zato danas pouzdanje u ovoga velikoga Čudotvorca; utičimo se njemu u pomoć u raznim pogibeljima duševnim i vremenitim; molimo ga za zdravlje duše i tijela.

III.

SVEOPĆE ŠTOVANJE.

1. Zbog sjaja njegovih divnih kreposti i zbog mnoštva njegovih velikih čudesa Antuna slavi cio svijet.

a) Nad njegovim grobom u *Padovi* diže se veličanstvena *bazilika,* ka kojoj hodočaste Antunovi štovatelji sa svih strana svijeta.

b) U mnogim mjestima sviju pet kontinenata svijeta Europe, Azije, Afrike, Amerike i Australije podignute su njemu u čast *crkve*, koje su postale prava svetišta u kojima se Antunovi štovatelji okupljaju često u godini napose u utornike, dane njemu posvećene, i na današnji njegov blagdan.

c) Gdje nema njegove vlastite crkve, tu je *oltar* njemu posvećen ili je bar njegov *kip* ili *slika* tako da možemo slobodno kazati: rijetko je naći crkvu na svijetu, gdje nema nekog znaka štovanja ovoga velikoga Sveca.

d) Pa i u privatnim kršćanskim kućama među svetim slikama najčešće je vidjeti Antunovu sliku, pred kojom ukućani mole, pale kandilo ili gore voštanicu.

e) Da, uistinu za sv. Antuna možemo kazati ono, što se u Svetom Pismu govori za patrijarhu Abrahama: *»Nema mu ravna u slavi.«* (Crkv. 44, 20)

2. Štujte, predragi, i vi sv. Antuna Padovanskoga u svako doba vašega života. No što ja kažem? Da štujete sv. Antuna Padovanskoga? Oh, bar na to štovanje ne treba da vas potičem. Jer vaša mnogobrojna prisutnost danas, na njegov blagdan, u ovoj crkvi, vaša brojna prisutnost pri pobožnostima njemu u čast svakoga utorka, brojne voštanice koje palite pred njegovim oltarom, svjedokom su vašega dubokoga štovanja sv. Antuna. Neću vas, dakle, poticati na to štovanje, nego ću vam radije pripomenuti samo to: Sv. Antunu ugodno štovanje iskazat ćete tako, ako uznastojite nasljedovati njegove kreposti, ako ljubite Isusa, kako ga je on ljubio, ako po sv. Antunu dođete k Isusu. Činite tako i vi ćete na taj način sigurnije dobiti one milosti koje od ovog velikog Čudotvorca očekujete.

---

15 juna

Sv. Vid Muč.

Radujte se što su imena vaša upisana na nebesima (L. 10 20)

Ove posljednje riječi današnjeg sv. Evanđelja ispuniše se u potpunom smislu na sv. Mučeniku Vidu, čiji blagdan danas pobožno štujemo. Njegovo je ime zlatnim slovima upisano u knjizi života na nebesima. A ne samo na nebesima nego i na zemlji. Jer eto je već punih 16 vijekova prošlo, što je sv. Vid živio, a njegovo se ime ipak još i danas sa štovanjem spominje u ustima milijuna kršćana, te mnogi njegovo ime nose i štuju ga kao svoga nebeskog Zaštitnika.

A i pravo je da ga štujemo i to napose s triju razloga:

1 jer je bio sveta života;
2 jer je Mučenik Kristov;
3 jer je miljenik Božji.

I.

SVETI ŽIVOT VIDOV.

1. Kao čisti liljan među trnjem tako je izrastao sveti Vid među ondašnjim poganskim svijetom.

a) *Rodio* se u toploj Siciliji, u trećem vijeku po Isusu za vremena bezbožnoga cara Dioklecijana. Roditelji su mu bili pogani, a njegov otac Hila, odlični rimski senator, bio je ljuti protivnik kršćanskog imena. Kako mu je majka za rana umrla dade otac malog Vida na odgoj robinji Krešencija.

b) To je za malog Vida bila velika sreća. Jer je *Krešencija* bila kršćanka, a isto tako i njezin muž *Modest*. Oni su uzeli na odgoj malog Vida i brinuli se za njega nježnom materinskom i očinskom brigom. A znajući koliko je duša važnija od tijela, u koliko su se starali da mali Vid tjelesno napreduje, toliko su još veću brigu vodili oko njegovog duševnog napretka. Zato su ga potajno krstili i potajno odgajali u kršćanskome duhu. Dobra Krešencija na koljenima svojim poučavala je malog Vida u kršćanskim istinama, govorila mu o Bogu, o milom Spasitelju Isusu, o uzvišenosti kršćanskoga poziva, o sreći vječnoj onih koji u Krista vjeruju i po vjeri živu. Sokolila ga, da ustraje u kršćanskoj vjeri, da se ne da zavesti od lažnoga poganstva ondašnjega svijeta, da bude spravan za Krista i umrijeti, ako to ustreba, jer će mu smrt za Krista donjeti vječni blaženi život.

c) Riječi dobre dojilje i odgojiteljice Krešencije primale su se srca maloga Vida; bile su kao zrno bačeno u dobru

zemlju, koje donosi obilati rod. I nema sumnje da se — poslije milosti Božje — dobrom odgoju Krešencijinu ima najviše zahvaliti što je Vid postao svetac.

2. To je *važna pouka za vas, o roditelji,* koji ste prvi i glavni odgojitelji svoje djece. Ako hoćete da vam djeca budu dobra, da budu sretna, a i vi s njima, onda treba, da ih već od malih nogu dobro uzgajate. Treba da ih poučavate u dobru, odvraćate od zla, potičete na krepost, a u svemu tome da im i sami prednjačite.

Sv. Pismo kaže: *»Kojim se putem zaputi čovjek u mladosti svojoj, onim će stupati i u svojoj starosti.«* Uputite dakle djecu svoju još za rana na put kreposti, na put dobra, da pod vašim odgojem započnu i nastave živjeti kršćanski, te se tako posvete i spasu.

II.

KRISTOV MUČENIK.

1. Kad je mladi Vid imao 12 godina nadvili su se nad njegovom glavom crni oblaci srdžbe očeve i progonstva poganstva.

a) *Otac* je slučajno doznao da je *Vid kršćanin* i to ga silno razbjesni. Zatomljujući u sebi očinsku ljubav poduzme sva sredstva da sina odvrati od »kršćanske ludosti« kako je on nazivao kršćansku vjeru. Za njega, odličnog rimskog senatora, bila je sramota, što mu je sin kršćanin.

b) Najprije na lijepe, a kad to nije išlo, sa mučenjem htio je predobiti maloga Vida. Ali Vid je ostao nepokolebiv u svojoj vjeri. Ona je uhvatila dubokog korjena u njegovoj duši i nikakva sila ne će ju više odatle iščupati. Uzalud ga je mučio glađu i žeđom, uzalud ga je nemilosrdno do krvi bičevao, mladi Vid je sve to srčano i veselo podnosio iz ljubavi prema Isusu, s kojim ga je njegova dobra dojilja Krešencija upoznala.

c) Bezdušni otac dade svoga sina u *ruke vlasti* misleći: od njih će se prepasti, kad se nije strašio od svoga oca. Ali kad je duša zaljubljena u Isusa tada, po riječima sv. Pavla, ništa ju ne može rastaviti od Isusa: ni nevolje ni stiska, ni progonstvo ni pogibao, ni glad ni žeđa, ni zima i golotinja, ni mač ni smrt. (Rim. 8 35). Tako ni mladog Vida, zaljubljena u Isusa, ništa nije moglo rastaviti od Isusa.

d) *Šibali su ga* do nesvijesti, bacali su ga u tamnicu, morili ga glađu i žeđom, bacili su ga pred lavove, a kad mu ti ništa ne naudiše, baciše ga u kotao pun vreloga olovo i smole, kad i odatle iziđe neozleđen kao ona tri mladića iz zažarene peći u Babilonu, staviše ga, zajedno sa njegovom dobrom odgojiteljicom Krešencijom i njezinim mužem Modestom, na strahovito mučilo, koje mu slomi tijelo, ali duha mu ne slomi. Bilo je tada Vidu 17 godina.

2. *Svijetli primjer* tolikim malodušnicima savremenoga društva, napose savremene mladeži; onim kukavicama koje je jedan sumnjivi pogled, jedan porugljivi osmjeh, jedna samo nabačena riječ kadra da preplaši i odvrati od ispovijedanja svoje vjere. Koliko mladih, a i starih, danas u duši vjeruju u Isusa, ali tu vjeru boje se ili se stide u javnosti iskazati revnim vršenjem svojih vjerskih dužnosti! Plaši ih *ljudski obzir.* Koliki se opet dadu zavesti od pogubnog komunizma, indiferentizma, ilberalizma, potajnog i očitog bezboštva.

Predragi! Poput sv. Vida budimo uvijek i vazda otvoreni sljedbenici Kristovi, imajući na pameti Njegove riječi: *»Koji prizna mene pred ljudima priznat ću i ja njega pred Ocem mojim koji je na nebesima, a koji god zataji mene pred ljudima, zatajit ću i ja njega pred Ocem mojim koji je na nebesima.«* (Mt. 10 32).

III.

MILJENIK BOŽJI.

1. Radi svetosti svoje i postojanosti u vjeri postao je Vid *miljenik Božji.*

a) Bog ga je, dok je bio u životu, obdario darom čudesa. Kad mu je otac bio oslijepio, Vid se pomoli Bogu da ocu njegovom povrati vid očinji i duševni. I otac je njegov progledao, a neki govore da se i na pravu vjeru obratio.

b) Kad mu je bilo samih 12 godina znamenom sv. Križa iscijelio je slijepe, gluhe, nijeme, nemoćnike od raznih bolesti, opsjednute od đavla.

c) Car Dioklecijan imao je *sina teško bolesna*. Opsjednuo ga đavao te ga nemilo mučio. Jadno dijete na časove bacalo bi se na zemlju valjalo se po zemlji pjeneći se. Dioklecijan je zvao sve poznate liječnike, upotrebljavao sva moguća sredstva da sinu svome povrati zdravlje, ali uzalud. Jednom nečastivi duh progovori iz opsjednutog dječaka i reče, da će se samo kršćaninu Vidu ugnuti i otići iz sina careva. Car brže bolje potraži Vida i dovede k svome bolesnome sinu. Vid postavi svoju ruku na glavu mladog princa i prizva Ime Isusovo. Na to uz strašnu buku iziđe nečastivi iz sina careva i dječak posvema ozdravi.

d) Još više se čudesnih ozdravljenja dogodilo po zagovoru sv. Vida poslije njegove mučeničke smrti. Zato se ubraja među *14 svetih pomoćnika u nevolji.* Napose je on zaštitnik proti *padavici i vrtoglavici.*

2. Molimo se i mi sv. Vidu da nas sačuva od padavice i vrtoglavice tjelesne, a još više od padavice i vrtoglavice duševne: da nikada ne oslabimo u svojoj vjeri i nikada ne upadnemo u teški grijeh.

---

29 juna

Blagdan Sv. Petra i Pavla

»Razglasiše djela Božja«. (Ps. 63 10)

Na uvijek uzburkanom moru života plovi lađa prema vječnosti. Na jedrima joj piše: Ecclesia = Crkva, Kristova Crkva. Sveta je ona po svome Božanskom Utemeljitelju i Njegovom nauku, po sretstvima milosti i po mnogim putnicima koji su se u njoj uvijek odlikovali svetošću. Zato je Kristova Crkva okružena sjajem svetosti i blaženstva već na ovom svijetu.

Ta lađa plovi po uzburkanoj pučini ovoga svijeta sa svom sigurnošću bez bojazni od brodoloma. Nju vodi od Isusa određeni kormilar sv. Petar, a iz nje uči veliki apostol i naučitelj naroda sv. Pavao. Blagdan ovih dvaju apostola u Crkvi se je uvijek slavio zajedno. Ne samo zato što su u istom mjestu i istog dana poginuli za Krista, već i zato što ih Crkva smatra za nerazdruživa druga u životu, smrti i slavi. Sv. Petar je od Krista postavljeni poglavica apostola, a sv. Pavao je najveći apostol koji je raširio Kristovo evanđelje kao nijedan drugi.

Slaveći danas blagdan ovih slavnih prvaka apostolskih promotrimo:

1 Što je Isus za njih učinio;

2 što su oni za Isusa učinili;

3 što je Isus za nas učinio i što mi treba da uradimo za Isusa.

I.

ŠTO JE ISUS UČINIO ZA OVA DVA SV. APOSTOLA.

Današnjim je sv. Apostolima očitovao Isus svoju ljubav na poseban način, jer ih je odabrao svojim apostolima, da bude jedan Njegov namjesnik u sv. crkvi, a drugi da bude odabrana posuda, pa da propovijeda narodima pravu vjeru.

1. Što se *tiče sv. Petra,* jasno se razabire, kakvu je ljubav iskazivao njemu božanski Učitelj.

a) Kad je Andrija doveo k Isusu svoga brata Šimuna, Isus ga pogleda i reče mu: »*Ti si Šimun, sin Ivanov, ti ćeš se zvati Kefa, što znači Petar*« (Iv. 1, 42); Isus se dakle vlada prema Petru, kako se nije vladao prema nikomu od apostola, jer samo njemu mijenja ime, i to tako da se odmah na prvom početku razabire, da će mu povjeriti posebnu zadaću.

b) Kroz one tri godine javnoga života Isusova, Petar je odlikovan između ostalih apostola. Tako je Petar bio jedan od one trojice apostola, koji su bili prisutni, kad je Isus uskrisio kćer Jairovu.

c) Isto tako Petar je bio prisutan, kad se je Učitelj preobrazio na brdu Taboru.

d) Petar je po naredbi Učiteljevoj platio hramski porez za sebe i za Njega.

e) Petru se napose prikazao Isus iza svoga uskrsnuća, što nije učinio niti svomu miljeniku sv. Ivanu.

f) Napokon Isus je Petra postavio temeljnim kamenom svojoj crkvi, kako to čitamo u današnjem sv. evanđelju. Bilo je to kod Cezareje Filipove, tu je Isus zapitao svoje učenike: *Za koga drže ljudi Sina čovječanskoga?* A oni mu odgovoriše: Jedni za Ivana Krstitelja, drugi za Iliju, drugi opet za Jeremiju ili za kojega od proroka. Reče im Isus: A za koga me vi držite? Na to mu odgovori Šimun Petar: Ti si Krist, Sin Boga živoga. A Isus će na to: *Ti si Petar i na toj stijeni sagradit ću crkvu svoju i vrata je paklena ne će nadvladati.* I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga. Pa štogod svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima; i štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.

2. I prema *sv. Pavlu* pokazao je Isus osobitu ljubav.

a) Pavao je prije bio ljuti progonitelj imena Isusova. Kad su kamenovali sv. Stjepana, Pavao, koji se tada zvao Savao, čuvao je haljine onih koji su bacali kamenje na svetog đakona. Hvatao je kršćane u Jerusalemu i privodio ih velikom vijeću židovskome da im sude i u tamnicu ih bacaju. Išao je s pratnjom i u Damask, da kršćane pohvata. Ali milost Isusova pred vratima Damaska pozvala je Savla k sebi i od Savla postao je Pavao, od ljutog mrzitelja žarki ljubitelj imena Isusova, od progonitelja kršćanstva njegov najrevniji širitelj. Isus ga je učinio posudom odabranom, učiteljem naroda, svojim miljenikom,

b) Sv. Pavao shvaćao je veličinu milosti Božje na sebi, te je često ponavljao: »Milošću sam Božjom ono što sam«, — »Apostolom sam, ne od ljudi ni po čovjeku nego po Isusu Kristu i Bogu Ocu, koji Ga uskrisi od mrtvih«.

II.

ŠTO SU SV. APOSTOLI UČINILI ZA ISUSA.

Sv. Apostoli Petar i Pavao uzvratili su ljubavlju na ljubav Isusovu.

1. Pogledajte *sv. Petra.*

a) Kad su neki počeli ostavljati Isusa, obrati se Isus apostolima i upita ih: »Hoćete li me i vi ostaviti?« Tada se Petar požuri da potvrdi svoju privrženost prema Isusu govoreći: »Gospode, kome da idemo? Ti imaš riječi vječnoga života« (Iv. 6).

b) Doduše, u dvoru Kaifinu sramotno je tri puta zanijekao svoga Učitelja, ali je to trokratno nijekanje popravio trokratnim naglašivanjem svoje ljubavi prema Isusu. Bilo je to poslije Uskrsnuća, na obalama Genezaretskog jezera, — Isus pita Petra: Šimune Ivanov, ljubiš li me većma nego ovi? Odgovori mu Petar: Da, Gospodine, Ti znaš, da Te ljubim. Kaže mu opet Isus: Šimune Ivanov, ljubiš li me? Uzvrati mu Petar: Da, Gospodine, Ti znaš, da Te ljubim... Kaže mu treći put: Šimune Ivanov, ljubiš li me? Ožalosti se Petar, što ga treći put pita i uskliknu: Gospode, Ti sve znaš, Ti znaš da Te ljubim«. Ovim je trokratnim odgovorom popravio Petar svoj trokratni pad, ali time je sjajno posvjedočio Isusu i svoju ljubav.

c) Na *Duhove* Petar prvi poče bez straha govoriti o Isusu i tako zanosno, da se je isti dan krstilo tri tisuće ljudi. Poslije govoraše o Isusu u hramu pred velikim mnoštvom, pa je radije dopustio, da ga išibaju i metnu u okove kao u Jerusalemu tako i u Rimu, nego li će prestati govoriti o Isusu.

d) U Petrovu srcu plamti goruća ljubav naprama bož. Učitelju i ta mu ljubav ne daje mira, nego ga tjera iz mjesta do mjesta po kopnu i po moru, po Judeji i Samariji, po Siriji i Maloj Aziji. On utemelji apostolsku stolicu u Antiohiji i u Rimu, odakle upravlja crkvom Kristovom kao Namjesnik Kristov. U Rimu radi i govori i trpi za propetoga Isusa, dok ga godine 67. ne *prebija na križ* bijes Neronov.

2. A tko bi mogao opisati ljubav, što ju je u svome srcu gojio napram Isusu *sv. Pavao?*

a) Kako se zažari od vatre željezo te i ono postane ognjeno: tako se je i Pavlovo srce žarilo od ljubavi napram Isusu. O Isusu on najradije promišlja, o Njemu govori,

Njega brani. Krist je Njemu sve: *Meni je život Krist, a smrt dobitak* (Filip. 1, 21).

b) Ta ljubav prema Isusu silila je sv. Pavla da se žrtvuje za duše, da *obiđe sav onda poznati svijet*, izlagajući toliko puta život smrtnim pogiblima. Ali se on nije plašio od pogibli kad se radilo o širenju Imena Isusova.

c) Tu njegovu ljubav nijesu mogli uništiti ni okovi ni šibe, ni tamnice nit ikakve muke. I on je veoma rado na današnji dan, god 67 u Kristu, *položio život* svoj za Isusa.

III.

ŠTO JE ISUS ZA NAS UČINIO I ŠTO MI TREBA DA URADIMO ZA ISUSA.

I nama je, predragi, bož. naš Spasitelj iskazao veliku ljubav. I za nas je On došao na svijet i otkupio dušu našu vlastitom krvlju. I nas je izbavio iz vlasti tmina i priveo u svjetlost prave vjere, u krilo prave Crkve. I nama je učinio puno dobra u duhovnom i tjelesnom pogledu. Sve dobro što imamo u sebi od Njega je.

Odužimo se, poput sv. prvaka apostolskih, ljubavi i dobroti Isusovoj prema nama. Ljubimo i mi dragoga Spasitelja svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom pameti svojom i svom snagom svojom.

Dokažimo Mu tu ljubav napose na ova tri načina:

1 privrženošću sv. katoličkoj Crkvi, čiji je poglavar sv. Petar još živ u njegovom nasljedniku rimskom Papi.

2 vršenjem Njegovih zapovijedi, jer je sam kazao: »Ako me ljubite vršite moje zapovijedi.« —

3 Još jednim modernim načinom dokažimo svoju ljubav prema Isusu, a to je *širenjem dobre štampe.* Zla štampa truje duše i odvaja ih od Isusa; dobra štampa oplemenjuje duše i približuje ih Isusu.

Danas je dan katoličke štampe, pak vam ju zato baš danas napose preporučujem. Sveti apostoli, koje danas slavimo, ne samo riječju nego i svojim poslanicama nastojali su ljude odvratiti od zla i predobiti za Boga, dakle ako ne štampanim knjigama, a to svakako pisanim poslanicama oni su širili istinu. Zato je baš u duhu ovih svetih Apostola, ako mi potpomažemo, čitamo, širimo dobru štampu, koja brani istinu, a odbacujemo zlu štampu, koja širi laž. Potpomagajući dobru štampu mi u neku ruku postajemo apostoli, širitelji kraljevstva Božjega na zemlji, za koje su toliko revnovali dva prvaka apostolska sv. Petar i Pavao, čiji blagdan danas slavimo.

---

19 jula

Sv. Vinko Paulski

»Ljubav je Njegova (Božja) savršena u nama.«
I Iv. 4 12

Kad ulazimo u baziliku Sv. Petra, na desnu stranu gledamo na visokom pilastru kip svetog Vinka Paulskoga (djelo Pietra Bracci), što nam dokazuje kako je katolička Crkva u svojem reprezentativnom i sjajnom hramu, koji je podignut u njezinu slavu i diku, odala osobitu počast ovom svecu, kojega smatra svojim herojem i utemeljiteljem jednoga reda. Katolička Crkva slavi sv. Vinka dne 19 srpnja. Toj svečanosti pridružuju se na osobiti način njegovi sinovi i njegove kćeri, koje s njegovim idealima prave kršćanske ljubavi djeluju tako požrtvovno među hrvatskim narodom i na cijelom Balkanu, propovijedajući istinu preko djelotvorne, realne ljubavi.

Kršćanstvo se pokazalo na pozornici svijeta kao vjera ljubavi. To je bitna oznaka Evanđelja. Toj ljubavi spjevali su sv. Pavao i sv. Ivan zanosne himne.

Tom ljubavlju odisao je sav život današnjega sveca. Ljubav je Božja bila savršena u njemu, a izvirala je iz njegove velike svetosti.

Slaveći blagdan ovog velikog dobrotvora čovječanstva, promotrimo u kratko:

1 veliku svetost sv. Vinka Paulskoga;

2 njegovu golemu djelatnost na polju köšć. ljubavi;

3 kako treba da i mi radimo na polju kršć. ljubavi.

I.

VELIKA SVETOST SV. VINKA PAULSKOGA

1. Vinko se je rodio od siromašnih težačkih roditelja u Ranquini, na području grada Puy-a, u južnoj Francuskoj. Živio je u 16 i 17 vijeku. Kao dječak čuvao je svinje svoga oca. Ali je već i u toj dobi pokazivao neobične sposobnosti i bio izvanredno pobožan. Zato je otac poduzeo velike žrtve i dao ga školovati. Pošalje ga k franjevcima u Daks gdje je svršio srednje škole; bogosloviju je pohađao u Tuluzi i u 24. svojoj godini postade svećenik.

2. Glavno načelo, koje ga je u životu vodilo bilo je: *u svemu vršiti volju Božju.* Govorio je: Savršenost stoji u jednoj stvari, a to je vršenje volje Božje. Ništa drugo nego da obiknemo htjeti u svakoj prigodi ono što hoće Bog.« Zato je svake večeri pomnjivo ispitivao svoju savijest, je li preko dana nastojao u svemu raditi prema volji Božjoj.

3. *Poniznost* je temelj savršenosti, zato je sv. Vinko bio u duši ponizan. Smatrao se velikim grešnikom i sebe nazivao: »Ovaj kukavac.« Govorio je svojoj braći: »Kad biste znali moje grijehe, otjerali biste me ispred sebe.«

4. Po naravi je bio srdite i nagle ćudi, ali molitvom i svladavanjem samoga sebe postao je sama *blagost*. Milina je bila s njime općiti; iz njegovih ustiju čule su se samo zlatne riječi. Jednoć pošalje jednog svog redovnika da obrati nekog otvrdnutog grešnika. Nije išlo. Tada ode sam i svojim blagim načinom predobi onu zalutalu dušu. Grešnik je poslije govorio, da mu je rijetka blagost i ljubezljivost svečeva osvojila srce.

5. *U mrtvenju svojih sjetila* bio je nepopustljiv. Tijelo je bičevao do krvi. Lijegao kasno a ustajao rano; koje noći samo 2 sata spavao. Pazio na jezik i govorio samo potrebno. Hodao po gradu a nikoga ne bi pogledao.

6. Bio je *ustrpljiv do skrajnosti*. Puno je bolovao; od teških boli ne bi mogao spavati, a ipak vazda veseo. Nikad jedna riječ tužbe. Jedino bi se Križu obratio i tu crpao ustrpljenje.

7. *Bio je čovjek od molitve*. Svaki put kad bi ura udarila podigao bi pogled k nebu i izrekao strjelovitu molitvicu. A znao je po čitave satove proboraviti u razmatranju.

To su samo nekoje od brojnih kreposti, koje su resile ovoga velikoga sveca. A nadasve istaknuo se u onoj kreposti, koju sv. Pavao nazivlje svezom savršenstva, a bož. Učitelj prvom i glavnom kreposti, a to je *ljubav*.

II.

GOLEMA DJELOTVORNOST NA POLJU KRŠĆ. LJUBAVI

Dugo bi bilo o tome govoriti. Dugo bi bilo kazivati kako je sv. Vinko ljubio Boga i bližnjega svoga. Dugo bi bilo propovijedati o golemoj njegovoj djelatnosti na polju kršćanske ljubavi. On je postao Anđeo kršćanske ljubavi. Živi za ljubav i od ljubavi. Na tom putu nije mu ništa teško. U katoličkoj Crkvi bila je uvijek Karitas od prvih vjekova. U novije doba istakli su se Ivan od Boga (1495—1550), Karlo Boromejski (1538—1548), Kamilo de Lellis (1550—1614) i drugi. Ali sve je nadmašio sv. Vinko Paulski. Njegova veličina sastoji se u tome što je zapadnom kršćanstvu dao novi tip, novi sistem karitativnog djelovanja, što je organizirao ono što mi danas zovemo *»Charitas Catholica«* (Katolička Karitas). Nije samo organizirao svećenike, već i lajike, pa i ženske. On je ženi i izvan kuće pokazao velebno polje rada kršćanske ljubavi i pravih socijalnih osjećaja. *Sestre Milosrdnice* su njegov najveći spomenik, dostojan udivljenja, harnosti i klanjanja. Uveo je ženu na pozornicu svijeta, da tješi, hrabri, pomaže slabe, bolesne i nemoćne. U toku od 300 godina njegovo je djelo obuhvatilo cijelu kruglju zemaljsku. »Duh sv. Vinka Paulskoga« je duh djelotvorne, požrtvovne, realne i konkretne kršćanske ljubavi, koja je silno uplivala i na širenje katoličke istine u Evropi i u misijskim zemljama. *»Veritatem facere in charitate.«*

Vinko je stvorio velike zadužbine za najbijednije. Sagradio je veliko *nahodište* u Parizu, gdje su izložena djeca u njemu našla oca i majku. To nahodište uzdržavahu da-

režljive gospođe i u njemu još i danas preko 10.000 siročadi uživaju njegu i odgoj. »*Djevice svetoga Križa*« latiše se poučavanja ženske mladosti, a *kćeri providnosti* onih djevojaka, koje su se nahodile bez sredstava u pogibeljnom položaju. Utemeljio je družbu Lazarista-svećenika.

No najveće je njegovo djelo utemeljenje družbe »milosrdnih sestara«, tih anđela čovječanstva. S tom družbom, koja je po cijelom svijetu raširena, postostručio je on svoju milosrdnu ljubav prema trpećem čovječanstvu i učinio je neumrlom.

S tim još nije bilo djelovanje ovog velikog sveca iscrpljeno. On je bio duhovni vođa u najodličnijim obiteljima, savjetnik knezova i biskupa, vođa svećeničkih sastanaka, državni savjetnik u duhovnim stvarima, dopisivao se je s najvećim ljudima, vodio je red Pohođenja Marijina, koji je ustanovio njegov prijatelj sv. Franjo Saleški itd. Nepojmljivo je kako je slabašno tijelo ovog čovjeka moglo da snosi težinu toga rada.

III.

RADIMO I MI NA POLJU KRŠĆ. LJUBAVI

Draga braćo i sestre!

Moralna temperatura našeg vremena je niska, vrlo niska. Val hladnoće prolazi preko naših glava i preko naših srdaca. Naša duša postala je kao zemlja bez vode. Naš mozak je hladan. Naša srca su suha kao za najveće suše. Mi smo u pustinji. Treba nam Mojsije, da sa magičnom šipkom udari o pećine da provre živa i svježa voda. Mi smo anemični. Mi se dosađujemo, jer je naše srce od kamena. Imamo oči, a ne vidimo. Sv. Vinko govorio je g. 1633 mladim svećenicima u crkvi Sv. Lazara u Parizu da će biti kao razbacano kamenje hrama ako ne budu imati ljubavi (dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum).

Sv. Vinko Paulski dobio je od Boga poput proroka Ezekijela »Cor carneum«, srce ljudsko, srce koje ljubi, koje osjeća, koje pruža, koje diže braću svoju da ne poginu. Sa

svojim radom potvrdio je riječi Apostola Pavla: Charitas aedificat. Ljubav, i samo ljubav gradi!

Budimo, poput današnjeg sveca, zadojeni i mi žarkom ljubavi prema Bogu i bližnjemu i radimo, svaki prema svojim silama svesrdno na polju kršćanske ljubavi.

Napose vi, sestre, koje ste njegove duhovne kćeri, upijte u sebe duh svoga sv. Oca, duh svete ljubavi, te poput njega ljubeći Boga, imajte samilosno srce prema svima, koji su povjereni vašoj njegi. Imajte srce, koje ljubi, koje osjeća, koje pruža, koje podiže, koje tješi.

---

20 jula

Sv. Ilija Prorok

»Ustade Ilija Prorok kao oganj i riječ je njegova gorjela kao zublja.«

Crkv. 48 1

Jedna snažna pojava iz Staroga Zavjeta. Jedan svijetli lik, silne duhovne veličine, neslomivoga značaja, koji ni nakon tri hiljade godina što se pojavio na zemlji, nije nimalo izgubio od svoje aktuelnosti.

Naš narod ga zove »Gromovnikom«, a on je uistinu pravi gromovnik. Ne doduše, kako neki misle, u naravnom smislu kao da sv. Ilija proizvodi munje, tjera gromove i sipa strijele, nego u duhovnom smislu: On je bio jaki gromovnik riječi Božje, koji je grmio i strijele sipao protiv bezbožnika i zlikovaca svojega vremena. On će i opet doći, pred sudnji dan, i opet će grmjeti svojim jakim glasom protiv krivovjerstva i opačine budućega naraštaja. Pače i u naše doba on ne prestaje grmjeti protiv beznačajnika u vjerskom pogledu, prikoravajući ih: *»Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Gospod pravi Bog idite za Njim, ako li je Baal, idite za njim.«*

Promotrimo sv. Iliju:

1 kao revnitelja za pravu vjeru;

2 kao satiratelja bezboštva i krivovjerstva;
3 kao velikoga čudotvorca.

I.

REVNITELJ ZA PRAVU VJERU

1. Kad je sv. Ilija živio — bilo je to u doba izraelskoga kraljevstva kojih 800 godina prije Krista — narod se izraelski bio silno izopačio. Odmetnuo se od svoga Boga, koji ga je izbavio iz Egipta i doveo u zemlju Obećanja u kojoj teče mlijeko i med, te je štovao krive bogove, koji su ništa.

2. Izgubivši vjeru u pravoga Boga izgubio je bio izraelski narod i svaki osjećaj poštenja, pak je u moralnom pogledu padao sve dublje.

3. Poglavice njegove prednjačile su na tom putu bezvjerja i nemorala. U prvom redu bezbožni kralj *Ahab*. On je činio zlo pred Gospodom više od svih koji bijahu prije njega. I nije mu bilo dosta što je išao u grijesima Jeroboama sina Nabotova, nego se još oženi tuđinkom Jezabelom kćerju kralja Sidonskoga. I otide te služaše Balu i klanjaše mu se. I namjesti žrtvenik Balu u hramu Balovu, koji sazida u Samariji. I nasadi gaj Astarti, boginji nečistoće, i učini Ahab više dražeći Gospoda Boga Izraelova od svih kraljeva izraelskih koji bijahu prije njega.

4. U to doba ustade *Ilija Tezbićanin*, rodom negdje iz Galileje. On je ostavio rođeni dom i otišao u proročku školu živeći pokornički i djevičanski. Bio je — kako Sveto Pismo kaže — čovjek kosmat, lica isposničkoga, bedara opasanih kožnim pojasom, oči kao dva žarka ugljena a glas jak kao grom. On stade revnovati veoma za Gospoda Boga nad vojskama. Išao je od mjesta do mjesta grmeći svojim jakim glasom protiv sinova izraelskih, što ostaviše zavjet Božji, žrtvenike pravoga Boga razvališe, proroke Njegove pobiše mačem.

5. *Ognjeni je prorok* neustrašivo izišao i pred bezbožnoga kralja Ahaba, te mu spočitnuo njegova bezakonja veleći mu: »Ti i dom oca tvojega, koji ostaviste zapovijedi

Gospoda Boga svoga i pristaste sa Balima, smeli ste Izraela i navukli zlo na njega.«

6. Kad je taj bezbožni kralj prisvojio vinograd siromaha Nabota, koga je njegova razvratna žena kraljica Jezabela dala pogubiti, ustade sveti prorok, pun pravednoga gnjeva, iziđe nasusret i kralju Ahabu reče: »Ubio si, a još si prisvojio. Ovo veli Gospod: Na onom mjestu, gdje psi lizahu krv Nabotovu, lizat će i tvoju krv.« A za Jezabelu reče: »Psi će izjesti Jezabelu na polju Jezrahelskom« (III. Kr. 21).

7. Ko je bio neprijatelj Božji, sveti je prorok smatrao i svojim neprijateljima. Kad ga je bezbožni kralj Ahab pitao: »Jesi li našao, da sam ti neprijatelj?« Ilija odmah odgovori: »Našao sam, jer si se prodao da činiš zlo pred Gospodom.«

II.

SATIRATELJ BEZBOŠTVA I KRIVOVJERSTVA

Nije samo ovaj sveti prorok grmio protiv bezbožnika i zločinaca. On je nastojao u klici uništiti bezboštvo i krivovjerstvo.

1. *Ohozija kralj izraelski* razboli se, pa posla poslanike da pitaju Belzebuba, krivog boga Akaronskoga, može li ozdraviti od svoje bolesti. Tada sv. Ilija odvažno stupi pred bezbožnog kralja Ohoziju i prekori ga: »Zato što si slao poslanike da pitaju Belzebuba, boga Akaronskoga, kao da nema Boga u Izraelu, koga bi mogao pitati, ne ćeš se dignuti s postelje, na koju si legao, nego ćeš umrijeti.« I umrije Ohozije po riječi Gospodnjoj, koju reče Ilija. (IV. Kr. 1). Smrću ovoga kralja idolopoklonca hotio je revni prorok da iskorijeni štovanje krivih bogova u Izraelu.

2. Na *gori Karmelu* sakupilo se četiri stotine i pedeset svećenika Balovih i četiri stotine proroka iz lugova, svećenika nečiste božice Astarte, sa mnoštvom naroda izraelskoga.

Tada pristupi Ilija k svemu narodu i povika: »*Dokle ćete hramati na obje strane?* Ako je Gospod Bog, idite za

Njim, ako li je Bal, idite za njim.« Ali mu narod ne odgovori ni riječi. A Ilija reče opet narodu: »Ja sam sam ostao prorok Gospodnji, a proroka Balovih ima četiri stotine i pedeset. Dajte nam dva junca, i neka oni izaberu sebi jednoga junca i neka ga isijeku na komade i metnu na drva; a ja ću prigotoviti drugoga junca i metnut ću ga na drva, ali ognja ne ću podmetati. Tada prizovite ime svojih bogova, a ja ću prizvati ime svojega Gospoda, pak koji se Bog odazove ognjem onaj neka je Bog.« I sav narod prista na to i učini tako.

I Balovi svećenici stadoše prizivati ime Balovo od jutra do podne govoreći: »Bale, usliši nas!« Ali nikakva glasa ni koga da odgovori. I skakahu preko žrtvenika, koji načiniše. A kad bi već u podne, stade im se rugati Ilija govoreći: »Vičite većma, jer je on bog. Valjda se razgovara ili je u gostionici ili na putu ili može biti spava, da se probudi.« A oni stadoše vikati iza glasa i parati se nožima i šilima po svom običaju, dokle ih krv ne obli. Ali ni kakva glasa ni koga da odgovori ni da čuje one što moljahu.

A kad Ilija napravi žrtvenik Gospodu polije ga vodom. I onda zavapi: »Gospode Bože Abrahamov, Jakovljev i Izraelov, pokaži danas da si Bog Izraelov ... da bi poznao ovaj narod da si Ti Gospod Bog.« Tada pade oganj Gospodnji i spali žrtvu paljenicu: i drva i kamenje i prah i vodu, što bješe u opkopu poliza. A narod kad to vidje, sav popada ničice i reče: »Gospod je sam Bog, Gospod je sam Bog.«

Tada im reče Ilija: »Pohvatajte proroke Balove i ni jedan od njih da ne uteče.« I pohvataše ih, i Ilija ih odvede na potok Cison i pokla ih ondje (III. Kr. 18).

On je njihovom smrću htio da istrijebi u korjenu idolopoklonstvo u Izraelu. Da to iskorijeni činio je i velika čudesa.

III.

VELIKI ČUDOTVORAC

Bog je u tu svrhu obdario svoga revnog slugu darom čudesa. Ilija Prorok je najveći čudotvorac Staroga Zavjeta.

1. *Sav njegov život* već je jedno veliko čudo. On je veći dio svoga života proveo kod potoka Karita, koji je prema Jordanu u oštroj pokori. I gavrani mu donošahu hljeba i mesa jutrom a isto tako hljeba i mesa večerom, a iz potoka pijaše. (III. Kr. 17)

2. Kad je za vrijeme *duge suše,* presahnuo potok nastani se kod žene udovice u Sarepti. A bila je to puka siromašica, koja nije imala kruha nego samo šaku brašna u zdjeli i nešto ulja u uljanici. Ali otkako se k njoj preselio čovjek Božji, brašno se iz zdjele ne smanji, niti bi ulja u uljenici manje sve vrijeme dok je on kod nje živio. (III. Kr. 17).

3. A dogodi se da se sin te siromašne žene razboli na smrt, te umrije. A Ilija se ispruži tri puta nad mrtvim djetetom kako je dug i širok i zavapi ka Gospodu i reče: »Gospode Bože moj, molim, neka se povrati u dijete duša njegova. I Gospod usliša glas Ilijin, te se povrati *u dijete duša njegova i oživje.* (III. Kr. 17).

4. Ohozija kralj šalje dva puta po pedeset svojih vojnika da uhvate sv. Proroka. I oni dolaze preda nj i njihov vođa govori mu: »Čovječe Božji, kralj je zapovijedio da siđeš.« A Ilija odgovarajući reče: »Ako sam ja čovjek Božji neka siđe oganj s neba i proždre tebe i tvoju pedesetoricu.« I siđe oganj s neba i proždrije njega i pedesetoricu što bijahu s njim (IV. Kr. 1)

5. Pri kraju svojega zemaljskoga života išao je sv. Prorok sa pedeset drugih proroka i dođe do rijeke Jordana. Među njima je bio i čuveni Elizej prorok, Ilijin učenik. I kad dođoše do Jordana uze Ilija plašt svoj i savivši ga udari po vodi, a *ona se rastupi* tamo i amo, te prijeđoše suhim Ilija i Elizej. (IV. Kr. 2).

6. Najveće čudo u životu ovoga velikoga Čudotvorca jest ono, kad ga *ognjena kola i ognjeni konji uzeše sa zemlje i u vihoru odnesoše na nebo* (IV. Kr. 2 11). Odatle će — kako misli većina sv. Otaca, doći na koncu svijeta, da propovijeda pokoru i bori se s antikristom. (Obj. 11).

*

To je, eto, predragi, u kratkim potezima čudesni život ovog velikog Proroka i Čudotvorca, ovoga neumornog revnitelja za pravu vjeru i borca protiv bezboštva i zloće. Zapamtimo dobro njegovu znamenitu poruku: »*Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Gospod Bog idite za Njim, ako li je Bal, idite za njim,*« te budimo postojani i nepokolebivi u svojoj vjeri i revni u štovanju pravoga Boga i u vršenju Njegovih svetih zapovijedi.

Vjera u Boga i vršenje Njegovih zapovijedi bit će ona ognjena kola i oni ognjeni konji, koji će nas povesti u nebo.

---

22 jula

Sv. Marija Magdalena

»Stojeći straga nogu Njegovih, stade suzama prati noge Njegove.«

L. 7 38

Na zapadnoj obali Genezaretskog jezera, dva sata hoda od Tiberijade, ima jedna mala uvala. U toj uvali vidi se nekoliko siromašnih beduinskih kućeraka i nekoliko šatora. Kraj njih je, uz samu obalu jezera dosta prostrani ograđeni prostor, posred kojega se vitko izdiže prema nebu granata palma. Kad se približiš toj palmi vidiš na njoj sliku. I odmah je prepoznaš: To je slika sv. Marije Magdalene, čiji blagdan danas slavimo. A ono mjesto jest *Magdala*, rodno mjesto ove prije velike grešnice, a kasnije velike pokornice i svetice.

Svi su je u Palestini poznavali. Svi su u Jerusalemu u nju prstom upirali. Bila je ljepotica na glasu, ali i poznata javna grešnica. A ipak evo ju danas na oltarima slavimo! I dok je neko doba mnogima bila na sablazan, sada je još mnogobrojnijima za uzor.

Odakle ta promjena? Gdje i kako je Marija Magdalena od raskalašene postala pokornica, od grešnice velika svetica?

Pred nogama Isusovim. Četiri puta — tako čitamo u sv. Evanđelju — klečala je ili stajala Magdalena pred nogama Isusovim:

I put u kući Šimuna Gubavca, kao raskajana grešnica;

II put u kući sestre Marte kao pobožna slušateljka Isusova;

III put na Kalvariji pod križem a IV put u vrtu Josipa Arimateje po Uskrsnuću Isusovu kao goruća ljubiteljica svoga Spasitelja.

Tako nam ona pokazuje tri stepenice po kojima i mi od grešnika možemo postati sveti.

I.
U KUĆI ŠIMUNA GUBAVCA

Prvi put našla se Marija Magdalena pred nogama Isusovim u kući Šimuna Gubavca. Čuli ste to u današnjem sv. Evanđelju.

Šimun, prozvan Gubavac, jer ga je Isus izliječio od gube, bio je odlični farizej u Jerusalemu. Iz zahvalnosti prema Isusu, što ga je iscijelio od gube, priredio je on u svojoj kući svečanu večeru, na koju pozva mnoge odličnike. Na počasnom mjestu za trpezom sjedio je bož. Učitelj. A Marija Magdalena, koja je bila poznata grešnica u gradu, netom dozna, da je Isus za trpezom u kući farizejevoj, uzme sud alabastra sa pomasti, i otide onamo. Tištila joj je dušu težina grijeha, grizla ju je savijest, nije našla mira ni prave slasti u uživanju tijela, pak je odlučila da prekine s takvim životom. Došla je k Svetome nad svetima, za koga je čula i koga je kriomice kadgod gledala i slušala, kad je propovijedao.

Uđe u kuću Šimunovu, potrči k Isusu, baci se pred noge Njegove i stojeći straga nogu Njegovih, stade suzama kajanja prati noge Njegove i bujnom kosom glave ih otiraše, i cjelivaše noge Njegove i mazaše pomašću.

Isus je vidio njezinu dušu. Vidio je njezino duboko kajanje za počinjene grijehe i tvrdu odluku, da će promijeniti život i da će unaprijed samo Njega — Boga svoga — ljubiti, zato joj blago reče: »Opraštaju ti se grijesi... Vjera te tvoja spasila: idi u miru.«

Bio je čas preporoda za M. Magdalenu. Ispred nogu Isusovih izašla je očišćena ona koja je bila nečista, uzvišena ona koja je bila ponižena, svetica ona koja je bila grešnica. — Kod nogu Isusovih, *u sv. ispovijedi* — dobijamo i mi oproštenje grijeha. Iz ispovijedaonice izlazimo u duhovnom pogledu preporođeni.

II.

U KUĆI SESTRE MARTE

Drugi put vidimo Mariju Magdalenu u kući sestre Marte u malom seocu Betaniji, na istočnoj strani Maslinske gore.

Božanski Učitelj navratio se sa svojim učenicima u kuću ovih dviju sestara. Bila je to neobična počast za skromnu kuću. Zato je Marta stavila svu brigu da što bolje pogosti uzvišenoga Gosta. A Marija Magdalena bila je sva uzbuđena. Ona se htjela u duhovnom pogledu okoristiti ovom rijetkom prilikom. Sjela je kod nogu Gospodnjih i slušaše riječ Njegovu.

Gutala je svaku riječ Isusovu, primala u svoje srce i u svom kašnjem životu vladala se prema Isusovim riječima. To stajanje kod nogu Isusovih u slušanju Njegove riječi i u tihom razmatranju učinilo je da se Marija Magdalena popela do visoke savršenosti.

Ako i mi želimo napredovati u savršenosti — a treba da svi oko toga nastojimo — sjednimo sa Marijom Magdalenom u duhu pred noge Isusove:

a) *slušajući pozorno riječ Božju.* Isus je kazao svojim apostolima, a preko njih svima svećenicima: »Ko vas sluša mene sluša.« (L. 10 10). Slušajmo zato pažljivo propovijed kao da Isusa slušamo i primjenimo u djelo što čujemo.

b) *razmatrajući* o vjerskim istinama. Kad razmatramo Isus govori nama unutrnjim načinom i upućuje nas na dobro. »U mom razmatranju razgrijeva se oganj« kaže psalmista, to jest oganj ljubavi Božje.

III.

POD KRIŽEM NA GOLGOTI I U VRTU USKRSNUĆA

Zaljubljena u božanskog Učitelja velika pokornica pratila Ga je na putu Njegove gorke muke. Dok su Ga svi, pa i najvjerniji učenici ostavili, osim učenika ljubavi Ivana, Marija Magdalena je i na Kalvariji, sva uzbuđena, zaplakana, stajala kraj Križa sa ljubljenom Majkom Isusovom. Trpila je i ona sa božanskim ljubimcem njezine duše.

Al je zato imala neobičnu sreću i radost, da joj se, njoj napose, ukaže božanski Učitelj u slavi svojega slavnoga Uskrsnuća.

Puna žarke ljubavi prema preminulom išla je ona sama na grob, jutrom rano u nedjelju. I stajala je pri grobu izvana plačući. A dok plakaše, prignu se i pogleda u grob. I vidje dva anđela u bijelu, gdje sjede, jedan kraj glave a drugi kraj nogu, gdje je bilo položeno tijelo Isusovo. Rekoše joj oni: »Ženo što plačeš?« Reče im: »Jer uzeše Gospoda moga i ne znam kamo Ga postaviše.« Rekavši ovo obazre se natrag i vidje Isusa gdje stoji; a ona ne znadijaše, da je Isus. Reče joj Isus: »Ženo, što plačeš? Koga tražiš?« Ona, misleći da je vrtlar, reče mu: »Gospodine, ako si ga ti uzeo, kaži mi gdje si ga stavio; i ja ću ga uzeti.« Reče joj Isus: *»Marijo!«* A ona obazrevši, puna neizrecive radosti prepoznade svoga Spasitelja, padne pred noge Njegove i reče Mu: »Raboni!« To će reći: »Učitelju.« U toj jednoj riječi uključila je ona svu radost, sreću ljubav svoju prema uskrsnulom Spasitelju.

Draga braćo!

Stojmo i mi pred križem Isusovim. Promatrajmo muku dragoga Spasitelja i ljubimo Onoga, koji je nas toliko ljubio. »Neka propeti Spasitelj bude vazda u tvom srcu, nikada da nestane Njegove slike iz tvoga srca.« I budimo spravni da trpimo sa trpećim Spasiteljem, pak ćemo kako i Marija Magdalena čuti slatki glas uskrsnulog Spasitelja, koji će nas pozvati na naše vječno slavno uskrsnuće. Amen.

3 augusta

Našašće tijela sv. Stjepana Prvomuč.

»I izabraše Stjepana, čovjeka puna vjere i Duha Svetoga.«

Dj. Ap. 6 5

Dnas slavimo zaštitnika naše crkve (župe i mjesta) slavnog sv. Stjepana Prvomučenika.

Kao što vam je poznato njegov glavni blagdan slavi se na drugi dan Božića. Ali jer su tada Božićni blagdani koji se u svakom kršćanskom mjestu osobitim svečanostima slave i koji zasjenjuju sve svece, koji u te dane padaju, to se obično u onim mjestima, gdje je sv. Stjepan zaštitnik crkve ili župe, njegov blagdan posebnom svečanosti slavi na današnji dan, u koji sv. Crkva čini uspomenu našašća njegovog svetog tijela. Tijelo naime sv. Stjepana ležalo je dugo vremena — skoro 4 vijeka — na nepoznatom mjestu, dok ga nije god. 415 pobožni svećenik Lucijan — po Božjem objavljenju — pronašao u seocu Kafargomola, dvadeset milja daleko od Jerusalema. Kako je tamo bilo dospjelo ne znamo. Tu su zajedno bila i tjelesa sv. Gamaliela, Nikodema i Abibe. Odatle su svečano prenesena u Jerusalem, gdje su se zbivala mnoga čudesa dotaknućem moćiju sv. Prvomučenika. Kasnije su njegove svete moći bile prenešene u Rim, gdje se i danas štuju, a male čestice bile su razdijeljene po raznim većim mjestima.

Slaveći danas blagdan ovog našeg slavnog Zaštitnika, promotrimo:

1 vjeru sv. Stjepana;

2 njegovo ufanje;

3 njegovu žarku ljubav.

I.

VJERA SV. STJEPANA

Sv. Stjepan je prolio krv svoju, žrtvovao je život svoj ne za drugo, nego zato, što je vjerovao u Isusa Krista, u Njegovo božansko poslanstvo i Njegovo božanstvo. Zato je i dao onako oduševljeno svoj život, jer se slične žrtve ne doprinose nego samo za svoje najčvršće uvjerenje. Vjera je dakle prvi prekrasni dragulj u mučeničkoj kruni sv. Stjepana. Samo Sveto Pismo govori o njemu, da je bio pun vjere: »I izabraše Stjepana, čovjeka puna vjere i Duha Svetoga.« Gledajte ga samo, kako srčano ide među židovske učitelje i mudrace, te im govori jakim glasom, da je Isus Nazarenac pravi obećani Mesija i pravi Otkupitelj svega svijeta, koga su Židovi usmrtili, jer Ga nisu htjeli pripoznati kao obećanoga im od Boga Mesiju. Ne straši sveca krika opakih židova, ne straši ga njihova surovost ni okrutnost, on se ne boji ni iste smrti, jer vjeruje, da će ga ona sjediniti s Njegovim učiteljem u raju. Zato odvažno propovijeda o Isusu, jer su mu zvučile u ušima njegove riječi: *Kojigod prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred ocem svojim, koji je na nebesima* (Mt. 10 32).

U ovo poratno doba čini se, da su nastala najgora vremena za vjeru, gora nego ikada do sada, jer se je sve zlo, sve laži, sva bezobzirnost, sav bijes raspalio protiv Boga i katoličke vjere. Ali ne bojmo se! Bog daje svojim odabranicima i sada moć i jakost, da prkose svim mukama, kao što je bio dao i sv. Stjepanu, kao što je dao tolikim milijunima sv. mučenika, koji su neustrašivo i rado podnosili muke za svoju vjeru. I kojigod čita ne samo protuvjersku štampu, nego zaviri gdjekad i u katoličko novinstvo, vidjet će, kako Bog krijepi i sada sve one, koji za Nj trpe i u nesretnoj Rusiji, i u Meksiku, koji su trpjeli u sada oslobođenoj Španjolskoj, pa će sigurno dati to i nama, ako nas pronađe dostojnim, da i mi trpimo za vjeru, pa ćemo tako i mi kroz nevolje ovoga života ući u lijepi raj.

II.

UFANJE SV. STJEPANA

Kao što je sv. Stjepana resila živa vjera, tako ga je krijepilo i *čvrsto ufanje.*

To je ufanje napunjalo srce sv. Stjepana u njegovim mukama. Svetac je bio zapušten od sviju, nije kod sebe vi-

dio nijedno blago lice, smrt mu prijeti pred očima, pa u svojim zadnjim časovima upire svoj pogled gore put vedrih nebesa, i gle čuda vidi nad sobom otvoren raj te pun zanosa kliče: *Eto vidim nebesa otvorena i Sina Čovječanskoga gdje stoji s desne strane Boga«.*

Jest, predragi! Kod Boga je prava pomoć, s toga svaki od nas neka podiže svoje oči gore, i odozgo neka čeka pomoć od Onoga, koji je rekao: »Zovite me u vrijeme nevolje i ja ću vam pomoći; *jer ako majka i zaboravi dijete svoje, ja ne ću nikada zaboraviti tebe«* (Iz. 49 15).

III.

LJUBAV SV. STJEPANA

Treća krepost što je resila sv. Stjepana jest njegova velika ljubav prema Isusu. Najdragocjeniji je dragulj dijamant, jer se on poput zvjezdice uvijek sjaji. Na isti je način poput dijamanta uvijek odsijevala ljubav sv. Stjepana, jer se je on vježbao u ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, te su mu dobro bile poznate riječi Isusove, da je prva zapovijed: Ljubi Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe.

Sv. Stjepan nam je pokazao, kako moramo ljubiti Boga. Gledajte ga! On se pušta poput krotke ovčice, da ga vode na stratište; ništa ga ne straši, jer u njegovu srcu plamsa živa ljubav, te želi samo za Isusa živjeti i umrijeti. I kad ga napadoše smrtne boli, u njemu se ne ugasi ljubav k Isusu, te Ga prosi, neka ga primi k sebi: *»Gospode Isuse, primi duh moj!«*

Uz ljubav prema Bogu posjeduje Stjepan i ljubav prema svojim neprijateljima, te su njegove zadnje riječi bile: *»Gospode, ne primi im ovo za grijeh.«*

Predragi! Ljubav je veza savršenstva, ona spaja ljudska srca; stoga kad bi na svijetu bilo više kršćanske ljubavi, ovaj bi svijet bio pravi raj. Ali na žalost ljubav je posve iščezla sa svijeta; nestalo je ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu zato na svijetu ide tako slabo. Zadojimo se svi ljubavlju prema Bogu i bližnjemu i bit ćemo sretni na ovome, a još sretniji na drugome svijetu.

4 augusta

Sv. Dominik, utemeljitelj reda Propovijedalaca

»Kao što sjaje zvijezda Danica posred magle... tako on sja.«

Crkv. 50 6

Jeste li se zagledali kadgod u tamnu zimsku noć? Gusti oblaci prikrivaju nebo, crna tama stere se nad zemljom, hladni vjetar u lice duva povećavajuć neugodnost neugodne noći. No kad sred te hladne noći opazite tračak umilnog svijetla, koje se odsijeva sa kakove sitne zvijezde, što kroz oblak provirila, vas se ugodno dojmilo to blago svijetlo, i donekle ublažilo u vama neprijatnost one crne noći.

Neko slično čuvstvo osjećamo u srcu, kad se svojom pameću zagledamo u 12 i 13 stoljeće. Crnim nam bojama rišu povjesničari ta dva vijeka; a i bilo je to doba puno tmina, neznanja, i razvratnosti kao malo koje doba u povijesti. To je radi česa osjećamo neku odvratnost proti toj dobi. No nemojte se ipak bojati u nj pomnjivije svoj pogled uprijeti; ta vi nazrijevate kako ovdje ili ondje kroz razdrtine tmastih oblaka smije vam se milo i ljupko svijetlo koje je od neba, ali je na zemlju preneseno i tu se pojavilo na radost ljudskoga roda. Ne vidite li napose ono milo svijetlo, što se god. 1170 pojavilo u malenom kastiljskom gradiću Calaroga a koje se kasnije prometnulo u čarobnost bajnoga mjeseca u žarkost podnevnog ljetnog sunca?

Sa rođenjem današnjeg slavnog sv. Dominika sinulo je tamnom vijeku to bajno svijetlo, »kao zvijezda posred oblaka«. Ona zublja u ustima malenog psića, koju na Dominikovoj slici viđate, a što njegova dobra majka u snu bijaše vidjela, to je simbol cijeloga života Dominikova; jer taj život bijaše svijetlo svijeta, a još je i dandanas, svijetlo, koje svijetli i grije; svijetli učenošću, grije svetošću.

Sv. Dominik je:

1 veliki svetac;

2 slavni utemeljitelj reda Propovijedalaca;
3 začetnik moljenja sv. Krunice.

I.

VELIKI SVETAC

Već za mladih dana pokazivao je sv. Dominik znakove neobične svetosti.

1. *Obasjava ga sjaj zemaljski,* ugled starinske plemićke kuće, ali srca se njegova taj sjaj, taj svjetski raskoš ne prima; bogastvom obiluje, ali za bogatstvo duša njegova ne mari; okolo njega puno napasti i zavođenja a on živi *kao dijete Božje,* prav i cio, da se poslužim apostolovim riječima, i nevin usred roda nevaljaloga i pokvarenoga. I kao što se na jednoj kolajni biser do bisera reda ili kao što se na punom grozdu jedra jagoda do jagode rumeni tako se sjaji vrlina do vrline na malenom Dominiku. Tà on je ko odabranik Božji urešen srdačnom milosti, dobrotom, poniznosti, krotkosti i trpljenjem, a svrh svega ljubavlju koja je sveza savršenstva.

2. Nije isprvice bio poznat svijetu, ali jest Bogu; bio je *skromna ljubica* u šikarju sakrivena koja neviđena naokolo prosiplje svoj miris; bio je sitna zvijezda, koju se jedva kroz pukotine oblaka opazi; ali je to bila *duša od Boga odabrana,* duša spravna na najviše žrtve, kad ju Svevišnji na javu pozove; bio je duh sličan Pavlu Apostolu koji u skromnosti damašenske pustinje skupljaše munjine i nebeske vatre, da njome potrese ljudska srca i uspali ih vatrom ljubavi Božje.

3. Tà pogledajte, kad svršio sveučilišne nauke i bio *zaređen za svećenika.* Gle! kako se žare njegove žarke oči žarom nebeskim; gle kako kuca njegovo srce kucajem visokih ideala; gle! kako ga obavija vanredni sjaj učenosti i svetosti.

a) Isukrst traži od svojih svećenika, da budu *sô zemlje.* A Dominik je bio u pravom smislu riječi sô zemlje; ne sô koja obljutavi pa već ni zašto nije osim da se prospe na polje i da je ljudi pogaze; on je bio zdrava sô, koja je začina svake hrane, jer je Dominik sveti sa ap. Pavlom istinu tražio i u Bogu je našao a našavši je svijetu je kazivao pravu istinu Božju. Riječ Kristova bogato se u nj uselila i on je u svakoj mudrosti učio i svjetovao sebe i druge riječ istinitu; riječ zdravu i nerazornu da bude savršen čovjek Božji na svako djelo pripravan.

b) Isukrst traži od svojih svećenika da budu *svijetlo svijeta* »vos estis lux mundi«; a Dominik je bio svijetlo svijeta; ne svijetlo koje se pod sud meće te ni od kakove koristi nije nego svijetlo postavljeno na svijetnjak, da svijetli onima, koji su u kući. I njegovo je svijetlo svjetlilo pred ljudima i ljudi su gledali njegova dobra djela i slavili višnjeg Oca, koji je na nebesima.

c) Isukrst traži od svojih svećenika da *budu radini,* a Dominik je radin bio. Nije on bio zli i lijeni sluga, koji je zakopao dani mu talenat u zemlju, nego je bio sluga dobar i marljiv, komu je gospodar dao pet talenata a on povrh tih pet drugih zadobio. Nije Dominik sveti bio kao Jona prorok, koji se truda plašio i bježao ispred lica Gospodnjega, da ne bude primoran Ninivićanima pokoru propovijedati, nego je bio Izaijine revnosti, koji čuvši jednom glas Gospodnji, koji govoraše: »Koga ću poslati i ko će ići narodu mome vječne istine kazivati; poviče spravan: »Evo mene Gospode, pošlji mene!«

4. Ta ne vidite li toga revnoga apostola, gdje izlazi iz skrovišta pun Božjega žara i ide od mjesta do mjesta, od pokrajine do pokrajine, od naroda do naroda ne mareći za trud, ni za teškoće ni za pogibelji smrtne, samo da Kristu Bogu ugodi i Njemu duša što više privede. Trijebi u njivi Gospodnjoj korov zla, sadi cvijeće krjeposti.

II.

SLAVNI UTEMELJITELJ REDA PROPOVIJEDALACA

1. I kao što Mojsije sluga Svevišnjega, za bolje upravljanje narodom Božjim izabra ljude pravedne, koji se Boga boje te ih postavi za poglavare tisućnike, stotinike, pe-

desetnike i desetnike; ili kao što bož. Spasitelj skupi oko sebe kitu odabranu učenika i njih u svijet razasla, da propovijedaju Evanđelje, da uče i krste narode širom svijeta, tako i Dominik videći žetvu veliku a poslenika malo skuplja revnih pomagača; *ustanovljuje red Propovjedalaca,* kojemu je svrha riječju istine svijet podučavati, svetošću života na krjepost poticati; red, koji eto i dandanas divno odgovara divnoj svrsi svoga svetog Utemeljitelja.

2. Dirljiv prizor morao je biti gledati ovog svetog patrijarka posred svojih revnih učenika ko pastira posred umiljatog stada; a svi jedno jelo duhovno jeđahu, da se poslužim riječima Apostola (Kor. 10 3) i svi jedno piće duhovno piše, jer pijahu od duhovne stijene, koja bješe Krist. — Dirljiv prizor morao je biti gledati te revne poslenike u vinogradu Gospodnjem kako jutrom rano ide svak na svoj posao: ko u Španjolsku, tko u Portugalsku. tko u Francusku, tko u Italiju, tko u naše hrvatske krajeve i druge zemlje; a pri njihovom dolasku korova nestaje u vinogradu Gospodnjem, raste plemenito bilje, plodonosno voće. — Dirljiv prizor morao je biti, kad se ti revni poslenici vraćahu u večer kasno svojemu dragomu Ocu: poniznih očiju, a uzdignuta srca; blijeda lica a zažarene duše i pričaju mu svoje jade i tegobe, glad i žeđu, studen i toplinu, rug i prijezir što ih putem snalazilo, ali i pridodavajući divna čudesa čudesne Božje milosti po njima učinjena na tjelesima i dušama vjernika. A dobri ih Otac milo gledao, tješio, sokolio: Radujte se i veselite se, dragi moji sinci, jer za Krista radiste i za Njega trpjeste, od Njega ćete i obilatu platu dobiti. Jer vi svi, koji u Njegovo ime ostaviste sve svoje: i oca i mater i braću i sestre i imanje te Njega putem križa slijedite, stostruko ćete zadobiti na drugome svijetu i prisvojit ćete vječno blaženstvo.

3. *Svijet ostaje zadivljen* nad tom pojavom nesebične krjeposti, nad tim žarom božanske revnosti jer im se činilo, da se ponavljaju apostolska vremena, kad nekoliko prostih ribara svijet preobraziše, svijeta poredak s temelja poboljšaše. Nijesu svijetu ti blagi vjesnici Evanđelja nosili ni srebra ni zlata, ta oni sami siromasi bijahu i ne uzimahu

sobom na put ništa: ni štap, ni obuće ni torbe niti ikakve druge tjelesne stvari, a ipak su svijet obogatili, jer su mu nosili blago neprocijenjivo, koje moljac ne izgrize ni rđa pokvari; koje lupeži potkopati ni ukrasti ne mogu, a to je istina Božja, koja duše obogaćuje, oplemenjuje, spašava.

4. *Nije to bila naoružana vojska* u mjedenim oklopima, i čeličnim kacigama i sa oštricom sabljom u ruci, da time svijet predobiju: ta vidite ih lako odjevene i goloruke kako idu među svijet kao tiha janjad među mrke vuke: a ipak svijet su predobili! Ah! nosili su sobom silu s kojom se nijedna zemaljska mjeriti ne može, silu žive Božje riječi, o kojoj apostol kaže, da je oštrija od svakoga mača, oštra s obje strane i prolazi tja do rastavljanja duše i duha i zglavaka i mozga.

5. Nijesu neutrudivi apostoli *sebi sticali koristi,* nijesu svoga materijalnoga stanja poboljšali. Tà, vidite ih, da su baš usljed toga trpili svega i svašta: bili u trudu i poslu, u mnogom nespavanju, u gladovanju i žeđi, u mnogom pošćenju, u zimi i golotinji, ali su Bogu svojemu sticali i za Krista duše predobivali: a Krist je bio dobitak vrhu svakoga drugoga dobitka.

6. Sveti patrijarka *svima prednjačio* i u svemu sebe podavao za ugled dobrih djela: u riječi, u življenju, u ljubavi, u duhu, u vjeri, u čistoći i radinosti. Njegov apostolski rad osobito se odnosio na *krivovjerce Albigeze,* koji su cijele pokrajine izopačivali učeći što ne treba i što je grješno poganoga dobitka radi. I on je neustrašivo šibao njihove mane, odrješito pobijao krive nauke učeći ih, da se odreču bezbožnosti i želja ovoga svijeta i da pošteno i pravedno i pobožno pozivu na ovome svijetu čekajući blaženu nadu i javljanje slave velikoga Boga i spasa našega Isusa Krista, koji je sebe dao za nas da nas izbavi od svakoga bezakonja.

III.

ZAČETNIK MOLJENJA SV. RUŽARJA

1 Više se puta dogodilo da je Svečev trud bio uzaludan. Više puta bi krivovjerci njegove propovijedi ismijehivali a

zavedeni narod više slušao propovijednike laži nego propovijednike istine. No tad je sv. Dominik upotrebljavao drugo uspješno sredstvo. *On je molio.* Kao novi Mojsija podizao je ruke k nebu za svoj zaslijepljeni narod i molitva je pomagala.

2. Jednog dana napose bio je sveti čovjek smućen. Utrudio se, izmorio se u apostolskom radu: a ploda nikakova ili malena. Sav žalostan baci se pred večer na koljena u svojoj sobici i stade prositi u pomoć presv. Djevicu Mariju, koju je već od djetinstva sinovski štovao. Sred te molitve ukaza mu se Presv. Djevica, milo ga utješi i nauči ga novi način molitve, kojom će osobitih milosti isprositi od Boga. Bilo je to *moljenje sv. Ružarja.* Ta divna molitva prava je čudesa tvorila; nju je Dominik kršćanski narod poučio, njegovi sinovi i danas ju čuvaju ko dragocjenu ostavštinu svetoga svoga utemeljitelja a kršć. svijet prihvati ju kao svoju jednu od najugodnijih pobožnosti postizavajući njome mnoštvo nebrojeno duševnih i tjelesnih milosti. Ta prelistajte povijest Crkve Kristove od Dominikovih vremena pa sve do dana današnjeg: koliko ćete naći dirljivih zgoda, koje vam svjedoče i kako su pomoću ove divne molitve pojedinci i čitavi narodi izbavljeni od velikih nesreća duševnih i vremenitih.

Predragi!

Slijedimo i mi primjer velikoga današnjega sveca. U teškim časovima svojega života, u duhovnim i vremenitim potrebama, molimo sv. Ružarje, zazivajmo njime pomoć naše nebeske Majke Bl. Dj. Marije. Time ćemo i današnjem velikom svecu ugoditi i sebi velike koristi duševne i vremenite pribaviti.

---

20 augusta

Sv. Stjepan Kralj

»Sveti se Ime Tvoje, Dođi Kraljevstvo Tvoje.«
Iz Očenaša.

Ko dolazi u naš hrv. Zagreb, bilo da dolazi pješice ili kolima ili vlakom, prvo što mu udara u oči jest ona vitka katedrala na Kaptolu, u centrumu grada, sa dva vitka ukrašena tornja. Ta velebna katedrala, jedna od najvećih i najljepših u našoj domovini, posvećena je današnjem Božjem ugodniku sv. Stjepanu, Kralju ugarskome. Njemu su posvećene i neke druge crkve u Hrvatskoj, jer je kroz dugi niz godina povijest kraljevine Hrvatske bila u tijesnoj vezi sa poviješću kraljevine Ugarske, koju je utemeljio i kršćanski katolički temelj joj udario ovaj slavni sveti kralj Stjepan.

Negov sveti život jest primjena u djelo onih triju znamenitih prošnja u »Očenašu«:

1 Sveti se Ime Tvoje;

2 Dođi Kraljevstvo Tvoje;

3 Budi volja Tvoja.

I.

»SVETI SE IME TVOJE«

Kad molimo »Očenaš« onom prvom prošnjom »Sveti se Ime Tvoje« želimo da se sveto Ime Božje slavi i hvali posvuda. Ali u prvom redu trebalo bi da se slavi i hvali u našemu životu, a to se zbiva kad mi sveto živimo. Tada se u nama uistinu sveti sveto Ime Božje.

1. Sv. Kralj čiji blagdan danas slavimo uistinu je sveto živio.

a) On je u prvome redu bio *čovjek molitve.* Ne samo da je osnovao brojne samostane, osobito Benediktinaca, da za njega i njegovo kraljevstvo mole, već je i sam čitave noći provodio u pobožnoj molitvi.

b) Posebno je bio *pobožan Bl. Dj. Mariji,* kojoj je na čast podigao mnoge crkve i čiju je pobožnost usadio u ugarski narod, kojega je i nazivao »obitelj sv. Marije.« Od njega potječe što Madžari poput Hrvata Bl. Dj. Mariju nazivaju jednostavno Gospom. Zato ga je Bl. Gospa na dan svoga Uznesenja i pozvala k sebi, da kod nje uživa vječnu slavu.

c) A svetost nije samo u pobožnom moljenju. Najveći je dokaz svetosti *ljubav prema Bogu i prema ljudima.* Ovo je zadnje sv. Stjepan iskazivao osobito najbijednijima. Tako je mudro vladao i za sve se brinuo da u njegovu kraljevstvu uopće nije bilo puno siromaha. Onima pak za koje je znao, sam je po noći i preodjeven nosio obilnu milostinju. I nije se samo time zadovoljavao, nego bi im znao poslužiti i stan urediti. Jednom mu se dogodi da su ga napali radi bisage novca koju je nosio siromasima. Istukli su ga i orobili. Sv. Stjepan ne samo što im se nije dao prepoznati i što im se nije osvetio nego je još Bogu zahvaljivao što mu je dao prigodu da nešto pretrpi. To je već svetačka ustrpljivost, ali ne slabost, jer se je inače pokazao vrlo strog kad se radilo o povredama prava svojih podanika, što je i trebalo s tim mladim narodom. Toliko je, osim crkvama i samostanima, njegova desnica kriomice razdijelila, da su mu poslije smrti našli u grobu neraspadnutu desnu ruku.

2. Draga braćo! Nastojmo i mi da slavimo sv. Ime Božje svojim životom. Mi ne možemo onako velika djela činiti, kakva je činio ovaj sv. Kralj, ali imamo jedno lako sredstvo, kako ćemo ostvariti u nama prvu prošnju Očenaša. To nas sredstvo uče crkveni Oci Origen i sv. Augustin. Oni govore: »Pobožna duša može svakog časa slaviti Boga i veličati Njegovo sv. Ime, ako sve ono što čini ili trpi prikaže na slavu Božju.«

II.

»DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE«

Drugom prošnjom »Očenaša« molimo da se kraljevstvo Božje sve više širi po zemlji, da svi ljudi postanu kršćani, a u prvom redu da mi budemo pravi kršćani te u nas same dođe kraljevstvo Božje milosti.

1 a) Sv. Stjepan puno je u ovom pogledu uradio. Doduše on je bio na položaju, gdje je u tom smislu mogao puno uraditi, bio je kralj jedne države, ali koliko u povijesti imade kraljeva i careva i poglavara država, koji su sve drugo radili nego širili kraljevstvo Božje na zemlji.

b) Sv. Stjepan bio je sin kneza Gejze, koji je koncem desetog stoljeća vladao nad ugarskim još divljim plemenima.

Još mu nije bilo ni dvadeset godina kad ga otac uz oduševljeni pristanak svojih doglavnika imenuje za svoga nasljednika. Svi su se veselili kako vrijedna kralja će imati.

Gejza je umro g. 997. Kad je Stjepan preuzeo vlast, prva mu je briga bila da sklopi mir sa svima susjedima. Osiguravši tako državu izvana, dade se odmah na posao da je uredi iznutra i oplemeni svetom vjerom Isusovom. Nije to išlo tako lako. Narod koji je sav bio ogrezao u poganskim praznovjernostima, oružanom silom ustane protiv svoga vladara. Dok je Stjepanu prijestolnica bila u Ostrogonu, njegovi protivnici zauzeše drugi po važnosti grad, Veszprem. Stjepan je bio pun pouzdanja u Boga. Nerado, ali uvidi da te divljake ne će drukčije pokoriti nego oružjem. Na rat se, pun pouzdanja u Boga, pripravi postom molitvom i milostinjom. Posebno je zazivao sv. Martina, koji je bio rodom iz tih panonskih krajeva, te sv. Jurja, i slike tih dvaju svetaca stavi na svoje zastave. Mnogo manja je bila njegova vojska, ali ipak svlada neprijatelja. U zahvalu sv. Martinu, kome je pripisivao pobjedu, na mjestu gdje se je bio boj, podigne samostan na čast tom svecu.

c) Poslije ove pobjede svetac se sav dade na kršćansko prosvjećivanje svoje zemlje. Dovede mnogo svećenika i redovnika, koji sagradiše mnoge crkve i samostane. Kojigod je morao svoj rad platiti glavom i nekoliko je redovnika poginulo mučeničkom smrću, ali pomoću Stjepana poganskog je praznovjerja sve više nestajalo. Zemlju razdijeli na razne biskupije, a za metropoliju odredi Ostrogon. Samo vrijedne i svete ljude odredi za ove stolice, tako da je vjerski život počeo lijepo cvasti.

d) Tadanji papa Silvestar uvelike je cijenio apostolski rad svetoga Stjepana, pak mu *posla krunu,* kojom je Stjepan bio okrunjen g. 1000 za ugarskoga kralja, te mu ujedno dade naslov »Apostol ugarskoga naroda«. Odatle su se ugarski kraljevi nazivali *»Apostolskim kraljem.«*

2. Draga braćo!

Ako vi ne možete na ovakav način širiti kraljevstvo Božje, kako ga je širio sv. Stjepan, vi možete ipak u uskom krugu vašeg mjesta svaki sa svoje strane raditi za širenje i utvrđenje zdravoga kršćanskoga života. Kao članovi katoličke akcije, koju sv. Otac Papa toliko preporučuje, svaki od vas može biti apostol koji će nastojati da što više duša predobije za Boga.

Ali u prvom redu treba svi da nastojimo, da u nas same dođe to kraljevstvo Božje, a to je milost Božja. Blago nama, ako to uzvišeno kraljevstvo u nama vlada! Jer je kraljevstvo Božje, kako govori sv. Pavao, pravednost, mir i radost u Duhu Svetomu. (Rim. 4 17).

III.

»BUDI VOLJA TVOJA«

Trećom prošnjom »Očenaša« podlažemo svoju volju volji Božjoj i želimo da se svukuda vrši sveta volja Božja. Napose se podlaganje naše volje volji Božjoj treba da očituje, kad nas zadesi koja nezgoda. I u tom nam je današnji svetac svijetlim uzorom.

1 Sv. Stjepan bio je strpljiv u podnašanju križeva. Mnogo ih je i on imao, a najteži mu je bio obiteljski, jer su mu djeca jedno za drugim umirali. Najveću je nadu polagao u još jedino preostaloga Mirka, kojega je tako odgojio da ga Crkva slavi kao sveca, ali baš kad je počeo da s očevih ramena preuzima dio kraljevskoga bremena, umre i on. Sve je za njim gorko plakalo, ali najčvršćim se je pokazao sv. Stjepan, iako je baš njemu bilo najteže, jer mu je s tim umro posljednji nasljednik. Dragovoljno se podvrže volji Božjoj i za nasljednika izabere nećaka Petra. Bog mu je dao milost da je predosjećao smrt, da se pripravi. Prije smrti pozove k sebi sve biskupe i plemiće sa svoga dvora, te im osobito stavi na srce da uvijek čuvaju katoličku vjeru. Pobožno zatim primi sv. sakramente umirućih i preminu na blagdan Velike Gospe g. 1038.

Na njegovu su se grobu dogodila mnoga čudesa i narod ga odmah počeo štovati kao sveca, što je Crkva i potvrdila.

2. *Po primjeru današnjega sveca*, koji se u tom vjerno ugledao u božanskog Spasitelja, podvržimo i mi, predragi, u svakoj zgodi i nezgodi svoju volju volji Božjoj. I kad nas koji križ snađe recimo s božanskim Otkupiteljem: »Oče, ako je moguće neka me mine čaša ova, ali opet ne kako ja hoću: nego kako Ti. Budi volja Tvoja!«

---

29 augusta

Glavosijek sv. Ivana Krstitelja

»I odsiječe mu glavu u tamnici i donese glavu njegovu na plitici.«

Mr. 6 27

Grozan prizor! Posred raskošne gozbe krvavo umorstvo. Posred vesele svirke i pjesme mukli vapaj umirućega! Kraj toliko ispijenog crvenog vina puši se i crvena nevino prolivena krv. Poslije toliko ukusnih jela donosi se na plitici jedna mrtvačka glava!

Prizor tim grozniji, što je to kraljevska gozba sa mnogim gostima a odsječena glava, glava je jednog svetog čovjeka! A odsječena je ne zbog ikakove krivice nego samo na zahtjev jedne razbludne preljubnice!

Ivan i Irud. Dva izrazita, tipična predstavnika dvaju životnih shvaćanja. Dva oštra kontrasta i u životu, i u radu, i u ciljevima.

Promotrimo ih, i to

1 Iruda kralja;

2 Ivana Krstitelja;

3 da vidimo ko je sretniji.

I

IRUD KRALJ

Irud. Kraljevski sin, odrasao od malih nogu u sjaju i raskoši. Istočni knez, kojemu je sva njegova zemlja bila

samo sredstvo, da može razviti što veću dvorsku raskoš i luksus. Čovjek, koji je bio posve prigrlio poganska načela tadanje grčkorimske kulture i živio, kao pravi hedonista i epikurejac, samo za ovaj svijet. Majstor u uživanju, koji si nije nikad nijedne naslade uskratio u životu. Prijatelj gozbe, plesa i vina. Bludnik, koji je, već oženjen, rođenom bratu preoteo ženu i s njome živio u dvostrukom preljubu na sablazan čitave zemlje. Strašljivi puzavac, koji se je za novac i kraljevsku titulu pokušao prodati Rimljanima. Lukava lisica, kako ga sam Isus naziva, kojoj je sve bilo sveto, što je vodilo do cilja. Beznačajnik i ubojica, koji je nevina Ivana zatvorio, a onda ga dao ubiti za volju jednoj — pokvarenoj plesačici, i ako ga je smatrao svecem.

II.

IVAN KRSTITELJ

Ivan. Svetac i isposnik. Pokornik, koji je još od ranog djetinjstva živio u kamenitoj pustinji, hranio se čitav svoj život skakavcima i divljim medom, a odijevao u kožu i u kostrijet devinu. Plemenita, požrtvovna duša, koja je sebi bila posve umrla, a živjela samo za Boga i za dobro bližnjih. Apostol, koji je, kad ga je Bog pozvao, spremno ostavio dragu svoju samoću i izašao na Jordan, da propovijeda Mesijin dolazak, da radi i krštava od jutra do mraka. Srce puno ljubavi i blagosti prema bijednome puku i zapuštenim vojnicima i carinicima. Gordi, neustrašivi svjedok istine, koji u lice kori farizejske mogućnike i javno žigoše grijehe kneževskog preljubnika Heroda. Ponizni i nesebični poklonik Gospodinov, koji za sebe skromno ispovijeda, da nije dostojan ni odriješiti remena na obući Mesijinoj, i onda, kad ga čitav puk drži Mesijom. Mučenik, koji i život svoj daje za istinu i pravdu.

III.

KO JE SRETNIJI?

Na prvi pogled čini se da je Irud sretniji. Jer eto on pobjeđuje i ubija Ivana. Irudu je svijet dao sve, a Ivanu sve oteo; i goli život. Ivanova herojska, divska krepost naplaćena je glavosjekom, a Irud proročki ubojica, smije se i triumfira.

To je bila sudbina dvaju života u očima svijeta, nekada, dok su suparnici živjeli na zemlji.

Danas je drukčije.

Slava je Irudova prošla. Već je skoro 1900 godina, što je umro u galijskom progonstvu, mučen grizodušjem, zaboravljen i ponižen. Ruka Božje pravde stigla ga je brže, nego što je mislio. A onda je povijest prekrila koprenom zaboravi i sramote njegovu uspomenu. Jedino evanđelje izvodi ga pred nova pokoljena kao — mekušca, ubojicu i preljubnika.

A Ivan? O njemu govore milijuni, svako kršćansko dijete zna za junački primjer njegove kreposti, umjetnost i pjesma prodičile su njegovu uspomenu, najveličanstvenije crkve ponose se njegovom zaštitom. Ime je njegovo vječno, on je genij i svetac čitavog kršćanstva.

A tek u drugom životu! Tamo će Ivan u radosti i slavi kraljevati u vječne vjekove. A Irud Bog zna; on mu je po pravdi sudio.

Uloge su se dakle iz temelja izmijenile. Irudovo je bilo vrijeme, Ivanova je vječnost.

Kad nam je teško breme zapovijedi kršćanskih, kad nas mami sjaj svjetske raskoši i opojni dah strasti i grijeha, kad vidimo, da pravda i krepost trpi progonstvo, a bani se nasilje i pokvarenost, sjetimo se tada Ivana i Iruda!

Ima život i svoje vječno naličje. Jednu drugu perspektivu, u kojoj vrijednosti života iskaču u sasvim obrnutu omjeru.

Irud i Ivan. Koji je od ta dva života ljepši, sadržajniji, časniji? Koji je sretniji; barem ako se sreća uzima kao stalna i trajna vrijednost?!

Tijelo umire, a duša vječno živi. Svijet i taština njegova prolazi, a pravda Božja ostaje na vijeke.

Treba kršćanski misliti, pa nam onda ne će biti teško kršćanski — živjeti.

---

14 septembra

Uzvišenje sv. Križa

»Ja Gospod ponizih visoko drvo a uzvisih nisko drvo.« (Ezek. 17 24)

Pod ovim visokim drvom, o kojem govori Bog preko Ezekijela proroka, razumijevaju sveti Oci drvo *dobra i zla* koje je bilo u raju zemaljskome, a pod onim niskim drvetom razumijevaju drvo *sv. Križa,* koje je bilo na gori Kalvariji. Pa tumače: Adam je u svojoj oholosti posegnuo za onim drvom dobra i zla hoteći da postane kao Bog; zato ga je Bog izagnao iz raja zemaljskoga, a samo drvo ponizio time, što se više i ne zna za nj. Naprotiv na drvu od Križa božanski Spasitelj ponizio se sve do smrti bivši na njemu propet, zato je ujedno sa propetim Spasiteljem i samo drvo Križa uzvišeno. Ono je postalo sveto drvo, oruđe našeg zajedničkog spasenja, predmet sveopćega štovanja.

Danas slavimo posebnom svetkovinom Uzvišenje sv. Križa, a to uzvišenje, ta slava i veličina sv. Križa većma će nam otskočiti kad promotrimo:

1 čast koju Crkva iskazuje sv. Križu;
2 štovanja koje mu iskazuju vjernici;
3 čudesa koja se zbivaju krepošću sv. Križa.

I

ČAST KOJU CRKVA ISKAZUJE SV. KRIŽU.

Velika je čast koju Crkva iskazuje ovome oruđu našega spasenja, sv. Križu. Puno veću čast nego ikakvim drugim svetim moćima ili predmetima:

a) Crkva je odredila *dvije posebne svetkovine* u čast sv. Križa: prvu 3 maja, *Našašće sv. Križa,* kad se slavi uspomena onoga sretnoga događaja, kad je sv. Jelena carica, majka Konstantina Velikoga, našla, duboko u zemlji pod Kalvarijom, drvo sv. Križa, koje je tu tri vijeka ležalo zatrpano, a kamo ga je bio poganski rimski car Hadrijan bacio.

Drugu svetkovinu sv. Križa slavi Crkva danas, 14 septembra, i zove ju *Uzvišenje sv. Križa,* na uspomenu događaja iz godine 620, kad je Sirac, persijski kralj, bio prisiljen da povrati kršćanstvu sv. Križ, što ga je njegov otac Kosroe II, osvojivši Jerusalem god. 614, bio sobom ponio u Persiju. Tada je bio sv. Križ sa velikim svečanostima povraćen u Jerusalem.

b) Sv. Crkva iskazuje i na *mnoge druge načine* počast Križu Isusovu: mnoge crkve građene su u obliku Križa; crkve i oltare sve ostale predmete blagosilja znamenom sv. Križa; Križ se nalazi na svakome oltaru, na vrhuncima zvonika; njega se nosi na početku svake procesije; svi sakramenti podijeljuju se znamenom sv. Križa.

Veliko je i:

II

ŠTOVANJE KOJE VJERNICI ISKAZUJU SV. KRIŽU.

a) Svaki kršćanin *znamenuje* se znamenom sv. Križa, i to na čelu, kao na najvišem i najuglednijem dijelu tijela. Zato govori sv. Augustin: »Križ je prešao sa mjesta osuđenih na čela careva«. Znamenujemo se desnom rukom, a ne lijevom, jer je kod svih naroda desna ruka časnija od lijeve, kako je to istaknuo sv. Justin Mučenik.

b) Kršćanin *neće započeti nikakvo važnije djelo,* a da se prije ne prekrsti. Ujutro kad ustane, i uvečer prije nego će leći, obdan prije nego započne raditi i prije i poslije blagovanja kršćanin se znamenuje znamenjem sv. Križa.

c) Kad nam *prijeti koja pogibao,* kad grmi i sijeva, mi opet pravimo znak sv. Križa. Pravimo ga na vratima naših kuća, stavljamo ga u baštinu, da nas i trude naše sačuva od svakoga zla.

d) I kad *umire,* pobožni vjernik prekrsti se, ili drugi ga znamenuju tim sv. znakom, eda pod zaštitom sv. Križa sretno pređe u drugi život. Tako i *na grobovima* svojih mrtvih stavljamo Križ kao znak uskrsnuća.

e) *Carevi i kraljevi* nose sv. Križ na svojim krunama kao najljepši ukras, odličnici i junaci na svojim prsima kao znak junaštva i posebnog odlikovanja.

f) Izlišno je i spominjati koliko su *sveci i svetice štovali Križ Isusov*. Ono što je za sebe kazao sv. Pavao Apostol: »*Daleko od mene da se hvalim, osim Križem Gospoda našega Isukrsta*« (Gal. 6 14), možemo slobodno ustvrditi da su tako osjećali i svi sveci.

Da nam još više otskoči uzvišenost sv. Križa, promotrimo:

III

ČUDESA KOJA SE ZBIVAJU KREPOŠĆU SV. KRIŽA.

Mogle bi se napisati čitave debele knjige o čudesima koja su se zbila po sv. Križu. Ukratko da spomenem:

a) velike *morske i vodene poplave* suzbijene su po sv. Križu. Tako je *sv. Hilarion* znamenom sv. Križa suzbio silnu morsku poplavu kod starodrevnog Epidaura, sadašnjeg Cavtata kod Dubrovnika, a Sv. Severin veliku poplavu Dunava.

b) Po Križu su *pripitomljene* ili ubijene divlje *krvoločne zvijeri*, koje su činile mnogo kvara ljudima i stoki; tako je sv. Ivan Zlatousti znamenom sv. Križa pogubio silnog lava, koji je pustošio okolinu.

c) Znamenom sv. Križa *utišane su oluje*, smireni škodljivi vjetrovi, đavli izagnani iz opsjednutih.

d) Sa nekih križeva *Propeti je progovarao*. Tako sa onog u crkvici sv. Damjana u Asizu sv. Franji Asiškom; na nekima se opažao *krvavi znoj* ili je sa njih protekla krv kao n. pr. sa onog u crkvi Augustinijanaca u Regensburgu.

e) Kad je sv. Jelena carica tražila ispod Kalvarije sv. Križ našla je tri križa zakopana jedan blizu drugoga. Ne znajući, koji je pravi Križ Isusov, po savjetu sv. Makarija jerusalemskog biskupa, dotakne se sa svakim križem jedne teške bolesnice. I na dotaknuće pravoga Križa Isusova ona bolesnica u čas ozdravi.

f) Na današnji dan Uzvišenja sv. Križa nosio je car Heraklije u Jerusalemu sa velikom svečanosti Križ Isusov, da ga postavi na Kalvariju. Kad je došao do vrata, kroz koja se ide na sv. brdo, car ne može ni koraka dalje kao da ga zadržava nevidljiva ruka. Zapaziv to patrijarh Zaharija kao po nadahnuću Božjemu reče caru: »Gle! svijetli care, noseći Križ u tom skupocjenom odijelu slabo se ugledavaš na siromaštvo i poniznost Kristovu.« Tada car Heraklije zbacivši carsko sjajno odijelo i izuvši obuću a obukavši prost plašt, ostali put lako prevali i Križ postavi na vrh Kalvarije.

*

Draga moja braćo!

Ovaj isti sv. Križ čije Uzvišenje (Našašće) danas slavimo pojavit će se u nebeskoj slavi na Sudnji dan, te će biti na radost i sreću pravednika a na žalost i nesreću grešnika. Zato, predragi, da ga onaj dan uzmognemo mirno i s veseljem gledati, sada ga, dok smo na zemlji, prigrlimo, štujmo i uzvisujmo. Na to nas opominje Mudrac: »Slušajte, djeco, nauku očevu«, pak odmah nadodaje: »Primi je i ona će te uzvisiti; bit ćeš proslavljen od nje, ako je prigrliš.« (Priče S. 4).

Primimo, dakle, nauku sv. Križa, da nas on proslavi; častimo ga da nas on uzvisi na dan pohođenja i da nas kao stup od ognja uvede u obećanu zemlju. Amen.

---

27 septembra

Sv. Kuzma i Damjan, muč.

»Što koristi čovjeku, ako sav svijet dobije, a dušu svoju izgubi?« (Mt. 16)

Među onim malim brojem Božjih ugodnika, kojima sv. Crkva iskazuje posebnu počast time što ih svaki dan spominje u sv. Misi (u Kanonu) i koje zazivlje u Litani-

jama Svih Svetih, nalaze se i ova današnja dva slavna mučenika, dva rođena brata, naši sveti Zaštitnici Kuzma i Damjan. Oni nam svojim primjerom pokazuju kako treba da cijenimo svoje tijelo i brinemo se za njegovo zdravlje, ali da treba još više, puno više, da cijenimo svoju dušu i nastojimo oko njezinog vječnoga spasenja.

Promotrimo:

1 brigu sv. Kuzme i Damjana za zdravlje tijela;

2 njihovu brigu za spas duše;

3 našu brigu za zdravlje tijela i spas duše.

I

BRIGA SV. KUZME I DAMJANA ZA ZDRAVLJE TIJELA.

a) Sv. Kuzma i Damjan rodili su se sredinom trećega stoljeća po Kristu u Arabiji. Roditeljima im se ne zna ime, ali se pravom drži da su bili kreposni, čestiti ljudi, dobri kršćani. To razabiremo odatle, što su sveto odgojili ne samo Kuzmu i Damjana, nego još tri njihova brata: Antima, Leontija i Eukrepa. Svu ovu petoricu dobri roditelji od malih nogu utvrdili su u vjeri i pobožnosti, te su sva petorica postali mučenici i kao takove ih rimski Martirologij na današnji dan s pohvalom spominje.

b) No nadasve istakla su se među ovom petoricom braće, svetošću života i jakošću vjere, Kuzma i Damjan. Oni su izučili liječničko umjeće, te su za ono doba bili vrsni *liječnici.* I možemo si zamisliti sa kolikom su ljubavlju i samoprijegorom vršili svoju liječničku službu. Oni su znali da je *tijelo* veliki Božji dar, koji treba da cijenimo, za koji treba da se brinemo, jer je i sam višnji Tvorac za uzdržavanje ljudskog života dao čovjeku sve što je stvorio na zemlji: »I blagoslovi Bog (prve ljude) i reče: Rastite i množite se, i budite gospodari nad ribama morskim i nad pticama nebeskim i nad svim životinjama što se miču po zemlji. I reče Bog: *Evo vam dadoh sve bilje što nosi sjeme na zemlji i sva stabla, koja imadu u sebi sjeme po vrsti svojoj, da budu za hranu vama«* (Gen. 1).

c) Zato su ova dva sveta brata upotrebljavala svu svoju liječničku vještinu, da oboljela tjelesa ozdrave, a zdrava sačuvaju u što dužem životu. U tom pogledu davali su korisne upute i pomoći svima koji su k njima dolazili.

II

BRIGA SV. KUZME I DAMJANA ZA SPAS DUŠE.

a) Ali nijesu liječili samo tjelesa. Kao pravim kršćanima više su im bile na srcu neumrle *duše.* Znali su da je cijena duše mnogo veća od cijene tijela. »*Jer što koristi čovjeku* — kaže božanski Učitelj — *ako sav svijet dobije, a dušu svoju izgubi? Ili kakvu će zamjenu dati čovjek za dušu svoju?«*

b) Zato su sveti liječnici, liječeći tjelesa svojih bolesnika, nastojali i oko *spasenja njihove neumrle duše.* Redovito im je i uspjevalo da su dobrotom i ljubežljivošću obraćali i svoje bolesnike. Bog im je bio na poseban način u pomoći, pa su imali i dar iscijeljivanja, a često je na njihovu riječ mnoge opsjednute bolesnike ostavio sotona. Sve što su činili bolesnicima, sve su činili iz ljubavi, badava, držeći se Spasiteljeve: »Zabadava dobiste, zabadava dajte!« To im je i pred ljudima donijelo velik ugled i slavu.

c) U prvom pak redu brinuli su se za *spas svoje vlastite duše,* pak su radije teške muke i samu smrt podnjeli, nego li da otpadom od vjere dušu izgube.

Neki zavidnici optužiše Liziji, sucu u Egeji, sv. braću da raznim čarobnim umjećima pridobivaju ljude za kršćansku vjeru. Bilo je to pod carem Dioklecijanom, kad je kršćanstvo bilo najžešće progonjeno. Sveta se braća ipak nijesu prestrašila. Pozvana od suca javno pred svima priznaše da su doista kršćani i kao takovi da misle živjeti i umrijeti.

Na sud su bila pozvana i ostala braća sv. Kuzme i Damjana. U starim su se spisima sačuvali odgovori ove junačke braće, koji su puni pouzdanja vjerovali da će im Krist dati snage da za Njegovo ime sve pretrpe. Dapače veselili su se što će za sv. vjeru trpjeti, jer su znali da ih čeka vijenac vječne nagrade. Veselju su svome dali oduška

i na taj način što su ispitivanje više puta prekinuli pobožnim pjevanjem psalama i svetih pjesama, u kojima njihove duše čeznu za oslobođenjem od tijela.

Sudac je sv. braću htio najprije na lijepu da predobije. Obećavao im je sve moguće nagrade, sjajne službe i najzamamniju budućnost ako se odreknu kršćanstva. Jasno da nijesu mogla prevariti obećanja one koji su odmah izjavili da se ni mukâ ne boje. I doista su slijedile muke, jedna strašnija od druge. Najprije su ih bacili u more, ali ih anđeo oslobodi. Bog je nagradio junačko držanje svojih sluga pa ih je izbavljao od raznih muka. Tako im i oganj ne samo nije naškodio, već je usmrtio vojnike koji su okolo stajali, a njima su samo užeta na rukama izgorjela.

Još druge muke su imali da pretrpe, dok im *mačem ne odrubiše glave*. Bilo je to 27 rujna 297. Tjelesa su im kasnije bila prenesena u Rim, gdje se čuvaju u posebnoj crkvi, koja je njima posvećena i u kojoj se više puta vrši zbor vjernika.

III

NAŠA SKRB ZA ZDRAVLJE TIJELA I SPAS DUŠE.

Ova dva sveta brata, kojih blagdan danas slavimo, kao liječnici brinuli su se za tjelesno zdravlje svoje i drugih; a kao kršćani brinuli su se još više za spas duše svoje i drugih.

Tako treba, predragi, da i mi radimo. Ne smijemo ništa učiniti što bi škodilo zdravlju našega tijela ili životu drugoga, ali još većma moramo nastojati oko spasenja duše. Jer duša je kud i kamo važnija za nas nego li tijelo. Tijelo je prolazno, duša neprolazna; tijelo je umrlo, duša je neumrla; tijelo će po smrti u zemlju a duša će pred sud Božji. »Što koristi čovjeku, ako sav svijet dobije a dušu svoju izgubi?«

Ali, oh žalosti! Danas ljudi poduzimlju sve i svašta da sačuvaju zdravlje tijela, a ne mare ni malo da si osiguraju spas duše. Danas ljudi puno cijene ono što je male vrijednosti, a ne cijene ono što je neizmjerne vrijednosti.

Kad osjete i najmanju bol na svome tijelu idu k liječniku, da ih izliječi, a puštaju da duša njihova godinama i godinama boluje od grijeha. Kupuju za skupe novce razne lijekove u apotekama, a ni malo da bi se potrudili da u crkvi nabave bolesnoj duši nebeskog lijeka. Idu više puta k čuvenim specijalistima, samo da sigurnije ozdrave, a neće ni da čuju za svećenika, koji bi im dušu u ime Božje izliječio. Provedu po čitave mjesece u raznim skupim banjama ili u sanatoriumima za zdravlje tijela a mučno im je nekoliko minuta provesti u ispovijedaonici za spas duše.

Sveti liječnici Kuzma i Damjan nijesu se ustručavali podnjeti najveću žrtvu, izgubiti život svoj da dušu spase, a toliki kršćani danas lakoumnim i griješnim životom svojim sami bacaju dušu svoju u vječnu propast!

Promišljajmo, predragi, češće, od kolike je vrijednosti naša duša, pak je zato visoko cijenimo i tako živimo, da osiguramo njezino vječno spasenje. Naši sveti Zaštitnici Kuzma i Damjan neka nam pomognu svojim moćnim zagovorom kod Boga da to postignemo.

---

2 oktobra

Anđeli čuvari

»Anđelima je svojim naredio za tebe, da te čuvaju po svim putovima tvojim.« (Ps. 90 11)

Poznata vam je svima pripovijest o mladome Tobiji: Kako ga je anđeo Rafael pratio na dalekom putu, sačuvao od raznih pogibelji, učinio da sretno obavi povjereni posao, te ga zdrava i vesela povratio natrag kući. Zato se starac Tobija, pun duboke zahvalnosti, dogovarao sa svojim sinom mladim Tobijom: »Što ćemo dati ovom svetom čovjeku? (Još nije znao da je to bio anđeo), koji je išao s tobom?« A mladi Tobija odgovori: »Oče, kakvu plaću da mu damo? Ili što je dostojno dobročinstva njegova? Mene je odveo i doveo zdrava... a tebi je učinio da gledaš svjetlost nebesku, i napunio nas je svakoga dobra. Što bismo mu dostojno za to mogli dati?« (Tob. 12).

Draga moja braćo!

Svaki pojedini od nas ima svoga anđela, svoga pratioca na ovom zemaljskom putu, svoga *anđela Čuvara. »Anđelima je svojim naredio za tebe, da te čuvaju po svim putovima tvojim«.* Pa kao stari i mladi Tobija tako treba da budemo i mi zahvalni svojim anđelima Čuvarima. U tu svrhu naredila je sv. Crkva današnju svetkovinu, svetkovinu sv. Anđela Črvara, da se tom prigodom sjetimo:

1 dobročinstva primljenih od Anđela Čuvara;

2 dužnosti naše prema njima;

3 da uznastojimo, u koliko je moguće, da ih i nasljedujemo.

I

DOBROČINSTVA ANĐELA ČUVARA.

Mnogobrojna su dobročinstva koja primamo od sv. Anđela Čuvara

1 Oni nam pomažu u *tjelesnoj nevolji.* Tako je anđeo čuvar nahranio Iliju proroka kad je morao bježati ispred osvete bezbožnoga kralja Ahaba. Također anđeo Čuvar donio je na čudesni način po proroku Habakuku hranu Danielu u jami lavskoj.

2 Oni nas *izbavljaju od pogibelji.* Tako su anđeli Čuvari spasli *Lota* i njegovu obitelj od sodomske propasti; *tri mladića* u ognjenoj peći od uništavajuće vatre; *Daniela* u lavskoj jami od žvala lavovskih; mladog *Tobiju* na obali rijeke Tigrisa od proždrljive ribe, *Apostola Petra* iz tamnice.

3 Oni nas napose izbavljaju od *duševnih pogibelji.* Tako je anđeo Čuvar pratio čistu Juditu, kad je išla Holofernu i nije dopustio da bude oskvrnuta.

4 Anđeli Čuvari se *mole za nas Bogu* i prinose Bogu naše molitve i dobra djela. Tako anđeo govori Tobiji: »Kad si se molio sa suzama i pogrebavao mrtve u kući svojoj i obnoć ih ukopavao, ja sam prinosio molitvu tvoju Gospodu.« (Tob. 12 12).

5 Anđeli Čuvari su uz nas i u onom sudbonosnom *času smrti,* kad se rastajemo s ovim svijetom. Zato se u molitvama za umiruće zazivlju sveti Anđeli da prime dušu umirućega i ponesu ju u krilo Abrahamovo kao jednoč dušu ubogoga Lazara.

6 Napokon *na sudnji dan* doći će Anđeli Čuvari da probude iz mrtvih svoje štićenike i povedu ih u nebo, ako su toga dostojni.

II

DUŽNOSTI NAŠE PREMA ANĐELIMA ČUVARIMA.

Mnoga su, dakle, dobročinstva koja primamo od svojih Anđela Čuvara. Dužnost je stoga naša da im budemo zahvalni. Tu zahvalnost ćemo pokazati:

1 *štujući ih.* Oni već po svojoj naravi zaslužuju da ih častimo, jer su to sve čista, nevina, sveta bića, čisti duhovi bez ikakova grijeha.

2 Iz počitanja prema njima, koji su sveđerno uz nas, moramo se *čuvati svakoga grijeha.* Sv. Brnard kaže: »Ne usuđuj se ništa počiniti u prisutnosti Anđela Čuvara, što se ne bi stidio počiniti u mojoj prisutnosti.«

3 Moramo paziti da ne bi svojim zlim življenjem ili kojom ružnom riječi *drugoga sablaznili,* napose malu djecu. Božanski Učitelj je kazao: »Gledajte da ne prezrete jednoga od ovih malahnih; jer vam kažem, da Anđeli njihovi na nebesima uvijek gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima... A tko sablazni jednoga od ovih malih, koji u me vjeruju, bolje bi mu bilo da mu se objesi o vrat mlinski kamen i da se utopi u dubinu morsku.« (Mt. 18) — Ozbiljna opomena i prijetnja tolikim današnjim kvariteljima naše djece i mladeži!

4 Napokon *molimo se* svom sv. Anđelu Čuvaru, jutrom i večerom, da nas danju i noću čuva od svakoga zla duše i tijela.

Pored toga:

III

NASTOJMO NASLJEDOVATI ANĐELE.

Dakako, u svemu ih nije moguće nasljedovati jer su oni čisti duhovi, a mi tjelesna bića, ali ipak u mnogočem možemo ih nasljedovati:

1 kao što su Anđeli revni u službi Božjoj, spravni u svemu da Ga slušaju, glasnici i izvršitelji Njegove volje: tako budimo i *mi revni* u službi Božjoj, vršimo na zemlji svoje kršćanske dužnosti, podlažimo se sv. volji Božjoj u svemu.

2 Kao što su Anđeli čista bića puna milosti Božje, tako nastojmo i mi *čuvati se od grijeha* da milost Božja resi vazda našu dušu, da budemo i mi jednoć — prema riječima božanskog Učitelja — kao Anđeli Božji na nebu« (Mudr. 12 25).

3 Kao što se Anđeli Čuvari brinu za nas u tjelesnim i duševnim potrebama, tako treba da budemo i mi *spravni priskočiti u pomoć* bližnjemu svomu u njegovoj nevolji. Prigoda za to ima, napose u naše doba, dosta i dosta.

Budimo, dakle, zahvalni svojim sv. Anđelima Čuvarima, štujmo ih i nasljedujmo ih. I na nama će se ispuniti Božje obećanje: »Evo ja šaljem Anđela svojega da ide pred tobom i da te čuva na putu i da te odvede na mjesto koje sam ti pripravio.« (Izl. 22 20).

---

26 oktobra

Sv. Demetrije, muč.

»Dobro, slugo dobri i vjerni! Budući da si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti: uđi u veselje gospodara svoga.« (Mt. 25 23)

Ove posljednje riječi poznate priče Isusove o talentima, možemo punim pravom primijeniti na današnjeg sveca, sv. Demetrija Muč., koga istočna crkva nazivlje Velikomučenikom, a naš ga Srijem štuje kao svoga nebeskog Zaštitnika, napose glavno mjesto Srijema *Mitrovica*, koja se po njemu tako nazivlje: Mitrova (Dimitrova) varoš. Bog je bio na zemlji obdario sv. Demetrija zemaljskim i duhovnim dobrima, a on se znao njima vrsno poslužiti na korist duševnu i tjelesnu svoju i drugih. Promotrimo:

1 Kako je sv. Demetrije bio dobar upravitelj zemaljskih dobara;

2 kako je bio dobar upravitelj duševnih dobara;

3 kako je zbog toga bio od Boga nagrađen.

I

DOBAR UPRAVITELJ ZEMALJSKIH DOBARA.

1 a) Sv. Demetrije rodio se u gradu Solunu u Grčkoj, u 3 vijeku po Isusu.

b) Otac mu je bio načelnikom grada i veoma bogat čovjek. Demetrij je bio njegov jedinac, pak je nasljedio očevo imanje, pače postao je i on načelnikom Soluna, službom u ono doba veoma časnom i veoma unosnom.

c) Kao *načelnik* grada mnogo se brinuo za dobro svojih građana, postupao po pravici, gledao opće dobro a ne svoju vlastitu korist.

d) A jer je uz to bio po rodu bogat, izdašno je pomagao siromahe, dijelio obilne pomoći i zadužbine. Ispunio je riječ Isusovu: »Načinite sebi prijatelje zemaljskim bogastvom, da vas, kad umrete, prime u vječne stanove.« (L. 16 9). On je svojim novcem, koji je velikodušno dijelio siromasima i u dobrotvorne svrhe, stekao velike zasluge pred Bogom.

2 Predragi! a) Današnji svetac svijetli je primjer svima *pretpostavljenima*, svima *starešinama*, kako treba da se brinu za sebi podložne, kako treba da gledaju opću korist, opće blagostanje mjesta, općine, sreza, pokrajine, države, u kojoj su postavljeni za upravitelje, a ne da gledaju samo sebe i svoju korist; kao što se, nažalost, danas često dešava, da mnogi upravitelji gledaju u svojoj službi samo vlastitu korist a zanemaruju opće dobro; napunjaju svoje džepove a prazne općinske ili državne kase.

b) Današnji je svetac svijetli primjer svima *imućnima*, da budu samilosni prema bijednim siromasima i da ih od svoga obilja potpomažu, koliko mogu. Milostinja je Bogu ugodno djelo i ona, kako kaže Sv. Pismo, pokriva mnoštvo grijeha i otvara nebeska vrata.

c) I vama, *roditelji*, sv. Demetrije neka bude uzorom. Vi ste starešine svoje djece, pak treba da puno nastojite oko njihovog duševnog i tjelesnog dobra. »Imaš li djece? Onda ih dobro poučavaj«, svjetuje nas Duh Sveti. (Crkv. 7 23).

II

DOBAR UPRAVITELJ DUŠEVNIH DOBARA.

1a) Demetrejevi roditelji bili su ne samo ugledni i bogati nego i veoma dobri kršćani. Oni su umrli, kad je njihov sin bio već u zreloj dobi, a ostavili su mu u nasljedstvo ne samo imetak svoj nego i žarku ljubav prema kršćanskoj vjeri, i pobožni život kršćanski i vršenje dobrih djela.

b) U ono doba vjera kršćanska bila je silno progonjena od okrutnog cara Dioklecijana. Uza sve to Demetrije, i ako carski načelnik, ipak je bio duboko privržen sv. vjeri, te nije dopuštao da u gradu Solunu kršćani budu mučeni.

c) Kao načelnik grada dobije od cara naređenje da ima progoniti kršćane. Ali Demetrije, koji je znao za riječi apostolske: »Većma se treba pokoravati Bogu nego li ljudima«, nije htio da izvrši tu nepravednu carsku naredbu, nego je još uzeo u zaštitu kršćane. Pa šta više i sam je javno i otvoreno ispovijedao vjeru Kristovu i počeo da uči i pogane vjeri Kristovoj.

d) Kad je suvladar Dioklecijanov car Maksimilijan stigao u Solun, počne ispitivati, da li je istina, što je čuo za Demetrija, da štiti kršćane. Demetrije pak sasvim slobodno iziđe ispred cara i pokaže se odlučnim u ispovijedanju kršćanske vjere, a uz to još javno prikori zabludu neznabožaca.

e) Zbog te odlučnosti Demetrije bi bačen u tamnicu. Tu je bio na razne načine mučen. A Demtrije se u tamnici

toplo molio Bogu. I Bog mu je poslao utjehu. Za vrijeme molitve, javi mu se anđeo. Držao je u ruci rajski vijenac i rekao mu je: »Ne boj se, mučeniče Kristov!«

f) Za vjeru Kristovu podnio je Demetrije mučeničku smrt. U razvitak dana 26 oktobra, uđu vojnici u tamnicu i nađu hrabrog mučenika, gdje stoji i Bogu se moli. Navale na njega, *izbodu ga kopljima*, te tako bude mučeničkom smrću pogubljen. Kršćani dođu potajno do tijela svetog mučenika te ga noću odnesu i sahrane.

2 Predragi! I mi imamo vjeru, koju je sv. Demetrije imao: kršćansku katoličku vjeru. To je velika naša sreća, neizmjerno dobro naše duševno. Ali kako mi upravljamo tim velikim neprocijenjivim duševnim dobrom? Je li naša vjera čvrsta, nepokolebiva, živa kao što je bila sv. Demetrija? Oh žalosti, koliki danas slabo cijene sv. vjeru, koliki za nju malo mare, koliki su u njoj veoma mlaki, koliki ju ostavljaju, pa i napadaju!...

Budimo spravni kao sv. Demetrije radije na svijetu sve, pa i sami život izgubiti, nego li vjeru svoju ostaviti.

III

KAKO JE BOG NAGRADIO SV. DEMETRIJA.

1 a) Kad su vojnici kopljima probadali tijelo Demetrijevo, u tamnici je bio njegov vjerni sluga Lup. On je skupio krvavo odijelo Demetrijevo i skinuo mu sa ruke i prsten, koji je bio sav krvav. S odijelom i prstenom činio je Lup mnoga čudesa i bolne liječio.

b) I grob sv. mučenika proslavio je Bog mnogim čudesima. Tako se jednom prilikom izliječio nad Demetrijevim grobom jedan viđeni čovjek u Solunu, po imenu *Leontije*. Dugo je vremena bio bolestan. Liječnici nisu bili u stanju da mu pomognu. Leontije potraži lijeka u malom hramu, gdje su počivale moći sv. Demetrija. Čim je stupio u hram i prizvao pomoć sv. Demetrija, odmah se izliječio i ozdravio. Iz zahvalnosti prema Bogu i Njegovu ugodniku sv. Demetriju, riješi se Leontije da na mjesto male crkvice podigne veličanstveni hram. A kad je Leontije postao carskim

namjesnikom u Srijemu, prenese tamo plašt sv. Demetrija i rubac njegov krvlju natopljen te i tu sagradi crkvu u čast sv. Demetrija. Otada se grad Srijem nazva Mitrovica (Dmitrovica) to će reći Mitrova (Dmitrova) varoš.

c) Jednom prilikom zavlada velika glad u Solunu, ali zagovorom sv. Demetrija doploviše mnoge lađe u luku, pune hrane.

d) Drugda opet neprijatelji opkoliše grad Solun. Tada se noću javi sv. Demetrije nekom pobožnom čovjeku, imenom Listriju, te preko njega obeća građanima pomoć. Sutradan pripovijedi Listrije svima građanima sve što je vidio i čuo i stade ih hrabriti, da se junački odupru navali neprijateljskoj. Svi Solunjani, sa suzama u očima, pomole se Bogu za milost i prizovu sv. Demetrija da im bude u pomoći. Brzo poslije toga neprijatelj se, posramljen, povuče ispod zidina gradskih.

2 I mnoga druga čudesa događala su se zagovorom sv. Demetrija Mučenika, čiji blagdan danas slavimo. To nas napunja pouzdanjem da će i nas uslišati u raznim nevoljama duše i tijela, za to ga pobožno i pouzdano zazivajmo u pomoć!

---

1 novembra

Blagdan Svih Svetih

»Veselite se i radujte se, jer je plaća vaša velika na nebesima.« (Mt. 5 12)

Po naravi svojoj, slušaoci, svi mi težimo k uživanju. Volimo ono što je ugodno, nego ono što je neugodno; draže nam je ono što je lijepo nego što je ružno; milije nam je ono što je slatko, nego što je gorko; radije gledamo i slušamo ono što nam je milo, nego što nam se ne mili. Zato su stari slušatelji — kako čitamo u Svetome Pismu — tražili od svojih proroka: »Govorite nam mile stvari.« (Iz. 30 10)

Kada je tome tako, i ja hoću danas da vam govorim o milim i ugodnim stvarima. I već na početku čujte ugodnu i utješnu riječ božanskog Učitelja: *»Veselite se i radujte se, jer je plaća vaša velika na nebesima.«* Sveci i Svetice Božje na nebu, čiji slavni blagdan slavimo svečano danas zajedničkom svetkovinom, osjetili su u punom smislu riječi istinitost ovih riječi neprevarljivog Učitelja: oni su dobili veliku, vječnu plaću na nebesima za ono malo truda što su ga na zemlji uložili u službi Božjoj. Istinitost tih riječi osjetit će i svaki od nas, ako poput svetaca, nastojimo na zemlji vjerno Bogu služiti, vršeći Njegove zapovijedi. I mi ćemo se tada jednom sa svecima veseliti i radovati, jer će biti velika plaća naša na nebesima.

A u čemu sastoji to uživanje Svetih na nebu, koje i nas čeka?

Sv. Pavao Apostol, koji je samo u viđenju gledao slavu nebesku sav zanešen klicao je: *»Što oko ne vidje i uho ne ču i u srce čovječje ne uđe, ono pripravi Bog onima koji Ga ljube«.* (I Kor. 1 9)

Promotrimo, dakle:

1) Što oči Svetih gledaju na nebu;
2) što uši Svetih slušaju na nebu;
3) što srca Svetih uživaju na nebu.

I

ŠTO OČI SVETIH GLEDAJU NA NEBU?

Gledaju ono što, — prema riječima sv. Pavla — oko čovječje nije vidjelo niti može vidjeti na zemlji.

a) Gledaju na prvom mjestu *Boga veličanstva i slave*, a On uključuje u sebi savršenu ljepotu, od koje se ljepše zamisliti ne može. Oči se nigda ne mogu zasititi gledajući tu neizrecivu ljepotu, jer se svakog časa otkriva nešto nova, nešto privlačiva.

b) Gledaju *Krista Gospoda* u svem sjaju Njegova božanstva i čovječanstva. A koliko se ističe sjaj sunca nad sjajem zvijezda toliko — i još više — ljepota Kristove osobe nadvisuje ljepotu svake druge osobe.

Kraljica od Sabe došla je iz daleka da vidi lice Salamunovo, slavu i bogastvo njegovo za koje je čula u svojoj

zemlji; i kad ga je vidjela bila je izvan sebe od divljenja. A evo tu je — na nebu — puno veći i puno ljepši i puno slavniji od kralja Salamuna.

Petar je bio sav zanešen na Taboru kad je vidio preobraženo tijelo Kristovo, čije je lice zasjalo kao sunce a odijelo postalo bijelo kao snijeg; i pun ushita kliknuo je: »Gospode, načinimo ovdje tri šatora, Tebi jedan, Mojsiji jedan i Iliji jedan«. — Ali presv. tijelo Kristovo na nebu je još ljepše, još svijetlije od onoga pri preobraženju na gori Taboru.

c) Gledaju Sveci na nebu *anđele,* pa i u tom nalaze veliko uživanje. Jer anđeoska bića čista su nevina bića a ta čistoća i nevinost daje im posebnu ljepotu. Sv. Anselm crkveni Naučitelj govori da ljepota jednog samog anđela nadvisuje ljepotu svekolikoga svijeta.

Arhitektu, koji je gradio kartuzijanski samostan u Ersodiji, javio se anđeo u obliku prekrasnog mladića. To je viđenje slavnog arhitekta toliko zanjelo da je kašnje govorio, da bi drage volje žrtvovao jedno oko samo da još jednom za čas vidi anđela. Koliko onda blaženstvo neće obuzimati Svece na nebu kad sveđerno mogu gledati bezbrojne anđele?

d) Gledaju Sveci na nebu tolike *Božje ugodnike,* za koje sam božanski Spasitelj kaže, da će sjati kao sunce u kraljevstvu Oca Njegova (Mt. 13).

e) A gledaju i *sebe same preobražene,* u neobičnom sjaju i ljepoti, sa posebnim odličjima, kojima ih je višnji Gospod uresio za njihove posebne kreposti. Tako Stjepan prvomučenik blista se crvenim draguljima, Petar Apostol zlatnim ključevima, Bartul Apostol grimizom, Ivan Krstitelj, Pavao, Jakov i drugi zlatnom kolajnom, svete djevice bisernom ogrlicom, mučenici palmom pobjede itd.

Uistinu oko čovječje nije vidjelo niti može na zemlji vidjeti ono što je Bog pripravio onima koji Ga ljube.

II

ŠTO UŠI SVETIH SLUŠAJU NA NEBU?

Niti je uho ljudsko ikada čulo ono što Sveti slušaju na nebu.

a) Tu se sluša divna *anđeoska pjesma,* slušaju se rajski koncerti nebeskih zborova, divni pjev Aleluja.

Sv. Bonaventura piše u životu serafskoga oca sv. Franje Asiškoga, da je jednom u zanešenju čuo jednog anđela gdje svira u citaru. To ga je napunilo tolikom slašću, da je zaželio odmah umrijeti da može na nebu slušati takove melodije. I govorio je: da mi je anđeo još jednom onako zasvirao, duša bi mi se bila rastala od tijela od silnoga ganuća.

b) Slušaju Sveci u nebu od svojih anđela Čuvara i od samog Krista Gospoda *pohvale o sebi* i to ih neizrecivo veseli. Tu Krist ispunjuje na njima svoju riječ: *»Ko prizna mene pred ljudima, priznaću i ja njega pred Ocem mojim na nebesima«* (Mt. 10). Znamo koliko nam je milo, kad nas drugi, napose naši poglavari, hvale, pak možemo pojmiti koliko se moraju Sveci radovati na nebesima slušajuć priznanja i pohvale za svoj rad na zemlji iz ustiju samoga Gospoda.

c) Slušaju Sveci na nebu preugodne *razgovore o Bogu i Božjim otajstvima,* koja su im gore otvorena. Uživanje je na zemlji naći se u društvu učenih ljudi i slušati njihove pametne razgovore; koliko veće uživanje mora biti na nebu u društvu svetih Apostola, Mučenika, Biskupa, Naučitelja, i slušati njihove razgovore, od kojih bi samo jedan — kako kaže jedan učeni pisac — obradovao sav svijet.

Uistinu uho čovječje nije čulo što je Bog pripravio na nebu onima koji Ga ljube.

III

ŠTO SRCA SVETIH UŽIVAJU NA NEBU?

Niti je moguće iskazati što srca Svetih uživaju u nebu.

a) Svaki od nas želi biti *sretan;* nema toga čovjeka na svijetu, koji bi sebi želio nesreću. A eto Sveci na nebu postigli su svoju sreću, potpunu i za vazda nepromjenljivu sreću, vječno blaženstvo.

b) Svaki od nas želi doznati *istinu;* nema toga čovjeka na svijetu čiji razum po naravi svojoj ne teži k spoznanju

istine. A eto, Sveci na nebu poznaju svu istinu, savršenu, potpunu istinu.

c) Svaki od nas hoće sebi *dobro;* nema toga čovjeka na svijetu koji bi sebi želio zlo. A eto, Sveci su u posjedu najvećeg dobra, savršenog dobra, potpunog dobra. Pa ako se čovjek veseli, kad nađe blago zakopano u njivi, te otide i proda sve što ima i kupi njivu onu; ili ako se čovjek trgovac koji traži dobra bisera, kad nađe jedan dobar biser, toliko obraduje da otide i proda sve što ima i kupi onaj biser: koliko se većma moraju radovati Sveci na nebu, kad su ondje našli najveće blago, najdragocijeniji biser, riznicu svega dobra?

d) Dosta je kazati, da Sveci na nebu imaju Boga, gledaju Ga licem u lice, posjeduju Ga, i time je sve kazano o neizrecivoj radosti srca njihova, o neizrecivom njihovom blaženstvu. Ne pjeva uzalud o toj njihovoj sreći nadahnuti pjesnik David: »Site se od izobilja doma Tvojega, iz potoka sladosti svoje Ti ih pojiš.« (Ps. 35 9).

* * *

Eto, predragi, ovo su ona prava i trajna uživanja Svetih na nebu, od kojih ni jedno, pa ni najmanje, ne bi oni promijenili sa najvećim uživanjem ovoga svijeta. Zato sv. Augustin, veliki crkveni Naučitelj tvrdi: »Tolika je ugodnost vječne svjetlosti da, kad bi se u njoj boravilo i sami jedan dan, već za sami taj dan uživanja zaslužilo bi prezreti sve bezbrojne i najveće zemaljske slasti. Jer nije uzalud rečeno od proroka: »Bolji je jedan dan u dvorovima Tvojim, Gospode, nego tisuću drugih.« (Ps. 83 11).

Što da na ovo kažemo? Mi svеđerno naglasujemo da moramo prezirati zemaljska uživanja, jer su kratkotrajna i nestalna, a da težimo za nebeskima, jer su vječna i stalna. A evo mudri crkveni Naučitelj sv. Augustin veli: Kad bi nebeska uživanja bila vremenita a zemaljska vječna, isplatilo bi se prezreti zemaljska da možemo bar neko doba uživati nebeska. Toliko su ona velika! Koliko većma onda moramo težiti k tim nebeskim uživanjima, kad znamo da su ona i vječna i stalna.

Nasljedujmo na zemlji ugodnike Božje, živimo na zemlji kreposno i sveto, kako su oni živjeli, bilo u nevinosti bilo u pokori, pak ćemo i mi biti dionici njihove slave, radosti i uživanja na nebu. »*Veselite se i radujte se, jer je velika plaća vaša na nebesima*«.

---

2 novembra

Na Mrtvi (Dušni) dan

Kratki govor na groblju

»Pokoj vječni daruj njima, Gospode, i svjetlost vječna svijetlila njima.«

Došli smo i ove godine, predraga braćo, na ovo tužno predvečerje Mrtvoga Dana, u ovo mjesto tuge i smrti.

I dok su nas jutros svečana zvona sa naših zvonika pozivala veselom zvonjavom da dođemo u urešenu crkvu i radujemo se slavi i uživanju Božjih ugodnika na nebu, dotle nas ovo popodne istog dana ta ista zvona svojim tugaljivim zvukom prate na groblje da tu plačemo i suze lijemo nad grobovima svojih milih i dragih pokojnika.

Jer, pod ovim vitkim čempresima; pod ovim sjenatim vrbama, čije se grane tugaljivo spuštaju k zemlji; pod ovim granatim stablima, čije požućelo lišće već je počelo padati na zemlju, pod ovim hladnim mramornim i kamenim pločama, pod ovom crnom, sitnom kišom raskvašenom zemljom: počivaju tjelesa tolikih milih i dragih i nezaboravnih nam osoba.

Eno ondje sinko, u onom grobu, leže kosti tvog dobrog oca, koji te je znojem lica svoga i žuljavim rukama svojim prehranjivao.

Eno ondje kćerce, u onom grobu kosti tvoje mile majke, koja te je rodila, odgojila, mlijekom svojih prsiju dojila!

Eno ondje su, pod onim humkom, kosti vašega dragoga djeteta, oče, majko, koje vas je ljubilo i koje je bilo spravno da vam u svoje doba uzvrati djetinskom ljubavlju za vašu roditeljsku ljubav.

Eno ondje, ženo, ispod one hladne rake, tvoga dobroga muža, koji te je volio i k srcu svojem privijao i za te se brinuo. Eno ondje, čovječe, smrtni ostaci tvoje mile žene, koja ti je ljubavlju uzvraćala i u svemu ti vjerna i dobra bila...

Eno opet ondje crna zemlja pokriva zemne ostatke ljubljenoga brata, ljubljene sestre, s kojima su u roditeljskoj kući, kraj domaćeg ognjišta proveli tolike lijepe i ugodne časove nevinoga djetinstva svoga.

Ondje opet, samo pedalj dalje, grob je dragih rođaka i rodica, prijatelja i prijateljica, dobrotvora i dobročinitelja, susjeda i susjedkinja, s kojima su nas vezivale tijesne veze ljubavi i prijateljstva, dok su bile na svijetu, a kojih ni do danas nismo mogli zaboraviti i nećemo ih zaboraviti do smrti.

Sve mile i drage osobe, kojih nema više!...

Došli smo danas k njima da ih u njihovom vječnom stanu posjetimo, da osvježimo uspomenu na njih, da se s njima malko u duhu porazgovorimo.

I pri šuštanju ovoga požućelog lišća što na jesenskom kišnom povjetarcu polagano pada na zemlju kao da čujemo njihov šapat, šapat naših dragih mrtvih, šapat naših milih roditelja, djece, rođaka, prijatelja. Oni nam šapuću

1 O PROŠLOSTI.

Iznose pred nas slatke uspomene iz onih dana, kad su bili u životu, kad smo živjeli skupa, kad smo tolike ugodne časove zajedno provodili. Krasne, mile uspomene, koje se lako zaboraviti ne mogu!

I mi smo ganuti slušajući taj šapat prošlosti, i mi zato danas resimo grobove naših milih i dragih ljupkim, mirisavim cvijećem, zelenilom i vijencima, rasvijetljujemo ih voštanim ili uljenim svijećama, zalijevamo vrelim suzama iz svojih očiju.

A oni nam iz grobova šapuću

2 O SADAŠNJOSTI.

Govore nam kako im je teško na onome svijetu, jer nisu još postigli svoju zadnju svrhu, nisu još u lijepome raju, nego se zbog nekojih ljudskih pomanjkanja čiste u *čistilišnom ognju.* I zovu nas da im pomognemo, jer oni sami sebi pomoći ne mogu. *»Smilujte se meni, smilujte se meni, bar vi, prijatelji moji«,* djeco moja, braćo moja, vapiju nam oni sa trpećim Jobom.

Zar ćemo se mi oglušiti vapajima njihovim?

Oh ne! Mi ćemo se danas moliti za njih, sv. Mise prikazivati za njih, grobove ćemo njihove svetom vodom škropiti a pobožnošću duše vječni im pokoj od Višnjega zazivati: *»Pokoj vječni daruj njima, Gospode, i svjetlost vječna svijetlila njima!«*

I pri tom ćemo čuti treći njihov šapat, šapat

3 O BUDUĆNOSTI.

Naši dragi s onog svijeta sa sv. Pavlom (I Sol. 4) nas tješe da *ne plačemo kao oni koji nemaju ufanja.* Jer će doći dan kad će sam Gospod na zapovijed i na glas arhanđelov i na znak trublje Božje sići s neba: i koji su umrli u Isukrstu, *uskrsnut će prvi.* Po tom mi, koji živimo, koji ostajemo, *bit ćemo zajedno s njima uzneseni u oblacima ususret Kristu u nebo,* i tako ćemo uvijek biti s Gospodom« i sa svima našim milim dragima, koje danas mrtve oplakujemo u grobu.

Obilazeći danas tugom u srcu njihove grobove *»tješimo se među sobom riječima ovim«.* A pri tom se molimo Svevišnjemu:

Pokoj vječni daruj njima, Gospode i svjetlost vječna svijetlila njima. Amen.

II propovijed na Mrtvi dan

»Sveta je i spasonosna misao moliti se za mrtve.«

Stari rimski pisac Plinije pripovijeda jedan zanimljivi doživljaj grčkog fizičara Demetrija. Kad je ovaj bio jednom u šumi naišao je na jednu jamu, u koju su bili upali

mladunci jedne pantere. Stara pantera obilazila je oko jame iz koje su cvilili njezini mladunci, a koji se odanle sami nisu nikako mogli izbaviti. Prirođenim instinktom brižne majke stara pantera otide na put, koji vodi kroz šumu, i na prvog čovjeka, koji je tuda prošao, skoči, ali ne da ga zadavi, nego da ga nježno uhvati za nogavicu i da ga povuče u šumu prema onoj jami. Čovjek se isprva smrtno preplašio, ali kad je vidio kako ga pantera cvileći vuče za sobom, uputi se bez straha njezinim tragom. Kad ga je pantera dovukla do jame u kojoj su ležali njezini mladunci, stala je jače zavijati i okolo jame obilaziti. Ovaj ju je čovjek razumio: Uzeo je jedno debelo drvo, preko njega se spustio u jamu i redom jednu za drugom iznio je iz jame sve mlade pantere. Iz zahvalnosti otpratila ga je stara pantera sa svima mladima do na kraj šume, da mu se ne bi što zla desilo od druge zvjeradi. Tako stari rimski pisac Plinije.

Da li je ovo istina, ne znam. Ali znam za jednu drugu majku, brižljivu majku, sv. Crkvu katoličku, koja uistinu tuguje i cvili što toliko njezine mrtve djece čami i muči se u dubokoj jami čistilišta, pak pozivlje sve nas žive, da im pomognemo ustati iz te duboke jame. Pozivlje nas na to sv. mati Crkva puno puta preko godine, svakoga dana, a nadasve na današnji dan — *Spomendan svih vjernih mrtvih.* Danas nas osobitim načinom pozivlje sv. mati Crkva, da pomognemo dušama u čistilištu. Ona je ona tužna *Rahela* koja *»oplakuje sinove svoje i neće da se utješi, jer ih nema.«*

Promotrimo:

1) Kako duše u čistilištu trebaju naše pomoći;
2) Kako smo mi dužni im pomoći;
3) Na koji način im možemo pomoći.

I

DUŠE U ČISTILIŠTU TREBAJU NAŠE POMOĆI.

a) Pored raja, koji smo jučer promatrali diveći se slavi Svetih, postoji i *čistilište* gdje se nalaze one duše, koje su određene za raj, ali moraju neko doba u ognjenim mukama ispaštati za svoja pomanjkanja na svijetu.

Carstvo svetih duša u raju sliči velebnom hramu savršene ljepote: trpeće duše iz Čistilišta mogu odletjeti u hram nebeski samo kad se savršeno očiste, kad zasjaju u punini blistave duhovne ljepote, jer je raj Božji — kraljevstvo vječne, božanske harmonije. U Čistilištu se kreše kamenje za hram raja, tamo se čiste duše od malih grijeha dok ih čekić vječne Pravde ne uresi savršenom formom, dok im vatra muka ne sprži i posljednju ljagu, dok ih bol, jer ne vide Gospoda, ne prožeže savršenom ljepotom da dostojno ugledaju lice Vječnoga. Grijeh udaljuje dušu od Boga: biti daleko od Boga — to je najstrašnija muka, bol nepodnosiva. Duše u Čistilištu daleko su od Boga, premda Ga ljube. Stoga neizmjerno trpe, jer Ga ljube vrhunaravnom snagom. Zar je onda čudo da su za te duše i sami hipovi daleko od Boga — dugi kao vjekovi?...

b) Kako strašno mora biti *u dubokoj nizini,* u kakovoj podzemnoj jami, jarugi, tamnici! Kako strašno mora biti onim jadnim rudarima koji kopaju 100 ili 200 ili još više metara ispod zemlje! Kako im, napose, mora biti strašno, kad se gdje u rudniku odroni koji brijeg i zakrči im put k izlasku! Tu su pod zemljom nekoliko stotina metara, a nemaju zraka, nemaju svijetla, nemaju vode, nemaju hrane! I ništa si ne mogu pomoći. Samo im može doći izvanjska pomoć od njihovih drugara rudara, koji su srećom izvan zatrpanog kanala.

Puno teže je stanje duša u čistilištu. I one se nalaze u dubokoj nizini, i njima je zapriječen izlaz iz toga mjesta, a one same sebi ne mogu pomoći. Njihovu muku povećaje saznanje da su baš na domaku svoga cilja, na domaku svoga spasa, pred vratima raja, ali ulaz u nj još im je zatvoren. I kako željno očekuju da im ko pomogne, da ih ko izbavi iz onih dubina i povede u rajske svijetle visine! »Iz dubine vapijem k Tebi, Gospode, Gospode, usliši glas moj!« vapije sa psalmistom svaka pojedina duša čistilišta.

II

MI SMO DUŽNI POMOĆI DUŠAMA U ČISTILIŠTU.

a) Na to nas mora potaknuti u prvome redu pomisao, da se one nalaze u velikoj bijedi, a da *same sebi ne mogu*

nikako pomoći. Zato smo dužni prije pružiti pomoć mrtvima u čistilištu, nego živima na zemlji, jer je pravednije pomoći onim bolesnim siromasima, koji si sami ne mogu pribaviti hrane nego li onima, koji su doduše siromašni, ali su zdravi ter si pomoći mogu. I sam Bog tako postupa, kako razabiremo iz Svetoga Pisma. Kad je prorok Habakuk nosio objed svojim žeteocima, uhvati ga na putu za vlasi anđeo Gospodnji i ponese ga u Babilon u jamu lavsku da tu hranu dade Danijelu, koji je bio bačen u jamu lavsku. Kao da je anđeo htio kazati Habakuku: Puno je potrebnija ta hrana Danijelu, koji u jami lavskoj ne može nikako nabaviti hrane, nego li tvojim žeteocima, koji, doduše, trebaju hrane, ali koji ju mogu i bez tebe dobaviti.

b) Dužni smo pomoći dušama u čistilištu, jer su one *djeca Božja* kao i mi, članovi sv. katoličke Crkve kao i mi, članovi ljudske zajednice kao i mi.

Što više: to su *duše i naših milih i dragih osoba,* s kojima nas vežu tijesne veze rodbinstva i prijateljstva: duše naših *otaca* i *matera,* duše *sinova* i *kćeri, braće* i *sestara, rođaka* i *rodica, prijatelja* i *dobročinitelja.* Zar nije pravo da im u nevolji pomognemo?

Božanski Spasitelj upitao je jednom Židove: »Koji od vas ne bi svojega osla ili vola, da mu padne u zdenac, odmah izvadio u dan subotnji?« (L. 14) Ako čovjek, dakle, ne će pustiti živinče svoje u nevolji, a da mu ne pomogne, koliko teže može pustiti duše svojih milih i dragih, da se muče u čistilišnom ognju?

Juda, sin patrijarha Jakova, lako je nagovorio svoju braću da izvade iz jame Josipa time što ih je potsjetio da je on brat njihov: *»Brat je naš i meso naše«* (Gen. 37).

Tako i ja mislim, predragi, da mi se ne treba puno mučiti da vas nagovorim da pomognete dušama u čistilištu: jer to su braća vaša, sestre vaše, roditelji vaši, djeca vaša, rodbina vaša, *»meso i krv vaša«.*

III

NA KOJI NAČIN MOŽEMO POMOĆI DUŠAMA U ČISTILIŠTU.

A možete im pomoći sasvim lako, bez velike muke, na više načina:

a) U prvom redu *sa sv. Misom.* Dati da se otsluži koja sv. Misa za svoje drage pokojnike, najuspješniji je način da ih se izbavi čistilišnih muka. Jer je vrijednost sv. Mise neizmjerna i presv. Krv Isusova, koja se u sv. Misi žrtvuje nebeskome Ocu kaplje na one duše u čistilištu, za koje se prikazuje sv. Misa i gasi ljuti oganj koji ih muči.

Prehrabri čovjek Juda Makabejac, sakupivši posla dvanaest tisuća drama srebra u Jerusalem, da se prinese žrtva za grijehe poginulih u ratu, misleći dobro i pobožno o uskrsnuću. No žrtva Novoga Zavjeta, — sv. Misa — daleko više može pomoći dušama pokojnika, nego li žrtve Staroga Zavjeta.

Zato je pobožna Monika, sveta majka sv. Augustina, na samrtnoj postelji sa suzama u očima molila djecu svoju: »Pokopajte ovo tijelo gdje hoćete; ne brinite se puno za nj; ali vas to molim, da se pred oltarom Gospodnjim sjećate mene, gdje god budete«.

Zato dobri kršćani nikada nisu propušćali a da ne bi dali da se otsluži jedna ili više sv. Misa za kojega svoga dragoga pokojnika, bilo prigodom njegove smrti, bilo na godišnjicu smrti, bilo o Mrtvom danu, bilo kojom drugom prigodom.

A ako se ne može dati služiti sv. Misa za pokojne, dobro je namijeniti *i samo slušanje sv. Mise,* pak će i to puno koristiti dušama pokojnika.

b) Uz to ne zaboravimo *moliti se za mrtve,* često se moliti. Svaku pobožnu molitvu možemo upraviti Svevišnjemu za naše drage pokojnike; napose psalam *Iz dubina, Gospinu krunicu, Križni put.* Za njih možemo namijeniti *Potpuni Oprost,* koji se danas može dobiti — uz prethodnu Ispovijed i Pričest — u svakoj crkvi onoliko puta koliko puta pohodimo tu crkvu moleći u njoj svakoga puta na nakanu Sv. O. Pape 6 Očenaša, 6 Zdravo Marijo i 6 Slava Ocu.

Molimo se dakle često, a nadasve danas za naše drage mrtve, jer je *»sveta i spasonosna misao moliti se za mrtve, da im se grijesi oproste«,* govori sv. Pismo (II Mak. 12 46).

c) I *razna dobra djela* možemo namijeniti za pomoć dušama u čistilištu, kao post, bdijenje, klečanje, hodočašća, mrtvenja itd.

Za sv. Dominika čita se da se je dnevno bičevao tri puta: jedamput za svoje grijehe; drugi put za grijehe drugih; *treći put za duše u čistilištu.* Ako se mi ne ćemo ni jedamput na dan bičevati, ali zato učinimo druga dobra djela više puta na dan i namijenimo ih za trpeće duše u čistilištu.

d) Nadasve je korisna *dušama u čistilištu milostinja,* koja se u ime njihovo daje siromasima. Sveto Pismo to svjedoči govoreći: »*Milostinja oslobađa od smrti, ona je koja čisti od grijeha i čini da se nađe život vječni.*« (Tob. 12) Otvarajmo dakle ruke svoje ubogima i darivajmo ih koliko po svojem imućstvu možemo, dijeleći milostinju baš u tu svrhu da nam Bog oprosti naše grijehe i grijehe naših dragih pokojnika u čistilištu.

*

* *

Slijedimo dakle, predragi, svetu majku Crkvu, svratimo oči svoje na današnji tužni dan u jamu čistilišnu; promatrajmo duše ondje zatvorene, a koje tako željno čeznu za nebeskom domovinom; prislonimo ljestve, spustimo konope, bacimo granja, pružimo ruke da ih izbavimo. Kad bismo vidjeli gdje gori kuća naših roditelja, braće, rodbine, susjeda, pa i bilo kojeg tuđeg nam čovjeka, sigurno bismo priskočili u pomoć i svašta poduzeli da oganj pogasimo. Jedan bi prislonio ljestve, drugi bi lijevao vodu, treći bi spasavao ukućane, četvrti bi iznosio pokućstvo itd. A koli je strašniji i štetniji oganj čistilišta! Da ga pogasimo uložimo sve svoje sile. Nastojmo da što prije i što više duša izbavimo iz čistilišnih muka i privedemo u rajsku slavu.

Molimo sa sv. Crkvom: »*Pokoj vječni daruj njima, Gospode, i svjetlost vječna svijetlila njima. Amen.*«

---

11 novembra

Sv. Martin Biskup

»*Ako cijelo tvoje tijelo bude svijetlo, bez ijednog tamnog djela, to će sve biti svijetlo, i obasjat ćete kao blijesak munje*«. (L. 11 36)

Čita se u starim knjigama, da su Špartanci, stari junački narod, davali svojoj djeci samo onu hranu, koju bi oni sami vještinom svojom dobili. Roditelji, naime, objesili bi kruh ili meso ili drugo što o jednu gredu, dali bi djetetu malo koplje, pak bi hrana njegova bila ono, što bi on kopljem svojim pogodio. Tako su se mali Špartanci već za rana vježbali u strijeljanju i u junaštvu.

Nešto slično, predragi, čini i Bog s nama. On nam je visoko na nebesima odredio vječnu nagradu, koju moramo mi na svijetu dobiti kopljem dobrih djela. Zato za svega svoga života treba da ciljamo u nebo i nastojimo zadobiti vječno blaženstvo. Nije dostatno da to samo kad i kad radimo, nego sveđerno, kao što su špartanska djeca morala svaki put ciljati i pogađati kopljem onu hranu na visokim gredama, ako su htjeli da je dobiju i da se nasite. Zato ste čuli u današnjem sv. Evanđelju, gdje božanski Učitelj govori: »Ako cijelo tvoje tijelo bude svijetlo, bez ijednog tamnog djela, to će sve biti svijetlo, i obasjat će te bljesak munje«. To znači: Ako se svega svoga života dobro, kreposno vladaš, te umreš bez ikakova teškoga grijeha na duši, obasjat će te svijetlo vječnoga blaženstva na nebesima.

To je doduše teško, ali nije nemoguće. Ta eto vidimo, kako su toliki i toliki sveci to mogli, koji su ipak bili ljudi kao što smo i mi, zašto dakle ne bismo mogli i mi? Pogledajmo napose našega svetoga Zaštitnika Martina, čiji blagdan danas slavimo. On nam u tom pogledu pruža prekrasan primjer. Za njega veli veliki crkveni Naučitelj sv. Bonaventura, da je u svakoj dobi svojega života sveto živio, i to:

1) dok je još bio obični poganski vojnik;

2) još je kreposnije živio kad je postao kršćanski redovnik;

3) a nadasve je savršeno živio kad je postao katolički biskup.

Promotrimo u kratko ovo trostruko razdoblje života sv. Martina na našu duhovnu pobudu.

I

KREPOSNI ŽIVOT SV. MARTINA JOŠ DOK JE BIO OBIČNI VOJNIK.

a) Sv. je Martin ures i dika galske Crkve u 4. stoljeću. Rodio se u Panoniji u gradu Sabariji. Već je rano otišao s roditeljima u Paviju, gdje mu je otac bio vojskovođa. Martin je tada još bio poganin, kao što su i roditelji bili.

b) U gradu Paviji kao i po svoj Italiji bilo je tada kršćana. I kao što su mnogi pogani prigrlili pravu vjeru, tako se je i Martin pomalo zanimao za vjeru. Išao bi s katekumenima da sluša riječ Božju. Ali prije nego što se dao pokrstiti, morade s ocem *na vojsku.* No ni tu, u vojničkom odijelu, nije prestao gajiti i cijeniti ono, što je netom upoznao. Molio se i činio je djela milosrđa. Poznato je ovo njegovo herojsko djelo, što ga je kao vojnik i katekumen učinio jednom siromahu u Amienu usred ciče zime. Kad ga je naime taj siromah zamolio za milostinju, sv. Martin prereže mačem svoj plašt i pruži ga njemu. U istoj noći ukaže mu se Isus, okružen anđelima, zaogrnut onim komadom plašta te mu reče: »Ovim me je plaštem zaogrnuo katekumen Martin«.

To je sv. Martina tako ohrabrilo, da je odmah zaželio postati Kristovim vojnikom. I pokrsti se.

II

SVETI ŽIVOT SV. MARTINA KAD JE POSTAO KRŠĆANIN I REDOVNIK.

Pođe u Poitiers, da postane učenikom sv. Hilarija. Ovaj ga uputi u kršćansku znanost. Naskoro je primio po svojoj želji niže svećeničke redove. Međutim je otišao kući u domovinu, da još jednom vidi svoje roditelje, ali glavna mu je svrha bila, da ih predobije za kršćansku vjeru. Majku i rođake je predobio, ali oca nije mogao skloniti. I povrati se sv. biskupu Hilariju, kojemu je bio u svemu pri ruci. Sv. Martin nije bio s time zadovoljan. Odlučio je, da se posve posveti Bogu. To je i sv. Hilarije opazio. Zato mu pokloni komad zemljišta u blizini grada i sv. Martin sagradi na njemu *samostan* po imenu Liguge, koji je jedan od najstarijih francuskih samostana. Tu je provodio Bogu ugodne dane. Posvuda se raširio glas o svecu Martinu, koji samo dobro čini. Stvarao je čudesa. Mrtvace je uskrisivao.

III

SAVRŠENI ŽIVOT SVETOG BISKUPA.

a) Sv. Martin je mislio u samoći živjeti, ali Bog je ljudima otkrio njegovo boravište. Sav ga je narod u Tours-u godine 371. izabrao za svoga biskupa. Ni kao biskup nije sv. Martin prestao sa svojim strogim redovničkim životom. Stanovao je izvan grada u jednoj ćeliji. I tude se oko njega okupio lijepi broj učenika. Iz ovoga je mjesta, koje je kasnije prozvano opatija Marmontier, proizašlo mnogo biskupa.

b) Kao biskup obišao je sv. Martin mnoge krajeve i svugdje je s velikim uspjehom propovijedao.

c) Kadgod bi ušao u koju crkvu, uzdrhtao bi od uzbuđenja. I kad su ga pitali za uzrok, odgovorio je: »Kako da ne drhćem, kada dolazim pred svoga kralja i suca?« Nikada ne bi u crkvi sjedio ili stajao ili koju nepotrebnu riječ izustio. Toliko je poštovanje iskazivao Presv. Olt. Sakramentu.

d) Neumorno je sv. Martin radio na tome, da istrijebi još preostale poganske hramove. Njegova se riječ duboko usjekla u dušu naroda tako, da ga mnogi nijesu mogli prežaliti ni poslije njegove sv. smrti.

e) Bilo je sv. Martinu 84 godine, kada je zaželio da pođe s ovoga svijeta u nebeski svijet. Zaista, on oboli i reče svojim učenicima, da će naskoro umrijeti. Velika žalost obuzme sve učenike i sav narod. Njihov biskup da umre? Nijesu mogli vjerovati. Ko će njega moći uopće naslijediti? No dosta je radio dobri sv. Martin. Neka drugi zauzme njegovo mjesto. Kada mu je došao posljednji čas, primio je sv. Martin otajstva umirućih i zapovjedio učenicima, da pospu pod pepelom. Oni to učiniše. Sv. Martin legne na to i tako je do-

čekao smrt. Još ga je jednom htio nečastivi uznemiriti, ali umirući otrese se na njega i reče mu: »Nosi se odatle, izjelico, sa mnom nećeš imati dijela!« S ovim se riječima rastao s ovoga svijeta i pohrlio u onaj neizmjerni svijet, gdje je vječno cvijeće i proljeće.

To, eto, predragi, u kratkim potezima život današnjega Sveca.

Treba li da vam išta pridodam? Život sv. Martina najrječitije vam govori. On vas pozivlje da ga slijedite u krepostima, pak će i vas, kao i njega, nakon smrti obasjati svijetlo vječnoga blaženstva. Amen.

---

19 novembra

Sv. Elizabeta Turinska

»Ljupkost je prijevarna i ljepota tašta: žena koja se boji Gospoda zaslužuje pohvalu.«
Priče Sal. 31 30

Mnogo puta čuje se u društvu govoriti proti ženama: da su ovakove, da su onakove. Ne rijetko i mi svećenici s oltara prikoravamo žene. I ne bez razloga. Bilo je vazda a ima, nažalost, i danas nevaljalih žena, koje su uzrok mnogome zlu u društvu. Dosta je spomenuti prvu ženu Evu, od koje je proteklo sve zlo na svijetu.

Ali, budimo pravedni. Nisu sve žene zločeste. Ima i među njima dobrih, plemenitih, čestitih, svetih. Pače, ako ćemo pravo govoriti bilo je vazda, a ima još i danas na svijetu više dobrih žena nego dobrih muškaraca. Ne zove uzalud sv. Crkva žene »pobožnim ženskim spolom«. Mnogo puta crkve bi naše bile prazne, da ih ne napunjaju žene; puno bi više zla bilo na svijetu, da nema plemenitih dobrih žena, koje to spriječavaju. To su one vrijedne žene, koje su znale i koje znadu da je »ljupkost prijevarna i da je ljepota tašta«; žene koje su cijenile i cijene duševne vrednote, žene koje su se bojale i koje se boje Boga, pak zato zaslužuju prema riječima Svetoga Pisma — svaku pohvalu.

Jedna od takovih vrijednih žena jest i ona koju danas na oltarima slavimo, slavna sv. Elizabeta grofica Turinska.

Život je njezin uzor ljubavi Boga i bližnjega, pokorničkoga duha, odricanja i samozataje. Kako je postupala sa svojim nježnim tijelom — slična u tom Serafskom Ocu — tomu se laglje možemo diviti i čuditi, nego li nasljedovati.

Godine 1885 Papa Leo XIII. proglasio ju je zaštitnicom njemačkh žena i djevojaka. Nijemci je drže najvećom njemačkom ženom. Rodila se doduše u Madžarskoj, ali je već od svoje četvrte godine boravila u Njemačkoj, gdje su je odgajali, da bude suprugom vladajućega grofa Türingena. Po svojoj udaji pripada Njemačkoj. Pa i majka joj je Njemkinja grofica Andechs. Nijemci se ponose s njom i s pravom.

No Elizabeta ne pripada samo Nijemcima. Time što je pokroviteljica Trećoredica sv. Franje, pripada cijelom katoličkom svijetu, jer Trećoredaca ima na čitavoj zemlji. Njen duh treba da što jače zavlada dušama Trećoredica, a po njima čitavim društvom ljudskim. Jer duh Elizabetin duh je Trećega Reda, duh je Franjin, duh je Evanđelja.

Ova velika žena za rana je uvidjela da je ljupkost prijevarna i ljepota tašta, pak se zato bojala Boga svega svoga života, i to:

1) u djevojaštvu svojem;
2) u ženidbenom staležu;
3) u udovičkom stanju.

I

SV. ELIZABETA BOJI SE BOGA U DJEVOJAŠTVU SVOJEM.

a) Sv. Elizabeta kćerka je ugarsko-hrvatskoga kralja Andrije II. Rođena je g. 1207 u kraljevskim dvorima u Budimu. Na krštenju joj nadjenuše ime Elizabeta, što na našem jezika znači *»miljenica Božja«*. Ona se pokazala dostojna svog lijepog imena. Već u ranoj mladosti postade ona miljenica Božja.

b) Kao mlada djevojka puna je duboke *pobožnosti, čedna* je i *nevina,* prava samaritanka u ljubavi k bližnjemu, velika junakinja u snašanju nevolja.

c) Jednoć je vidjela u nekom samostanu kako časne sestre mole iz psaltira pobožne psalme, čine znakove sv. Križa, razne naklone, a na koncu, kad izlaze iz kora, kleknu i pobožno poljube crkveni pod. Poslije bi i ona često uzela u ruke psaltir i, premda ga još nije znala moliti, jer joj je bilo istom 5 godina, stavila bi ga pred sebe kao da bi molití htjela. Činila bi pred njim znakove sv. Križa i naklone, a kadgod bi ulazila i izlazila iz crkve kleknula bi, te bi i ona poput časnih sestrica pobožno poljubila crkveni pod. Kad ne bi mogla u crkvu, jer je ona bila zatvorena, tada bi od velike pobožnosti poljubila ključanicu.

d) I u *igri i zabavi* mislila bi sv. Elizabeta na dragoga Boga. Često bi sv. Elizabeta svoje suigračice odvela na groblje ili u crkvu, gdje bi ona predmolila. Nju bi osobito veselilo, kad bi učila koju novu molitvu. Kad bi morala uveče u krevet, ne bi prije legla spavati, dok nije svršila svoje molitvice. Elizabeta ni usred najljepše igre nije zaboravila na Boga. Upravo kad bi bila rajraspoloženija za igru, iznenada bi prekinula igru i kazala: Za ljubav Božju neću više igrati. Kad bi igrala kolo, jer druge plesove uopće nije htjela plesati, nakon jednog zaokreta rekla bi: ovaj ples je dostatan za ovaj svijet, ostalo ću u ime Isusovo ispustiti. To su opet druge ruže iz života Sv. Elizabete!

e) Moda. Što je moda? Moda je uvijek nepostojana, promjenljiva i hirovita. Moda je jedna napast više na svijetu. Moda je ugađanje svijetu i sjetilima. Po odijelu pozna se tašta Evina kći. Po odijelu pozna se i Marijino dijete.

U odijevanju rese sliku sv. Elizabete upravo mirisave ruže kreposti sv. čistoće. Elizabeta daje katol. djevojkama lijep primjer, kako trebaju da preziru taštinu u odijevanju. U nedjelje i blagdane nije htjela da nosi rukavice, što je tada bilo u modi. Ako je već morala nositi kakav nakit, stavila bi ga na sebe istom poslije službe Božje. Ostale pak nakite, koliko bi mogla, nastojala bi ih ukloniti sa svog tijela. Tako je činila već kao dijete. Lijepo svoje lice krila bi koprenom.

f) Njezin životopisac pripovijeda karakterističan događaj. Bilo je to upravo na blagdan uznesenja Bl. Dj. Marije. Stara kneginja, punica Elizabetina, inače otmjena i moderna dama, reče Agnezi i Elizabeti, da se obuku u samet, a na glavu da stave svoje zlatne krune. One su pošle na svečanu službu Božju u Eizenach. U crkvi su imale svoja klecala naprotiv jednog velikog križa. Elizabeta pogledavši na sliku umirućega Spasitelja, skine zlatnu krunu sa svoje glave, položi je na klupu i baci se na pod, gdje se moljaše duboko naklonjena. Oholu kneginju je to vrlo ražestilo, te dovikne Elizabeti: Gospojice, hoćete li nešto nova uvesti? Ne možete li vi stajati, klečati, sjedjeti kao i mi ostali? Vi se ponašate kao neuzgojeno dijete. Zar vam je kruna preteška? Elizabeta se uspravi i reče mirno i ponizno: Draga gospođo, ne zamjerite mi! Pogledajte ovaj žalosni lik Kristov! Teško mi je, da ja kao bijedni stvor osvanem pred mojim Bogom i Spasiteljem sa zlatnom krunom na glavi, dok on kao Kralj svijeta i zemlje okrunjen trnovom krunom iz ljubavi prema meni visi na Križu. Rekavši to, nakloni se i udari u gorki plač ne zbog uvredljivih riječi kneginje već zbog muke Kristove.

Njezin ogrtač, koga je držala pred očima, postao je mokar od pobožnih suza, toliko bisera blistajućih se u zlatnim zrakama najčišćeg Božjeg bića!

II

SV. ELIZABETA SE BOJI BOGA U ŽENIDBENOM STALEŽU.

a) U ženidbenom staležu pokazala je ona prema svom suprugu nepokolebivu *vjernost i ljubav*. Ništa nije poduzimala bez znanja svog muža. Nju su resile krasne kreposti ženidbenog staleža. Njezin suprug Ludvig obožavao je njezine vrline i dao joj potpunu slobodu, da u svim stvarima radi prema sklonostima svog pobožnog srca. Elizabeta je izrabila tu slobodu na najplemenitiji način. Ona se revno posvetila molitvi i razmatranju, te je i noću običavala ustajati, da se uzmogne mirno i nesmetano moliti. Vrijeme, koje joj je preostalo od staleških dužnosti, posvetila ga je djelima ljubavi prema bližnjemu. Prela bi vunu, šila odijela za siromake i dvorila ih.

b) Iz dopadnosti prema svome mužu nosila je istina u svečanim zgodama kneževske haljine i nakit primjeren svo-

me staležu; ali je pod njima nosila pokorničko odijelo i vježbala se samoodricanju.

c) Mlada kneginja poput majke svim silama *brine se za siromake, bolesne, bijedne i potlačene.* Za vrijeme velikog glada godine 1224—5., a u otsutnosti svoga muža, otvorila je kneževske žitnice i razdijelila sav dohodak siromasima. Činovnicima i služinčadi pričinila se darežljivost gospodarice prekomjerna i stanu mrmljati. Kad se knez Ludvig vratio sa svog putovanja, tužiše ju zbog toga. Sam Ludvig odbio je njihove tužbe kao neosnovane i pohvalio njezinu samaritansku ljubav. Ona bijaše živo utjelovljenje ljubavi na zemlji.

d) Kad su u Njemačkoj Franjevci počeli širiti *Treći red sv. Franje,* prva se u nj upisala plemenita grofica i ostala do smrti u njemu vršeći zdušno sva trećoredska pravila.

III

SV. ELIZABETA BOJI SE BOGA U UDOVIŠTVU SVOJEM.

a) Ovakav je život provodila sv. Elizabeta do skrajnosti. I onda kad joj ljubljeni muž mladi grof Ljudevit poginuo u križarskoj vojni, kad je ostala udovica sa nejakom djecom, zapuštena od svakoga.

b) Protjerana sa Wartburga, skinula je sa sebe kneževske haljine i živjela u potleušici, gdje se je uzdržavala ručnim radom. Kad su je odaslanici njezina oca kralja Andrije, našli ovakovu u ovakvim prilikama, zgrozili su se, da jedna kraljevna ovako živi, i htjeli su je povesti sa sobom, na dvor njezina oca. Ona im odgovori: »Neću da svoje siromaštvo dadem za kraljevstvo moga oca«. Vjerna, možda najvjernija učenica Franjina u Trećem Redu, ona je kao nitko drugi mogla da ponovi njegove riječi: »Bog moj i sve moje!« Tu leži ono, što nam čini razumljivim njezin herojski krepostan život.

Promatramo li njezin život sa stajališta, da je pripadala Trećemu Redu, čiji se duh u prvom redu sastoji u ljubavi, pokori, preziranju zemaljskih stvari, onda istom razumije-

mo pravo, kako je sveta ova kneginja bila anđeo ljubavi, milosrđa i prezira svijeta.

Duh Trećega Reda vladao je njome.

*

Evo, franjevačke Trećoredice, vaše svete Zaštitnice. Evo vam prekrasni uzor, koji treba da nasljedujete!

Evo svima vama, kršćanske djevojke, žene, majke i udovice, u životu sv. Elizabete, svijetli primjer savršenog kršćanskog življenja. Evo vam jake pobude da se otresete taštine i želje za dopadljivošću ljudima, te da nastojite kako ćete ugoditi Bogu svome, Njega se bojeći i Njegove zapovijedi vršeći te na to i druge, napose svoje ukućane, svoga muža i djecu, potičući. Jer je *»ljupkost prijevarna i ljepota tašta; žena koja se boji Gospoda zaslužuje pohvalu«.*

---

25 novembra

Sv. Katarina Djev. i Muč.

»Ovo je mudra Djevica i jedna od broja razboritih«.
Antif ad Laudes.

Ovako punim pravom možemo uskliknuti sa sv. Crkvom, kad se zagledamo u život današnje slavne svetice poznate i štovane od davnih vremena po čitavome svijetu. Sv. Katarina uistinu je bila mudra Djevica, koja je uvidjela taštinu dobara ovoga svijeta, pak se u Isusa zaljubila, za Njega samo živjela, za Njega i umrla te od Njega vječnom slavom okrunjena na nebesima. Bila je jedna od broja razboritih Djevica, koja je uljanik svoje duše napunila ulja dobrih djela, pa kad je došao božanski Zaručnik, našao ju je pripravnu i poveo ju u rajske dvore na vječnu svadbu.

Sv. Katarina je bila:

1) čista Djevica;
2) mudra Djevica;
3) hrabra Djevica.

Obilan i ugodan predmet za razmatranje na dan ove naše sv. Zaštitnice.

I

ČISTA DJEVICA.

1 a) Sv. Katarina rodila se svršetkom trećega vijeka po Isusu u *Ciliciji*, gdje joj je otac Kostantin bio kralj Cilicije, a majka Sabinela također odličnoga roda.

b) Bila je odgojena u egipatskom gradu *Aleksandriji*, koja je tada slovila kao jedan od najučenijih gradova s glasovitom školom i s glasovitom knjižnicom, koju je još Ptolomej (prije Krista) ustanovio. Tu je mlada kraljevna kroz malo godina mnogo naučila.

c) Bila je isprva *poganka*, rođena od poganskih roditelja, a ljepotica na glasu. Imala je u sebi dosta ženske taštine, ali joj je duša bila čista i već tada izbjegavala je sve što bi moglo povrijediti čistoću njezine duše i njezina tijela. Oko nje se počeše okupljati prosci iz najodličnijih obitelji, ali ona ih je u svojoj gordosti sve odbijala. Ponosno je uvijek pitala: »Je li taj mudar i lijep, kao što sam ja?«

d) Božja je Providnost namjeri na pustinjaka Ananiju, koji joj je počeo govoriti o *Zaručniku, koji bi njoj najbolje pristao*. Katarina zaželi da vidi tog mladića, o čijoj je ljepoti i mudrosti starac toliko govorio. Nije ni slutila da se radi o božanskom Zaručniku — *Isusu*. Kad Ga je slijedeće noći u viđenju ugledala toliko ju obuze Njegova ljepota, da Mu je svečano izjavila da neće drugoga Zaručnika nego samo Njega. Sutradan odmah dade se krstiti. Poslije krštenja ukaza joj se opet božanski Zaručnik i obdari ju tajanstvenim zaručničkim *prstenom*. Ovaj nam prizor prikazuju mnogobrojne slike glasovitih slika, kao što su Coreggio, Rubens, Ticijan, Lippi i drugi.

e) Od tada je Katarina bila *sva Isusova*. Nikakva zemaljska želja nije zaokupljavala njezinu čistu dušu: ta je duša sva pripadala samo božanskom Zaručniku Isusu.

2. Kao takova sv. Katarina je uzor i zaštitnica kršćanskih djevojaka, posebno onih koje sav svoj život služe Isusu u potpunoj čistoći. I grčko ime Katarina na našem jeziku znači *čista*.

O kad bismo imali puno ovakovih Katica, ovakovih čistih djevojaka! O da bi sv. Katarinu nasljedovala u čistoći današnja naša mladež muška i ženska! Da bismo ju svi mi nasljedovali, u bilo kojem se staležu nalazili, svaki prema okolnostima u kojima živi! Svima nama Isus treba da bude Zaručnik naše duše i mi da Mu služimo u čistoći srca. *»Blaženi čista srca, jer će oni Boga gledati«.*

II

MUDRA DJEVICA.

1 a) Djevici je bilo 18 godina, kad je car Maksimin naredio, da svi njegovi podložnici žrtvuju na čast bogovima, a u zahvalu za careve pobjede. Uz to je još posebno naredio, da se smrću kazne kršćani, koji ne bi htjeli žrtvovati rimskim bogovima. Nekoji su kršćani, slabi u vjeri, i žrtvovali, što je sv. Katarinu silno boljelo. Zato se ohrabri znakom sv. križa i pođe ravno k caru te ga oštro prekori, što muči one, koji priznavaju jedino spasonosnu vjeru. Njezina pojava, njezin rod, a još više *mudrost* njezinih riječi učiniše, da je car nije potjerao i kaznio smrću već i dalje slušao. I mudra djevica stade caru potanko razlagati neosnovanost poganske vjere i iznašati razloge i dokaze, da je jedan jedini pravi Bog, koji nas je stvorio i otkupio. Razlaganje je djevice bilo tako mudro, da bi joj car bio dao pravo, da je bio i malo pripravljen i voljan da prihvati kršćansku vjeru. Ali to nije htio, zato joj nije ni odgovarao, već je otpusti.

b) Sram ga je ipak bilo što ga je mlada djevojka tako postidjela, zato naruči svim *svojim mudracima*, da pobiju i obrate Katarinu. Oko 50 se je filozofa skupilo na carev poziv, ali kad su doznali, da im je za suparnika dana neiskusna djevojka, stanu mrmljati, uvjereni da bi i jedan njihov učenik bio dovoljan da je nadvlada. Careva se je zapovijed ipak morala da izvrši i pred velikim mnoštvom započne rasprava.

c) Bog, koji je obećao da će On kad bude trebalo za svoje vjernike govoriti tako je potkrijepio Katarininu prirodnu i od Njega još posebno ulivenu mudrost, da je ona znala odgovoriti na sva pitanja svih filozofa i pobiti sve

njihove doskočice i spletke. Naprotiv, ona je njima stavljala tako mudre upite i iznosila tako duboke dokaze, da se nijesu usudili protiviti. Osobito im je lijepo pomoću novoplatonske filozofije, koju je dobro poznavala, rastumačila mogućnost i po tome opravdanost Utjelovljenja Sina Božjega.

d) Filozofi ipak još nijesu stali. Što nijesu mogli skupa, u svojoj oholosti su mislili da će postići *svaki pojedini*. Zato se jedan za drugim izredaše u raspravi sa sveticom. A ona svakoga po redu pobije, tako da su se na koncu svi skupa priznavali nemoćni pred ovom kršćanskom djevicom. Još više. Pomognuti od Božje milosti priznaše, da je jedino kršćanska vjera prava i mnogi od njih još istog dana podniješe mučeničku smrt. Žalostila ih je samo misao, da nijesu kršteni, ali bodrila ih je Katarina, da će u svojoj krvi biti kršteni, što je i posve tačno, jer nas kršćanski nauk uči, da osim krštenja vode ima i krštenje želje te krštenje krvi (po kojima su se na pr. i nevina djeca spasila).

2 Zbog te svoje mudrosti sv. Katarina je odabrana za *Zaštitnicu kršćanskih filozofa*, i uopće kršćanskih učenjaka. I naša sveučilišna crkva u Zagrebu posvećena je ovoj Svetici.

Učimo se i mi od nje pravoj mudrosti: a ta se sastoji u poznavanju Boga i vršenju Njegovih zapovijedi. Budimo uvjereni da je samo naša kršćanska katolička vjera istinita i da izvan nje nema istine ni spasenja. Držimo to na pameti u današnje doba, kad toliki ustaju protiv kršćanske vjere i katoličke Crkve.

III

HRABRA DJEVICA.

1 a) Dok su se oni mudraci i mnogi drugi na umna razlaganja mudre Djevice obratili od poganstva na kršćanstvo, dotle je bezbožni car Maksimin bio izvan sebe od bijesa videći se osramoćen od jedne slabe djevojčice. Razljućen dade uhvatiti Katarinu i *baci je u tamnicu* te joj za 11 dana nije dao nikakva jela. Ali Bog se za nju brinuo, po golubici je Katarini slao sve što joj trebalo. Tu nastupaju dvije nove osobe u svetičinu životopisu. U tamnici je pohodi carica Konstancija i carev prvi vojskovođa Porfirije. Kad su ušli, ćelija je bila sva rasvijetljena od nekog neobičnog svjetla. Sva zanesena stade im Katarina tumačiti kršćansku vjeru i pomoću Božjom kroz kratko ih vrijeme tako oduševi, da su se oba, carica i vojskovođa, pred carem priznali kao kršćani, na što ih car osudi na smrt, a s njima i 200 kućnih vojnika, koji su Porfirija slijedili.

b) Car još jednom pokuša *nagovorom*. Ponudi Katarini da preuzme mjesto carice. Ali na zemlji nije bilo stvari, koju bi se Katarina i samo usudila usporediti s Božanskim Zaručnikom. Nije bijesu preostalo nego mučenje. Neki opak čovjek predloži caru, da muči Katarinu na posebnoj spravi od *četiri kola, koja su bila puna oštrih, dugih čavala i britkih noževa* i okrećala su se jedan prema drugome. Car veseo tako odredi, ali Katarina dođe do te sprave, prekriži je, a ona se razleti u sto komada na sve strane i poubija mnoge pogane, koji su okolo stajali i već se radovali okrutnoj smrti Katarine. Kod izgradnje tog kotača sudjelovali su razni zanatlije, pak su radi toga u srednjem vijeku raznovrsni zanatlije izabrali sv. Katarinu za svoju pokroviteljicu. Lijepo kršćansko bratsko umnih i ručnih radnika, koji svi istu sveticu štuju kao svoju zaštitnicu.

d) Poslije svega toga, car zapovjedi, da *joj mačem odrube glavu*. Katarina je vidjela, da je sada čeka smrt. Sva radosna pomoli se Zaručniku, da je čim prije uzme k sebi, a neka ne dopusti ni da njezino tijelo ostane u poganskim rukama. I doista, duša joj odleti u nebo a mrtvo joj tijelo anđeli ponesoše na brdo Sinaj.

2 *Hrabrost* ove svete Djevice, čiji blagdan danas slavimo, neka nam bude poticalom, da i mi u svojoj vjeri budemo postojani, da budemo spravni za nju štogod i žrtvovati; da zbog možebitnih neugodnosti bilo unutrnjih bilo vanjskih nikada ne propustimo vršenje kršćanskih dužnosti. Tako ćemo — po riječima današnje crkvene molitve — zaslugama i zagovorom naše Zaštitnice sv. Katarine Djevice i Mučenice doći do nebeske gore, koja je Krist, a gdje sv. Katarina sa svima Božjim ugodnicima uživa vječnu slavu. Amen.

6 decembra

Sv. Nikola Biskup

»Blago onome slugi, kojega, kad dođe Gospodar njegov, nađe da tako radi!« (Mt. 24 46)

Božanski Učitelj govorio je jednom učenicima svojim: *»Bdijte, jer ne znate, u koji će čas doći gospodar vaš.* A to znajte, kad bi znao domaćin, u kojiće čas doći lupež, bdio bi zaista i ne bi pustio potkopati kuću svoju. Zato i vi budite pripravni, jer u čas koji neznate doći će Sin čovječanski... *Blago onome slugi, kojega, kad dođe gospodar njegov, nađe da tako radi.«* Uistinu vam govorim: postavit će ga nad svim imanjem svojim.« (Mt. 24 42-47).

Ove riječi božanskog Učitelja, upravljene su, predragi, ne samo Apostolima, nego i svima nama, a upućuju nas, da na ovom svijetu budemo vazda *budni* u duhovnom pogledu, da vazda sveto živimo, eda tako budemo sveđer pripravni na dolazak Gospodnji, na čas kad će nas On k sebi pozvati.

Svetac, kojega danas slavimo, slavni *sv. Nikola* biskup Mire, opće štovani svetac na istoku i na zapadu kršćanstva od davnih vremena sve do sada, tako je radio zato ga je i Bog na zemlji proslavio mnogobrojnim čudesima, kako to Crkva ističe u današnjoj misnoj molitvi, a na nebesima okrunio ga vječnom slavom. Njega *mornari i putnici* slave kao svoga nebeskoga Zaštitnika; a svi smo mi *putnici* na ovoj zemlji, svi smo mi mornari posred uzburkanog mora ovoga svijeta, pak nam ovaj svetac svojim primjerom kaže, kako imamo putovati ovom zemljom, brodariti ovim morem, da dopremo sigurno do svoje prave vječne domovine, da sretno stignemo u luku vječnoga spasenja.

Promotrimo:

1) kako je sv. Nikola bdio nad samim sobom;
2) kako je bdio nad povjerenim dušama;
3) kako ga je Bog radi toga proslavio.

I

KAKO JE SV. NIKOLA BDIO NAD SAMIM SOBOM.

1 *»Bdijte, jer ne znate, u koji će čas doći gospodar vaš«.* Tako božanski Učitelj. Ove riječi lebdile su kroz cio život pred očima našega sveca, te je on budno bdio nad samim sobom, pazeći da ništa ne uradi što ne bi bilo u skladu sa sv. voljom Božjom.

a) Rodio se sv. Nikola u gradu Patari, u maloj Aziji. Roditelji su dugo vremena bili bez poroda i mnogo su molili, dok su ga isprosili od Boga. Ime mu nadjenuše po stricu biskupu, kojemu je zatim dječak služio u crkvi.

b) Još mlad ostade sirota bez roditelja. Nije naslijedio samo njihovo imanje već i njihovu bogoljubnost i dobrotu. Zato je sve svoje imanje razdijelio siromasima. U svakoj je bijedi i nevolji pomagao.

c) Uvijek je pazio da ne počini ništa zla, ništa grešna; zato je, još od malih nogu držao u velikoj *strogosti svoja sjetila;* postio je tri puta sedmično, izbjegavao je svjetske zabave, dugo se molio Bogu, krotio svoje tijelo raznim odricanjem i trapljenjem.

d) Pazio je i na to da ne propusti učiniti dobro, gdje je samo mogao. Čujte ovaj događaj: neki je siromašan otac imao *tri kćeri za udaju,* ali bez miraza nije mogao da ih udade, pa namisli da ih dade na nepošten život samo da dođu do novca. Kad je Nikola doznao za ovo, po noći baci nesretnom ocu kroz prozor punu kesu novaca. Tako druge i treće noći, da je mogao otac lako pošteno udati sve tri kćeri. Zato sv. Nikolu obično i slikaju sa tri kese ili tri zlatne jabuke. A možda je baš ovaj događaj dao povod za nikolinjske darove, tim više što u nekim krajevima i stavljaju djeci darove na Nikolinje.

2 Tako i mi, predragi, treba da *bdijemo nad samim sobom:*

a) nad svojim *sjetilima: očima,* da ne gledamo ništa zla; *ušima,* da ne slušamo rđave govore; *nogama i rukama* da ne počinimo ništa grešna;

b) treba da bdijemo nad svojim *nagnućima*, da nikada ne pomislimo i ne zaželimo što grešna i nedopuštena;

c) a naprotiv da nastojimo *vršiti Božje i crkvene zapovijedi* i u svemu ugađati svetoj Božjoj volji. Na taj način mi ćemo uistinu bditi, kako to od nas traži bož. Učitelj.

II

SV. NIKOLA BDIO JE NAD POVJERENIM DUŠAMA.

1 a) Sv. Nikola hodočastio je u Svetu Zemlju, da se na Isusovu grobu pomoli. Kasnije je po Božjem nadahnuću došao u grad Miru. Tu je bio upravo umro biskup te se sastaše okolni biskupi da izaberu novoga. Bog ih opomene, da izaberu onoga, koji sutradan prvi dođe u crkvu. Kako je sv. Nikola uvijek dolazio prvi u crkvu, tako je i tog dana došao, a oni ga uhvatiše i posvetiše za biskupa.

b) I bio je doista biskup po srcu Božjem: pobožan, uzdržljiv, budan, darežljiv, gostoljubiv, u opominjanju blag, u karanju oštar.

c) Spas povjerenih mu duša bila je glavna njegova briga. Zato nije štedio sebe samo da pogane u biskupiji privede na pravu vjeru, grešnika obrati, kreposne utvrdi u dobru. Malo je davao sna svojim očima, malo počinka svome tijelu radeći neumorno u duhovnoj pastvi na slavu Božju i na spasenje duša.

d) A pohađao je utamničene i bolesne, pomagao siromasima, branio udove i sirote; svakomu je bio otac i dobrotvor.

e) *Propovijedao je riječ Božju*, nastojao u zgodno vrijeme i u nevrijeme, da zalutale privede u Kristov ovčinjak; opominjao je, zaklinjao, karao sa svom strpljivošću i naukom.

f) Bdio je, sve podnosio, činio djelo Evanđeliste, vršio savjesno pastirsku službu svoju.

2 *Roditelji, i vi svi pretpostavljeni*, učite se od sv. biskupa Nikole, kako morate bditi nad djecom svojom, nad svojim slugama, podložnicima. Učite se kako ih morate odvraćati od zla a upućivati na dobro.

»*Bdijte*, reći ću vam sa sv. Pavlom, *kao oni koji ćete odgovarati za duše vaše djece, za duše vaših podložnika*« (Žid. 13 17).

III

KAKO JE BOG PROSLAVIO SV. NIKOLU.

1 a) Na svetačkoj bi kruni sv. Nikole manjkao najljepši biser, da nije trpio za Isusa. Pod cesarom je Dioklecijanom bio uhvaćen i radi neustrašivog ispovijedanja sv. vjere bičevan i bačen u tamnicu. Kad je car Konstantin dao Crkvi slobodu, pusti i sv. Nikolu, koji se vrati u svoju Miru i umre blaženom smrću. Na smrtnoj je postelji, kao i Isus na križu, molio 30. psalam: »U Tebe se, Gospode, uzdam« do riječi: »U ruke Tvoje predajem duh svoj«. Umirući je vidio anđele, kako mu idu ususret. Preminuo je 6. prosinca 327. Sveto je njegovo tijelo kasnije bilo preneseno u talijanski grad Bari, gdje se i dandanas velikom časti štuje.

Bog mu je dao moć tvoriti čudesa, te je poradi mnogobrojnih čudesa bio prozvan *»Čudotvorac«*.

b) Nikola je hodočastio u sv. zemlju, da se na Isusovom grobu pomoli. Putem ih uhvati veliko nevrijeme te su svi mislili, da će se utopiti. Nikola klekne, pomoli se Bogu pa se more odmah umiri. Tako je više puta za života i po smrti pomogao mornarima na uzburkanoj morskoj pučini, pa ga mornari i svi putnici štuju kao svoga zaštitnika. Po našem je primorju mnogo kapela, brodova i bratovština njemu posvećenih.

c) Kad je bio ređen za biskupa, protisne se kroz svijet neka žena noseći u naručju dijete koje bijaše palo u vatru i cijelo se opeklo. Sv. biskup ga prekriži, a dijete se digne zdravo i čitavo.

d) Kasnije je oživio tri mladića, što ih je neki opaki čovjek bio sasjekao na komadiće.

e) Drugi put je slično učinio na dvojici dječaka, što su ih razbojnici bili napali i ubili. Bit će baš ta svečeva ljubav prema mladeži učinila da ga dobra djeca smatraju za svoga prijatelja i nagraditelja.

f) Njega su i neznabošci u pomoć prizivali. Tako je jednom car Konstantin 3 časnika krivo osudio na smrt.

Oni se uteku u molitvama sv. Nikoli i on ih od smrti oslobodi.

g) I druga mnoga čudesa učinio je ovaj veliki Čudotvorac, tako da sv. Ivan Damašenski veli, da ih ima više nego zvijezda na nebu, više nego pijeska na obali morskoj.

2 To nas, predragi, potiče na pouzdanje u zagovor ovog velikoga sveca. Molimo ga da nas na ovom zemaljskom putu, na uzburkanim valovima ovoga svijeta on sačuva od svakoga zla duše i tijela, te nas sretno dovede u luku vječnoga spasenja. Amen.

---

13 decembra

Sv. Lucija Djevica i Muč.

»Ova je krasna među kćerima jeruzalemskim«.
Antif. na Laudama.

Uistinu je krasna i slavna današnja svetica, sv. Lucija Djev. i Mučenica, zaštitnica od bolesti očiju. Krasna tijela još krasnije duše, slavna u povijesti kršćanstva, štovana od naroda te joj se u čast podižu brojne crkve velike i male, zazivana od mnogobrojnih svojih štovatelja tečajem punih šesnaest stoljeća.

O njoj možemo kazati da je ona kao vitka plemenita palma zasađena kraj bistrog izvora. Okruživalo ju trnje i dračje i gušilo ju, ali je ona svejedno ponosno rasla, obavila se zelenim lišćem, zakitila miomirisnim cvijećem. Navalile su na nju oluje, ali je skršit ne mogaše; došli zlobni ljudi sa sjekirom u ruci, posjekoše ponosne grane, ali deblo ostade i baci nove mladice.

Ona je bila sva Isusova, prava, vjerna Njegova Zaručnica.

1) Za Njega je živjela;
2) za Njega je trpjela;
3) za Njega je umrla.

I

SV. LUCIJA ŽIVI ZA ISUSA.

1 a) Već za djetinstva svoga *udarila je stazom kreposti* i nije ju zapustila do smrti. Ugledav svijetlo Božje na čarobnom žalu čarobne Sicilije — u trećem vijeku po Isusu — zadivila je nebo i zemlju čarobnošću svojih vrlina; po rodu plemenita, daleko plemenitija bijaše po svetosti; bogastvom moguća, puno bijaše bogatija dobrotvornim djelima. U Sirakusi, gradu oholosti, razuzdanosti, raskoša, gdje se mislilo, da biti kreposnim znači biti nesretnim, ona sama neporočnošću života zasluži i da je dobri hvale i da je zli ne smjedoše klevetati. Ono što je sv. Jeronim kazao uznoseć sv. Paulu, možemo mi potpunim pravom kazati i o našoj svetici: »Kao što predragocijeni biser sjaje među mnogim dragim kamenjem, i kao što sunčana svjetlost zastire i mrači plamičak zvijezda, tako ona svojom krepošću nadvisi vrline i ugled svih kolikih, i bi najmanja među svima, da od sviju bude veća. A koliko se više ponizivala, toliko je Isukrst više uzvisivao. Krijaše se, a ne bijaše nepoznata. Kloneći se slave, zasluživaše slavu, koja kao osjen ide za krepošću i dok napušta one, koji hlepe za njom, sama približava se onima, koji za nju ne haju.«

b) U njezinoj mlađanoj duši upalila se *iskra žarke ljubavi;* upalio ju sam nebeski Zaručnik, Isukrst. Onaj koga Lucija svojim Zaručnikom odabrala, kome svoje srce zavjetovala: Lucija je tu iskru potpirivala čestim mišljenjem na Isusa, čestom molitvom, čestim činjenjem dobrih djela, pa se ta iskra prometnula u plamen, u oganj, u pravi požar, kojega nijedne vode ne mogoše ugasiti. Ta pogledajte oči te čiste djevice kako se put neba podižu a iz njih otsjeva otsjev pobožnosti; pogledajte njezino srce kako silno kuca, a kuca jedino za Isusa; zavirite u dubinu njezine nevine duše, da vidite kako se ta duša znade vinuti na lakim krilima svojih misli u rajske vedrine, da traži Onoga, koga na zemlji ne može naći, a našavši Ga, da se Njime zadrži neko doba u rajskom zanesenju.

c) Pravo govoreć nalazila Ga je i na zemlji: *u Svetohraništu,* u onoj maloj čestici posvećenog kruha, koji je toli

željno blagovala, i pred kojom je tolike satove provodila, ćuteći pri tom neizrecive slasti; nalazila Ga je u siromasima, koje je darivala jelom, odjećom i novcem, znajuć da to čini istome Isusu, koji je kazao: »Što učiniste jednome od ove moje najmanje braće meni učiniste.«

II

SV. LUCIJA TRPI ZA ISUSA.

Rasla je tako mlada Lucija u ljubavi prema svom božanskom Zaručniku s dana na dan i nije bilo toga što bi ju moglo odvratiti od ljubavi Isusove. I nije bila Isusu vjerna samo dok je u mirnoći sprovodila svoje dane, pod blagim roditeljskim okriljem, u obilju svakog dobra; već i onda, kad ju Višnji raznim križevima pohodio; onim križevima, koje On više puta šalje da prokuša miljenike, kao što se zlato u vatri kuša.

a) *Prvi put* osjetila je Lucija gorčinu života, kad joj ljubljeni otac *pao ispod ubojitog oružja* bojak bijuć na dalekom istoku sa barbarskim narodima. Bio je to teški udarac za tankoćutnu kćer. Ostade ona s materom svojom bez muške glave, bez krepke potpore, kao dvije otsječene grane. No krepost nadvlada žalost i obe se dale više nego prije na milosna djela, da i po taj način pomognu duši ljubljenog pokojnika. Imanje prebogatog slavnog i plemenitog doma, blizu svekoliko se na siromahe potrošilo.

b) Prva rana tekar zacijelila, a već se pojavila *druga. Nemila bolest* zaskoči milu joj majku, prijeteći smrću. Ko da iskaže zabrinutost Lucijinu, tugu, koja je zaokupila njeno srce? Svako je srestvo upotrebila, da ju uščuva u životu. Čuvši, da se po zagovoru sv. mučenice *Agate* događaju razna čudesa, ode sa bolesnom majkom u grad Kataniju, da se na grobu čudotvorne svetice pomoli i isprosi zdravlje bolesnoj majci.

c) Koli je dirljiv morao biti prizor motriti ovu svetu djevicu, gdje se moli i suze prolijeva na grobu druge djevice! Agata je već na drugome svijetu, ali joj je uspomena ovdje na zemlji još svježa bila: Lucija je dolje na zemlji, ali joj je ime već zabilježeno u knjizi života, gore na nebesima; Agata je okrunjena dvostrukim vijencem djevičanstva i mučeništva: istu dvostruku krunu pripravljaju nježne anđeoske ruke, da ju jednoć Luciji na glavu polože; Agata dijeli razne milosti onima, koji ju u pomoć zazivlju, Lucija, koja sad u Agate milost ozdravljenja za majku prosi, dijeliti će jednoć drugima iste milosti, pače već je sada toliko Bogu omilila svojim kreposnim življenjem, da i sama u svoje ime može svojoj majci zdravlje od Boga isprositi. To joj je kazala ista sv. Agata, kad joj se prikazala dok je Lucija na Agatinom grobu sanjala. »Lucijo mila sestrice, slatko je zborila Agata, i čestita Božja djevice, zašto od mene tražiš što i ti sama možeš dati svojoj majci? Mila i draga Bogu, jer si mu svoje djevojaštvo zavjetovala i jer si spravna krvlju zapečatit svoju vjernost prama Njemu. Raduj se i veseli, jer te čeka velika nagrada na nebesima i slava na zemlji; i kako se Katan sa mnom diči, tako će se tobom Sirakuza dičiti.«

d) I diči se njome ne samo Sirakuza, nego i sva Sicilija i cijela Italija i svekoliko Kršćanstvo, jer je Lucija jedna od rijetkih djevica, koja *i sred najveće oluje znala sačuvati ljer djevičanstva i vjernosti Isusu.* Neki plemić imenom Afronije pokuša ju za sebe dobiti, ali uzalud: na njegove opetovane molbe i prijetnje čista djevica sve istu mu kazala: Cjelovito srce podala sam nebeskome Zaručniku Isusu; drugog srca nemam da čovjeka ljubim.« Paskazije, poglavar i sudac u gradu Sirakuzi naređuje djevici, da popusti Afroniju, pače zapovijeda joj, da se Isusa odreče, a hrabra zaručnica Isusova čudi se kako joj Paskazije takova šta i svjetovati, a kamoli zapovjedati smije. Nastaje duga borba. S jedne strane mi vidimo nadutog rimskog činovnika, koji je vičan gledati kako ga se ropski sluša, a s druge strane nježnu djevicu, kojoj na licu čitaš umiljatost i priprostitost. Paskazije nagovara djevicu umiljatim riječima, da se odreče Krista, Lucija isto tako lijepim riječima nagovara Paskazija da se on odrekne krivih bogova. Paskazije nalaže djevici, da žrtvuje bogovima, djevica proglasuje te bogove lažnima, nevrijednim štovanja. Paskazijev prvašnji mir pretvara se u zlovolju, u mrkost, u srdžbu, u gnjev, što prosta djevica ne mari za njegove zapovijedi: a djevica ostaje kroz sve vrije-

me spokojna i nepromjenljiva slijedeći i nadalje lijepim riječima, da poganskog suca za Isusa predobije.

e) Besramni sudac zapovjedi svojim momcima da svetu djevicu na *sramotno mjesto povedu.* Djevojci protrne srce u grudima: nije se bojala nikakovih, ali se bojala pa i prisiljenog obeščašćenja svoga tijela. I zato je u duši svojoj upravila toplu molbu svom nebeskom Zaručniku, da ju sačuva u napasti. I sačuvao ju je, uprav na čudesni način. Jer kad sluge pritrčaše k Luciji, da ju pograbe i odvedu gle! ona je nepomična poput čvrste litice. Uzalud sva naprezanja snažnih momaka: ne mogaše je ni pedalj s mjesta maknuti. Misli Paskazije, da sluge iz samilosti neće da vode nježnu djevicu pa ljutit ko ris stade ih grdit, prijetiti im, bičevima ih šibati: al opet sve zaludu. Doveo volove, svezao djevicu, i nagnao živine, da ju oni pomaknu, al ni to ne pomaže: pukla užeta, volovi se razbjegli a djevica ostala nepomična: kao nepomična hridina morska uza sav bijes morskih valova. Paskazije, da poludi od bijesa. »Vještica je ta djevojka, stade vikati što ga grlo nosilo; brzo ju opkolite suhim granjem, smolom i vrelim uljem, pa sve to zapalite, da vidimo, što će joj pomoći njezine čarolije!« Bezumni suče! misliš, da su čarolije, a ne vidiš li ruku Svevišnjega, koja ne da, da se ruka ljudska djevice dotakne, niti da ju oganj sprži? I tako je sv. djevica i posred onog golemog plamena Boga slavila i hvale Mu uzdavala, poput triju neozleđenih mladića u zažarenoj babilonskoj peći: »Blagosiljam, klicala je, slavim Te i hvalim Te, Oče Gospodina mojega Isukrsta, jer je po Sinu Tvome, Zaručniku mome, ugašen silni oganj, što se oko mene podigao.«

III

SV. LUCIJA UMIRE ZA ISUSA.

a) Dok sveta djevica Bogu hvale uzdavala a narod se čudom čudio tome nečuvenom čudu; bezbožni Paskazije usnice grizao od ljutine, što se njegova zlobna namjera izvršiti ne može. I mjesto da u tom upoznade prst Božji, kao što ga bjehu priznali vračari egipatski, kad su Mojsije i Aron pred njima čudesa činili, Paskazije bijaše kao oholi faraon, kome srce otvrdnulo, te smišljao nove muke kojima da iskali svoj bijes na slaboj djevojci. Upotrebio je razna grozna mučila, i skršio je njezino tijelo, jer je to Bog pripustio i jer Ga je Lucija molila želeći čim prije doći k svome božanskome Zaručniku, no nije skršio zlobnik čistu dušu čiste djevice, koja je ostala do zadnjeg časa sjedinjena s tijelom nesavladiva.

b) Nakon svakojakog mučenja, kojeg se grozota opisat ne da, u svom bjesnilu ne znajuć silnik što da radi, zapovjedi, da joj se *mačem probode grlo.* Topla krv, rumena potekla je potokom iz čistog tijela vrle mučenice, snaga ju počela ostavljati, kucaj srca slabiti, ali je svijest još jaka, usta su Krista slavila, a kršćanima ovdje na zemlji proricala propast poganskog rimskog orla i pobjedu križa svetoga. U tako veselom raspoloženju sveta mučenica izdahnu i njezina djevičanska duša poškropljena mučeničkom krvlju vinu se u rajske dvore, gdje ju raskriljenih ruku dočekao božanski Zaručnik, da ju ovjenča vijencem vječne slave. Dogodilo se to na 13 Prosinca g. 305. poslije Is. rođenja.

c) Dođoše kršćani da prikupe ostatke svetog Lucijinog tijela i da ga pobožno sahrane. Pristupiše k tijelu svete mučenice; kad gle čuda! Dirljivi, a ujedno dražesni prizor pružao se njihovim očima. Pred sobom vide djevojačko tijelo sve iznakaženo od glave do pete, puno uboja, modrica, rana, vide unaokolo komade otrgnute od trupla; vide glavu razmrskanu, kose iščupane, lice izrovano: ali *oči;* oh! oči te vrle mučenice zasjale pred njima kao da je Lucija jošter u životu: sjajile se onim žarom, kojim se sjaju oči nevinog djeteta, što u svojoj bezazlenosti ljubopitno pilji po svijetu; sa njih se odrazivao žar onog ognja ljubavi, što je buktio u mlađanim djevojačkim grudima: te oči Lucijine kazale su, da je Lucija bila ono, što njezino ime kaže: luč, koja se ne gasi; svijetlo, o kome je naš bož. Spasitelj kazao: »Da svijetli svijetlo vaše pred ljudima, da vide ljudi vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima«. Kazale su te sjajne Lucijine oči, da je svjetiljka njezina života bila vazda puna uljem dobrih djela, te je po tom poput onih 5 mudrih evanđ. djevica bila spravna na dolazak nebeskog Zaručnika i od Njega primljena u pirnu kuću. Kazale su te sjajne Lucijine oči još i to, da je Lucija *obraniteljica od bolesti*

očiju, i da se svatko može njoj potpunim pouzdanjem u toj bolesti uteći.

*

* *

Utičimo se i mi, predragi, ovoj slavnoj Kristovoj Mučenici. Molimo ju da nas sačuva od svake bolesti očiju, da nam tjelesni vid bude čist i nepomućen, ali ju pri tom molimo i da naš *duševni vid* — sv. vjera — bude u nama svedđer živa, spojena s dobrim djelima, te po taj način budemo jednom dostojni gledati i uživati sa sv. Lucijom na nebesima našega Boga, u čemu će biti naše blaženstvo po sve vijeke. Amen.

---

12 marta

Sv. Grgur Papa

»Bio je velik po imenu svome, prevelik na spasenje odabranih«. (Crkv. 46 1)

Svetac koga danas slavimo kao svog nebeskog Zaštitnika, dobio je u povijesti Crkve naziv *Veliki*. Sv. Grgur uistinu je bio:

1 Veliki Papa,
2 veliki Naučitelj,
3 veliki svetac.

I

Veliki Papa

I a) Sv. Grgur živio je u šestom vijeku u vječnom gradu Rimu. Bio je senatorskog roda a dobro odgojen i poučen u svakovrsnom zvanju te se već u tridesetoj godini dobi svoje pope na čast carskoga namjesnika u Rimu.

b) No čast ga nije zaslijepila niti ga je bogatstvo zanjelo. On se odrekao visoke službe zemaljskoga kralja, da u tišini samostana služi vječnome i besmrtnome Kralju neba i zemlje. Veliko imanje porazdijeli među siromahe i crkve, te k tomu sagradi brojne manastire.

c) Sklonivši se u samostan posvetio se posvema službi Božjoj, baveći se molitvom, postom i čitanjem svetih knjiga.

d) Ali svetost njegova života nije ostala svijetu sakrivena. Bio je od pape Benedikta I imenovan đakonom sv. Rimske Crkve, a od njegovog nasljednika pape Pelagija II, poslanikom papinim u Carigradu. Obje službe izvršio je na veliku korist Crkve.

e) Iza smrti pape Pelagija II jednodušno je bio sv. Grgur izabran Papom, usprkos njegovu nećkanju. Bio se skrio u jednu pećinu kraj Rima samo da ne bude prisiljen primiti se papinstva, ali ga pronađu po svijetlu koje se svijetlilo nad njegovim skrovištem, te ga odvedu u Rim i posade na papinski prijestol.

f) Kao Papa učinio je puno dobra Crkvi Kristovoj. Priveo je Longobarde k vjeri katoličkoj, ugušio vjerske smutnje donatista u Africi, pomirio raskolnike Gote sa Crkvom, očistio kršćanstvo od mnogih zlih poroka, poslao vjerovjesnike u tada još pogansku Englesku, koja bi obraćena na pravu vjeru.

II

Veliki Naučitelj

a) Premda je sv. Grgur bio mnogo opterećen poslovima visoke papinske službe, držao je sa svim tim za dužnost svoju da sam propovijeda narodu riječ Božju.

b) Napisao je mnogo spisa koji se još sada broje među ponajbolje u kršćanskoj književnosti. Ona velika knjiga, iz koje mi svećenici svakoga dana čitamo sv. Misu — Misal — u glavnom je djelo sv. Grgura.

c) Popravio je također pjevanje u crkvi, pa se sadašnje crkveno pjevanje po njemu zove *Gregorijansko*.

d) Na njega se mogu punim pravom primjeniti riječi božanske Mudrosti: »Zaželjeh i bi mi dan razum; zavapih i dođe u me *duh mudrosti*«. (Mudr. 7).

III

Veliki svetac

Pored toga bio je ovaj veliki Papa također i veliki svetac. Spomenimo, napose, ove njegove kreposti:

a) bio je prožet *ljubavlju prema Bogu,* te je samo slavu Božju imao pred očima u svemu svome radu, Bogu se dugo ponizno i pobožno molio, za Njega mnogo radio.

b) Nikoga nije mrzio, pa ni inovjerce, nego je sve *ljubio ljubavlju Kristovom,* imajući svagda pred očima da je ljubav znak pravog kršćanstva. Jednom biskupu, koji se bio pokazao strog prema Židovima, sv. Papa je pisao: »Takove koji ne pripadaju vjeri kršćanskoj treba blagošću, dobrotom, opominjanjem, i nagovaranjem dovesti k jedinstvu vjere, da ne budu prijetnjom i strahom uplašeni, koje bi ljepota evanđelja mogla dozvati k vjeri.«

c) Vidjeli smo već njegovu duboku *poniznost,* kad se ustručavao primiti papinsko dostojanstvo. Vidjeli smo također njegovo veliko *milosrđe prema siromasima,* kojima je razdijelio sve svoje bogato imanje. I cijeloga svoga života bio je u duši ponizan, a koliko se brinuo za siromahe vidi se najbolje iz toga, što su ga u Rimu nazvali *»majkom siromaha«.* Po tisuću siromaha dobivalo je od njega na početku svakoga mjeseca hrane; svaki dan se jelo na kolima pošiljalo siromašnim bolesnicima i starcima. Otkupivao je zarobljenike i biskupima je pisao da prodadu i sveto posuđe da otkupe zarobljenike ili pomognu siromahe. Podigao je na mnogim mjestima za siročad kuće i za siromahe škole — stvar nečuvena prije njega.

*

* *

Eto takav je bio — u najkraćim potezima — ovaj vjerni sluga Božji, koga je Gospod pozvao s ovoga svijeta k sebi da ga nagradi, danas 12 marta god. 604.

Život sv. Grgura jest uistinu kao ona svjetlost, o kojoj govori božanski Učitelj: *»Neka svijetli svjetlost vaša pred ljudima: da vide vaša dobra djela i proslave Oca vašega koji je na nebesima.«* (Mt. 5).

Gledajmo, predragi, ova dobra djela, ove divne kreposti našega sv. Zaštitnika, pak ga nastojmo u tom nasljedovati da time proslavimo Oca našega koji je na nebesima te i mi jednoć k Njemu dođemo na vječno uživanje. Amen.

27 marta

Sv. Rupert Biskup

»Gospodaru! predao si mi pet talenata, evo još sam pet dobio s njima.« (Mt. 25 20)

Svetac koga danas slavimo, sv. Rupert Biskup, Apostol je Bavarske i negdašnje vojvodine Salzburške. Obje te zemlje priveo je on iz tame poganstva na svijetlo kršćanstva, pak ga zato one zemlje slave kao svog osobitog nebeskog Zaštitnika. A slave ga i nekoje župe u našoj Sloveniji, u koje je možda također doprlo svijetlo sv. vjere baš zaslugom ovog svetog biskupa.

On je bio od roda franačkih kraljeva, a živio je u šestom vijeku po Isusu. Zbog svoje bogoljubnosti i učenosti bio je postavljen za biskupa u Wormsu (u Njemačkoj), gdje je uspješno djelovao na širenju prave vjere.

Pozvan od vojvode bavarskoga Teodona, otide sa nekoliko svećenika u Bavarsku, koja je još bila većinom poganska i u kojoj su vladali barbarski običaji. Sv. Rupert neumorno je u toj zemlji propovijedao vjeru Kristovu, obarao idole, sagrađivao crkve, poučavao narod u zakonu Gospodnjemu te krstio mnoge tisuće. Slično je uradio i u Salzburškoj vojvodini. A i za vremenitu sreću naroda učinio je sv. Rupert u tim zemljama mnogo: utemeljio je škole, sagradio puteve, popravio ceste i otvorio bogate rudnike od soli.

Bog mu je unaprijed objavio dan smrti, na koju se on pobožno pripravio. Bilo je to na današnji dan 27 marta god. 623. One godine taj je dan padao Uskrs. Sv. biskup je pobožno služio sv. Misu, okrepio se presv. Tijelom Kristovim, braću ljubeznim riječima utješio, pak onda predao Bogu čistu dušu.

Sv. Rupert je uistinu bio onaj vjerni sluga kome je Bog dao pet talenata a on svojim trudom stekao drugih pet, te je mogao radosno doći pred lice višnjega Suca govoreći Mu: »Gospodaru! Predao si mi pet talenata, evo još sam pet dobio s njima.« Promotrimo:

1 kako je sv. Rupert korisno upotrebio dane mu darove;
2 kako je zato od Boga uzvišen;
3 kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

PRIPOMENA: Izradbu vidi među općim propovijedima na dane Svetaca: na blagdan jednog sv. Biskupa.

---

21 aprila

Sv. Anselmo Biskup Naučitelj

»Dobro, slugo dobri i vjerni! budući da si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti: uđi u veselje gospodara svoga«. (Mt. 25 23)

Ove utješljive riječi sigurno je čuo sv. Anselmo Biskup i Naučitelj Crkve, kad je na današnji dan, 21 aprila, god. 1109, u sedamdeset i šestoj godini starosti stupio pred lice Božje.

Bio je on uistinu dobri i vjerni sluga Božji, koji je svega svoga života samo za Boga živio, za Njega radio. Glavno polje njegovoga rada bila Engleska, gdje je bio nadbiskupom u Kanterburgu. Tadašnji engleski kralj Vilim II bio je silnik ne štujući ničijih prava pa ni crkvenih, te je sveti nadbiskup puno muke imao da obrani prava Crkve i da utvrdi vjeru u narodu. Ali dugovječnom borbom i patnjom izvojšti slobodu i samostalnost katoličkoj Crkvi u Engleskoj, te istrijebi razne nepodopštine i zla koja su se bila uvriježila u narodu engleskomu.

Premda je sv. Anselmo provodio život veoma radljiv i borben, sa svim tim je mnogo razmišljao o najznatnijim istinama kršćanskoga mudroznanstva i bogoslovlja te o tome napisao više knjiga, koje će vazda davati svjedočanstvo o njegovom bistrom i dubokom umu a koje su mu zaslužile časno ime: Crkveni Naučitelj.

Pored toga živio je sveto i pobožno. Tijelo je svoje tako morio da je od dugoga bdijenja i posta često obolio. Ipak je, ne štedeći sebe, gledao svakome drugome da bude u pomoći. O njemu jedan pisac piše: »Anselmo je bio zdravima otac a bolesnima majka; pače zdravima i bolesnima otac i majka ujedno.«

Svaki časak vremena nastojao je dobro upotrebiti: danju bi savjete davao, poučavao, nadgledao i druge poslove svojega zvanja svršavao, a noću bi se Bogu molio, učio ili pisao. Spavat bi išao tek po polnoći, pače kadšto bi ga i bijela zora zatekla kod posla.

Eto takav je vjerni sluga Božji bio naš nebeski Zaštitnik sv. Anselmo čiji blagdan danas slavimo.

Na našu duhovnu pouku i korist promotrimo:

1 kako je sv. Anselmo korisno upotrebio dane mu darove;

2 kako je zato od Boga uzvišen;

3 kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

PRIPOMENA: Izradbu vidi niže među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to na blagdan jednog sv. Biskupa

---

17 maja

Paškal Bajlonski

»Meni je život Isukrst«. (Fil. 1 21)

Sv. Paškal Bajlonski ili kako ga naš narod obično na zivlje sv. Paško, na osobiti je način euharistijski svetac. — Kao što se svaki svetac uz sve kreposti odlikuje u kojoj osobitoj, tako je pobožnost prema presvetoj Euharistiji osobita odlika sv. Paška. Ovu mu je odliku priznalo i vrhovno poglavarstvo Crkve, kad ga je sv. Otac Papa Lav XIII. posebnim pismom od 28. studenoga 1897. imenovao nebeskim zaštitnikom euharistijskih kongresa kao i svih euharistijskih udruženja, što postoje ili će u buduće postojati.

Sav život današnjega sveca bio je usredotočen oko euharistijskog Isusa, tako da je i on mogao punim pravom klicati sa sv. Pavlom: *»Meni je život Isukrst.«*

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo u kratko:

1 euharistijski život sv. Paškala u svijetu;
2 euharistijski život sv. Paškala u samostanu;
3 kako bi trebalo da i mi živimo euharistijskim životom.

I

Euharistijski život sv. Paškala u svijetu

a) Sv. Paškal sin je siromašnih roditelja, poljodjelaca Martina Bajlon i Izabele. Rodio se u 16 vijeku u Španjolskoj.

b) Dok je još malen bio svetotajstveni Spasitelj zaokupio je svu njegovu dušu i on je želio da bude što duže u blizini svetohraništa. Ovo ga je pritezalo poput magneta i on je na stepenicama oltara počeo da se sve više i više usavršuje u duhovnom pogledu tako da je kašnje dopro do visokog stupnja savršenosti i svetosti.

c) Jedne nedjelje njegova majka odnese po prviput svoje dijete u crkvu. Mali je neprestano gledao na oltar. Na podizanje dijete kao u nekom zanosu pruži ruke k oltaru.

d) Jednog dana roditelji opaze da djeteta nema kod kuće. Zabrinuti stali ga svuda tražiti. Nađoše ga napokon u crkvi, na stepenicama oltara, kamo je više vučeći se došao, jer još nije mogao dobro ni hodati. — Ovo se je sada više puta ponovilo.

e) Jer su roditelji Paškini bili siromašni, poslali su malog Paška da pase ovce. Svakoga bi sada jutra izveo Paško svoje ovce na pašu i tamo ostao s njima sve do navečer. Preko dana nastojao bi se približiti cesti i kad bi ugledao koje otmjenije čeljade gdje prolazi potrčao bi k njemu i zamolio ga da mu pročita nekoliko riječi iz Malog oficija Bl. Gospe što je svеđer nosio sobom. Na ovaj način naučio je raspoznavati slova, odnosno čitati, a kašnje i pisati.

Podalje od sela bila je *crkvica* na brežuljku. Ovamo bi on najrađe potjerao svoje stado. Ova je crkvica postala ko središte njegovog duševnog života. Tu bi se molio. A i kad bi se udaljio uvijek se penjao na brežuljke samo da može vidjeti svoju dragu crkvicu.

O kako bi lijepo bilo, kad bi i naše majke vodile svoju još malahnu djecu u crkvu, kao što je to činila dobra Izabela, majka današnjega Sveca. O koliko bi za našu djecu korisnije bilo, kad bi se kupili oko crkve, oko oltara, kao što je to mladi Paško činio, mjesto da se klatare ulicama!

II

Euharistijski život sv. Paškala u samostanu

a) Da može biti bliže svetotajstvenom Isusu mladi Paškal je vruće želio da postane redovnikom. To je i postigao. Stupio je u *franjevački red*, koji se već tada odlikovao brojnim svetim redovnicima. A on je bio ko preodređen za ovako sveti i uzvišeni život. Već kroz prve dane svog života u samostanu on je oćutio svu sreću svoga koraka. Uživao je udišući zrak svetosti sa najviših vrhunaca idealnog samostanskog života. U svom zanosu zahvaljivao je Bogu, koji je upravio njegove korake ovamo. Neprestani smiješak na njegovim usnama odavao je njegovo zadovoljstvo i radost.

b) U novom životu sve ga je zanosilo i podizalo k Bogu. Ovi utisci nijesu istina rijetki kod onih koji stupaju u samostan ali ono što je rijetko da malo njih ustraje u započetom zanosu. S mnogima biva kao s ognjem od slame, koji plane da se ugasi. S Paškom nije bilo tako.

c) Ushit i zanos, što ga je oćutio prvi dan, kad se je zaodjenuo haljinom sv. Franje, nije dolazio na manje već je prigodice i rastao što je bolje upoznavao stalež u koji je stupio. Bio je u svetoj kući usred koje je stajalo Svetohranište, pa drugo na svijetu nije mu ništa trebalo. On je bio sretan. Čitave satove dana i noći probdio bi u klanjanju pred oltarom.

d) Kod svoje molitve znao bi se Paško zanijeti tako da nije ni zamjećivao poodmaklo doba, ni ništa što se oko njega zbiva. Braća bi ga pustili u miru znajući da su to časovi kad je on u najtjesnijoj vezi s Bogom. — Kod molitve višeputa bi se i zanio u zanešenju.

e) Svakoga jutra Paško bi služio po više svetih Misa pobožnošću koja je i druge poticala na nasljedovanje. Svakoga bi se jutra i pričestio i mnogi su dolazili u crkvu samo da vide njega kako stupa k stolu Gospodnjemu.

f) Kad bi Paško bio prost od posla i sam tad bi se svim žarom podao svojoj pobožnosti. U poslu također nije zaboravljao na Boga, pače mu je duša bila u neprestanoj vezi s Bogom. Kao kad je bio pastir pjevao bi po cijeli dan razne nabožne pjesmice tako je to radio i u samostanu kod sva-

koga posla. A imao je još uvijek uza se i svoju staru kitaru, s kojom bi od prigode do prigode pratio svoje pjevanje.

g) Više bi puta prekopavao zemlju u vrtu, sav znojan na suncu, on ni tada ne bi prestao pjevati, pozivajući i sunce i vrućinu i male i velike biline oko sebe da š njime hvale Gospoda!

h) *U sjeni* presv. Euharistije Paškal je provodio sve dane svojega života i napredovao od dana do dana u svetosti.

i) *Preminuo je* na Duhove god. 1592, u 52 godini života baš kad je zvonilo u crkvi na podizanje preko svečane sv. Mise. Bila mu je to nagrada za njegovu veliku pobožnost prema presv. Euharistiji.

j) Pa i *po smrti* još je jednom očevidno na čudesni način pokazao svoje duboko štovanje prema svetotajstvenom Spasitelju. Dok je još ležao mrtav na odru u crkvi, kad se je preko sv. Mise davalo zvončićem znak na podizanje presv. Hostije, prisutni u crkvi mogli su sa začuđenjem gledati kako je mrtav Paškal otvorio oči i upro ih u sv. Hostiju. Kad je pak svećenik spustio Hostiju na oltar, oči su mu se polako zatvorile. Ali, začudo! Kad se kalež sa presv. Krvi podignuo, svetac je opet otvorio oči, gledao kalež i onda ih opet zatvorio kad je svršilo podizanje!

III

Živimo i mi euharistijskim životom

Draga braćo!

a) Kako je milo i drago svakome čovjeku *domaće ognjište!* Već su mu i stari narodi iskazivali veliku pažnju i štovanje. Oko njega se za hladnih dana ukućani kupe, da ih svojim žarom grije da se od leda ne smrznu. Bez njega bi u kući bilo ledeno, pusto, prazno, mrtvo i tamno. Ognjište daje kući toplotu, svjetlost, život, potpunost.

b) Što je ognjište u običnom životu, to je, predragi, u duhovnom životu presv. *Euharistija.* To je ognjište moćno da nebeskim žarom rastopi i najledenija srca. To ognjište raspiruje u srcima kršćana ljubav, koja sve žrtvuje, podnosi sve križeve, čini herojska djela apostolata, lije mučeničku krv, — sve iz gorljive ljubavi prema onoj žarkoj Ljubavi, što dopire iz Svetohraništa.

c) O blago svima onima, koji se približuju euharistijskome Spasitelju. Blago, stoput blago, svima onima dušama, koje poput današnjeg sveca Paška žive euharistijskim životom!

---

20 maja

Sv. Bernardin Sijenski

»Još dijete bio sam razuman i dobio sam dobru dušu«. (Mudr. 8 19)

Jedna dobra, čista, nevina, nježna duša, otvorena na sve izlijeve serafske ljubavi, to je duša sv. Brnardina Sienskoga. Sv. Antonin nadbiskup fiorentinski ovako o njemu govori: »Pokazala se u naše dane milost Boga, Spasitelja našega, u Njegovom slugi Brnardinu. Po dobroti Oca milosrđa, Brnardin je zasjao kao nova zvijezda; on je prosinuo najljepšom svjetlosti božanskih dobara, sipajući na guste tmine pokvarenog vijeka svijetle zrake svoga svetoga života i svoje nauke.«

Bio je naš svetac:

1 čista duša i veliki Marijin štovatelj;

2 veliki propovjednik i promicatelj štovanja Imena Isusova;

3 savršeni uzor svetoga života.

I

Čista duša i štovatelj Marijin

1. a) Rodio se sv. Brnardin na rođendan Bl. Gospe, 8. rujna 1380. u Massa Carrari u Toskani iz ugledne sijenske obitelji. Zarana su se počele Bernardinu razvijati klice kreposti. Osobito je rado slušao propovijedi i onda ih ponavljao pred svojim drugovima, u znak svog budućeg zvanja. Osim toga je još od djetinstva osjećao posebnu ljubav prema bližnjemu, osobito siromahu.

b) Više nauke svršio je u sveučilištu u Sijeni. Među tadašnjim đacima sijenske univerze znalo je doći do ružnih razgovora. Bernardin ih nije mogao da sluša. Zato su njegovi drugovi pazili na svoje razgovore te i malo nepristojne prekidali s riječima: »Šutimo, evo Bernardina!«

c) Gojio je duboku pobožnost prema Bl. Djevici Mariji. Još je malen bio kad je počeo da svake subote posti na čast Bl. Gospi i to je uvijek vjerno obdržavao, a presv. Djevica mu zato uzvraćala milostima. On se svakog dana svraćao u kapelu kod jednih gradskih vratiju i tu dugo klečao i molio pred *Marijinom slikom.*

d) Kao mladić upisao se u bratovštinu Bl. Gospe, čiji su članovi posluživali bolesnike u gradskoj bolnici. Kašnje je — želeći se posvema Bogu posvetiti i živjeti savršenijim životom — stupio u franjevački red. A i to je učinio pod okriljem svoje nebeske majke. Na Marijin rođendan g. 1402 obukao je franjevačko ruho na sebe, a na isti Marijin blagdan tri godine kašnje prikazao je Bogu prvu sv. Misu.

e) Sam veliki štovatelj Marijin nastojao je svakom zgodom da i druge potakne na pobožnost prema nebeskoj Majci. U tu svrhu često je propovijedao o Blaženoj Gospi ističući kolika je korist za nas od štovanja moguće Majke Božje.

2. Kamo sreće, predragi, kad bismo svi mi poslušali glas ovoga Marijinog miljenika. Kamo sreće kad bismo što većma štovali, ljubili, zazivali našu milu nebesku Majku! Pobožnost prema njoj, po kazivanju sv. Brnardina, jest jedno od najuspješnijih sredstava spasenja. Jer u usta Bl. Dj. Marije sveta Crkva stavlja riječi božanske Mudrosti: *»Ko mene nađe naći će život i crpsti će spasenje od Gospoda.«* Ovaj lijepi mjesec svibanj napose je zgodan za pobožnost prema slavnoj Majci Božjoj.

II

Propovjednik i promicatelj štovanja presv. Imena Isusova

1. a) Iza kako je postao svećenik dao se Brnardin sav na propovijedanje riječi Božje. On je obilazio neprestano sela i gradove i svojim propovijedima obratio nebrojeno grešnika. Bila je u njegovu propovijedanju neka nebeska sila, kojoj se nitko nije mogao da otme. Često se je događalo da su slušaoci bili tako ganuti, da su muževi donosili svecu oružje, kocke i karte, a žene kose i nakite u znak da će se otsada posve popraviti. Bog je riječi svoga sluge, prema Kristovu obećanju apostolima, potvrdio čudesima. Mnogo se čudesa navađa iz njegova života, a osobito je poznato ono, kad je prosjaku-gubavcu darovao svoje sandale (ne imajući drugo, jer novca nije nikada imao) a netom ih je gubavac obukao, u isti čas se očisti od gube. Kad je pak jednom propovijedao o Bl. Djevici Mariji po onim riječima apokalipse: »Pokaza se na nebu znak«, sjajna mu se zvijezda ukaže nad glavom, pa se zato i slika sa zvijezdom povrh glave.

b) Najčešće je sv. Bernardin propovijedao o *presv. Imenu Isusovu.* Sa sobom je uvijek nosio ploču s monogramom Isusovim. S njom je u ruci propovijedao i pred njom je skupa sa svijetom molio. Njega zato ide zasluga, da se sv. Ime Isusovo počelo među kršćanima posebno da časti.

c) S presv. imenom Isusovim na ustima svetac je činio mnoga čudesa; ozdravljao mnoge bolesnike. Jednom srete na sred ulice u Rimu čovjeka hroma na obje noge od rođenja. Jadnik se jedva vucario ulicom pomoću dviju drvenih štaka. Svetac pun samilosti pristupi k njemu i upita ga: »Vjeruješ li da te mogu ozdraviti u Ime Isusovo?« — »Vjerujem« odvrati zaufano bolesnik. — »Onda u Ime Isusovo ozdravi«. I u čas bolesnik ozdravi. Tako se ponovi čudo, koje je prvak Apostolski učinio u ime Isusovo nad onim hromim od rođenja pred vratima hrama jerusalemskoga.

d) Kako je za života često zazivao presv. Ime Isusovo tako je naš svetac s ovim presv. imenom na ustima blago u Gospodu preminuo. Bilo je to 20 maja 1444, uoči Uzašašća, baš kad su njegova braća u koru pjevala antifonu od I. Večernje Uzašašća: »Oče, objavih Ime Tvoje ljudima, koje si mi dao.«

2. Kamo sreće, predragi, kad bismo i mi često za života zazivali presv. Ime Isusovo! Kamo sreće kad bismo s njime na ustima zaklopili svoje samrtne oči! Jer ovo je Ime, za koje kaže prvak apostolski sv. Petar, po kojemu nam dolazi spasenje. »Jer nema drugoga imena pod nebom dana ljudima, po kojem bismo se mi mogli spasiti« (Dj. Ap. 4 12).

III

Savršeni uzor svetoga života

1. Sv. Brnardin živio je savršenim svetačkim životom. Pripovijeda se da je jednoga dana čuo s Križa, pred kojim

se molio, ove riječi: »Brnardine, vidiš li, kako sam se svega odrekao i na križu se dao razapeti iz ljubavi prema tebi? Ako me ljubiš, i ti se svega odreci i provodi život križa.«

Te su se riječi duboko kosnule mladoga Brnardina, te je zato svega svoga života nastojao da bude što sličniji propetomu Otkupitelju. U franjevačkom redu najstrože se držao pravila sv. Franje, samo ih je pooštrio dragovoljnim bdijenjem, postovima i pokorama. Pa i kad je bio zauzet propovijedanjem, u svemu je htio da drži redovnička pravila. Bio gdje bio, po noći je ustajao i molio oficij kao da je u samostanu, a poslije sv. Mise čitav bi još sat proveo u molitvi.

2. Draga moja braćo!

Kao sv. Brnardin i nama Propet sa križa progovara: »Vidiš li, kako sam se svega odrekao i na križu se dao razapeti iz ljubavi prema tebi? Ako me ljubiš, i ti se svega odreci i provodi život križa.«

Upamtimo te riječi, i poput sv. Brnardina privedimo ih u život!

---

25 maja

Sv. Urban I. Papa i Muč.

»Jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i Otac sviju.« (Ef. 4 5)

Sv. Urban Papa, čiji blagdan danas pobožno slavimo, vladao je Crkvom Kristovom u trećem vijeku po Isusu. Bilo je to doba ljutih progonstva za kršćane, te je i ovaj sveti Papa mnogo pretrpio za vjeru Isusovu. Morao se skrivati u podzemnim katakombama i odatle vladati vjernicima. Odatle je on kršćane bodrio u vjeri, tu je vršio službu Božju, propovijedao, riječju i djelom te mnoge pogane obratio. Među drugima pokrstio je zaručnika sv. Cecilije Djevice i Mučenice, bogatog rimskog plemića Valerijana i njegovog brata Tiburcija.

Valerijan je bio smrtno zaljubljen u prekrasnu djevicu, također odličnog roda, Ceciliju. Ali je ova bila Isusu zavjetovala svoje djevičanstvo, pak je rekla Valerijanu da ju se ne smije dotaći, jer da ona ima kraj sebe anđela Božjega, koji ju čuva. Valerijan zaželi da vidi toga anđela, a Cecilija mu reče, da će ga moći vidjeti, ako se pokrsti. U tu svrhu posla ga svetome papi Urbanu, koji Valerijana pouči u Kristovoj vjeri i pokrsti. Dok se sv. Urban nad njim molio, vidio je mladi Valerijan kraj pape jednog časnog starca sa tablicom u ruci, na kojoj su zlatnim slovima bile upisane riječi: *»Jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i otac sviju.«* To ga je duboko potreslo i, kad ga je papa upitao: »Valerijane, vjeruješ li da je to istina«, on pripravno odgovori »Vjerujem« i dade se krstiti. Vrativši se svojoj čistoj zaručnici, vidi kraj nje prekrasnoga anđela, koji je u rukama držao dva divna vijenca od ruža i liljana.« Ganut s takvoga viđenja i Valerijan je posvetio Bogu svoje djevičanstvo, te je nagovorio svoga brata Tiburcija, da se i on pokrsti, što je ovaj i učinio. Krstio je i njega sv. Urban. Oba brata ostala su vjerna Kristu, te su radi Njega podnjeli i mučeništvo.

»Jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i Otac sviju« to je bio glavni predmet vjerovanja, naučavanja, i djelovanja svetoga Pape Urbana, čiji blagdan danas slavimo. On je za tu vjeru, kršćansku vjeru, i život svoj položio. Dogodilo se to za vladanja rimskog cara Aleksandra Severa, u 3 vijeku po Isusu na današnji dan. Nakon što su ga svakojako mučili, odrubiše mu glavu. Tako je ovaj sveti poglavica Crkve krvlju svojom posvjedočio istinitost vjere, koju je za života neustrašivo naučavao.

To je, predragi, ona vjera, koja je mnogo puta bila napadana; koju se, nažalost, i u naše doba sa stanovite strane napada, ali ju ne može nitko uništiti. Ona je pobjedonosna vjera, koja sveđerno triumfe slavi, po riječima sv. Ivana Apostola: »Ovo je pobjeda koja pobjeđuje svijet, vjera naša«.

Slaveći danas blagdan hrabrog borca za vjeru Kristovu, svetog papu Urbana, promotrimo:

1 kakova je to vjera koja pobjeđuje;
2 kako je s njom sv. Urban pobjedio;
3 kako možemo mi njome pobjediti.

Izradbu vidi među općim propovijedima na dane Svetaca i to Na blagdan jednog Mučenika.

---

30 maja

Sv. Ferdinand Kralj

»Kralj pravdom podiže zemlju.« (Priče Sal. 29 4).

Ove riječi božanske Mudrosti mogu se punim pravom primjeniti na današnjega našega sv. Zaštitnika. Jer je sv. Ferdinand bio kralj, koji je pravdom, to jest pobožnošću i svetošću života, podigao svoju zemlju u kojoj je vladao, a to je Španjolska. A vladao je u prvoj polovici 12. vijeka. On je na početku svoga vladanja zamolio — poput Salamuna — od Boga mudrost i milost: i Bog mu je dade obilato.

Mnogo se sveti kralj svega svoga vijeka trudio, da pravu vjeru i slavu Božju ne samo obrani nego i raširi. Tada su većim dijelom Španjolske vladali muslimani Mauri, koji su bili porušili kršćanske crkve, ili ih pretvorili u mošeje, a kat. svećenike poubijali. Sv. Ferdinand junački je vojevao protiv Maura sve dok ih nije potisnuo natrag u Afriku odakle su i došli. Kad je natrag osvojio prekrasni grad Kordovu, nasadi Križ na glavnu džamiju i na kraljevski dvor, u kojem su dotada stanovali maurski kraljevi, a muslimani moradoše odanle natrag odnjeti zvona u Kompostelu, odakle su ih nekada kršćani morali donjeti u Kordovu, da u džamiji vise kao žišci (lampe).

U predobivenim zemljama obnavljao je sv. kralj biskupije, crkve i manastire, da se opet uvede kršćanski život i kršćanska prosvjeta. Sam je svima prednjačio u ratu i u miru pobožnošću i svetim životom. Pun dobrih djela, primivši klečeći sakramente umirućih, zaklopi svoje samrtne oči dne 30 maja g. 1252. Sveto tijelo njegovo još se sada cjelokupno nalazi u kraljevskoj kapeli u stolnoj crkvi Seviljskoj.

Sv. Ferdinand živio je na svijetu u sjaju kraljevstva zemaljskoga, ali taj sjaj nije zabliještio njegovo srce. Više od zemaljskog kraljevstva on je cijenio kraljevstvo Božje, te za njim čeznuo, trudio se da ga zadobije, pak ga je i zadobio. Svijetli primjer svima nama da i mi uznastojimo zadobiti to kraljevstvo Božje, koje je trovrsno:

1 Kraljevstvo Božje u nama;
2 Kraljevstvo Božje oko nas;
3 Kraljevstvo Božje nad nama.

Izradbu propovijedi vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.

---

31 maja

Sv. Kancijan Muč.

»Sveti vjerom predobiše kraljevstva« (Žid. 11 33)·

U sjevernom zaljevu Jadranskoga mora leži sada malo mjesto Oglaj, nekada znameniti rimski grad Akvileja. Veličanstvena bazilika, koja se tu još i danas nalazi, svjedoči o negdašnjoj veličini Akvileje. Tu su se uzgojili mnogi sveci, među drugima i naš veliki zemljak sv. Jeronim. Tlo Akvileje poškropljeno je krvlju mnogih mučenika, među njima i krvlju našeg svetog zaštitnika Kancijana, čiji blagdan danas slavimo, a koji je živio u trećem i četvrtom vijeku po Kristu.

On je bio odvjetak odlične patricijske porodice Anicija, a zajedno s bratom Kancijem i sestrom Kantinilom primio je kršćansku vjeru od pobožnog učitelja Prota. I primivši je ostao je u svojoj vjeri nepokolebiv. Ispovijedao ju je riječju i životom uza sve da su poganski rimski carevi Dioklecijan i Maksimijan prijetili strogim kaznama, pa i istom smrću pripadnicima kršćanstva. I kad su pogani uhvatili Kancijana, zajedno s njegovim bratom Kancijem i sestrom Kantinilom, te učiteljem njihovim Protom, te ih silili da žrtvuju krivim bogovima, oni su sva četvorica ostali postojani u svojoj vjeri, te su radije dopustili da im glave otsjeku, nego li da zanječu Krista, svoju duhovnu glavu.

Njihova tjelesa pala su pod oštricom mača, ali im je duh ostao neslomljiv. A ona vjera, za koju su krv svoju prolili, slavila je domalo pobjedu nad propasti poganskoga rim-

skoga carstva. A za tu pobjedu vjere nad poganstvom velika zasluga ide svete Mučenike, među njima i našega sveca, za koje važi ona sv. Pavla: *»Sveti vjerom predobiše kraljevstva.«*

Da se i mi zagrijemo za tu vjeru, koja pobjede slavi promotrimo danas:

1 Kakova je ta vjera, koja pobjeđuje;
2 Kako je njom sv. Kancijan pobjedio;
3 Kako možemo mi njome pobjediti.

Izradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca i to: Na blagdan jednog Mučenika.

---

4 juna

Sv. Kvirin Bisk. i Muč.

»Većma se treba pokoravati Bogu, nego ljudima.«
Dj. Ap. 5 9

U dičnom broju Kristovih mučenika, koji su krvlju svojom natopili našu hrvatsku zemlju, zaprema dično mjesto negdašnji slavni biskup u našem Sisku, sv. Kvirin, koga naša krčka biskupija slavi kao svoga nebeskog Zaštitnika.

Jedna časna pojava iz prvih vremena kršćanstva. Jedan svijetli primjer i za današnje doba:

1 kako se treba većma pokoravati Bogu nego ljudima;
2 kako treba više cijeniti vječni nego vremeniti život;
3 kako treba čeznuti za nebom.

I

Više se treba pokoravati Bogu nego ljudima

1. a) Sv. Kvirin živio je u trećem i četvrtom vijeku po Isusu. Bio je biskupom u ondašnjem glasovitom rimskom gradu Sisciji, u današnjem Sisku u Hrvatskoj.

b) Tada je u ovim krajevima vladao zloglasni rimski car Maksimijan Galerije, ljuti protivnik kršćanskog imena. On je naredio svom upravitelju u Sisku, imenom Maksimu, da pozove biskupa Kvirina i da mu zapovijedi da se odreče Krista i žrtvuje krivim bogovima. Ali mu sveti biskup hrabro odgovori: »Ja zapovijed carevu ne slušam, jer je bezbožna, te protiv zakona Božjega zapovijeda slugama Kristovim da žrtvuju vašim bogovima, koji nijesu ništa. Bog je pak moj na svakom mjestu i nad svima je, jer je On sve stvorio Njega ja slušam.«

»A zar ne znaš — upitat će upravitelj Maksim — ko je naš uzvišeni car Maksimijan i koliku vlast on posjeduje?« — »Znam, odgovori sveti biskup, ali znam i to da *treba većma pokoravati se Bogu nego ljudima.«*

2. a) Draga moja braćo! Zapamtimo dobro ovaj odgovor sv. Kvirina. Izrekao ga je već prije prvak Apostolski sv. Petar, u ime ostalih Apostola, pred velikim vijećem židovskim. Kad im je veliki svećenik zaprijetio: »Nismo li vam zaprijetili oštro, da ne učite u Ime ovo (to jest u ime Isusovo), a gle! vi ste napunili Jerusalem svojom naukom i hoćete da navratite na nas krvavoga čovjeka (Isusa)«, Petar odvažno odgovori: *»Većma se treba pokoravati Bogu nego ljudima.«* (Dj. Ap. 5 39)

b) Ne rijetko u našemu životu nađemo se i mi u prigodi, gdje nam jedno govori svijet, drugo Bog; gdje nam se nalaže da učinimo nešto što se kosi sa zapovijedima Božjim i sv. matere Crkve; gdje nas se potiče da uradimo nešto što se protivi našem vjerskom katoličkom osvjedočenju, što je u suprotnosti sa našom savjesti, što je grešno. Ne dajmo se zavesti, ne dajmo se preplašiti, nego smjelo i srčano oduprimo se zlu, a izvršimo Božju zapovijed, jer većma se treba pokoravati Bogu, koji je vječan, svemoguć, istinit, nego promjenljivim, slabim, lažnim ljudima!

II

Treba više cijeniti vječni nego vremeniti život

1. Poganski upravitelj Maksim stao je prijetiti sv. biskupu Kvirinu, da će ga na muke staviti, pače da će ga pogubiti, ako ne posluša careve zapovijedi i ne odrekne se Krista.

A sveti mu biskup mirno odgovori: »Muke kojima prijetiš, držim za slavu, a smrt, ako zavrijedim, dat će mi život vječni.«

Znao je dobro sveti Kvirin kako je ništetan, prolazan, bez vrijednosti ovaj zemaljski vremeniti život, a kako je uz-

višen, vječan, slavan život na drugom svijetu, zato nije mario podnjeti sve muke ovoga života da zadobije vječni život.

2. Cijenimo i mi, predragi, većma vječni nego vremeniti život. Budimo spravni i na bilo koju žrtvu, pak i na gubitak zemaljskog života, kad se radi o spasenju naše duše. Ako što u svom životu pretrpimo za Boga, sjetimo se onoga što kaže sv. Pavao Apostol: *»Stradanja sadašnjega vremena nisu ništa prema slavi koja se ima otkriti na nama.«* (Rim. 8 18)

III

Treba čeznuti za nebom

1. Radi postojanosti u svojoj vjeri sveti biskup Kvirin bio je najprije okovan u gvožđe i bačen u tamnicu. Zatim ga upravitelj osudi na smrt i to tako da mu se objesi o vrat kamen vodenični te ga se utopi u rijeku. Neko doba Bog je čudesnim načinom uzdržao svoga slugu na površini vode, kamen ga nije mogao privući na dno, nego je zajedno sa svecem plivao po vodi. Tek kad se svetac pomolio Bogu, izrazivši želju da želi kao Pavao Apostol *rastati se s ovim svijetom i sjediniti se na vijeke s Kristom,* kamen padne na dno rijeke i sa sobom povuče tijelo svetog mučenika. Tijelo mu je sišlo u dubinu rijeke a duša mu je uzišla u visinu raja.

Kršćani su poslije izvadili sveto tijelo iz vode i časno ga ukopali. Kad su pak u naše krajeve navaljivali barbari, kršćani bježeći u Rim, ponesoše sa sobom svete ostatke Kvirinove, koji su sada pohranjeni u crkvi sv. Marije preko Tevera.

2. *»Želim se rastati (s ovim tijelom) i biti s Kristom«* (Fil. 1 23). Ovako je vapio Apostol naroda. Ovako je i sv. Kvirin želio da čim prije umre i dođe u nebo da se zauvijeke sjedini sa Bogom svojim.

Gojimo i mi, predragi, želju za nebom! Promišljajmo češće o nebu, o slavi koja nas ondje čeka, ako na svijetu pobožno i sveto živimo! A kad nam se približi čas smrti — a to nas sve jednoga dana čeka — tada sa sv. Kvirinom molimo i mi dobroga Boga da nas primi po svom milosrđu k sebi u vječno blaženstvo! Amen.

21 juna

Sv. Alojzije Gonzaga

»Kao liljan među trnjem.« (Pj. nad pj. 2 2)

Danas slavimo blagdan zaštitnika naše mladeži. I kako krasnog zaštitnika! Jedan čisti bijeli liljan među crnim bodljikavim trnjem ovoga pokvarenoga svijeta. Jednog uzor mladića, u kojega bi trebalo da se ugleda današnja omladina muška i ženska.

Gledajte, dragi mladići i djevojke, gledajte sliku svog sv. Zaštitnika; promatrajte ju i nosite ju u srcu svome i prema njoj se vladajte u svome životu.

A i svima nama, mlađima i starijima slika anđeoskog mladića sv. Alojzija puno govori. Na njoj vidimo:

1 bijeli liljan,

2 kraljevsku krunu,

3 Križ Isusov.

I

Bijeli liljan

1. *Prvo* što vidimo na slici sv. Alojzija jest *bijeli liljan.* To je simbol (oznaka) njegove nevinosti i čistoće. Svi oni koji su ga poznavali i s njime došli u tješnji odnošaj jednoglasno tvrde da on nije nikada počinio koji teži grijeh. A toliko je pazio na svoja sjetila, da nikada nije bacio pogled na osobu drugog spola, da se u njegovo čisto srce ne bi uvukla koja neuredna sklonost ili želja. Bio je pravi »anđeo u ljudskom tijelu«.

2. Naučimo se od sv. Alojzija visoko cijeniti krepost sv. čistoće. Sv. Pismo kaže, da se ništa ne može isporediti sa cijenom čiste duše (Crkv. 26 20). I opet: *»O kako je krasan čist naraštaj sa slavom* (kreposti), *jer je neumrla uspomena njegova, mio je Bogu i ljudima.«* (Mudr. 4 2).

Čuvajmo brižljivo ovo dragocjeno blago: a) čestom pomišlju na Božju prisutnost; b) umjerenošću i obuzdavanjem sjetila, napose očiju; c) izbjegavanjem lijenosti, koja je leglo nečistoće; d) izbjegavanjem pokvarenog društva i grešnih prigoda.

Drugo što vidimo na slici sv. Alojzija jest:

II

Kraljevska kruna

1. Ona nam govori kako je ovaj sveti mladić *prezirao svijet i njegove raskoši.* Živio je na kneževskom dvoru u Firenci, prvom gradu ondašnje Italije, što se tiče sjaja i raskoši; onda na kraljevskom dvoru u Madridu, u ono doba najraskošnijem kraljevskom dvoru u Europi. Kao sin grofovskih roditelja mogao je postići sjajan položaj u svijetu.

Ali je on to sve prezreo. Povukao se u samostan, postao je skromni redovnik Družbe Isusove, da samo Bogu služi. Njemu se posvema posvetio. Tu u samostanu, daleko od svjetskog sjaja, Alojzije je našao potpunu sreću, kako je sam to više puta izjavio.

2. Moja draga braćo! Uzalud ćemo mi tražiti sreću u častima, dobrima, nasladama ovoga svijeta. »*Taština nad taštinama i sve je taština*« veli Mudrac (Prop. 1 2), a sv. Pavao kaže: »*Vrijeme je kratko*... zato oni koji uživaju ovaj svijet, kao da ga ne uživaju, jer prolazi obličje ovoga svijeta.« (I Kor. 7 31).

Zato neka nikada naše srce ne prione uz zemaljska dobra, nego radije kao sv. Alojzije, težimo k nebeskima.

Treće što vidimo na slici sv. Alojzija jest:

III

Križ Isusov

Sv. mladić gledao je Križ kao jasni dokaz neizmjerne ljubavi Isusove prema nama. Promatrajući Križ razgorjevala je u njegovu srcu ljubav prema milome Spasitelju, koji je iz ljubavi prema nama toliko trpio. Sa sv. Pavlom nije htio Alojzije da znade drugo osim Isusa Propetoga. On je na ljubav Isusovu uzvraćao žarkom ljubavlju. Dokazi te njegove ljubavi jesu *suze* koje je prolijevao pred nogama raspetoga Spasitelja; *bičevi* kojima je do krvi bičevao svoje nevino tijelo, te ona njegova *odvratnost prema grijehu,* uzroku Isusove muke.

2. Promatrajmo i mi češće križ Isusov! Sjećajmo se da je na Križu razapeta ljubav naša, pa uzljubimo i mi raspetog

Spasitelja našega. I znajući, da je grijeh bio uzrok muka dragoga Spasitelja, napunimo se kao i sv. Alojzije, odvratnosti i svetoga straha prema grijehu, čuvajući se da nikada ne upadnemo u teži grijeh. Pa ako nemamo one nevinosti, koja je resila ovog anđeoskog mladića, imajmo bar duh pokore i kajanja za počinjene grijehe.

---

24 juna

Rođenje sv. Ivana Krstitelja

»Što misiš, da će biti ovo dijete?« (Lk. 1 66)

Ovako su se u čudu pitali susjedi i rođaci Zaharije i Elizabete, kad im se rodilo dijete, kojemu su nadjenuli ime Ivan.

Rođenje ovoga djeteta popraćeno je uistinu čudnovatim znacima. Elizabeta je bila nerotkinja i već u dubokoj starosti, te po prirodnom zakonu nije mogla imati poroda. Ali se anđeo Gospodnji prikaza Zahariji i navjesti mu da će njegova žena Elizabeta roditi sina. Zaharija nije htio vjerovati u to objavljenje, pak je zato onijemio. Anđeo je unaprijed kazao i ime djeteta, a kad je nijemi Zaharija napisao na tablici: »Ivan mu je ime« razvežu se usta i jezik njegov i govoraše hvaleći Boga. I napuni se Zaharija Duha Svetoga i prorokova govoreći: *»Blagoslovljen Gospod Bog Izraelov, jer pohodi i otkupi puk svoj.«* A obraćajući se svome tek rođenom sinčiću, progovori: *»A ti, dijete, zvat ćeš se Prorok Previšnjega, jer ćeš ići naprijed pred licem Gospodnjim, da pripraviš pute Njegove.«*

Čudnovatim dakle znacima popraćeno je rođenje sv. Ivana Krstitelja, koje mi danas slavimo i nije čudo što su se susjedi i rođaci pitali: »Što misliš, da će biti ovo dijete?«

A to malo dijete, taj mali Ivan, koji je na današnji dan pred 1940 godina rođen, postao je veliki čovjek, jedan od najvećih u povijesti čovječanstva, prema riječima samog božanskog Učitelja, koji je o njem kazao: *»Niko rođen od žene nije veći od Ivana Krstitelja.«*

Drugom jednom zgodom pred mnoštvom židovskog naroda, božanski Učitelj naglasio je među ostalim tri odlike ovoga velikoga sveca, a te su, da je sv. Ivan Krstitelj:

1 čelik značaj;
2 veliki svetac,
3 predteča Gospodnji.

I

Čelik značaj

1. Prvo što božanski Učitelj ističe na sv. Ivanu Krstitelju jest njegov svijetli čisti nepokolebivi *značaj. »Što ste izišli u pustinju da vidite?«* govorio je Isus mnoštvu Židova, koji su oda svih strana hrlili u pustinju judejsku da vide i čuju svetog Krstitelja, o kojem se pronosio glas po cijeloj Palestini kao o velikom proroku: *»Što ste izišli da vidite? Zar trstiku od vjetra vijanu?«* Htio je kazati bož. Učitelj: Nije Ivan kao trstika koja se pregiba na svaki ćuh vjetra, nije on prevrtljivac u svojim nazorima, nestalan u svom dobrom djelovanju, kolebljiv u svojoj vjeri. Naprotiv on je *čelik značaj,* postojan u dobru, nepokolebiv u vjeri, neslomljiv u svojoj volji.

Nepokolebivi značaj sv. Krstitelja izbija iz svega njegova života:

a) on je bio *postojan u dobru* od prvih dana svoga djetinstva, pak sve do svoje smrti. Nikada se nije u tom pokolebao, nikada nije pao, nikada podlegao napasti, nikada upao u grijeh.

b) Bio je vazda *dosljedan sebi,* strog sa samim sobom blag sa drugima, osim sa javnim prestupnicima zakona Božjega.

c) Nije se *nadmećao nad drugima* niti si prisvajao titule (nazive), na koje nije imao pravo. »Jednoga dana poslaše k njemu Židovi iz Jerusalema svećenike i levite, da ga zapitaju: Ko si ti? I on prizna i ne zataja i prizna: Nijesam ja Krist. — I zapitaše ga, što dakle? Ti li si Ilija? I reče nijesam. Ti li si prorok?. I odgovori ne.« On je tom i drugom zgodom naglasivao ono što jest i ništa više: on je glasnik Mesijin, koji Mu ima pripraviti put.

d) *Odbijao* je sa odlučnošću *laskave ponude.* Držali su ga za Mesiju i zvali ga da dođe u Jerusalem, gdje bi bio kao kralj čašćen. Ali on to odlučno odbi govoreći: »Ja nijesam Krist.«

e) *Neustrašivo je propovijedao istinu,* ne mareći hoće li to kome biti drago ili ne. Farizejima i saducejima hrabro je dovikivao: »Zmijska legla! ko vas je poučio da bježite od srdžbe, koja ide. Rodite dakle rod dostojan pokore. Već je sjekira položena na korijen drveća.«

f) *Odvažno je spočitavao javni grijeh* samog kralja Iruda, ne mareći što će na se privući srdžbu njegovu i njegove priležnice. I u tamnicu bačen iz tamnice je vikao svojim jakim glasom: »Ne smiješ imati ženu brata svoga.«

Takav je čelik značaj bio sveti Krstitelj. Golemi hrast, kome vjetar može polomiti granje, ali deblo njegovo prkosi najjačem vihoru. Tako je krvnik Irud mogao slomiti njegovo tijelo, ali nije mogao svladati njegov silni duh.

2. Moja draga braćo! Ako se zagledamo oko sebe kako malo nalazimo Ivana, kako *malo pravih značajeva.* Puno je u našem društvu trstika, slabića duhom i srcem, koji se prigiblju svakom protivnom vjetru, koji su nestalni u svojoj kršćanskoj vjeri, koji su kolebljivi u svom katoličkom radu, koje lako zanese struja bezbožnoga komunističkoga društva. A možda, možda i mi smo sami neke trstike, neki prevrtljivci i slabići u duhovnom pogledu...

Očeličimo se na svijetlom čelik značaju onoga diva, čije rođenje danas slavimo!

II

Veliki svetac

1. Drugo što božanski Učitelj ističe na sv. Ivanu Krstitelju jest njegova svetost: »Što ste izišli da vidite? *Zar čovjeka raskošno odjevena? Eto koji se raskošno odijevaju, po kraljevskim su dvorovima.«*

Htio je bož. Spasitelj kazati: Nije Ivan Krstitelj čovjek ovoga svijeta, koji uživa u svjetskim raskošjima u zemaljskim nasladama. To je svetac Božji, koji za Boga živi i u Bogu uživa.

a) Već anđeo Gabrijel *navjestio* je Ivanovu *svetost*, prije nego se i rodio, govoreći da će biti velik pred Gospodom i da će se mnogi s njegova rođenja obradovati.

b) Ivan je *bio posvećen već u utrobi matere* svoje i tu očišćen od istočnoga grijeha. Zato je pun milosti i uzigrao pred izvorom milosti, božanskim Spasiteljem, u utrobi svoje matere Elizabete, kad ju je pohodila Majka Isusova.

c) *Nevinost* je sačuvao svega svoga života ne okaljavši je nikakovim grijehom.

d) Provodio je život većinom u *pustinji sa svom strogosti*. Nije pio vina ni opojnog pića, a hrana mu je bla najpriprostija: divlji med i skakavci. I odijelo je bilo najprostije: haljina od dlake devine i kožnati pojas oko bokova.

e) Bio je *pun Duha Svetoga* još od utrobe matere svoje i pun revnosti za slavu Božju, te je mnoge sinove Izraelove obratio Gospodu Bogu njihovu.

f) Čovjek *duboke poniznosti* smatrao se nevrijednim da krsti Isusa; držao je pače sebe nedostojnim da Isusu odriješi trak s obuće Njegove. A radovao se u duši, što slava Isusova raste, a svojim učenicima, kojima je to krivo bilo, odgovori: »Treba da On — Isus — raste a ja da se smanjujem.«

g) *Revnovao je* za širenje kraljevstva Božjega i za spas duša propovijedajući pokoru na otpuštenje grijeha: »Činite pokoru, jer se približuje kraljevstvo Božje.« Kako je sam svet bio htio je da i drugi budu sveti.

2. On i nama, predragi, još i danas dovikuje: Pokoru činite, za grijehe se kajite, dobro činite, sveti budite, da i vi budete dionici kraljevstva Božjega na nebu. Neka njegov glas ne bude za nas glas vapijućega u pustinji, nego se spremno odazovimo njegovom pozivu i poboljšajmo svoj život!

III

Predteča Gospodnji

Treće što uzvisuje bož. Učitelj na sv. Ivanu Krstitelju jest uzvišeno njegovo poslanstvo. On je *predteča Gospodnji*. »*Ili što ste izišli da vidite? Proroka? Da, kažem vam i više nego proroka. Jer je ovo onaj, o kome je pisano: Eto ja šaljem Anđela svojega pred licem Tvojim, koji će pripraviti put tvoj pred Tobom.*« (Mt. 11)

To svoje uzvišeno poslanstvo sv. Predteča Gospodnji savjesno je ispunio.

a) On je puno puta govorio narodu židovskom o bliskom dolasku Spasitelja: »*Približuje se kraljevstvo Božje.*«

b) On ih je poučavao kako će se *pripraviti* na dolazak Spasiteljev i kako će Ga dostojno primiti: »Pripravite put Gospodnji: poravnite staze Njegove; svaka dolina neka se napuni i svaka gora i glavica neka se slegne; i što je krivo neka bude ravno i krševiti putovi neka budu glatki. I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.« (L. 3). To znači: ostavite se grijeha i priljubite se kreposti i bit ćete dostojni milosti dolasku Spasiteljevu.

c) On je *Isusa pokazao narodu* kao pravog Mesiju, Spasitelja, kad je ono onamo u prekojordanskoj pustinji upro u Nj prstom govoreći: »*Evo Jaganjac Božji, evo Onaj koji diže grijehe svijeta.* Ovo je Onaj za koga rekoh: za mnom dolazi čovjek, koji je prije mene postao, jer prije mene bješe.« (Iv. 1). Njega dakle priznajte svojim Mesijom, Učiteljem, Vođom, Spasiteljem, jer će on spasiti duše vaše.

2. Svakoga puta, predragi, kad se dijeli sv. Pričest svećenik podižući sv. Hostiju ponavlja riječi sv. Krstitelja: »*Evo Jaganjac Božji, evo Onaj koji diže grijehe svijeta!*« Priznajmo Isusa za svoga Spasitelja, za svoga Vođu i Učitelja, i u smislu poruke sv. Predteče Gospodnjega, pripravljajmo put Gospodnji, izbacimo iz srca svoga sve neurednosti i grijehe a uresimo ga cvijećem kreposti, da svetotajstveni Isus nađe tu ugodno prebivalište i naše tijelo vidi spasenje Božje! Amen.

---

26 juna

Sv. Ivan i Pavao Muč.

»Za kratkotrajne muke primit će mnoga dobra.«
Mudr. 3 4

Dva naša sv. Zaštitnika, čiji blagdan danas slavimo, rođena su braća. Živjeli su u Rimu u 4. vijeku po Kr. a bili su veoma bogati. Tada je vladao rimskim carstvom car Julijan, tako zvani Odmetnik, jer se odmetnuo od kršćanske vjere. Julijan je divljim bijesom bjesnio protiv kršćana, te ih na muke stavljao. Tako je uhvatio i ova dva sveta brata Ivana i Pavla, hoteći ih odvratiti od Krista. Po naredbi carevoj zapovjednik carske garde Teremijan donese pred naše svece lik Jupitrov, da mu se oni poklone. Oni su to sa gnušanjem odbili govoreći da se samo pravom Bogu imamo klanjati. Radi toga bile su im otsječene glave i to u kući u kojoj su stanovali, jer su se bojali naroda, ako bi ih javno pogubili. Dogodilo se to na današnji dan 26 juna god. 362.

Bog je ovu svetu braću proslavio mnogim čudesima. Sin njihovoga krvnika Teremijana bio je opsjednut od đavla. Bijes stade na njegova usta vikati da ga Ivan i Pavao pale. No bjesomučni bivši doveden na mjesto gdje su ukopana bila tjelesa ovo dvoje svete braće mučenika, oslobodi se od duha nečistoga. Po ovom čudu vjerova u Krista i on i otac njegov Terencijan, za koga kažu da je napisao život blaženih mučenika. Nasljednik Julijanov car Jovijan načini od kuće svetih Ivana i Pavla lijepu crkvu, koja još i sada postoji u Rimu. Ovi se sveti mučenici svaki dan pri svakoj Misi spominju i prizivlju nama u pomoć.

Da uzmognemo biti dostojni njihove pomoći nastojmo ih nasljedovati, napose u odanosti našoj kršćanskoj katoličkoj vjeri, za koju treba da budemo spravni i štogod pretrpjeti. Nama, Bogu hvala, nitko ne prijeti smrću, ako ustrajemo u svojoj vjeri, ali mi možemo na drugi, lakši način postati mučenici i postignuti slavu mučeničku na nebesima, te će se i na nama ispuniti riječi božanske Mudrosti: »Za kratkotrajne muke primit će mnoga dobra.«

Napose na tri načina možemo zadobiti mučeničku nagradu na nebu:

1. Strpljivim podnašanjem nvolja;
2. Mrtvenjem svojih strasti;
3. Revnim vršenjem kršćanskih dužnosti.

Obradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca i to: Na blagdan više Mučenika.

---

27 juna

Sv. Ladislav kralj

»Blažena zemlja čiji je kralj plemenit.« (Prop. 10 17)

Danas slavimo blagdan sv. Ladislava kralja ugarskoga, a neko doba i kralja hrvatskoga. Jednoj i drugoj zemlji on je učinio puno dobra, te na njega možemo punim pravom primjeniti riječi božanske Mudrosti: »Blažena zemlja, čiji je kralj plemenit.«

Sv. Ladislav bio je kralj u Ugarskoj od god. 1077 do 1095. Bio je — kako kaže jedan njegov suvremenik — pravedan, pobožan, razborit, svet. Malo je držao do sreće ovoga svijeta, a puno do one drugog svijeta; nije bio pohlepan na časti i na tjelesnu nasladu, nego je to pače prezirao a težio za nebeskim dobrima. Bio je branič svoje države, utočišće bijednih, primjer svetosti, osloboditelj svoga naroda. Mnogi su ubogi bili njegovom pomoću od nevolje izbavljeni, mnogi pritješnjeni podignuti, djevojke iz ruku otmičanskih izbavljene, ljudi svakoga staleža primili su od njega dobročinstva. Živio je pobožno kao kakav redovnik: često se Bogu molio, i često postio, oplakivao grijehe naroda i na oltaru srca prinosio sebe Bogu za žrtvu živu i više puta dugo u noć bdio u crkvama.

Ako je ratovao, činio je to, jer je bio prisiljen, u obranu svoga naroda, ali se i prema protivnicima, kolikogod je bilo moguće, pokazivao velikodušan. blag i plemenit.

Po smrti hrvatskoga kralja Zvonimira bile su nastale velike razmirice i svađe među hrvatskim velikašima. Pozvan od svoje sestre Jelene, žene kralja Zvonimira, došao je sv. Ladislav u Hrvatsku i tu zaveo red. Tom prigodom

ustanovio je god. 1093 zagrebačku biskupiju, pak ga zato ova štuje kao svoga zaštitnika.

Kad se spremao da otide na čelu Križara u Svetu Zemlju da oslobodi Sveti Grob iz nevjerničkih ruku, Bog ga pozva k sebi u nebo, da zemaljsku krunu zamjeni sa nebeskom, da iz zemaljskog kraljevstva pređe u kraljevstvo Božje, za kojim je on dok je još na svijetu bio čeznuo i koje je nastojao zadobiti.

To kraljevstvo Božje, predragi, treba da nastojimo i mi postići, a ono je trovrsno:

1. Kraljevstvo Božje u nama;
2. Kraljevstvo Božje oko nas;
3. Kraljevstvo Božje nad nama.

* *Izradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.*

---

4 jula

Sv. Ulderik (Urlik) Bisk.

»Evo svećenik veliki, koji je za života svoga omilio Bogu, i našao se pravedan«
Crkv. 44, 16

Ima već skoro hiljadu godina da blista na nebu među drugim velikim biskupima i naš sv. Zaštitnik Ulderik (Urlih), biskup augsburški, čiji blagdan danas slavimo. Bio je bogatoga grofovskoga roda, ali mu je duša bila još plemenitija i bogatija s obilja dobrih djela, koje je za života činio. Augsburška biskupija u Njemačkoj, poharana u dugim ratovima, trebala je jednog milosrdnog Samaritanca, koji će izliječiti tolike rane: i taj se našao u sv. biskupu Ulderiku. On je izlio puninu svoga očinskoga srca u goruće rane svoga puka i potrošio sve svoje imanje, da pomogne siromasima. Pored toga osnivao je škole i ubožišta, podizao crkve i manastire, brinuo se za sjaj službe Božje i za posvećenje dana Gospodnjega, tražio od svećenika da budu učeni i pobožni, a narod poticao da živi pravim kršćanskim životom.

U svemu je pak on sam bio svima na izgled: u pobožnosti, revnosti, ljubavi, milosrđu i u drugim krepostima. Za njega se punim pravom može kazati sa sv. Crkvom: *»Evo svećenik veliki, koji je za života svoga omilio Bogu, i našao se pravedan.«* Radi toga ga je Bog uzvisio na nebu krunom vječne slave i proslavio mnogim čudesima. Preminuo je u 83 godini života, god. 973.

Slaveći danas blagdan ovog svetog Biskupa, promotrimo:

1 kako je sv. Ulderik korisno upotrebio dane mu darove;

2 kako je zato od Boga uzvišen;

3 kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

Izradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan jednog sv. Biskupa.

---

14 jula

Sv. Bonaventura, crkveni Naučitelj

»Mudrost sam ljubio i iskao od svoje mladosti«. (Mudr. 8, 2)

Godine 1225 neka odlična gospođa u Bognareji u Toskani bila je u velikoj stisci, jer joj je četirigodišnji sinčić na smrt obolio. Pobožna majka donese ga sv. Franji, koji je baš ovuda prolazio, da se moli nad njim. Sv. Franjo uze dijete u naručaj i zavapi: »O buona ventura!« (dobra sreća!) Svetac digne ruke i oči prema nebu na molitvu i dijete u tili čas ozdravi. Vapaj sv. Oca bio je u proročkom duhu. On je unaprijed vidio što će iz ovoga djeteta biti: ures njegovog reda, žarka svjetlost svetosti i učenosti za cijelu Crkvu. Na krstu je dobio ime Ivan, a odsada ga prozvaše Bonaventura.

To je bio sv. Bonaventura, čiji blagdan danas slavimo, koga naša banjalučka biskupija slavi kao svoga Zaštitnika, a Franjevci širom svijeta kao pokrovitelja svojih škola.

Sv. Bonaventura ljubio je mudrost; onu pravu mudrost koja čovjeka pravo usavršuje, posvećuje, k Bogu privodi:

»Mudrost sam ljubio i iskao od svoje mladosti.« Po toj mudrosti je postao:

1 veliki svetac,
2 veliki učenjak,
3 učitelj svima nama.

I

Veliki svetac

a) Kad mu je bilo dvadeset godina obukao je grubu *franjevačku haljinu*. Poslije godine kušnje poslaše ga starješine u Pariz, gdje je kod najglasovitijih učitelja sveučilišta učio bogoslovlje. Nije učio toliko radi znanja, nego radi slave Božje i posvećenja svoje duše. Mrtvenje je bilo glavno sredstvo, kojim se je služio, da se sačuva čist, a činio je i izvanredno velika pokornička djela. Usprkos tome na licu mu je sjala sveta radost, koja je jedino mogla proisticati iz mira, kojega je u srcu svom uživao.

b) S mrtvenjem združio je junačko vježbanje u *poniznosti*. Kad ga je papa Klement IV. htio imenovati nadbiskupom u Jorku, klečeći je Bonaventura molio Papu da mu ne podijeli toliku čast. Kad ga je pak papa Grgur X zbog velikih zasluga za Crkvu ipak imenovao *kardinalom* i *biskupom u Albi,* primio se tih časti jedino pod sveti posluh. Kad mu papinski poslanici donesoše kardinalski šešir, nađoše sveca gdje pere, poput sluge, kuhinjsko posuđe.

c) Jedva mu je bilo 35 godina kad ga izabraše *vrhovnim poglavarom cijelog serafskog reda.* Osamnajst je godina vršio ovu službu takvom mudrošću, blagošću i odlučnošću, da su ga svi ljubili, visoko cijenili i štovali kao drugog utemeljitelja reda.

d) Uza svu svoju zaposlenost nije on napustio svoje običajne *pobožnosti.* Naukom se je i nadalje bavio koliko je samo mogao. Jednoć ga je sv. Toma Akvinski, isto tako učenjak i svetac kao i on, zapitao, gdje je njegova knjižnica. Bonaventura upre prstom na Raspetoga i reče: »Ovo je moja knjižnica iz koje sam naučio sve, što znam.« Prije nego bi počeo učiti kadgod bi se pojavila kakva sumnja i poteškoća kod učenja bacio bi se on pred Raspetoga na koljena i ponizno molio Božansku pomoć.

e) Oficij u čast sv. Bonaventure počinje sa ovom značajnom antifonom, koja svečano proglasuje njegovu veliku svetost: *»Evo čovjeka dobra i blaga, stidljiva u licu, čedna u ponašanju, izvrsna u govorništvu.«* A u pjesmi na prvoj Večernji njegovog blagdana čitamo: »Govornik, krotak, prijazan, čedan, čistoga vladanja, lijepa lica, svima drag, predobio je sva srca vezom ljubavi.

Takav je bio današnji svetac.

Pored toga on je bio i:

II

Veliki učenjak

a) Nije mu bilo još trideset godina, a poglavari ga odrediše da *predaje bogoslovlje na sveučilištu u Parizu.* Njegovu duboku znanost očituju nam sjajna djela, koja je za sobom ostavio. Radi srdačne ljubavi prema Bogu, koja je otsjevala iz njegovih riječi i spisa nazvaše ga *»Doctor seraphicus«* t. j. serafinskim učiteljem koji gori od ljubavi.

b) u Quarachi, blizu Firence u Italiji, ima jedan veliki zavod, kojemu je glavna briga da pronađe i tiska djela sv. Bonaventure. I već su dotiskana brojna djela, debeli svesci raznog bogoslovnog i ćudorednog sadržaja. Ima nekoliko svezaka i propovijedi ovoga sveca, krasnih propovijedi, koje se temelje na Svetom Pismu a sadrže duboke misli i snažne pobude za unapriječenje duhovnoga života.

c) Spominjem samo jedno njegovo djelo, uprav prekrasno djelo — a sva su inače krasna — koje nosi naslov: *»Uzdignuće pameti k Bogu«.* Tu Svetac — njemu svojstvenom lakoćom i pobožnom unkcijom — pokazuje kako nas stvorenje privodi Bogu, našoj zadnjoj svrsi. Samo treba da to stvorenje Božje dobro razumijemo i sa gledišta vrhunaravnoga reda promatramo.

III

Naš učitelj

a) I svojim učenim djelima i svojim svetim životom sv. Bonaventura nam je učitelj duhovnoga života. Svako slovo

njegovih zlatnih djela i svaki čin njegovoga svetoga života uče nas kako treba ljubiti Boga.

b) Zanimiva je i ova crtica iz njegovoga života:

Jednoć se je Bonaventura lijepo razgovarao sa svetim bratom Egidijem o Božjoj ljubavi. Egidije reče: »Bog je vama učenjacima podijelio krasne darove. A što mi priprosti ljudi možemo doprinijeti Njegovoj slavi?« Bonaventura odgovori: *»Vi možete Boga ljubiti iskrenim srcem, a samo to se Njemu uistinu mili.* Da, ja velim, da jedna pobožna starica može Boga više ljubiti nego koji glasoviti bogoslovac!« Ove riječi tako zaniješe brata laika, da je u vrt pošao, popeo se na najviše stablo i prema gradu zavikao: »Ovamo dođite, vi priprosti i neuki ljudi, dođite, vi pobožne žene, dođite svi i ljubite našega Gospodina Isusa Krista. Vi ga možete više ljubiti, nego učeni otac Bonaventura.«

c) Upamtimo, predragi, veliku nauku ovog velikog crkvenog Naučitelja: »Svi možemo Boga ljubiti iskrenim srcem, a samo to se Njemu uistinu mili.« Ljubimo zato Boga uistinu iskrenim srcem i ne ćemo ništa zaostati za ljubavlju velikoga današnjega sveca!

Sv. Margarita Djev. i Muč.

»Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku trgovcu koji traži dobra bisera. Pa našavši jedan dragocjeni biser, otide i proda sve što ima i kupi ga.«
Mt. 13 45

Današnju Sveticu, našu nebesku Zaštitnicu, sv. Margaritu, obično slikaju kako, okružena velikom svjetlosti, drži u jednoj ruci Križ, a u drugoj lanac, kojim je privezala ljutoga zmaja, kojega gazi svojim nogama.

Time je lijepo označeno glavno obilježje ove svete Djevice i Mučenice. Križ označuje njezinu duboku vjeru u Krista, za koga se je junački borila, a onaj ljuti zmaj označuje pogansku zabludu i pogansko nasilje, koje je ona junački nadvladala.

Margarita je grčka riječ, koja na našem hrvatskom jeziku znači: *biser.* Našu Sveticu dakle možemo na našem jeziku zvati lijepim imenom »Biserka«.

A i jest naša Svetica prava Biserka, jer je posjedovala tri dragocjena bisera, i to:

1 biser čistoće;
2 biser vjere;
3 biser ljubavi.

I

Biser čistoće

1 a) Živjela je naša Svetica u trećem vijeku po Isusu, u Antiohiji, pokrajini Pisidiji, u Maloj Aziji. Bila je i po kazivanju njezinih savremenika vanredne tjelesne ljepote. Po smrti njezine matere bila je dana na odgoj jednoj dadilji na selu. Ta je dadilja bila kršćanka, pak je mladoj Margariti često govorila o Isusu i o kršćanskoj vjeri. I mlada Margarita zaljubi se u Isusa, pokrsti se, Isusu *zavjetova svoje djevičanstvo* i osta Mu vjerna sve do smrti.

b) Da većma ugodi svome nebeskome Zaručniku čuvala je ko zjenicu oko svoga čistoću svoje duše. Nije dopustila da ikakova ružna misao zavlada njezinim srcem. Pazila je na svoje oči, i držala na uzdi sva svoje osjetila.

c) Isus je bio jedini predmet njezinih čustava, njezinih misli, njezinih nakana. S Njime je po čitave satove u pobožnom razmatranju bila združena.

2. Predragi! a) *Čistoća* je pravi *biser,* dragulj sam po sebi skup, a milotan za pogled.

b) *Vrijednost* čistoće sastoji osobito u tom što ona upravo ona zla nagnuća obuhvaća, koja se najteže od svih mogu ukrotiti, i što ona pretvara naše tijelo i našu dušu u stan dostojan Boga. Ona tvori od naše duše zaista krasno svetište, zlom svijetu zatvoreno.

c) Sv. Ciprijan ovako uznosi ovu krepost: Čistoća podaje tijelu dostojanstvo, resi ćudoređe, posvećuje pokoljenja. Čistoća ne treba drugoga uresa, jer je ona sama sebi ures. Sreća je ona sama i druge usrećuje.«

d) Ugledajmo se zato u današnju sveticu, u sv. Biserku, pak njegujmo mi, svaki prema svom staležu, biser krepost čistoće.

Naša Svetica posjedovala je nadalje:

II

Biser vjere

1. a) I jest, predragi, kršćanska katolička vjera neprocijenjivo je blago. Ona je onaj dragocijenjeni biser, za koji veli božanski Učitelj da je tolike vrijednosti da zaslužuje da prodamo sve što imamo i kupimo ga.

b) Sv. Margarita znala je za cijenu sv. vjere, zato je, da ju sačuva, *žrtvovala* sve na svijetu, pa i vlastiti život svoj.

c) Kad je njezin otac — ugledni poganski svećenik — doznao da je kršćanka, sav je pobjesnio od srdžbe. Tražio je od svoje kćeri da se odreče Krista i žrtvuje krivim bogovima, a kad je ona to odlučno odbila stao ju je — nečovječni otac — na svakojake načine mučiti. Pače, kad je vidio da mlada Margarita u svojoj vjeri ne popušta — tuži ju rimskom poganskom sucu Olibriju.

d) Olibrije zadivljen njezinom ljepotom nastojao ju je isprvice lijepim riječima i slatkim obećanjima odvratiti od Krista, a kad mu to nije uspjelo, stade je i on nemilo mučiti. Zapovjedi svojim momcima da je bičevima biju, da joj oštrim gvozdenim češljima meso kidaju, da ju u tamnici gladom i žeđom more.

e) Sve je to hrabra djevica veselo podnosila iz ljubavi prema svome nebeskome Zaručniku. »Ja sam s Isusom zaručena — govorila je ona krvnicima — zato neću nikada ostaviti nebo a izabrati prašinu zemaljsku.« Napokon, krvnici joj *otsjekoše glavu* na današnji dan god. 275 po Kr. Tijelo joj kršćani pobožno pokopaše, a nad grobom kasnije podigoše lijepu crkvu.

2. a) Toliko je, dakle, današnja Svetica cijenila sv. vjeru, da je drage volje za nju žrtvovala svoj mladenački život.

b) O žalosti! Danas ljudi puno cijene ono što je male vrijednosti, a ne cijene ono što je neprocjenjive vrijednosti. Trude se i muče kako će si nagomilati blago na zemlji koje rđa i moljac izgriza i koje lupeži pokradu, a ne daju si nimalo brige da saberu sebi blaga na nebu koje ni moljac ni rđa ne izgriza ni koje lupeži ne mogu ukrasti.

c) Mnogo ih ima u današnjem naraštaju koji će i najteži rad podnjeti kad se radi o dobitku nekoliko zgužvanih i poderanih bankanota, a boje se i samo jednu kap znoja proliti za dobitak divnih nebeskih dobara, što nam ih sv. vjera pruža.

d) Mnogi će danas vlastitim životom braniti svoje imanje, svoj novac, od drskih napadača, a pustiće sasvim bezbrižno i bez najmanjeg protivljenja da mu otmu neprocijenjivo blago sv. vjere.

e) Predragi! Promišljajte od kolike je vrijednosti sv. kršć. kat. vjera; sjetite se da je to naše najveće blago na svijetu, pak je zato, po primjeru sv. Margarite, visoko cijenite i po njoj živite; i pazite da vas ko ne prevari i da vam to dragocjeno blago iz duše ne ugrabi.

Pored bisera čistoće i vjere posjedovala je naša Svetica i

III

Biser ljubavi

1. a) Čuli ste malo prije što je ona govorila krvnicima: »Ja sam s Isusom zaručena, zato neću nikada ostaviti nebo a izabrati prašinu zemaljsku.« Tim riječima izrazila je naša Svetica svoju goruću ljubav prema Isusu.

b) Ništa ju nije moglo odvratiti od te ljubavi. Jer što može dušu u Isusa zaljubljenu od Nejga rastaviti. Pita sv. Pavao: »Ko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja ili stiska ili progonstvo? Ili glad ili golotinja ili pogibao ili mač?« — Pak odmah odgovori: »Znam jamačno da ni smrt ni život ni sadašnjost ni budućnost ni sila, ni visina ni dubina ni drugo kakvo stvorenje ne može nas rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu Gospodu našem.« (Rim. 8 35)

c) Tu svoju ljubav prema Isusu posvjedočila je naša Svetica time: 1. što je izbjegavala i najmanji grijeh, dobro znajući da se njime vrijeđa Isusa; 2. vršeći revno kršćanske dužnosti, jer je to milo Isusu; 3. prolivši krv svoju za Isusa, jer je to vrhunac ljubavi, kako je sam bož. Učitelj ka-

zao: »Nitko nema veće ljubavi od ove, da život svoj položi za prijatelje svoje.« (Iv. 15 13).

2. a) Predragi! Kako je divan Bog, kako je ljubezan! On sama svetost, sama savršenost, sama dobrota. Kakvim nas je dobročinstvima obasuo i obasiplje nas svaki dan!

b) Pa zar tako veliki, tako dobri i ljubazni Bog ne zaslužuje da Mu mi ljubavlju uzvraćamo, i da se od ljubavi prema Njemu uklanjamo grijehu, te da vršimo Njegove zapovijedi? Zar sva ona ljubav koju nam je On od vijeka iskazivao, a i sada nam bez prestanka iskazuje, ne može nas skloniti na kakovu žrtvu, od koje bi prvi plod bio opet nama na probitak?

c) O neka ljubav Božja obuzme naše srce kao što je obuzela čisto srce sv. Margarite! Neka ta ljubav svetim plamom uništi svu zemaljsku ljubav u nama! Neka se ta božanska vatra širi u našoj duši i svu je obuzme, da ljubimo Boga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom snagom svojom i svom pameti svojom sada i u vječnosti! Amen.

---

21 jula

Sv. Danijel Prorok

»Objavi se riječ (Božja) Danijelu... i riječ bijaše istinita i o velikim stvarima.«

Dan. 1 1

Kad je babilonski kralj Nabukodonozor osvojio židovsko kraljevstvo, odveo je u Babilon u sužanjstvo i više mladića kraljevskoga i kneževskoga roda. U Babilonu su se odgajali na kraljevskom dvoru, učili pismo i jezik kaldejski da mogu poslije vršiti državne službe. Tu su dobivali obroke od kraljevskoga jela i vina koje je kralj pio. Među izabranim mladićima bio je i *sv. Daniel,* jedan od četiriju velikih proroka Staroga Zavjeta, koga mi danas slavimo kao našeg nebeskog zaštitnika.

Bio je ovaj sveti prorok:

1 revni vršitelj zakona Božjega;

2 hrabri borac za pravu vjeru;

3 odvažni propovjednik protiv grijeha.

Promotrimo to troje na našu duhovnu korist.

I

Revni vršitelj zakona Božjega

a) Židovskim mladićima na dvoru kralja babilonskoga odredi kralj obrok na dan od jela kraljevskoga i od vina koje on pijaše, da se hrane tri godine a poslije da stoje pred kraljem.

b) A mladi Danijel bijaše odlučio da će se držati zakona Mojsijeva i *da se neće oskvrnuti zabranjenim jelom.* Zato zamoli vrhovnoga dvoranina da njemu i trima njegovim drugovima: Ananeju, Misaelu i Azariji, daje drugo jelo. Dvoranin mu reče: »Bojim se kralja svojega gospodara, koji vam je odredio jelo i piće; jer kad kralj vidi lica vaša mršavija nego u drugih mladića, mogao bih platiti glavom.« — Daniel odgovori: »Kušaj nas za deset dana; neka nam se daje sočivo za jelo i voda za piće, pak kako vidiš, onako učini s nama.«

Dvoranin im učini po volji. A poslije deset dana bila su im lica ljepša i punija nego u svih mladića koji su jeli kraljevsko jelo. Poslije dobivahu samo sočivo.

2. a) Učimo se od svetog mladića Daniela revnosti u vršenju zakona Božjega. Čuvajmo se da ni u kojoj prigodi ne pogazimo bilo koju zapovijed Božju ili crkvenu.

b) Učimo se nadalje umjerenosti i obdržavanju zapovijedanih posta i nemrsa.

»Vidiš li«, nadovezuje tu sv. Atanasije danas u breviјaru, »vidiš li, što čini post?« Liječi bolest, suši u tijelu vodu, tjera sotonu, odalečuje zle misli, rasvijetljuje pamet, čisti srce, posvećuje tijelo i napokon postavlja čovjeka pred Božje prijestolje. I da ne misliš da je ovo lakoumno rečeno, evo ti dokaza o toj stvari u evanđelju što ga podaje sam Spasitelj. Kad su Ga učenici pitali, kako se tjeraju nečisti duhovi, odgovorio je Gospod: »Ovaj se rod izgoni samo mo-

litvom i postom. Post je naime hrana anđela i ko se s njim služi, pribraja se anđelima.«

II

Hrabri borac za pravu vjeru

1. a) Poslije tri godine dovedu mladiće pred kralja. Kralj ih ispita i zavoli. Bog je naime svoj četvorici mladića bio dao znanje i razum u svakoj knjizi i mudrosti, a Danielu još i *dar proročki*. Svu je četvoricu uzeo kralj za svoje službenike, a Daniel se vrhu njih isticao.

b) Proročkim je svojim darom oslobodio Suzanu od krive potvore opakih sudaca, kako sam potanko spominje u svojoj knjizi.

c) U njegovoj je knjizi i opis onog velikog čuda kojim je Bog izbavio tri mladića Ananiju, Mizaela i Azarija iz užarene peći. Daniel nam je sačuvao i onu divnu pjesmu što su je ta tri njegova druga pjevali u užarenoj peći.

d) Ko također ne zna, kako je Daniel radi štovanja pravoga Boga bio bačen u jamu lavovsku, ali ga je Bog očuvao? Zanimivo je još Daniel opisao, kako je dokazao da babilonski bog Bel ne jede, i da zmaj što su ga Babilonci štovali kao boga nije nikakav bog, jer ga je Daniel pogubio bez toljage bez mača skuhavši mu smole, masti i dlaka i bacivši mu u žvale.

e) Osim toga u njegovoj je knjizi mnogo veličanstvenih proročkih viđenja, od kojih je najviše ono, kad mu je Bog po arhanđelu Gabrijelu objavio da će Spasitelj doći do sedamdeset sedmica godina (70 × 7 godina), što se je doista tačno i ispunilo.

2. Učimo se od ovoga sv. Proroka ustrajnosti u sv. vjeri, od koje neka nas niko ne odvrati.

III

Odvažni propovjednik protiv grijeha

1. a) Babilonski kralj Baltazar priredi veliku gozbu svojim velikašima. Napivši se vina zapovijedi da se donesu zlatne posude koje bijaše odnio Nabukodonozor iz hrama jeruzalemskoga, te stanu iz njih piti kralj i velikaši njegovi

i žene njihove. Najednom ukaže se na zidu ruka koja napiše tri riječi. Kralj problijedi i počne drhtati po cijelom tijelu, pa pozove svoje mudrace, ali oni nisu mogli pročitati pisma niti kazati što znači.

b) Tada pozovu Daniela. Daniel reče kralju: »Ti si se, kralju, podigao na Gospodina nebeskoga. Svete posude donesoše iz doma Njegova, i pio si iz njih ti i velikaši tvoji i žene. Zato je Gospodin poslao ruku da napiše ove riječi. Napisano se ovako čita: Mane, Tekel, Fares. A ovo znače te riječi: Mane = izbrojio je Bog kraljevstvo tvoje i dokončao ga; Tekel = izmjeren si ali si nađen prelagan; Fares = razdijeljeno je kraljevstvo tvoje i dano Medijancima i Perzijancima.«

c) Tada prestrašen kralj zapovijedi da Daniela odjenu u grimiz i da razglase, da je on treći gospodar u njegovu kraljevstvu. S tim je htio kralj da odvrne od sebe Božju kaznu, ali uzalud. Još iste noći ubiju Baltazara, a Medijanci i Perzijanci podijele njegovo kraljevstvo. Skoro zatim zavlada kralj perzijski Kir cijelom babilonskom državom, i on pusti Izraelce natrag u domovinu, gdje su obnovili svoje domove i opet sagradili Gospodinu hram.

2. Kao što je svetogrđe Baltazarovo napunilo mjeru njegovih zlodjela, pa je slijedila Božja kazna, tako će Bog kazniti i svakog okorjelog grešnika. I on će jedamput, možda kad bude najmanje očekivao, čuti osudu: izbrojene su milosti koje si zlorabio; grijesi su ti daleko prevagnuli ono malo dobrih djela što si učinio; razdijeljena ti je duša od tijela, još ove ćeš se noći naći na Božjem sudu. Zato Duh Sveti opominje u sv. pismu svakoga od nas: »Ne oklijevaj da se k Bogu obratiš; ne odgađaj iz dana u dan: jer će iznenada doći Njegova srdžba i u doba osvete bit ćeš pogubljen.«

23 jula

Sv. Liberan (Liborije) Bisk.

»Dobro, slugo dobri i vjerni! Budući da si bio u malome vjeran, nad mnogim ću te postaviti.«
Mt. 25 23

Današnjeg Sveca slikaju kao biskupa s knjigom u ruci, a na njoj su tri kamenčića. Knjiga znači da je ovaj sveti biskup bio neumorni propovijednik Evanđelja, a tri kamenčića kazuju, da je on pomoćnik u bolesti kamenca i bubrega. Njega uvelike štuju u Francuskoj, Italiji, Njemačkoj, kao i u našoj južnoj Dalmaciji, te su mu u tim zemljama podignute brojne crkve (u samoj Italiji 151) ili posvećeni oltari u pojedinim crkvama.

Sv. Liberan zaslužuje to štovanje. Jer je on:
1 Vjerni sluga Božji;
2 pomoćnik u bolestima;
3 kao takav naš uzor i zaštitnik.

I

Vjerni sluga Božji

a) Živio je sv. Liberan u 3 vijeku po Kristu u Francuskoj, gdje je bio biskupom i to u gradu Cenomanu.

b) Još kao obični svećenik žrtvovao je Bogu i bližnjemu sav svoj rad i sve svoje vrijeme.

c) A postavši, i protiv svoje volje *biskupom,* ništa nije propustio od prijašnje revnosti. Čim je na veću čast uzdignut, tim je više nastojao ublažiti Boga bdijenjima, postovima i molitvom. Sav se dao na obrađivanje vinograda Gospodnjega. Bio je izgled svome stadu u čednosti, uzdržljivosti, čistoći, molitvi i ostalim krepostima.

d) Osobito se istakao neumornim propovijedanjem, primjerom neokaljana života i širokom ljubavlju prema siromasima, te je obnovio vjerski život svoga naroda i snagom djela i riječi mnoge povratio životu i vjeri.

e) Preminuo je na današnji dan god. 397 u prisutnosti sv. Martina biskupa, koji mu je podijelio sakramente umirućih i molio molitve umirućih. Zbog tako sretne smrti štuju ga također kao zaštitnika dobre smrti.

II

Pomoćnik u bolestima

a) Bog je svoga miljenika još za života proslavio mnogim čudesima, a još više pak poslije smrti. Po zagovoru svetoga biskupa nekoji slijepi su zadobili vid, hromi prohodali, opsjednuti se oslobodili nečistih duhova, gubavi bili očišćeni, gluhi zadobili sluh i mnogi bolesnici ozdravili od raznih bolesti.

b) Njegovo ime *»Liberan«* na hrv. jeziku znači: *oslobodite*lj *(Slobodan).* Napose je sv. Liberan pomoćnik u bolesti kamenca i bubrega, te su mnogi, koji su od te bolesti bolovali, njegovim zagovorom bili od iste oslobođeni.

III

Naš uzor i zaštitnik

1. a) Štujući danas blagdan sv. Liberana, uzmimo ga, predragi, sebi za uzor. *»Ugledajte se u mene, kao ja u Krista«,* pozivlje nas on sa sv. Pavlom (I. Kor. 4 16).

b) Slijedimo napose njegovu *revnost u službi Božjoj,* pak budimo i mi revni u vršenju svih svojih kršćanskih dužnosti: u slušanju sv. Mise u nedjelje i zapovijedane blagdane, u obdržavanju posta i nemrsa, u primanju uskrsne Pričesti, u obavljanju svagdašnje molitve i t. d., u dijeljenju milostinje potrebnima, u koliko smo u mogućnosti.

c) Ljubimo kao sv. Liberan *kršćanski život,* jer je on put u nebo. Zaodjenimo dušu svoju *kršćanskim krepostima:* čednošću, uzdržljivošću, strpljivošću, blagošću i drugima, a nadasve ljubavlju, koja je vrhunac savršenstva. Kreposti su najljepši ures naše duše. Njima ćemo omiliti Bogu i On će nas rado primiti u nebeske dvore, kako je i kreposnog Liberana primio.

2. a) A onda moći ćemo pouzdano *zazivati pomoć ovoga Sveca* u raznim svojim bolestima i potrebama bilo tjelesnim bilo duševnim.

b) Nadasve ga molimo da nam isprosi od Boga milost da *umremo onako svetom smrću* kao što je on umro i providjeni svetim Sakramentima umirućih uz prisutnost službenika Gospodnjeg, koji će nam dušu preporučiti, da iziđe iz ovoga nevoljnoga svijeta, i poleti u rajske nebeske dvore da uživa vječno blaženstvo. Amen.

---

24 jula

Sv. Kristina Djev. i Muč.

»Jakost i ljepota odijelo je njezino, i radovat će se u najposljednje dane.«

Priče Sal. 31 21.

Ove riječi sv. Pisma možemo punim pravom primjeniti na našu sv. Zaštitnicu, čiji blagdan danas slavimo; na sv. Kristinu Djevicu i Mučenicu. Jedan prekrasan cvijetak iz trećega vijeka po Kristu; jedna mala lijepa djevojčica slaboga tijela a jakoga duha, kratkoga života a duge slave.

Kad promatramo njezin kratki život, moramo se diviti:

1 njezinoj jakosti;
2 njezinoj ljepoti;
3 njezinoj slavi.

I

Jakost sv. Kristine

»Jakost je odijelo njezino«

1. a) U prvom redu pokazala je mala sv. Kristina svoju jakost u *odabiranju kršćanske vjere.* Rodila se svršetkom trećega vijeka u jednom gradu Toskane u Italiji. A taj je bio viši carski časnik, a ljuti protivnik kršćanskoga imena. Kad bi doznao za koga kršćanina naredio bi svojim vojnicima da ga uhvate i dovedu u njegovu kuću, gdje bi ga stavljao na svakojaku muku. Mala djevojčica, njegova kći, gledala je više puta te muke i videći kako ih kršćani junački podnose za ljubav Isusovu, zaključila je da mora biti prava ona vjera, koja stvara takove junake. Zato se dade potajno poučiti u kršćanskoj vjeri od jedne svoje ropkinje

kršćanke, te se poslije pokrsti. Na krštenju dobi ime Kristina, to jest Kristova. I postala je mala Kristina uistinu sva Kristova.

b) U drugom redu pokazala se naša Svetica jakom u *riječima.* Kad je njezin otac bijesnio na nju, što je postala kršćanka i nagovarao ju da se odreče Krista i žrtvuje krivim bogovima, hrabra je djevojčica svome zaslijepljenom ocu govorila: »Ne mogu žrtvovati krivim bogovima. Ja žrtvujem samo živome Bogu, Gospodaru neba i zemlje, žrtvu istine i ljubavi.

c) Nadasve se jakom pokazala ova mala djevojčica od samih 13 godina, kad su ju *stali mučiti zbog kršćanske vjere.* Mučio ju je najprije sam okrutni otac, pak onda drugi rimski poganski suci.

d) Te su muke bile *raznovrsne i strahovite,* da bi zaplašile i obezhrabrile i snažnije ljude:

e) Bila je *vezana na jedan točak,* ispod kojega su naložili vatru.

f) Kašnje su napravili *limenu koljevku,* napunili je kipećim uljem i vrelom smolom te unutra bacili Kristinu.

g) Baciše ju i u *zažarenu peć* i u jamu punu otrovnih zmija.

h) A kad je u svemu tome čudesnim načinom ostala neozleđena, *otsjekoše joj mačem glavu* na današnji dan oko god. 300 po Kristu. Imala je samo *12 godina života.*

2. Draga moja braćo!

a) Koliki stid mora obuzeti sve nas kad promotrimo kako se jakom pokazala ova nježna djevojčica u borbama života! Koliki smo mi slabići u poredbi s njome!

b) Borimo li se mi protiv svojih *strasti* i svladavamo li ih? *»Tko hoće da ide za mnom neka zaniječe samoga sebe, uzme križ svoj na sebe i neka me slijedi«,* veli Spasitelj.

c) Podnosimo li ustrpljivo za ljubav Božju protivnosti, progonstva, prezir, poniženja, uvrijede? *»Blaženi koji trpe progonstvo radi pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.«*

II

Ljepota sv. Kristine

»I ljepota odijelo je njezino«

1. a) Životopisci ove male Svetice kažu, da je bila neobične *tjelesne ljepote.* Ali ona zato nije hajala, jer i ako mala, znala je, da je *»ljupkost prijevarna i ljepota tašta* i da samo ona žena koja se boji Gospoda zaslužuje pohvalu.« Zato je ona svu važnost postavljala na ljepotu svoje duše.

b) Ta ljepota njezine duše odrazivala se 1) u njezinoj *anđeoskoj čistoći,* posvetivši svoje srce Onome, čijoj se ljepoti dive sunce i mjesec; 2) u njezinoj *žarkoj ljubavi prema Isusu;* jer što je ona imala na nebu i na zemlji izvan Njega? On je bio Bog srca njezina i njezin dio navijeke; 3) u *savršenom pouzdanju u Isusa;* radi česa se i nije bojala nikakvih muka, uvjerena da će joj On biti u pomoći, kao što je uistinu i bio: »Hvalim Te, Gospode Kralju... jer si mi bio pomoćnik i obranitelj; izbavio si tijelo moje od propasti.« (Crkv. 51)

2. Draga braćo!

Nastojmo i mi da dušu svoju učinimo što ljepšom. Čuvajmo je čistom od svakoga grijeha, napose od grijeha nečistoće. Ražarimo je ljubavlju Isusovom i pouzdanjem u Njega. Ljubav je najljepša krepost; ljubav k Isusu najljepši je ures svake duše. Ništa nas ne smije rastaviti od te ljubavi, od ljubavi Božje koja je u Kristu Isusu, Spasitelju našemu.

III

Slava sv. Kristine

»I radovat će se u najposljednje dane«

1. Sv. Kristina imala je još dok je bila živa, puno *duševne radosti.*

a) U prvome redu zato, jer je bila svjesna da je u pravoj vjeri. A po toj vjeri znala je da će se sigurno spasiti. *»Ko vjeruje i bude kršten bit će spašen.«*

b) Duševna radost dolazila joj je onda od mirne čiste savijesti. Ona se čuvala svakoga i najmanjega grijeha,

pak je znala da je u stanju milosti Božje, i to ju je uvelike veselilo. *»Mirna savijest je neprekidna vesela gozba«* veli Sveto Pismo (Priče Sal. 15 [15]), a sv. Brnard kaže: »Čista savijest je veliko bogatstvo.«

c) Radost je veliku imala u ljubavi Isusovoj, koga je ljubila svim svojim čistim, nevinim srcem. Srce njezino i tijelo njezino — kao ono i psalmistino — radovalo se u Bogu živomu. (Ps. 83)

d) Radovala se nadalje i u svojim mukama, jer je jasno osjetila prisutnost Božju i čudesnu moć Njegovu na sebi. Ni vrela koljevka, u koju su je stavili, ni zažarena peć u koju su je zatvorili, ni jama puna otrovnih zmija, u koju su je bacili, nisu joj ništa naškodila. Iz svih tih pogibelji izišla je neozleđena i poput triju mladića u zažarenoj babilonskoj peći ona je pjevala hvale svome Izbavitelju. »Hvalim Ime Tvoje, Isuse, jer si mi bio pomoćnik i izbavitelj.«

e) Radovala se u samoj smrti, kad su joj otsjekli glavu, jer joj se time ispunila najveća želja: da bude vazda s ljubimcem svoje duše, Isusom. »Želim se rastaviti i biti s Kristom.«

f) Raduje se sada za svu vječnost, jer uživa rajsku slavu na nebu, a štovanje od ljudi na zemlji, kao što ju eto i mi danas štujemo.

2. Predragi! Imajmo i mi čvrstu vjeru u Boga, imajmo čistu mirnu savijest, slijedimo našu malu Sveticu u njezinoj ljubavi prema Isusu, u njezinoj nepokolebivoj vjeri, u njezinoj ustrajnosti u borbama, u njezinom strpljivom podnašanju nevolja, pak ćemo se i mi s njome radovati u najposljednje dane za sve vjekove. Amen.

---

27 jula

Sv. Kristofor Muč.

»Nosite Boga u tijelu svojem«
I. Kor. 6 20

Već od davnih vremena štuje se u istočnoj i zapadnoj crkvi slavni Kristov mučenik sv. Kristofor, čiji blagdan da-

nas slavimo. U njegovu čast podignute su mnoge crkve i samostani u Španjolskoj, Italiji, Francuskoj i Njemačkoj, a kod nas ga šibenska biskupija slavi kao svoga zaštitnika. Pobožni puk ubrojio ga je među svojih 14 pomoćnika u nevolji, te mu se pouzdano utječe svojim molitvama. Njegova slika vidi se na mnogim mjestima, a prikazuje ga kako nosi preko jedne rijeke maloga Isusa na svojim leđima. Odatle je i prozvan Kristofor, što znači: nosioc Krista.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo na našu duhovnu pouku i korist:

1 kako je sv. Kristofor isprvice služio svijetu i đavlu;
2 kako se poslije sav dao u službu Kristu;
3 kako je nosio Krista Gospoda.

I

Kako je sv. Kristofor isprvice služio svijetu i đavlu

1. a) Sv. Kristofor je živio u trećem vijeku po Isusu. Bio je rodom iz Palestine, Kristove zemaljske domovine. Po zanimanju vojnik, te se u mnogim bitkama proslavio svojim junaštvom.

b) A predaja o njemu veli da je bio snažno tjelesno razvijen: visoka stasa, snažnih grudiju, neobične jakosti.

c) Ponosan na tu svoju snagu želio je Kristofor da služi kao vojnik najmoćnijem vladaru na svijetu. Zato je on otišao, u gvozdenom oklopu sa štitom, s oružjem u ruci, da traži po svijetu jednog kralja, koji se nikoga ne boji.

d) Išao je od zemlje do zemlje, ali nigdje ga nije našao. Svi carevi, kraljevi i knezovi, na koje se namjerio, bojali su se nekoga. Ako se nisu bojali od ljudi, bojali su se od zlih duhova.

e) Kad je to Kristofor uvidio odluči da će on stupiti u službu zlog duha-đavla, smatrajući ga najmoćnijim vladarom. Ali idući s đavlom po svijetu — tako kaže stara kršćanska legenda — opazi Kristofor da se i đavao nekoga boji. Što je to bilo od česa se đavao bojao? Od Križa. Kad su jednom Kristofor i đavao prolazili kraj jednog drvenog Križa, što je stajao na raskršću, đavao poče drhtati i pobježe.

f) Kad to vidi Kristofor shvati da je raspeti Krist još jači od đavla, a s time jači od svih vladara na svijetu, zato se sav dade u Njegovu službu.

2. Draga moja braćo! Shvatimo i mi da je Krist najveći vladar, pak se dajmo u Njegovu svetu službu. Kristu služiti znači kraljevati. Pobožni pisac zlatne knjige »Nasljeduj Krista« piše: Velika je čast i velika slava služiti Kristu i odreći se svega radi Njega. Jer će zadobiti veliku milost, koji se svojom voljom podvrgnu Njegovoj presvetoj službi. Naći će preslatku utjehu što ju daje Duh Sveti, svi oni koji se iz ljubavi prema Kristu odreknu svake tjelesne naslade. O, drage i ugodne službe Božje, u kojoj čovjek doista biva slobodan i svet.

II

Kako se sv. Kristofor sav dao u službu Kristu

1. a) Uvidjevši da je Gospod Isus Krist najmoćniji vladar stavi se naš Svetac sav u službu Kristu.

b) Da što bolje upozna Krista otide jednom pobožnom pustinjaku, od koga bi poučen u kršćanskoj vjeri i kršten.

c) Veoma radostan upita Kristofor pobožnog pustinjaka: »Kako treba da unaprijed služim mome Gospodaru i Otkupitelju?« — Pustinjak mu odgovori: »U postu, molitvi i razmatranju.« — Novoobraćenik primetnu: »Moje tijelo ne podnosi posta, a ni za molitvu ni za razmatranje nisam sposoban.« — Pustinjak mu savjetova: »Dobro, kad ne možeš to činiti, onda čini djela milosrđa. Eno gledaj, ondje je rijeka bez mosta; mnogi su ljudi već izginuli prelazeći preko rijeke; ti si velik i snažan, prenosi ljude s jedne obale na drugu, a nagrada će ti biti Božji blagoslov i njihova zahvala.«

d) Od tada je sv. Kristofor na svojim snažnim rukama i herkulskim plećima prenosio, za ljubav Božju, svakoga dana, a više puta i noću, putnike s jedne obale rijeke na drugu, gazeći po vodi do pojasa.

2. a) Draga braćo! Možda i mi, u službi Kristovoj, nismo kadri obdržavati strogi post, mnogi neće imati vremena da se dugo mole; mnogi opet neće biti sposobni da se bave razmišljanjem. U zamjenu za to činimo ono što je činio sv. Kristofor: činimo djela tjelesnog milosrđa, kao što su: gladna nahraniti, žedna napojiti, gola zaodjeti, putnika primiti, bolesnika pohoditi, mrtvace ukopati; u jednu riječ: pomoći našemu bližnjemu u nevolji, ukoliko nam je to moguće.

b) U tom nam daje primjer sam božanski Učitelj, koji je za sebe kazao: »Sin Čovječanski nije došao da Njemu služe, nego da On služi i da život svoj dade u otkup za mnoge.« Zato nam i daje zapovijed: »Koji hoće da bude među vama velik, neka bude vaš sluga.« (Mt. 20 [28])

III

Sv. Kristofor nosi Krista

1. a) Jedne večeri dođe na obalu rijeke jedno prekrasno Dješešce zlatnih rudastih vlasiju i rumena lišca, te zamoli Kristofora da ga prenese na drugu obalu. Gorostas ga uzme kao lagano perce, stavi ga na rame i zagazi u rijeku. Ali, za čudo, svakim korakom Djetešce je bivalo sve teže, a voda sve dublja. Teško stenjući, obliven znojem, baci orijaš svoje velike oči prema onom Djetešcu na njegovim ramenima: »Što je tebi, dijete, zapita Kristofor, čini mi se da na mojim ramenima leži sav svijet.« — Djetešce se slatko nasmija i odgovori: »Da, Kristofore, nosiš na svojim ramenima više nego svijet, nosiš Onoga koji je stvorio nebo i zemlju. Vršio si djelo milosrđa, zato si i postignuo milosrđe. Oprošteni su ti tvoji grijesi, budi mojim apostolom, a u znak toga tvoj će gvozdeni štap procvasti. To je Djetešce bio sam Krist.

b) Čuvši to Kristofor pokloni se Kristu i otide u Siriju da propovijeda Evanđelje. Tu je mnoge obratio na pravu vjeru, za koju je na posljetku i krv prolio. Nakon raznih muka otsjekoše mu krvnici glavu na 25 jula.

2. a) Draga braćo! Da li je baš sve onako kako se u legendi pripovijeda o sv. Kristoforu i onom malom Djetešcu

— i kako to slikari predstavljaju našega Sveca — ne bih vam mogao sa stalnošću kazati. Ali je živa istina, da je sv. Kristofor — od kada je primio kršćansku vjeru — vazda nosio Krista Boga svoga u srcu svojem. Na Njega je mislio, o Njemu govorio, za Njega radio, s Njime živio, pak za Njega i s Njime preminuo.

b) Činimo i mi tako. Nosimo Boga na tijelu svojem, osjećajmo i živimo s Kristom kako nas pozivlje sv. Pavao. Neka Isus Krist, Bog i Spasitelj naš bude glavni predmet naših misli, riječi i djela sada i vazda. Amen.

---

29 jula

Sv. Marta Djev.

»Isus ljubljaše Martu i sestru njezinu Mariju i Lazara.«

Iv. 11 5.

Velika je stvar, moja draga braćo, biti ljubljen od Isusa. A tu sreću eto je imala današnja Svetica, sv. Marta. »Isus ljubljaše Martu«, veli sv. Ivan evanđelista.

Marta je i zaslužila tu veliku sreću. I ona je sa svoje strane ljubila Isusa i bila Mu svom dušom privržena. Od kada Ga je upoznala, odmah je u Njega vjerovala kao u Sina Božjega i obećanoga Mesiju, te je Njegovoj službi posvetila sav svoj život.

Iz sv. Evanđelja razabiremo tri susreta božanskog Učitelja sa Martom:

1 Prvi je susret u radosti,

2 drugi je susret u žalosti,

3 treći je susret u pobožnosti.

Sva tri susreta imala su dubokog utjecaja u životu sv. Marte, a imaju i za nas duboke pouke, zato ih ukratko promotrimo.

I

Prvi susret u radosti

1. a) Prvi put susreo se bož. Učitelj sa Martom u njezinoj kući u Betaniji. To je maleno seoce jedan sat hoda

daleko od Jeruzalema, na ubavom brežuljku, gdje su između maslina i drugih stabala bile nekada bogate vile jerusalemskih bogataša. Tu je bila i jedna čedna priprosta kuća, u kojoj su živjele dvije sestre: starija Marta, kao domaćica, i mlada Marija zvana Magdalena, te njihov brat Lazar.

b) Jednoga dana božanski Učitelj svrati se sa nekoliko svojih učenika u tu tihu kuću. Obje sestre primiše s dubokim poštovanjem velikoga Učitelja i nastojale su da Mu boravak u kući učine što ugodnijim. No dok je mlađa sestra Marija sjela kraj nogu Njegovih i samo Ga gledala i slušala, starija Marta vrzla se po kući i kuhinji da tako odličnog gosta i što bolje počasti.

c) Kako su s Učiteljem bili i nekoji učenici Marta je imala puno posla da sve sama podvori. Zato je zvala sestru svoju da joj pomogne. A kad ova ne htjede, smatrajući se sretnom kod nogu Isusovih, Marta se potuži Učitelju govoreći: »Gospode! Zar Ti ne mariš, što me sestra ostavi samu da služim? Reci joj dakle da mi pomogne.«

d) Tada je božanski Spasitelj rekao one znamenite riječi: *»Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnoge stvari. A samo je jedno potrebno. Marija je najbolji dio odabrala, koji se neće uzeti od nje.«* (L. 10) Tim riječima božanski Učitelj pokudio je Martu što se toliko brine za tijelo, naglasujući da se puno više moramo brinuti za dušu svoju, jer spas naše duše to je ono samo jedno potrebno.

2. Draga moja braćo!

a) Kad bi se božanski Spasitelj svratio vidljivo u naše kuće, o, koliko bi tu našao Marta, a još više Martina; koliko bi našao ženskih, a još više muških glava, koje se puno brinu za zemaljsko, a malo za nebesko; puno za prolazno, a malo za neprolazno; puno za vremenito, a malo za vječno; puno za tjelesno, a malo za duševno; puno za tijelo, a malo za dušu!

Takove bi puno većim pravom nego li Martu bož. Učitelj ukorio govoreći: »Marta, Marta, Martine, Martine! Brineš se i uznemiruješ za mnoge stvari, a samo je jedno potrebno, a to je da dušu spasiš!

b) Primimo taj ukor ljubljenoga Učitelja, kako ga je sv. Marta primila i njime se okoristimo za duhovni život.

II

Drugi susret u žalosti

1. a) Drugi je susret imala sv. Marta s Isusom, kad je bila u velikoj *žalosti*. Umro joj je ljubljeni brat Lazar i već je četiri dana ležao zakopan u grobu.

b) Tada dođe božanski Učitelj da utješi ožalošćene sestre i da učini divno čudo nad umrlim njihovim bratom.

c) Marta, kad ču da dolazi Isus, pođe Mu ususret. I kad dođe blizu stade Mu plačući govoriti: *»Gospode, da si bio ovdje, brat moj ne bi bio umro. Ali i sada znadem, što god zaisteš u Boga, da će Ti Bog dati.«* Veli joj Isus: »Uskrsnut će brat tvoj.« Govori Mu Marta: *»Znam da će uskrsnuti u uskrsnuću u najposljednji dan.«* Reče joj Isus: »Ja sam uskrsnuće i život; ko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će, i svaki koji živi i vjeruje u mene, ne će umrijeti uvijeke. Vjeruješ li ovo? Reče Mu Marta: *»Da, Gospode, ja vjerujem da si Ti Krist Sin Boga živoga, koji si na ovaj svijet došao.«* (Iv. 11)

d) Još danas pokazuju u Palestini, nedaleko od Betanije, na putu koji vodi od Jerusalema u Jeriho, jedan veliki kamen, kraj kojega se dogodio, prema staroj predaji, ovaj susret Marte s Isusom i tu se razvio ovaj dirljivi razgovor.

c) Iz toga razgovora otsjeva duboka vjera sv. Marte u Isusa i neograničeno pouzdanje u Njegovu moć.

d) Božanski je Spasitelj nagradio tu vjeru i to pouzdanje uskrisivši mrtvog Lazara, brata Martina.

2. Draga braćo!

Kad se i mi nađemo u kojoj žalosti, oživimo svoju vjeru u Isusa, ojačajmo svoje ufanje u Njegovu moć. On je uskrsnuće i život, On će našu žalost obratiti u radost.

III

Treći susret u pobožnosti

1. Treći put susrela se sv. Marta s božanskim Učiteljem šest dana prije Njegove smrti.

a) Dogodilo se to opet u Betaniji u kući Marte i Marije. Bio je tu i brat njihov Lazar, koga je Isus oživio od mrtvih.

b) Marta je i ovom zgodom htjela da iskaže svoje osobito štovanje i zahvalnost božanskom Gostu, htjela je da Mu iskaže svoju duboku pobožnost i ljubav. Zato je i priredila večeru, i preko večere ona služila, dok je Lazar sjedio za stolom s učenicima Isusovim, a Marija Magdalena uzela litru nardove dragocijene pomasti i pomazala Isusove noge te ih otrla svojom bujnom kosom.

c) Nema sumnje — i ako nam to evanđelisti ne spominju — da je Marta s ostalim pobožnim ženama išla za božanskim Učiteljem, kad je na Kalvariju nosio križ, na koji Ga propeše. Nema sumnje, da je puna pobožne tuge stajala podno križa Isusova kao što se opet radovala Njegovome slavnom uskrsnuću.

d) Prema crkvenoj predaji ona je kroz sav život ostala djevica, posvetivši se posvema Isusu. Zbog njezine privrženosti Isusu bila je od Židova ukrcana u jednu lađu, zajedno s bratom Lazarom i sestrom Marijom, te nekojim drugim učenicima Isusovim. Lađa je bila bez jarbola, bez vesala i bez kormila. Mislili su Židovi da će se gdje na pučini potopiti. Ali je Božja Providnost uredila da su vjetrovi lađu pritjerali na obalu kod Marsilje u Francuskoj, pa se Marta s ostalim putnicima sretno iskrca. Otišla je u jedan samostan gdje je do smrti živjela.

2. Predragi! I mi imamo sreću da se susretnemo s božanskim Spasiteljem na otajstvenoj večeri sv. Mise i sv. Pričesti. Neka taj susret bude čest! Prisustvujmo rado sv. Misi i primajmo češće sv. Pričest. A svakoga puta s osobitom *pobožnošću.* Budimo u pobožnosti sjedinjeni s Isusom svega svoga zemaljskoga života, kako je bila i današnja Svetica, da onda zajedno s njome budemo navjeke sjedinjeni s Isusom kroz svu vječnost. Amen.

---

31 jula

Sv. Ignacije Lojolski

»Sve na veću slavu Božju«
Geslo sv. Ignacija

Današnjeg sveca, slavnog utemeljitelja Družbe Isusove, vidimo obično naslikana u svećeničkom odijelu, sa jednom knjigom u ruci na kojoj piše početnim latinskim slovima: »O. A. M. D. G.« to jest: »Omnia ad majorem Dei gloriam«. To znači na našem jeziku: *»Sve na veću slavu Božju.«*

Ovo je bilo geslo sv. Ignacija, kojega se on držao svega svoga života, izuzevši nekoliko godina mladosti, kad je težio za svjetovnom slavom. Držeći se toga gesla sv. Ignacije je:

1 svojim životom davao slavu Bogu;

2 ustanovio je posebni red, koji ima promicati slavu Božju;

3 dao je primjer nama da i mi radimo za slavu Božju.

I

Sv. Ignacije svojim životom daje slavu Bogu

a) Ovaj veliki borac za stvar Božju, potomak je plemićke španjolske obitelji, a rodio se god. 1491 u dvorcu Loyola nedaleko Tuluze u baskičkoj državi Guinuzkoa. Do 26 godine bio je kao plemić u kraljevskom dvoru, a onda se lati mača i tri godine se je hrabro borio u vojsci svoga cara Karla V kao oficir. Bio je spretan i hrabar, ali slavohlepan. Kod opsjedanja grada Pampelone god. 1521 raznijela mu je francuska kugla nogu i morao se je podvrći teškoj operaciji s malo nade da će opet biti sposoban za časnika. Više sedmica morao je u teškim bolima ležati na bolesničkoj postelji. Tražio je da mu dadu zabavnih knjiga, da ubije dosadu. No nisu mu mogli ničim drugim poslužiti osim nabožnim knjigama »Život Isusov« i »Životi svetaca«. Ispočetka je čitao samo zato, jer nije imao što drugo. Ali čim je više čitao tim ga je više vukla ova neobična lekti-

ra. Milost Božja je u njemu djelovala i on upozna ništavilo ovoga svijeta, a srce mu se raspali željom, da samo Bogu služi. Baci se pred sliku Majke Božje i prisegne da će odsada *služiti samo Isusu.*

b) Čim se malo oporavio ode Ignacije u samostan Montserat gdje obavi generalnu ispovjed i zavjetuje vječno djevičanstvo. Zatim se *povuče u neku špilju kod Manrese* da provodi pokornički život. Tu je proveo deset godina u najoštrijoj pokori, gdje je uz pomoć Božju sastavio svoju zlatnu knjižicu za duhovni život »Duhovne vježbe«.

c) *Goruća ljubav prema Spasitelju* gonila ga je da pođe na hodočašće u Jeruzalem gdje je želio ne samo posjetiti sveta mjesta, nego i Evanđelje propovijedati nevjernicima. Ali prilike su tako htjele i Božja Providnost ga dovede natrag u Španjolsku, da bude apostol među kršćanima.

d) Sv. Ignacije je, dakle, prikazao Bogu na slavu: a) *žrtvu svoje časti.* Od svjetovnog viteza postao je vitez Kristov; b) *žrtvu svoga tijela:* provodio je pokornički život, napose u Manrezi; c) *žrtvu svoga srca:* ljubio je Isusa i za Njega htio trpjeti na sv. mjestima.

II

Ustanovio je red za promicanje slave Božje

a) Već je dugo vremena želio da sakupi četu Bogu odanih ljudi, koja bi se kao duhovna vojska pod zastavom križa borila protiv vraga i crkvenih neprijatelja. Na blagdan Uznesenja Marijina 1534 *položi temelj »Družbi Isusovoj«;* sa svojih šest vjernih prijatelja primi na Monmartru svetu pričest i položi zavjet siromaštva, čistoće i posluha, te IV. zavjet da će poći u misije u svetu zemlju ili po odredbi sv. Oca pape u kojigod drugi kraj.

b) Godine 1538 sazove Ignacije svoje drugove — bilo ih je već 10 — da im predloži *pravila njihove družbe.* Papa Pavao III potvrdio je 1540 »Družbu Isusovu«. Sad su se počeli članovi brzo množiti; preko 1000 članova brojila je Družba dok je još Ignacije živio. Svoj rad u duhovnoj pastvi i školi brzo proširiše po svim zemljama kršćanstva i sve do daleke Indije, Kine i Japana. Kao prvi general Ignacije je upravljao svojom Družbom iz Rima i nadzirao njezin rad po svim zemljama. Uz to je u Rimu činio gdjegod je samo mogao dobro; gdje se je samo dalo štogod na slavu Božju učiniti, tu nije on poznavao odmora.

c) Petnaest je godina sveti utemeljitelj, kao general, svoju borbenu četu *uzgajao za bojeve Gospodnje.* No utjeha mu je bila kad je vidio da Bog krasnim plodovima blagosiva njegova poduzeća. Njegovi mnogobrojni duhovni sinovi rasijani širom svijeta radili su neumorno, a rade još i sada, za sve veću slavu Božju i za spas duša.

d) Svakim danom je rasla njegova *želja za nebeskom domovinom* i vječnim mirom. »Kako mi se gadi zemlja, kad mislim na nebo«, često bi uzdisao. Smrtna groznica, koja ga je u 65 godini njegova života uhvatila, bila je prvi glasnik da će se njegova želja brzo ispuniti. S preslatkim imenom »Isus« na ustima izdahnu Ignacije svoju junačku dušu. Grgur XV ubroji ga 1622 među svete.

III

Radimo i mi sve za veću slavu Božju

Draga moja braćo!

I mi smo dužni da radimo sve za veću slavu Božju.

a) To je psalmista lijepo kazao u ps. 95: »Dajte Gospodu, plemena narodna, *dajte Gospodu slavu i čast;* dajte slavu Imenu Gospodnjem. — Jer je velik Gospod i hvale dostojan veoma.«

b) To i sam Bog traži od nas preko Malahije proroka: »Sin poštuje oca i sluga gospodara svojega; *ako sam ja otac, gdje je čast moja?* I ako sam gospodar, gdje je strah moj? Veli Gospod nad vojskama.« (Mal. 1 [6])

c) To veoma lijepo obrazlaže današnji Svetac u prvom razmatranju svojih zlatnih Duhovnih vježba: »Čovjek je stvoren da Boga svoga hvali, iskazuje Mu poštovanje i da Mu služi. A sve ostalo na zemlji stvoreno je radi čovjeka, da mu pomogne, te postigne svoju svrhu radi koje je stvoren.

— Čovjek — proslijeđuje isti Svetac — mora Boga hvaliti i raditi za sve veću slavu Njegovu, jer je Bog sam u sebi najveće *dobro za čovjeka.* Mi treba da Ga hvalimo razumom, voljom i pameću; da Ga hvalimo cijelim živo-

tom te da i druge potičemo da Ga hvale. To ćemo učiniti točnim ispunjavanjem zapovijedi Božjih, svojih staleških dužnosti i pravila svoga zvanja.

---

2 augusta

Sv. Stjepan Papa Muč.

»Ovo je pobjeda koja pobjeđuje svijet, vjera naša«. I Iv. 5 4

Sv. Stjepan, koga naša hvarska biskupija slavi kao svoga nebeskoga Zaštitnika, i kojemu je u čast podignuta velebna katedrala u gradu Hvaru, bio je veliki Papa i hrabri Kristov mučenik. Živio je u 3 vijeku po Isusu, a vladao je Crkvom Kristovom 4 godine i 3 mjeseca.

On je bio u mračno doba bezvjerstva i zabluda kao sjajni svjetionik, koji posred tamne noći na pučini morskoj pokazuje brodarima stalni pravac njihovome putu. Sa visine Apostolske stolice sv. Stjepan je bdio nad svojim stadom, utvrđivao ga u vjeri, bodrio u kršćanskom životu, pokazivao mu riječju i primjerom pravi put koji vodi k spasenju. Njegova apostolska riječ ušutkala je brbljave novotare, koji su iskrivljivali Isusovu nauku; njegov apostolski ugled zastidio je bezbožne krivovjernike, njegov očinski glas privukao je natrag Crkvi otpadnike i utvrdio vjernike.

»Budite jaki u vjeri!« ovako je ovaj sv. Papa riječima sv. Petra Apostola dovikivao svojim vjernicima za života i na smrti. On sam pokazao se neobično jak u toj vjeri, za koju je i krv svoju prolio. Dok je jednom služio sv. Misu svome stadu i u vjeri ih utvrđivao dođoše poganski rimski vojnici, navališe na svetog Papu i odrubiše mu glavu. Njegovo sveto tijelo kršćani pokopaše uz plač i pjevanje psalama u groblje Kalistovo.

Ali njegov duh nije umro.

»Budite jaki u vjeri!« dovikuje još i sada ovaj sveti Papa i hrabri Kristov Mučenik nama, njegovim štovateljima, u ovim burnim vremenima, u kojima živimo. Jer tom vjerom mi ćemo pobjediti sve naše duševne neprijatelje i po-

stići vječno blaženstvo, koje davno već uživa na nebesima naš sv. Zaštitnik. *»Ovo je pobjeda koja pobjeđuje svijet, vjera naša.«*

Zato i hoću, predragi, da vam danas govorim o toj pobjedonosnoj vjeri; o vjeri koja je nama katolicima u ovim mutnim vremenima toliko potrebna.

Promotrimo:

1 Kakova je ta vjera koja pobjeđuje;
2 Kako je njom ovaj sv. Papa Mučenik pobjedio;
3 Kako možemo mi njome pobjediti.

Izradbu v. među Općim propovijedima o Svecima i to onu: Na blagdan jednog sv. Mučenika.

---

3 augusta

Bl. Augustin Kažotić Bisk.

»Dobro, slugo dobri i vjerni! budući da si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti: uđi u veselje gospodara svoga.« (Mt. 25 23)

Danas se slavi bl. Augustin Kažotić, biskup zagrebački. Rodom Trogiranin, naše gore list. Nauke dovrši u Parizu te uđe u dominikanski red. Kao propovjednik obratio je mnogo bogomila po Bosni, a istakao se je i u Italiji, odakle ga papa Benedikt g. 1303 pošalje za biskupa u Zagreb. Svojom pobožnošću, dobrotvornošću i učenošću uresi onu stolicu. Pod njim je bila nadograđena zagrebačka stolna crkva, a i svu je svoju biskupiju prošao, ponajviše pješice. Kad se je suprotstavio ugarskom kralju i velikašima radi otetih crkvenih imanja, napuljski ga kralj pozove za biskupa u Noceri te dozvolom sv. Stolice na veliku žalost zagrebačke biskupije ostavi Zagreb i preseli se u Noceru, gdje je sveto preminuo g. 1323.

Bl. Augustin Kažotić bio je uistinu onaj dobri evanđeoski sluga, kome je višnji Gospodar dao pet talenata a on ih svojom revnošću za slavu Božju i spas duša podvostruči. Zato je bio dostojan višnje hvale i nagrade.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:

1 Kako je bl. biskup Kažotić korisno upotrebio dane mu darove;

2 kako je zato od Boga uzvišen;

3 kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

Izradbu v. među Općim propovijedima o Svecima, i to: Na blagdan jednog sv. Biskupa.

---

5 augusta

Sv. Osvald Kralj

»Ištite najprije kraljevstvo Božje«. (Mt. 6 33)

Sv. Osvald, čiji blagdan danas slavimo, bio je engleski kralj u 7 vijeku po Kr. I to jedan od najslavnijih vladara, koji su ikada kraljevali u Engleskoj. Za svoga vladanja ujedinio je svu Englesku, u kojoj su živjela četiri naroda: Englezi, Škoti, Britanci i Piti, i podigao ju na veliku visinu u vjerskom i prosvjetnom pogledu.

Kad je stupio na prijesto u Engleskoj je još bilo dosta staroga poganstva. Sv. kralj pozove vjerovjesnike iz Irske, da njegove podanike pouče u kršćanskoj vjeri i pokrste. Kako nekoji irski misionari nisu znali engleski, sam kralj išao je s njima po svojoj zemlji i prevodio narodu što su irski svećenici o vjeri naučavali. Tako se cijela Engleska obrati na kršćanstvo.

Da kršćanski život većma procvate u njegovoj zemlji, sv. Kralj je ustanovio razne biskupije, mnoge samostane, podigao crkve i obdario ih mnogim dobrima.

Sam je u svemu svima prednjačio svetim životom. Na njegovom kraljevskom dvoru vladao je — u neku ruku — redovnički život. Svakoga dana čitalo se tu Sveto Pismo, pjevali psalmi, obavljale zajedničke molitve. Uza sve to svršavali su se redovno svi državnički poslovi.

Tako je, eto, sv. Osvald dobro uvidio da nad zemaljskim kraljevstvom ima jedno drugo kraljevstvo, Božje kraljevstvo, koje je kud i kamo veće cijene od zemaljskoga, pak ga je nastojao postići, po riječima božanskog Učitelja: *»Ištite najprije kraljevstvo Božje.«*

Svaki od nas, predragi, treba da ište to kraljevstvo Božje, koje je trovrsno:

1 kraljevstvo Božje u nama;

2 kraljevstvo Božje oko nas;

3 kraljevstvo Božje nad nama.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.

---

12 augusta

Sv. Klara Asiška, Djev.

»Ovo je mudra Djevica i jedna od broja razboritih.«

Antif. u oficiju Djevica.

Današnja Svetica sv. Klara, cvijet plemenite asiške obitelji Sciffi, rodila se je 16 srpnja 1194 u Asizu u Italiji.

Već kao dijete pokazivala je veliku ljubav prema siromasima i strogost prema sebi. Roditelji su u nju polagali velike nade za budućnost. Kao mlada djevojka često je slušala kad je sv. Franjo, njezin daljni rođak, javno propovijedao i tako se odlučila, da i ona pođe istim putem samozataje i plemenitog života. Na Cvjetnu nedjelju godine 1212 dođe u stolnu crkvu u Asizu vrlo gizdavo obučena i urešena. Slijedeće noći pobježe iz očinske kuće i hitro koracaše k malenom samostanu Porcijunkulu, koji ležaše u dolini po sata daleko od Asiza, gdje je živio sv. Franjo sa svojim učenicima. Ovaj sa svojom redovničkom braćom primi djevicu na vratima crkve, privede je k oltaru, odreza joj kosu, i obuče joj prosto pokorničko odijelo i opasa je konopom.

Sv. Franjo sagradi za Klaru i njezinu sestru Agnezu mali samostančić kod crkvice sv. Damjana u Asizu. To je bio

početak IIog franjevačkog reda — ženskog — zvanog *Klarisa.*

U taj red stupiše mnoge najplemenitije djevojke asiške; pače i Klarina majka Hortulana i mlađa sestra Beatrice dođoše za njome i postadoše duhovne kćeri sv. Klare.

A ona ih je sve razborito vodila putem savršenosti, prednjačeći im u svemu. Bila je ponizna, blaga, strpljiva, odana u volju Božju, spravna na svaku žrtvu, a u srcu joj je buktio plamen ljubavi Božje.

Sv. Klara je uistinu bila *»mudra Djevica i jedna od broja razboritih«.* Ona je kao one mudre djevice u evanđeoskoj priči:

1 išla rado ususret božanskom Zaručniku;
2 uzevši goruću svijeću;
3 i noseći dovoljno ulja.

Izradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to Na blagdan sv. Djevice ne Muč.

---

13 augusta

Sv. Kasijan Muč.

»Za kratkotrajne muke primit će mnogo dobra«. Mudr. 3 ₁

Sv. Kasijan, (koga Sloveni zovu Kocijan i mnogo ga štuju), živio je u 3 vijeku po Isusu u talijanskom gradu Imoli. Po zanimanju bio je učitelj.

Tumačeći djeci svjetovne nauke, htjede da u njihova mlada srca baci sjeme dobre nauke. Bolilo ga je što su djeca sva bila poganska, pak ih je stao poučavati u kršćanskim istinama i odvraćati od poganstva. Kad su za to doznale poganske rimske vlasti, pozvale su ga k sebi, te ga carski namjesnik upita, je li istina da on djecu poučava u kršćanskoj nauci. Svetac to sa svom jasnoćom potvrdi govoreći, da on naučava Isusa Krista Spasitelja svijeta onima koji Ga ne znaju.

Radi toga je bio osuđen na mučenje. A strahovito je bilo to mučenje i sa duševnog i sa tjelesnog pogleda. S njega su naime rastrgli odijelo i privezali ga stupu; onda su nadražili djecu, njegove učenike, da ga po volji muče na smrt. Opaka djeca, neharni učenici, koje je dobri učitelj toliko ljubio, stali su ga bosti po svemu tijelu željeznim pisaljkama, da ga je svega krv oblila. Muka je za dugo trajala a bila bolnija nego se i pomisliti može. Na posljetku preda junak Kristov dušu svoju Bogu. Muku njegovu lijepo je opjevao kršćanski pjesnik Prudencije.

Gorku i tešku muku podnio je naš svetac za Krista, ali je zato i primio veliku nagradu od Boga. On je na nebesima stotina godina od njegove smrti — njegovo se ime sa štovanjem slavi. *Za kratkotrajne muke primio je mnogo dobra.*

I mi, predragi, možemo postignuti mučeničku nagradu na nebu, i ako ovdje na zemlji ne postanemo mučenici krvlju, kako je bio sv. Kasijan. Na drugi način mi možemo biti ovdje mučenici, te poslije zadobiti mučeničku nagradu, i to:

1 strpljivim podnošenjem nevolja;
2 mrtvenjem svojih strasti;
3 revnim vršenjem kršćanskih dužnosti.

Izradbu v. među Općim propovijedima o Svecima, i to: Na blagdan više Mučenika.

---

18 augusta

Sv. Jelena Križarica

»Daleko od mene da se hvalim osim Križem Gospoda našega Isukrsta:« (Gal. 6 ₁₄)

Jedna uzvišena gospođa u sjajnoj kraljevskoj opravi, sa zlatnom krunom na glavi, obtočenom blistavim dijamantima, grli veliki drveni Križ.

To je slika današnje svetice, naše Zaštitnice, sv. Jelene Križarice, koja je živjela u 4 vijeku po Kristu.

Bila je sv. Jelena:
1 uzor žena;
2 velika štovateljica sv. Križa;
3 kao takova primjer dostojan nasljedovanja.

I

Uzor žena

a) Sv. Jelena rodila se u III vijeku po Isusu u Bitiniji u Maloj Aziji.

b) Kao mlada djevojka bila je izvanredne ljepote, pak ju je uzeo za ženu carski vojvoda Kostancije Klor, koji je kasnije postao car rimski.

c) Svome mužu čuvala je sv. Jelena vjernost i ljubav i ako ju je ovaj progonio, pače i ostavio.

d) Veliku pomnju ulagala je oko uzgoja svoga sina Konstantina, koji je kasnije, postavši car sveukupnog rimskog carstva nakon pobjede nad svojim protivnikom Maksencijem god. 313, proglasio slobodu kršćanske vjere, koju je do tada bilo zabranjeno ispovijedati u poganskom rimskom carstvu.

e) Bila je sv. Jelena *plemenita gospođa*, koja je kao udovica mnoga dobra djela činila, siromahe pomagala, bolesnike pohađala, crkve gradila. Veličanstvena bazilika Porođenja Kristova u Betlehemu — najstarija dosada postojeća crkva na svijetu — njezino je djelo; isto tako bazilika Navještenja u Nazaretu i Sv. Groba u Jerusalemu, koje su inače tijekom stoljeća bile razorene, pak nanovo od drugih podignute.

II

Velika štovateljica sv. križa

a) Napose je ova sveta žena stekla neumrlu slavu time što je *pronašla sv. Križ,* na kojem je božanski Spasitelj bio razapet, a koji su pogani bili duboko u zemlju sakrili.

b) O tom nam znamenitom događaju pripovijeda brevijar: Iza kako je car Konstantin pobijedio Maksencija primivši s neba znak Križa Gospodnjega, njegova majka Jelena dođe u Jeruzalem da potraži sv. Križ. Očistivši sveto mjesto od poganskih kipova naredi da se prokopa glavica Golgote, pa se doista nađu tri križa, a napose i natpis Križa Gospodnjega.

c) Čudo je pokazalo koji je pravi Križ Isusov. Jeruzalemski biskup Makarije preporuči stvar u molitvi, a onda primače svaki pojedini križ nekoj bolesnoj ženi. Prva dva joj ne koristiše, a dotaknuvši se trećega bolesnica odmah ozdravi: znak da je to bio Križ Isusov.

d) Kad je tako Jelena našla spasonosni Križ, sagradi na onom mjestu veličanstvenu crkvu, u kojoj sahrani komad presvetog onog drveta, a drugi komad pošalje svom sinu Konstantinu u Rim, gdje je također bila sagrađena crkva sv. Križa u Jeruzalemu.

e) A nije sv. Jelena samo pronašla Križ Isusov, nego je bila i njegova velika štovateljka, te je stoga pogleda, kao i cijelim svojim svetim životom

III

Primjer dostojan nasljedovanja

1. Današnja svetica pruža lijepi primjer: a) *ženama,* kako će se vladati prema svojim muževima. One treba da su svojim muževima vjerne, treba da su im — kako govori sv. Pavao — podložne u svem što nije grijeh, kao što je Crkva podložna Kristu, jer je muž glava ženi. I svaka žena da se boji muža svojega.« (Ef. 5)

b) *Majkama* pruža sv. Jelena lijepi primjer kako treba da odgajaju svoju djecu u strahu Božjemu i stidu ljudskome. Treba da ih odgajaju u prvom redu za Boga, da postanu dobri kršćani, revni katolici, koji će se boriti i raditi za slavu Božju, kako je to radio sin sv. Jelene slavni car Konstantin, a to po naputku svoje dobre majke.

c) *Udovicama* pruža današnja Svetica primjer pobožnog, povučenog života ispunjena karitativnim djelima, za dobro Crkve, siromaha, plemenitih društava i ustanova.

2. A svima nama pruža prekrasan *primjer štovanja sv. Križa,* tog drveta našega spasenja.

Promatrajmo, predragi, češće otajstvo Križa. Po tom promatranju upoznaćemo:

a) Strogu *pravednost Božju,* pak ćemo se skrušiti za svoje grijehe. Jer eto Bog nije prostio ni svom vlastitom

Sinu, nego je dopustio da bude na Križ razapet, jer je na sebe uzeo grijehe svijeta.

b) Upoznaćemo nadalje neizrecivu *dobrotu Božju*, jer je Bog htio da nas smrću svoga Sina na Križu uvjeri, da ne sumnjamo o Njegovom milosrđu te da s pouzdanjem pristupamo k prijestolju milosti.

c) Naposljetku ćemo u promatranju Križa otkriti neizmjernu *ljubav Božju* prema nama, jer nas je Bog toliko ljubio da Sina svoga jedinorođenoga nije poštedio, nego Ga je za nas žrtvovao na drvetu Križa. Tko se onda, kad to promisli, neće potaknuti na ljubav prema Bogu?

Neka dakle Križ Isusov, bude predmet našeg osobitog štovanja i promatranja kako je to bilo današnjoj Svetici, slavnoj carici Jeleni.

---

25 augusta

Sv. Ljudevit, kralj

Kao sjajna zvijezda na plavom tihom noćnom nebu ističe se među franjevačkim Trećorecima sjajni lik njihovog Pokrovitelja sv. Ljudevita. Uprav kraljevski lik i po rodu i po vrlinama.

Bio je sv. Ljudevit:

1 sveti kralj;

2 sveti trećoredac;

3 uzor svima a napose trećorecima.

I
Sveti kralj

a) Sv. Ljudevit rodio se g. 1215. u kraljevskom dvorcu Poisoy u Francuskoj. Tu je i bio kršten. Brigu za njegov odgoj preuzela je na sebe lično njegova plemenita majka Blanka Kastilijanska, kraljica francuska. Odgajala je dobra majka svoje mezimče, kako je samo ona znala. Dojila ga mlijekom iz svojih prsiju, a još više dobrom naukom iz duše svoje. Već za rana učila ga putu Gospodnjemu, govorila mu o Bogu, o dragom Isusu, o miloj Majci Mariji. Kazivala

mu koliko je zlo grijeh, a koliko dobro krepost, pak ga nutkala, da se grijeha čuva, a krepošću se uresi.

b) Jednog dana, — bilo je Ljudevitu tek sedam godina — dozva uzvišena gospođa svog milog sinčića k sebi. Dođe k njoj Ljudevit mlad kao kap, zdrav kao riba, rumen kao rumena jabuka. Sjede u krilo svoje drage majke i nevinim glasom upita je: »Majčice draga, što si me zvala?« Plemenita gospođa stavi ruku svoju na glavu svog djeteta, pogleda put neba, a onda se zagleda u žarke zjenice svog milog djeteta i uzvišenim dostojanstvom poput majke Makabejke, stade sinčiću svome besjediti:

»Sine dragi! Ti znaš, da te ljubim. Ljubim te više nego išta na svijetu. Poslije Boga ti si glavni predmet moje ljubavi. I sve bih za te žrtvovala, ništa ne bih uskratila samo da tebi bude dobro. Ali čuj moj, dragi sine, i zapamti! Slušaj glas matere svoje i ne zaboravi! Znaj, da bih voljela vidjeti te ovdje preda mnom mrtva, nego li da samo jednim grijehom okaljaš dušu svoju!«

Bio je svečan trenutak. Krupne suze padale su s lica plemenite Blanke na glavu malog Ljudevita, a i Ljudevit plakao od ganuća na majčinim koljenima. Taj prizor nije se nikada mogao izbrisati iz Ljudevitove pameti. Dugo i dugo za života njegova odjekivale su te majčine riječi u njegovim ušima; često veoma često, dolazile su mu one na pamet i u odraslim godinama.

I te majčine riječi nijesu bile bez uspjeha. Ljudevit se za svega života svoga čuvao od smrtnog grijeha kao od kuge, kao od ljutice guje, kao od najvećega zla. Kako je rastao godinama tako je napredovao i u krepostima. Kao u jednoj plodnoj bašti nicale su plemenite vrline u bašti njegova srca. Nadasve je u visokoj cijeni držao dar *sv. vjere*, vazda zahvalan Bogu, što mu je dao, da se rodio od katoličkih roditelja. U običnom dopisivanju redovito bi se potpisivao »Ljudevit od Poissy«, a to iz počitanja prema onom mjestu, gdje je bio kršten.

c) Kad je god. 1226. naslijedio svog oca Ljudevit VIII. na prijestolju francuskih kraljeva prva mu briga bila, da u svom narodu njeti vjerski duh i da ga potakne na vršenje

vjerskih dužnosti. Znao je sveti vladalac, da je vjera najjači oslon prijestolju i najjača podloga i zemaljskog blagostanja.

d) U prvom redu nastojao je sv. Kralj, da u njegovom kraljevskom *dvoru vlada pravi kršćanski život,* da tako taj dvor bude primjerom svemu narodu. U tu svrhu ulagao je veliku brigu za dobar uzgoj svoje djece. Sam lično vodio je brigu o tom. Pripovijedaju njegovi životopisci, da bi sv. kralj, poslije dana sprovedena u teškim vladalačkim poslima, dozvao uvečer preda se svoje sinove i kćeri, pak ih poučavao u vjeri, odvraćao od zla i poticao na vršenje Božjih i crkvenih zapovijedi. Kad je bila sv. Misa ili propovijed vodio je svu svoju porodicu u crkvu. I služinčad njegova, kraljevski dvoranici i lakaji, morali su vjerno obavljati vjerske dužnosti i provoditi uredan kršćanski život.

II

Sveti trećoredac

a) da se sačuva od grijeha sred raskoši i sjaja kraljevskoga dvora stupi slavni kralj u *Treći Pokornički Red* sv. Franje, podvrgne se veoma rado Pravilima istog, savjesno ih vršeći u svako doba. Nije se stidio, da i u najsvečanijim zgodama pod grimiznim kraljevskim plaštom nosi skromno obilježje Trećeg Reda.

b) U smislu trećoredskih Pravila izbjegavao je, ukoliko je kao kralj mogao, bučne svjetske zabave i sjajne gozbe, a oštrom pokorom trapio je svoje tijelo. Svakog dana slušao je sv. Misu u dvorskoj kapeli, često pristupao na sv. Ispovijed i Pričest, dugo se svakog dana Bogu molio. Postio je svakog dana Adventom, Korizmom, a napose strogi post je obdržavao srijedom, petkom i subotom. U siromasima i bolesnicima gledao je samog Krista, i obilno ih je potpomagao novcem, odijelom, hranom, ne ustručavajući se, da ih i sam posluži.

c) *Muka našega Gospodina Isukrsta* bila je osobito privlačivi predmet njegovoga razmatranja, a *Sveta Zemlja,* koja je u to doba potpala pod vlast nevjernika, predmet osobiti čežnje njegovoga junačkoga srca. On je u dva puta krenuo je, da se sve bio, pa se... šao, da na istok pođe i da Svetu Zemlju oslobodi iz ruku nevjernika.

Kad je drugi put, na čelu druge križarske vojne, krenuo na istok god. 1270. u Tunisu, bi zahvaćen kugom i na smrt oboli. Pred smrt dozva preda se svoje boljare i generale i dade im kršćanske upute, a sinu svome, nasljedniku prijestolja, ostavi u amanet ovu oporuku: »Budi, sinko dragi, uvijek pokoran svetoj rimskoj katoličkoj Crkvi.« Primivši osobitom pobožnosti Sakramente umirućih, i izgovorivši riječi psalmiste: »Ući ću u dom Tvoj, Gospode, klanjat ću se u svetom hramu Tvojem u strahu Tvome!« ispusti svetu dušu, dne 25. kolovoza g. 1270. Njegovo sveto tijelo ponesoše poslije velikom pobožnosti u Paris, te ga položiše u glasovitu crkvu sv. Dionizija, a glavu u posebnoj kapeli. Proslavivši se mnogim čudesima bi od pape Bonifacija VIII. proglašen Svetim, a franjevački Trećoreci odabraše ga svojim Pokroviteljem.

III

Uzor svima a napose trećorecima

a) Draga Braćo!

Ne opažate li, da je sveti život sv. Ljudevita jedan oštri prikor tolikim kršćanskim muževima naših dana? Koliko se puta čuje od ovog ili od onog: Nije za me Treći Red; ne bih mogao vršiti Pravila, ne bih mogao ispunjavati sve što mi nalažu, nemam zato vremena, a ni okolnosti moga staleža ne dopuštaju, da budem Trećoredac.

A gle! ovdje uzvišenog Kralja na uzvišenom prijestolju, sa zlatnom krunom na glavi, sa žezlom u ruci, sred sjaja i raskoši kraljevskoga dvora, pak se ne stidi biti trećorecem, pak nalazi načina i vremena, da vrši trećoredske dužnosti, pak umije pod kraljevskim grimizom nositi pokorno trećoredsko odijelo, pak nađe vremena sred vladarske zaposlenosti velikoga kraljevstva, da se Bogu moli, da sluša sv. Misu, da pristupa često na sv. Sakramente!

b) Vas pako, *draga Braćo i Sestre,* koje ste već prigrlile III. Red, svijetli primjer vašeg sv. Pokrovitelja neka po-

takne na što točnije vršenje trećoredskih dužnosti, a njegov sveti zagovor neka vam isprosi od Boga da kao dobri Trećoreci i Trećoredice živite na ovome svijetu, a onda jednoć primite obilatu nagradu od Gospoda na drugom svijetu. Amen.

---

28 augusta

Sv. Augustin Bisk. i Naučitelj

»Milošću Božjom jesam što jesam, i milost Njegova nije bila bez ploda u meni.«

I Kor. 15 10

Svetac, čiji blagdan danas slavimo, jedan je između najvećih duhova, što su ikada živjeli na ovome svijetu. On i danas živi po svojim djelima i živjet će do konca svijeta. Neustrašivi branitelj vjere, malj krivovjerja, sjajna luč Crkve, svijetli uzor savršena života, slavni pisac o milosti Božjoj, kojim je postao što jest i koja nije bila bez ploda u njemu. Jer je neko doba svoga života proveo u mraku zablude manihejskog krivovjerja i u blatu raskalašenoga života pustopašne mladosti. Ali, taknut milošću Božjom, na molitve i suze svoje dobre majke Monike, ustavši iz toga žalosnoga stanja, popeo se na vrhunac kršćanske svetosti. Zato je promatranje Augustinova života za nas to korisnije, u koliko nalazimo dosta sličnosti s našim životom. Jer i mi često zastranimo, pak treba da se ispravimo; sagriješimo, pak treba da se i pokajemo; živimo opako, pak treba da se posvetimo.

Promotrimo stoga sv. Augustina
1 kao zalutalog mladića;
2 kao iskrenog obraćenika;
3 kao velikoga sveca.

I

Zalutali mladić

1. a) Augustin se rodio u gradu Tagasti u Numidiji od oca Patricija, poganina, i majke kršćanke, Monike u 4 vijeku po Isusu. Kako je Monika kao majka postupala sa svojim sinom, opisuje nam sam sv. Augustin u svojim djelima. »Često bi mi govorila o vječnom životu, znamenovala bi me znakom sv. križa i tako mi zarana usadila u srcu sv. vjeru.«

b) Nu kad je Augustin poodrastao, pošao je zlim putem. Majka ga je opominjala i plakala zbog njegove nevaljanosti, ali sin nije mario ni za opomene ni za suze svoje majke. On je požudno udovoljavao tjelesnim strastima i pio iz čaše svjetskih radosti.

c) Upao je i u manihejsko krivovjerje.

d) Kad je svršio škole, pođe kao učitelj govorništva u središte tadanjega svijeta, grad Rim. Ma da je ubirao posvuda lovor vijence, njegovo je srce ostajalo pusto i prazno.

e) Željan još većeg znanja pođe iz Rima u Milan, grad sjeverne Italije, gdje je u to vrijeme bio biskupom glasoviti sv. Ambrozije. On je slovio kao vanredan govornik. Augustin je htio da od njega nauči način govorenja. Za sinom je pošla iz daleke Afrike i njegova majka Monika, koja ga je već punih sedamnaest godina neprestano opominjala i molila, da se obrati k Bogu. Ona se potužila i pred samim biskupom na svoga sina. Biskup joj odgovori, da »sin tolikih molitava i suza neće propasti.« I doista tako se dogodilo. Augustinu su se počele otvarati oči. Akoprem njegova duša još nije bila sazrela, da se potpuno obrati k Bogu, savjest mu je neprestano dovikivala: »Bijedni Augustine, kad bi te Bog ovaj čas k sebi pozvao, kakva bi bila tvoja osuda? Probudi se, dok je čas!«

2. Stanimo ovdje, predraga braćo, i svratimo časkom pogled na sebe! Nema li možda i u našoj unutrašnjosti štogod, što nije u skladu s voljom Božjom? Nismo li možda i mi na putu, koji ne vodi k Bogu, našoj posljednjoj svrsi? Nismo li možda i mi u čemu god zastranili? Ima li što grešna u nama? O, onda počujmo sa zalutalim mladićem Augustinom: »Bijedni čovječe, kad bi te Bog ovaj čas k sebi pozvao, kakva bi bila tvoja osuda? Probudi se, dok je čas.«

II
Iskreni obraćenik

1. a) Kad je Augustin jednog dana s prijateljem Alipijem razgovarao o ozbiljnim stvarima, posjetio ih je njihov domorodac, carski činovnik Ponticijan. On im je pripovijedao o pustinjaku sv. Antunu, koji je u crkvi čuo riječi sv. evanđelja: »Ako hoćeš da budeš savršen, prodaj što imadeš, razdaj siromasima i pođi za mnom!« On je doista tako učinio i otišao u pustinju, gdje je sveto živio i umro. Augustin i Alipije slušajući riječi Ponticijanove bili su duboko potreseni. Kad je to Ponticijan vidio, on im je dalje pripovijedao o svečevu životu i o blaženom miru mnogih pustinjaka, koji su tada živjeli u pustinji u najvećem siromaštvu i pokori. Na koncu doda, da su nedavno i dva carska činovnika iz Trijera čitajući život sv. Antuna ostavila svoju službu i pošli u pustinju, da i sami tako žive.

b) Augustina je ovo pripovijedanje tako potreslo, te skoči, uhvati Alipija za ramena i kliknu: »Ne tiče li se to i nas? Što se to zbiva? Jesi li čuo? Neuki se dižu i otimlju nebo, a mi sa svojom mudrosti bez srca, kao da smo duboko zapleteni u mreže tijela i krvi!« Izađe iz kuće u bašću. Strašna je bura potresla njegovom dušom. Čupao si kosu, udarao se u grudi, lamatao rukama i vikao: »Kako dugo, kako jošte dugo? Sutra? Uvijek sutra? Zašto ne danas? Zašto da ne bude odmah u ovaj čas konac toj mojoj sramoti?«

c) U takovom je stanju čuo nježni dječji glas: »Uzmi i čitaj, uzmi i čitaj!« Bio je to glas Božji, koji je progovorio njegovoj duši po molitvi njegove majke Monike. On se vrati u sobu, kao slučajno otvori Poslanice sv. Pavla i oči mu zapeše o slijedeće riječi: »Hodimo pošteno kao po danu: ne u proždrljivosti i pijankama, ne u ložnicama i nečistoći, ne u svađi i zavisti, nego se obucite u Gospoda Isusa Krista i ne brinite se za tijelo po požudama« (Rim. 13, 13. 14.). Kucnuo je čas njegova obraćenja i on to učini.

2. Predragi! Uđimo opet časkom u sebe. Promislimo: »Ne tiče li se to i nas?« Ako je Augustin milošću Božjom ustao iz groba grijeha, zašto ne bismo mogli i mi? »Kako dugo, kako jošte dugo« ćemo oklijevati svojim potpunim obraćenjem Bogu? »Zašto da ne bude odmah, u ovaj čas konac« našega grešnoga, mlakoga života? »Obucimo se s Augustinom u Isusa Krista i ne brinimo se za tijelo po požudama.«

III
Veliki svetac

1. a) God. 388 preveze se Augustin u Afriku. Tu je bio — u gradu Hiponu — izabran *biskupom.* Kao takav on je vodio svoje vjernike k luci spasenja i postao učiteljem čitave Crkve.

b) Sjao je poput sjajne luči svetošću života: 1. duboka je bila njegova *poniznost;* 2. goruća *pobožnost;* 3. stroga *pokora;* 4. neiscrpiva *darežljivost* prema siromasima; 5. žarka *ljubav* prema Bogu i bližnjemu.

c) Bio je veoma skroman u svemu svojem životu; hranio se priprosto, spavao na tvrdom ležaju; rado opraštao uvrijede, neumoran bio u propovijedanju riječi Božje.

d) On je *mnogo napisao.* Njegovi spisi čine jedanaest velikih knjiga. Između sviju knjiga najdivnija je »Ispovijesti«, u kojoj ispovijeda grijehe svoje mladosti i opisuje beskonačnu ljubav Božju prema griješnicima. Moli sve kršćane neka se mole za njega. Ova je knjiga predivan spomenik njegove ljubavi prema Bogu i dokaz prave poniznosti.

2. Predragi! Takav je to — u kratkim potezima — bio ovaj veliki svetac, čiji blagdan danas slavimo. On nas svojom riječju, svojim spisima, a još više svojim primjerom potiče na krepostan i svet život. Pođimo za sv. Augustinom. Samo je prvi korak težak na putu svetosti. Sjećajmo se riječi sv. Pavla, koje i sv. Augustin često spominje u svojim djelima: *»Sve mogu u Onome, koji me krijepi.«*

---

1 septembra

Sv. Egidij Opat

»Evo smo mi ostavili sve i slijedili Tebe«.
Mat. 19 27

Sv. Egidij opat, čiji blagdan danas slavimo rodio se je u Ateni od kraljevskog roda. Od prve je mladosti bio tako dobro odgojen da je bio sav zanešen za božanskim stvarima pa je izgledalo da za drugo ne mari. Kad mu umriješe roditelji, svu svoju baštinu razdijeli siromasima. Jednom je i svoj plašt dao siromašnom bolesniku, koji je odmah ozdravio kad ga je obukao. Iza toga ga je Bog proslavio još drugim čudesima, ali on se poboja te slave pa pobježe u Arelat, u Francusku, k blaženom Cezariju. I od njega iza dvije godine pobjegne u pustinju, gdje je sveto živio i dugo se hranio korijenjem i mlijekom košute, koja je u stalno vrijeme dolazila k njemu. Jednog su dana kraljevski psi progonili ovu košutu, a ona se skloni u svečevu špilju i tako ga nađe francuski kralj, koji mu ondje sagradi velik samostan, a sveca prisili da s njim upravlja do svoje smrti.

Sv. Egidije, kako ste čuli, prezreo je zemaljsko kraljevstvo da zadobije nebesko.

Tako treba, predragi, da i mi činimo. Treba da preziremo zemaljske stvari, a težimo k nebeskima. Treba da i mi zadobijemo kraljevstvo Božje, koje je trovrsno:

1. kraljevstvo Božje u nama;
2. kraljevstvo Božje oko nas;
3. kraljevstvo Božje nad nama.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.

---

7 septembra

Bl. Marko Križevčanin, Muč.

»Hvalimo slavne ljude i pređe naše«
Crkv. 44 1

Mi Hrvati, i ako smo mali narod, imamo u svojoj povijesti lijepi broj velikih ljudi. Jedni su se istakli na bojnom polju, drugi u znanosti i umjetnosti, treći u diplomaciji i trgovini, četvrti opet na raznim drugim poljima. Ima ih koji su i svetošću sjali, pak kao takovi zaslužuju naše posebno štovanje i nasljedovanje. Među takove spada i današnji blaženik, *Marko Križevčanin,* koji je s ponosom sebe nazivao Hrvatom, i potpisivao se: »Ja Marko Stjepan Križevčanin Hrvat iz zagrebačke nadbiskupije.«

A bio je bl. Marko

1. čovjek sveta života;
2. hrabri mučenik Kristov;
3. svijetli primjer žive vjere.

Dostojan uistinu da ga ubrojimo među velike i svete Hrvate, te ga, u smislu Svetoga Pisma, hvalimo i štujemo: *»Hvalimo slavne ljude i pređe naše«.*

I

Čovjek sveta života

1. Bl. Marko Križevčanin bio je u prvom redu čovjek sveta života.

a) Rodio se oko god. 1580 u hrvatskom gradu Križevcima, od pobožnih roditelja čestitih Hrvata i dobrih katolika. Oni su već zarana usadili u srce maloga Marka ljubav prema sv. *katoličkoj vjeri,* u koju se mali Marko zagrijao, koju je visoko cijenio i život svoj po njoj upravljao.

b) Gojio je osobitu *pobožnost prema Bl. Dj. Mariji,* te ju je sinovski štovao i njezino ime pored presv. Imena Isusova za života i na smrti pobožno zazivao. Bio je i članom Marijine kongregacije.

c) Još kao dječak bio je poslan u Beč na nauke, a poslije u Gracu u Štajerskoj, i u obim gradovima među tadaš-

njom mladeži slobodnog vladanja sačuvao se u *potpunoj nevinosti.*

d) Poslije se usavršio u bogoslovskim naucima u glasovitom zavodu Germanicum u Rimu, gdje je bio zaređen *za svećenika.*

e) Napredujući u nauci napredovao je — po svjedočanstvu njegovih učitelja — i u *krepostima* i bio primjer svojim drugovima i riječju i djelom.

f) Ovjenčan znanjem a učvršćen u pobožnosti izašao je naš Blaženik iz zavoda Germanikuma g. 1615 i vratio se u svoju domovinu Hrvatsku. Tu se posvetio *dušobrižništvu*, te se brinuo za spasenje duša kako u svom rodnom gradu, tako zalazeći u okolicu, gdje je živom riječi karao zlo i opačinu, a usađivao u srce naroda krepost.

g) Zbog svoga svetog života bio je pozvan od ostrogonskog nadbiskupa i primasa Ugarske u Ugarsku, gdje je bio imenovan *profesorom* i *ravnateljem sjemeništa* u Trnavi, a poslije *kanonikom* prvostolne crkve ostrogonske i *arciđakonom* komoranskim, što je jedna od prvih časti u kaptolu ostrogonskom. Na svim tim časnim i visokim položajima ostao je on u duši *ponizan*, a svetošću života ulijevao je u svakoga ljubav prema kreposti.

2. Predragi! Živimo i mi kreposno ugledajući se u našega Blaženika! Nažalost, danas rijetko vidimo primjere dobrog kršćanskog života; naprotiv susrećemo mnogo zločestih, sablažnjivih prizora u svakidašnjem životu. Baš zato je tim većma potrebno isticati današnjem naraštaju ovako svijetli primjer kreposnog svetog života, kakvo nam pruža naš Blaženik i kakav nam pružaju drugi naši sveti pređi. »Dobra djela njihova — da se poslužim riječima bož. Mudrosti (Crkv. 44) — ne smiju pasti u zaborav; ona moraju ostati u potomstvu njihovu. Mi smo njihovo sveto potomstvo i zato treba da se držimo savjeta njihovih i da slijedimo kreposti njihove. I onda »rod njihov — hrvatski rod — neće izginuti.«

II

Hrabri mučenik Kristov

1. a) Za vremena bl. Marka Križevčanina Ugarsku su stizale vjerske prepirke, koje su u zemlju unesli protestanti.

Velik dio višega plemstva pristajao je uz novu vjeru, koju su gotovo 100 godina prije širili Luter i njegove pristaše, a poslije njih Kalvin i drugi otpadnici od prave vjere Kristove. Ti velikaši kalvinisti slali su svoje čete u katolička mjesta, da plijene i uništavaju katoličke crkve i samostane, da ubijaju katoličke svećenike, da zlostavljaju one koji su odani katoličkoj vjeri.

b) Tako su kalvinci bjesnili i u glavnom gradu sjeverne Ugarske, u Košicama, te progonili kršćane. Kad je to čuo naš Blaženik, pohrli sa dvojicom svećenika Družbe Isusove bl. Melkiorom Grodeczom i bl. Stjepanom Pongraczon u Košice, da katolicima pruži duhovnu utjehu i *utvrde ih u vjeri.* U jednoj kapeli kraljevske palače obavljali su službu Božju i tu se je sakupljalo sve što je u Košicama bilo katoličko, jer su sve javne crkve zaposjeli protestanti.

c) No kalvinisti, doznavši za te kat. svećenike, uhvatiše ih i baciše u strogi zatvor. Našeg Blaženika htjedoše obećanjima predobiti, pak mu kazaše, da će ga osloboditi zatvora i da će mu dati sva dobra szeplačke opatije, ako postane propovjednik njihove kalvinističke vjere. Naš Blaženik odlučno odgovori: »*Ja druge vjere ne poznam osim katoličke;* nju ću s Božjom milošću do zadnjega daha čvrsto držati, pa nema obećanja, koja bi me sklonila da je ostavim.«

a) Kad su čuli krivovjerci ovu poruku predadoše našeg Blaženika i dvojicu njegovih drugova krvnicima da ih muče. A ovi su ih stali nemilosrdno mučiti najprije *gladom* i *žeđom;* onda su im svukli odijela, *svezali ruke na leđa, udarali ih* rukama i nogama, pljuskali ih po licu i tukli ih na svakojaki način.

e) Kad su mučitelji vidjeli da je neslomiva postojana odvažnost ovih borilaca za sv. vjeru Kristovu, stadoše ih još *žešće mučiti.* Odrezaše im nos i uši, presjekoše prste na rukama, svezaše ih za jednu gredu, na noge im privezaše teške predmete, za tim ih stadoše gorućim bakljama sa svih strana pripicati tako da je na nekim dijelovima tijela meso izgorjelo posve, te su se vidjele samo kosti.

f) Na posljetku im *otsjekoše* mačem glave 7 rujna 1619. Bog je svoje mučenike proslavio mnogim čudesima, raznim ozdravljenjima, a papa Pio X proglasio ih blaženim g. 1905.

III

Svijetli primjer žive vjere

2. a) Eto, predragi, kolike je muke pretrpio naš Blaženik za sv. vjeru. A pretrpio je junački, strpljivo, s unutarnjim zadovoljstvom, radujući se s Apostolima što je bio dostojan nešto pretrpjeti za ime Kristovo.

b) Kako *krasan primjer* žive katoličke vjere pruža nam naš Blaženik! Njegova junačka mučenička smrt kazuje svima nama: da ljubimo, cijenimo, štujemo svoju sv. katoličku vjeru, da u njoj gledamo najveću svetinju svoju, da po njoj živimo, da za nju budemo spravni štogod i pretrpjeti, pače i istu smrt podnjeti. Jer stradanje za vjeru svetu donosi nam veliku nagradu vječne slave na nebesima, kako je donijelo i našemu Blaženiku; prema riječi Kristovoj: *»Blago vama, kad vas budu proklinjali i progonili i govorili svako zlo proti vama, radi mene: veselite se i radujte se, jer je plaća vaša velika na nebesima.«* (Mt. 5 12).

c) Čvrstu katoličku vjeru treba da napose sačuva u ovo doba *naš hrvatski narod,* kad se danas sa raznih strana po našoj domovini radi, da se iščupa iz srca hrvatskog naroda ta najveća svetinja njegova. Dolaze krivi proroci, vuci grabežljivi u ovčjem odijelu, da mu ukradu to najveće blago. Zaboravlja se da je povijest hrvatskoga naroda najuže spojena s katoličkom vjerom i da katoličkoj vjeri i Crkvi hrvatski narod ima da zahvali, što je u tolikim ljutim borbama do danas izdržao i što eto, u najnovije doba, uživa opet svoju slobodu i u slobodnoj domovini.

---

16 septembra

Sv. Eufemija Dj. Muč.

»Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku trgovcu koji traži dobra bisera. Pa našavši jedan dragocjeni biser, otide i proda sve što ima i kupi ga«.
Mat. 13 45

Sučelice Carigrada, na najistaknutijem brežuljku zapadne maloazijske obale, ondje gdje je sada azijsko predgrađe Carigrada, dizao se nekada starodrevni grad Halcedon. To je bilo rodno mjesto naše nebeske Zaštitnice, čiji blagdan danas slavimo, sv. Eufemije, Djevice i Mučenice. Na jednoj maloj ravni toga grada, odakle puca prekrasan pogled na Istambul, Galatu i Peru, na Zlatni Rog, Bosfor, Mramorno more i njegove otočiće, vidi se danas jedna neznatna, neugledna turska džamija. A nekada, pred 15 vijekova, dizala se tu velebna bazilika plemenite Djevice i mučenice Eufemije, rođene Halcedonke i zaštitnice rođenoga grada. Nad malim grobom na ovoj glavici, u kojemu su tužni, ali i sretni, roditelji Eufemijini zakopali svoju jedinicu, Kristovu zaručnicu i mučenicu, podigli su kršćani već u IV vijeku veličanstvenu baziliku, slavnu ne samo na istoku nego i u cijelom svijetu, kako svjedoči povjesničar Euharij. U toj bazilici bio je god. 451 održan četvrti opći crkveni sabor, kome je prisustvovalo 650 biskupa iz raznih strana svijeta, pod pretsjedanjem papinskih legata.

Nažalost vijek ove divne bazilike sv. Eufemije bio je kratak. Već god. 620 postala je plijenom silnoga požara za vrijeme perzijske navale, a poslije su njezino ponosno mramorje upotrebili za gradnju crkve sv. Sofije u Carigradu.

Nema danas više ni kamena na kamenu od veličanstvene crkve sv. Eufemije u njezinom rodnom gradu, ali je slava njezinoga imena ostala živa do danas po čitavome kršćanskome svijetu, i u mnogim mjestima podignute su njoj na čast crkve i oltari, kao eto, i ovdje u našem mjestu, gdje je častimo kao svoju nebesku Zaštitnicu.

A i zaslužuje sv. Eufemija da ju se časti i slavi. Živjela je za doba ljutog Dioklecijanovog progonstva, pak, i ako nježna djevica, odličnoga roda, krasna izgleda, pokazala se neobično hrabrom junakinjom u trpljenju za vjeru Kristovu. Bacili su je u tamnicu, morili gladom i žeđom, krutim bičevima bičevali, na kola svezanu polagali, oganj poda nju podmetali, oštrim bodljikama meso joj razdirali, pred ljute zvijeri bacali: a ona je uza sve to sačuvala nepokolebivu vjeru i nepromjenljivu ljubav prema svome božanskom Zaručniku Isusu. Napokon, kad su je opet bacili u arenu da bude plijenom gladnih krvoločnih zvijeri, dok su druge

zvijeri blago joj lizale noge, jedna ju je nemilo ujela i time joj smrt prouzročila.

Njezina čista, nevina, djevičanska duša poletjela je veselo ususret svom božanskom Zaručniku, koga je tako žarko ljubila, da je i krv svoju za Nj prolila. U njezinom kratkom životu mi vidimo tri prekrasna bisera kojima je naša Svetica bila ukrašena, a kojima bismo i mi morali ukrasiti dušu svoju. Ti su:

1 biser vjere
2 biser djevičanstva
3 biser ljubavi

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan sv. Djevice i Mučenice.

---

16 septembra

Sv. Ciprijan, Biskup Muč.

»Ovo je pobjeda, koja pobjeđuje svijet, vjera naša.« I Iv. 5 4

Danas je godišnja uspomena mučeništva sv. Ciprijana, Biskupa i Mučenika, našega nebeskog Zaštitnika.

Sv. Ciprijan rodio se je u III vijeku po Isusu, u Kartagi od poganskih roditelja. Sve je filozofije proučio dok se nije obratio na kršćanstvo, kad mu je već bilo 50 godina. Ali tada se svom dušom posveti Kristu i Njegovoj nauci, tako da je skoro postao svećenik, a kasnije i biskup u rodnoj Kartagi. On je u tom gradu nanovo razbuktio pravi kršćanski život, tako da ga s pravom ubrajaju među najveće biskupe kršćanske starine, od koga imamo mnogo važnih i lijepih spisa. Kad je g. 250 cesar Decije počeo strašno progoniti kršćane, Ciprijan se za čas skloni, jer je vidio kako je još potrebit svome stadu. Njegove su se velike pastirske vrline najljepše istakle kad je iza progonstva u Kartagi nastala kuga. Kasnije je za vladanja cesara Valerijana opet nastalo progonstvo i tako ga niko nije mogao suzdržati da svome stadu pokaže primjer i da dade život svoj za Krista. Poradi veza što su ga vezali s Papom Kornelijem, rimska Crkva

slavi ova dva sveca u isti dan, a osim toga su oni doista i poginuli istog dana, iako ne iste godine.

Sve svoje sposobnosti, uložio je ovaj sveti Biskup u obranu kršćanske vjere, za koju je i život svoj žrtvovao. Pa kad je tako, o čemu drugom da vam, predragi, danas govorim, ako li ne baš o vjeri? O onoj pobjedonosnoj vjeri, koja je i nama svima potrebna u ovim mutnim vremenima, a o kojoj sv. Ivan Apostol veli: *»Ovo je pobjeda, koja pobjeđuje svijet,* vjera naša«.

Promotimo dakle:

1 Kakova je ta vjera koja pobjeđuje
2 Kako je njom sv. Ciprijan pobjedio;
3 kako možemo mi njome pobjediti.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan jednog Mučenika.

---

17 septembra

Rane sv. Franje

»Ja rane Gospoda Isusa na tijelu svojemu nosim.« Gal 6 17.

Sinovi i kćeri serafskoga Oca sv. Franje Asiškoga, I, II i III reda, slave pobožno danas najveći i najznačajniji događaj u životu svoga serafskoga Oca: utisnuće sv. Rana Kristovih u njegovo tijelo. Događaj je to neobično velik, odlika jedinstvena u povijesti svijeta, sličnost najveća između jednog čovjeka i propetog Spasitelja. Punim pravom, u doslovnom smislu riječi mogao je danas uskliknuti naš serafski Otac sa sv. Pavlom, koji je to govorio za sebe u duhovnom smislu: *»Ja rane Gospoda Isusa na tijelu svojem nosim.«*

S osobitom sabranošću i pobožnošću, okupimo se, braćo i sestre, danas oko našega svetoga Oca, te

1. idimo u duhu s njime na sv. goru Alvernu;
2. promatrajmo kako se zbio ovaj čudesni događaj;
3. koji je uzrok bio tolikom odlikovanju našeg sv. Oca.

I

Sv. gora Alverna

a) Poslije Kalvarije, Maslinske gore i Tabora, Alverna je najsvetija i najslavnija gora na svijetu. Priroda, umjetnost i nebo, Bog i ljudi obdariše ju posebnim povlasticama, milostima i boljim darovima, koji ju učiniše čudovištem narodima tijekom osam stoljeća.

b) Nalazi se Alverna u talijanskoj pokrajini Arezzo, nedaleko od Firence »tvrda vrlet između Arna i Tibera«, kako pjeva Dante. Visoka je 1284 metra, sva obrasla gustom šumom. Gora je strmna i puna ponora zato se vrlo mučno i teško bilo na nju uspinjati, dok nisu u novije doba napravili udobni vijugavi kolni put. Sa visine puca unaokolo divan i čaroban vidik na talijanske brežuljke i doline, koje ispresijecaju male riječice, te na sela i gradove, koji su svako malo kao iznikli iz plodne zemlje. Šarena raznolikost predmeta koji se u stotine različitih boja i slika prikazuje, i svakolika priroda razvijena u svem svojem veličanstvu, neizrecivom slašću i zadovoljstvom napunjuju ti dušu.

c) Nekada je to bila samotna gora, utočište razbojnika, ali od kada ju je grof Orlando Kasentinski, god. 1213 darovao sv. Franji i njegovim sinovima, postala je to sveta gora, na kojoj se, na visini od 1128 metara diže veličanstveni samostan sa dvije prekrasne crkve, jedna u čast Bl. Dj. Marije, druga u čast Rana sv. Franje, obje urešene prekrasnim slikama i kipovima znamenitog kipara della Robbia.

d) Našem serafskom Ocu sv. Franji bila je ova gora neobično draga; on se na nju češće penjao i u njezinim pećinama dane i noći boravio u samoći, bdenju, postu i molitvi, trapeći svoje nevino tijelo, i sav se udubljujući u molitvi i sav se zanašajući u razmatranju i razgovoru s Bogom.

e) Ovdje se dogodio i današnji čudesni događaj: utisnuće sv. Rana Kristovih u njegovo sveto tijelo. »Na tvrdoj vrleti između Arna i Tibera primi od Krista posljednji pečat, što su ga njegovi udovi nosili dvije godine«, pjeva Dante.

II

Utisnuće sv. Rana

a) Dogodilo se to god. 1224, dvije godine prije smrti Svečeve, u septembru mjesecu, oko blagdana Uzvišenja sv. Križa.

b) Nakon što je s braćom proslavio blagdan Uznešenja Marijina na ovoj svetoj gori Alverni, u malom samostanu, koji im je plemeniti grof Orlando bio sazidao, povuče se sv. Otac u samoću, u jednu pećinu, što strši nad golemim ponorom, i otpočne svoj obični četrdesetdnevni post na čast sv. Mihovila arhanđela.

c) Duga razmatranja, živi poleti srca naskoro ga uzdignu nad sama njega. Odsele je bio u neprestanom dodiru s Bogom, a duša mu se napuni neizrecivom slašću i miljem.

d) Oko svetkovine Uznešenja sv. Križa jutrom ranostao je na koljenima razmatrati *muku Isusovu.* Tako je sažaljivao raspetoga Spasitelja, da je bio zaboravio na prirodu i ljude, na sve okolo sebe, pače i na samog sebe. Sav je bio udubljen u Onoga, koji je za Njega svoj život žrtvovao.

e) I gle! na jedan mah ugleda, gdje jedan seraf sa šest ognjenih krila u divnom svijetlu leti iz neba. Naglo poput vjetra spusti se do Sveca, lebdi neko vrijeme nad njim u zraku, te se među krilima *pokaza sam Razapeti,* čije su ruke i noge bile pribite na križ. Dva se krila Serafova dizala nad glavom, dva bila raširena da leti, a dvama je zastirao cijelo tijelo.

Raspeti bijaše divne ljepote.

Franjo se na tu pojavu jako preplašio, te je drhtao u cijelome tijelu. Lako je međutim upoznao svoga Isusa, ali je to spoznanje ujedno slašću i gorkošću, žalošću i radošću napunjalo njegovo srce: s jedne se strane blaženim smatrao radi slatkoga pogleda Isusova, s druge pak Njegov križ i čavli, koji su Mu probadali ruke i noge, a sulica parala prsa Njegova, neizrecivom mu boli i tugom probadahu dušu.

f) Kad je nestalo pojave duša se Svečeva napuni živim i novim svijetlom; u srcu mu zavlada takav mir i zadovoljstvo da je sličniji bio anđelu nego čovjeku. Uz to mu se na tijelu počeše opažati *vidljivi znakovi božanskih utisaka, znakovi svetih pet rana Kristovih.*

Na prsima mu se ukaza crvena kao sulicom otvorena rana, iz koje je kasnije često krv curila i kvasila Svečevo odijelo. Ruke i noge bile mu probodene oštrim čavlima, sličnim onima što ih je vidio u slici svoga Otkupitelja. Tako je naš serafski Otac postao živa slika i prilika propetoga Spasitelja.

III

Uzrok tolikog odlikovanja

Zašto je, predragi, ova velika povlastica među svim svecima dana samo našem Serafskom Ocu?

a) Sigurno je time Bog htio nagraditi veliku Franjinu ljubav prema Isusu, njegovo štovanje muke Isusove, njegovo nastojanje da postane što sličniji Isusu.

b) Sv. Franjo je *ljubio Isusa* — veli Toma Celano — ljubio Ga je neizrecivom ljubavlju. Franjo se u duši svojoj jedino s Isusom razgovarao, i o Njemu jedinom govorio! To znadu oni koji su s njime živjeli. Isus mu je bio sve. Koliko je puta zaboravio na jelo i pilo! Ako bi mu se govorilo o Isusu, ili bi on sam govorio, ostao bi odmah izvan sebe. Mogao bi mu onda govoriti i činiti što hoćeš, on ne bi ništa čuo ni vidio. Koliko je puta za putovanja slijedio više razmatranja nego staze, pjevajući Isusu i pozivajući sva bića da Ga s njime hvale i slave!

Eto zašto je — dodaje isti povjesničar — između svih ostalih svetaca naš serafski Otac bio slavno znamenovan znamenjima spasenja našega, sv. ranama Isusovim«.

c) Štujmo, predragi, danas te svete rane, i u duhu ih pobožno cjelivajući, kako su ih cjelivali prvi učenici serafskoga Oca, potaknimo se njegovim primjerom na štovanje muke Isusove. Uđimo u otvorene rane Isusove, da tu uvidimo koliko nas je dragi Isus ljubio, pak da Mu uznastojimo uzvratiti što većom, što žarčom ljubavlju — Ljubimo Boga svoga vrhu svega i u svako doba. Neka bude i naša ona lozinka Serafskoga Oca: »*Bog moj i sve moje!*«

---

17 septembra

Sv. Lambert Biskup i Muč.

»Biskup treba da je bez mane kao Božji upravitelj«. Tit. 1 7

Svetac, čiji blagdan danas slavimo, posjedovao je uistinu ona svojstva, koja apostol naroda traži od duhovnih natpastira biskupa. Bio je sv. Lambert, bez mane, valjani Božji upravitelj povjerenih mu dobara. Nije on sebi ugađao nego Bogu; nije se za sebe brinuo nego za svoje stado. Bio je gostoljubiv, dobrostiv, pravedan, svet, uzdržljiv. Držao se vjerne riječi po predanoj apostolskoj nauci, te je bio kadar i opominjati sa zdravom naukom i pokarati one koji se protive.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:

1. kako je sv. Lambert korisno upotrebio dane mu darove;
2. kako je zato od Boga uzvišen;
3. kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

Izradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan jednog sv. Biskupa.

---

20 septembra

Sv. Eustahija Muč.

»Iskuša ih kao zlato u peći«. Mudr. 3 6

Život današnjega Sveca jest kao jedan zanimivi roman: ispleten mnogim bolnim ali i radosnim događajima. Na sv. Eustahiji se uistinu ispunilo ono što čitamo u knjizi Mudrosti: da Bog kuša svoje kao zlato u peći. Tako je Bog kušao i svoga slugu Eustahija raznim kušnjama, dok ga nije pozvao k sebi u nebo da ga obilno za sve nagradi.

Eustahije je bio vrlo bogat Rimljanin, a po zanimanju vojskovođa. Živio je u 2. vijeku po Isusu. Jednom se u

lovu namjeri na jelena kojemu je između rogova blistao znak sv. križa. Potaknut milosti obrati se i pokrsti skupa sa svojom ženom Teopistom te sa sinovima Agapitom i Teopistom. Iza toga ga snađu teške nesreće, koje sve ustrpljivo podnese. Pomre mu roblje, pocrknu mu stoka, oplijene mu kuću, a kad se sa ženom i djecom preseli u Egipat, na putu izgubi ženu i djecu. Više godina je onda proživio obrađivajući polja. Kasnije ga je Trajan opet pozvao na upravu vojske i Eustahiju uspije da svlada neprijatelje, a međutim nađe ženu i djecu te se slavan i sretan povrati u Rim. Rimljani mu priredu sjajan doček, ali kad nije htio da žrtvuje idolima u zahvalu za pobjedu, cesar ga sa ženom i djecom baci pred lavove. Zvijeri im ne učiniše ništa, ali cesar ih dade baciti u užaren mjeđeni kotao, gdje su pjevajući dočekali mučeničku smrt.

Bog je svoje vjerne sluge nagradio vječnom slavom na nebesima za sve što su za Njega pretrpili na zemlji. Sličnu nagradu možemo, predragi, i mi zaslužiti:

1. strpljivim podnašanjem nevolja;
2. mrtvenjem svojih strasti;
3. revnim vršenjem kršćanskih dužnosti.

Izradbu vidi među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan više Mučenika.

---

22 septembra

Sv. Mauricij i Drugovi Muč.

»Za kratkotrajne muke primit će mnogo dobra«.
Mudr. 4₃.

Kad se je Maksimijan, drug Dioklecijanov povratio iz Galije i došao u sadanju Švicarsku, zapovjedi svojoj pobjedonosnoj vojsci da žrtvuje bogovima. Toj se zapovijedi usprotivi čitava jedna legija od 6000 vojnika pod zapovjednikom Mauricijem. Ta se legija zvala tebanska (po Tebama u Egiptu) i svi su u njoj bili kršćani. Maksimijan naredi da svaki deseti vojnik te legije bude pogubljen. Ali kad se i ostali iza toga nijesu htjeli pokoriti bezbožnoj zapovijedi, dade ih sve smaknuti. Dogodilo se to god. 287 po Kristu.

Uspomenu na to mučeništvo 6000 kršćana slavimo danas, na blagdan zaštitnika naše crkve, *sv. Mauricija*, koji je bio vođa ovih brojnih kršćanskih junaka Mučenika.

Kad bacimo pogled na ove svete Mučenike, na čelu sa njihovim dičnim vođom, sv. Mauricijom, pred našim očima pružaju se dva prizora

itd. kako među općim propovijedima na dane Svetaca i to: Na blagdan više Mučenika.

---

7 oktobra

Sv. Sergije i Bak Muč.

»Za kratkotrajne muke primit će mnogo dobra«.
Mudr. 4₃

U sunčanoj zemlji dalekoga istoka, koju natapa plodonosna rijeka Eufrat, čiji je izvor bio u raju zemaljskome, kako to spominje Sveto Pismo, i gdje rastu vitke palme pune slatkog voća, stekla su palmu mučeništva ova dva naša sveta Zaštitnika Sergije i Bak, čiji blagdan danas slavimo. Oni su, inače, bili porijeklom Rimljani, oba od visokog plemićkog roda, bogati zemaljskim dobrima. Ali više nego plemstvom ponosili su se oni kršćanskom vjerom i nju su cijenili više nego sve blago zemaljsko.

Za vremena cara Maksimijana, a to je bilo u 3 vijeku po Kristu, rimski upravitelj pokrajine Eufrata pozvao je ova dva junačka plemića da se odreknu Kristove vjere i žrtvuju krivim bogovima. Kad su to oni odlučno odbili stavio ih je na grozne muke. Sergiju je stavio na noge postole (cipele) koje su unutra bile šiljastim čavlima pribijene, tako da su mu pri hodu noge nemilo krvarili, a na posljetku mu odrubio glavu. A Baka je dotle debelim žilama bio, dok mu nije cijelo tijelo rastrgao i dok nije duh ispustio.

Kršćani su pokupili ostatke ovih dvaju sv. Mučenika i pobožno ih sahranili u mjestu, koje se kasnije prozvalo Sergijevim gradom. Tu su bili uvelike čašćeni od brojnih hodočasnika s raznih strana. Njihovo štovanje doprlo je i u naše strane, napose u naš Dubrovnik, gdje ih je dubrovačka republika neko doba (u 7 i 8 vijeku) častila kao svo-

je zaštitnike, prije nego li su izabrali sv. Vlaha. Njima je bila u najstarije doba posvećena jedna crkvica u gradu (Dubrovniku), a druga na brdu iznad Dubrovnika, koje nosi još i danas ime Srđ. Kasnije bi u Konavlima u jugoistočnome kraju dubrovačke republike, u selu Pridvorju, sagrađena istim svecima crkva, što i sada služi kao matica u onoj župi.

Na ovim dvama sv. Mučenicima ispunilo se ono što čitamo u Svetome Pismu: *»Za kratkotrajne muke primit će mnogo dobra.«* Oni su na nebu primili vječnu nagradu a i na zemlji ih se još i danas, nakon toliko stoljeća od njihove mučeničke smrti, štuje i slavi, kao što to, eto, i mi danas činimo.

Pri tom se sjetimo, predragi, da i mi možemo postići veliku nagradu na nebesima, ako slijedimo ove naše svete zaštitnike, ako ne u krvavom mučeništvu, a to napose u trostrukom pogledu:

1. u strpljivom podnašanju nevolja;
2. u mrtvenju svojih strasti;
3. u revnom vršenju kršćanskih dužnosti.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan više Mučenika.

---

29 septembra

Sv. Mihovil arhanđeo

»Mihovil i anđeli njegovi borili su se sa zmajem«
Apok. 12 7

Danas slavimo blagdan vođe vojske nebeske slavnog sv. Mihovila arhanđela, zaštitnika cijele Crkve Kristove.

Istodobno slavi se danas i blagdan svih Anđela nebeskih, kojima je sv. Mihovil vođa. Crkveni oficij i Misa časteći sv. Mihovila časte ujedno i sve Anđele.

Zato ćemo i mi danas razmatrati:

1. o Anđelima uopće;
2. o sv. Mihovilu arhanđelu napose.

I

O Anđelima uopće

1. Prije Adama i Eve Bog je stvorio anđele — sve najedamput. Koliko, ne znamo. Spasitelj kaže, da ih je jako

mnogo, nebrojeno. Sve čisti duhovi, obdareni od Boga puno većim darovima nego mi ljudi.

2. Jedan je bio među njima, prvi i najljepši, sjajniji nego sunce. Zvao se Lucifer. Ali je bio ohol, mislio je kako bi što prije postao Bog i reče: ne služim više: zaveo je i druge anđele, njima je rekao: nemojte ni vi slušati i nažalost tako su uradili.

3. Sad dođe sv. Mihovil, arhanđeo a s njim dobri anđeli i rekli su Luciferu: ko je kao Bog? Bacili su s Božjom pomoći zle anđele iz raja. Kao strijela tako su brzo propali u pakao. A dobri anđeli su otišli u nebo.

4. Vi ste već vidjeli sliku od anđela. Kako izgleda? Kao lijepi mladić. Da li zbilja tako izgleda? Ne, anđeo nema tijela; on je duh. Kad je anđeo Rafael došao k Tobiji, koji se spremao na daleki put, kad je anđeo Gabrijel došao k Mariji, izgledali su kao mladić. Bog je napravio, da su izgledali kao mladić, jer inače ih se ne bi moglo vidjeti. U nebu ćemo imati drugačije oči, pa ćemo ih moći vidjeti, kakovi su u istinu.

5. Onda ćemo vidjeti, kako su anđeli *lijepi.* Rafael je bio lijep, kad se pokazao Tobiji kao mladić, ali kako je zapravo lijep, to Tobija nije mogao vidjeti, jer bi oslijepio od njegovog sjaja. Pa kako su lijepi?

6. Tako su *lijepi* kako su *sveti;* ljepota dolazi od svetosti; naša duša će u nebu biti lijepa, koliko je sveta. Najsvetije je najljepše; zato je Majka Božja u nebu poslije Boga najljepša.

7. Anđeli su i *mudri,* mnogo su naučili, išli su u školu Bogu u nebu; Bog im je mnogo kazao i nisu ništa zaboravili, zato znadu više, nego svi mudri i učeni ljudi cijelog svijeta.

8. Anđeli su i *jaki.* Mi moramo imati jake ruke i mišice. Bog je svemogući bez ruku i mišica i još nosi cijelu zemlju, sunce, mjesec i zvijezde. Bog je načinio i anđele jake a da ne trebaju ruku. Anđeo je pograbio proroka Habakuka za kosu, da odnese jesti Danijelu u lavskoj jami daleko u Babilon. Drugi je opet anđeo otvorio sv. Petru vrata od tamnice a da nije trebao ključa. Zato nam dobri anđeli mogu puno pomoći. Zato se đavla ne trebamo ništa bojati. Anđeli su jači nego đavoli. Ako nas đavli hoće na

grijeh navesti, zovimo sv. anđele, oni će ga protjerati.

Napose zazovimo u pomoć vođu anđela sv. Mihovila arhanđela i on će već lako obračunati s našim protivnikom đavlom, kako je obračunao sa protivnikom Božjim Luciferom.

A ko je sv. Mihovil arhanđeo?

II

O sv. Mihovilu arkanđelu

1. Sv. Mihovil je odlični nebeski duh, on je arhanđeo ili nadanđeo, jedan od najvećih nebeskih knezova. Njegovom položaju odgovara boj sa Luciferom još prije stvorenja vidljivoga svijeta. Kad je Lucifer htio biti više nego Bog, navali na njega sv. Mihovil riječima: Tko je kao Bog? Božja pravda Lucifera nije poštedila, već je bačen u tamni ponor pakla, sačuvan za sud.

2. Sv. Mihovil je bio zaštitnik Starog Zavjeta. Piše ap. Juda: Kad se arhanđeo Mihovil pravdao sa đavlom za Mojsijevo tijelo, đavao se nije usudio psovati. Mojsija je naime umro na tajanstveni način na gori Nebo, kad je ugledao obećanu zemlju, i sam Bog ga je pokopao po arh. Mihovilu, da ne bi izraelski narod svog narodnog vođu počeo štovati kao Boga; a đavao je htio taj grob otkriti, da bi narod zaveo na krivoboštvo.

3. Sv. Mihovil neprestano vodi rat sa đavlom. Bacio ga je iz neba. Đavao i danas navaljuje na Božje kraljevstvo na zemlji, na crkvu Božju na zemlji. Zato je sv. Mihovil zaštitnik sv. Crkve.

4. Mi smo okruženi sa cijelim rojem đavola, koji neprestano oko nas kruže i misle na našu vječnu i vremenitu propast. Đavoli su bezbožna moć u boju protiv kršćanstva i kat. nauke. To nam potvrđuju i poslijeratni doživljaji. Ako mislimo na neopisivu mržnju sv. vjere i na okrutna progonstva u nekim zemljama i da te pojave rastumačimo, nije dovoljno misliti samo na podivljale ljude. Krvoločne prašumske životinje da se pojave u našim gradovima, ne bi bile sposobne, da izvedu ovakav strašan program uništenja. Jedino đavao je kadar biti ovakav neprijatelj čovječanstvu. — Pripovijeda se, da je papi Leonu XIII bio

objavljen u jednom viđenju teški položaj Crkve, kako đavao napinje sve sile, da je uništi, ali da je vidio i kako arh. Mihovil dolazi u pomoć vojujućoj Crkvi, zato je odredio, da se po svršetku privatne sv. Mise moli »Sv. Mihaile, brani nas u boju« itd.

5. Sv. Mihovil je *suputnik duša,* što putuju na drugi svijet, hoje hoće đavao, da načini svojim drugovima. Njegovo oko prati umiruće, ima posebni nalog, da primi duše, kad ostavljaju tijelo, zato Crkva moli kod Prinosa: »i stjegonoša sv. Mihovil neka ih povede u sveto svijetlo« Za to se vjernici preporučuju sv. Mihovilu za sretnu smrtnu uru.

6. Sv. Mihovil je branič na posebnom sudu. Slikaju ga sa vagom u ruci, da na sudu pobija đavolske optužbe. Sv. Mihovil drži vagu, na desnoj strani vage sjedi duša, a na drugoj đavao, koji hoće vagu pretegnuti na svoj kraj. — Zato molimo: Ispovijedam se Bogu sv. bl. Mihovilu arhanđelu, da jezičac vage bude pokazivao na našu korist. I na sudnjem danu će mač sv. Mihovila dijeliti ljude, kad će kukolj odvojiti od pšenice.

Eto vidite, predragi, kako važne službe obavlja sv. Mihovil arhanđeo! Častimo ga dakle i molimo ga da nas uzme pod svoju moćnu zaštitu i obranu za života, na času smrti i poslije smrti pred višnjim sudom.

Molimo mu se sa sv. Crkvom u onoj molitvi poslije tihe sv. Mise:

»Sveti Mihovile arhanđele, brani nas u boju; proti pakosti i zasjedama đavolovim budi zaklon! Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo: a Ti, vođo vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast duša, božanskom krepošću u pakao protjeraj. Amen.«

---

6 oktobra

Sv. Bruno opat

»Ištite najprije kraljevstvo Božje« Mat. 6 33

Sv. Bruno, čiji blagdan danas slavimo, živio je u 11 vijeku. On je svetac i slava Njemačke, u kojoj se rodio u gradu Kölnu, i Francuske, u kojoj je veći dio života proveo.

On je osnivač Kartuzijanaca, jednog od najstrožijih redova u Crkvi.

Temelj njihova života je pravilo sv. Benedikta, samo još strože. Uz to je sv. Bruno htio da barem donekle obnovi stari pustinjački život. Zato je oko zajedničkog dvorišta svaki redovnik imao svoju ćeliju, koja je imala tri odijeljene prostorije. Jedna je služila za radnu sobu i blagovaonu, druga za molitvu i spavanje, a u trećoj je bila radiona, jer se je svaki morao baviti nekim zanatom. Zajednički su išli samo u crkvu da svečano pjevaju oficij i sv. Misu. Inače žive u neprestanoj šutnji. Nikad ne jedu mesa, dapače i ne začinjaju mašću. Jednom riječju, najstroži red. Ipak je Kartuzija zapuštena nekada dolina između divljih brda, po kojoj se i zovu Kartuzijanci bila uvijek puna redovnika, osim za francuske revolucije i od početka našega stoljeća, kad su je francuski bezbožni zakoni ispraznili. A ne samo ta, već je s vremenom nastalo mnogo takvih samostana, koji se svi zovu Kartuzije. Iz Francuske istjerani Kartuzijanci dođoše i k nama, te u Pleterju (Slovenija) žele da i od našeg naroda pokupe sve one koje Bog poziva na tako težak ali i sretan život. Uza svu strogost kartuzijanskih pravila, ipak je zanimivo da su Kartuzijanci sve do danas ostali potpuno vjerni pravilima sv. Bruna, pa ni u čemu nijesu popustili od njegove prvašnje strogosti. Jer oni po primjeru svoga osnivača sv. Bruna, primjenjuju u praksu onu Isusovu: »Ištite najprije kraljevstvo Božje.«

A to bismo, predragi, i mi morali činiti. Moramo nastojati prije svega da postignemo kraljevstvo Božje, koje je trovrsno:

1. kraljevstvo Božje u nama;
2. kraljevstvo Božje okolo nas;
3. kraljevstvo Božje nad nama.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.

---

8 oktobra

Sv. Šimun Prorok

»I gle! bijaše u Jerusalemu čovjek, po imenu Šimun.«

L. 2 25

Zanimiv uistinu prizor! Jedan časni starac, ima mu preko 90 godina, duge bijele brade, sa nešto čuperaka sijedih vlasi na glavi, drži na drhtavim rukama maleno Djetešce. A to maleno Djetešce svojom neobičnom jakošću podržava starčevu slabost.

Ko je taj čudnovati starac i to neobično Dijete? Vi to već znate: To je sv. starac Šimun, čiji blagdan danas slavimo sa božanskim Djetešcem Isusom na rukama.

Kolika čast, kolika sreća, koliko blaženstvo za sv. starca: držati na rukama samoga Boga! A sv. Šimun je i zaslužio tu sreću, jer je on:

1. sveto živio;
2. čeznuo za Isusom.
3. Tu sreću možemo i mi doživjeti ako sveto živimo i za Isusom čeznemo.

I

Svetost sv. Šimuna

a) Sv. Šimun živio je u Jerusalemu. Bio je od odlične židovske obitelji. Nekoji hoće da je otac čuvenoga rabina Gamaliela, u čijoj se školi izučio sv. Pavao Apostol.

b) Kad se Isus rodio bio je sveti Šimun već u odmaknutoj dobi. Imao je — po nekima — preko 90 godina.

c) A sav taj svoj dugi život *proveo je sveto*. Sv. Evanđelje to izrijekom ističe. Govori o njemu kao čovjeku neobične svetosti. Razabire se odatle, što Evanđelje o njemu kaže, da je Duh Sveti bio u njemu. Milost i svetost Duha Svetoga, dakle, obilno je natapala dušu svetoga Šimuna.

d) Dvije se napose kreposti ističu u njegovom svetom životu: a) *pravednost:* »bio je pravedan«, a time se kaže, kako se je sv. Šimun u odnošaju sa svojim bližnjim vladao posvema korektno, s puno ljubavi; nikoga nije uvrijedio,

nikome zla učinio, o nikome zlo govorio ili mislio; — b) druga posebna krepost, koja ga je resila bila je *pobožnost:* »Bio je pobožan«. Time se označuje njegov odnošaj prema Bogu. On je vršio Božje zapovijedi, Bogu se često molio, u svetačne dane u hram hodio, da slavi propisane pobožnosti.

e) Iz svetog Evanđelja nadalje razabiremo da je sv. Šimun bio i *pjesnik.* Spjevao je onu malu ali divnu pjesmu, koju mi svećenici svakoga dana na Povečernju molimo, a koja se pjeva i na blagoslovu svijeća na Svijećnicu:

»Sad otpusti slugu svoga, Gospode,
Po riječi Tvojoj u miru.
Jer vidješe oči moje spasenje Tvoje,
Koje si pripravio pred licem sviju naroda.
Svijetlo na prosvijetljenje naroda,
I na slavu puka Tvoga Izraelskoga.

f) Bio je također i *prorok.* On je o Isusu proročanskim glasom rekao: »Gle! ovaj je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogih u Izraelu: i na znak protiv kojega će se govoriti.« — A o bl. Djevici Mariji prorokovao je: »A i tebi će samoj probosti mač dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca« (L. 2). Mi svi znamo kako su se do u tančine oba proroštva ispunila.

II

Sv. Šimun čezne za Isusom

Ali glavna oznaka svega života sv. Šimuna jest njegova goruća *želja za Isusom.*

a) On je »čekao utjehu Izraelovu«, to jest dolazak obećanog Spasitelja, te je i vruće molbe upravljao Svevišnjemu, da pošalje čim prije Spasitelja i da njemu dade milost, da Ga za života na zemlji vidi.

b) Kolika je bila žarka Šimunova čežnja da vidi Spasitelja i koliko se žarko i postojano molio Bogu za tu milost razabiremo odatle, što je Bog uistinu *uslišao njegovu želju* i vapaj. Sam Duh Sveti objavio mu, da ne će umrijeti prije nego vidi Isusa. *»I bi mu objavljeno od Duha Svetoga, da ne će vidjeti smrti dok ne vidi Krista Gospodnjega«.*

c) I *doživio je tu sreću.* Bilo je to 40 dana po rođenju Kristovu. Taj dan se ispuniše dani očišćenja Marijina te ona sa sv. Josipom donese Isusa u Jerusalem da Ga po zakonu Mojsijevu prikažu Gospodu. U to vrijeme dođe i starac Šimun, vođen od Duha Svetoga u hram. I kad uvođahu Dijete Isusa roditelji Njegovi da izvrše za Nj po običaju zakona, Šimun Ga primi na ruke svoje.

e) Bila je to za starca *izvanredna sreća;* najsretniji čas njegova života, čas za kojim je cijeloga svoga života čeznuo. Zato je on tada zaboravio na sve na svijetu, nije mario više ni živjeti, nego je želio da čim prije umre, da može na vijeke na nebesima uživati Onoga, koga je imao sreću kao maleno Djetešce držati na svojim staračkim rukama: »I blagoslovi Šimun (pun sreće) Boga i reče: »Sad otpusti slugu svoga, Gospode, po riječi Tvojoj u miru. Jer vidješe oči moje spasenje Tvoje« t. j. onog Spasitelja koga si u davno doba obećao ljudskom rodu.

III

Sreću sv. Šimuna možemo i mi doživjeti

a) Velika je bez sumnje bila sreća sv. starca Šimuna, što je mogao gledati vlastitim očima i držati na vlastitim rukama Sina Božjega.

b) Ali, predragi, tu sreću, pače još i veću možemo i mi doživjeti; i to ne jednom, nego više puta. Sv. Šimun je gledao i držao na rukama Sina Božjega u obličju malenog Djetešca; mi možemo gledati i ne na ruke, nego što je više, u svoje prsi primati Sina Božjega pod obličjem posvećenoga kruha u sv. Pričesti. Kolika je to sreća, koliko blaženstvo!

c) Ali da osjetimo u duši tu sreću i to blaženstvo, kako je osjetio sv. starac Šimun, treba da i mi poput njega: 1) *pravedno* i pobožno, to jest sveto živimo na svijetu; — 2) da i mi *čeznemo za Isusom,* prezirući svijet i njegova lažna dobra: »čekajući utjehu Izraelovu«. — 3) da *idemo revno u crkvu,* kako je sv. Šimun hodio, napose u nedjelje i zapovijedne blagdane. — 4) da s *dostojnom pripravom,* živom vjerom, skrušenim srcem, pobožne duše primamo sv. Pričest, napose uskrsnu.

d) Blago svakome onome, koji poput starca Šimuna čeka velikom željom srca Spasitelja svoga! Blago svakome onome, koji Ga često i pobožno prima u sv. Pričesti, te u nazočnosti Njegovoj zaboravlja na svijet i taštine svjetske, a plamti od želje da se navjeke sastane s Isusom. Taj već na ovome svijetu gleda, to jest uživa svoje spasenje.

---

15 oktobra

Sv. Terezija Avilska

»Tko će nas rastavit od ljubavi Kristove?«
Rim. 8 35.

Svetica, čiji blagdan danas slavimo, sjajna je zvijezda na obzorju katoličke Crkve, krasna tijela a još krasnije duše, živa vatra ljubavi prema Isusu, od koje ju ljubavi ništa nije moglo rastaviti. *Serafska djevica,* koja je zaslužila svojim životom i obnovom karmelitanskoga reda da je Crkva uvelike časti, a učitelji duhovnoga života dadoše joj naslov *mistična naučiteljica* radi njezinih divnih književnih djela.

Zove se *sv. Terezija Avilska,* po rodnom mjestu Avili u Španjolskoj, gdje se rodila god. 1515. Zovu je također sv. Terezijom Velikom za razliku od druge sv. Terezije, male Terezije od Maloga Isusa, moderne svetice, čiji se blagdan slavi 3 tek. mjeseca. A zovu je Velikom također i radi njezine duhovne veličine, radi veličine svetosti, koju je dostigla, te je u tom pogledu uzor svima onima, koji teže k savršenosti. A svi mi moramo težiti k savršenosti, svi mi moramo nastojati da postanemo sveti.

Promotrimo zato danas:

1. Svetost sv. Tereze;
2. kako je ona postigla svetost;
3. kako možemo mi postati sveti.

I

Svetost sv. Tereze

Neobično je mirisav vijenac kreposti kojima je bila urešena naša Svetica, neobično je veliko bilo njezino nastojanje da bude sve savršenija i Bogu sličnija. O tom ćemo se uvjeriti, kad promotrimo samo nekoje kreposti, koje su kao svijetle zrake njezine duše:

1. *Ljubav prema Bogu.* Ovu prvu i glavnu krepost posjedovala je naša svetica u velikoj mjeri; ona se, zato obično i slika sa srcem probodenim strjelicom ljubavi Božje.

a) Bog je bio njezina najdraža *misao.* S Bogom je ona bila sveđerno sjedinjena po molitvi, razmatranju. »Gdje je blago tvoje, ondje je i srce tvoje.« — b) Bog je bio njezina najveća *radost;* iz ljubavi prema Njemu ona se odrekla svih stvorenih stvari, pa i svojih najbližih, pa i dopuštenih uživanja. Ona je mogla punim pravom ponavljati sa psalmistom: »Ti si Bog srca mojeg i dio moj, Bože, uvijeke« (Ps. 72). — c) Bog je bio sva Terezijina *želja.* Ona je u svemu gledala Njegovu slavu. Još kao malo dijete od 7 godina htjela je otići u misije da pogane obrati Bogu i da ih zagrije ljubavlju za Isusa. Kad bi čula kucaj sata veselila bi se što je za jedan sat bliže Bogu. Tolika je bila njezina čežnja za uživanjem i gledanjem Boga na nebu, da je vapila: »Umirem, što još ne umirem.«

2. Velika je bila njezina *ljubav i prema bližnjemu:*

a) Nastojala je svim silama oko duševnog spasenja drugih. To dokazuju toliki njezin rad, putovanja, razni spisi, napose u utemeljenju više samostana karmelitanskog reda, gdje je zavela strogi život; b) *Ljubila je i svoje neprijatelje.* one koji su joj što na žao učinili ili ju ogovarali. Jedan biskup je o njoj kazao: »Tko hoće da bude od Tereze ljubljen, taj neka joj što nažao učini.« — c) Svoju ljubav iskazivala je i *dušama u čistilištu* i za nje se mnogo Bogu molila.

3. Bila je *strpljiva* i sva *odana volji Božjoj.* Sama je o sebi napisala: »Podnjela sam teške bolesti s velikom strpljivošću i nikada nisam mrmljala niti se tužila. Nosimo rado svoj križ i zagrlimo nevolje.« Njezina je lozinka bila: »Gospode, trpjeti ili umrijeti.«

4. Bila je duboko *ponizna.* Iako je bila od Boga obdarena mnogim darovima i nebeskim objavljenjima, i ako je bila bogata krepostima, kad god u svojim spisima o sebi govori, šuti o svojim krepostima, a ističe svoje — inače neznatne nesavršenosti. Odmah na početku svoga životopisa,

što ga je sama napisala po naredbi starešine govori, da bi opisala, kad bi joj dopustili, svoje velike grijehe i loš život. »Ja sam bivala sve gora, čini mi se da sam se naumice opirala milostima, što mi ih je udijeljivalo Božje veličanstvo.«

5. Resila ju je žarka pobožnost, anđeoska čistoća, evanđeosko siromaštvo, umiljata blagost i tolike druge kreposti, koje zbog kratkoće vremena ne mogu spominjati. Tako da je uistinu bila savršeni uzor svetosti.

II

Kako je sv. Tereza postigla svetost

Taj visoki stupanj svetosti postigla je naša svetica revnim upotrebljavanjem onih sredstava, koje vode k savršenosti. Takova su među ostalim:

1. *Molitva.* Ona sama o tom piše: »Molitva mi je bila put i vrata k svim velikim milostima, koje mi je Gospod udijelio. Ja bih htjela da se popnem na jedno visoko brdo i da odatle svima ljudima doviknem: »Molite, molite, molite.«

2. *Često primanje sv. Sakramenata.* »Dvije prječnice na ljestvama koje vode u nebo jesu: *molitva,* kojom isprašamo milost Božju i *primanje sv. Sakramenata,* čijom se krepošću daje nama milost Božja... Treba često pristupati na sv. Ispovijed, da ne ostane nikakva mjesta grijehu u našemu srcu... A presv. tijelo Kristovo daje duši ljepotu i plemenitost i čuva ju da ne oslabi.«

3. *Duhovno čitanje.* Terezija je rado i postojano čitala živote svetaca te se time zagrijavala za sveti život. Najjači je utisak na nju učinilo čitanje Ispovijesti sv. Augustina.

4. S duhovnim štivom spajala je *razmatranje o vječnim istinama.* Pri tom razmatranju često bi uskliknula: »O vječnosti! Samo jedan Bog, samo jedna smrt, samo jedna duša.« Bog joj je pokazao u jednom objavljenju mjesto, u paklu u koje bi bila upala, da nije težila k većem savršenstvu.

5. *Pobožnost Bl. Dj. Mariji.* O toj pobožnosti piše Svetica: »Sjećam se, kad je umrla moja majka, bilo mi je 12 godina, nešto manje. Kad počeh shvatati, što sam izgubila, utekoh se žalosna lica k slici naše Gospe i zamolih je roneći suze, neka mi *bude majkom...* Očevidno sam nalazila u one uzvišene Djevice pomoć, za što god sam joj se preporučila.«

6. Pored pobožnosti Bl. Dj. Mariji gojila je sv. Terezija veliku *pobožnost prema slavnom Zaručniku Bl. Dj. Marije, sv. Josipu.* Njega je ona uvelike štovala, više nego ikojega drugoga sveca. Njega je izabrala svojim posebnim zaštitnikom i obraćala mu se u svakoj nevolji. O tom piše: »Uzeh za odvjetnika slavnog sv. Josipa i stadoh mu se uvelike preporučivati. Vidjeh jasno, da me je ovaj moj otac i svetac izbavio iz one nevolje (bolesti) pa i iz drugih većih nedaća, što su se ticale moje časti i duševnoga spasenja, te mi je pribavio i više dobra, nego sam ga znala moliti. Ne sjećam se, da sam ga dosele za što molila, što mi ne bi bio učinio.«

III

Kako možemo i mi postati sveti

1. Eto, predragi, u malenom okviru slika velike svetosti današnje Svetice, naše nebeske Zaštitnice. Sa promatranja njezinog života, bacimo časoviti pogled na svoj život. Kolika razlika! Kako daleko zaostajemo u svetosti za sv. Terezijom! Kako malo ima u nama kreposti, a kako puno mana, grijeha, nesavršenosti.

A ipak svi mi moramo biti sveti. Na to smo svi pozvani.

»Sveti budite, kao što sam ja svet« kazao je višnji Gospod već u Starom Zavjetu (Lev. 11 [44]).

»Budite savršeni kao što je savršen i Otac vaš nebeski«, govori nam božanski Učitelj u Novom Zavjetu (Mat. 5 [48]).

»Po svecu koji vas pozva i sami budite sveti u vašem vladanju« opominje nas prvak Apostolski sv. Petar (I Petr. 1 [15]).

2. *Na koji način ćemo postati sveti?* Eto nam naša Svetica pruža primjer. Upotrebimo ona sredstva, koja je ona upotrebljavala za svoj duhovni napredak, a to su, kako smo već vidjeli: molitva, često primanje sv. Sakramenata, čitanje dobrih duhovnih knjiga, poimence života Svetaca, razmatranje o vječnim istinama, te pobožnost Bl. Djevici Mariji i njezinom prečistom Zaručniku sv. Josipu.

Ja bih vam još pridodao: *i pobožnost današnjoj Svetici,* koja je učiteljica duhovnoga života. Molimo ju, dakle, da nam ona bude u pomoći, da nasljedovanjem njezinih kreposti i njezinim zagovorom, postanemo sveti i time za uvijeke sretni i blaženi s njome u lijepome raju! Amen.

---

17 oktobra

Sv. Margarita Marija Alacoque

»Gle ovo Srce koje je toliko ljubilo ljude«
Isus sv. Margariti

Ove riječi, koje ste sigurno više puta čuli, a koje vam govore o neizmjernoj ljubavi Isusovoj prema nama, izrekao je sam božanski Spasitelj današnjoj Svetici, sv. Margariti Alacoque. Ona se sva posvetila Isusu već od prvih dana svoga života, bila je žarka ljubiteljica Isusa, gojila je napose veliku pobožnost prema Njegovom božanskom Srcu, pak je bila dostojna da joj se Isus više puta objavi i odabrao ju za apostolku pobožnosti prema svome Srcu; pobožnost koja se brzo proširila po cijelome svijetu na veliku duševnu i vremenitu korist vjernika.

Slaveći danas blagdan ove velike štovateljice presv. Srca Isusova, promotrimo ju:

1. kao sveticu u svijetu;
2. kao sveticu u samostanu;
3. kao sveticu presv. Srca Isusova.

I

Svetica u svijetu

a) Sv. Margarita rodila se u jednom mjestu današnje Autunske biskupije u Francuskoj.

b) *Duša* je male Margarite bila *anđeoski čista* i sama je kasnije napisala o toj dobi svoga života ovo: »Nijesam još dobro ni znala za se, a neprestano mi je dolazilo da ponavljam ove riječi: O moj Bože, posvećujem Ti svoju nevinost i zavjetujem Ti neprestanu čistoću!«

c) Kad je djevojčici bilo osam godina, *umre joj otac.* Da se lakše brine za ostalu djecu, povjeri majka malu Margaritu čč. Klarisama. Slijedeće je godine kod njih primila *prvu sv. pričest.* O njoj kasnije napisa: »Ova mi je pričest jednom zauvijek tako ogorčila svaku zabavu, da ni u jednoj nisam mogla uživati, iako sam ih još tražila.« Naivnost i dobrota, posvećena milošću, zrcalila joj se u očima. Zato je bila svakome draga, a i ona je nastojala da nasljeduje sve što je kod drugih dobra vidjela.

d) Sve su velike duše prošle *školu križa.* Po trpljenju je Isus htio i Margaritu da pripravi na buduće milosti. Da je uvede u tajnu trpljenja, pošalje joj tešku bolest. Morala je svojoj kući. Od djetinjstva je gojila posebnu pobožnost Bl. Dj. Mariji. Zato se i sada k njoj obrati, dapače joj se i zavjetuje da će postati njenom kćerkom ako joj isprosi milost ozdravljenja. Bila je uslišana. Ali su je čekale druge kušnje. Bog joj je dao milost da je *sve ustrpljivo podnosila,* pa joj je bilo od velike duhovne koristi.

II

Svetica u samostanu

a) Mlada Margarita zavjetovala se, da će ući u samostan i svega svoga života živjeti u djevičanstvu. I vruće je željela da ispuni taj svoj zavjet. Ali su na putu stajale mnoge zaprijeke.

b) Sad je Margariti Bog došao u pomoć da izvrši svoj naum i da ispuni volju Božju. God. 1670 dođe u Vesovres franjevac da propovijeda trodnevnicu prigodom jubileja što ga je podijelio Klement X. Margarita prikaže svoju stvar Božjem čovjeku i on nakon zrela promišljanja izjavi da je njezino zvanje pravo. Sva vesela uđe u samostan Sestara od Pohođenja Bl. Dj. M. u Paray-le-Monial.

d) Netom je stupila u samostan, puna radosti klikne: *»Ovdje hoće Bog da budem!«* Velikim je koracima napredovala u duhovnom životu. Svi su opazili da je neprestano sjedinjena sa Spasiteljem. Jedna joj dobra sestra savjetuje odmah ispočetka neka se Spasitelju preda kao komad platna, na koje se ima slikati. Nije sestra ni slutila kako će lijepu sliku Spasitelj naslikati, još više, utisnuti u Margaritinu dušu sliku svog presv. Srca. Sve je poslove rado obav-

ljala, a osobito one niže kojima su kušali njezinu poniznost. Uz pobožnost prema Majci Božjoj sada je sve više napredovala u ljubavi prema presv. Oltarskom sakramentu, koji je sada mogla često primati i još češće pohađati.

III

Svetica presv. Srca

a) Za tih pohoda presv. Sakramentu počela je sv. Margarita, koja se kao redovnica još nazvala Marijom, da dobiva posebna *rasvjetljenja i milosti.* To se je dapače i izvana opažalo, pa joj starješica naredi da zapiše sve što se događa u njezinoj nutrini. Po tom njezinom opisu vidimo kako joj je Isus malo po malo otkrivao svoje presv. Srce te je odabrao *za apostolku te lijepe pobožnosti.* Ispočetka je čula njegov glas, koji joj je govorio koliko je Spasitelj za nas pretrpio, te joj je nabrajao sve svoje muke i rane. Jednom joj je još jasnije rekao da je Njegovo Srce tako puno ljubavi prema ljudima, da im to hoće posebno da objavi, i to njezinim posredovanjem. Pobožnost presv. Srcu Isusovu je već širio sv. Ivan Eudes, ali ipak još nije bilo toliko proširena, pa se ta objavljenja njezinim sestrama činila čudna. Nije im se dalo vjerovati da je Isus tu poniznu redovnicu odabrao da po njoj proširi tu pobožnost. Zato su joj stavljali svakakove kušnje, koje je sv. Margarita u svojoj poniznosti ustrpljivo podnosila.

b) Ali ni sada je Isus nije zapustio. Poslao joj svetu dušu, isusovca *Klaudija de la Colombière,* koji dođe u samostan da propovijeda, a ona mu otkrije svoju dušu te ga izabere za ispovjednika. On joj podigne pouzdanje u Boga, a njegova mudra i odlučna riječ dostajala je da su sv. Margaritu počeli svi smatrati kao *posebnu Božju odabranicu.*

c) U osmini Tijelova (lipanj 1675) otkrije Isus jednom svetici kad je klečala pred sv. Sakramentom, svoje Božansko Srce te joj reče one poznate riječi: »*Gle ovo Srce, koje je toliko ljubilo ljude* da nije ništa propustilo, nego se iscrpilo i uništilo samo da im iskaže svoju ljubav. A u zahvalu od većine ljudi ne primam drugo nego nezahvalnost, koju mi u tom Sakramentu ljubavi iskazuju svojim prezirom, nepristojnošću, svetogrđem i hladnoćom svojom. A što me još više boli, to čine i duše koje su meni posvećene. Zato od tebe tražim da prvi petak iza tjelovske osmine bude posebna svetkovina na čast mojemu Srcu. Na taj dan neka se primi sv. pričest i neka se mojemu Srcu svečanom otprošnjom povrati čast povrijeđena uvredama. A ja ti obećajem da će se moje Srce raširiti i milostima svoje ljubavi obilno nadariti one koji mu iskažu ovu počast, te uznastoje da mu je i drugi iskažu.« Poznata su i ona obećanja koja je Božanski Spasitelj namijenio onima koji budu štovali Njegovo presv. Srce. Osobito je važno »veliko obećanje« koje nam je dao po sv. Margariti: »U neizmjernom milosrđu Srca svoga obećajem ti da će svemoguća ljubav njegova udijeliti milost konačne pokore svima koji se za devet mjeseci uzastopce svakoga prvoga petka u mjesecu pričeste. Ne će oni umrijeti u nemilosti njegovoj niti bez sv. sakramenata, jer će im Srce moje biti pouzdano utočište u ovom zadnjem času.«

d) Sve je to Isus *objavio sv. Margariti.* Nije se uzoholila, nego po prvom viđenju zapisala je svojom krvlju: »Ja bijedno ništa, sestra Margarita Marija, svijetu mrtva, jedinom se Bogu sva žrtvujem. Sve za Boga, ništa za mene!...« A nijesu to bile samo riječi. Teško je i promisliti koliko je sv. Margarita morala da pretrpi zbog tih viđenja i uvađanja nove pobožnosti. Ali ona je, pomagana od bl. Klaudija, sve *ustrpljivo podnašala.* Iza desetgodišnje borbe posvetio se tek samostan sv. Margarite presv. Srcu. Do potpune je pobjede proteklo još 250 godina, ali presv. je Srce ipak pobijedilo i zavladalo kršćanskim srcima.

e) U Paray-le-Monialu je svetica obnašala razne službe, ali često je teško bolovala. Križ je baština Isusa i njegovih duša. Imala je 43 godine kad je izjavila: »Više ne ću živjeti, jer više ne trpim.« 8 listopada napade je lagana groznica. Sutradan su imale ući u samoću duhovne obnove. Na upit sestre hoće li i ona ući, odgovori: »Da, ući ću u veliku samoću.« Doista, sutradan preminu providena sv. sakramentima i Imenom Isusovim na usnama. Pijo IX proglasi je blaženom, a Benedikt XV god. 1920 svetom.

*

Predragi! Budimo i mi, poput današnje Svetice, revni štovatelji presv. Srca Isusova. Čuli ste velika obećanja, koja je sam bož. Spasitelj dao preko sv. Margarite štovateljima Njegova presv. Srca, napose ono, da neće nitko umrijeti u nemilosti Njegovoj ni bez sv. Sakramenata, tko štuje Njegovo Srce. Da nema nikakvog drugog obećanja, samo ovo dostatno bi bilo da nas potakne na što veću pobožnost prema bož. Srcu Isusovu, jer nam, eto, ta pobožnost osigurava vječni život. A što možemo boljega si željeti od blaženog vječnog života?

---

20 oktobra

Sv. Vendelin Opat

»Taština nad taštinama, sve je taština«

Prop. 1 1

Današnji Svetac sin je kraljevske obitelji u Škotskoj iz 11 vijeka. Obdaren krasnim sposobnostima duha i tijela, odgojen dostojno njegovom kraljevskom porijeklu, imao je pred sobom krasnu budućnost. U punom sjaju i zamamljivosti pružao se svijet pred njegovim mladenačkim očima sa mnogo časti i uživanja, sa zlatnom krunom na glavi i vladalačkim žezlom u ruci. Ali, pronicav kako je bio, uvidio je sa mudrim Salamunom u svemu tome samo taštinu: »Taština nad taštinama i sve je taština«, osim Bogu služiti i Njega ljubiti.

Zato je ostavio kraljevske dvore, roditelje i rodbinu i nepoznat — proputovavši Englesku i Francusku — sklonio se u jedno samotno mjesto na rijeci Rajni kod grada Triera u Njemačkoj, da u molitvi, postu i pokori provodi svoje dane. Da se prehrani dao se u službu jednog gospodara, kojemu je pasao svinje, krave i ovce. Dok bi životinje pasle, on je bio u molitvi i razmatranju sjedinjen s Bogom.

Željan savršenijeg života ušao je u jedan *benediktinski samostan*, u kojem su ga poslije, zbog njegove neobične svetosti, izabrali opatom (starešinom) usprkos njegovom protivljenju, jer je želio samo u poniznosti Bogu služiti. Glas o njegovoj svetosti na daleko se pročuo i s raznih

strana dolazili su ljudi k »svetom Opatu« tražeći od njega savjeta i pomoći u duševnim a i vremenitim potrebama.

Preminuo je sveto na današnji dan god. 1015. Bog ga je proslavio mnogim čudesima; na njegovom grobu bolesnici su nalazili iscijeljenje, a rastuženi utjehu. Napose su seljaci nalazili kod sv. Vendelina pomoć protiv bolesti domaćih životinja. Zato ga i štuju još i danas kao *zaštitnika stada.*

Moja draga braćo!

Sv. Vendelin uvidio je taštinu dobara ovoga svijeta, pak je ostavio krunu zemaljskog kraljevstva eda zadobije krunu nebeskog kraljevstva. Tako treba da i mi nastojimo da zadobijemo kraljevstvo Božje, po riječima božanskog Učitelja: *Ištite najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, i sve će vam se drugo dodati.* To je kraljevstvo Božje trostruko:

1. Kraljevstvo Božje u nama;
2. kraljevstvo Božje oko nas;
3. kraljevstvo Božje nad nama.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.

---

21 oktobra

Sv. Hilarion Opat

»Ne može se dva gospodara služiti?

Mat. 6 24

Evo jedne istine koja neugodno zvuči ušima modernog, slobodnjarskim duhom, zadojena čovjeka i proti kojoj se on buni. Ali istina koja je od vanredno velike važnosti, baš za današnji naraštaj, te zaslužuje svu našu pažnju.

Ovu istinu dobro je shvatio današnji svetac, veliki pustinjak iz davnih vremena, sv. Hilarion, pak je zato u mladim danima ostavio svijet i povukao se u pustinju da samo Bogu služi. Zato je na času smrti mogao mirne savjesti sebe tješiti: *»Izađi, dušo moja, što oklijevaš? Skoro 70 godina služiš Kristu, pa se smrti bojiš?«*

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:
1. Kako je sv. Hilarion služio Bogu?
2. kako Mu služe nekoji današnji kršćani;
3. kako treba da Mu mi služimo.

I

Kako je sv. Hilarion služio Bogu

Sv. Hilarion rodom je iz Palestine. Živio je u 3. i 4. vijeku po Isusu,

a) Kad je čuo za sv. Antuna pustinjaka, ode k njemu u pustinju i postade njegov učenik.

b) Kad mu umriješe roditelji, sve svoje proda i razdijeli siromasima, a sam kao petnaestgodišnji mladić posve se povuče u pustinju, gdje je bio zadovoljan s jednom haljinom, a za hranu su mu dostajale divlje smokve i sok od raznih trava.

c) Ljubio je skromnost i samoću, pa kad se je glas o njegovoj svetosti svuda širio, bježao je iz jedne zemlje u drugu. Iz Egipta pođe na Siciliju, sa Sicilije u Dalmaciju, gdje se je nastanio u okolini Cavtata. U to je doba, po svjedočanstvu sv. Jeronima, naša Dalmacija osobito po otocima, bila puna pobožnih pustinjaka.

d) Pred smrt se preseli na Cipar, gdje sveto preminu oko god. 372 kao 80-godišnji starac. Kad mu se duša borila sa smrću, sokolio ju je: »Izađi, što se bojiš? Izađi, dušo moja, što oklijevaš? Skoro sedamdeset godina služiš Kristu, pa se smrti bojiš?«

e) Iz ovog kratkog pregleda života današnjeg Sveca, vidimo kako je sv. Hilarion prezreo svijet i svjetske naslade te se posvema Bogu posvetio i Njemu samome služio. Vladao se u svemu po nauci sv. Pavla, koji nas uči da *»odričući se bezbožnosti i svjetovnih želja, trijezno i pravedno i pobožno živimo na ovome svijetu,* čekajući blaženo ufanje i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isukrsta.« Tit. 2 [11]).

II

Kako današnji kršćani služe Bogu.

Ako sa života ovoga velikoga pokornika bacimo pogled na život nekojih današnjih kršćana, koliku ćemo razliku naći!

a) Ima, nažalost, danas kršćana, koji bi htjeli, neću reći sasvim, ali bar djelomično, riješiti se poslušnosti Bogu; koji bi htjeli podijeliti svoju službu među Bogom i svijetom. Htjeli bi dva gospodara služiti.

b) Oni bi htjeli biti u miru s Bogom, ali istodobno kušati sve naslade pokvarenoga svijeta.

c) Htjeli bi pred Bogom biti puni zasluga prave pobožnosti, a pred svijetom se opet pokazivati u svim njegovim pa i sablažnjivim priredbama. Na čas puni sabranosti, na čas opet puni rastresenosti, na izmjenu šeću se od crkve do kazališta ili bioskopa ili plesne dvorane, idu od svetih razgovora na zabave i pijanke. Istim jezikom Bogu se mole i psuju.

d) Govore: mi smo kršćani katolici, ali zato primaju i čitaju bezbožne novine, u kojima se napada na Boga i vjeru.

e) Žele da ih Bog primi u svoje nebesko kraljevstvo, a međutim ne će da idu u nedjelje i blagdane u crkvu, niti da pristupe o Uskrsu svetim Sakramentima.

f) Htjeli bi zaslugu vječnoga života, ali da zato na svijetu ipak uživaju, da udovoljuju po miloj volji svojim strastima i zlim sklonostima.

g) Mnogi opet kršćani vrše sve ono što znadu da je potrebno da se Boga ne uvrijedi, ali čine i sve ono čime će ugoditi svijetu.

h) A da ne prosuđujemo svoga bližnjega, pogledajmo na same sebe: koliko ćemo na sebi naći ukora vrijednog u ovom pogledu! Koliko puta i u nama privlačivost svjetskih naslada nadvlada poticaje milosti! Koliko puta i u nama želja da se dopadnemo svijetu nadvlada želju da omilimo Gospodu! Koliko puta varavi sud svjetski uguši u nama misao na strašni sud Božji!

III

Kako treba da mi služimo Bogu.

a) Predragi! Božanski Učitelj je kazao: *»Ne može se dva gospodara služiti.«* Sv. Hilarion zapamtio je dobro tu božansku nauku, pak je odatle povukao nužne posljedice za praktični život. On je ostavio svijet i povukao se u samoću da lakše samom Bogu služi.

b) Od nas se toliko ne traži. Nismo dužni da ostavimo svijet i povučemo se u samoću. Ali smo svi mi dužni da ostavimo svjetske želje, svjetske misli, koje nas na grijeh potiču i od Boga udaljuju.

c) Dok smo na svijetu mi imamo odnošaj sa svijetom i s ljudima, koji su okolo nas, niti je moguće tome izbjeći, a niti se tome Bog protivi. Ali cijelo naše vladanje mora biti u skladu s Božjom voljom i svi naši posli moraju se odnositi na Boga kao posljednju našu svrhu.

d) Doduše, zbog naše slabe ljudske naravi nismo u stanju da Boga svedđerno imamo pred očima, kako Ga je imao današnji sveti pustinjak, ali možemo i moramo na to paziti, da nikada ne isključimo Boga iz svoga djelovanja, da ne radimo protiv Njegove volje, protiv Njegovih zapovijedi.

e) Mi ne možemo činiti onako oštru pokoru kao što je činio sv. Hilarion, ali zato možemo i moramo vršiti sve Božje i crkvene zapovijedi, i ako u tom nalazimo poteškoće. Neugodnost koju osjećamo u vršenju ove ili one zapovijedi Božje, bit će prava pokora, kojom ćemo steći pred Bogom zasluga za vječni život.

Veliki pokornik, čiji blagdan danas slavimo, neka nam isprosi milost da *»odričući se bezbožnosti i svjetovnih želja, trijezno, pravedno i pobožno živimo na ovome svijetu čekajući blaženo ufanje i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isukrsta.«* Amen.

---

21 oktobra

Sv. Ursula i Drugarice Djev. i muč.

»Po tom vidjeh mnoštvo veliko — — gdje stoje pred prijestoljem i Jaganjcem ogrnuti odjećama bijelim i palme u rukama njihovim.«

Apok. 7 9

Nešto slično onome što je vidio sv. Apostol Ivan na otoku Patmosu, vidimo i mi na slici današnjih Svetica. Veliko mnoštvo mladih djevojaka u bijelim odjećama djevičanstva, sa pobjedonosnim palmama mučeništva u rukama. Ima ih ništa manje nego 11 (jedanaest) tisuća, a na čelu im je kao njihova kraljica i voditeljica plemenita junakinja Ursula, od kraljevskog britanskog roda.

Slaveći danas blagdan ovih sv. Djevica promotrimo:

1. Ko su bile sv. Ursula i njezine drugarice;
2. Čemu se mi imamo od njih učiti.

I

Ko su bile sv. Ursula i njezine drugarice

a) Sve su ove Djevice porijeklom iz Engleske. Sv. Ursula je bila kći kralja engleskoga, hrabrog i pobožnog Dionoka. Engleski kralj ih je bio poslao na nekoliko brodova u Bretanju, (sjevernu Francusku) da postanu žene ondješnjim britanskim satnicima, koji su bili osvojili tu francusku pokrajinu. Ursula je imala postati ženom vojvode Konana, upravitelja Bretanje.

b) Ali je Providnost drugčije odredila. Mjesto da postanu žene zemaljskih vojnika one su postale zaručnice nebeskog Zaručnika, božanskog Jaganjca Isusa, koga sada u nebeskim dvorima slijede i pjevaju Mu pjesmu, koje samo čiste duše pjevati smiju.

c) Kad su, naime, one lađe sa djevojkama otplovile iz Engleske prema Bretanji, podiže se žestoka oluja, koja ih baci u Holandiju, pak onda uz rijeku Rajnu do njemačkog grada Kölna. A baš su tada grad Köln osvajali divlji Huni. Kad su ovi vidjeli na rijeci Rajni tolike lađe sa tako dragocijenim lijepim plijenom — sve su djevojke bile u svad

benom ruhu — htjedoše ih zarobiti i obeščastiti. Ali se poput hrabre Judite ustremi ispred njih sv. Ursula te divljim četama Huna uzviknu: »Sve ćemo mi radije umrijeti nego dopustiti da nam otmete liljan djevičanstva.« I junački su se sve djevojke stavile u borbu protiv divljih napadača zazivajući presveto Ime Isusovo. Divlje čete smaknule su sve do jedne od tih 11.000 čistih djevica, ali ni jednome Hunu nije uspjelo da obeščasti ni jednu djevicu.

d) Kazna je Božja stigla Hune. Oni su ugledali nad sobom nepregledne čete vojske nebeske, koje su im utjerale strah u kosti, te su stali na vrat na nos bježati ostavivši golemi plijen. Time je grad Köln bio spašen od navale divljih Huna. To se dogodilo god. 382 po Kristu.

e) U zahvalu za to čudesno izbavljenje, građani Kölna pokopaše velikim slavljem i velikom pobožnošću tjelesa svetih Djevica i Mučenica, te im na grobu podigoše veličanstvenu Crkvu. Još i danas u jednoj kapeli kölnske katedrale čuvaju se brojne moći sv. Ursule i njezinih drugarica, ka kojima dolaze mnogobrojni hodočasnici i gdje su se tečajem stoljeća dogodila mnoga čudesa.

f) Sv. Ursula i njezine drugarice štuju se kao zaštitnice u odabiranju staleža, napose da se postigne mirni ženidbeni život, sveta smrt i oslobođenje od čistilišta. Sv. Ursula je također zaštitnica posebnog ženskog reda, po njoj nazvanog *Uršulinka,* kojih imade i kod nas u Hrvatskoj.

II

Čemu nas uče sv. Ursula i njezine drugarice

Ove sv. Djevice i Mučenice uče nas:

1. *Da visoko cijenimo sv. čistoću:* »Sve ćemo mi radije izginuti nego li dopustiti da nam otmete liljan djevičanstva.« Ovako je kazala sv. Ursula u ime svojih drugarica divljim bezočnim Hunima, koji su ih bili napali, da im otmu djevičanstvo.

a) Zar ima koji ne bi znao, koliko resi svakoga čovjeka divna krepost — sv. čistoća. Sveto Pismo i Sveti Oci, Naučitelji Crkve, najvećim pohvalama uzvisuju ovu krepost. Sv. Ambrozije i sv. Brnardo tvrde, da čistoća čini čovjeka sličnim Anđelima.

b) Sv. Pavao veli: »To je volja Božja, vaše posvećenje, da se uzdržite od nečistoće, da svatko od vas znade svoje tijelo držati u svetosti i u časti... (primjerena svome zvanju, neoženjeni u djevičanstvu, oženjeni u ženidbenoj vjernosti)... jer nas Bog nije pozvao na nečistoću već na posvećenje.

c) Tko je čist? Onaj koji se svom snagom svoje volje odvraća od onoga što je u savezu s niskim putenim nagonom; onaj koji u potpunom suglasju sa svetom i mudrom nakanom Stvoriteljevom podvrgava svoje tijelo duhu; onaj koji svoju maštu i svoju pamet, svoje misli, volju i osjećaje, oko, uho, usta i ruku, jednom riječju svoja unutarnja sjetila, sva uda svoga tijela po svojim silama otimlje ropstvu niskoga nagona, i — ukoliko je to samo moguće — u tijelu živi kao da nema uda.

Živimo tako i mi!

2. Drugo, čemu se možemo učiti od sv. Ursule i njezinih drugarica jest *duševna jakost.*

a) Eto, one, slabe nježne djevojke, nisu se bojale upustiti se u borbu sa snažnim divljim vojnicima, da obrane svoje djevičanstvo.

b) Ljudi se ponose *jakošću duha.* Nitko neće da bude slabić. Ne smijemo ni mi biti.

c) Jakost se duševna pokazuje najviše u tom, ako tko znade *sebe nadvladati,* svoje strasti obuzdati, svoje neuredne nagone suspregnuti. Pogledajmo na kakav *golemi hrast.* Duboko mu zasijeca korijenje u zemlju. Zdrave srčike i kore pušta on svoje snažne grane na široko. K nebu se uzdiže njegov vrh. Prkosi stoljećima, pak ako ga i posijeku, snažno je i ustrajno ono što se od njega izdjela.

Budimo i mi kao takav hrast. Ne dajmo da nam naude mekoputne strasti, ojačajmo sve to više i više. Čvrsto i odlučno stupajmo stazom zla. Zlu se muževno oprimo svagdje. Neka nam pri tom lebdi svijetli primjer hrabrih kršćanskih junakinja sv. Ursule i njezinih drugarica, čiji blagdan danas slavimo!

---

4 novembra

Sv. Karlo Boromejski

»Ja sam pastir dobri«. (Iv. 10,11)

Ovo se može punim pravom kazati o današnjem svecu, slavnom milanskom biskupu i kardinalu, sv. Karlu Boromejskom.

Od djetinjstva se posveti svećeničkom zvanju, u kojem se tako odlikovao da je u dvadesetitrećoj godini života postao kardinalom i milanskim nadbiskupom. Tada se je sav posvetio svome stadu, pa i u molitvi na njegov blagdan Crkva kaže da ga je njegova pastirska briga učinila slavnim. Osobite je zasluge stekao što je nastojao da se završi koncil u Tridentu i što je odmah proveo sve njegove odredbe za obnovu svećenstva i puka. Najviše je uspjevao svetošću svog života. Osobito se je brinuo za siromahe, kojima je prodavši neko veliko svoje imanje u jedan sami dan podijelio 40.000 zlatnih dukata. Onima koji bi hvalili njegovu revnost i ljubav, prekinuo bi besjedu riječima: »Nijesam ništa učinio što ne bi bio pravi pastir dužan učiniti.« Najveću je pak svoju ljubav pokazao kad je njegovo stado bilo u najvećoj nevolji, kad je u Milanu vladala kuga. Neprestano je bio kod bolesnika te im sam dijelio sv. sakramente. A za uzdržavanje je bolesnika prodao sve što je imao, dapače i vlastitu postelju. Kao pravi posrednik između ljudi i Boga ponizno je molio da Bog odvrati od njegova grada taj strašni bič. U tu je svrhu priredio i pokorničku procesiju, u koju je došao bos, s konopcem oko vrata i s križem na ramenima. Takva je ljubav i takav napor brzo svladao njegove tjelesne sile. Osjećajući da mu se približuje konac života, povuče se u neku pustinju, gdje je bio dao izraditi u kamenu Isusovu muku i u tom pobožnom razmatranju provede zadnje dane. Kad se vrati u Milan, bolest mu se pogorša pa ležeći u pepelu, pokriven kostrijeti i s križem u rukama, poleti u nebo god. 1584, u 47. godini života.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:

1. kako je sv. Karlo korisno upotrebio dane mu darove;

2. kako je zato od Boga uzvišen;
3. kako se mi koristimo danim nam darovima od Boga.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to. Na blagdan jednoga sv. Biskupa.

---

4 novembra

Sv. Emerik Isp.

»Ugodivši Bogu bi Mu ljubimac«. (Mudr. 4, 8)

a) Ove riječi božanske Mudrosti mogu se punim pravom primijeniti današnjem sv. Emeriku. On je bio ljubimac Božji, jer Mu je ugodio svojim čistim svetim životom. I ako je živio samo malo godina učinio je mnogo dobra.

b) Bio je Emerik sveti sin svetoga oca: velikoga ugarskoga kralja sv. Stjepana. Još od samog djetinstva dao se na sveto i pobožno življenje. U noćno doba kad drugi ljudi, osobito mladi, idu na počinak, ustao bi on, te pri svjetlosti od žižaka što gorahu po kraljevskim sobama pjevao bi svete pjesme i psalme Davidove, a na svršetku s velikom poniznosti od Boga molio oproštenje svojih grijeha.

c) Napredujući pak u dobi napredovao je također u krepostima i zaslugama. Napose je visoko cijenio sv. čistoću, pak je zato krotio svoje tijelo i čuvao se od svega što bi u njemu moglo povrijediti sjaj čistoće. Pa i kad mu je otac sv. Stjepan našao vjerenicu od kraljevskoga roda, Emerik sklopi s njome ženidbu samo da ugodi ocu, ali je vjerenicu svoju nagovorio da žive u djevičanstvu, na što je ona i pristala.

d) Kad je sv. Stjepan odlučio kraljevstvo predati sinu Emeriku, Bogu se svidi da oca ostavi u životu, a sina još mlada uzme god. 1031 u svoje kraljevstvo, za kojim je svega svoga života čeznuo, puno više nego za zemaljskim kraljevstvom.

I u tom je, predragi, današnji svetac svima nama uzor, kako treba da i mi čeznemo za kraljevstvom Božjim, koje je trovrsno:

1. kraljevstvo Božje u nama;
2. kraljevstvo Božje oko nas;

3. kraljevstvo Božje nad nama.
Promotrimo to časkom na našu duševnu korist.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice.

---

6 novembra

Sv. Leonard Opat

»Svaki koji čini grijeh, rob je grijehu« (Iv. 8, 34)

Ove riječi božanskog Učitelja ponavljao je često današnji svetac grešnicima, da ih odvrati od grijeha.

Bio je sv. Lenard najprije dvoranin franačkoga kralja Klodvika, u 6 vijeku po Isusu. Ali uvidjevši taštinu zemaljskih časti i dobara, odreče se svijeta i otide u jedan samostan. Tu je živio svetim životom izlazeći odatle samo da propovijeda riječ Božju, odvraća grešnike od zla i pruži ljudima na duhovne utjehe. Napose je obilazio utamničenike te ih tješio i na dobro upućivao. Umro je god. 559.

Bog ga je proslavio mnogim čudesima. Narod ga u raznim krajevima štuje kao zaštitnika konja i rogatoga blaga, te ga zovu u pomoć u bolesti ove živine.

Život sv. Leonarda možemo porediti onom plemenitom stablu za kojim psalmista govori da je usađeno kraj vode što teče, da donosi rod u svoje vrijeme i kojemu lišće ne otpada.

Pristupimo danas pobožno k ovom mističnom stablu, promotrimo časkom život ovog ugodnika i učimo se od njega kako treba da živimo na zemlji eda tako postignemo njegovu sreću i blaženstvo na nebesima.

Promotrimo napose:

1. koliko je sv. Leonard cijenio milost Božju;
2. kako je njegov život pun dobrih djela;
3. kako treba da i mi činimo dobra djela.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan jednog sv. Ispovjednika.

---

13 novembra

Sv. Brikcije Biskup

»Dobro slugo dobri i vjerni! budući da si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti«.
Mt. 25, 23

Pred dva dana — 11 ovoga mjeseca — slavio se u Crkvi opće poznati svetac sv. Martin Biskup. Danas slavimo blagdan njegovoga vjernoga i dobroga učenika *sv. Brikcija.*

Sv. Brikcij rodio se u Turonu (u Francuskoj) i zarana se pridružio učenicima sv. Martina. Kako je bio čestita života, dobar učenik, revan u molitvi i u radu oko podučavanja neukih, to ga sv. Martin zaredi za đakona a zatim i za svećenika.

Iza smrti sv. Martina izabraše Brikcija biskupom u Turonu. S njome je upravljao sve do svoje blažene smrti god. 444.

Bio je sv. Brikcij dobri sluga Božji, revni biskup, koga je zato višnji Gospod obilno nagradio na drugom svijetu.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:

1. kako je sv. Brikcije korisno upotrebio dane mu darove;
2. kako je zato od Boga uzvišen;
3. kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan jednog sv. Biskupa.

---

14 novembra

Bl. Nikola Tavilić

»Živim ja, ali ne ja, u meni živi Krist.«

Danas slavimo našeg slavnog zemljaka, bl. Nikolu Tavilića, Hrvata iz Krešimirovoga grada Šibenika, koji je živio u 14 vijeku, odlikovo se velikom svetošću, te je na današnji dan god. 1391 podnio mučeničku smrt za Krista u samom sv. gradu Jerusalemu, u kojem je naš božanski Spasitelj bio mučen za naše spasenje.

Od brojnih kreposti koje su resile ovoga našega Blaženika, uzet ćemo ove godine u promatranje samo jednu: njegovu žarku *pobožnost prema presv. Euharistiji.* Iznosim vam samo ovu njegovu krepost, potičući vas, da ga u tom nasljedujete, jer ćete tako i vi najlakše doprijeti do svetosti i do nebeske slave, koju naš Blaženik davno već uživa. Jer kad bismo mi živjeli euharistijskim životom, *»odložili bismo,* — po riječima sv. Pavla — *staroga čovjeka, koji ide u propast po prevarljivim pohotama, te bi se obnovili duhom uma svojega i obukli bi novoga čovjeka, koji je stvoren po Bogu u pravdi i svetosti istine.«* (Ef. 4 22).

3. Nasljedujući bl. Nikolu Tavilića

Naš Blaženik živio je uistinu euharistijskim životom, životom Kristovim. On je mogao punim pravom ponavljati sa sv. Pavlom: *»Živim ja, ali ne ja, u meni živi Krist.«* (Gal. 2 20).

a) Eno gledajte ga kao malo dijete u šibenskoj katedrali. *Prima prvu sv. Pričest.* Prvi put dolazi u tješnji dodir sa presv. Euharistijom. I gle! s kolikom pobožnosti, s kolikim žarom ljubavi prima Isusa u svoje nevino čisto srce. I gle! kako Mu se posvema posvećuje!

b) Ili, pogledajte ga kao *mladog franjevačkog klerika* u franjevačkom samostanu u Bribiru, u gradu hrvatskih knezova Šubića. Često puta danju i noću dolazi on u crkvu pred Svetohranište. Stoji tu raskriljenih ruku, po načinu svoga Serafskoga Oca, uronivši u razmatranje o neizmjernoj ljubavi svetotajstvenog Srca Isusova prema nama. A u tom razmatranju sve se većma razgorijeva žar njegove ljubavi prema Isusu. Po psalmistinim riječima: »U razmatranju mojem razgorijeva se oganj«. (Ps. 38 4).

c) Gledajte ga, napose, kao *svećenika na oltaru,* kad služi sv. Misu. Oh, tko bi mogao iskazati, što je tada njegova duša osjećala! Oh, tko bi mogao izreći u kakovoj je radosti tada plivalo njegovo srce! On bi se tada sav preobrazio u Krista, u čije je ime tu božansku žrtvu prinosio! On tada nije znao za drugo do za ljubav prema Isusu, od čije ga ljubavi nije moglo ništa rastaviti; prema riječima Pavla Apostola: *»Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja, ili stiska, ili progonstvo? Glad, ili golotinja, ili pogibao, ili mač? Jer sam uvjeren, da ni smrt ni život, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni visina ni dubina, ni drugo kakvo stvorenje ne može nas rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu Gospodu našemu.«* (Rim. 8 35)

d) Ne, *ništa nije moglo našega Blaženika rastaviti od euharistijskoga Isusa.* Zato on, kad je doznao da ima njegovih zemljaka *u Bosni,* koji, zavedeni krivom *sljedbom Bogumila,* među ostalim kršćanskim istinama, zabacuju i istinu o Isusovoj prisutnosti u presv. oltarskom Sakramentu, on hrli u Bosnu, ne mareći za teškoće puta i pogibelji od krivovjeraca, te *punih 12 godina* obilazi zavedeni narod, predočuje mu lažnost krive bogomilske nauke, poučava ga u pravoj vjeri, *brani odlučno Isusovu prisutnost u presv. olt. Sakramentu,* obraća krivojerce u pravu Crkvu Kristovu, razgrijeva ih ljubavlju Božjom, koja izvire iz sakramenta ljubavi, iz presv. Euharistije.

e) *Ni smrt* nije mogla našega Blaženika rastaviti od euharistijskog Isusa. Pače, on traži mučeništvo samo da krv svoju dade za Onoga, koji je svega sebe za nas dao.

U tu svrhu naš Blaženik *ide u Svetu Zemlju,* među nevjerne Turke, da im propovijeda Krista i da tako postigne mučeništvo. I gle! sreće za njega! On tako žarki ljubitelj euharistijskog Isusa imao je sreću, da neko doba proboravi kraj onog presvetog mjesta na Sionu, kraj svete dvorane Posljednje večere, u kojoj je božanski Spasitelj ustanovio presv. oltarski Sakramenat! Kraj tog presvetog euharistijskog mjesta naš blaženik propovijeda neustrašivo nevjernicima Krista razapeta i Njegovu neizmjernu ljubav prema nama u svetotajstvu ljubavi; za Njega, svetotajstvenog Isusa, on tu trpi grozne muke i napokon veselo *podnaša smrt.* (dne 14 studenoga god. 1391) posvjedočujući time najočevidnije svoju ljubav za Isusa, po riječima samog božanskog Učitelja: *»Nitko nema veće ljubavi od ove, da život svoj položi za prijatelje svoje.«* (Iv. 15 13)

Tako je eto naš hrvatski blaženik Nikola Tavilić iz Šibenika *živio* euharistijskim životom — *borio se* za Euharistijskog Isusa — za Njega i *umro.* Dostojan da mu se podigne prekrasan oltar — dar čitavoga hrvatskoga naroda —

u Jerusalemu, nedaleko od euharistijske dvorane Posljednje večere, na obronku svetog Maslinskog brda. Dostojan da mu se podignu toliki oltari i crkve po našoj hrvatskoj domovini, i da mu hrvatski narod iskazuje posebne počasti.

Zaključak

Draga hrvatska braćo i sestre!

Živimo i mi euharistijskim životom! Neka presv. Euharistija bude središnjom tačkom našega života, i mi ćemo odatle crpsti neprocijenjive koristi u duhovnom i vremenitom pogledu.

S nama će se tada dogoditi ono što se dogodilo s onom dvojicom sretnih *emauskih učenika na Uskrsnu večer.*

Dva učenika Isusova žalosna, turobna, obuzeta vjerskim sumnjama, doživljuju u Emausu za trpezom pri lomljenju kruha neobičnu *duševnu obnovu.* Postaju radosni, vedri, puni žive vjere i žarke ljubavi. To je bio učinak presv. Euharistije.

Svaka naša crkva, predragi, jest jedan mali Emaus. Svaki oltar na kome je svetohranište jest trpeza za kojom Isus lomi posvećeni kruh. Idimo s pobožnošću tamo i duša će nam se obnoviti! Časovi provedeni pred svetotajstvenim Spasiteljem neka budu za nas emauska uskrsna večer, u kojoj će pri svijetlu Euharistije biti utvrđena vjera naša, pročišćena duša naša, ražarena ljubav naša prema Spasitelju našemu, euharistijskome Isusu. Molimo Ga sa sretnim učenicima iz Emausa: *»Ostani s nama, Gospode, jer je to večer i dan je već na izmaku«.* Da, ostani Isuse sveđer s Tvojim vjernim Hrvatima, jer bez Tebe nema nam svijetla ni sreće ni života. Amen.

---

14 novembra

Sv. Ivan Trogirski

»Spasiću stado svoje ... i podignuću im jednoga pastira, koji će ih pasti«. (Ezek. 34, 22)

Ove riječi koje je Bog u davno doba kazao proroku Ezekijelu, mogu se vrlo zgodno primjeniti našem nebeskom

Zaštitniku sv. Ivanu Trogirskomu, čiji blagdan danas slavimo.

I zaista, Bog je podignuo u danima žalosnim i pogibeljnim za hrvatski narod Velikoga Pastira i podao mu puninu božanskih milosti i svih onih vrlina i savršenstva, koje traži Apostol Pavao od svih onih koji nose biskupsko dostojanstvo.

Sv. Ivan Trogirski bio je:

1. neustrašivi borac vjere;
2. propovjednik evanđelja mira;
3. pomoćnik u nevoljama.

I

Neustrašivi borac vjere

1. a) Sv. Ivan Trogirski veoma je važna i značajna ličnost u povijesti Hrvata.

b) Bio je rodom Rimljanin iz znamenite obitelji Orsini. Živio je u 11 i 12 vijeku po Isusu.

c) Jedanaesti vijek, u kojem je živio naš Svetac, bio je zlatno doba kulture. Bio je vijek Monte Cassina. Monte Cassino je poznat po čitavome svijetu. To je bilo zlatno doba velebne opatije sv. Benedikta. Kod Benediktinaca je naš Svetac stekao izobrazbu. Sva je prilika da je kod njih naučio i hrvatski jezik, koji mu je korisno poslužio u misiji među Hrvatima, na koju ga je Providnost odabrala.

d) Papa Aleksandar II (1061—1073) Benediktinac, poslao je g. 1063 u Hrvatsku kardinala Ivana od Porta (episcopus Portuensis), da učini kraj vjerskim smutnjama i nemirima među Hrvatima. U kardinalovoj pratnji bio je mladi svećenik Ivan, koji je sigurno znao hrvatski jezik i prilike među Hrvatima (učio je na Osoru), jer ga inače papa ne bi bio odredio za pratnju u tako važnim i delikatnim pitanjima ondašnjih crkveno-političkih prilika na Balkanu i na obalama Jadrana, gdje je bila sad jača, sad slabija borba između Rima i Bizanta. Kako je tada i u Trogiru — koji je u ono doba igrao veliku ulogu u hrvatskoj povijesti — bilo takvih smutnja i nemira, zamoliše Trogirani papinskog Legata, da bi došao u njihov grad i svojim ugledom utišao

te nemire. Kardinal Ivan odazva se tom pozivu i doista umiri građane.

e) Slučajno je baš u to vrijeme umro biskup u Trogiru. Da se ne bi opet raspirile strasti ne htjedoše Trogirani izabrati biskupom nekoga iz sredine, razdvojenog domaćeg svećenstva, nego jednog stranog, nepristranog svećenika. Zato zamoliše kardinala, da bi im jednoga od svoje pratnje dao za biskupa. Kardinal-Legat svrati namah pozornost na mladog, ali učenog i kreposnog svećenika Ivana. Ovaj se u početku nećkao, ali je napokon pristao na molbe kardinala i građana s ovim riječima: »Nek se vrši volja Božja i tvoja uzoriti oče Kardinale, uz vruću želju, da moj rad bude na korist ovoj crkvi!«

f) U metropolitanskoj crkvi sv. Dujma u Splitu bio je posvećen za biskupa g. 1063 od glasovitog nadbiskupa Lovrijenca i na njegove ruke položio je kao sufragan zakletvu na sveto Evanđelje pred moćima svetih solinskih mučenika.

g) Svojim velikim umnim sposobnostima trogirski biskup Ivan je poput splitskog nadbiskupa Lovre najodlučnije utjecao na Crkvu, a po njoj i na Hrvatsku državu, jer su tada Crkva i država bili u tjesnoj vezi.

h) Sv. Ivan Trogirski sudjelovao je u vijećima hrvatskih kraljeva i svjedočio kraljevim odlukama i poveljama. Bio je prisutan među ostalim hrvatskim biskupima i benediktinskim opatima svečanom krunisanju na solinskom polju kralja Zvonimira (1075—1089), pa je tom prigodom odobrio odluku kraljevu, kojom je ovaj potvrdio darovanje crkve Sv. Jurja u Putalju splitskoj nadbiskupiji. Kasnije je bio uz Zvonimira kod posvete hrvatske katedrale Sv. Marije u Kninu. Veoma je aktivno sudjelovao u crkvenim saborima u Splitu (1075, 1090) i u Zadru (1095). Sv. Ivan preživio je propast hrvatske narodne dinastije i doživio dolazak Mađara Kolomana Arpadovića. Vojnu ugarskog kralja Kolomana na Dalmaciju i čudotvorno djelovanje Sv. Ivana, biskupa trogirskoga u istom ratu opjevao je hrvatski pjesnik Petar Kanavelić (1637—1719) u eposu (24 pjevanja) pod naslovom »Sv. Ivan Biskup Trogirski i Kralj Koloman«. Iz Kanavelićeva Sv. Ivana govori nam duša Bogu čvrsto odana i u nj posve zanešena i zato su osobito uzvišene u njem molitve i razgovori s Bogom; duboke i vele mudre su

mu primjedbe i razmatranja o Bogu i moralnom poretku ovoga Njime vladana svijeta.«

2. Predragi! Kad bi danas bio tijelom živ među nama sv. Ivan Trogirski, on bi nas pozivao, kao što je za svoga zemaljskog života pozivao svoje savremenike: da ostanemo uvijek čvrsti u svojoj svetoj katoličkoj vjeri, uvijek odani svetoj rimokatoličkoj Crkvi. On bi radio na tom da i danas kao i za njegovog vremena bude tijesna veza između naše hrvatske domovine i Svete Stolice, jer iz te veze hrvatski narod crpio je i crpsti će veliku korist u duhovnom i u vremenitom pogledu.

II

Propovjednik evanđelja mira

1. a) O sv. Ivanu Trogirskomu veli glasoviti povjesničar Toma Arciđakon, da je bio »književan i dobar«. Sv. Ivan se istakao kao vrstan propovjednik, pak je već od savremenika dobio počasni naslov »Rethoricus = govornik«.

b) Time se uzdigao — veli Toma Arciđakon — do tolikog stupnja kreposti, da su se na njemu pojavili neki znakovi svetosti. Iza smrti bio je zaista proglašen svecem. Umro je na današnji dan, 14 novembra g. 1111.

c) Propovijedao je po primjeru božanskog Učitelja: mir i ljubav. Opominjao je svakoga da na prvom mjestu ljubi Boga, da Ga ljubi svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom pameti svojom i svom snagom svojom, jer je ovo prva i glavna naša dužnost. A zatim da ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe, jer ne može pravo ljubiti Boga ko ne ljubi i bližnjega svoga.

d) Propovijedao je kako to traži sv. Pavao od biskupa (Titu), što se pristoji zdravoj nauci: *starcima* da budu trijezni, umjereni, zdravi u vjeri, u ljubavi, u strpljivosti. *Staricama* da se vladaju kako dolikuje svetima, da ne kleveću, da uče dobro. *Muževima* da ljube žene svoje i za njih se brinu, a *ženama* da budu pokorne svojim muževima, dobre kućanice, da djecu odgajaju u strahu Božjemu i stidu ljudskome. *Mladiće* i *djevojke* je nagovarao da budu čisti, stidljivi, skromni, ponizni, a *djecu* da slušaju svoje roditelje i nevino žive.

e) A u svemu sam sebe je podao za izgled dobrih djela: naukom cjelovitom i dostojanstvenom, te kreposnim životom. Time se uzdigao —veli Toma Arciđakon — do tolikog stupnja kreposti, da su se na njemu pojavili znakovi svetosti. Iza smrti bio je zaista poglašen svecem. Umro je na današnji dan 14 novembra 1111.

2. Predragi! Slušajmo i mi one divne opomene, koje je naš sv. Ivan Trogirski davao svojim slušateljima. Uzmimo ih k srcu i po njima se vladajmo slijedeći njegov sveti primjer!

III

Pomoćnik u nevoljama

Sv. Ivan poslije smrti bio je pokopan u staroj katedrali Sv. Lovre u Trogiru. Kad je stara katedrala bila porušena od Saracena, tijelo mu je bilo preneseno u novu, sagrađenu u XIII stoljeću. U XV stoljeću podigoše mu Trogirani veličanstvenu grobnicu u stilu najbogatije renesanse, gdje mu tijelo i danas počiva u krasnom mramornom sarkofagu, komu se dive tisuće stranaca, očaranih nenadmašivom ljepotom. Pripovjeda se, da su g. 1170 Mlečani ukrali ruku sv. Ivana. Putem ih zahvati silna oluja i u brodolomu nastradaše 24 galije, a samo ih se 6 spasi. Ruka je svečeva stajala u Mlecima tri godine. Ali 13 studenoga 1173, upravo uoči svečevog blagdana Anđeo praćen svjetlošću velike zvijezde repatice povrati ruku na njezino staro mjesto. Zato se na Naslovnoj slici vidi na nebu ta čudesna svijetla repatica, koju su svi stari slikari slikali uz svečev lik. Ona je postala sveti znamen grada, te je ušla u gradski grb kao simbol nebeske zaštite i obrane.

Kad je Sv. Ivan bio u Šibeniku, tada je naime Šibenik spadao pod jurisdikciju trogirskog biskupa, jednom je služio sv. Misu u crkvi sv. Mihovila Arhanđela u prisustvu samog kralja Kolomana i kralj je vidio nad glavom Sv. Ivana golubicu, simbol Duha Svetoga.

Predslovlje koje se pjeva u Misi na čast našega Sveca kaže, da je sv. Ivan Trogirski bio ukrašen dvostrukim duhom proroštva, da je i buduće stvari proricao a sadašnje čudesima rasvijetljivao.

Kraj rta Ploče, baš ondje gdje se obala Jadrana najdublje spustila prema morskoj pučini, vozio se jednom u lađici i sv. Ivan. Bilo je i drugih lađa. A more je uzavrelo i pobješnjelo, lađe se prevrnule, a jadni putnici spasili se od brodoloma jedni plivajući a drugi držeći se dasaka. Sv. Ivan pak sam kao po suhu hodajući preko morskih valova izađe na kraj i lađicu sa svim teretom iz morskih talasa oslobodi znamenjem propetoga Isusa Krista Gospoda našega.

Na rtu Ploče vidi se još i sada bijela crkvica sv. Ivana na uspomenu ovog brodoloma. Rijetki su putnici koji ovo znaju i koji posjeduju posetičnu snagu vjere. Taj simbol je bio postavljen da mislimo na realnost i na pomoć Božju. Svi stari mornari gledali su s pouzdanjem u ovu crkvicu. I sada, kad u ovim zimskim mjesecima strašni valovi zapljuskuju i skoro pokriju Ploče, sv. Ivan Trogirski svojim blagim licem blagosivlje siromašne ribare i smione mornare našega mora.

Molimo ga da i na nas svrne svoj blagi pogled, te nam bude u pomoći u svim potrebama duše i tijela.

---

15 novembra

Sv. Leopold grof

»Cijenih je (mudrost) više nego kraljestva i prijestolja«. (Mudr. 7, 8)

Sv. Leopold, čiji blagdan danas slavimo, bio je markgrof austrijski; rodio se g. 1073 u Melku u Donjoj Austriji, a umro g. 1136. Radi svoje velike pobožnosti nazvan je Pobožni. A resile su ga i mnoge druge kreposti: pravednost, milosrdnost, uzdržljivost, poniznost, blagost, osobito poštovanje vjere. Pomagao je izdašno siromašne i nevoljne, sokolio potištene, ukrepljivao mlitave, tješio žalosne, podizao samostane i bogato ih obdarivao.

Nudili su mu carsku krunu u Njemačkoj, ali je on više cijenio kraljevstvo nebesko nego li kraljevstvo zemaljsko. više pobožan svet život nego li carsko prijestolje, prema riječima božanske Mudrosti: *»Cijenih je* (mudrost, to jest svetost) *više nego kraljevstva i prijestolja.«* Tako nam je

svima primjerom pokazao kako treba da — po riječima božanskog Učitelja — tražimo nadasve kraljevstvo Božje i uznastojimo ga zadobiti već na ovom svijetu.

A to je kraljevstvo trovrsno:

1. kraljevstvo Božje u nama;
2. kraljevstvo Božje oko nas;
3. kraljevstvo Božje nad nama.

Izradbu v. među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan bilo kojega Sveca ili Svetice.

---

22 novembra
Sv. Cecilija Djev. i Muč.

»Pjevajte Gospodu pjesmu novu«. (Ps. 149, 1)

Jedna prekrasna Djevica, sa čijeg lica otsjeva nevinost, sjedi za orguljama i svojim djevičanskim glasom pjeva hvalu Bogu.

To je slika sv. Cecilije Djevice i Mučenice, zaštitnice glazbe. O njoj rimski brevijar u današnjem oficiju veli: »Cantantibus organis Caecilia Domino decantabat = Uz pratnju orgulja * Cecilija je pjevala Gospodu: »Neka bude srce moje neoskvrnjeno, da se ne postidim.«

Sv. Cecilija uistinu je pjevala Gospodu pjesmu hvale:

1. svojim čistim životom;
2. svojim slavnim mučeništvom;
3. a tako treba da i mi pjevamo Gospodu pjesmu hvale.

I

Sv. Cecilija pjevala je Gospodu pjesmu hvale svojim čistim životom

a) Sveta Cecilija se je rodila početkom trećeg stoljeća u Rimu. Roditelji su joj bili iz stare plemenitaške obitelji.

* Točno baš imalo bi se prevesti: »iza svega glasa«, jer ovdje organa ne znače orgulje nego grlo. Ali kako se slavi blagdan Svetice glazbe, to je bolje zadržati opće mnijenje, prevod »orgulje«.

A Cecilija je imala tu sreću da se je već zarana upoznala s kršćanskom vjerom i da ju je svim srcem prigrlila. Sveto evanđelje bila joj je najdraža knjiga, koju je uvijek na srcu svome nosila.

b) Ljubav prema Isusu tako je dubok korjen u srcu njenom pustila, da je Njega jedinim zaručnikom svojim izabrala zavjetovavši vječno djevičanstvo. Njezini roditelji, koji su još bili pogani, odrediše da se ima udati za plemenitog mladića Valerijana. Cecilija je svojem anđelu čuvaru i prečistoj Djevici preporučila da čuvaju njezino djevičanstvo.

c) Svadba se je obavljala s najvećom svečanošću. No Cecilija se je na to malo obazirala. Ona je u srcu svome Bogu pjevala i molila Ga da je očuva. I Gospod joj pomogao. Kad je u večer vjenčanog dana bila s Valerijanom sama, reče mu: »Dobri mladiću! Zakuni se da ćeš čuvati tajnu koju ću ti sada otkriti.« Valerijan joj to obeća, a ona nastavi: »Znaj da ja stojim pod zaštitom moga anđela čuvara. On bdije nad mojom nevinošću. I ako bi se ti usudio da me dirneš, anđeo bi te moj pogubio u cvijetu mladosti.« Valerijan se začudi i preplaši pa reče: »Daj da vidim tvoga anđela, pa ću ti onda vjerovati.« Cecilija ga uputi da ide u katakombe svetom Ocu papi Urbanu da ga on pouči i pokrsti, i da će onda vidjeti anđela.

d) Valerijan se odazove milosti Božjoj i pođe u katakombe. Tamo nađe svetog Oca, dade se od njega poučiti i krstiti. Kad se je povratio u bijeloj krsnoj haljini k Ceciliji, nađe je gdje moli, a sa strane joj prekrasan anđeo Božji ognjenih krila i s dva vijenca u ruci. I dade anđeo jedan vijenac Ceciliji a drugi Valerijanu govoreći: »Ove vijence čuvajte neokaljanim srcem i čistim tijelom, jer sam vam ih donio iz raja Božjega. Budući da si ti, Valerijane, pristao na zavjet čistoće, Gospod me Isus posla da dobiješ štogod zamoliš.« Valerijan reče: »Ništa mi nije milije na ovome svijetu od moga brata Tiburcija. Zato ne bi bilo pravedno da se ja sam spasim, a moj dragi brat da propade. Neka i njemu Krist dade milost da spozna sveto Ime Njegovo i neka nas obadvojicu u tom spoznanju usavrši.« Na to će mu anđeo: »Jer s molio milost, koja je Kristu draža nego tebi, pridobit ćeš brata svoga, kao što je On tebe pridobio

po službenici svojoj Ceciliji, i svi ćete doći do palme mučeničke.«

e) Valerijan pozove brata svoga Tiburcija, koji kad vidje anđele, usklikne: »Ja priznajem da nema Boga do kršćanskoga Boga i samo ću Njega unapred štovati.« Cecilija ga poljubi u prsa i reče mu: »Od danas si mi brat; kao što je ljubav Božja učinila tvoga brata mojim mužem, tako je i tebe preziranje lažnih bogova učinilo mojim bratom.« I odvede Valerijan brata svetom ocu Urbanu, koji ga pouči i krsti.

Ne opažate li, predragi, kako iz ovog kratkog prikaza života današnje Svetice, kao da se čuje tihi slatki pjev čiste duše, koja hvali i slavi Gospoda?

Još je ljepšu pjesmu hvale Gospodu zapjevala sv. Cecilija

II

Svojim slavnim mučeništvom

a) Tada je vladao rimskim carstvom okrutni progonitelj kršćana Aleksandar Sever. U Rimu bijaše gradski prefekt neki Almahije, koji je svoju vlast upotrebljavao da satre kršćane.

b) Obraćenje Valerijana i Tiburcija brzo se pročulo Rimom. Oni su obraćali pogane i sahranjivali ostanke svetih mučenika, brinuli se za udovice i siročad. Zato ih Almahije dade uhvatiti i pogubiti. Cecilija im pokopa sv. tjelesa u katakombama.

c) Tada Almahije pozove preda se Ceciliju i zatraži od nje Valerijanovo i Tiburcijevo blago. Cecilija mu odgovori da je sve blago već razdijeljeno siromasima. Almahije srdit zapovjedi da je odvedu kući i da je zatvore u kupaonicu te da je uguše vrućom parom. Cijeli dan je tako ostala u kupaonici zatvorena, ali joj nije ništa naškodilo. Tu je ona, kao ona tri mladića u ražarenoj peći, veselo pjevala: »Blagosiljajte sva djela Gospodnja Gospoda, hvalite i uzvisujte Njega uvijeke.«

d) Kad ju je drugi dan krvnik zatekao živu, trgne mač i triput udari po djevičanskom vratu, ali glave ne odrubi. Zakonom je bio zabranjen četvrti udarac i tako ona ostade

napola živa u groznim mukama. Uza sve to još je i druge bodrila na ustrajnost i na njezine riječi se i mnogi pogani obratiše, među kojima i zapovjednikov doglavnik Maksim. Tek treći dan, utješena blagoslovom svoga oca i učitelja pape Urbana, predade Stvoritelju svome djevičansku dušu svoju god. 230. God. 1599 nađoše njezino sv. tijelo nepokvareno te je po njemu glasoviti kipar Maderna učinio njezin kip od mramora.

Njezinu kuću pretvoriše u crkvu, kako je ona i željela. Osim te još su joj dvije crkve u Rimu posvećene. Svaki dan se ona spominje u sv. Misi. Njezini mučenički akti spominju da je običavala uz pratnju instrumeanta Bogu hvale pjevati. Zato je glazbenici izabraše svojom nebeskom zaštitnicom. I zborovi koji gaje pravu crkvenu glazbu, ponose se njezinim imenom.

III

Treba da i mi pjevamo Gospodu pjesmu hvale

Draga braćo!

a) Psalmista pozivlje sve i svakoga da hvale Gospoda: »Pjevajte Gospodu pjesmu novu, nek Mu je hvala u zboru svetih. — Hvalite Ga uz glas trublje, hvalite Ga uz psaltir i kitaru; svaki duh neka hvali Gospoda.«

b) Anđeli i Blaženi na nebu — kako su vidjeli u viđenju Izaija prorok i sv. Ivan Evanđelista — neprestano pjevaju pred prijestoljem Svevišnjega: »Svet, svet, svet, Gospod Bog sabaot. Puna su nebesa i zemlja veličanstva slave Njegove. Hosana u višnjih.«

c) Mi ne možemo — dok smo na svijetu — neprestano pjevati hvale Gospodu posebnim pjesmama. Ali zato možemo, kako su sveci činili, kako je činila današnja slavna Svetica, svojim životom davati hvalu Gospodu. Jer krepostan, svet život jest najljepša pjesma kojom možemo Gospoda slaviti. I ako mi život svoj provodimo u skladu sa voljom Božjom, onda — po nauci sv. Augustina — svaki naš čin jest jedna pjesma hvale Gospodu, ne samo kad Mu se molimo, nego i kad radimo i kad jedemo i kad spavamo.

Riječ glazbarima i pjevačima

Vama se napose obraćam, glazbari i pjevači, koji danas slavite svoju sv. Zaštitnicu.

a) Iz života sv. Cecilije razabiremo, da je ona pjevajući hvalu Gospodu združivala muzične instrumente sa vokalnom muzikom: dakle glazbu s pjevanjem. Zato ju i slave glazbari i pjevači kao svoju Zaštitnicu.

b) Sigurno je da se možemo glazbom poslužiti u bogoštovlju. To se potvrđuje s mnogim mjestima Svetoga Pisma, te predaje židovske i kršćanske. Psalmista pjeva: »Hvalite Gospoda uz glas trublje, hvalite Ga uz psaltir i kitaru. Hvalite Ga s bubnjem i u zboru, hvalite Ga uz žice i svirale. Hvalite Ga uz blagoslovljene cimbale hvalite Ga uz cimbale zvučne: svaki duh neka hvali Gospoda (Ps. 150).«

c) Duhovna radost našega srca očituje se u glazbi, i ona nas opet može pobuditi na pobožnost, kad slušamo pobožne melodije glazbe ili pjesme. Sv. Ivan Zlatousti opisao je, s njemu prirođenom elegancom, dobre utiske, koje stvara sveta muzika i naglasio je kako pobožna psalmodija (pjevanje uz glazbu) veoma uspješno razgrijeva u dušama oganj božanske ljubavi. A sv. Augustin kaže da pobožna glazba s pjevanjem pobuđuje pobožna čuvstva i raspaljuje srca ljubavlju prema Bogu.

d) Kako vidite, dakle, dragi glazbari i pjevači, vaša uloga u crkvenom bogoslužju veoma je važna. Vi svojim sviranjem i pjevanjem podižete duše Bogu. Ali zato treba da i dostojno obavljate tu službu. Treba da sami u duši svojoj proživljujete ona pobožna čuvstva, koja će vaša glazba i vaše pjevanje pobuditi u drugima. Treba da sa doličnom sabranošću i pobožnošću svirate i pjevate preko službe Božje. Tada će vaša glazba i pjesma biti uistinu prijatna Gospodu, kako Mu je bila prijatna glazba i pjesma vaše slavne Zaštitnice, sv. Cecilije Djev. i Mučenice.

---

23 novembra

Sv. Klement Papa Muč.

»Pomozi njima koji su se sa mnom u Evanđelju trudili s Klementom i ostalim pomagačima mojim, kojih su imena u knjizi života«. (Fil. 4, 3)

Velika je stvar biti pohvaljen od onako velikog Apostola, kakav je bio apostol naroda sv. Pavao. A tu pohvalu eto zaslužio je svetac čiji blagdan danas slavimo, sv. Klement I Papa i Mučenik. Svijetla pojava iz apostolskih vremena, koja zaslužuje naše štovanje i nasljedovanje.

Promotrimo:

1. njegov sveti život;
2. njegovu pobjedonosnu vjeru
3. da se tako i mi u toj vjeri utvrdimo.

I

Sveti život sv. Klementa

a) Sv. Klement, Papa i Mučenik rodom je Rimljanin, u srodstvu s carem Domicijanom, učenik sv. Pavla i treći nasljednik sv. Petra na biskupskoj stolici rimskoj.

b) Kao papa napisao je znamenitu poslanicu Korinćanima, iz koje se vidi da su svi kršćani još u prvom vijeku, još za života sv. Ivana apostola, smatrali rimskog biskupa za glavara cijele Crkve. Osim toga je još naredio da se u Rimu točno popisuje život i smrt sv. mučenika.

c) Kad je mnoge obraćao na Kristovu vjeru, cesar ga Trajan progna na otok Krim u Crnom moru. Tu je Papa našao dvije tisuće kršćana osuđenih na lomljenje i tesanje mramora. Jednom ovim osuđenicima ponesta vode. Sv. Klement se pomoli Bogu i na obližnjem brdu ugleda Jaganjca gdje desnom nogom kopa izvor slatke vode. Svi žeđu ugasiše, a mnogi se nevjernici obratiše. Radi toga cesar dade sr. Klementa utopiti u dubinu morsku sa teškim sidrom oko vrata. Kad su kršćani molili, more uzmače tri milje od obale, a oni po suhu dođoše do mramorne kapelice, u kojoj je bilo sahranjeno tijelo sv. Klementa, a do njega sidro s kojim je bio utopljen.

d) Njegovo su sv. tijelo kasnije našla sv. braća Ćiril i Metod kad su na Krimu propovijedali Kozarima, te ga za vladanja pape Hadrijana II doniješe u Rim. Radi toga su sv. braća bila onako svečano u Rimu dočekana, a sigurno je to uplivalo da je papa sv. braći rado dozvolio uporabu staroslavenskog jezika u službi Božjoj. I sv. Ćiril, koji je skoro iza toga umro u Rimu, bio je sahranjen u divnoj bazilici sv. Klementa, u grobu što ga je papa Hadrijan bio za se odredio. Kasnije je troškom pape Leona XIII i biskupa Strossmayera bila tu podignuta kapela na čast sv. braće naših apostola.

II

Pobjedonosna vjera sv. Klementa

Zaustavimo se, predragi, časkom napose u promatranju vjere ovog sv. Mučenika; one vjere za koju je on život žrtvovao, ali s kojom je i pobjedu slavio.

Izradbu II i III točke ove propovijedi v. Među Općim propovijedima na dane Svetaca, i to: Na blagdan jednog sv. Mučenika.

---

3 decembra

Sv. Franjo Ksaverski

»Kako su krasne noge onih koji navještaju mir, koji propovijedaju dobro«. (Rim. 10, 15)

U pokrajini Navari u sjeverozapadnom dijelu Španije diže se na strmom obronku plemićki grad Ksaver gledajući ponosno s visoka na okolicu, što se prostrla ispod njega sa zelenim livadama, bistrim potocima, žitnim poljima i maslinovim gajevima. Gospodari toga grada bili su ugledni u čitavom kraljevstvu te stajali u osobitoj milosti kod kralja. Izvanjem sjaju i bogatstvu pridružila se i duboka pobožnost. Ova pobožnost ne ostade bez ploda.Dva člana ove obitelji izabraše samostanski život, iako im je svijet stavljao najljepše ruže pred oči. Ostala djeca, dva sina, već odrasli mladići, vjerni uspomeni svojih pređa, prigrliše vojnički stalež. Roditelji, rastavljeni od svoje djece,

živjeli su sami na dvorcu, dok im se 7. aprila 1506. ne rodi najmlađi sin, kojemu na krstu nadjenuše ime Franjo. Mališ, jedinac u kući roditeljskoj, rumenih obraza, velikih crnih očiju i tamnih uvojaka, koji mu se spuštali niz ramena, bijaše svakom veselje i milina.

To je sv. Franjo Ksaverski, čiji blagdan danas slavimo, slavni Zaštitnik Društva za širenje vjere i zaštitnik svih misionara.

Bio je sv. Franjo Ksaverski:

1. veliki misionar;
2. veliki svetac;
3. i kao takav uzor je svima nama.

I

Veliki misionar

a) Svršivši visoke škole na sveučilištu u Parisu, još kao mladić upoznao se Franjo sa slavnim utemeljiteljem Družbe Isusove sv. Ignacijem Lojolskim, s njime sklopi prijateljstvo, uđe u njegovu novoosnovanu družbu da radi za slavu Božju, spasenje svoje i drugih. Gorio je od želje da ide među pogane i njima da propovijeda Evanđelje, te ih k pravom Bogu obrati.

b) Po osobitoj providnosti Božjoj sv. Franjo bi poslan za misionara u daleke krajeve Istočne Indije. On radosno prihvati dodijeljenu mu misiju te odmah krene na put prema Lisabonu da se ondje ukrca za Indiju.

c) Na svoj 35. rođendan, 7. aprila 1541. ukrca se Franjo za Indiju. Prije polaska nuđali su mu mnogo stvari, koje su potrebne na onako dalekom putu, ali on ne htjede uzeti ništa, osim onog, što je bilo neophodno potrebno.

d) Čin stiže u *Gou,* poče propovijedati i tumačiti djeci po ulicama kršćanski nauk. Po naputku generalnog vikara Indije Mihajla Voza krene na jug među zapuštena plemena, što su se nastanila *oko rta Komorina.* Zemlja je bila tako pusta, te se još nijedan svećenik nije odvažio, da onamo pođe. Sve to nije ni najmanje ustrašilo sv. Franju u njegovu misijskom radu. Idući onamo nije sa sobom ponio blaga niti skupocjenih odijela, da možda time predobije narod za Evanđelje. Pošao je siromašno odjeven s

drvenim križem i brevijarom u ruci. Idući od sela do sela pozivao je sa zvoncem narod, da posluša evanđeosku nauku. I bilo je mnogo ploda među ovim zapuštenim narodom, za koji se nitko nije brinuo.

e) *Indijski su svećenici i brahmanci* nastojali da osujete ove uspjehe i da odvrate narod od sv. Franje, ali to nije ništa pomagalo. Ako već njegove riječi ništa ne bi djelovale, on bi se pomolio Bogu, a dragi bi mu Bog tada podijelio moć čudesa.

f) Iduće godine pohodio je sv. Franjo mnoge *gradove i zemlje Prednje i Stražnje Indije* propovijedajući svuda poganima i kršćanima. 25. septembra 1545. pristane u *Malaci.* I ovdje je narod poradi velikog bogatstva i blage klime bio raspušten. Franjo ga ubrzo predobi svojom ljubežljivošću i blagošću. Želja da sve dalje i dalje proširi evanđeosku nauku, potakla ga, te je pošao u januaru 1546. na otok *Amboinu blizu Nove Guineje.* Odavle je poduzeo put na *Moluke* i pristao na najsjevernijem otoku *Ternatu.*

g) Na povratku u Indiju dovedoše mu, upravo kad se nalazio mimogred na Malaci, nekog mladog Japanca. Pričanje toga mladića o dalekom Japanskom carstvu probudilo je u srcu svečevom nove nade, dovelo ga do novih osnova. *Kina* i *Japan* bili su sapeti okovima Budine krive nauke. Franjo je htio raskinuti ove okove. Stoga odluči krenuti prema Japanu. Uzalud ga znanci odgovarali od teškoga puta. On im je odgovarao: »Jedina pomisao na Boga daje mi snage za ovaj pothvat. Samo zato idem u Japan, da i oni narodi upoznaju svoga Stvoritelja, na čiju su sliku stvoreni. Pun sam pouzdanja, da će ovo djelo uspjeti«.

h) Kad je Franjo 15. augusta 1549. stigao u *Japan,* ugledao je posve novi svijet sa svojom kulturom i s posve drugačijim običajima. Svladavši poteškoće japanskog jezika počeo je javno propovijedati. Bonci, poganski svećenici, slušali su ga s počitanjem, kad bi govorio o Bogu ili besmrtnosti duše, i nijesu se mogli dosta da nadive njegovoj učenosti, ali njihovo srce ostade ipak tvrdo. Više je uspjeha imao među narodom. Taj je bio za njega oduševljen. Vodio bi ga pred svoje kraljeve, koji su mu također iskazivali veliko štovanje. Često je morao raspravljati u nazočnosti kojega kralja ili kneza s boncima o vjerskim pitanjima. Iz tih je rasprava uvijek izišao kao pobjednik. A kad je postavio čvrste temelje Crkvi u Japanu, ostavi ondje nekoliko Isusovaca, da nastave započeto djelo, a on se vrati u Gou.

i) Čim je svetac uredio crkvene prilike u Indiji, krene na svoje posljednje misijsko putovanje, pođe, da kršćanstvu stvori ulaz u golemo *Kitajsko carstvo.* Kinu su smatrali Japanci kao praizvor sve istine i mudrosti »Kako može da kršćanska vjera bude prava, kad Kinezi o njoj ništa ne znadu?« znali bi Japanci često reći sv. Franji. To ga je uvjerilo, da treba predobiti ovo veliko istočno carstvo. Pomno se spremi za taj važni put. Na kinesko tlo htio je stupiti kao pratilac portugalskog poslanstva. Ali zapovjednik portugalske lađe u Malaci Don Alvaro osujeti u zadnji čas njegovo poduzeće. Franjo morade stoga potražiti drugi način, da stigne u Kinu. Pođe na pusti otok Sancijan nasuprot Kantonu i tu čekao zgodnu priliku, da se preveze u Kinu. Ovdje je bio svetac od svih zapušten, samo vjerni tumač Antun i neki indijski sluga ostadoše kod njega. Dođe zima. Hrane ponestade. Veliki apostol gladovao i čekao brod. Ali dani su prolazili, a lađe ne bijaše. Franjo se teško razboli od glada i ljute studeni. 22. novembra 1552. spopadne ga jaka groznica. Ležao je u bijednoj kolibici u siromaštvu i zapuštenosti poput svoga Gospodina i Spasitelja, dok ga dobri Bog iza nekoliko dana ne pozove k sebi. Bilo je to 3. decembra 1552. Umro je u 47. godini života u 11. svoga misijskog djelovanja.

II

Veliki svetac

a) Mrtvo mu tijelo kasnije prenesoše u Gou, gdje je bilo svečano sahranjeno u nazočnosti potkralja i svega naroda. Papa Pavao V. proglasi ga blaženim 25. decembra 1619., a 12. marta 1622. zajedno s blaženim Ignacijem svecem. Papa Pijo X. imenova ga za zaštitnika Propagande i svih katoličkih misija.

b) Već odmah iza svoga obraćenja bio je Franjo pun želje za *svetačkom savršenošću.* Da bi se što više utvrdio u kreposti, *mučio* bi svoje tijelo po primjeru starih pusti-

njaka najoštrijim pokorama. Hranio se oskudno. Što više, često bi se puta po dva i po tri dana uzdržavao od svakoga jela. Katkad bi postio kroz čitav Veliki tjedan. Spavao je ili na zemlji ili na priprostoj postelji, a bičevao se mnogo puta do krvi. Te su pokore tako slabile njegovu tjelesnu snagu, da bi bio platio životom, kad ne bi bilo osobite Božje pomoći.

c) Cvale su u njega i *druge kreposti*, a osobito *ljubav prema bližnjemu*. Ljubio je siromahe i bolesnike iskazujući im svakojake usluge, višeputa i takove, koje su se veoma protivile osjetnoj naravi. Činio je to rado i veselo, pa su ljudi znali, da je njegova najveća naslada služiti bolesnicima i umirućima. Franjo se rado molio po čitave noći. U najvećim pogiblima, u kojima se mnogo puta nalazio, nije nikada klonuo duhom, nikada izgubio pouzdanja u Boga, *nikada prestao moliti*. Za molitve moglo se vidjeti, kako upire oči prema nebu i kako ga viša sila diže od zemlje, a lice mu je tada sjalo anđeoskim sjajem. Čulo se, kako bi tada govorio: »Dosta je Gospodine, dosta je!« Srce mu nije već moglo da podnese žara ljubavi. Kad bi čitao svetu Misu, tako bi se zaronio, da su ga mnogo puta morali tako rekuć probuditi iz dubokog razmatranja. Sv. Ignacija tako je štovao, da bi mu uvijek klečeći pisao.

d) Iz ovako kreposna života izvirala je ona sveta želja, što je gonila Franju, da ide bos preko vrućega pustinjskog pijeska i kroz trnovite guštare, da se sukobi s tisuću pogibelji, da trpi glad i studen, u jednu riječ: da bude pravi apostol, uzor svima onim, koji će poput njega poći u daleke krajeve, da propovijedaju Evanđelje.

III

Uzor svima nama

Tako je ovaj slavni svetac uzor svima nama:

a) U prvom redu u *revnosti za spasenje duša*. Moramo nastojati da spasimo ne samo svoju dušu, nego, po mogućnosti i duše drugih. Doduše, mi ne mogući otići u misije u daleke zemlje, kako je išao sv. Franjo Ksaverski, ali možemo vršiti misionarsku službu u svojoj obitelji, u svom mjestu, nastojeći i riječima i dobrim primjerom da

što više duša privedemo Bogu; duša naše zalutale braće, koje neće da znadu za vjeru, crkvu i Boga.

b) A možemo biti i pomagači misionarima, koji rade među poganima. U tu svrhu postanimo članovi spasonosne Družbe za Širenje Vjere, kojoj je zaštitnik današnji svetac, a koja je toliko preporučena od posljednjih sv. Otaca Papa. Kao članovi te Družbe upravljat ćemo molbe Svevišnjemu za obraćenje pogana i prilagat ćemo svake godine maleni novčani doprinos za uzdržavanje misija.

c) U drugom redu sv. Franjo Ksaverski uzor nam je u kreposnom svetom životu. Slijedimo njegove uzvišene kreposti, pak ćemo jednom biti i dionici njegove slave na nebesima. Amen.

---

4 decembra

Sv. Barbara Djev. i Muč.

»Dapače predavaće vas roditelji i braća i rođaci i prijatelji, i ubiće neke od vas«. (L. 21, 16)

Strahovit prizor. Nečuven zločin. Rođeni otac ubija vlastitu kćer, malu, nježnu, krasnu djevojčicu od 16 godina. Sjekirom joj otsjeca glavu. A ni zašto drugo nego samo zato, što je kršćanka.

Ta nježna krasna mučenica jest sv. Barbara čiji blagdan danas slavimo. Baš zato svi je narodi časte, mnogi je staleži, kao n. pr. rudari te topdžije (artiljerija u vojsci) štuju kao svoju zaštitnicu. Njezino je štovanje prodrlo kroz stoljeća sve do današnjega dana. Sv. Barbara i zaslužuje to štovanje, jer je ona:

1. čista kreposna Djevica;
2. hrabra Kristova Mučenica;
3. moguća Zaštitnica i čudotvorka.

I

Čista kreposna Djevica

a) Sv. Barbara rodila se, živjela i umrla u Nikomediji, glavnom gradu Bitinije (sada Ismidt u Turskoj). Po nekim

bi starim životopisima bila i ona od roda Jesejeva kao Marija i Isus, a sigurno je to da joj je rod bio ogranak jedne kraljevske obitelji. Otac joj se zvao Dioskur, bogat satrap, vrlo žestok poganin i posve odan strašnom progonitelju caru Maksiminu. Slikari je na nebrojenim slikama slikaju kao djevojku izvanredne ljupkosti, a s obraza joj se odrazuje plemenitost i nevinost duše.

b) U želji da se prebrzo i prenaglo ne odluči za kojega od prosaca, koji su je zarana salijetali, zatvori otac svetu djevicu u dobro ograđenu kulu. Još je jednu namjeru imao s tim Dioskur: u to je vrijeme kršćanstvo počelo prodirati i u najviše krugove, a sve bi on — uvjeren poganin i carev pouzdanik — prije dopustio nego da se njegova ljubljena kći zanese za te novotarije. Ali taj zatvor nije bila tamnica, dapače je otac opremio odaje sv. Barbare svakom udobnošću. Nije manjkala ni raskošna kućna kupaona, kojoj je gradnju sam nadzirao i odredio gdje da se smjeste njezina dva prozora. Još više se Dioskur pobrinuo za odgoj i naobrazbu svoje kćeri. Najglasovitiji učitelji, koje je samo mogao da nađe, imali su da uvedu Barbaru u nauke starih filozofa, pjesnika i govornika.

c) Oštroumna kako je bila, brzo opazi sv. Barbara svu plitkost i nedosljednost poganske filozofije. Kod nje se baš lijepo vidi kako su istinite riječi Tertulijana, da je ljudska duša po naravi kršćanska. Nemiru je njezina pronicava duha Bog došao ususret i tako sve uredio da je kriomice došla u vezu s glasovitim Origenom. Njezina se duša sada *otvorila kršćanskoj istini* kao što se cvijet otvori sunčanoj zraci. Da osigura spasenje koje je Isus obećao onima koji uzvjeruju i pokrste se, odluči Barbara da ispuni i taj drugi uvjet. Neki učenik Origena dođe tobože kao liječnik da se brine za zdravlje njezina tijela, a uistinu je *preporodi sv. krštenjem.*

d) Razna se čudesa pričaju kojima je Bog posvjedočio svoju radost nad novim izabranim djetetom, a osobito je poznato ono kad je samim palcem desne ruke u mramorni stup utisnula znak sv. križa. Sigurno je međutim barem to, da je i vanjskim načinom izrazila promjenu u svojoj duši te da je otsada s posmjehom gledala na kipove i kipiće krivih bogova, kojima je otac napunio kuću, dok ih nije

sve bacila u ropotarnicu. Kršćanska ju je vjera tako prožela da je i u kupaoni htjela misliti na Boga, pak je zapovijedila da na zidu probuše i treći prozor, da se tako uvijek sa zahvalnošću sjeća presv. Trojstva, u čije je ime bila duhovno oprana i urešena. Sva se uz to još predala djelima milosrđa te je njezina naravna plemenitost kao nigdje našla oduška u pomaganju i služenju Krista u bližnjemu. Uputila se dakle stazom koja je vodila do potpunog sjedinjenja s Isusom. Ali i za nju je taj put imao proći preko kalvarije.

II

Hrabra Kristova mučenica

a) Dioskura nije bio kod kuće kad su se sve te promjene dogodile. Cesar ga je bio poslao na dug put s važnom vojničkom zadaćom. Lako je zamisliti kako je pobijesnio kad je na povratku doznao što se je dogodilo od njegove drage Barbare. A ona mu se ipak sva sretna i radosna sa svetačkim posmjehom na ustima približila i stala mu govoriti o istinitosti kršćanske vjere. Toliko je sv. vjeru poznavala, da mu je i najteža otajstva znala na zgodan način približiti. Tako se pripovijeda da ga je povela u kupaonu te mu pokazala tri prozora i stala tumačiti: »Kao što kroz ova tri prozora dolazi svjetlost od jednog te istog sunca, tako se i u tri Božanske Osobe razlijeva presv. Trojstvo, jedini izvor prave svjetlosti.«

b) Naravna milina, oplemenjena prisustvom i djelovanjem Boga u djevičanskoj duši, osvojila je za čas oca. To je ipak bila njegova mila Barbara, a ovo je samo trenutačna zanesenost — mislio je Dioskur. Nastojao ju je zato na lijep način *da odvraća od kršćanstva* te joj je zato stavljao u izgled bogata i sretna vjenčanja. Nego tu je otac naišao na nerazumijevanje, koje je kao poganin nije mogao nikako da shvati. Barbara mu je naime na takve ponude odgovarala da se je već obećala Kristu i da se sve zemaljske krune ne mogu ni da uspoređuju s vječnom krunom, što ju je Isus na nebu pripravio onim izabranim dušama koje Ga slijede u djevičanstvu.

c) Sada se ispunila riječ Kristova, da će njegov nauk odijeliti i najbliže.Ogansko uvjerenje i bojazan za carevo povjerenje zamrači Dioskuru dušu, trgne mač da svoje dijete žrtvuje bogovima. Izgleda da sv. Barbara još nije bila pripravljena za toliku žrtvu. Pobjegne u goru, koja joj dade utočišta ali samo za kratko vrijeme. Tu se sada pripovijeda iz njezina mučenja niz čudesnih događaja, za koje će se teško kada provjeriti jesu li se sva dogodila na sv. Barbari ili ih je pobožno čuvstvo skupilo od raznih osoba koje je Bog za vrijeme mučenja čudesima hrabrio. Sigurno je međutim da je bila dovedena pred gradskog suca, po imenu Marcijana, gdje je neustrašivo i s osobitim razumijevanjem ispovijedala i branila svoju vjeru. Kad nijesu pomogla ni slatka nagovaranja ni prijetnje a ni same muke, sudac proglasi da se nad njom izvrši od cara izdani zakon, da bude pogubljena mačem.

d) Strašnom boli i srdžbom u srcu pratio je Dioskur raspravu. Sva se njegova ljubav prema kćeri pretvorila u silnu mržnju i obezumljen zatraži da će on izvršiti smrtnu kaznu nad svojom kćeri. Klečeći tijelom na zemlji ali duhom se dižući prema nebu koje joj se eto otvaralo, *dočeka sv. Barbara smrtan udarac.* Nije se bojala onih koji ubijaju tijelo, već je čeznula za Onim bez kojega se život zapravo i ne može da nazove životom.

e) Nakon izvršena zlodjela nenadani je *grom s neba ošinuo oca* i pretvorio ga u pepeo, što ga je na to vjetar raznio.

III

Moguća Zaštitnica i Čudotvorka

a) Radi raznih čudesa prigodom njezine smrti kršćani običavaju da zazivaju sv. Barbaru u raznim potrebama, ali osobito je mole da ih oslobodi od groma i da svojim štićenicima ne da umrijeti bez sv. sakramenata. Kroz duga su se stoljeća dogodila razna čudesa, koja svjedoče da je sv. Barbara zbilja moguća pred Bogom, da isprosi osobito te milosti. Osobito je poznat i povjesnički utvrđen čudesni događaj iz života sv. Stanislava Kostke. Kad je sv. Stanko bio na naukama u Beču i stanovao u kući protestanta Kimberkera nikako nije ovaj htio dopustiti da katolički svećenik dođe u njegovu kuću i pričesti teško bolesna Stanislava. Ali tu je pomogla sv. Barbara, kako je pričao kasnije sam svetac i njegov drug Bilinski, koji je događaju prisustvovao i zakletvom potvrdio u procesu za beatifikaciju sv. Stanislava. Došla je naime po noći u sobu bolesnika sv. Barbara s dva anđela, koji su nosili sv. popudbinu te pričestili sv. Stanislava i tako utažili onu živu čežnju kojom je mlada duša gorjela za Isusom.

b) Ima još i drugih čudesa, radi kojih je sv. Barbara u srednjem vijeku dobila ime »majke zadnje ispovijedi«. Na temelju tih zagovora nastale su kod svih gotovo kršćanskih naroda razne molitve i uzdasi, koji idu od pokoljenja do pokoljenja, i s kojima pobožni kršćani hoće da osiguraju sebi zaštitu i pomoć sv. Barbare on nagle i nepripravne smrti.

c) Štovanje sv. Barbare priznao je i odobrio papa sv. Pijo V god. 1568, a papa Pijo X ustanovio je na čast svetice posebnu bratovštinu, koja je raširena posebno u Francuskoj.

d) Molimo je i mi, da nam isprosi milost da za života kreposno živimo, a na času smrti da budemo providjeni sakramentima umirućih te tako pobožno umremo.

---

14 decembra

Sv. Spiridion Biskup

»Ja sam pastir dobri«. (Iv. 10, 11)

Divni otok Cipar, koji se u najvećem ukrasu, sa svojom zelenom mirtovom krunom i svojim bijelim cvijećem iz sinjih morskih valova diže, već za prvih kršćanskih vjekova postao je poznat po putovanjima i propovijedima sv. apostola Pavla i Barnabe. Već u 4 vijeku sjedio je ondje na biskupskoj stolici znameniti Epifanije; tu je našao mir i pokoj veliki pokornik Hilarion. A bio je taj otok i domovina nekoga muža, koji nije ni po svom staležu ni po svojim učenim pismima stekao veliki glas; a nije ni po svojim učenicima uplivao na vjersko gibanje — nego je živio u sasvim jednostavnim prilikama, a odlikovao se je samo či-

stoćom i svetošću srca svoga, poniznošću i jednostavnošću — bio je u pravom značenju riječi: pastir; to je bio sv. Špiridion (Špiro = Dušan) čiji blagdan ganas slavimo.

Bio je sv. Spiridion:

1. Dobri pastir;
2. sveti biskup;
3. moćni čudotvorac.

I

Dobri pastir

Rodio se sv. Spiridion u 2 vijeku po Isusu od siromašnih roditelja.

b) Kao dobri kršćani naučiše ga već u ranoj mladosti Boga se bojati — istini ljubiti. Navađali su ga na poslušnost, marljivost i radinost. Kao dječak *čuvao je ovce.* Živio je nedužno i bogobojazno kao janje. Otac ga je naučio čitati sv. Pismo. Tako ga je marljivo čitao, da je skoro sva evanđelja znao na pamet. Nedjeljom i blagdanom rado i veselo polazi k službi Božjoj. S najvećom pobožnošću prisustvuje sv. Žrtvi, a s osobitom pažljivošću prati tumačenje sv. Pisma. Tako je rastao bogat u krepostima i kršćanskom znanju, čist i nedužan kao anđeo. Po volji svojih roditelja uzme za ženu pobožnu seljačku djevojku. Bog blagoslovi njihov brak s kćerkicom Irenom — no poslije njezina rođenja živili su roditelji dogovorno uzdržljivo.

c) U njegovoj gostoljubnoj kući našao bi putnik u svako doba prenoćište. Bio je pak osobiti *ljubitelj mira.* Nikada se ne bi prepirao, nepravdu bi s najvećom krotkošću podnosio; kad bi pak vidio neslogu i razdor među susjedima ne bi mirovao dok ih ne bi izmirio.

d) *Za sv. vjeru dao bi i život svoj.* Za okrutnog progonitelja kršćana Maksimijana iskopaše mu jedno oko i odrezaše jabuku na lijevom koljenu i osudiše ga na rad u rudniku. Tu je podnosio sa zamjernom srčanošću glad, muke i napor, da je svima bio za uzor. Poslije smrti okrutnoga Maksimijana vrati se na svoj dom. Njegova vjera i ufanje bilo je prokušano, njegova ljubav se u dugom trpljenju utvrdila; krotkost i ustrpljivost si je sasvim usvojio nakon dugih vježba. Bog mu je to platio mnogim izvanrednim milostima. I po tim milostima postalo je njegovo ime poznato.

e) Jedne noći dođu lupeži da mu *ukradu ovce,* ali s ukradenim ovcama ne mogoše se ni s mjesta maknuti. U jutro ih Špiridion tako zateče, strogo ih opomene, a onda počne moliti, da ih ruka Božja opet pusti i daruje im janjića govoreći: »Uzmite ih kao plaću, što ste mi stado preko noći tako dobro čuvali.«

f) Drugi put kupi neko od njega 100 koza, a *plati mu samo 99.* Kad je došao po njih, sve su mirno pošle, samo jedna nikako da izađe iz staje. Na to će Špiridion kupcu: »Vidiš brate, koza dobro zna da je nisi platio, pa zato neće da ide s tobom.«

II

Sveti biskup

a) Nije onda nikakovo čudo, da takova i slična djela nisu mogla ostati sakrivena. Kad je umro biskup u Trinituntu svećenici i narod jednoglasno izabraše (ovčarskog) pastira za pastira svojih duša. Zaludu se branio, zaludu se svojim neznanjem izgovarao, morao se je dati zarediti i primiti visoku čast.

b) Gospodin Bog koji malenima i niskima razotkriva što je mudrima i visokima ovoga svijeta sakriveno, novoga pastira duša, koji se nije nikada učenošću bavio, obdario je takovom *nebeskom mudrošću,* da su se svi čudili. S najvećom opreznošću vršio je svoju odgovornu službu. I kao biskup ostao je priprost, krotak i ponizan, premda mu je Bog u još većoj mjeri podijelio dar čudesa. Bio je pravi apostol. Posebno se odlikuje u čvrstoj, s neba rasvjetljenoj vjeri. I u svijetlu te vjere spoznaje dubinu Božjih tajna. Kad propovijeda postaju istine i tajne sv. vjere slušateljima tako jasne, da se svi čude. Istaknuo se je također na nicejskom saboru god. 325, koji je bio sazvan proti krivovjerca Arija za vrijeme cara Konstantina Velikog.

c) Iz mladih dana se je naučio biti s malim zadovoljan, pa je takav ostao i kao biskup. *Svoje dohotke razdijelio je u tri dijela:* jedan dio i to najveći siromasima, drugi dio za beskamatne zajmove građanima u kakovoj sili ili potrebi, treći i najmanji dio pak za svoju prehranu, koja je bila

mlijeko i kruh. Znao je pak i kao biskup, pošto bi obavio dužnosti svoje službe, *da radi kao težak,* te da po uzoru sv. Pavla vlastitim rukama služi svoj svagdanji kruh.

Tako je eto sv. Spiridion bio uistinu sveti biskup. A bio je on i

III

Moćni čudotvorac

a) Čuli ste već za ona dva čudesna događaja iz njegovog pastirskog života, kad su mu ukrali ovce, i kad mu netko nije isplatio sve kupljene koze. Ispripovijedit ću vam još jedan poučan događaj, a bilo je u životu sv. Spiridiona mnogo takovih.

b) Nekog dana dođe k njemu neki trgovac, da mu biskup posudi nešto novaca, jer mu je za neku kupnju baš trebalo. Spiridion mu izbroji traženi iznos. Trgovac se brzo s njime dobro okoristio. Zatim donese pozajmljeni novac natrag svecu. On mu kaže neka ga stavi na ono mjesto gdje ga je primio. Pođe čovjek da ostavi novac, ali ga u trenutku svlada lakomost, i novac mjesto da ga ostavi na određeno mjesto sakrije u namjeri da s njim još više zasluži. Ali mjesto dobitka izgubio je i ono što je imao i zapao je u takovu bijedu, da je bio prisiljen uteći se ponovno biskupu i moliti ga za pomoć.

A svecu *nije bilo nepoznato,* kako ga je trgovac nesramno prevario. Zato mu kaže neka ide i neka uzme isti onaj novac na mjestu gdje ga je prije ostavio. Trgovac se pričinjao kao da traži novac, a naravno da ga nije našao, te dođe k svecu i kaže mu, da ondje nema više novaca. Ozbiljno, a ipak blagim riječima odgovori mu Spiridion: »Ako si uistinu ondje novac položio, naći ćeš ga; ali da kod mene tražiš, što je kod tebe ostalo, znaj da si samoga sebe prevario, a ne mene!« Kad je to čovjek čuo, grižnja savjesti mu ne da mira, padne pred noge svečeve i prizna svoj grijeh. Spiridion mu od srca oprosti i reče: »Zapamti si, što s prevarom dobiješ, nije dobitak, nego uvijek siguran gubitak, jer nepravedno stečeno blago nema blagoslova.«

c) Čita se o njemu, da je bio god. 374. na crkvenom saboru u Andiki (Sofiji), te da je ondje vatreno branio sv.

Atanasija; malo zatim preko 100 godina star preseli se u vječnost.

d) Slika se u biskupskom odijelu, s bodežom u ruci, s kojim su mu jedno oko iskopali, a oko njega ovce.

*

Draga braćo!

Slaveći danas sv. Spiridiona ugledajmo se u njega. Slijedimo njegove kreposti: njegovu duboku vjeru, njegovu žarku pobožnost, njegovu poniznu skromnost, njegovu darežljivost, njegovu radinost i druge. I molimo ga, da nam bude u pomoći i svojim svetim zagovorom sačuva nas od svakoga zla na svijetu i uvede u vječnu slavu. Amen.

Opće propovijedi o Svecima

Na blagdan jednog ili više Apostola

O svakom sv. Apostolu ima posebno obrađena propovijed na njegov blagdan. Za promjenu može se koju godinu uzeti propovijed: Na blagdan jednog (ili više) Mučenika ili: Na Blagdan sv. Biskupa, kako niže. Jer sve ono što se govori o sv. Mučenicima ili Biskupima može se punim pravom primjeniti i na bilo kojeg sv. Apostola.

Na blagdan jednog Mučenika

Danas je godišnja uspomena mučeništva sv. N. našega zaštitnika. Dan je to njegove muke i smrti, ali ujedno i dan njegove pobjede i slave. U njegovom mučeništvu dvoje nam, nadasve, upada u oči: 1. okorjela bjesnoća krvnika; 2. nepobjediva vjera Mučenika. Bijesnoća krvnika, da ju preziremo; vjera Mučenika, da ju slijedimo.

Za vjeru Kristovu ovaj se Mučenik borio, za nju je trpio, a za nju je i krv svoju prolio; ali baš ta vjera davala mu je snage, da je mogao izaći iz borbe pobjednik; nadvladao je svoje krvnike, neprijatelje Križa Kristova, »knezove i vlasti, i upravnike svijeta tmina ovih.« I dok su njegovi mučitelji izčezli netragom sa lica zemlje, i nitko ih više ne spominje, ovoga pobjednika vjere, eto i nakon toliko stoljeća, još i danas časti nebo i zemlja. Višnji Gospod okrunio ga je slavom i čašću na nebesima, a mi smo se na zemlji danas, na godišnjicu njegovog mučeništva, a to je godišnjica njegove pobjede i slave, sakupili evo u ovom Božjem hramu, da mu iskažemo svoje štovanje.

Pa kad je tako, predragi, o čemu drugom da vam danas govorim nego baš *o vjeri?* O onoj pobjedonosnoj vjeri kojom je ovaj sveti Mučenik triumfe slavio. O onoj vjeri, o kojoj sa zanosom piše sv. Ivan Evanđelista: *»Ovo*

je pobjeda koja pobjeđuje svijet, vjera vaša. Tko je koji svijet pobjeđuje, nego koji vjeruje da je Isus Sin Božji?« O onoj vjeri, koja je nama katolicima u ovim mutnim i žalosnim vremenima, u kojima živimo, toliko potrebna da u borbi ne klonemo, nego pače da pobjedimo.

Promotrimo dakle:

1. Kakova je ta vjera, koja pobjeđuje;
2. Kako je njom ovaj sv. Mučenik pobjedio;
3. Kako možemo mi njome pobjediti.

I.

Vjera koja pobjeđuje.

I ako, možda niste vidjeli, ali ste sigurno svi čuli za *dragi kamen rubin.* To je jedan od najustrajnijih, najdragocjenih i najljepših dragih kamenova. Tom dragom kamenu rubinu možemo punim pravom primjeniti nepobjedivu kršćansku katoličku vjeru.

a) Ona je slična dragom kamenu rubinu sa svoje *stalnosti, nepokolebivosti, nesavladivosti.* Sve se pred njom lomi i krši, ona ostaje nesalomljiva. Nju nisu mogli skršiti ni uništiti toliki neprijatelji kroz punih dvadeset stoljeća. Pače ona je redom jednog za drugim savladala sve svoje protivnike, koji su je htjeli iskorijeniti sa lica zemlje. Nestalo je Nerona i Decija, Dioklecijana i Maksencija, nestalo je svih kasnijih njezinih progonitelja i protivnika, a ona svijetli u punom sjaju među narodima svega svijeta.

Za vjeru Staroga Zavjeta govori sv. Pavao Apostol: »Sveti vjerom predobiše kraljevstva, zatisnuše žvale lavovima, ugasiše silu ognja, izbjegoše oštrici mača, postadoše jaki u ratu, rastjeraše vojske tuđinske« (Žid. 11). Puno više pohvala može pisati o pobjedama Svetih Novoga Zavjeta, koje su oni izvojštili vjerom Kristovom.

b) Ova kršć. katolička vjera jest viša nego ijedan dragi kamen od *neprocjenjive vrijednosti.* Nema cijene na svijetu kojom bi se ona mogla procijeniti. Ona donosi čovjeku na ovom svijetu svjetlost, utjehu, mir, zadovoljstvo, a poslije smrti život vječni. »Da vjerujući život imamo u ime Kristovo« (Iv. 20 31).

c) I kao što je dragi kamen rubin *crven*, pak je radi toga ljepšeg sjaja, tako je i naša sv. kršć. kat. Crkva *rumena od predragocjenjene Krvi* njezinoga božanskog Početnika, čijom je Krvlju poštrapana, kao i od krvi stotine tisuća sv. Mučenika, koji su za nju krv svoju prolili. A baš ta rumena krv daje našoj sv. vjeri posebni čar, posebnu ljepotu.

II.

S takovom vjerom sv. mučenik N. je slavio pobjedu.

a) Njegova je vjera bila *čvrsta i nepokolebiva* poput stanca kamena. I ako je živio u doba ljutih progonstva, u vrijeme, kad je bilo strogo zabranjeno štovanje pravoga Boga, kad nitko nije smio javno ispovijedati svoju kršć. vjeru ni glasno spominjati presv. Ime Isusovo, naš je Svetac neustrašivo ispovijedao svoju vjeru riječju i životom.

b) Za njega je sv. vjera bila veće vrijednosti od najdragocijenijeg *dragog* kamena, pak je zato bio pripravan da sve žrtvuje samo da nju posjeduje. On je po njoj život svoj upravljao; on ju je branio pred zavedenom masom, pred nepravednim sucima, pred bezbožnim neprijateljima kršćanstva. Uzalud su ga nastojali odvratiti od sv. vjere bilo slatkim obećanjima, bilo teškim prijetnjama; uzalud su ga u tamnicu bacali, groznim mukama mučili; on je više cijenio sv. vjeru, nego sve imanje svoje, nego život svoj.

c) Za vjeru Kristovu prolio je ovaj hrabri Mučenik krv svoju, pak je tako i kod njega vjera Kristova zadobila posebni sjaj, rumenkasti sjaj od rumene krvi Mučenikove. I taj sjaj zabliještio je njegove krvnike, neprijatelje Božje, i oni su nestali u tami zaboravi, a hrabri Mučenik kao slavni pobjednik s pobjedničkom palmom u ruci slavi triumfe na nebu i na zemlji.

III.

Takovom vjerom i mi ćemo pobjediti.

Moja draga braćo!

a) Vremena u kojima živimo veoma su *nestalna*, mutna, pogibeljna. Crni oblaci nadvili su se nad našim glavama prijeteći munjom i gradom. Neprijateljske čete stoje oboružane da udare na sljedbenike Kristove.

Nemojmo se strašiti! Oboružajmo se *oružjem vjere*, i naša će biti pobjeda. »*Ovo je pobjeda koja pobjeđuje svijet, vjera naša. Tko je koji pobjeđuje svijet nego koji vjeruje da je Isus Sin Božji?*«

b) U prvom redu imajmo *čvrstu nepokolebivu vjeru*. Ni podsmijevanje, ni ruganje, ni napadanje, ni progonstva neka nas ni najmanje ne oslabe u vjeri Kristovoj. Budimo čvrsti hrast koji prkosi i najžešćim vihorima, a ne slaba trstika, koju svaki vjetar njiše. Poglavica Apostolski nas opominje: »*Braćo, protivnik vaš đavao, kao ričući lav, obilazi tražeći koga da proždre; njemu se tvrdi u vjeri opirite.* (I Petr. 5).

c) *Cijenimo* visoko svoju vjeru kao najdragocijeniji dragi kamen. Ona nam vrijedi više nego sve blago na svijetu. »*Jer što koristi čovjeku, ako sav svijet dobije a dušu svoju izgubi?*« A kaže bož. Učitelj: A tko izgubi vjeru, gubi i dušu svoju.

d) Budimo spravni boriti se za svoju vjeru, budimo spravni za nju i trpjeti, pa, ako baš ustreba, i krv proliti. Svijet je još i danas onaj isti stari neprijatelj s kojim se današnji sv. Mučenik borio. Oboružajmo se kao i on oružjem Božjim, uzmimo napose u ruku *štit vjere* i mi ćemo u vjeri pobjediti kako je i današnji slavni sv. Mučenik N. pobjedio, koji neka nam bude u pomoći. Amen.

Na blagdan više Mučenika

»Za kratkotrajne muke primit će mnogo dobra«.
Mudr. 3 4 (Epist na Misi više Muč.)

Kad bacimo pogled na svete Mučenike, kojih blagdan danas slavimo, pred našim očima pružaju se *dva prizora* Ona su u velikom kontrastu, u jakoj suprotnosti jedan prema drugome.

Gledamo svete Mučenike na zemlji, i vidimo ih u žalosnom stanju: oni su poniženi, progonjeni, mučeni, ubive-

ni. Očima većine ljudi čini se, da se poslužim riječima bož. Mudrosti, da su umrli, *»smrt njihova smatrana je nesrećom i rastanak sa zemljom propašću«* (Mudr. 3).

Ali, kad ih gledamo na nebu, kolika razlika! Kakav preokret! *»Oni počivaju u miru«* (Mudr. 3). Pa i ako su od ljudi stradali, sada uživaju neizrecive radosti. Za kratkotrajne muke primili su mnogo dobra. Sjaju na nebu kao iskre u tršćaku. Sudit će narodima i vladat će nad pucima« (Mudr. 3). Sv. apostol Ivan gledao ih je u duhu u nebu i vidio ih je *»gdje sjede pred prijestoljem Božjim* i pred Jaganjcem ogrnuti odjećama bijelim i palme u rukama njihovim« (Obj. 7).

U koliko nas ovaj prvi prizor — njihovo mučeništvo na zemlji — napunja grozotom, u toliko nas ovaj drugi prizor — njihova slava na nebesima — privlači, i mi bismo željeli također postignuti sličnu slavu.

A to, predragi, i možemo. Na to smo i određeni. I nije potrebno da budemo mučeni na zemlji onako kako su bili mučeni oni sveci, kojih blagdan danas slavimo; možemo biti mučenici na drugi lakši način, a ipak postignuti slavu mučenika na nebu, te će se i na nama ispuniti riječ božanske Mudrosti: *»Za kratkotrajne muke primit će mnogo dobra«.*

Napose na tri načina možemo mi postignuti mučeničku nagradu na nebu:

1. Strpljivim podnošenjem nevolja;
2. Mrtvenjem svojih strasti;
3. Revnim vršenjem kršćanskih dužnosti.

I.

Strpljivo podnašanje nevolja.

Sveti Mučenici mnogo su pretrpjeli na svijetu. Strahovite su bile muke kojima su bili izloženi. Sveti Pavao opisuje u poslanici Židovima (gl. 11) nekoje vrsti takovih muka i nas hvata groza kad na to i samo pomislimo: »Jedni su — veli sv. Pavao — bili na mučilima rastrgnuti, drugi su podnijeli pogrđenje i šibe, suviše i okove i tamnice; bili su kamenovani, rasječeni, iskušani, poginuše od mača, iđahu u kožama ovčjim i kozjim, u siromaštvu, u tjeskobi, u nevolji. Lutahu po pustinjama, po gorama i po špiljama i po jamama zemaljskim. I svi ti, prokušani svjedočanstvom vjere, nađoše se u Kristu Isusu Gospodu našemu.«

a) Predragi! Svaki od nas, dok je na zemlji, ima svojih muka, svojih križeva, svojih nevolja. Te, dakako, oštrinom svojom puno zaostaju za mukama svetih Mučenika, ali, ako ih mi strpljivo podnašamo za ljubav Božju, mi postajemo u neku ruku mučenici i bit ćemo dionici nagrade Mučenika na drugom svijetu. Crkveni Naučitelj sv. Brnard to sasvim jasno kaže: *»Možeš biti mučenik i bez mača, ako strpljivo podnosiš nevolje.«*

b) A već prije u tom smislu napisao je sv. Pavao Apostol: *»Kroz mnoge nevolje treba nam ući u kraljevstvo Božje«* (Dj. Ap. 14). Jer »nevolja gradi ustrajnost, a ustrajnost prokušanu krepost, a prokušana krepost ufanje, a ufanje vječnu slavu« (Rim. 5 3).

c) Pa i božanski Učitelj je kazao: »Ako tko hoće da ide za mnom, neka uzme križ svoj i neka me slijedi« (Mt. 16 24). Sveti Mučenici uzeli su na sebe križ svoj, križ teških muka i došli su ka Kristu u nebo; nosimo i mi strpljivo svoje križeve, nevolje ovoga zemaljskoga života, i time ćemo nasljedovati svete mučenike, slijedit ćemo Krista Gospoda i k Njemu ćemo doći u vječnu slavu.

Drugi način da postignemo mučeničku slavu na nebu jest:

II.

Mrtvenje svojih strasti.

1. Sv. Brnard kaže: »Ima jedna vrst mučeništva i bez prolijevanja krvi, a sastoji se u mrtvenju svoga tijela.« Slično je već prije učio sv. Augustin: »Borimo se protiv zlih strasti, znajući da je to za kršćanina dnevno mučeništvo.

Svaki dakle koji kroti svoje tijelo, koji mrtvi svoje zle strasti, koji obuzdava svoja sjetila, da ne počine ništa što bi se protivilo Božjim zapovijedima, svaki je taj u neku ruku mučenik i primit će nagradu mučenika. Sv. Ivan Zla-

tousti to izričito kaže: »*Mrtvi svoje tijelo i primit ćeš krunu mučenika.*«

2. Ako nam se čini teško mrtvenje svoga tijela, suzbijanje svojih strasti, sjetimo se koliko su sveti Mučenici pretrpjeli na svom tijelu. Mi ni iz daleka toliko ne trpimo koliko oni. A ako nešto pretrpimo, za ljubav Isusovu tješimo se riječima sv. Pavla: »*Muke sadašnjega vremena nisu ništa prema slavi koja će nam se objaviti*« (Rim. 8).

Veselo dakle i hrabro trpimo na ovom svijetu sa svetim Mučenicima, »znajući da kao što smo dionici njihovih muka na zemlji, tako ćemo biti dionici njihove slave u nebu, u Kristu Isusu Gospodu našemu« (II. Kor. 1 7).

III.

Revno vršenje kršć. dužnosti.

Pa i samo vršenje kršćanskih dužnosti može se nazvati nekom vrsti mučeništva.

a) Mučenik u grčkom jeziku zove se »martir«, a to na našem hrv. jeziku znači »*svjedok*«. Mučenici su krvlju svojom posvjedočili vjernost Kristu. Mi to možemo posvjedočiti na drugi način: svojim kršćanskim životom. Jer svaki koji kršćanski živi posvjedočuje da vjeruje u Krista, da Mu je vjeran: svaki je taj dakle u neku ruku »martir«, to jest svjedok za Krista.

b) A i ona *poteškoća* koja se osjeća u vršenju pojedinih kršćanskih dužnosti jest neka *vrst mučenja* nas samih, jest neka vrst mučeništva, i to ne mučeništva jednog dana ili jedne sedmice, nego mučeništvo svega našega života. Zato je jedan stari opat, sv. Pakomije, govorio jednom mladom redovniku, koji je htio otići među pogane, da bude mučen: »Znaj, sinko, da ćeš imati dio s mučenicima u nebu, ako budeš za života revno vršio svoje redovničke dužnosti.« Slično se može kazati i svakome kršćaninu, koji revno vrši kršćanske dužnosti.

c) I sv. Jeronim to potvrđuje. U poslanici djevici Pavli, da ju utješi prigodom smrti njene majke Eustohije, piše joj: »Tvoja je mati *drugim mučeništvom okrunjena:* jer se

u ispovijedanje vjere ne broji samo proliće krvi, nego i *neoskvrnjeno vladanje bogoljubne duše svakidašnje je mučeništvo*. Jedan se vijenac vije od ruža i ljubica, a drugi od liljana. Isus daje jednaku nagradu dobitnicima u miru i u ratu.«

*

Kada dakle, predragi, imamo tako zgodne prigode da zadobijemo slavu i nagradu mučeništva, nastojmo ih iskoristiti. Kad već nemamo prigode da budemo mučenici krvi, budimo mučenici u strpljivom podnašanju nevolja, u mrtvenju svoga tijela, svojih strasti, u revnom vršenju svojih kršćanskih dužnosti. Sv. Ivan Apostol u svom Objavljenju kaže, da onih sto i četrdeset i četiri hiljade svetaca na nebu slijede božanskog Jaganjca kamo god ide. Slijedimo Ga i mi bar u kojoj vrsti muka ovdje na zemlji, da Ga slijedimo poslije u uživanju na nebu zajedno sa današnjim svetim Mučenicima. Njihov primjer neka nas hrabri u borbi života a njihov sveti zagovor neka nam pomogne da dospijemo u vječno blaženstvo. Amen.

Na blagdan jednog svetog Biskupa

»Gospodaru! predao si mi pet talenata, evo još sam pet dobio s njima.« (Mt. 25 20)

Poznata vam je, predragi, evanđeoska priča o talentima: Čovjek neki — tako veli božanski Učitelj — odlazeći na put dozva sluge svoje i predade im blago svoje. I jednomu dade pet talenata, a drugome dva, a trećemu jedan, svakome prema njegovoj sposobnosti, i odmah otputova. A onaj, koji je primio pet talenata, otide i trgova s njima i dobi još pet. Tako i onaj, koji je primio dva talenta, dobi još dva. A koji je primio jedan otide te ga zakopa u zemlju i sakri novac gospodara svoga. A poslije dugo vremena dođe gospodar sluga onih i zatraži račun od njih. I pristupivši onaj, koji je primio pet talenata, donese još pet talenata govoreći: »*Gospodaru! Predao si mi pet talenata, evo još sam*

pet dobio s njima.« Reče mu gospodar njegov: »*Dobro, slugo dobri i vjerni! budući da si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti: uđi u veselje gospodara svoga.*«

Zaustavimo se, predragi, samo na ovom dijelu priče. Onaj dobri i vjerni sluga, koji je dobio od Boga pet talenata, i svojom revnošću dobio s njima drugih pet, jest uistinu sveti Biskup N. čiji blagdan danas slavimo. Bog ga je na zemlji obdario mnogim dobrima tjelesnim i duševnim, a on je to upotrebio na sve veću slavu Božju i na sve veću svoju svetost i sigurnije spasenje. Zato ga je Bog uzvisio i među svoje odabranike na nebu postavio, te ga mi štujemo kao svoga moćnog zagovornika kod Boga, kao svoga svetog Zaštitnika.

Slaveći danas njegov blagdan promotrimo:

1 kako je sv. Biskup N. korisno upotrebio dane mu darove;

2 kako je zato od Boga uzvišen;

3 kako se mi koristimo danim nam darovima Božjim.

I

Sv. biskup N. korisno je upotrebio dane mu darove.

a) *Talenat* je stari zlatni novac od velike vrijednosti. Jedan sami zlatni talenat imao je vrijednost naših 170.000 zlatnih dinara, dakle preko milijun dinara običnog sadašnjeg novca.

b) U duhovnom pogledu talenti su razne *sposobnosti*, kojima je Bog obdario čovjeka u naravnom i vrhunaravnom redu. Nekome je dao više, nekome manje, ali svakome dostatno, da njima može postići vječno spasenje, samo ako se dobro njima posluži.

c) Naš sveti Zaštitnik N. čiji blagdan danas slavimo, bio je od Boga obdaren posebnim darovima. Pored one obične milosti dane svakome čovjeku, po kojoj se može spasiti, dao mu je velike umne sposobnosti, ukrasio ga je svećeničkim činom i biskupskim dostojanstvom.

A sveti N. sve te je darove upotrebio na slavu Božju, na posvećenje svoje i spasenje drugih.

d) *Milost posvećujuću* dobivenu na sv. krštenju brižljivo je čuvao kloneći se od grijeha a vježbajući se u krepostima. On je onaj blaženi čvjek, od psalmiste opjevan (u ps. 1) koji nije hodio po savjetu bezbožničkom i na putu grešničkom nije stajao, niti je u opakom društvu sjedio, nego je u zakonu Gospodnjemu bila volja njegova i o zakonu Njegovu razmišljao je dan i noć.

e) On je *kao svećenik* bio, po riječima božanskog Učitelja, *so zemlje* svojim uzornim svetim životom, bio je *svjetlost svijeta* znanjem božanskih istina, koje je drugima propovijedao.

f) On je kao biskup bio svećenik veliki, koji je za života svoga omilio Bogu i našao se pravedan. Nije mu bilo slična u vršenju zakona Previšnjega. Bio je pun revnosti, te učio sebe i druge riječ dobru, riječ nerazornu da bude savršen čovjek Božji. On je sa zdravom naukom opominjao zalutale i zabludjele, obraćao krivovjerce i grešnike, utvrđivao u dobru pravednike, a u svemu je — po riječima sv. Pavla — podavao sam sebe za izgled dobrih djela: naukom cjelovitom i dostojanstvenom, svetim kreposnim životom.

II

Kako je Bog uzvisio sv. N.

Kad je došlo vrijeme da ostavi ovu zemlju i preseli se u vječnost, sveti Biskup N. otišao je mirne savjesti pred višnjeg Suca svijestan da je ispunio ono što je Bog od njega tražio na zemlji. On je sa slugom evanđeoske priče radosno kazao Svevišnjemu: »*Gospode! predao si mi pet talenata, evo još sam pet dobio s njima.*« I na to je čuo utješljive riječi višnjega Gospodara: »*Dobro slugo, dobri i vjerni! budući da si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti: uđi u veselje gospodara svoga!*«

U ovim riječima izrečena je *trostruka nagrada*, kojom je višnji Gospod nagradio svoga vjernoga slugu:

1 a) Višnji Gospod javno *hvali* rad ovoga sveca: »*Dobro, slugo dobri i vjerni.*« Znamo koliko se na svijetu cijeni javna pohvala izrečena od predpostavljenih, napose od državnih poglavara. A eto ovdje je izrečena pohvala od najvišega vladara, od samoga Boga. Time je ovaj svetac dobio veliko priznanje za svoje vladanje na zemlji, dobio neporedivu pohvalu.

b) Tako ga i *sveta Crkva* tijekom stoljeća hvali i slavi, primjenjujući na njega riječi Svetoga Pisma: »Evo svećenik veliki, koji je za života svoga omilio Bogu i našao se pravedan.«

c) Tako ga *i mi* na oltarima štujemo, njegov blagdan pobožno slavimo, njegov moćni zagovor pred Bogom zazivljemo.

Stoga mu zbor naš — slavu pjeva smjerno,
Ističe hvale — i kreposti sjajne,
Da nas molitva — njegova pomože
U svako vrijeme. (Himan na Večernji)

2 Višnji Gospod daje mu *veliko obećanje:* »*nad mnogim ću te postaviti.*« Za ono malo muke i truda što je na zemlji podnio u službi Božjoj, obećaje mu veliku slavu i moć na nebu.

3 Otvara mu rajska vrata i pozivlje ga na vječno uživanje: »*Uđi u veselje gospodara svoga.*« Ko može iskazati koliko veselje, koliko blaženstvo uživa sveti N. na nebesima? Sv. Pavao je kazao, da oko ljudsko nije vidjelo, niti je uho ljudsko čulo, niti je u srce ljudsko ušlo ono što je Bog pripravio onima koji Ga ljube.

III

Kako se mi koristimo danim nam darovima.

Predragi!

Sa ovog svetog Biskupa čiji blagdan danas slavimo, *svratimo pogled na same sebe,* na život naš!

I mi smo od dobroga Boga primili jedan ili pet talenata; primili smo mnoga dobra u naravnom i vrhunaravnom redu.

A kako se njima služimo?

Ah! možda smo i mi kao onaj nevaljali sluga one evanđeoske priče, koji je zakopao u zemlju dani mu talenat, pak je zato bio oštro prekoren od svoga gospodara i teško kažnjen:

Uđimo malko u se, promotrimo mnoštvo dobara kojima nas je ljubezni Bog obdario za svega našega života, pak onda promotrimo kako smo se njima služili. O koliko ćemo naći povoda stidu i strahu!

a) *Tjelesne sposobnosti:* zdravlje, jakost, koja nam je dana u svrhu da možemo bolje i lakše nositi jaram Gospodnji, upotrebili smo možda da služimo grijehu, da svog predobrog dobročinitelja vrijeđamo.

b) *Duševne sposobnosti:* um, volju, pamet, koje smo morali upotrebiti za posvećenje svoje i naše braće, možda smo radije upotrebili u isprazne stvari, u ludosti, možda i na sablazan i na propast drugih.

c) Ono *bogatstvo i onaj položaj,* koji je Bog nekima dao da bude sredstvom dobročinstva, utjehom siromaha, oni rasiplju u luksus, u mekoputnost, u sramotne zabave, u podražavanje svojih strasti i niskih nagona.

d) Koliki od nas zanemaruju, omalovažavaju, preziru *nebrojene milosti* unutarnje i izvanjske, koje nam Bog daje, a od kojih bi sama jedna dostajala da nas privede od staze grijeha na put kreposti i da nas spasi! Samo letimični pogled na to, mora nas napuniti svetim strahom.

Predragi! Ugledajmo se u današnjeg sveca. Nastojmo poput njega da se što bolje što korisnije služimo ovdje na zemlji talentima, dobrima, milostima, sposobnostima koje nam dobri Bog daje, da na taj način zaslužimo i mi čuti utješljivu i slatku riječ iz ustiju Božjih: »*Dobro, slugo dobri i vjerni! buduć si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti: uđi u veselje gospodara svoga.*«

Na blagdan jednog sv. Ispovjednika

»On je kao stablo usađeno kraj vode što teče; koje donosi rod svoj u svoje vrijeme; kojemu lišće ne otpada.« (Ps. 1 3)

Velika je blagodat za čovjeka koji putuje užarenom pustinjom, kad gdje naiđe na plemenito stablo — recimo ponosnu palmu — koje je uzraslo nad potokom bistre vode. Umoreni putnik veselo se zaustavi ispod toga stabla, da malko u njenom ugodnom hladu opočine. I požudno se sagiblje da zacrpi bistre vode koja zalijeva žile toga plemenitoga stabla i da njome ugasi svoju žeđu. A sa plemenitog stabla ubere slatkog voća, kojim utaži svoju glad. Nakon toga novim silama nastavlja započeti put.

Ali je još veća blagodat u duhovnom pogledu za sve nas, koji putujemo pustinjom ovoga pokvarenoga svijeta, gdje vlada duševna sparina, gdje zjaji praznina dobrih djela, kad naiđemo na koji svijetli primjer kreposti, koji će nam dušu okrijepiti i osvježiti; koji će nas duhovnom hranom nahraniti i duhovnim pićem napojiti, te tako okrijepljeni i osvježeni uzmognemo lakše nastaviti svoje zemaljsko putovanje.

A evo danas susrećemo jedan takav svijetli primjer kreposti; primjer koji zaslužuje da se istakne posred tolike duševne praznine, koja zjaji u našem savremenom društvu. Taj svijetli primjer kreposti pruža nam sv. N. čiji blagdan danas pobožno slavimo.

On je uistinu onaj pravednik, o kome Duh Sveti kaže, da *cvijeta kao palma* — »justus ut palma florebit« — (Ps. 91, 13). On je ono plemenito stablo, za koje psalmista govori (Ps. 1) da je usađeno kraj vode što teče, da donosi rod svoj u svoje vrijeme, i kojemu lišće nikada ne otpada.

Pristupimo danas pobožno k ovom mističnom stablu, promotrimo u kratko život ovog Božjeg ugodnika i učimo se od njega kako treba da živimo na zemlji eda tako postignemo njegovu sreću i blaženstvo na nebesima.

Promotrimo napose:

1 Koliko je sv. N. cijenio milost Božju;
2 kako je njegov život pun dobrih djela;
3 kako treba da i mi činimo dobra djela.

I

Koliko je sv. N. cijenio milost Božju.

1. *»On je kao stablo usađeno kraj vode što teče«.*

a) Svakom je stablu potrebita voda, da raste i donese roda. Bez vode stablo se osuši, ugine, od njega nema roda. Tako je i svakom čovjeku potrebita *milost Božja.* Bez nje mi ne možemo ništa u duhovnom pogledu, s njom možemo sve. *»Bez mene ne možete ništa učiniti«,* (Iv. 15 5) naglasio je božanski Učitelj, a sv. Pavao veli: *»Sve mogu u Onome, koji me krijepi* (Fil. 4, 13).

b) Tu milost, tako potrebnu za duhovni život, *Bog daje svakome čovjeku,* a do čovjeka stoji, da ju cijeni i njome se na dobro posluži te se tako posveti i spasi. Mi treba da sudjelujemo milosti Božjoj i onda će milost Božja u nama roditi obilnim rodom dobrih djela.

c) *Sveci su,* uistinu, milost Božju visoko cijenili i njome se revno služili, pak su tako sveti postali. *Sv. Pavao Apostol* toliko ju je cijenio, da ju je svojim vjernicima želio od Boga kao najveće dobro. *»Milost vam od Boga Oca i Gospoda našega Isukrsta«,* tako on obično započimlje one divne svoje poslanice. On samog Boga nazivlje »Bogom milosti«, te o istoj veli da je isto što i život vječni u Kristu Isusu Gospodu našemu. »Milost je život vječni« (Rim. 6, 23).

2. I sv. N. koga danas slavimo visoko je cijenio milost Božju, pomnjivo je čuvao da je ne izgubi.

a) On je *izbjegavao teški grijeh,* jer se njime gubi milost Božja; pazio je da ne počini svojevoljno ni laki grijeh, jer se njime umanjuje milost. I ako se kadgod dogodilo da je u čemu pogrešio, tražio je lijeka u sakramentu Ispovijedi, u kojoj se nadoknađuje posvećujuća milost, koju smo dobili u sakramentu Krštenja, a koja se grijehom gubi.

b) Da ne izgubi milost Božju pazio je na svoju dušu kao što *brižljivi vrtlar pazi na plemenitu voćku.* Kao što vrtlar čupa beskorisne klice oko voćke, tako je ovaj svetac čupao bez milosrđa iz svoje duše sve grešne klice. Kako vrtlar kida neplodne grane da ne sišu sok potreban plodnim granama, tako je on tjerao beskorisne tašte misli, koje nalijeću na pamet. Kao što vrtlar brani svoju voćku od štetnih kukaca, tako je naš svetac revnim bdijenjem nad samim sobom branio dušu svoju od potajnih neprijatelja koji se sveđerno vrzaju okolo nje da joj naškode.

Tako treba, predragi, da i mi cijenimo milost posvećujuću u duši svojoj i čuvamo se da ju kakovim teškim grijehom ne izgubimo.

II

Život sv. N. pun je dobrih djela.

»On je kao stablo,... koje donosi rod svoj u svoje vrijeme, kojemu lišće ne otpada.«

a) Plemenito stablo zalijevano bistrom vodom ponosno se diže u vis i u svoje vrijeme donosi obilati rod slatkoga voća. Tako je i život našeg sveca, zalijevan vodom milosti Božje, *donio obilati rod dobrih djela.* Ta on se kao odabranik Božji obukao u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost, strpljivost, a vrhu svega imao je ljubav, koja je veza savršenstva (Kol. 3 12). A sve što god je činio, riječju ili djelom, činio je u ime Isusovo hvaleći Boga Oca po Njemu (Kol. 3 17).

b) Mi Svece obično nazivljemo slugama Božjim, i punim pravom: jer je sve njihovo djelovanje, njihovo govorenje i mišljenje stajalo u službi Božjoj. I Svetac čiji blagdan danas slavimo bio je *vjerni sluga Božji,* koji je u svemu vršio volju Božju.

c) On je savjesno *vršio sve zapovijedi Božje,* niti se ikada u tom pokazao neposlušnim. Znao je za riječ božanskog Učitelja: »Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi«. I onu sv. Jakova Apostola: »Koji god sav zakon drži, a u jednom posrne, kriv je za sve« (Jak. 2 10).

d) On je točno vršio i *sve zapovijedi sv. Crkve,* jer zapovijedi crkvene jesu posredno zapovijedi Kristove. Sam bož. Učitelj je to kazao: »Ko ne sluša Crkve neka ti bude kao neznabožac i carinik (javni grešnik).« (Mt. 18 17).

e) Naš je svetac također pomnjivo *vršio dužnosti svoga staleža,* što smo svi dužni vršiti prema opomeni prvaka apostolskog: »Braćo, postarajte se još većma da svoj poziv i izbor utvrdite dobrim djelima, jer ovo čineći nećete nikada propasti. Jer će vam se tako obilno pružiti ulaz u vječno kraljevstvo Gospoda našega i Spasitelja Isusa Krista« (I Petr. 1 10).

f) I što da vam spominjem tolike divne kreposti, kojima je ukrašen život ovoga sveca? Kazat ću vam samo to, da je njegov život bio onakav kakav traži od nas božanski Učitelj: *bio je svjetlost, koja je svetošću sjajila pred ljudima, te su oni vidjeli njegova dobra djela i slavili Oca višnjega, koji je na nebesima.* Još i danas, nakon toliko stoljeća otkako je sv. N. živio, svetost njegova života nije ništa izgubila od svoga sjaja — »kojemu lišće ne otpada — nego se sjaji s nebesa nama na zemlji i potiče nas na nasljedovanje.

III

Treba da i mi činimo dobra djela.

I treba, predragi, da ga nasljedujemo. I mi smo kao stablo koje je višnji Bog posadio na zemlju i traži od nas da donesemo dobrog ploda. Jer *»svako stablo koje ne rađa dobra ploda posjeći će se i u oganj baciti.«* (Mt. 7).

a) Nažalost, ima danas ljudi koji misle da sva pravednost sastoji samo u tome, *da se ne čini zlo.* Koliko ima kršćana, koji si umišljaju, da su na dobrom putu već time što ne čine nikakovo zlo. »Nisam nikoga ubio — tješe se oni — nisam nikome ništa ukrao, nisam učinio preljubu, ne psujem, ne opijam se: što mi dakle smeta da se spasim?«

b) Ali bož. Učitelj kaže da će takovi biti osuđeni ne zbog zla, kojeg nisu učinili, nego zbog dobrih djela, koja su propustili učiniti. Prava pravednost ne sastoji se samo

u tome da stojimo daleko od teškoga grijeha, nego i u *revnom vršenju sviju dužnosti prema Bogu i bližnjemu.* Dužni smo vršiti sve zapovijedi Božje i crkvene; dužni smo u nedjelje i blagdane slušati sv. Misu, u posne dane postiti, bar jednom u godini — o Uskrsu — pristupiti na sv. Sakramente Ispovijedi i Pričesti, i druga dobra djela činiti.

c) Kad nam Bog preko kralja proroka zapovijeda da da se čuvamo zla, pridodaje odmah i drugu zapovijed da činimo dobro: *»Bježi od zla i čini dobro«* (Ps. 36). A božanski Spasitelj naglasuje u Evanđelju, da se neće spasiti onaj, koji samo u Boga vjeruje, nego onaj koji živi po svojoj vjeri, koji donosi plodove dobrih djela, koji vrši sve što mu vjera propisuje: »Neće svaki koji mi govori: Gospode, Gospode, ući u kraljevstvo nebesko, *nego onaj koji vrši volju Oca mojega koji je na nebesima, on će ući u kraljevstvo nebesko.«*

d) Sveci nam davaju u tom pogledu lijepe primjere: njihov život je isprepleten cvijećem kreposti i obilnim rodom dobrih djela. Takav je i život današnjeg svetog Ispovjednika, koga nastojmo nasljedovati u svetosti, da mu se uzmognemo jednom pridružiti u vječnoj slavi na nebu. Amen.

Na blagdan sv. djevice i mučenice

»Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku trgovcu koji traži dobra bisera. Pa našavši jedan dragocijeni biser, otide i proda sve što ima, i kupi ga«.
Mt. 13 45

Na jednom prekrasnom brežuljku u najistočnijem dijelu Evrope, polijevanom pjenušavim valovima Mramornoga mora, posred guste šume čempresa, borova, oleandra, palama i drugih plemenitih stabala, bijele se raskošni dvori nekada silnih turskih sultana.

Danas u tim raskošnim dvorima gospodara nema: nestalo je slave, moći, vlasti silnih sultana. Ali je još ostalo njihovo silno bogatstvo, koje je tijekom stoljeća krvlju sakupljeno i ondje nagomilano. U nekoliko prostranih dvorana tu se u dugom nizu, čuvana od posebnih stražara, blliješte veća ili manja zrna biserja i dragoga kamenja:

dijamanta, smaragda, safira, jaspisa, rubina, hrisolita, topaza, ametista, jahcinta, hrizopraza i drugog. Svako zrno vrijedi milijune dinara.

Svakom posjetiocu napose padne u oči jedan veliki *biser.* Govore da je to najveći i najljepši biser što postoji na svijetu. Dva oka da ga se nagledaju. Vrijedi nekoliko milijuna dinara. Čovjek pred tim biserom stane, gleda, divi se, a i mnogi poželi, da bi ga imao.

Draga moja braćo!

U duhovnom pogledu, u kraljevstvu Božjemu, ima kud ikamo više dragocjenosti nego li u onim raskošnim istanbulskim dvorima. Ima puno sjajnijih bisera, nego li ih igdje na svijetu ima.

Sveci su znali za to, pak su te bisere pomnjivo tražili i, našavši ih, velikom žrtvom ih nabavljali, te najvećom pomnjom čuvali i tako s njima obogaćeni stekli si vječno blaženstvo.

I današnja sv. N. Djevica i Mučenica, čiji blagdan pobožno slavimo, tražila je i našla tri dragocijena duhovna bisera, kojima se obogatila za života i u vječnosti. Ta tri dragocijena bisera trebalo bi da i mi tražimo i nabavimo te tako dušu svoju obogatimo, a jesu:

1. biser vjere;
2. biser djevičanstva;
3. biser ljubavi.

I

Biser vjere

a) Sv. kršćanska katolička vjera jest uistinu sjajni biser neprocijenjive vrijednosti. Sa božanskom mudrosti možemo za nju kazati: sve zlato kad se s njome poredi jest kao sitni pijesak, a srebro se pored nje smatra za blato. Svako nam dobro dolazi i s njome i neizmjerno bogatstvo preko ruku njezinih... *Ona je neizmjerno blago ljudima i koji se s njome posluže, postaju dionici prijateljstva Božjega.* (Mudr. 7).

Jest, predragi, sv. vjera je sjajni biser neprocijenjive vrijednosti.

b) Znala je to dobro naša Svetica, zato je sv. vjeru *čuvala kao oči u glavi,* više nego sve imanje svoje, više nego život svoj.

U ono mučno, tamno, pogansko doba, u kojem je ona živjela, sv. kršć. vjera bila je našoj Svetici *svjetiljka* u životu, u čijem je svijetlu ona hodila, upravljajući svoje korake stazama vjerskih zapovijedi, ne svrćući ni desno ni lijevo.

Za vjeru svoju ona je žrtvovala ne samo svoju udobnost trpeći mnoga progonstva, nego je bez ikakva sustezanja žrtvovala sve što joj je bilo najdraže na svijetu, pa i život svoj.

Njezina je vjera bila *nepokolebiva i neustrašiva.* Takovom se nadasve pokazala pred sudištem okrutnoga poganskoga suca, koji ju je nastojao milom i silom, obećanjem i prijetnjama odvratiti od Krista. Ali uzalud. Nježna djevica pokazala se tu neobično hrabrom, neustrašivom kršćanskom junakinjom.

c) Oh kad bismo, predragi, mogli kazati: Takovi nepokolebivi, *neustrašivi vjernici su i današnji kršćani!* I oni javno neustrašivo ispovijedaju svoju vjeru ne krijući je u svojim govorima, ne slabeći je u svojim djelima!

Ali, Bože dragi, gdje su danas takovi kršćani, takove kršćanke? Gdje su ti neustrašivi priznavaoci svoje vjere kao što su bili sv. Mučenici, kao što je bila današnja sv. N. Djevica i Mučenica? U naše dane čini se da su samo bezboštvo i zloće naustrašivi. Vjera je danas odveć malodušna. Vjerske istine napadnute su od bezvjernika (komunista) velikom žestinom a branjene su odveć mlako. Čuje se u društvu puno glasova protiv vjere, a malo za nju. Dok se bezvjerstvo bijesno razbacuje, oni koji još imaju nešto vjere skrivaju je strašljivo u svome srcu!

Primjer naše sv. Zaštitnice, primjer tolikih sv. Mučenika i drugih Kristovih priznavaoca neka vas, predragi, potakne da budete uvijek neustrašivi priznavaoci, a, do potrebe, i braonici svoje vjere, koja će vas i spasiti.

Drugi sjajni biser kojim se ukrasila naša Svetica jest:

II

Biser djevičanstva

a) Zar da vam govorim o ljepoti i sjaju ovoga bisera? Božanska Mudrost uznosi ga govoreći: »*O kako je krasan čisti naraštaj sa slavom; neumrla je uspomena njegova, jer je poznat* (to jest hvaljen) *Bogu i ljudima.*« *Nema cijene kojom bi se mogla procijeniti vrijednost čiste duše.* Vrijednost zlata i bisera daleko zaostaje za vrijednošću djevičanstva.

b) Naša Svetica bila je sva zanešena za ljepotom ovoga bisera, pak ga je zato osobitom brigom čuvala. Nioj su se nudili bogati, ugledni prosioci, ali je ona sve odbila, jer je svoje srce poklonila čistom nebeskom Zaručniku Isusu. Kad su ju obećanjima, prijetnjama i mukama nastojali skloniti na svjetovne zaruke ona je sa sv. Agnezom govorila: »Onome sam zaručena komu anđeli služe, čijoj se ljepoti dive sunce i mjesec; Njemu samome čuvam vjernost, Njemu se sa svom pobožnošću predajem.«

c) O kad bi današnji mladići i djevojke uzeli za primjer ovu čistu Djevicu! O kad bi oni znali, kako je sačuvana duševna čistoća čaroban izvor snage!

A i svaki od vas, predragi, bili mladi ili stari, bili u braku, ili ne, treba da pazite na čistoću duše: mladići i djevojke na čistoću djevičanstva; oženjeni i udate na čistoću bračne vjernosti; udovci i udovice na čistoću kršćanskoga života. Vidite li *ružu?* Njezino korijenje leži u blatu, studeni, mraku; a ipak je njezina baršunasta crvena latica čista kao rosa. U blatu leži, ali sama nije blatna; raste iz prašine, ali sama nije prašina. Hodajmo i mi zemljom ali naša duša neka ne odiše mirisom zemlje; tople sunčane zrake naših ćudorednih ideala neka izmile iz naše duše, neka zamiri prekogrobno pupanje ruža našeg nepokolebivog značaja.

Treći biser kojim je bila ukrašena duša naše Svetice jest:

III

Biser ljubavi

a) Ljubav je kćerka Božja, ona je s neba došla na zemlju. U nebu, u krilu Božjem ima ona svoj izvor i središte. *»Bog je ljubav«* piše učenik ljubavi sv. Ivan Evanđelista.

b) Naša Svetica bila je sva prožeta tom ljubavlju, svetom ljubavlju, žarkom ljubavlju prema nebeskom Zaručniku Isusu, prema Bogu. Ona je mogla punim pravom sa sv. Apostolom govoriti: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja ili stiska ili progonstvo? Ili glad ili golotinja ili pogibao ili mač?... Znam jamačno, da ni smrt ni život, ni anđeli ni poglavarstva, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile ni visina ni dubina, ni drugo kakvo stvorenje *ne može nas rastaviti od ljubavi Božje,* koja je u Kristu Isusu Gospodu našemu« (Rim. 8).

Ne ništa nije moglo našu Sveticu rastaviti od ljubavi Isusove, od ljubavi Božje. To se najbolje vidi iz njezinog *mučeništva.* Što nisu sve poduzeli bezbožnici da ju od Isusa odvrate? Upotrebili su prijetnje, bacili je u tamnicu, mučili je groznim mukama, ali sve uzalud. Njezina ljubav i vjernost prema Isusu nije došla na manje; ona je pače u mukama još većma rasla poput vatre koja sve više plamsa što većma u nju mećeš drva.

Ni smrt nije mogla našu Sveticu rastaviti od ljubavi Isusove. Vesela srca pustila je da joj krvnici oduzmu život radujući se što može krv svoju dati za Onoga, koji je za nas krv svoju prolio na križu. I u tom se nadasve vidi veličina njezine ljubavi, jer prema riječima božanskog Učitelja *nema veće ljubavi od te, da ko život svoj žrtvuje za prijatelja svoga.*

c) Predragi! Ljubimo i mi Boga. Ljubimo Ga kao današnja sv. Djevica i Mučenica. Ljubimo Ga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom snagom svojom i svom pameti svojom. Ovo je prva i glavna zapovijed. Ovo je vrhunac savršenstva. Ali se pri tom sjetimo da ljubav nije prosta suhoparna istina, nego ona treba da bude početkom svih naših čina i stalno pravilo našega života. Ljubav ćemo prema Bogu pokazati time, ako se čuvamo od grijeha i revno vršimo zapovijedi Njegove. To znači pravo ljubiti Boga, kako kaže sv. Apostol Ivan: *»Dječice draga, ne ljubimo riječju i jezikom, nego djelom i istinom.«* (I Iv. 3).

Na blagdan sv. Muč. ne Djevice

Sve kako gore Na blagdan sv. Djevice i Mučenice, osim II točke, koja je mjesto bisera djevičanstva:

Drugi biser, kojim je bila ukrašena današnja Svetica, jest druga glavna kršćanska krepost: *ufanje.*

a) Bez ufanja u Boga čovjek se ne može spasiti svejedno kao ni bez vjere u Boga. *»Ufanjem se spasosmo«* govori Apostol naroda (Rim. 8 24). Ko se *ne ufa u drugi život,* nije moguće da sveto živi niti je moguće da strpljivo podnese neprilike zemaljskoga života.

b) Naša Svetica imala je jako ufanje u Boga. To ju je krijepilo na ovozemnom putu, poticalo je na revnost u dobru; ono je činilo da je prebrdila i najveće poteškoće na putu kreposti.

Upirući pogled u nagradu nebesku ona je živjela svetim životom, mrtvila je svoje tijelo, izbjegavala svjetske slasti, bila revna u molitvi, u pohađanju crkve, u primanju sv. Sakramenata, u dijeljenju milostinje, u činjenju svake vrsti dobra.

U groznim mukama, koje je pretrpjela za vjeru Isusovu, ufanje u vječnu slavu na nebesima krijepilo ju je i davalo joj snage da podnese i najteže muke, pa i smrt; kao što je to ufanje krjepilo Stjepana kad ga kamenjem zasipahu, Lovrijenca kad ga na gradiljama pecijahu, i Agatu kad joj nježne prsi oštrim gvožđem kidahu.

c) Imajmo i mi, predragi, to ufanje u milosrdnog i predragog Boga. Ufajmo se da ćemo i mi Njegovom milošću postići jednoć vječnu slavu na nebesima poslije života kršćanski provedenoga. Zato, kako nas opominje sv. Pavao, odričući se bezbožnosti i svjetovnih želja, *trijezno i pravedno i pobožno živimo na ovome svijetu, čekajući*

blaženo ufanje i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isukrsta, koji je dao sama sebe za nas: da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi narod izbrani koji revnuje za dobra djela« (Tit. 2).

Na blagdan sv. Djev. ne Muč.

»Kraljevstvo je nebesko kao deset djevica koje uzevši svijeće svoje iziđoše ususret zaručniku i zaručnici.« (Mt. 25 1)

Čuli ste evanđeosku priču o mudrim i ludim djevicama, koje su noću izišle ususret zaručniku i zaručnici. Pet od njih bijahu lude a pet mudre. I pet ludih uzevši svijeće ne uzeše ulja sa sobom, a pet mudrih uzeše ulje u sudovima svojim sa svijećama. A budući zaručnik okasnio, zadrijemaše sve i zaspaše. A o ponoći stade vika: »Eto zaručnik ide, iziđite mu ususret.« Tad ustadoše sve one djevice i urediše svijeće svoje. A lude rekoše mudrima: »Dajte nam od ulja svojega, jer se svijeće naše gase.« Odvratiše mudre govoreći: Da ne bi možda ponestalo nama i vama, bolje je da pođete k trgovcima i kupite sebi. A dok iđahu da kupe, dođe zaručnik: i koje bijahu spravne uđoše s njim na pir i zatvoriše se vrata. Poslije pak dođoše i ostale djevice govoreći: »Gospodaru, gospodaru, otvori nam.« A on odgovarajući reče: »Zaista vam kažem, ne poznam vas.«

Ima, predragi, nažalost na svijetu ne pet nego mnogo ludih djevica i uopće ludih ljudi i žena, koje u svijeći svoje duše nemaju ulja dobrih djela, nemaju napose ulja ljubavi Božje, pak zato im se zatvaraju vrata kraljevstva nebeskoga. A ima opet, Bogu hvala, ne pet nego mnogo mudrih djevica, mudrih ljudi i žena, koje bdiju nad svojim životom, pazeći da u svijeći njihove duše nikada ne ponestane ulja djelotvorne ljubavi Božje, koja se očituje u dobrim djelima.

Svetica koju danas slavimo bila je uistinu *mudra Djevica*, koja je:

1. išla rado ususret božanskom Zaručniku,
2. uzevši i goruću svijeću,
3. i noseći dovoljno ulja.

I

Sv. N. išla je ususret božanskom Zaručniku

1. a) Naša Svetica već od malih nogu *posvetila se Isusu. Njega je odabrala svojim Zaručnikom* i ostala Mu vjerna sve do groba. Imala je više puta prigode da se uda, ali je svaki put to odlučno odbila. Sa sv. Agnezom Djevicom govorila je: »Onome sam zaručena kome Anđeli služe, čijoj se ljepoti dive sunce i mjesec; Njemu samome čuvam vjernost, Njemu se sa svom pobožnošću izručujem.«

b) Da većma ugodi svome božanskom Zaručniku čuvala je *svoje srce u potpunoj čistoći*, izbjegavajući sve što bi moglo povrijediti oči prečistog Jaganjca. U tu svrhu suzbijala je svoja osjetila, napose oči, da ne bi kroz njih u njezinu dušu ušla kakova nečista prikaza.

c) Ona je češće *mislila* o Isusu. Po čitave satove znala je proboraviti u svetome razmatranju, da što većma upozna božansku ljepotu Njegovoga presvetoga života, napose da što većma upozna Njegovu neizmjernu ljubav prema nama, pak Ga tako sve većma uzljubi. Za nju je Isus bio sve, te je mogla ponavljati sa psalmistom: »Što imam ja na nebu i što želim na zemlji izvan Tebe?... Ti si Bog srca mojega i dio moj uvijeke« (Ps. 72).

d) Da bude što tješnje s Isusom sjedinjena primala Ga je često sa žarkom ljubavi i poniznom pobožnosti *u sv. Pričesti*. Časovi sv. Pričesti bili su za našu Sveticu najradosniji časovi dana.

e) Gojila je žarku želju da se na vijeke sjedini sa svojim božanskim Zaručnikom u nebeskim dvorima. Zato, ne samo da se nije plašila smrti, nego je pače sa Pavlom Apostolom i sa svim svetim dušama, željela rastaviti se što prije s ovim svijetom i biti za vazda s Kristom.

2. Draga moja braćo!

Mi nismo određeni za ovaj svijet nego smo odabrani da sudjelujemo svadbi božanskog Jaganjca na nebesima. Na tu svadbu treba da se već ovdje na svijetu dobro pripravljamo. Po primjeru današnje Svetice a) posvetimo se i mi Isusu, odaberimo Ga za božanskog Zaručnika svoje duše. b) Čuvajmo Mu srce čisto od svakoga grijeha, jer samo *koji su čista srca oni će Boga gledati.*

c) Mislimo češće o Isusu obavljajući pobožno svagdašnje molitve, napose razmatranja.

d) Primajmo Ga češće i pobožno u sv. Pričesti.

e) Budimo spravni vazda na smrt, a kad dođe čas rastanka s ovim svijetom uskliknimo sa sv. starcem Šimunom: »Sad otpusti slugu svoga, Gospode, u miru...!«

II

»Noseći goruću svijeću«

1. a) Mudre djevice išle su ususret božanskom Zaručniku sa gorućom svijećom u ruci.

Sveti Oci pod tom svijećom razumijevaju *milost posvećujuću,* kojom je ukrašena naša duša na dan krštenja. Vjerna duša — tumače oni — postaje zaručnica Kristova posvećujućom milošću. Ovom je obdarena na krštenju, e da ukrašena ovom svjetlošću ide ususret Kristu i čeka na Njegov dolazak. Kad božanski Zaručnik nađe dušu urešenu ovom milosti, uvodi je u kraljevstvo nebesko; naprotiv ako u duši nema posvećujuće milosti, Gospod ju odbacuje od sebe govoreći joj kao onim ludim djevicama: »Ne poznam te.«

b) Naša Svetica cijenila je visoko milost posvećujuću, koju je na sv. krštenju dobila. Čuvala ju je kao najljepši ures, kao najdragocjeniji biser, kao oči u glavi, više nego život svoj.

c) Da uzdrži neokaljanu tu milost ona se čuvala od svakoga grijeha; ne samo smrtnoga nego i lakoga, jer je dobro znala da se sa smrtnim grijehom gubi milost posvećujuća, a lakim grijehom se umanjuje.

d) Češće je dušu svoju kupala u spasonosnom vrelu sv. Ispovijedi, jer se ovdje ponovno dobiva milost posvećujuća, ako ju se po nesreći izgubi smrtnim grijehom, a umnožava se, ako je duša već u milosti.

e) Raznim pobožnostima, dobivanjem oprosta, strelovitim molitvama i drugim sredstvima naša je svetica nastojala da u duši svojoj umnoži posvećujuću milost, da tako njezina duša bude što draža Bogu.

2. Draga moja braćo!

Ljepota duše koja se nalazi u milosti Božjoj, u milosti posvećujućoj, a to je ona duša koja je bez teškoga grijeha, ljepota te duše ljepša je od cvijeća poljskoga, sjajnija od zvijezde jutrnje, blistavija od duge nebeske. Ta je ljepota jača od smrti, trajnija od vremena.

Zato a) cijenimo i mi kao i današnja Svetica, posvećujuću milost naše duše;

b) čuvajmo se od grijeha, da tu milost ne izgubimo ili da ne okaljamo njezin divni sjaj;

c) ako pak po nesreći upanemo u grijeh i tim izgubimo milost Božju potražimo je opet sa Marijom Magdalenom grešnicom pred nogama Isusovim, pred nogama Njegovoga namjesnika u sakramentu sv. Ispovijedi.

d) I napokon raznim pobožnim djelima: slušanjem sv. Mise, primanjem sv. Pričesti, moljenjem križnog puta ili krunice i t. d. nastojmo sve većma umnažati u nama milost posvećujuću, da tako naša duša bude sve milija Bogu.

III

U kojoj je bilo dovoljno ulja

1. a) U staro doba nije bilo električne svjetlosti, pa ni od gasa, pa ni petrolejske ili kakove druge. Za rasvjetu se redovno upotrebljavalo ulje koje se ulijevalo u male posudice od pečene gline ili od mjedi. Ako u tim sudovima nije bilo ulja, svijeća nije gorjela.

U duhovnom pogledu prema općem tumačenju Svetih Otaca ulje ovdje znači *dobra djela,* napose *ljubav.* Kao što svijeća — tumače oni — ne može gorjeti ako u njoj nema ulja, tako ne vrijedi nama ništa što smo na sv. krštenju dobili svijeću milosti posvećujuće, ako u tu svijeću ne ulijevamo ulje dobrih djela.

b) Naša Svetica je to dobro znala zato je sav njezin život bio neprekidno vršenje dobrih djela, neprestana vježba u krepostima.

c) Odlikovala se dubokom *poniznošću,* anđeoskom *čistoćom,* slijepom *poslušnošću* poglavarima, udivljenja vrijednom *strpljivošću* u bolima i protivštinama; slatkom *blagošću i krotkošću,* zamjernom *radinošću,* samaritanskom *ljubavlju prema bližnjemu,* dugo se Bogu molila, siromasima pomagala, bolesne dvorila, svake vrsti dobročinstva činila.

d) Nadasve je bila puna *ljubavi Božje*, što prema tumačenju sv. Augustina, u prvom redu označuje ulje. Jer — govori sv. Naučitelj — kao što se ulje izdiže nad svaku tekućinu, tako se ljubav izdiže nad svaku krepost. Ulij u jedan sud vode, pak nadolij ulja i vidjet ćeš kako će ulje plivati nad vodom. Ulij u sud prije ulje, pak nadolij vodu i vidjet ćeš kako će ulje ispod vode isplivati na površinu. »Ljubav nikada ne opada«. A duša naše Svetice bila je sva ražarena ljubavlju Božjom, od koje ju niko i ništa nije moglo rastaviti na zemlji, kao što ju neće rastaviti ni na nebu kroz svu vječnost.

2. Predragi!

a) Napunimo i mi svijeću duše svoje uljem dobrih djela. Neka to ulje u svijeći našega života nikada ne ponestane, jer bi se time i utrnula svjetlost milosti posvećujuće.

b) Idimo »revno za pravdom, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, strpljivošću, krotkošću!« (I Tim. 6 11).

c) »Obucimo se kao izabranici Božji, sveti i ljubezni, u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost, podnoseći jedan drugoga i praštajući jedan drugomu, ako ima tko tužbu na koga: kao što je i Gospod oprostio nama, tako i mi« (Ef. 3 12).

d) A *»povrh svega toga imajmo ljubav,* koja je veza savršenstva« (Ef. 3 14). Ko nema ljubavi, govori Apostol naroda, pa taman govorio i anđeoske jezike, on je kao mjed koja ječi ili kao praporac koji zveći. On je ništa. I kad bi čovjek razdijelio sve imanje svoje, i kad bi predao tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi ne bi imao, ništa mu ne bi koristilo (I Kor. 13). Ljubimo stoga svim žarom duše svoje Boga na zemlji, poput današnje svete Djevice, da onda jednoć budemo sretno zajedno s Njome ljubiti Ga i uživati na sve vijekove. Amen.

Na blagdan Svetice ne Djevice

»Ženu jaku tko da nađe?« (Priče Sal. 31 10)

Ovako je pitao u davno doba mudri kralj Salamun. On — mudar kako je bio — znao je veoma dobro od kolike

su važnosti za ljudsko društvo dobre žene; zato je želio da u njegovom kraljevstvu bude što više dobrih, čestitih, kreposnih žena, jer će onda i njegovo kraljevstvo biti bolje, sretnije, trajnije.

I u današnjem društvu, predragi, žena igra veliku ulogu. Ona je glavni faktor (čimbenik) u obitelji i obitelji su obično onakove kakova je tu majka, koja je kraljica obitelji. A od obitelji sastoji se narod, sastoji se čitavo društvo, te će prema tome narod biti bolji, uredniji, sretniji, prema tome kakove su obitelji toga naroda, po onoj: »kakvo gnijezdo, takva ptica.«

Zato je korisno i potrebno isticati današnjem našem ženskom naraštaju svijetle primjere svetih žena, u koje se mogu ugledati i po čijem primjeru mogu i one blagotvorno djelovati u svojoj obitelji, u svojem narodu, u ljudskom društvu.

Jedna od takovih svetih žena jest i današnja Svetica, naša nebeska Zaštitnica N. Ona je uistinu vrijedna svake hvale, dostojna udivljenja i nasljedovanja napose od ženskoga svijeta.

Bila je naša svetica:

1. Uzor djevojka,
2. uzor žena,
3. uzor majka.

I

Uzor djevojka

1. Kad promatramo život naše Svetice u mladenačkoj dobi, mi vidimo kako je ona bila:

a) veoma *dobro dijete*, puno ljubavi i štovanja prema svojim roditeljima, poslušna im u svemu;

b) bila je *poštena, čedna, čista djevojka*, koja je izbjegavala sve što bi moglo povrijediti čistoću njezina srca.

c) bila je *pobožna djevojka*, koja je žarko Boga ljubila, u crkvu hodila, Bogu se molila.

2. Eto prekrasnog uzora našoj mladeži i ženskog i muškog spola:

a) naše djevojke a i naši mladići treba da budu *podložni* i *poslušni* svojim roditeljima i da ih štuju kao što je

već Bog to naglasio u svojoj četvrtoj zapovijedi: *»Poštuj oca i mater, da budeš sretan i dugovječan na zemlji.«* — I sv. Pavao opominje djecu: *»Djeco, pokoravajte se roditeljima u svemu, jer je ovo vrlo ugodno Gospodu«* (Kol. 3 20).

Koliki roditelji moraju se, nažalost, u naše doba tužiti na svoju djecu, napose odrasliju, koja ih ne slušaju, niti štuju, nego ih pače omalovažavaju! Kako će teško pasti takova tužba na vagi vječnoga Suca!

b) Poput naše Svetice treba da i naša mladež živi pošteno, čedno, *čisto.* »Čistoća približuje Bogu« govori Mudrac (Mudr. 6 20).

c) Treba da rado nedjeljom i blagdanom idu u crkvu, češće se Bogu mole, više puta ili bar jednom u godini pristupe na sv. Sakramente Ispovijedi i Pričesti!

O kako je potrebno ovo napose u naše doba naglasiti, kad, nažalost, toliki mladići i djevojke naših dana, bacaju pod noge svaki stid, gube svoj najljepši nakit, izbjegavaju crkve, a zalaze u sumnjive lokale, ne mare za Boga, nego se druže s opakim društvom, koje ih vodi u propast vremenitu i vječnu!

II

Uzor žena

1. a) U zreloj djevojačkoj dobi naša Svetica pokoravajući se volji Božjoj, nakon ozbiljnog promišljanja i savjetovanja sa svojim roditeljima, *udala se* za poštenog i vrijednog kršćanskog mladića.

b) Ona je dobro zapamtila *savjet sv. Pavla,* koji daje ženama, a koje se čitaju u poslanici na Misi prigodom vjenčanja: *»Neka žene budu podložne svojim muževima kao Gospodu, jer je muž glava ženi kao što je Krist glava Crkvi... I žena da se boji muža svojega«* (Ef. 5).

c) Ona se prema tome svega svoga ženidbenoga života vladala: *Ljubila* je svoga muža, bila mu je *vjerna i poslušna,* podnosila je strpljivo njegove slabosti, šutila je, ako je on kadgod što oštrije kazao.

d) Zato je prionulo za nju srce muža njezina i *on ju je ljubio* iskrenom ljubavlju, *brinuo se za nju* te je njihov

bračni život tekao mirno i skladno, sa puno zadovoljstva i sreće.

2. Kršćanske žene, slijedite primjer današnje Svetice. Budite i vi vjerne muževima svojim, štujući ih i iskreno ljubeći, zaslađujući im svojom blagošću, nježnošću, strpljivošću teškoću života. Vraćajte mu dobro a ne zlo sve dane života svoga. Usta svoja otvarajte mudro i na jeziku neka vam je nauka blaga. Budite i radišne. Pazite kako idu kućni posli, a ne zanosite se fantastičnim idejama nekih modernih žena, koje ženu vuku iz kuće da se bavi poslima, koji za nju nisu. Ženi je polje rada u kući: za muža, djecu, obitelj, a ne izvan kuće.

Budete li tako radile, nema sumnje, da će vaš bračni život biti puno sretniji. Jer će i muž biti prema vama pažljiviji, te će vršiti što mu sv. Pavao nalaže: »Muževi, ljubite svoje žene kao što je i Krist ljubio Crkvu. Muževi su dužni ljubiti žene svoje i za njih se brinuti kao za tijelo svoje« (Ef. 5).

III

Uzor majka

1. a) Obdarena od Boga djecom naša Svetica uložila je svu svoju materinsku brigu da ih što *bolje odgoji.* Brinula se za njihovo *tijelo,* ali još više za njihovu *dušu,* znajući veoma dobro da je duša puno važnija od tijela. »Jer što koristi čovjeku, ako sav svijet dobije, a dušu svoju izgubi?«

b) *Odgajala je* djecu svoju u strahu Božjemu i stidu ljudskomu, odvraćala ih od zla, poučavala u dobru, vodila ih još malahne u crkvu i privikavala pobožnosti, znajući veoma dobro što sv. Pavao govori, da je *pobožnost korisna za sve* i da će se pobožna djeca lako uzdržati u dobru.

b) U tom pravcu dužne ste i vi, kršć. majke, uzgajati svoju djecu.

a) Vi treba da štitite *tijelo* svoje djece, da se za nj brinete;

b) ali još veću pomnju treba da ulažete oko njihovog *duševnog života,* koji su dobili na sv. krštenju. Taj duhov-

ni život treba u njima da njegujete, podižete pobožnim uzgojem, dobrom poukom, dobrim primjerom.

c) Kako teško griješe oni roditelji koji zanemaruju taj duševni odgoj svoje djece, koji im puštaju da čine sve što hoće, koji ih nikada ne vode i ne šalju u crkvu, koji im rijetko kada upute koju dobru opomenu, koji ih pače sablažnjuju svojim zlim primjerom: svađom, psošću, pijanstvom, zanemarivanjem crkve i Sakramenata itd.! Bož. Učitelj je kazao: »*Tko sablazni jednoga od ovih malih, koji u me vjeruju, bolje bi mu bilo da mu se objesi o vrat mlinski kamen i da se utopi u dubini morskoj*« (Mt. 18).

Svijetli primjer današnje Svetice neka vas, kršć. roditelji, potakne da što bolje odgajate svoju djecu, a nas sve neka njezin sveti kreposni život zagrije za sve što je lijepo, kreposno, sveto, a što će nam pribaviti vječno blaženstvo. Amen.

Na blagdan bilo kojeg Sveca ili Svetice

»Kraljevstvo je nebesko slično blagu sakrivenu u njivi, koje našavši čovjek sakrije i od radosti za to ide i proda sve što ima i kupi njivu onu.«
Mt. 13 44

Božanski Učitelj često je govorio o kraljevstvu nebeskom, ili kako ga sv. evanđelista Marko i Luka nazivlju, o *kraljevstvu Božjem*. Uznosio je vrijednost i ljepotu toga kraljevstva poređujući ga sad velikom blagu sakrivenom u njivi, sad dragocijenom biseru neizmjerne vrijednosti, sad opet drugim slikama. Time je bož. Učitelj hotio pobuditi u našim srcima želju za tim kraljevstvom, za kraljevstvom Božjim.

Sveci su uviđali neizmjernu vrijednost toga kraljevstva, pak su sve zemaljsko prezirali a za njima čeznuli. I današnji Svetac (današnja Svetica) upoznao vrijednost kraljevstva Božjega, te se svega svoga života trudio, da ga zadobije: i zadobio ga je, te je postao sretan za života i u vječnosti.

I mi, predragi, treba da čeznemo za tim kraljevstvom Božjim: treba da nastojimo svim silama da ga dobijemo, te tako budemo sretni za života i u vječnosti.

To je kraljevstvo Božje trovrsno:
1. Kraljevstvo Božje u nama;
2. kraljevstvo Božje oko nas;
3. kraljevsvo Božje nad nama.

I

Kraljevstvo Božje u nama

a) Jednoga dana upitaše farizeji Isusa: »Kad će doći kraljevstvo Božje?« Isus im odgovori: »Kraljevstvo Božje neće doći s vanjskim obilježjem, niti će se kazati: Evo ga ovdje ili ondje, jer gle, *kraljevstvo je Božje u vama*« (L. 17 20).

To kraljevstvo Božje u nama, o kojemu govori božanski Učitelj, jest *milost Božja.* Ko je u milosti Božjoj, taj ima u sebi kraljevstvo Božje. Dokle god je čovjek u milosti Božjoj, dakle bez smrtnoga grijeha, Bog je u njemu kao u svojem kraljevstvu. A kad je Bog s čovjekom onda je s njime svako dobro.

b) Sveci su posjedovali to kraljevstvo Božje u sebi, jer su bili u milosti Božjoj. Dobili su je na krštenju i pažljivo je čuvali svega svoga života kloneći se od svakoga grijeha, ili ako su je po grijehu bili izgubili opet su je dobili u sakramentu sv. Ispovijedi, te je umnožavali pokorom i dobrim djelima.

c) Tako je i današnji Svetac (današnja Svetica) imala u sebi kraljevstvo Božje po milosti posvećujućoj, zato je bio radostan i sretan, uza sve nevolje, boli, suprotivštine života. On (ona) je mogao lako odreći se svijeta i svega svjetskoga, jer je bio dovoljno bogat u Bogu, poput onog trgovca u priči Isusovoj, koji je našao sakriveno blago u njivi, pak je od radosti zato otišao i prodao sve što je imao i kupio njivu onu, te postao neizrecivo bogat.

d) Kako je, predragi, s nama? Imamo li mi u sebi kraljevstvo Božje? Mir i radost u Gospodu, kako je imao današnji Svetac (Svetica)? Ili možda mjesto toga vlada u na-

šoj duši grijeh i s njime nemir? Tko vlada u našoj duši? Bog ili naše ja? Krist ili sotona?

O kopajmo i tražimo dok ne nađemo zakopano blago kraljevstva Božjega u njivi naše duše, a ta je milost Božja! I kad ju nađemo čuvajmo se da ju nikad više ne izgubimo!

Promotrimo dalje:

II

Kraljevstvo Božje oko nas

a) Sa Kristom je došlo Kraljevstvo Božje na zemlju. Iza kako je sv. Ivan Krstitelj bio bačen u tamnicu, otide bož. Učitelj u Galileju i tu je propovijedao evanđelje Kraljevstva Božjega na zemlji govoreći: »*Ispunilo se vrijeme i približilo se Kraljevtsvo Božje:* pokoru činite i vjerujte Evanđelju« (Mr. 1 14). — A kad su se jednoć farizeji čudili, što Isus izgoni đavle i to krivo tumačili, Isus im reče: »*Ako ja Duhom Božjim izgonim đavle, onda je došlo k vama kraljevstvo Božje*« (Mt. 12 28).

b) *Katolička je Crkva kraljevstvo Božje na zemlji;* ona je kraljevstvo Božje oko nas. Ona nije političko kraljevstvo, nego skroz *duhovno,* ali sa vidljivom organizacijom. Ne kraljevstvo jednoga nego sviju naroda, zato ona obuhvaća sve narode ne oduzimajući ipak vlastitosti pojedinih naroda.

c) Svaki krštenik član je ovoga kraljevstva: dakle smo i *mi.* Ali nije od važnosti vanjska pripadnost ovome kraljevstvu, nego *unutrnja.* Priča o dobrim i zlim ribama u mreži pokazuje, da u kraljevstvu Božjem na zemlji, u Crkvi Kristovoj, mogu biti i zli, ali će oni na posljetku biti odbačeni. Mi treba da budemo dobre ribe u mreži Crkve Kristove. Kakav je naš odnošaj prema Crkvi? Štujemo li mi Crkvu i slušamo li je i izvršujemo li njezine zapovijedi?

d) *Pogledajte na današnjeg Sveca (Sveticu).* On se je smatrao sretnim, što je bio sinom katoličke Crkve. I koliko je On cijenio Crkvu i kako je rado vjerovao što ona uči i vršio što ona naređuje! I koliko je on radio za Crkvu branio ju, borio se za njzinu čast!

Slijedimo ga u svemu tome!

Treće kraljevstvo Božje koje je naš Svetac postigao jest:

III

Kraljevstvo Božje nad nama

a) To je *nebo.* To kraljevstvo nad zvijezdama pripasti će svakome pravedniku. Božanski Učitelj je to puno puta naglasio: »Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko... Blaženi koji trpe progonstvo radi pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.« (Mt. 5) Onima koji na Sudnjem danu budu stajali o desnu Njegovu kazat će: »Dođite blagoslovljeni Oca mojega, *primite kraljevstvo koje vam je pripravno od postanka svijeta.*« (Mt. 25 34)

Naprotiv oni koji čine nepravdu, koji teško griješe i u grijehu umru, neće imati dijela u kraljevstvu nebeskom. To sa svom odlučnošću naglasuje Apostol naroda: »Ili neznate da nepravedni neće baštiniti kraljevstva Božjega? Ne varajte se: ni bludnici, ni idolopoklonci, ni preljubnici, ni mekoputni... ni kradljivci, ni lakomci, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega« (I Kor. 6 9).

b) Naš sv. Zaštitnik N. čiji blagdan danas slavimo težio je za svega svoga zemaljskoga života kreposnim svetim životom k postignuću ovog nebeskog kraljevstva. I postigao ga je i uživa ga na sve vijeke.

c) Uložimo i mi, predragi, sve svoje sile na to da to kraljevstvo zadobijemo. Žrtvujmo sve na svijetu samo da to neizmjerno blago zadobijemo, jer kad to dobijemo, kad uđemo u kraljevstvo nebesko, onda ćemo biti sretni i blaženi na vijeke.

Molimo današnjeg Sveca (Sveticu) da nam isprosi od Boga tu veliku milost.

Sadržaj:

Str.

U mjesecu rujnu:

U mjesecu listopadu:

U mjesecu studenomu:

Str.

U mjesecu prosincu:

Opće propovijedi o Svecima

